

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ

ಮಹಾಕವಿ
ಶ್ರೀದುರ್ಗ ಸಿಂಹ ವಿರಚಿತಂ,
ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚತಂತ್ರಂ

[೨೩]

ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್,
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮೈಸೂರು ಗೌಡಮಂಟಪ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಕಾಲೇಜ್,
ಮ. ಆ. ರಾಮಾನುಜಯ್ಯಂಗಾರ್,
ಅ. ಮಾ. ವೆನ್ಸಿಯನ್ ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಮೈಸೂರು.
ಇವರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಪ್ರಪ್ರಕಾಶನಾದನೆ

:೦:

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಪ್ರೊಫೈಟರುಗಳಾಗಿ

ಮೈಸೂರು

ವೆನ್ಸಿಯನ್ ಮಿಷನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೧೯೯೯.

[ಕ]ಯ ೨-೯-೦

(ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣಂ)

Registered according to Act XXV, 1867.

(All rights reserved.)

ಉಪೋದ್ಘಾತ.

ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲಾಯಿತು.
ಈ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ —

೧. ಮದ್ರಾಸ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಓರಿಯಂಟಲ್ ಮೆನ್ಯುಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಪುಸ್ತಕಾಣಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಬರೆಹದ ಪುಸ್ತಕದ ನಕಲು. ಇದು ಕ॥ ಪ್ರತಿ.

೨. ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ಅರಮನೆಯ ಸರಸ್ವತೀ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ನಕಲು. ಇದು ಗ॥ ಪ್ರತಿ.

೩. ಸ್ವಿಲ್ಡ್ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮದ ಆಂಗ್ಲೋ ವರ್ನಾಕ್ಯೂಲರ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಮೇಸ್ವರ್ ಮಹಾರಾಜಶ್ರೀ॥ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯನವರು ಕಳುಹಿಸಿದ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ. ಇದು ಖ॥ ಪ್ರತಿ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ—

೧. ಕ॥ ಪ್ರತಿ ಕಳಲೆಯ ನಂಜರಾಜ ಅರಸಿನವರು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಕಾಲ ದೇಶ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ೨—೫೧ ವರೆಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರತಿಯ ವೊದಲಲ್ಲಿ,

ಶ್ಲೋ॥ ಮನವೇ ವಾಚಸ್ವತಯೇ ಶುಕ್ರಾಯ ಪರಾಶರಾಯ ಸಸುತಾಯ|
ಚಾಣಕ್ಯಾಯ ಚ ವಿದುಷೇ ನಮೋಸ್ತುತೋ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಕರ್ತೃಭ್ಯಃ॥

ಷ॥ ಸಾತಿಶಯವಾಗ್ಗು ಗ್ಗಸಿಂಹೋಕ್ತಿ ತಂತ್ರಮಂ|

ನೀತಿಮನ್ಯುಹಿತೂರ ದಳವಾಯಿ ದೇವರಾ|

ಡ್ಯೂತಳಾಧಿಪನಮಿತವಿದ್ವಜ್ಜನಾಲಾಪನಾತ್ರಸದ್ಗುಣಕಲಾಪಂ॥

ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಮಿಗೆ ಕೇಳಿ ಪದವಾಕ್ಯಪದ್ಧತಿಯ|

ರೀತಿ ತಪ್ಪದವೋಲು ತಾನೆ ತಿದ್ದಿಸಿ ಒರೆಸ|

ಲೋತಾನು ಪ್ರೇಮದಿಂದೀಕಥಾಸರಣಿವಿದರೊಲಿದು ನೋಲ್ವುದು

[ಜದುರರು॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಮತ್ತು ೧೯ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ೧ನೆಯ ಸರಿಯ ಕಥೆ ಈ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ, ಇತರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

೨. ಗ॥ ಪ್ರತಿ.—ಇದರ ಮೂಲಪ್ರತಿ ಅರಮನೆಯ ಸರಸ್ವತೀ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಹೋಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ೨—೫೧ ರ ವರೆಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಇತರ ಎಳೆದು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತಾತ್ಪರ್ಯವು ಕೊಡದೆ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥವು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ;

ಅದೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿಲ್ಲ; ಮೊದಲನೆಯ ತಂತ್ರದ ಅರ್ಥದ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಾತ್ಪರ್ಯವೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರತಿ ಅವುದೋ ಒಂದು ಶ್ರುತಿವಾದ ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬರೆದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

೩. ಖ॥ ಪ್ರತಿ.—ಇದು ಅಸಮಗ್ರವಾದ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ; ಶುದ್ಧವಾದುದು; ಇದರಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಕಾರನು ಬರೆದಿದೆ; ಪುರಾತನ ಪ್ರತಿ. ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮುದ್ರಿತವಾಯಿತು.

ಈ ಪಂಜತಂತ್ರದ ಮೊದಲು ಮೂರು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಈ ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ, ನಾಲ್ಕು ಐದನೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೂ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷವು:—ಪಾಠಾಂತರವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಅಂಕಗಳೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಂಕಗಳೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ಟೀಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಟೀಕೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನದಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಟೀಕೆಗೂ ಮೈಕಾ ಅಕ್ಷರವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಪಾಠಾಂತರಕ್ಕೂ ಟೀಕೆಗೂ ಭೇದ ಕಾಣುವಂತೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿವೆ. ಕಠಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಆ ಕಡೆ ಟೀಕೆಯೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬೋಧೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಕಥೆಗಳೂ ಅವುಗಳ ನೀತಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕಥೆಗಳ ಹೆಸರು ಮೂಲ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಖ॥ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮ. ರಾ. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮದ ಸರ್ಕಾರ್ ಪದ್ಮರಾಜಯ್ಯನವರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ.

December, 1898. }
Mysore. }

S. G. N.
M. A. R.

ಪೀಠಿಕೆ.

—ಕವಿಚರಿತ್ರೆ—

ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಿಗೆ ದುರ್ಗಸಿಂಹನೆಂದು ಹೆಸರು. ಈತನು ಕರ್ನಾಟಕದೇಶದ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಪುರದಲ್ಲಿ (ಪದ್ಯ. ೪೧) ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ದುರ್ಗಮಯ್ಯನೆಂಬ (೪೩) ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಮ್ಮಗನು; ಈಶ್ವರಾಯನ ಮಗನು (೪೪). ಇವನ ತಾಯಿ ರೇವಾಂಬಿಕೆ (೪೮). ಇವನು ಸ್ವಾರ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಕಮ್ಮಿ ಕುಲದವನು; ಗೌತಮಗೋತ್ರದವನು (೪೮). ಇವನ ಗುರುಗಳು 'ಮಹಾಯೋಗಿ'ಗಳಾದ ಶಂಕರಭಟ್ಟರು (೫೨).

+“ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜರಲ್ಲಿ 'ಕಲಿಕಾಲಕರ್ಣಂ,' 'ನೃಪಚಕ್ರವರ್ತಿತೀಲಕಂ,' 'ಶ್ರೀಕೀರ್ತಿದಿವ್ಯಾಧರಂ,' 'ಸತ್ಯಾಶ್ರಯ ಕುಲ ತೀಲಕಂ,' 'ಜೋಳಕಾಳಾನಲಂ' ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ ಅಥವಾ ಜಯಸಿಂಹನೆಂಬ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗಂಭೀರಿಶ್ವರನೆಂಬ ಬಿರುದುಳ್ಳ ಸಿಂಹಸ್ವನ್ನಾಹನೆಂಬ ದಂಡನಾಯಕನಿದ್ದನು (೩೪), ತಜ್ಜರಣಕಮಲಭೃಂಗನಾದ (೩೫) 'ಚಕ್ರವರ್ತಿದಂಡಾಧೀಶ,' 'ಕೋದಂಡರಾಮಾಧಿಪ' ವೊಡಲಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಆ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಗೆ 'ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ' ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದನು (೩೯).

“ಕವಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸೈಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರಭವನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು (೫೦).

“ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು (ಸುಮಾರು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೪೫) ದುರ್ಗಸಿಂಹನ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ, ಈತನು ೧೧೪೫ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಸ್ತವಾವಸರದಲ್ಲಿ ಅಭಿನವಪಂಪನನ್ನು (ಸು ೧೧೦೫) ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಆತನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ೧೧೩೯ ರಿಂದ ೧೧೪೯ ರ ವರೆಗೆ ಆತನ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೆಂಬ ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಲ್ಲಿಯೇ ಈತನು ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು; ಸುಮಾರು ೧೧೪೫ ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

“ವರರುಚಿ ಕಾಳಿದಾಸ ಸುಕುಮಾರಕುಮಾರಕ ವ್ಯಾಸ ಬಾಣನುಂ |
ಹರಿಹರ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಕವಿರನ್ನನು ರೇಚುಗ ದುರ್ಗಸಿಂಹನುಂ ||

ವರಕವಿಬತ್ತಲೇಶ್ವರನು ರಾಘವನಗಳ ರುದ್ರಭಟ್ಟನುಂ |

ತುರಗ ಮಯೂರ ಹಂಪುಗನು ಕುಂತಿಜವುಂಡಿಯರೇ ಕವೀಂದ್ರರು ||

ಎಂಬ ಒಂದು ಪದ್ಯವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವ ಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದುದೋ ತಿಳಿಯದು. ಇದರಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹನನ್ನು ಕವೀಂದ್ರರ ಗೋಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ.”

† ಇವನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿದ.

—ಗ್ರಂಥ ವಿಚಾರ—

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ (೧) ಭೇದಪ್ರಕರಣವರ್ಣನಂ, (೨) ಪರಿಣಿತ್ಯಾವ್ಯವರ್ಣನಂ, (೩) ವಿಶ್ವಾಸಪ್ರಕರಣಂ, (೪) ವಂಚನಾಪ್ರಕರಣಂ, (೫) ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯವರ್ಣನಂ ಎಂಬ ಐದು ತಂತ್ರಗಳಿವೆ. ಒಂದನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಗೂ ಸಿಂಹಕ್ಕೂ ಉಂಟಾದ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ನರಿ ಕೆಡಿಸಿ ತೆಂಬ ಕಥೆಯೂ, ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮುಂಗುರಿಯನ್ನು ಕೊಂದ ಕಥೆಯೂ, ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಗೂಗೆಗಳ ಗುಹೆಯನ್ನು ಕಾಗೆಗಳು ಸುಟ್ಟ ಕಥೆಯೂ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಯನ್ನು ಕಪಿ ವಂಚಿಸಿದ ಕಥೆಯೂ, ಐದನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆ, ಆಮೆ, ಸಾರಂಗ, ಇಲಿ ಇವುಗಳ ಸ್ನೇಹದ ಕಥೆಯೂ ಹೇಳಿವೆ.

ಈ ಪಂಚತಂತ್ರದ ಕಥೆಯನ್ನು ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟನು ಗುಣಾಧ್ಯಾನ ಪೈಶಾಚಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬೃಹತ್ಕಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ “ಪಂಚತಂತ್ರಮಷ್ಟೈದು ಕಥಿಗಳನಾಯು ಕೊಂಡು” ಬರೆದನೆಂದೂ, ಆ ಪಂಚತಂತ್ರವನ್ನು ಈ ಕವಿ ತಾನು ಕನ್ನಡಿಸಿದನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. (೧೨—೧೩ ಪುಟಗಳು).

ಕವಿ ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ, ಸರಸ್ವತಿ, ಚಂದ್ರ, ಮನ್ಮಥ, ಸೂರ್ಯ, ವಿನಾಯಕ, ದುರ್ಗಿ ಇವರನ್ನೂ ಸ್ತುತಿಸಿ; ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವ್ಯಾಸಾದಿಗಳನ್ನೂ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನೂ, ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತನನ್ನೂ ಹೊಗಳಿ, ಬಳಿಕ ಗುಣಾಧ್ಯಾನ, ವರರುಚಿ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಧನಂಜಯ, ಭವಭೂತಿ, ಭಾರವಿ, ಭಟ್ಟ, ಮಾಘ, ರಾಜಶೇಖರ, ಕಾಮಂದಕ, ದಂಡಿ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳನ್ನೂ; ಶ್ರೀವಿಜಯ, ಕನ್ನಮಯ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಪೊನ್ನ, ಪಂಪ, ಗಜಾಂಕುಶ, ಕವಿತಾವಿಲಾಸ—ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು “ಕವಿಗಮಕಿವಾದಿವಾಗ್ವಿಪ್ರವರಂ ಶ್ರೀಮಾದಿರಾಜಮುನಿಪುಂಗವರು || ತ್ವವದಿಂ ತಿರಿದರಂ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಸೋಮದೇವನೆಂಬ ಕವಿಯ ನೀತಿ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು (ಪುಟ. ೨೧೧) ತೆಗೆದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗುಣಾಧಿಗಳನ್ನು 51—57, 255, 449—451, 455 ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 457 ಪದ್ಯಗಳೂ ೨೩೦ ಶ್ಲೋಕಗಳೂ, ೪೮ ಅಂತರಾಳಿಕ ಕಥೆಗಳೂ ಇವೆ.

ಈ ಪಂಚತಂತ್ರಕ್ಕೂ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ಪಂಚತಂತ್ರಕ್ಕೂ ತಂತ್ರಗಳ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅಂತರಾಳಿಕ

ಕಥಾಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಉದ್ಭೃತವಾಗಿರುವ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಭೇದಗಳಿವೆ. ಈ ಕವಿ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪಂಚತಂತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟನ ಪಂಚತಂತ್ರವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಪಂಚತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೈನಮತಾನುಸಾರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ವೇಳೆ ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟನು ಜೈನಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಜೈನಮತಾವಲಂಬಿಯಲ್ಲದ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಕವಿ ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೈನಮತವು ಈಗಿನ ಕ್ಷೀಣಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಾರದೆ ಪಂಪಾದಿಗಳ ದಿವಸದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಉನ್ನತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಜಂಪೂರೂಪವಾಗಿದ್ದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಭಾಗವೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಇದು ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿಯೂ ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಜಮತ್ಕಾರವಾದ ಕಥೆಗಳಿಂದಲೂ ನೀತಿ ಬೋಧಕವಾದ ಅನೇಕ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದಲೂ ಪದ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಸರ್ವ ಪರಿಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ.

—:—

	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ.
	ಅದ. ಅಂಕ.
ಮಂಗಳಾಚರಣೆ.	೧— ೩
ವಾರ್ತಕವಿಸ್ತವ.	೩— ೬
ರಾಜಾನುಕೀರ್ತನೆ.	೬— ೮
ದುರ್ಗಸಿಂಹ ವಂಶಾನುಕೀರ್ತನೆ.	೯— ೧೦
ದುರ್ಗಸಿಂಹ ವ್ರತಸ್ತು.	೧೦— ೧೧
ಗ್ರಂಥಾವತರಣಂ.	೧೨— ೧೯
	೨೦— ೨೧
೧. ನರಿಯ ಕಥೆ.	೧೯— ೨೦

ಭೇದ ಪ್ರಕರಣ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಥಮತಂತ್ರಂ.

ಸಿಂಹಕ್ಕಂ ವ್ಯಾಜಭಕ್ತಂ ಇದ್ವತಿನ್ನೇಹಂ ನರಿಯಿಂದ ಕಿಡಿವಲ್ಲಟ್ಟು ಕಥೆ.

	೨೧— ೨೨
೨. ಕಚದುಮನ ಕಥೆ.	೨೩— ೨೯
೩. ಕೀಲನುರ್ಜಿದ ಕೋಡಗನ ಕಥೆ.	೨೯— ೩೦
೪. ನರಿಯುಂ, ಬಿಲನುಂ.	೩೩— ೩೯
೫. ನರಿಯುಂ, ಭೇರಿಯುಂ.	೪೦— ೪೧
೬. ದೇವತರ್ಮನ ಕಥೆ.	೬೯— ೭೯
೭. ಕಾಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ವನಂ ಕೊಂದ ಕಥೆ.	೮೨
(ಶೇಷ)	೮೬
೮. ಕೊಕ್ಕರೆಮುನೋಡಿಯುಂ.	೮೩— ೮೫
೯. ಮೊಲಂ ಸಿಂಹಮಂ ಕೊಂದ ಕಥೆ.	೮೭— ೯೧
೧೦. ಉಪಕಾರವಂ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟ ಕಪಿಯ ಕಥೆ.	೧೦೭—೧೦೮
(ಶೇಷ)	೧೧೪
೧೧. ಶಿವಭೂತಿಯ ಕಥೆ.	೧೦೮— ೧೧೩

೧೨. ಎರಡು ಗಿಣಿಗಳ ಕಥೆ	೧೧೫—೧೨೧
೧೩. ತಿಗುಣಿಯುಂ, ಕೂಯಿಯುಂ.	೧೨೨—೧೨೩
(ಶೇಷ)	೧೨೪—೧೩೦
೧೪. ಕೃಷ್ಣೋತ್ತರಗನನೊಳಕೊಂಡ ಒಳ್ಳೆಗಳ ಕಥೆ	೧೨೩—೧೨೪
(ಶೇಷ)	೧೨೮—೧೨೯
೧೫. ರಾಜಹಂಸನುಂ, ಆಂದಿಯುಂ.	೧೨೪—೧೨೮
೧೬. ಒಟ್ಟಿಯುಂ, ಕಾಗೆಯುಂ.	೧೪೦—೧೪೫
೧೭. ನಾಳೇಜಂಘನೆಂಬ ಗೋಲಾಂಗೂಲದ ಕಥೆ.	೧೪೩
೧೮. ನಾಲ್ವರ್ ಧೂರ್ತರ್ ಒರ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ವಂಚಿಸಿದ ಕಥೆ	೧೪೬—೧೪೮
೧೯. ಟಿಟ್ಟಭಮಿಧುನಂಗಳ ಕಥೆ.	೧೫೦—೧೫೧
(ಶೇಷ)	೧೫೮
(ಶೇಷ)	೧೫೯—೧೬೪
೨೦. ಕಚ್ಚಪಕಥೆ.	೧೫೧
(ಶೇಷ)	೧೫೩—೧೫೪
(ಶೇಷ)	೧೫೬—೧೫೮
೨೧. ದೇವದತ್ತನ ಕಥೆ.	೧೫೨—೧೫೩
೨೨. ನೊಸೆಯ ಮಾತಂ ಕೇಳದತ್ತೆಯ ಕಥೆ.	೧೫೪—೧೫೬
೨೩. ಯದ್ಭವಿಷ್ಯನೆಂಬ ಮತ್ಸ್ಯದ ಕಥೆ.	೧೫೮—೧೫೯
೨೪. “ಅರ್ಥೀ ದೋಷಂ ನ ಪಶ್ಯತಿ”	೧೬೪—೧೬೫
೨೫. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಂ, ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಂ.	೧೬೯—೧೭೩
(ಶೇಷ)	೧೭೪—೧೭೮
೨೬. ಬಕನ ತತ್ತಿಗಳುಂ, ಮುಂಗುರಿಗಳುಂ.	೧೭೩—೧೭೪
೨೭. ತಗರಿನ ಮತ್ತು ತೊತ್ತಿನ ಕಲಹದಿಂದ ಕಪಿಗಳು ಕೆಟ್ಟಕಥೆ	೧೭೮—೧೭೯

ಪರೀಕ್ಷಾವ್ಯವರ್ಣನಂ ದ್ವಿತೀಯತಂತ್ರಂ.

ಬ್ರಹ್ಮಹೃಣಂ ಮುಂಗುರಿಯಂ ಕೊಂಡ ಕಥೆ.	೧೮೩—೧೯೯
೧. ಹೋಮಶರ್ಮನ ತಂದೆಯ ಕಥೆ	೧೮೫—೧೮೭
೨. ಪರದನ ಕಥೆ.	೧೯೦—೧೯೨
(ಶೇಷ)	೧೯೭—೧೯೮
೩. ಅಜಿತನ ಕಥೆ.	೧೯೨—೧೯೭
೪. ವೃದ್ಧ ಗೌತಮಿಯ ಕಥೆ.	೧೯೮—೧೯೯

ವಿಶ್ವಾಸಪ್ರಕರಣಂ ತೃತೀಯತಂತ್ರಂ.

ಗುಣಿಗಳ್ ತುಂಬಿದ ಗುಹೆಯಂ ಕಾಗೆಗಳ್ ಸುಟ್ಟ ಕಥೆ. ೨೦೧—೨೭೫

೧. ಕಪಿಂಬರನುಂ, ವೊಲನುಂ, ಫುಲಿಯುಂ ...	೨೨೬—೨೨೮
(ಶೇಷ) ...	೨೩೩
೨. ನಾರಾಯಣಾಭಟ್ಟನ ಕಥೆ ...	೨೨೮—೨೩೨
೩. ಶಿಶುಪಾಲನ ಕಥೆ ...	೨೩೫—೨೩೬
೪. ಬುದ್ಧಿಹೇಲಿಯದ ವಕ್ಕಿಯಂ ಕಪಿ ಕೊಂಡ ಕಥೆ.	೨೪೧—೨೪೨
೫. ಕವೋತಂ ಕಿರಾತಂಗೆ ತನ್ನ ಸುವನಿತ್ತ ಕಥೆ.	೨೪೫—೨೪೬
೬. ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನುಂ, ತಸ್ಕರನುಂ.	೨೪೭—೨೪೮
೭. ತುಂಗಭುಜನ ಕಥೆ.	೨೫೦—೨೫೩
೮. ಸತ್ತ ಫುಲಿಯನೆತ್ತಿದ ಗಾರುಡಿಗನ ಕಥೆ ...	೨೫೨
೯. ಮುನಿಯುಂ, ಇಲಿಯುಂ.	೨೫೫—೨೬೦
(ಶೇಷ) ...	೨೬೨
೧೦. ದುರ್ವಾಸನುಂ, ನಾಯುಂ.	೨೬೦—೨೬೨
೧೧. ಕಪ್ಪಿಗಳಂ ಬೆನ್ನನೇಲಿಸಿಕೊಂಡ ಸರ್ಮನ ಕಥೆ.	೨೬೮—೨೭೦
(ಶೇಷ) ...	೨೭೪
೧೨. ವಿಷ್ಣು ಶರ್ಮನ ಕಥೆ.	೨೭೧—೨೭೪

ವಂಚನಾಪ್ರಕರಣಂ ಚತುರ್ಥಃ ಪ್ರಕರಣಂ.

ವೊಸಳಿಯಂ ಕಪಿ ವಂಚಿಸಿದ ಕಥೆ.

೧. ನರಿಯ ಮಾತಂ ನಂಬಿ ಸತ್ತ ಬೆಳ್ಳತ್ತೆಯ ಕಥೆ.

ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯ ಪ್ರಕರಣಂ ಪಂಚಮತಂತ್ರಂ.

ಕಾಗೆಯುಂ, ಆಮೆಯುಂ, ಸಾರಂಗಮುಂ, ಇಲಿಯುಂ. ೨೮೭—೩೧೦

೧. ವನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದ್ ಆನೆಯಂ ಇಲಿ ಬಿಡಿಸಿದ ಕಥೆ. ೨೯೬—೨೯೭

೨. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನುಂ, ಏಡಿಯುಂ... .. ೨೯೮—೨೯೯

೩. ಅತಿಲೋಭಿಯಾದ ನರಿಯ ಕಥೆ ೩೦೧—೩೨೨

೪. ಕಪ್ಪೆಯ ಕಥೆ. ೩೦೪—೩೦೫

ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಪ್ರಶಂಸೆ... .. ೩೧೧—೩೧೨

ಫಲಶ್ರುತಿ. ೩೧೨

ಶ್ರೀದುರ್ಗಸಿಂಹ' ಎಕಾಕವಿ ಕೃತಂ

ಕ ಣ ಾ ಳ ಟ ಕ

ಪಂಚತಂತ್ರಂ.

ಶ್ರೀವಧು ರಾಗದಿಂದಗಲದಾವನ ವಕ್ಷದೊಳರ್ಪಳಾವಗಂ |
 ದೇವನಿಕಾಯಮೋಲಗಿಪುದಾವನ ನಾಭಿಸರೋಜದೊಳ ವಚ ||
 ಶ್ರೀವರನುತ್ಸವಂಬೆರಸು ಪುಟ್ಟದ ನಾತ ನಶೇಪದೈತ್ಯವಿ |
 ದ್ರಾವಣನೀಗೆ ದುರ್ಗವಿಭುಗಚ್ಚುತನಚ್ಚುತನಾಖ್ಯೆಕೋಟಿಯಂ || 1 |
 ' [ಅವತಂಸೀ] ಕೃತಬಾಲಕೃತಕಶಿಖಾಸಂದಿಗ್ಧಮುಗ್ಧಾವೃತಾಂ | [೫]
 ಶು ವಿಹಾಯಸ್ಪರಿದಂಬುಚುಂಬಿತಜಟಾಜೂಟಾಂತರಂ ವೂಡುಗು ||
 ತ್ಸವಮಂ ಭೂಳವಿಲೋಚನಪ್ರಚುರಭಾಸ್ವಜ್ಞಾ ತವೇದಶಿಖಾ |
 ನಿವಹಪ್ಪು ಪ್ಪರತೀಶನಿಪ್ಪಸುಖಮಂ ದುರ್ಗಂಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಮಂ || 2 |
 ತೋಯಜಗರ್ಭನಾದಿಮುನಿಮುಖ್ಯಮತಪ್ರಕಟೇಕೃತಾ[ಖಿಕಾ] |
 ಮ್ನಾಯ[ನಪಾ]ಸ್ತದೋಪನಿಜಯಂ ತ್ರಿಜಗಜ್ಜನಕಂ ಸರಸ್ವತೀ | [೧೦]
 ವ್ಯಾಯತಲೋ ಲಲೋಚನಮದಾಳನಿಷ್ಠಿತಮುಖಾಬ್ಜನೊಲ್ಲ ದೀ |
 ಘರ್ಘಯು ಮನೀಗೆ ತಾರ್ಥವಹಂ ಪಿತಾಮಹಂ || 3 |
 ನಾ ನಿತವುಂಡರೀಕರುಚಿರಂ ವಿಲಸದ್ವರಗಂಡಮಂಡಲಂ |
 ಶ್ರೀನಿಲಯಂ ಮಹಾಶ್ರುತಿಯುತಂ ದ್ವಿಜಸಂಕುಲಭಾಸಿತಾನನಂ ||

ಪಾಠಾಂತರಗ ೪೦-1 ನಾ. ೩ || ೧ || ಸುಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿಯೂ ೪೦, ಎಂಜು ಪಾಠವಿದೆ.
 2. ಎರಡನೆಯ ವಚ್ಯವಿಂದ ೫೦ನೆಯ ವಚ್ಯದವರೆಗೂ ೩ || ೧೫ || ಪ್ರತಿಗಳಿಲ್ಲ.

ಕಾನನದಂತನೇವ್ಯಗುಣಸಂಗತಮಾಗಿರದಂದು ದುರ್ಗಸಿಂ |

ಜಾನನಪದ್ಮದೊಳ್ ನೆಲಸಿ ನಿಲೈ ಸರಸ್ವತಿ ಬಂದು ರಾಗದಿಂ || 4

ಅತನುಶ್ರೀಜನ್ಮಗೇಹಂ ಕುಮುದವನಸಖಂ ತಾರಕಾನೀಕಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಪತಿ ಸದ್ಯೋಮಾರ್ಜಿತಾಂಧೀಜನದಶನನಿಭಚ್ಛಾಯನದ್ರೀಂದ್ರಪುತ್ರೀ ||

[೫

ಗೆಮಗತಿಮುದಮಂ ರೋಹಿಣೀಚೇವಿತೇಶಂ || 5

ಕತಪತ್ರಾರಾತಿವೀರಪ್ರಥ |

(ತ್ರಲು)ದ್ರಾರಂಗುರಂ ||

ರತಿನಲ್ಲಭಂ ಕುಡುಗೆ ಮತ್ಸ್ಯವ್ಯಕ್ತೆ ಸೌಭಾಗ್ಯಮಂ || 6

ಮಾಣಿಕ್ಯಜಾ |

ಳಮರೀಚಿಪ್ರಚಯಾರ್ಜಿತಾಂಭುಕಮಳಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನೇತ್ರಂ ತ್ರಿವೇ ||

ದಮಯಂ ಧ್ಯಸ್ತತಮಸ್ತಮಂ [ಹೃತ್]ನಿಶಾಟಾಟೋಪನೋಲ್ದೀಗೆ ಗಾ |

ತಮಗೋತ್ರಾಂಬುಜಪಂಡಚಂಡಕಿರಣಂಗಾದಿತ್ಯನುತ್ಪಾಪಮಂ || 7

ಉಗ್ರಭುಜಂಗಭೂಷಣನಶೇಷಸುರಾಸುರಭಾಸುರೋರುಚಶಾ |

ಡಾಗ್ರಮಣಿಪ್ರಭಾಪಟಲಪಾಟಲಿತೋತ್ತಮಸಾದಪೀಠನ || [೧೫

ವ್ಯಗ್ರಮನಂ ವಿನಾಯಕನಿಭಾನನನುಗ್ರತನೂಭವಂ ಗಣೈ |

ಕಾಗ್ರಣಿ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಗಣಾಗ್ರಣೀಗೇ ವಿಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಯಂ || 8

ಎನಗನುರಕ್ತೆಯಾಗೆ ದಿಗಧೀಶ್ವರರಾಸತರಾಗೆ ಮಾಡುವೆಂ |

ಮನಮೊಸೆವೀವನಗ್ರಮುಖಪೀಠದಮಂ ನಿನಗೆಂದ ಪಾಂಬನಂ || [೨೦

ದ[ನುಜನನು]ಗ್ರಾಡ್ಡಮುಖದಿಂದಿಪ್ಪಿದೊತ್ತಿದ ದುರ್ಗ ದುರ್ಗಸಿಂ |

ಹನನತುಲಪ್ರತಾಪಪರನಂ ಪರಿರಕ್ಷಿಸುತಿರ್ಕನಾರತಂ || 9

ಟೀಕು - ೨೦ ಪಾಂಬ - "ವೀರವಡೆದಂ" ಚತುರಾಸ್ಥ

ಲೋಕಾ |

ವೇದರನವದ್ಯವಚ ||

ಶ್ರೀಕಾಂತಾದಯಿತರ್ ವಾ |

ಶ್ರೀಕಿಷ್ಕಾಸಾದಿಕವಿಗಳೇಮಗವಿವಂ || 10

ನಾಭೇಯಂ ಸುರಾನಾತ್ಮನಿಂ | [೫]

ಪ್ರನದೀನಂದನನುದ್ಧವಂ ಮನು ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೇಭದಂತಂ ಕುಬೇ ||

ರನಜಾತಪ್ರಿಯಪುತ್ರರೆಂಬಿವರೆ ನೀತಿಜ್ಯೋತಿರ್ನೀರ್ತಿಯಂ |

ಮನದೊಳ್ ಮಾಚ್ಚಿ ತೆರಳ್ ತೂಳ್ ಕಳೆಗಜ್ಜಾನಾಂಧಕಧ್ವಾಂತಮಂ ||

ತುಂಗತರಾಭಿಚಾರಗುರುವಜ್ರದಿನುದ್ಧತನಂದನಾಂಸಖೈ |

ಲಂಗಳ ಪಕ್ಷಸಂತತಿಗಳಂ ಸ್ವರೂಪಿಂ ತಪ್ಪಿದಿಕ್ಕಿ ಚಂದ್ರಗು || [೧೦]

ಪ್ತಂಗೆ ಸಮಸ್ತಧಾಂಣಿಯನಿತ್ತು ನೆಗಚ್ಚಿಯನಾಂತ ವಿಪ್ಲವಗು |

ಪ್ತಂಗೆಣೆಯಾರೊ ನೀತಿವಿದರಣವವೇಷ್ಟಿತವಿಶ್ವಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ || 12

ನೆಗಚ್ಚಿ ಗುಣಾಧೈರ ಮೃದುಮಧು |

ರಗಭೀರ[ತರ]ಪ್ರಸನ್ನ ಕವಿತಾಗುಣಮಂ ||

ಪೊಗಚ್ಚಿಜನುಂ ನೆಚ್ಚಿಯಂ | [೧೫]

ಜಗದೊಳಗಿನ್ನುದ ಜಡರದೇನಪಿದಪರೋ || 13

ವರವಾಗ್ವಿಲಾಸದಿಂದಂ |

ಸುರವಂದಿತೆಯನಿಪ ಗಂಗೆಯಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಸೌಂ ||

ದರರತ್ನಕಟಕಮಂ ತಂ |

ದರಾರೋ ವರರುಚಿವೊಲಾದಿಕವಿವರಾರುಂ || 14 [೨೦]

ಪರಮಕವೀಂದ್ರವೃಂದವಿನುತೋತ್ತಮವಾಣಿ ಸರಸ್ವತೀಸ್ವಯಂ |

ವರವರನಬ್ಜಜೋಪಮನಪಾಸ್ತರಜಂ ನಿಜವಾಗ್ವಿಲಾಸಭಾ ||

ಸುರತರಚಂದ್ರಿಕಾದ್ಯುತಿನಿರಸ್ತುಸಮಸ್ತಜಗತ್ತಮಂ ಕಳಾ |

ಪರಿಣತನೆಂದೊಡುನ್ನತಿಯನೇವೊಗಚ್ಚಿಂ ಕವಿಕಾಳದಾಸನಾ || 15

ಕವಿರಾಜಶಿರಶ್ಚೇಶರ |

ನವನೀಧವ್ರಚಕ್ರವರ್ತಿಹರ್ಷನರೇಂದ್ರ ||

ಪ್ರವರಂ ಕುಡೆ ಪಡೆದಂ ವ |

[೫]

ಶ್ಯವಾಣಿ[ಕವಿ]ಚಕ್ರವರ್ತಿ[ಬಿರುದಂ] ಬಾಣಂ || 16

ಸಕಲಸು[ರಾಧೀಶ್ವರ]ಮ |

ಸ್ತುಕಸ್ಥಿತಕ್ರಮನನರ್ಕನಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಂ ||

ಸುಕವಿತ್ವವಿಳಾಸದಿನೇಂ |

ಸುಕವಿಯೊ ಕವಿಮುಖ್ಯರೊಳು ಮಯೂರಕವೀಂದ್ರಂ || 17 [೧೦]

ಅನುಪಮಕವಿವ್ರಜಂ ಜೀ |

ಯೆನೆ ರಾಘವಪಾಂಡವೀಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿ ಯಶೋ ||

ವನಿತಾಧೀಶ್ವರನಾದಂ |

ಧನಂಜಯಂ ವಾಗ್ವದೂಪ್ರಿಯಂ ಕೇವಳನೇ || 18

ಮಾನುನಕುಮಾರನುಡ್ಭಟ |

[೧೫]

ಭೀಮಂ ಭವಭೂತಿಭಾರವೀಭಟ್ಟವಚ ||

ಶ್ರೀವ್ರಾಘರಾಜಶೇಶರ |

ಕಾಮಂದಕರೆಸೆವ ಸೂಕ್ತಿಯಂ ಮೆಚ್ಚಿದರಾರ್ || 19

ವಿಪುಲಕವಿತಾಗುಣಾ[ಪಾ]

ಸ್ತುಪುರಾಣಕವೀಂದ್ರನೆನಿಪ ಮಹಿಮೆಯಿನಿಂದ್ರ ||

[೨೦]

ದ್ವಿಪದುಗ್ಧವಾರ್ಧಿಡಿಂಡೀ |

ರಪಿಂಡಪಾಂಡುರಯಶಕ್ಕೆ ದಂಡಿಯೆ ನೋಂತಂ || 20

ಶ್ರೀವಿಜಯರ ಕವಿವಾಗ್ಗಂ

ಭಾವಿಪ ಕವಿಜನದ ಮನಕೆ ಕನ್ನಡಿಯುಂ ಕೈ ||

ದೀವಿಗೆಯುಪಾದುವದಲಿಂ |

ಶ್ರೀವಿಜಯರ್ ದೇವರವರನೇವಣ್ಣಿಪುದೋ || ೨೧

ಪರಮಕವೀಶ್ವರಚೇತೋ |

[೫]

ಹರಮೆಂಬಿನಮೆಸೆವ ಮಾಳವೀನಾಥನಮಂ ||

ವಿರಚಿಸಿದ ಕನ್ನಮಯ್ಯಂ |

ಬರವಾಗಂ ಸುಕವಿ ಬಗೆವೊಡನ್ನುಂ ಮುನ್ನುಂ || ೨೨

ಪೊಸತನಿಸಿ ದೇಸೆಯಿಂ ನವ |

ರಸವೆಸೆಯಲೊಳ್ಳವೆತ್ತ ಮಾರ್ಗದಿನಿಗಳೇ ||

[೧೦]

ನೆಸೆದುವೊ ಸುಕವಿಗಳನೆ ನೆಗ |

ಪ್ರಸಗನ ಮನಸಿಜನ ಚಂದ್ರಭಟ್ಟನ ನುಡಿಗಳ್ || ೨೩

..... |

..... ಪಡೆದಂ ವಿಶ್ವಾ ||

ವನಿಪಾಲಂ ಕೃಷ್ಣನರೇಂ |

೧೫

ದ್ರನೀಯೆ [ಕವಿ]ಚಕ್ರವರ್ತಿವೆಸರಂ ಪೊನ್ನಂ || ೨೪

ಮಾರ್ಗದ್ವಯಪರಿಣತಕವಿ |

ಮಾರ್ಗಮನೋಹಾರಿಯಾದುದೆಂದಖಿಲಖುಧರ್ ||

ನಿರ್ಗರ್ವರಾಗಿ ಪಂಪನ |

ಗೀರ್ಗುಂಫದ ಪೆಂಪನಾಗಳುಂ ಬಣ್ಣಿಸುವರ್ || ೨೫

೨೦

ತ್ರಿಜಗನ್ನು ತವಾಗ್ವಿಭವದಿ |

ನಜಂಗೆ ನೂರ್ಮಡಿಯೆನಿಪ್ಪ ಪೆಂಪಂ ತಳೆದಂ ||

ವಿಜಿತಾರಿದಂಡನಾಯಕ |

ಗಜಾಂಕುಶಂ ಕುಶಲವಾಂಛಿತಪ್ರಿಯಶೌರ್ಯಂ || 26

ಆನತಿಶಯನೀತಿಮಾಗರ್ಗನ|

ನನೂನಕವಿತಾವಿಲಾಸನಂ ಭೂತಳದೊಳ್ |

ಮನುಗಂ ವ್ಯಾಸಂಗಂ ಮಿಗಿ |

[೨೬]

ಲೆನಿಸಿದ ಕವಿತಾವಿಲಾಸನಂ ಪೊಗತ್ತಿದರಾರ್ || 27

ಕವಿಗಮಕಿವಾದಿನಾಗ್ನಿ |

ಪ್ರವರಂ ಶ್ರೀಮಾದಿರಾಜಮುನಿಪುಂಗವರು ||

ತ್ಸವದಿಂ ತಿರ್ದಿದರೆನೆ ಭೂ |

ಭುವನದೊಳದನ್ನೆದೆ ಕೊಂಡುಕೊನೆಯದರೊಳರೇ || 28 || ೧೦

ಧರೆಯಂ ದ್ವಾಪರದೊಳ್ ವದಾನ್ಯತೀಲಕಂ ಲೋಕೋತ್ತರಂ ಮುನ್ನಭಾ|

ಸ್ಕರಪುತ್ರಂ ನಿಜದಾನದಿಂ ತಣಿಪಿದಂತೀರೇಪ್ಪಿಹಿಂಭಾಗಮಂ ||

ದೊರೆನೆತ್ತುತ್ತ ಮುಖೋಗದೊಳ್ ತಣಿಪಿದಂಭೂಪೋತ್ತಮಂ ಸಂದಭಾ|

ಸ್ಕರಪುತ್ರಂ ಕಲಿಕಾಲಕರ್ಣವೆಸರಂ ಭೂವಿಶ್ರುತಂನಾಡಿದಂ || 29

ದಶದಿಬ್ಬಂಡಲವರ್ತಿಕೀರ್ತಿ ಶರಣಾಯಾತಾವನೀಲೋಕವಾ| [೧೫

ಲಶರಣ್ಯಂ ತಿರ್ಪತಿ ಸಮಸ್ತೋರ್ವೀತ . . ಚಕ್ರವ||

ತಿರ್ಶಿರಶ್ಚೇವರ |

ಶ್ರೀಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೆಸೆದಂ ವಿಶ್ವಂಭರಾಚಕ್ರದೊಳ್ || 30

ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀವನಿತಾಸ್ವಯಂವರವರಂ ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜಾಸ್ವಯ |

ಪ್ರಸ್ತುತ್ಯೋದಯಶೈಲಭಾಸು ವಿನತಾಶೇಪದ್ವಿಪನ್ನಸ್ತಕ|| [೨೦

ನೈಸ್ಮಾಂಘ್ರಿದ್ವಯನಬ್ಧಿವೇಷ್ಟಿತಮಹೀರಕ್ವಾಕ್ಷಮೋತ್ತುಂಗಬಾ |

ಹುಸ್ತಂಭಂ ನೈಪಚಕ್ರವರ್ತಿತೀಲಕಂ ಶ್ರೀಕೀರ್ತಿವಿದ್ಯಾಧರಂ || 31

ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಸತ್ಯಾ |

ಶ್ರಯನಪ್ರತಿಮೆವ್ರತಾಪನಂಗಜರೂಪಂ ||

ಜಯಸಿಂಹಸೃಪಂ ಸತ್ಯಾ |

ಶ್ರಯಕುಲತಿಲಕಂ ಸಮಸ್ತಭುವನಾಧಾರಂ ||32

ದಿಗಿಭವ್ರಾತದೊಳಂದ್ರದಂತಿ ಸುರರೊಳ್ ಕಂಬಾಯುಧಂ ಚಕ್ರವೆ |
ತಿಗಗಳೊಳ್ ಶ್ರೀಜಗದೇಕಮಲ್ಲಮಹಿಪಂಶೈಲಂಗಲೊಳ್ ಮೇರು ವ ||
ನ್ನಗರೊಳ್ ನಾಸುಕಿ ದಂಡನಾಯಕರೊಳಂ ಶ್ರೀಗಂಡಭೂರಿಶ್ರಯಂ |
ಮಿಗಿಲೆಂದಾರ್ ಪೊಗುರಂ ಪಯೋನಿಧಿಪರೀತಾಶೇವಭೂಭಾಗದೊಳ್ ||

ಸಕಲೋರ್ವೀಶ್ವರದಂಡನಾಯಕವಿನೂತಾಂಘ್ರಿದ್ವಯಂ ದಂಡನಾ |
ಯಕವೀರಾಗ್ರಣಿ ದಂಡನಾಯಕಚಮೂಚಕ್ರಾಯುಧಂ ದಂಡನಾ ||೧೦
ಯಕತೇಜೋನಿಧಿ ದಂಡನಾಯಕನಿಕಾಯಾಧೀಶ್ವರಂ ದಂಡನಾ |
ಯಕಚೂಡಾಮಣಿಯೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸದರಾರ್ ಶ್ರೀಸಿಂಹಸನ್ನಾಹನಂ ||34

ತಜ್ಜರಣಕಮಲಭೃಂಗಂ |

ಸಜ್ಜರಿತಂ ಶೌರ್ಯ ಕುಲೋದ ||

ಸ್ವಜ್ಜಂದ್ರನವಗತಾರಿಕು |

[೧೦]

ಭೃಜ್ಜಕ್ರಂ ಚಕ್ರವರ್ತಿದಂಡಾಧೀಶಂ ||35

ಧರಣೀ ಚಕ್ರದೊಳುಳ್ಳ ಪಾರ್ಥಿವರನಿರ್ಪತ್ತೊಂದು ಸೂರ್ಯ ಕೊಂದು
ಭೀ | ಕರಕೋ ಪಾನಳನಂ ತದೀಯಯುವತೀನೇತ್ರಾಂಬುಧಾರಾಪರಂ ||
ಪರೆಯಿಂ ಮುಟ್ಟಿ [ನಿ ಗೆಲ್ಲಮಂ] ತಳೆದ ರಾಮಂಗಗ್ಗಳಂ ವಿಕ್ರಮಾ |
ಭರಣಂ ವಿಕ್ರಮದಿಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಿಭಂ ಕೋದ್ರಜಡರಾಮಾಧಿಪಂ ||36 [೧೦

ಚತುರಂಬುರಾಶಿವಲಯ |

ಕ್ಷಿತಿರಕ್ಷಣದಕ್ಷತೀಕ್ಷಣಾಕ್ಷೇಯಕಮಂ ||

ಡಿಶುಬಾಹುರಾಹುಕಬಳಲ |

ಕೃತಚೋಳಲಮಾಳಕಾಮುಖೇಂದುವಿಳಾಸಂ ||37

ಬುಧವೈತಾಳಕಗಾಯಕಾರ್ಥಿನಟವೀಣಾನಾದಭೂದೇವಮಾ |

ಗಧವಂದಿಪ್ರಕರಾರ್ಥಿಕಲ್ಪಮಹಿಜಂ ದೋರ್ಗರ್ವದಿಂದಾಂತವೈ ||

ರಿಧರಾರ್ಥಿಶಬಲಕ್ಕೆ ಗಾಂಡಿವಧರಂ ಗಂಗಾಧರಂ ತುಂಗಶ | [೫

ಕ್ರೈಧರಂ ವಜ್ರಧರಂ ಧರಾಧರಧರಂ ಶ್ರೀಕೀರ್ತಿವಿದ್ಯಾಧರಂ ||38

ಎನೆ ನೆಗೆಟ್ಟ ಕುಮಾರಸ್ವಾ |

ಮಿ ನೆಚ್ಚಿ ಮುದದಿಂದಮೀಯೆ ಪಡೆದಂ ಚಕ್ರೇ ||

ಶನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಾಸ್ಪದ |

ಮನಾತ್ಮಸತ್ಕೃತಸುಮಂತ್ರವರ್ಗಂ ದುರ್ಗಂ ||39 [೧೦

ಆತನ ನೂತನಗುಣಸಂ |

ಘಾತಾತ್ಮಜಜನ್ಮಭೂಮಿ ಕರ್ಣಾಟಕಧಾ ||

ಶ್ರೀತಿಲಕಮಖಿಲಜನವಿ |

ಖ್ಯಾತಂ ಕಿಸುಕಾಡ ನಾಡು ಸೊಗಯಿಸಿ ತೋರ್ಕುಂ ||40

ಆನಾಡೊಳಗ್ರಹಾರಂ | [೧೫

ಭೂನಾರೀಕುಚತಟಾಗ್ರಹಾರಂ ವಿಪ್ರಳ ||

ಶ್ರೀನಿಲಯವೆನಿಸಿ ಸೈಯ್ಯುಡಿ |

ನಾನಾವಸ್ತೂತ್ಕರ ||41

ಪರಮಾನಂದ ಮನೀವ ದೇವಭವನಶ್ರೀಲೀಲೆಯಿಂದಂ ಧರಾ |

ಮರರುತ್ತಾಹದೆ ಮಾಡುತಿರ್ಪ ಮಖಸಂದೋಹಂಗಳಂದಂ ಮುನೀ ||

ಶ್ವರರಿಂದಂ ಸುತಸತ್ಯವಿಪ್ರವರವಿದ್ವದ್ಭೃಂದದಿಂದಂ ಮನೋ |

ಹರಸೌಂದರ್ಯವಿಭಾಸಿ ಸೈಯಡಿ ಕರಂ ರಯ್ಯಂ ಮಹೀಭಾಗದೊಳ ||

ಪಚನ|| ಅಬ್ರಹ್ಮೋದಯದೊಳ್ ಮನ್ವಾದಿಪುರಾಣಮುನಿ ಗಣಪ್ರಣೂ
ತಪ್ಪುತಿವಿಹಿತವಿಶುದ್ಧಮಾರ್ಗನುಂ, ಪ್ರಣೂತಾತ್ಮೀಯಬಂಧುವರ್ಗನುಂ,
ನಿತ್ಯೋಮಾಧ್ಯಯನಾನೇಕಯಾಗಾವಭೃಥಸ್ತಾನಪವಿತ್ರಗಾತ್ರನುಂ,
ಸುಜನೈಕಮಿತ್ರನುಂ, ಸಕಲವೇದಾಧ್ಯಯನಮುಖರಪವಿತ್ರಾನನನುಂ,
ಸಂತರ್ಪಿತಾತಿಥಿಸಿ ತ್ವದೇವತಾದ್ವಿಜನ್ಮಾನನುಂ, ಭಗವನ್ನಾರಾಯಣಚರ
ಣಾಂಬುಜಸ್ತರಣಪರಿಣತಾಂತಕರಣನುಂ, ನಿಜಗೋತ್ರತಪತ್ರಸಹಸ್ರ
ಕಿರಣನುಂ, ತರ್ಕವ್ಯಾಕರಣಕಾವ್ಯನಾಟಕಭರತವಾತ್ಸ್ಯಾಯನಾದ್ಯಶೇಷ
ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರತರಣಗುಣೈಕಪ್ರಾಣ್ಯನುಂ, ಧರಾಮರಾಗ್ರಗಣ್ಯನುಮಾಗಿ ||

ವಿನಯೈಕಜನ್ಮಗೃಹಮಾ |

ಶ್ವನದಾಪ್ತದಮೊಳ್ಳಿನಾಲಿಮಾರ್ಪಿಸ ಕಣಿಯೆಂ || [೧೦

ದನುನಯದಿಂ ಕೂರ್ತು ಜಗ |

ಜ್ಜನಜಾಲಂ ಪೊಗಟ್ಟಿ ದುರ್ಗಮಯ್ಯಂ ನೆಗಟ್ಟಿಂ || 43

ಆವಿಪ್ರೋತ್ತಮನ ಮಗಂ |

ಭೂವಿಶ್ರುತನೀಶ್ವರಾರ್ಯನೆಂಬೊಳ್ಳಿಸರಿಂ ||

ದೇವದ್ವಿಜಗುರುಜನಪದ | [೧೪

ಸೇವಾನಿರತಂ ಪರೋಪಕಾರಾಭಿರತಂ || 44

ಶರಣಾಗತರಂ ರಕ್ಷಿಸೆ |

ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥಮರ್ಥಮಂ ತವಿಸೆ ದಿಗಂ ||

ತರಮಂ ನಿಮಿರ್ಚೆ ಜನದಿಂ |

ಪುರುಷೋತ್ತಮನೀಶ್ವರಾರ್ಯನಂ ತೋರಿಸಿದಂ || 45 [೧೦

ಆತನ ಸತಿ ವಿಶದಗುಣ |

ವ್ರಾತಾನ್ವಿತ ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿ ಪತಿಭಕ್ತಿಯೊಳಾ ||

ಸೀತೆಗರುಂಧತಿಗೆ ಕುಭ್ಯ |

ಜ್ಞಾತೆಗೆ ದೊರೆ ರೇವಕಬೈಯೆಂಬಳ್ ವೆಸರಿಂ || 46

ಅರೇವಾಂಬಿಕೆಗಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮನೆನಲ್ ಸಂದೀಪ್ತರಾರ್ಯಂಗಮು |

ವಿಗಲದಾವಾಧಿಪವಲ್ಲಭಂ ಬುಧಜನಾನಂದಪ್ರದಂ ಸ್ವಸ್ವಯಮ ||

ಕ್ಷೀರೋದಾಮ್ನುತರೋಚಿ ಪುಟ್ಟಿ ನೆಗಟ್ಟಿಂ ಶ್ರೀದುರ್ಗಸಿಂಹಂ ಗುಣಾ |

ಧಾರಂ ಧೀರನುದಾರಚಾರುಚರಿತಂ ವಿಧ್ವಜ್ಜನೈಕಾಶ್ರಯಂ || 47

ಜನಕಂ ಕಮೈಕುಲಪ್ರದೀಪನವನೀದೇವಾನ್ವಯಾಂಭೋಜಿನೀ |

ದಿನಸಂ ಗೌತಮಗೋತ್ರಮಂಡನನಿಲಾಲೋಕಸುತಂ ದಾನಿ ವಾ ||

ಗ್ವನಿತಾಧೀಶ್ವರನೂರ್ಜಿತಂ ಜನನಿ ಶುದ್ಧಾಚಾರೆ ಸದ್ಧರ್ಮಮೂ |

ರ್ತಿನೀರೇವಾಂಬಿಕೆಯೆಂದೊಡಾರ್ ಪ್ರೊಗಬಿರೀದುರ್ಗಾನ್ವಯಖ್ಯಾತಿಯಂ

ಅಲಘುತರಪ್ರಗುಣದಶಾ |

ಕಲಿತಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಕೀಪದಿಂ ಪರಹಿತಮಂ ||

ವಿಲಸತ್ಕಾಂತಿ ಸುಪುತ್ರಃ |

ಕುಲದೀಪಕ [ಎನಿಸಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹಂ] ನೆಗಟ್ಟಿಂ || 49

ಧರೆ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಸೈಯಡಿಯೊಳ್ | [೧೫]

ಪೊರೆದಾಳ್ವನ ಸಕಲಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬೆಸದಿಂ ||

ಹರಿಹರಭವನಂಗಳನ |

ಚ್ಚರಿಯೆನೆ ಮಾಡಿಸಿದನೇಂ ಕೃತಾರ್ಥನೊ ಸಿಂಹಂ || 50

ಅನವದ್ಯಾಚರಣಕ್ಕುಪಾಹರಣಮುದ್ಯುತ್ಕೀರ್ತಿಗಾಧಾರಮಾ |

ಳ್ಳನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುತ್ತನೂಜನೆನಿಸಿದಾರ್ತ್ರೀಯವಂಶಕ್ಕೆ ಮಂ || [೮೦

ಡನರತ್ನಂ ಕಟಕಾರ್ಣವಸ್ರತರಣಪ್ರೋದ್ಭವಿಸಿ ಸಿದ್ಧೀಪ್ತಶಿ |

ಪ್ಪನಿಕಾಯಕ್ಕೆ ವಹಿತ್ರಮೆಂದು ಪ್ರೊಗಟ್ಟಿಂ ವಿಧ್ವಜ್ಜನಂ ದುರ್ಗನಂ || 51

ವಿನಯಾಧೀನನಹೀನಂ |

ವಿನುತಕುಲೀನಂ ನಿಜೀಶಕಾರ್ಯಧುರೀಣಂ ||

ಮನುವಿಹಿತಫರ್ಮವಾಗಾರ್ |

[೩

ಧ್ವನೀನನಿವನೇಂದು [ದುರ್ಗನೇನಿಸಿ] ದನಲ್ಲೇ || 52

ಅಪ್ಪಿವಿಂ ಗ್ರಾಗರಂ ಮೊಳ್ಳುಣಕ್ಕೆ ಕಣಿ ಶಾಚಕ್ಕಾಸ್ತದಂ ಜಾಣ್ತನ |
 ಕೈದಿವಟ್ಟುಳ್ಳು ಡಿ ಗಾಣ್ಣಿ ನಾಯತಿಗಡರ್ಪಾರ್ಪಿಂಗೇ ಲೀಲಾಗೃಹಂ ||
 ಗುಪ್ತ ಭರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿನೀತವೃತ್ತಿಗೆ ತನರ್ ಸತ್ಯಕ್ಕಧಿಪ್ತಾನಮೆಂ |
 ದಪ್ಪಿತಂ ಕೈಮಿಗೆ ಕೂರ್ತು ಕೀರ್ತಿ ಸುವುದುರ್ದೀಮಂಡಲಂ ದುರ್ಗನಾ ||

ನಿಶಿತಮನರಲ್ಲದರಂ |

ದುಶ್ಚರಿತರನೆಯ್ ಪಡೆದ ದೋಷಕ್ಕಂ ಪ್ರಾ ||

[೧೦

ಯಶ್ಚಿತ್ತಮೆಂದು ಸಕಲವಿ |

ಪಶ್ಚಿನ್ನಿಧಿಯನಿಪ ದುರ್ಗನಂ ಬಿದಿ ಪಡೆದಂ || 54

ವಿನಯಾಂಭೋನಿಧಿ ಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪಮಹಿಷಂ ಸತ್ಯವ್ರತಂ ವಿಪ್ರವಂ |
 ಕನಭೋಮಂಡನಚಂಡಭಾನು ವಿಲಸದ್ವಿಕ್ಲಿಪ್ರಮನೋರಾಮನೇಂ ||
 ದೇನುಂ ಧಾರಿಣಿ ಬಣ್ಣಿಕುಂ ನಿಜಯಶೋವಲ್ಲೀವೃತಾಂಭೋದಮಾ
 ಗನನಾರಾಧಿತಭರ್ಗನಂ ಭೃತವಿಪಶ್ಚಿದ್ವರ್ಗನಂ ದುರ್ಗನಂ || 55

ಜಗದೋಳ್ ಪತಿಹಿತದೇಡೆಯೋಳ್ |

ನೆಗಪ್ಪಿ ನಜನಿನೇಕದಂತನಿಂ ಪಪನಜನಿಂ ||

ಖಗರಾಜನಿನೀದುರ್ಗಂ |

ದ್ವಿಗುಣಂ ತ್ರಿಗುಣಂ ಚತುರ್ಗುಣಂ ಪಂಚಗುಣಂ || 56

ಟಿಪ್ಪಣಿ - ೧. ಎದಿವಟ್ಟು - "ದಿಣ್ಣಿ" ಚತುರಾಸ್ತ. ಅಡರ್ಪು - ಆಶ್ರಯ.

ಣಾ - 1. ದುಮಯುಗನೇನಿ. ಖ || 2. ಗಾಕರ. ಳ || 3. ಗಾಲ್ಮಕ || ೧ || 4. ಧಿ || ೫ || ೫ ||

ಪರನಾತ್ಮಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಮುರಹರಂ ದೈವಂ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳ್ |
 ಗುರುಗಳ್ ಶಂಕರಭೃಷ್ಯರೈದೆ ಪೊರೆದಂ ಶ್ರೀಜೋಳಕಾಳಾನಲಂ ||
 ಧರಣೀಶಾಗ್ರಣಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಲಕಂ ಪ್ರೋನ್ಮತ್ತವೈರೀಭಕೇ |
 ಸರಿಸಿಂಗಂ ಪತಿಯೆಂದೊಡುನ್ನತಿಯನಿನ್ನೇವಣ್ಣಿಪೆಂ ದುರ್ಗನಾ ||

ಎಂದು ಜಗಜ್ಜನಮಧಿಕಾ | [೫

ನಂದಂಬೆರಸೆಯ್ದೆ ಕೀರ್ತಿ ಸುತ್ತಿರೆ ವಿದ್ಯ ||

ದ್ವಂದಂ ಬಗೆಗೊಂಡಾಗ್ರಹ |

ದಿಂದಂ ಪೇಟೈವೇಶ್ವರತದನುಗ್ರಹದಿಂ || 58

ಪರಮಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸೌಂದರರಜತಗಿರೀಂದ್ರಾಗ್ರದೊಳ ರಾಗದಿಂದಂ |
 ಗಿರಿಜಾಧೀಶಂ ಶಿವಂ ಶಂಕರನಮರನದೀವಲ್ಲಭಂ ದೇವದೇವಂ || ೧೦
 ವರದಂ ಸಂಸಿದ್ಧವಾದೀಕಥೆಯನುಪು ವೊಂದಂದದಿಂದರ್ಧನಾರೀ |
 ಶ್ವರನಾಗಿದರ್ಧಂಸಮಸ್ತಾಮರಮಣಿಮಕುಟೋದ್ಭವಪ್ಪಪಾದಾರವಿಂದಂ ||

ವ|| ಅಂತಿರ್ದ ಪರಮೇಶ್ವರಂಗೆ ಗಿರಿರಾಜತನೂಜೆ ಕರಕಮಲಂಗಳಂ
 ಮುಗಿದು,—ದೇವಾ, ನೀವೆಸಗೊಂದಪೂರ್ವಮಪ್ಪ ಕಥೆಯಂ ಪೇಟೈವೇ
 ಷ್ಪುದೆನೆ; ಹರಂ ದರಹಸಿತವದನಾರವಿಂದನಾಗಿ ಪಾರ್ವತಿಗಪೂರ್ವಮ
 ಪ್ಪ ಕಥೆಗಳಂ ಪೇಟೈತ್ತಿರಲಾಕಥಾಗೋಪ್ತಿಯೊಳ ಪುಷ್ಟದಂತನೆಂಬಂ
 'ಗಣಪ್ರಧಾನನಿರ್ದೆ' ಲ್ಲಮಂ ಕೇಳ್ದಾತನೇನಾನುಮೊಂದುಕಾರಣದಿಂ
 'ಮಾನವಲೋಕದೊಳ' ಪುಟ್ಟೆ ಗುಣಾಧ್ಯನೇಂಬ ಸತ್ಕವಿಯಾಗಿ ಶಾಲಿ
 ವಾಹನನೆಂಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕವಿಯಾಗಿದುರ್ 'ಹರಂ ಗಿರಿಸುತೆಗೆ ಪೇ

ಟಿ—೨ ಆಗ್ರಹ—ಇಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ.

ಪಾ.— 1. ಪುರಹರಂವೇವಂ. ಖ || 2. ಪಾರಿವ್ರ್ಯವಿದ್ರಾವಣಂ. ಕ || ೧ ||
 3. ಸಿಂಹಂ. ಕ || ಖ || 4. ಮುದಿತಾ. ಗ || 5. ಸಂಸಾರಪ್ರತಿಯನುಪು. ಖ ||
 6. ಕವಿಭಾಷಣೋದನನದಿ. ಕ || ಗ || 7. ಮನುಷ್ಯಯೋಜಯೊಳ. ಗ || ಖ ||
 8. ಸುಳವಾಹನಚಕ್ರವತ್ತಿಗಾಳಾಗಿದುರ್. ಖ ||

ಲೋಕಭೇದಗಳಂ ವೈಶಾಚಕಭಾಷೆಯೊಳ್ ಬೃಹತ್ಕಥೆಗಳೆನೂಡಿ ಪೇ
ಲ್ಪಿಡವಂ ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟಂ ಕೇಲ್ದಕಥಾಸಮುದ್ರದೊಳ್ ಪಂಚರತ್ನ
ಮಪ್ಪೈದು ಕಥೆಗಳನಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಪಂಚತಂತ್ರಮೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು
ಸನುಸ್ತಜಗಜ್ಜನೋಪಕಾರಾರ್ಥಂ ಪೇಲ್ಪಿದದೊಂ.

ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟಕೃತಿಯಂ | [೫

ವಸುಧಾಧಿಪಹಿತಮನಖಿಲ ವಿಬುಧಸ್ತುತಮಂ ||

ವೊಸತಾಗಿರೆ ವಿರಚಿಸುವೆಂ |

ವಸುಮತಿಯೊಳ್ ಪಂಚತಂತ್ರಮಂ ಕನ್ನಡದಿಂ || 60 [೮

ವ || ಆಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮೆಂತೆಂದೊಡೆ:—ಅನೇಕಕರಿಮಕರತಿಮಿತಿ

ಮಿಂಗಿಲಕುಲಕ್ಷೋಭಜನಿತ ಭಂಗುರತರತ್ತರಂಗಸಂಘಾತ ಸಂಗತಮ
ವೃಜಲನಿಧಿವಳಯದಿಂ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ "ಸೋಗ" ಯಿಸುವ ಜಂಬೂದ್ವೀ
ಪದ ಭಾರತವರ್ಷದ ಸಕಲಜಗತೀಜನಸ್ತುತ್ಯದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಮೆಂಬ ಜನ
ಪದಮುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ, †

ಮಹನೀಯಂ ಸುರಸದ್ವಪದ್ವನನಪಂಡಂ ರಮ್ಯಹರ್ಷ್ಯವಳೇ |

ಗೃಹರತ್ನದ್ಯುತಿಭಾಸಿತಂ ಫಲಭರಾಕ್ರಾಂತೋನ್ನತೋದ್ಯಾನಭೂ ||

ರುಹಸಂಕೀರ್ಣವಿರಾಜಿತಂ ಬಹುಳವಾಪೀಕೂಪಶೋಭಾವಹಂ | [೧೬

ಮಹದಾನಂದಕರಂ ಕರಂ ಸೋಗಯಿಕುಂ ಸೌರೂಪ್ಯಮೆಂಬಾಪುರಂ ||

ಪಾ. — 1. ಭವನ. ಗ || 2. ಘನ. ಖ || 3. ಕಾಸಿತಂ. ಖ ||

† ಮಹನೀಯಂ ಸುರಸದ್ವಪೌಂದರಪತಾಕಾನೀಕಸದ್ವಿಭ್ರವಾ |
ವಹಮುದ್ಯಾನವನಾವಳಿವಿಳಸಿತಂ ಸೌವರ್ಣತಾಳೇಪ್ರಯೋ ||
ಪಹಿತಂ ಪುಷ್ಕರಣೀತಟಾಕವರವಂದಿಪ್ರಾಪ್ತಂ ನಾಮದಿಂ |
ಮಹಿಳಾರೂಪ್ಯಮುಪೇತರೂಪ್ಯಗೃಹಸೌರೂಪ್ಯಂ ಪುರಂ ರಂಜಿಕುಂ ||

ಎಂಬು ಖ || ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ.

ಆದೃಶ ಮಣಿಭವನದೀಪ್ತಿಗ |

ಳೊದಮಿ ದಿವಂಬರಗಮಿಂಪ್ರಚಾಪಶ್ರೀಯಂ ||

ಪುದಿದೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪುವಕಾ |

ಲದೊಳಂ ಸೌಂದರವಿಚಿತ್ರವರ್ಣಯುತಂಗಳ್ || 62

ಆನುಪಮಮಪ್ಪ ವಿಭ್ರಮದೊಳೊಂದಿದ ಪುರ್ಬುಗಳಂಬ ಬಿಲ್ಲಳಂ |

ಘನಕುಚಮಂಡಳಾಸ್ರದಿನನೊಸಲಸದ್ಭುಜಪಾಶದಿಂ ವಿಳೋ ||

ಚನಶರಜಾಳದಿಂ ಜಘನಚಕ್ರದಿನಲ್ಲಿಯ ಸೌಂದರೀಜನಂ |

ಮನಸಿಜಭೂಮಿಭೃಜ್ಜಯನಶಾಲೆಯಿಲೀಲೆಯಿನೊಪ್ಪಿ ತೋಪುಗುಂ ||

ಎಸೆವ ಬಹುಠತ್ತರಾಶಿಯು |

ಪಸರಂಗಳಿನದಂ ಬೀದಿಗಳ್ ಪಲವುಂ ಥಂ || 63

ಜಿಸಿ ತೋರ್ಕುಮಾವಗಂ ಕುಂ |

ಭಸಂಭವಂ ಕುಡಿದ ಲವಣವಾರ್ಧಿಯ ತೆಪದಿಂ || 64

ಅದನಾಳ್ವಂ ಸಕಳಾವನೀಶ್ವರಕಿರೀಟಾನರ್ಘ್ಯರತ್ನಸ್ಪುರ |

ತ್ವದಪದ್ಮಂ ಗುಣಜನ್ಮಸದ್ವನಸುಹೃತ್ಸೇನಾನಲಂ 'ಕಾಮಿನೀ' ||

ವದನಾಂಭೋಜದಿವಾಕರಂ ಪ್ರಕಟತಾಶೇಷಾರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಂ || 65

ಮದನಾಕಾರನುದಾರನಚ್ಚೂತನಿಭಂ ವಿಶ್ವವನೀವಲ್ಲಭಂ || 65

ವಿಶದಯಶೋಲತಿಕಾವೃತ |

ದಶದಿಗ್ವಲಯಂ ಬುಧಾಶ್ರಯಂ ಸಕಳಕಳಾ ||

ಕುಶಲಂ ಪ್ರಭುಮಂತೋತ್ಸಾ |

ಹಕಕ್ತಿಯುತನಮರಶಕ್ತಿಯೆಂಬಂ ಪೆಸರಿಂ || 66

ಟಿ-೮. ಜಯನಶಾಲೆ-ಜಯಶಾಲೆ.

ಪಾ.- 1. ರತ್ನ. ಖ || 2. ಮೂನಿನೀ. ಖ || 3. ಹವಾಗಮಂ. ಕ ||
4. ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನುಂ. ಕ || 5. ಸಮಸ್ತಕಲೆಗಳೊಳ್ಳುಂ || ಕುಶಲಂಪ್ರಭುಮಂತೋತ್ಸಾ
ನನವಂತಾನಮರಶಕ್ತಿಯೆಂದಾವಸರಿಂ || ಕ || ಗ ||

ವ|| ಒಂದುದಿನಸಮಾಧರಾಧೀಶ್ವರನಾಸ್ಥಾನಭೂಮಿಯೊಳನಂತಸಾ
ಮಂತಮಂತ್ರಿಪುರೋಹಿತಾಂತವಾಂಶಿಕಶ್ರೀಕರಣಸೇನಾನಾಯಕಸಂಧಿ
ವಿಗ್ರಹಿಪ್ರಮುಖನಿಖಿಲಪರಿವಾರಪರಿವೃತನಾಗಿ, ಮಹಾವಿಭೂತಿಯಿಂ
ದೊಡ್ಡೊಲಗಂಗೊಟ್ಟು ಮಹೀಪಾಲನಿರ್ಪುಡುಮಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳತ್ಯಂ
ತಯಾವನಮದವಿಕಾರವಿಕೃತವೇಷರುಂ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರನದ್ಭಾವನಾಬಹಿ
ರ್ಮುಖರುಂ, ವೃದ್ಧೋಪಸೇವಾಮೃತಾಸ್ವಾದನಾತಿದೂರರುಂ, ದುವಿ
ನೀತಧೂರ್ತವಿಟವಿದೂಷಕಪ್ರಭೃತಿನಿಖಿಲಜನಗೋಪ್ತಿನಿರತರುಂ, ವಿ
ವೇಕವಿಕಳಮತಿಗಳುಮೆಪ್ಪು ನಿಜತನೂಭವರ್ ಮೂವರುಮೋಲಗಕ್ಕೆ
ಬರ್ಪುದಂಕಂಡು, ಅರಸಂ—ಈಕುಮಾರರಂ ಬಾಲಕಾಲದೊಳ್ ತೊ
ಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಂಗೆಯಿಸದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಿಗಳಂಮಾಡಿ ಕಿಡಿಸಿದೆಂ:
ಇನ್ನುಮಿವಂದಿರನೀಯಂದ ದೊಳರಿಸಿದೆನಪ್ಪೊಡೆ ಅವಿನೀತರಾಗಿ ಪಗೆ
ವರ್ಗೆ ವತಗತರಪ್ಪರದೊಂ ಶ್ರುತವಿನಯಸಂಪನ್ನರಂ ಮಾಡಲ್ವೇಟ್ಟು
ದು: ಎಂತುಂ ಸುಭಾಷಿತಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ಲೆ—

ಶ್ಲೋ|| ' ಅವಿನಯರತಮಂತರಾಸಂಭಿಜ್ಞಂ' ವಶಮವಶಂ ಹಿ ನಯಂತಿ ವಿದ್ವಿಷಃ |
ಶ್ರುತವಿನಯನಿಧಿಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಂ ತಂ ತನುವುಪಿ ನೈತಿ ಪರಾಭವಃ ಕೃಚಿತ್ || ೧

[ಟೀಕು—ಅತ್ಯಂತದಾರ್ವಿನೀತನಂ, ಅಂತರವಯೋಪನಂ, ಇಂದ್ರಿಯವಶನಪ್ಪತನಂ
ಶತ್ರುಗಳ ಕಿಡಿಸುವರ್. ಶ್ರುತವಿನಯಸಂಪನ್ನ ನಪ್ಪತಂಗೆತ್ತಲಾನಂ ಬಡತನವಾದೊಡಂ
ಪರಾಭವಮನೆಯ್ದಲಯಾಂ.]

ಎಂಬೀನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಮುಂಟದಲ್ಲದೆಯುಂ,
ನಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ರಮದಿಂ ವಿರೋಧಿನೃಪರಂ ಗೆಲ್ಲೊಳ್ವನೇಕಾಕಿಯಾ |
ಗಿಯುಮುರ್ವೀತಳಮಂ ನರೇಂದ್ರತಿಲಕಂ ಶ್ರೀಚಂದ್ರಗುಪ್ತಂ ನಿಜಾ ||

ಪಾ.— 1. ಅವಿನಯರತಮಾಯಾಸಾಧ್ಯತೇ. || ೧ ||

ಸ್ವಯರಾಜ್ಯಕ್ರಮದೋಳ ಚತುರ್ಬಲಸಮೇತಂನಿಂದು¹ ತನ್ನೊಂದು² ದ್ರು
 ನ್ನಯದಿಂದಂ ನೆಗ³ ಟ್ಪಿಯೆ⁴ ಕೆಟ್ಟನಧಿಕಂ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ದುರ್ರೋಧನಂ ||
 ವ || ಅದಹ⁵ ನಿವರೋಳೊರ್ವ⁶ ನಂ⁷ ಮದೀಯಭುಜಬಲಾವಷ್ಟ್ಯಂಭದಿಂ
 ದಂಭೋಧಿವರಂ ನಿಮಿದರ್ ಸಕಲವಸುಂಧರಾವಳಯಮಂ ರಕ್ಷಿಸುವಂ
 ತು ಮಾರ್ಪಿಡವರ್ ಶ್ರುತವಿಹೀನರ್, ಇವರಂ ಶ್ರುತವಿನಯಸಂಪನ್ನ
 ರಪ್ಪಂತು ಮಾರ್ಪಿನೆಂಬನುಳ್ಳೊಡಾತನೇನಂ ಬೇಡಿದೊಡಂ ಕುಡುವೆ
 ನೆಂದಾಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತರಪ್ಪ ಪಂಡಿತರ್ಗಳಂ ನೋಲ್ಪುದುಮವರೋಳೊರ್ಬಂ
 ಮುಕ್ಕೋರಪ್ಪನುಂ ನಿಕ್ಕಪ್ಪನುಮಪ್ಪ ಭಟ್ಟನಿಂತೆಂದಂ:—ನಿಮ್ಮಿಕ್ಕುಮಾ
 ರರಪ್ಪೊಡೆ ಯೌವನಮದೋಸ್ತತ್ತರುಂ⁸ ದುರ್ಮುಖರುಂ⁹ ಚಂಚಳಚಿ
 ತ್ತರುಮಾಗಿದರ್ಪರಿವರಂ ನೀತಿವಿದರಪ್ಪಂತು ತಿಳಿಪುವೆಂದಂ ಮುದು
ಗುದುರೆಯಂ ತಿರ್ದು ವಂತಕ್ಕುಮೆಂದು ಕಷ್ಟನಿಷ್ಟರವಚನಂಗಳಂ ನುಡಿ
ವುದುಮಾತನ ಮಾತಂ ಮಾರ್ಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರ¹⁰ ವಿಚಾರಸಾರ
ನುಂ¹¹, ಚತುರುಪಧಾವಿಶುದ್ಧನುಂ, ಬುದ್ಧಿವೃದ್ಧನುಮನೇಕಶಿಷ್ಯನಿಷ್ಠಾತ
ಕೀರ್ತಿಯುಂ, ಭದ್ರಮೂರ್ತಿಯುಮಪ್ಪ ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟನಿಂತೆಂದಂ:—

ಎನಿತೋದನೋದಿಯುಂ ಮನ | [೧೫]

ದನಿತೆ ವಲಂ ಬುದ್ಧಿಯಕ್ಕುಮೆಂದು ಸಮಸ್ತಾ ||

ವನಿಯ ಜನವೊನಕೆವಾಡ |

ಪ್ರಿನೆಗಂ ಸಶೆ ನುಡಿದ ನುಡಿ ಯಥಾರ್ಥಂ ನಿನ್ನೊಳ್ || 69

ಟೀ—೧೩. ಚತುರಪಧಾವಿಶುದ್ಧನುಂ—ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಶುದ್ಧನೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದವನು.

೧೩. ಒನಕೆವಾಡಪ್ರಿನೆಗಂ—ಒನಕೆಯ ಹಾಡಿನಂತೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ.

ಪಾ—1. ತಾನೊಂದು. ಖ || 2. ಟ್ಪಿಯೆ. ಕ || ಗ || 3. ನಾಗಯುಂ. ಖ ||
 4. ಅಮೃದೋಕ್ತರುಂ. ಗ || 5. ಪಾರಗನುಂ. ಕ || ಗ ||

ಶ್ಲೋ || ಸ್ವಭಾವಮನುವರ್ತಂತೇ ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ || ೨

[ಟೀ-ತನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಡದಿರಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಯೇನು ಮಾಡುವುದು ?]

ಎಂಬ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಮೇರಿಕೆ ಪುನಿಯಕ್ಕುಮದಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಶುಕಶಾರಿಕಾದಿ ಪಕ್ಷಿ |

ಪ್ರಕರಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಂ ಕೈಕೊಳ್ಳುಂ ||

ಪ್ರಕಟಂ ತಾನೆನೆ ಮಾನವ |

ನಿಕರಂ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆಂದು ನುಡಿವರೆ ಪುರುಳೇ || ೭೦

ಪ|| ಅದೆಯೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಜ್ಞಾನದ ತಪನನೆಯಲಾದುದು; ನೀಂ
ಮುಟ್ಟುಮಿರೆಂದಾಭಟ್ಟನಂ ಮುಟ್ಟುಗಿಡೆ ನುಡಿದುಂ ಮಾಣದೆ, ವಸುಭಾಗ
ಗಭಟ್ಟಂ ವಿಭುಗಭಿಮುಖನಾಗಿ- [೧೦

ದೇವ ಭವದೀಯಸುತರಂ |

ಮೂವರುಮಂ ಜಡರನಾಯಿತಿಂಗಳ್ಗೆ ಜಯ ||

ಶ್ರೀವರ ಸಮಸ್ತನೈವವಿ |

ದ್ಯಾವರರಪ್ಪಂತು ಮಾಡುವೆಂ ಪರಮಾರ್ಥಂ || ೭೧

ವೆ|| ಅಂತು ಮಾಡಲಾದೆಂದು ತಪಂಬಡುವೆನೆಂದು ವಸುಭಾಗ
ಭಟ್ಟಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಪೂರ್ವಕಂ ನುಡಿವುದು 'ಮಮರಶಕ್ತಿ' ಸಂತಸಂಬ
ಟ್ಟು ಕುಮಾರರಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು; ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟನವರಂ ಕೈ
ಕೊಂಡು ಶುಭದಿನಸುಮುಪೂರ್ತದೊಳ್ ವಿದ್ಯಾಗಮೋದ್ಯುಕ್ತರಂ ಮಾ
ಯ್ಯುದು; ಅವಂದಿರ ಅತಿವರ್ತಿಯಪ್ಪ ಮತ್ತಗಜಂ ಕಂಭಕ್ಕೆ ತರ್ಪಂ
ತೊತ್ತಂಬದಿಂ 'ಬಂದುಂ' ಪಿಡಿವೆತ್ತ ಕಳ್ಳನಂತೆ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳುತ್ತಿ

ಟೀ-೯. ಮುಟ್ಟು-ಗೌರವ, ೨೦. ಒತ್ತಂಬ-ಬಲಾತ್ಕಾರ.

ಪಾ-1. ನಿಜಗ. ಖ || 2. ಮರನನವರ ಮಾತಿಗೆ ಕರಂ ಕ || 3. ತಂದುಂ. ಕ ||

ದುರಂ. ಅಪಸ್ತಂಬಗ್ರಹಗೃಹೀತರಂತೆ ವಕ್ರಗ್ರೀವರಾಗಿಯುಂ, ನೆಹಿಗಿ
ವುಡಯ್ಯತೆ ಕಿವುಂಡುಗೇಳ್ಳುಂ, ಪಿಸುಣಂ ಕೇಳ್ಳು ಸತ್ತುರುಪನಂತೆ ಕೇಳ್ಳು
ದನಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಿಮೆದುಂ, ಸೂಕಳಾಶ್ವದಂತೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನಂತುಂ ಕೈಕೊಳ್ಳದಿ
ರೆ; ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಸ್ವಾಂತದೊಳ್ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು—ಏಂ ಕೆಟ್ಟು
ದೆಂದು ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟನೊಂದು ನರಿಯ ಕಥೆಯಂ ವೇಳ್ವು ನದೆಂತನೆ:—

† ೧. ನರಿಯಕಥೆ.

[ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನರಿಯಾಹಾರಂಬಡೆಯದೆ ಬರಬರುತ್ತೆ
ಒಂದು ಸತ್ತ ಎತ್ತಂ ಕಂಡು ಸಡಗರಿಸಿ ಅದರ ಪೃಷ್ಠನಾಳದಿನೊಡ
ಲೊಳಪೊಕ್ಕು ತಿನುತಿರ್ಪನ್ನೆವರಂ; ನಿರ್ದ್ರವಮಪ್ಪುದೇಕಾರಣವಾಗಿ
ಕಡುವಿಸಿಲಿಗೆ ತಟ್ಟಾದ ಚರ್ಮದಿಂ ಪೃಷ್ಠದ್ವಾರಂ ಮುಚ್ಚಲಾಜಂ
ಬುಕಂ ತನಗೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪೋಗಲಿಂಬಿಲ್ಲದೆ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿರಲನಿತ
ಕೆ ಆವೂರ ಅಂತ್ಯಜರ್ ಸಾರಮೇಯಂಗಳನೆಯ್ಯಂದು ಸತ್ತಿದ್ರನ
ಡ್ವಾಹನಂ ಕಂಡದಲಿ ಪೊಡೆಯಂ ಡಾಣಿಯಿಂ ಪೊಯ್ಯೆಲ್ಯೆಯಾಕೋಪ್ಪು
ನಿವೇದಂಗೆಂಡೊಂಡೊಂದುಪಾಯಮಂ ಕಂಡು—ಎಲವೊ ಮ್ಲೇಚ್ಛರುಗ
ಳರಾ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಪ್ಪ ನಾವೊಂದು ಪಾಪನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ
ಗೋವಿನ ಜಠರಮಂ ಪೊಕ್ಕಿದೆವು, ನೀವೀಪತುವಿನ ಪೃಷ್ಠಕುಷ್ಣೋ
ದಕಮಂ ತಂದೆಹಿದು ದೂರಂ ಪೋಗಿಮೆನಲಾ ಶ್ವಪಚಕರ್ ಬೆದಲಿ
ಯಾಗೋವಿನ ಪೃಷ್ಠಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಾಯ್ದ ನೀರಂ ತಂದೆಹಿದು—ಎಲೆ
ಸ್ವಾಮೀ, ನೀವತ್ತಂ ಪೋಗೆನಲಾ ಸೃಗಾಲಂ—ಎಲೆ ಅಂತ್ಯಜರುಗಳರಾ,

ಟೀ—೨. ಪಿಸುಣಂ—ಕುದ್ರ. ೩. ಸೂಕಳಾಶ್ವ—ತುಂಟುಕುದರೆ.

† ಈ ಕಥೆ ಖ|| ಗ|| ಪ್ರತಿಗಲ್ಲಿಲ್ಲದುದರಿಂದಲೂ, ಈ ವಾಕ್ಯಸರಣಿಯ ರೀತಿಯಿಂ
ದಲೂ ಇದು ಏತತ್ತ್ವವಿಕರ್ತೃಕವಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪಾ. 1. ವೇಳ್ವುದುಂ; ಗ || ೨ ||

ನಾವು ಪೊಸಲಾಂಛನಧಾರಿಗಳಪ್ಪುದೆಂಬ ನಿಮ್ಮೊಡನಿರ್ಪಜಾಯಿಲಂಗಳ್
 ಕಂಡು ತಗುಳ್ಳು ಬಂದೆಮ್ಮಂ ಕಡಿದುವಾದೊಡಾದೊಪಂ ನಿಜೆಗಪ್ಪು
 ದಾಗಿಯಾಕುಕ್ಕುರಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿದ್ ಪಾಸಿನ ನೇಣಂ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣದ್ವಾ
 ರದೊಳ್ ಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಮೆನಲಾಕುನ್ನಿಗಳಂತಮ್ಮಶ್ರೋತ್ರನಾಳದೊಳ್
 ತೊಡಚಿಕೊಂಬುದುಂ; ಬಳ್ಳು ಎತ್ತಿನುದರದಿಂ ಪೊಲಮಟ್ಟು ಓ
 ಡುವುದುಂ; ಕ್ವಾನಂಗಳ್ ಕಂಡು ತಾನುತ್ತಿರಲಾ ಚಂಡಾಲರ್ ತಮ್ಮ
 ಕಿವಿಗಳ್ ಪಪ್ಪಿಗುಮೆಂದು ಪಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆವುದೆ ಪೊತ್ತಾಗಲ್ ಬಳ್ಳು
 ವತ್ತಂ ಪೋಗಿ ಗುಡ್ಡಮಂ ಪೊಕ್ಕುದು.]

ಎಂದು ಪೇಳುವುದುಮದಂ ಕೇಳ್ದುಕುಮಾರರಿಂತಪ್ಪ ಕಥೆಯನಿ
 ನ್ನೊಂದಂ ಪೇಳಿಮೆಂಬುದುಂ; ಈಬಾಲಕರ್ ಕ್ರಿಡಾಶೀಲರಿವರನೀ
 ಯಂದದೊಳೆ ತಿಳಿಪುವೆನೆಂದು—ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ, ನೀವೀಕಥೆಯಂ ಮಗು
 ಡಿಸಿಪೇಲಿಲ್ ಬಲ್ಲಿರಪ್ಪೊಡಿತಪ್ಪ ಕಥೆಗಳನನಂತಂ ಪೇಳುವೆನೆಂಬುದುಂ;
 ಅವರ್—ಕರಮೊಳ್ಳುತ್ತಂತೆಗೆಯ್ವೆವೆಂದಾಗಳೆ ಪೋಗಿ ಮೂವರುಮಾಕ
 ಥೆಯನಿಂಬಾಗಿ ಸಂಭಾವಿಸಿ ಪೇಳುವುದುಂ; ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟನಭೀಷ್ಯಸಿ
 ದ್ಧಿಯಾದುದೆಂದತಿಸಂತೋಪಂಬಟ್ಟರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯೋಪಾಯಂಗಳ
 ಪ್ಪುವೈದು ಕಥೆಗಳಂ ಪೇಳ್ದು ತಿಳಿಪಿ, ರಾಜಪುತ್ರರಂ ಸತ್ಪುತ್ರರಂ ಮಾಡಿ,
 ತಾನುಂ ಸ್ವರ್ಧನದ್ಧಿಯೊಳ್ ಕೂಡಿದಂ. ಅನಾವುವೆಂದೊಡೆ:—

ಶ್ಲೋ ೩ || .. ಭೇದಃ ಪರಿಚ್ಛಾ ವಿಶ್ವಾಸಃ ಚತುರ್ಥಂ ವಚನಂ ತಥಾ |
 ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯಂ ಚ ಪಚ್ಛಿತ್ತೇ ಕಥಾಸ್ತುತ್ರಾರ್ಥಸಂಜ್ಞಕಾಃ || ” ೩

ಎಂಬುದು. ಎಂತೆಂದೊಡೆ:—

ನ || ಅನೇಕಪ್ರಕಾರಕವಬೋಪಾಯಂಗಳಂದತಿಸ್ವೀಕೃತರೊಳೆ
 ಪೃಥಗ್ಭಾವಮಂ ಮಾಡ್ಪುದೇ ಭೇದಮೆಂಬುದು; ಆವಕಾರ್ಯಮುಮಂ

ವಿಚಾರಗ್ರೂರ್ವಕಮಲ್ಲದೆ ನೆಗಲಿಲಾಗದೆಂಬುದನೆಯಿಪುವುದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಯೆಂಬುದು; ಎಂತುಂ ನಂಬದರಂ ನಂಬುವಂತೆ ನುಡಿದೊಡಂಬಡಿಸಿ ಯೊಳಪೊಕ್ಕು ನೆಗಲಿಬುದು ವಿಶ್ವಾಸಮೆಂಬುದು; ಪೆದರ ಬಗೆಯನೆಯಿದು ಸಂಧಾನಂಗೆಯ್ದು ವಂಚಿಸುವುದು ವಂಚನೆಯೆಂಬುದು; ಅನ್ಯರೆಲ್ಲರನು ನತಿಸ್ನೇಹದಿಂ ತನ್ನವರಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುದು ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯಮೆಂಬುದು; ಇಂತು ಐದುಂ ತಂತ್ರಂಗಳ ಪ್ರಕಾರಂ. ಅವರಿಯೊಳಂ ಮೊದಲ ತಂತ್ರಂ ಭೇದತಂತ್ರಮೆಂಬುದು: ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ:—

ಶ್ಲೋ || ೧ ವರ್ಧಮಾನೋ ಮರ್ಹಾ ಸ್ನೇಹಃ ಪಂಚಾಸ್ಯವೃಷಯೋರ್ವನೇ |
 ಏಕುನೇನಾತಿಲುಬ್ಧೇನ ಜಂಬುಕೇನ ವಿನುಷಿತಃ || ೧ || ೩

[ಟೀ—ಹಿಂದವ್ವ ಸ್ನೇಹಂ ಸಿಂಹಕ್ರಂ ವೃಷಭಕ್ರಂ ಕಾಂತಾರದೋಳುಗಿರಲತ್ಯಂತ ಏಕುನನುವತಿಲುಬ್ಧನುವಪ್ಪ ನರಿಯಿಂದಂ ಕಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದು.]

ವ|| ಆಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮೆಂತೆಂದೊಡೆ:—

ನಿರತಿಶಯವಸ್ತು ಪೂರ್ಣಂ |

ಧರಾಂಗನಾವದನಮಂಡನಶ್ರೀಕಾಂತಂ ||

ಮರುದಾಂದೋಳತನಂದನ |

[೧೪]

ಪರಿವೃತ್ತಮುಜ್ಜಯಿನಿಯೆಂಬ ಪೊಯಿಲುಂಟದೆಯೊಳ || 72

ಪರಮಾನಂದದೋಳರ್ಪಂ |

ನಿರುಪಮನಿಜರೂಪನಿಭವಜಿತಕಂದರ್ಪಂ ||

ಪರಿಪೃತ್ತಸಪ್ತವ್ಯಸನಂ |

ನಿರಂತರೋಪಾಸ್ಯಮಾನಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಸನಂ || 73

[೧೦]

ವ|| ಅಂತಿರ್ಪಾತನೊಂದು ದಿನಸಂ,

(ಮಾಲಿನೀವೃತ್ತಂ)

ಅನುಪಮನಯಯುಕ್ತಂ ಧರ್ಮಮಾಗಾರನುರಕ್ತಂ |

ಮನುನಿಭಸುಚರಿತ್ರಂ ಪೋಷಿತಾಶೇಷಮಿತ್ರಂ ||

ವಿನಯಗುಣನಿಧಾನಂ ವೈಶ್ಯವಂಶಪ್ರಧಾನಂ |

ಧನಧನದಸಮಾನಂ ವರ್ಧಮಾನಾಭಿಧಾನಂ || 74

[೫]

ವ|| ಅಂತಃತನತಿಪ್ರಬುದ್ಧಂ ಧನಕನಕಸಮೃದ್ಧಿಯೋಳ್ ನೆಚ್ಚಿದಿಪ್ಪ
ವಿಪಯಕಾಮಭೋಗಂಗಳನನುಭವಿಸುತ್ತೂ, ನ್ಯಾಯೋಪಾರ್ಜಿತವಿ
ತ್ತನುಂ, ಧರ್ಮಪಾದಿತಚಿತ್ತನುಮಾಗಿ, ಕೆಲವು ಕಾಲಂ ಸುಖಸಂಕಥಾ
ವಿನೋದದಿನಿದೋಂದು ದಿನಸಂ ಸುಕವಿಯಂತಪೂರ್ವಾರ್ಥಲಬ್ಧಿಗೆ
ಚಿಂತೆಗೆಯ್ದು ತನ್ನೊಳಂತೆಂದು ಬಗೆದಂ:-

[೧೦]

(ಅಕ್ಕರವೃತ್ತಂ)

ಪಡೆವೆನೆಂಬಂ ಪೊನ್ನನೆ ಪಡೆವುದು ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದಂ ಪಡೆಯೆ
ಪೊನ್ನಂ | ಪಡೆಯಲಾದುವಂತೊಂದುಪಾಯಮಂ ಪೆರಿವು ನಾತೇಂ
ಚದುರುಮಾರ್ತೀವೆ ವೆಂಪುಂ || ನುಡಿಯ ಬಲೈಯುಂ ಕಡುಗಲಿತನಮುಂ
ಸೌಭಾಗ್ಯಮುಮೊಂದಿದೊಳ್ಳುನಾದುನ್ನತಿಯು | ನೊಡವೆಯಾದಂದು ತ
ಮ್ಮಿಂ ತಾವಕ್ಕುಂ ಕಿಡುವುವು ಧನಮಿಲ್ಲದಂದಿವೆಲ್ಲಂ || 75

ವ|| ಅದರೊನರ್ಥೋಪಾರ್ಜನಮೇ ಸಕಲಗುಣೋಪಾರ್ಜನಕ್ಕೆ
ಮುಖ್ಯಮಾಗಿರ್ಕುಂ. ಉಪಾರ್ಜಿಸಿದ ಧನಮುಮಾಯರಹಿತನಾಗಿ
'ಬೀರಿಯನುಪ್ಪೆಂದು' ಕೆಲವು ದಿನಸದಿಂ ಕ್ರಮಕ್ರಮದಿಂ ನಿಜ್ಜಮೆಜ್ಜು
ವಂಜನದಂತೆ ತವಿಲನೆಯ್ದುಗುಂ. ಮನುಷ್ಯಂ ಪುರುಪಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಂ
ಮಾಡದಂದು, ಅಲಬ್ಧಲಾಭಂ ಲಬ್ಧಪರಿರಕ್ಷಣಂ ರಕ್ಷಿತವಿನರ್ಥನಂ

ವರ್ಧಿತತೀರ್ಥ ಪ್ರತಿಸಾದನಮೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥವೃತ್ತಿ
ಯಾಗೇಶ್ವರೇಂದು ಪರದೇಶಂಜೋಗಲ್ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಮಧುರಾಪುರಕ್ಕಪೂ
ರ್ವಮಪ್ಪ ಸಾರಭಾಂಡಂಗಳಂ ತೀವಿಕೊಂಡು, ಯಾತ್ರೋದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿ,
ಆವಿವಿಧಪ್ರಭೂತಭುವನಸ್ತುತಸಾರಸಮಸ್ತವಸ್ತುವಂ |

ತೀವಿದ ಭಂಡಿಯೊಳ್ ವಿಪುಳಸತ್ತ್ವಜನಂಗಳನೊಳ್ಳುವೆತ್ತ ಸಂ ||
ಜೀವಕ ನಂದಕಾಚ್ಯೋ ವ್ಯಪಭಂಗಳನಿಂಬೆನೆ ಪೂಡಿ ಕೂರ್ತು ಮಿ |
ಶ್ರಾವಳ ತನ್ನೊಳ್ಳೊಂದಿ ಬರೆ ತತ್ಪುರದಿಂ ತಳದೊಂ ವಣಿಗ್ವರಂ || 76

ವ || ಅಂತಾವಣಿಗ್ವರಂ ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಕನನಮಿಂಬಿಡೆ, ಬಂಧು
ಜನಂಗಳೊಡಂಬಡೆ, ಶುಭಮುಹೂರ್ತದೊಳ್ ಪೊಯಿಲಂ ಪೊಯಿಮಟ್ಟಿ,
ಅನೇಕಜನಪದನದನದೀಪ್ರದೇಶಂಗಳಂ ಕಳದು, ನಾನಾದ್ರಮಗುಲ್ಮ
ಲತಾಪ್ರತಾನಸಂಭನ್ನಮುಂ ಬಹುಪ್ರಕಾರಕ್ರೂರಮೃಗಗಣವಿಸಂಕಟ
ಮುಂ ಅಭ್ರಂಕಮೋಕ್ಷಂಗಳ್ಯಂಗಸಂಗತಗಿರಿವರನಿತಂಬಸಂವಾಸತಬ
ರಶಿಬಿರಸಂಕೀರ್ಣಮುಮಪ್ಪುದೊಂದು ಮಹಾಟ್ರವಿಯನೆಯ್ದಿ ವರ್ಪು
ದುಂ; ಅದರೊಳತಿಕರ್ಕಶಕರ್ಕರಾಪ್ರಚುರಮುಂ ಅತಿಸ್ಥೂಲನಿಶಿತ
ಪಾಪಾಣವಿಸಮಿತಮುಮತಿದುಸ್ತರಸ್ಥಾಣನಿಚಯೋಪಸ್ಥಿತಮುವಾಗಿ
ದುರದೊಂದು ದುರ್ಗಮನಾರ್ಗದೊಳತ್ಯಂತಕಟಭಾರಾಕ್ರಾಂತಿಯಿಂ
ದೂರುಭಂಗಂಗೆಯ್ದು ನಿರಾಘೋಸಮಯಮಧ್ಯಂದಿನಪ್ರಾಪ್ತಸಪ್ತಸಪ್ತಪ್ರ
ತಾಪವಿಹ್ಯಲೀಭೂತಜೀವಕಂ ಸಂಜೀವಕಂ ನಿಲ್ವುದುಂ; ಅದಂ
ಕಂಡು ವರ್ಧನಾನಂ ಸ್ವರ್ಧನಮೇತಂ ದಯಾಪರಿತಚೇತಂ ಮೂ
ಝದಿವಸಮಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಯಣಂಗೆಯ್ದು, ಎಂತುಂ ಸಂಜೀವಕಂ ಚೇ
ತರಿಸುವುದಂ ಕಾಣದೆ, ನಾಲ್ವರ್ ಮನುಷ್ಯರನದರ್ಕೆ ಕಾಪುವೆಲ್ಲು ಬ

1. ಸತ್ಯತ. ಗ || 2. ದ್ವೀಪಾಂತರಂ ಪೋಗಲಿಚ್ಛಿಸಿ ಓ || 3. ನಾದಿಯಾದ. ಒ ||

ಹುವಿಧಾಸಾಯಪ್ರಯಮಪ್ಪ ಮಹಾರಣ್ಯದಿಂ ತೋಲಗಿ ಪಯಣಂಬೋದ
 ದಂ. ಇತ್ತಲಾಕಾಪಿನವರ್ ಅಲ್ಲಿಯ ವನಚರವ್ಯಾಭ್ಯಮೃಗಗಣಜನಿತ
 ಭೀತಿಯಿಂ ನಿಲಲಣ್ಣದೆ ಸ್ವಾರ್ಥಪತಿಯನೆಯ್ದ ಬಂದು, ಸಂಜೀವಕಂ
 ಸತ್ತುದೆಂದು ಪುನಿದು ವೇಚ್ಛುದುಂ; ಸೆಟ್ಟ ಮನಃಕ್ಷತಂಬಟ್ಟ ವಿಪಾದವಿ
 ಧುರಂ ಮಧುರೆಗಭಿಮುಖನಾಗಿ ಪಯಣಂಬೋದಂ. [೧೫]

ವ|| ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್,

ವಿಮಲಾಭ್ರಾಕರಶೀಕರೋತ್ಕರಯುತಂ ವಾನೇಯಗಂಧದ್ವಿವೇಂ
 ದ್ರಮದಾಮೋದಿ^೧ ಕಿರಾತಯೋಽಪಿಧ್ವಳಕಶ್ರೇಣೀನಟಿಂ ನಾರುತಂ^೨||
 ಶ್ರಮಮಂ ಪಿಂಗಿನೆ ಮಂದಮಂದಗತಿಯಿಂ ಸಂಜೀವಕಂ ಸಾರ್ದು^೩ ದಾ|
 ಯಮುನಾತೀರಮನುಜ್ಜ್ವಲಜ್ವಲ^೪ ಕಣೋಘಾಸಾರ^೫ ವಿಸ್ತಾರಮಂ || 77

ವ|| ಅಂತುಮೆತ್ತಾನುಮಾಪ್ಯಾಯಿತಶರೀರನಾಗಿ ಕಾಳಂದೀನದೀ
 ಕಚ್ಛದೋಳಾತ್ಮೇಚ್ಛೆಯಿಂ ನಲಿನಲಿದು ರುಚಿರಮರಕತಶ್ಯಾಮದೂರ್ವಾಂ
 ಕುರಗ್ರಾಸದೋಳಂ ಅತಿಸ್ಪಷ್ಟ^೬ ಸ್ವಾದು^೭ ಸಲಿಲಪಾನದೋಳಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲ
 ನೆ^೮ ಮೆಲ್ಲಾಡಿ^೯ ಪಥಪರಿಶ್ರಮಮನಾಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವುದಿವಸಕ್ಕೆ ಬಾ
 ಲೇಂದುಶೇಖರ^{೧೦} ಶಕ್ವರಾಕಾರಮಂ^{೧೧} ತಾಳ್, [೧೬]

ಸ್ಫುರದಕ್ಷೋಣವಿಪಾಣಕೋಟದಳತಪ್ರೋತ್ತಂಗಳವಲ್ಮೀಕನು|
 ದ್ಧರಗಂಭೀರಪಯೋ^{೧೨} ದ^{೧೩} ನಾದನತಿಪುಷ್ಪಾಂಗಂ ಬೃಹತ್ಕಂಧರಾಂ||
 ತರನುದ್ಧಾಮಬಳಂ ಮಹಾಗಹನದೋಳ^{೧೪} ಸಂಜೀವಕಂ ಕೂಡೆ ಸಂ|
 ಚರಿಸುತ್ತಿದು^{೧೫} ದನೂನಪೀನಕಕುದಂ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಿಂ ನಿಚ್ಚಲುಂ || 78

ಪಾ. 1. ವಿಶೇಷಯುಕ್ತ ಸವಮಾನಂ ತೀಡೆ ತತ್ಕಾಲದೋಳ. ಖ ||
 2. ಕರ್ಣಾಘಾಪಾರ. ಕ || 3. ಪ್ರಸನ್ನ. ಖ || 4. ಮೇದಾಡಿ. ಗ || ಖ ||
 5. ವ್ಯಪಥನವಿಲಾಸಮಂ. ಖ || 6. ಛ. ಗ || ಖ ||

ವ|| ಅಂತಿವುಫದುನಾವನಾಂತರದೊಳಪ್ರತಿಸುಮಪ್ಪೆ ವಿಕ್ರಮಗು
ಣಮೇ ತನಗೆ ಸ್ವಾಮಿಸಂಪದವಾಗಿಯುಂ, ಗೂಢಲಕ್ಷಣಭಿನ್ನಪ್ರತಿಸಂ
ಧಾನಸಂಧಿದೂಪಣಪರಚಿತ್ತಪರೀಕ್ಷಾಲಕ್ಷಣಮೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಗುಣಂಗಳು
ನೆರೆದ ಜಂಟುಕಂಗಳೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿಯುಂ, ಮೃಗಗಣನಿಚಿತಮಪ್ಪ
ಗಹನಾಂತರಾಳಮೇ ತನಗೆ ಜನಪದವಾಗಿಯುಂ, ಅತಿನಿಶಿತನಖಕುಲಿ
ಶಮುಖವಿದಾರಿತಮದಾಂಧಗಂಧಸಿಂಧುರಂಗಳ ಕೆಳೇಬರಂಗಳೇ ತನಗೆ
ಭಂಡಾರವಾಗಿಯುಂ, ಆಖಿಲಶಾರ್ದೂಲಂಗಳೇ ಮಿತ್ರಬಲವಾಗಿಯುಂ,
ನಿಷರ್ಗದುರ್ಗಗಿರಿಗುಹಾಗದ್ವಾರಂಗಳೇ ದುರ್ಗಂಗಳಾಗಿಯುಂ, ಅಖಿಳ
ವೈಕವರಾಹಶ್ವಪದಂಗಳೇ ಬಲಂಗಳಾಗಿ ಯುಂ, ವಿಶಾಲಶಿಲಾತಲಂಗಳೇ
ಸಿಂಹಾಸನಂಗಳಾಗಿಯುಂ, ಅತಿಸಂಭವಜಹಳತರುಕಾಖಾನಿಚಯ
ಚ್ಚಾಯೆಯೇ ಧವೇಳಚ್ಚತ್ರವಾಗಿಯುಂ, ಇಂತು ಮೃಗಾಧಿರಾಜಪದವಿ
ಯೊಳಾಧಿಪತ್ಯಮನಾತ್ಮಸ್ವೀಕೃತಂ ಮಾಡಿ,

ಭಂಗುರಃ ಭೀಷಣಭುಕುಟಃ ದಂಷ್ಟ್ರನುದಗ್ರದವಾನಲಪ್ರಭಾ |

ಭಂಗಕಿಶಂಗಳೇಸರಸತಾವೃತರೌದ್ರಮುಖಂ ಮದಾಂಧಮಾ ||

ತಂಗಘಟಾವಿಘುಟ್ಟಿನಪಟಪ್ರಕಶೋರನಶಾಳ ನಾಮದಿಂ | [೧೫

ಪಿಂಗಳಕಂ ಮೃಗೇಂದ್ರಮೊಸೆದಿವುಫದತರ್ಕೃಪರಾಕ್ರಮಕ್ರಮಂ || 79

ವ|| ಅಂತಿದೊಂದು ದೇವಸಮಾಮೃಗಾಧಿರಾಜನೇಜೇಯಸಾಮಜಘು
ಟೆಯಂ ಬೆದೆಯೆ ಬೆಂಕೊಂಡು ನಿಜನಿಶಿತನಖಕುಲಿಶಮುಖಧಿಂ ಸೀರಿಯಿ
ಸೀಯಿಂಬುಳಾಡಿ ಪರಿಗ ತಪರಿಶ್ರಮನಾಗಿ ಜಲಗ್ರಹಣಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂ ಯ
ಮುನಾತೀರದೊಳ ಬರುತ್ತಿದುಫ,

ಟೆ— ೧೯. ಸೀಯಿಂಬುಳ— "ಸೂನಾಟಂ." ಶಬ್ದಸಾರ.

ಘನನಿನದಕ್ಕನುರೂಪಮಿ |

ದೇನೆ ಸಂಜೀವಕನಳುರ್ಕೆಯಿಂ ಕೆಲೆಯೆ ಮಹಾ||

ಧ್ವನಿಯಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಕೇಳೊಡೆ|

ಮನದೊಳೆ ಪುದಿದೊಂದು ಕಂಕೆ ನಿಲೆ ಮೃಗರಾಜಂ || 80

ಇದು ನಿರ್ಘಾತಮೋ ಮೇಣ್ ನೆಲಂ ಮೊಲಗಿತೋ ಮೇಣ್
ಘೋರನಿರ್ಘೋಷಮು| ಷ್ಮದುದೆಂಬಂತೆ 'ಸಿಡಿಲ್ ಸಿಡಿಲ್ಲೆ'ದಿಗಿತೋ
ಪೇಶಿಯಂತಿದೇನೆಂದು ಚಿ|| ತ್ತದೊಳಾನರ್ತಿಸಿ ನೋಡೆ ವಿಸ್ಮಯಮದೊಂ
ದಾಗಿರ್ಪಿನಂ ನಿರ್ಗೇ ಪೋ| ಗದೆ ತೃಪ್ಣಾತುರನಾಗಿಯುಂ ಮಗುಟ್ಟಿ
ದಾಸಿಂಹಂ ಭಯಭ್ರಾಂತಿಯಿಂ|| 81

ವ|| ಅಂತತಿಕ್ಷುಭಿತವ್ಯದಯನಾಗಿ ತೊಟ್ಟನೆ ಮಗುಟ್ಟಿಲ್ಲಿಯುಂ ನಿಲ್ಲ
ದತಿವಿಸ್ತೀರ್ಣಶಾಖಾಸಂಕೀರ್ಣಮಪ್ಪುದೊಂದು ವಟವಿಟಪಿಯ ಕೆಳಗೆ
ತರುಣಹರಿಣವೃಕವರಾಹಚುಕ್ಕತರಕ್ಕುಪ್ರಮುಖನಿಖಿಲಮೃಗಗಣಪರಿ
ವೃತನುಮಾಗಿಯಾಕಾಂಕ್ಷಂವರಣಿಯನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದುಂ;

ಆಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳೆ ಕರಟಕನುಂ ದವನಕನುಮೆಂಬೆರಡು ನರಿಗಳೆ
ಅಸಿಂಹಕ್ಕನ್ನೆಯಾಗತರುಂ ಹಿತರುಂಬುದಿವೃದ್ಧರುಮಪ್ಪಮಂತ್ರಿಸೂನು
ಗಳೆಪ್ಪುದೆಂ, ಪಿಂಗಳಕನಿರವಂ ಕಂಡು ದವನಕಂ ಕರಟಕಂಗೆಂ
ಗುಂ:-ನಮ್ಮರಸನೀಗಳೆ ತೃಪಾರ್ತನಾಗಿ ಜಗುನೆಗೆ ಪೋಗುತ್ತಮಾ
ಕಸ್ತಿಕಂ ಮಗುಟ್ಟಿ ಬಂದು, ಆಪಮಾನಂಬಟ್ಟ ಉಪಧಾವಿಶುದ್ಧನಪ್ಪ
ಮಂತ್ರಿಯಂತಾಕಾರಸಂವರಣಿಯನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದಾವಕಾ
ರಣಮಾರಯ್ಯಂ,' ಬನ್ನಿಮೆಂಬುದುಂ; [80

ಕರಟಕನೆಂಗುಂ:- ನಾನಪ್ಪೊಡೆ ಪಟ್ಟಿಯರಮಕ್ಕಳುಮಾಪ್ಪರು
ಮೆಂಬನಿತೆಯಲ್ಲದೆ ಅವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಮಲ್ಲಂ, ನಮ್ಮರಸನೀಗಳೆ ಕಳಂ

ಪಾ- 1, ಎಟಂ ಸಿಡಿಲ್ ಸಿಡಿಲ್ಲೆ. ೨ || 2, ಅವ ಕಾರ್ಯಮೆಂಬುದನಾರಯ್ಯ. ೩ || ೩ ||

ವಿರಸನುಮವಮಾನಿತನುಮಾಗಿದರ್ಪಂ. ಈಯವಸರದೊಳ್ ನಾಂ ಸ್ವಾಮಿಹಿತಮಹತ್ಯಮಂ ಕೈಕೊಂಡು ನುಡಿವುದು ನಯಮಲ್ಲಂ. ಈ ತನೇತರ್ಕಿಚ್ಚೈಸಿದನೆಂಬುದನಲ್ಯಯಲ್ ಬಾರದು. ಈತನಿರವಂ ಕಂ ಡೀಯಭಿನವಪ್ರಧಾನರುಂ ಪೊಸವಸಾಯ್ತರುಂ ತಾವೇನಂ ನುಡಿವರ್ ನಾವದಂ ಕೇಳುತ್ತಮಿರ್ಪುದೆ ಸಾಲ್ಗಂ. ಈಗಳೇನಾನುಮೊಂದಂ ನುಡಿ ದೆವಪ್ಪೊಡೆ, ದುಷ್ಟಪರಿವಾರವೇಷ್ಟಿತನಪ್ರರಸಂ ನಮಗೇನಂ ಬಗೆವನೆಂ ಬುದನೆಂತಹವೆವು. ಅದೊಂ ನಾನುಸಿರದಿದರ್ಪುದೇ ಕಜ್ಜಂ. ಅದಲ್ಲ ದೆಯುಂ ನಮ್ಮಂತಾಪ್ರರಂ ಹಿತರಂ ಬುದ್ಧಿವಂತರುಮನವಿಶ್ವಾಸಂಗೆ ಯ್ದು, ಅನಾಪ್ತರುಮನಹಿತರುಮನವಿನೀತರುಮಂ ವಿಶ್ವಾಸಂಗೆಯ್ದು ಪ್ರಧಾನರಂ ಮಾಡಿ ನಡೆವಿದ ಮೂಢಸಿಂಹಕ್ಕೆ 'ವಿಗೈಯ್ದಂ' ಕಾರ್ಯಹಾನಿ ಯಾಗದೆ ಪೋಗದು; ಅದೆಂತನೆ:—

ಶ್ಲೋಕ || .. ಅಭ್ಯಂತರಗತಾ ಬಾಹ್ಯಾ ಬಾಹ್ಯಾಶ್ಚ ಭೃಂತರಂ ಗತಾಃ |

ಯೈರ್ನರಾ ನಿಧನಂ ಯಾಂತಿ ಯಥಾ ರಾಜಾ ಕಚದ್ರ)ವಾಃ || ” ೫

[ಟೀಕು—ಅರಸುಗಳ ಬಳಿಗೆ ನಡೆವವರಂ ಹೊದಿಗಿಕ್ಕಲಾಗದು. ಹೊದಿಗೆ ನಡೆವ ವರನೊಳಗಿಕ್ಕಲಾಗದು. ಅಹಗೆ ಮಾಡಿದವಂ ಕಿಡುವಂ. ಅದು ಎಹಗೆಂದೊಡೆ, ಕಚದ್ರ ಮನೆಂಬರಸಿಹಹಗೆ.]

ಎನೆ—ದವನಕನದೆಂತನೆ—ಕರಟಕಂ ಪೆಲ್ಲಿಯುಂ:—

೧. ಕಚದ್ರಮನ ಕಥೆ.

ಮಹಾದ್ರಮನೆಂಬರಸಂಗೆ ಕಚದ್ರಮನೆಂಬ ಮಗಂ ಪುಟ್ಟ, ಬಾಲಕಾಲದಿಂ ತೊಟ್ಟು ವೈದ್ಯೋಪಾಸ್ತಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಸಪ್ತವೈಸವನಕ ಗತನಾಗಿಯುಂ, ಖಲಜನಸಂಗತನುಮಾಗಿಯುಂ, ನಡೆಯುತ್ತುಮಿರೆ; ಕೆಲವು ಕಾಲದಿನಾತನ ತಂದೆ ಮಹಾದ್ರಮಂ ದೀರ್ಘನಿದ್ರಿತನಪ್ಪುದುಂ,

ಕಚದ್ರುಮಂ ರಾಜ್ಯಪದವಿಯೊಳ್ ನಿಂದಂ. ಆತಂ ನೀತಿಬಾಹ್ಯನಪ್ಪದ
 ಡಿಂ ಪೂರ್ವಾಪದವಿಚಾರವಿಕಳನಾಗಿ, ಹಿತಪುರೋಹಿತಮೂತ್ರಿಯಾ
 ಸಾಮಂತಾಂತರ್ವಂಶಿಕಮಹಾಪ್ರಧಾನಶ್ರೀಕರಣಸೇನಾನಾಯಕಾದ್ಯವೇ
 ಕದ ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಪತ್ತಿಗಳಂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ತನ್ನೊಡನಾಡಿಗಳಪ್ಪ ಭಂಡ
 ಮೂಡಲಿಯನೆ ಪ್ರಧಾನಸಾಮಂತಾದಿಶಿಷ್ಯರ್ಕಳಂ ಮಾಡಿ, ತಾಂ ಪಿತ್ಯವಿ
 ತ್ತುನ್ನುದೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ, ಧರ್ಮದೊಳ್ ಬಹಿರ್ಮುಖಮುಂ, ಅರ್ಥದೊ
 ಳನ್ನಾಯೋಪಾರ್ಜಿತಾರ್ಥನುಂ, ಕಾಮದೊಳತಿಕಾಮಿಯುಂ, ಮೋಕ್ಷ
 ದೊಳ್ ನಿರವೇಕ್ಷಕನುವಾಗಿ, ರಾನಾದ್ಯನೇಕರಾಜ್ಯದತ್ತಿಗಳಪ್ಪನೇ
 ಕಘೋವೇವಭೋಗಾಗ್ರಾಹಾರಂಗಳನಾಗ್ರಹದಿಂದಪ್ಪಿದು, ಕರಭರ 'ಕ್ಷ
 ಪ್ಪ'ಮಪ್ಪ ನಾಡಂ ಬೇಡರಂತೆ ಪರಿಪರಿದು ನಿರವಶೇಷದಿ೦ ಕಿಡಿಸಿಯುಂ,
 ಶಿಷ್ಯರ್ಗನಿಷ್ಠಮುಂ ಮಾಡಿಯುಂ, ದುಪ್ಪಕಪ್ಪರ್ಗಿಪ್ಪಮುಂ ಮಾಡಿಯುಂ,
 ಕುಳವರ್ಗ ತಳವರ್ಗಮುಮುಂ ಪಪ್ಪಿಯನಿಯೋಗಿಗಳುಮಂ, ನಾನಾ
 ದೇಶಿಗಳುಮಪ್ಪ ವ್ಯವಹಾರಿಗಳುಮಂ ನೆವವಿಟ್ಟು ಕವರ್ದುಕೊಂಡು,
 ಸಮಸ್ತವಸ್ತುವಾಹನಂಗಳಂ ತನ್ನೊಡನಾಡಿಗಳಪ್ಪ ಭಂಡಮಂ ಡಲಿಗೆ
 ಸೂಚ್ಯಗೊಟ್ಟು, ಇಂತು ಸಪ್ತಂಗದೊಳೇಕಾಂಗಮುಯಿ; ಕಚ
 ದ್ರುಮನ ರಾಜ್ಯಂ ಕಳಕುಳವಾಗಿದುರ್ದನಾತನ ದಾಯಾದಂ ಸಿಂಹ
 'ಬಳ'ನಪ್ಪಿದು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬರೆ; ಮೂಲಭೃತ್ಯಸುಹೃತ್ಸೇನಾಟವಿಕರಲ್ಲ
 ರುಂ ಮುನ್ನಮೇ ಭೀತರುಮಪವಾನಿತರುಮಪ್ಪಿದ್ಪಿಂದುಪೇಕ್ಷಿತ
 ರುಂ, ಆತನ ಭಂಡಮುಂಡಲಿಯೊಳ್ ಕೆಲರೋಡಿಯುಂ, ಕೆಲರಹಿತ

ಟಿ-೮. ಪತ್ತಿ-ದಾನ.

ನಾ- 1. ದತ್ತಂ. ಕ || ಗ || 2. ಕ್ಷೇತ್ರ. ಕ || ಗ || 3. ನಾಡ. ಖ ||
 4. ಮೌಳಭೃತ್ಯುಹೃದಾದಿಹಿವರಲ್ಲರುಂ. ಕ || ಗ ||

ಲೋಕಂ ಕೂಡಿಯುಂ, ಇಂತೆಲ್ಲಂ ಯಥಾಯಥಮಾಗೆ; ಕಚದ್ರುಮಂ ನಿರ್ಬುಧ್ಧಿಯೋರ್ವನೆ ಕರುನೂಡದೊಳ್ ಕ್ಷೀತಕಪೋತಕಂತ್ಯಿದುರ್ ಕತ್ತುಸಂಗ್ರಹಣಕ್ಕೊಳಗಾದಂ.

ಇಂತೀಪಿಂಗಳಕನೀಗೈಯ್ದುಮಾಗದಿರಂ. ಏನೊಂದು ಕಾಡ್ಯಮು ಮಂ ನಾಂ ಪೊಪಗಿದುರ್ ನೋಡುತಿರ್ಪುದೆ ಸಾಲ್ಕುಂ. ನಾವೀರಾಜ ಕಾರ್ಯದೊಳ್ ತೊಡದುರ್ ಪರ್ಮಾಲೋಚನಾಪರಿವೃತ್ತಿಬೋಳೆ ಕಪ್ಪು ದು? ಎಂತುಂ ಆವ್ಯಾಪಾರವೃತ್ತಿಯಾವುದುಂ ಪೊಲ್ಲದು; ಎಂತನೆ:—

ಶ್ಲೋ || ೧ ಆವ್ಯಾಪಾರೇಷು ವ್ಯಾಪಾರಂ ಯೋ ನರಃ ಕರ್ತವಿಚ್ಛತಿ |
ಸುಖ ನಿಧನಂ ಯಾತಿ ಕೀಲನುರ್ಜಿತವ ವಾನರಃ || ೧೯

[ಟೀಕು—ವ್ಯಾಪಾರಸುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದಂತವು ತಾವಿನೊಳೆ ಅವನೊರ್ವಂ ವ್ಯವಹರಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿದಂ, ಆತಂ ಕೀಲನುರ್ಜಿತ ಕೋಡಗನಂತೆ ಕೇಡವೈದುವಂ.]

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂತಕ್ಕುಮೆನೆ—ದವನಕನಾಕಥೆಯಂತೆನೆ—ಕರಟಕಂ ಪೇಯುಂ:—

೨. ಕೀಲನುರ್ಜಿತ ಕೋಡಗನ ಕಥೆ.

ಗಿರಿನಗರಮೆಂಬ ಪೊಲಲೊಳ್ | [೧೫

ಧರೆಗಧಿನಾಥಂ ಸುಶರ್ಮನೆಂಬಂ ಲೋಕೋ||

ತ್ತರಮಾಗೆ ದೇವತಾಮಂ |

ದಿರಮಂ ಮಾಡಿಸುತುಮಿರ್ಪಿನಂ ಕೆಲವು ದಿನಂ || ೨೦

ನೆ|| ಬಂದೂ ದೇವಸಂ ಮುಧ್ಯಾಷ್ಟನಮಯಮುಪ್ಪನ್ನೆಗಂ ಭರಂಬಟ್ಟು ಕೆಲಸಂಗೈದಲ್ಲಿಯ ಬಿನ್ನಣೆಗರುಂ 'ಕರ್ಮಕಾರ'ರುಂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗುಣಲೋಪುದುಂ; ಅದ್ದಲ್ಲ ಕೆಲವ ನಂದನವನದೊಳ್ ಪರ್ತಿಸುತಿರ್ಪೊ ಮರ್ಕಟಯೂಥಂ ಯಥಾಸ್ವೀಚ್ಛೆಯಿಂದತ್ತ ಮಿತ್ತ ಮತ್ತಂ ಪರಿಪರಿ

ಪಾ- 1, ನದೋಳ ಕ || ೧೯ || ೨ ಕಮ್ಯೂ ೧ ||

ಅರಿನ್ಯ ಪರುತ್ಸವಮಂ ಕೇ |

ಚ್ಚರೆಯುಂ ಸೆಂಡಾಡುತಿರೆಯೊಮಾನೆಯನೇರಿಯಿ ||

ತ್ತಿರೆಯುಂ ಮಂತನಾದೊಳ್ ಕು |

ಚ್ಚರೆಯುಂ ಬಿನ್ನವಿಸಲಾಗದೆಂತುಂ ಭೃತ್ಯಂ || 84

ಭೀತನನಲಸಿದನಂ ಕಾ |

೫೫

ರಾತ್ಯತನಂ ಪಸಿದನಂ ತ್ಯಪಾಪೀಡಿತನಂ ||

ದ್ಯೂತಮ್ಯಗವ್ಯಸನಜನೋ |

ವೇತನನಪ್ಪಿದುದು ಬಿನ್ನವಿಪ್ಪಂ ಗಾಂಪಂ || 85

ವ|| ಇಂತೀಸೇವಾಧರ್ಮಮಂ ನಾವಪ್ಪಿದುದುಮಪ್ಪಿಯದರಂತೆ ಪೊಕ್ಕು
ನುಡಿವುದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲನೆ; ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:— [೧೦

ನೀನೆಂದಂತೆ ನೀತಿವಿದನಪ್ಪರಸನನೇತೆಂದಿಂ ಸೇವಿಸುವುದೇ
ನೀತಿಯಪ್ಪುದು; ಆವಿನೀತನುಂ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನುಂ ಸ್ವಪರಾಂತಸ್ಥವಿದನು
ಮಲ್ಲದರಸನನಪ್ಪಿದಿಂಬಪ್ಪಿಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ದುರಭಿಮಾನದಿಂ
ನುಡಿವುದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲಂ; ಆದೆಂತನೆ:—

ಶ್ಲೋ || “ಆಸನ್ನವೇವ ನೃಪತಿರ್ಭಜತೇ ಮನುಷ್ಯಂ ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನಮಕಾಲೀವ
ಮಹಂದಿತಂ ವಾ| ಪ್ರಾಯೇಣ ಭೂಮಿಪತಯಃ ಪ್ರಮದಾ ಲತಾಶ್ಚ ಯಃ ಪಾರ್ಶ್ವತೋ
ವಸತಿ ತಂ ಪರಿವೇದ್ಯಯಂತಿ ||” ೧೦

[ಓಳ್ಕಾ—ಅರಸುಗಳ ತಮ್ಮ ಪೊರೆಯೊಳಿದೋಳ್ವಿಸುವ ಮನುಜಂ ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲದ
ವನಾದೊಡಂ, ಅಕಾಲೀನನಾದೊಡಂ, ಅಯೋಗ್ಯನಾದೊಡಂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರ. ಸ್ತ್ರೀಯ
ರ್ಕಳ ಅವನೊರ್ವಂ ಕೆಲದೊಳೆರ್ಪವನವನೇ ಓಡಿವರ. ಲತೆಗಳ ಸಮೀಪದಲಾವವರನಿ
ರ್ಪವುದವನೇ ಸಿಡಿವುವು.]

1. ದಾಳುಂಗಂತುಂ. ಕ || ಗ || 2. ದಯ್ಯ. ಗ ||
3. ದುರಭಿಮಾನಮಂ ಕೈಕೊಂಡಿರದೆ ಮಜ್ಜರಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿಪೋಗಿ ನುಡಿವನುಭವಿಸುವಂತಕ್ಕಂಗೆ
ಲ್ಲದೆ ಬೆಡಿಗಾಗದು. ಅಲ್ಲದೆಯುಂ ಗ ||

ಎಂಬ ಪುರಾತನನೀತಿಗಳೊಳವೆಂಬುದುಂ; ಕರಟಕನಿಂತೆಂದಂ:—
ವಾಕ್ಯಂ || “ ಬುದ್ಧೇಃ ಫಲಮನಾಗ್ರಹಃ || ” ೧

[ಟೀಕು — ಬುದ್ಧಿಗೆ ಫಲವು ಅಗ್ರಹವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.]

ಎಂಬ ನೀತಿಯಿಂದೆನ್ನ ಆಗ್ರಹಮಂ ಮಾಣ್ಡೆ: ನಿನ್ನ ದುರಾಗ್ರಹ
ದಿಂದೇನಾನುಮೊಂದು ದುರ್ಣಯಮಾಗದಿರದು: ಅದುಮಂ ಕಾಣಲ
ಕ್ಕುಂ: ನಿನಗಿದುವೇ ಕರ್ತವ್ಯಮೆಪ್ಪೊಡೆ, ಪೋಗೆಂಬುದುಂ; ದವನಕಂ
ಬಂದು, ಮಹಾಪ್ರತೀಹಾರನಪ್ಪ ಸುಭದ್ರನೆಂಬುದೊಂದು ವನಮಹಿಪನ
ಸಾರೆವೆಂದು, — ಅರಸನವಸರವನಾವುದೆಂದೊಡೆ, ಅರಸನೆನಸುಂ ವಿರಸ
ನಾಗಿದರ್ಪಂ, ನಿಲ್ಲೆಂಬುದುಂ; ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ ನಂದನಂ ಪಿಂಗಳಕಂ
ಕಂಡು, — ಅರಸುಗಳ್ ತಮಗೆನಿತುಂ ಸಮಚಿತ್ತಮಿಲ್ಲದಿದೊಡಂ ಸಮು
ಖಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರಾಣಿನಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪರಾಬ್ಜುಖರಾಗಲಾಗದು, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಂಬೇ
ಯ್ಕುಮೆಂಬ ನೀತಿಯುಂಟು; ಈತನಸ್ವಯಾಗತನುಮಾಪ್ತನುಂಕಾರ್ಯ
ಸಹಾಯನುಮೊಗಿರ್ಪಂ; ಈಯವಸರದೊಳತನಂ ಬರಿಸಿ ಎನ್ನ ಮ
ನೋಗತಕಾರ್ಯಮಂ ಪೇಚಿಲ್ವೆಯ್ಕುಮೆಂಬುದಂ ಬಗೆದು, — ಬರವೇ
ಯ್ಕಿಂಬುದುಂ; ವಿನೀತವೇಷಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನಾಸ್ಥಾನಮಂ ಪೊಕ್ಕು, ವ್ಯ
ಗಾಧಿರಾಜನನೆಯ್ದೆವೆಂದು, ಸಾಪ್ತಾಂಗಮೆಹಗಿ, ಪೊಡೆವೆಟ್ಟೊಡೆ, — ಇತ್ತ
ಖಾಯೆಂಬುದುಂ, ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮೆಂದು ಯಥೋಚಿತಪ್ರದೇಶದೊಳ್
ಕುಳ್ಯದರ್ ದವನಕನ ಮೊಗಮಂ ಪಿಂಗಳಕನಾದರಂ ಬೆರಸು ನೀಡುಂ
ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿ—

[೧೯

ಏಂಗಳ! ದವನಕ ಪಲವು ದಿ |

ನಂಗಳ್ ಕಂಡೆಯೆವೆಯ್ ಬಾರದುದುಂ ಕ ||

ಜ್ಜಂಗಳನಪ್ಪಿದುದುಂ ಸಚೆ |

ವಂಗಂ ಕೂರ್ಪಂ ಗಮೆಂದುಮಿವು ಗುಣದೊಳಗೆ || 86

ಎಂದಿನ ಮಾಲ್ವು ಮನ್ನಣೆಯನೇಂ ಮಹಾದೀರ್ಘನೊ ನಿನ್ನ ಪೇಯ್ತು
 ದೊಂ | ದಂದಮನೊಲ್ಲದನ್ನಿಗರ ಪೇಯ್ತು ದುಗೆಯ್ದನೊ ಮೂಲವೃತ್ತಿ
 ಯಿಂ || ದೊಂದಿ ನಿರಂತರಂ ನಡೆವ ಸಾಮ್ಯವನಾಂ ಪೆಹಗಿತ್ತನೋ
 ಮನಂ | ನೊಂದವೊಲೆನ್ನ ಕಾರ್ಯಮನುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಮಾಣ್ಣುದಿದಾವಕಾರ
 ಣಂ || ೮೭ ಎಂಬುದುಂ; [೪]

ದವನಕಂ—ಈತಂ ಕಾರ್ಯತುರನಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು; ಎನ್ನಂ ಕರಂ
 ಮನ್ನಿಸಿ ಮೂತಾಡಿವಪಂ; ಎನಗಂ ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗೆ ಬಗೆದೋ
 ಪುರದು: ಅದಪ್ಪಂದೀತನ ಬುದ್ಧಿಯಂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಪ್ಪಿದು ಬಹಿಷದ
 ಕೆ' ತಕ್ಕುದಂ' ನೆಗಪ್ಪಿಸೆಂಬುದಂ ಮನದೊಳ್ ಬಗೆದು ಪಿಂಗಳಕಂಗಿಂ
 ತೆಂದಂ:—ದೇವರ ಶ್ರೀಪಾದಸೇವಕರೊಳ್ ನಾನಾವದೊರೆ? ಅರಸುಗೆ
 ಯ್ಯಾತಂಗೆಂತಪ್ಪನುಂ ಬಾಬಿಪ್ಪಿಯಾಗದನಿಲ್ಲಂ. ಅದೆಂತನೆ:— [೧೦

ಶ್ಲೋ || " ದಂತಸ್ತು ನಿರ್ವಿಪ್ಪಣಕೇನ ರಾಜಾ ಕರ್ಣಸ್ಯ ಕಂಡೂಯಕೇನ ವಾಪಿ |

ತ್ಯಣೇನ ಕಾರ್ಯಂ ಭವತೀಶ್ವರಾಣಾಂ ಕಿಮಂಗವಾಕ್ಯಾಣಿವೇತಾ ನರೇಣ ||"೧೦

[ಟೀಕಾ—ಪಲ್ಲಂ ಸುಲಿಪ್ಪೆಂಕಂ ಕಿವಿ ತೀಂಪೊಡೆ ತುಪ್ಪಿಸುಪೊಡಂ ಪ್ರಶ್ನಿಂದನಿಃಂ ಪ್ರ
 ಯೋಜನಮುಂಟು. ಕೈಕಾಸಿವಡೆಮಡಿಮುಳ್ಳ ಪೆನುಪ್ಪನಿಂದೆಂತುಂ ಕಾರ್ಯಮುಂಟು.]

ಎಂಬ ರಾಜನೀತಿಯನಪ್ಪಿವಿರಪ್ಪುದಪ್ಪಿಂ ಎನ್ನನಾದೊಡಂ ಮನ್ನಿ
 ಸವೇರಪ್ಪಿದು. "ವ್ಯಂದಂ ನರೇಂದ್ರಪ್ರಾಯತ್ತೇ" ಎಂಬ ನೀತಿಯಂತೆ
 ಪಪ್ಪಿಯರಮಕ್ಕಳನೆಂತುಂ ಪೊರೆಯಲೆವೇರಪ್ಪಿಂ. ಏತದರ್ಥಮಾಗಿ
 ದೇವರ ದಯವೆರಸು ಬೆಸಸಿದಿರ್. ಎಮ್ಮಂತಪ್ಪ ಪುಣಿಮಾತ್ರಂಗಳಲ್ಲ
 ದೊಡೆ ಅಪ್ರತಿಮ ಪರಾಕ್ರಮ ನಪ್ಪ ನಿಮಗೆ ತೀರದ ಕಜ್ಜ ಮಾವುದಾನು
 ಮಿಲ್ಲ. ಇನಿತು ದಿವಸಮೆಯ್ತೆ ಬಾರದುದೆಲ್ಲಂ ನೀಮೆನ್ನನೆನ್ನವನೆನ್ನದ
 ಕಾರಣದಿಂ, ದೂರದೊಳದುರ್ ನಿಮ್ಮಭೈದಯದೊಳ್ ಸುಖಂಬಾಬ್ಬಿನ್ಪ

ಪಾ.-1. ತಕ್ಕಂದಮೇ. ಗ || 2. ಪ್ರತಾಪನ. ಗ ||

ಯಾಗತನಪ್ಪುದಪಿಂ ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿಯಂ ಕಣ್ಣೀವಿ ನೋಡಿಯುಂ ನಿಮಗ
ಪ್ಪ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂಗಳನಾರೈದುಂ ಸುಖದೊಳರ್ಪೆಂ. ಇಂದು ನಿಮ್ಮ
ಮನಸ್ಸಿನೊಳನಿಸಾನುಂ ಶಂಕೆವೆರಸಿದ ಚಿಂತೆಯಂ ಕಂಡು ಇದವು ಕಾ
ರಣಮಂ ನಿಮ್ಮಡಿಯಂ ಬೆಸಗೊಂಡು ತಿಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮಿಕ್ಕಿದರ್ಕೆ ತಕ್ಕಬುದ್ಧಿ
ಪ್ರತೀಕಾರಮಂ ಮಾಡಲುಂ ನಿಮ್ಮ ಸಂತೋಷದೊಳ್ ಕೂಡಲುಮೆಂ
ದು ಬಂದೆಂ. ಎನಗಿನಿಸಾನುಂ ಏಕಾಂತಮಂ ದೇವರ್ ದಯೆಗೆಯ್ಯುದೆಂ
ದೆನಲ್; ಮೃಗಾಧಿರಾಜಂ ಶ್ವಾಪದಯೂಧಮಂ 'ಪೋಗಲ್' ವೇಲ್ಲು
ದುಂ; ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:-

[v

ನೀರನುಣಲ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಯಮುನಾನದಿಗೊರ್ಮೆಯೆ ಬೆರ್ಚಿದಂತೆ ನಿ
ಪ್ಪಾರಣಮೇಕೆ ನೀಂ ಮಗುಬ್ಬಿ ನಿನ್ನೊಳ್ ಚಿಂತಿಸುತಿದೆ ಪೇಟಿದಂ||
ಪಾರದೆ ಬೇರಿದೊಂದುಮನನೂನಮದಾವಿಲಕುಂಭಿಕುಂಭನಿ|
ದಾರಣದಾರುಣಾ ಯತನವಪ್ರಕರೋದ್ಗತದಂಪ್ಯಭೂಷಣಾ || 88

ಎಂಬುದುಂ; ಪಿಂಗಳಕನತಿವಿಸ್ತೆಯಂಬಟ್ಟು, ಧಾತುರಕ್ತಾಶೋಕಕಿ
ಸಲಯವಿಭಾಸಿಭಾಸುರಸಟಾಕಲಾಪಮಲ್ಲಾಡೆ ತಲೆಯಂ ತೂಗಿ-ಪರೇಂ
ಗಿತಜ್ಞಾನವಿಾತಂಗುಳ್ಳು ದಾರ್ಗಮಿಲ್ಲ. ಈಗಳೆನ್ನ ಮನದೊಳೊದವಿದ
ಮಹಾಭಯಮಪ್ಪ ಕೆಜ್ಜಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರಮನೇಕಾಕಿಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಲ್ಪಾ
ರದು. ಎಂತುಂ "ಸಹಾಯಾನ್ತಂತ್ರನಿಶ್ಚಯಃ" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ
ಮುಂಟು. ಈತನುಂ ಸಹಾಯಗುಣಸಂಪನ್ನನುಂ ಭೃತ್ಯಗುಣಸಂಪೂ
ರ್ಣನುಮಪ್ಪುದಪಿಂ.

ಶ್ಲೋ || " ಸ್ವಾಮಿನಿ ಗುಣಾಂತರಜ್ಞೇ ಗುಣವತಿ ಭೃತ್ಯೇನುಕೂಲಿನಿ ಕಳತ್ರೇ |

ಮಿತ್ರೇ ಚಾವ್ಯಭಿಬಾರಣಿ ನಿವೇದ್ಯ ದುಃಖಂ ಸುಖೀಭವತಿ||" ೧೩

[ಟೀಕಾ—ಗುಣಂಗಳಲಿವ ಒಡೆಯನಲ್ಲಿ, ಗುಣವಂತನಪ್ಪ ಭೃತ್ಯನಲ್ಲಿ, ಅನುಕೂಲ ಯಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ, ತಪ್ಪದಿಹ ಮಿತ್ರನಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ದುಃಖವನಲಿವ ಸುಖಿಯಾಗಿಹುದು.]

ಎಂಬುದು. ಈತಂಗಳಿವದ ಕಜ್ಜಮುಂ, ವೈದ್ಯಂಗಳಿವದ ಕುತ್ತು ಮುಂ ತೀರಲಲಿಯದೆಂದು, ನಿಷ್ಕಪಟಚಿತ್ತಂ ಮೃಗಾಧಿರಾಜಂ ಕಪಟ ಪಟುವಪ್ಪ ದವನಕಂಗಿಂತೆಂದಂ:—

[೫]

ನೋಡೆ ನವಜಲವರವದೊಳ್ |

ಕೂಡಿದುದಂತಪ್ಪುದೊಂದು ತಬ್ಬಂ ಕಿವಿಯೊಳ್ ||

ತೀಡೆ ಕರನುಗಿದು ಮನನು |

ಲ್ಲಾಡೆ ಭಯಂಗೆಂಡು ಪೋಗಲೊಲ್ಲದೆ ಮಗುಟ್ಟಿಂ || 89

ಆವುದದೆಂದೊಡೆ ರೌದ್ರಾ |

[೧೦]

ರಾವಂ ತಾನೊರ್ಪೆಗೊರ್ಪೆಗಿರಬನವನಿತುಂ ||

ತೀವುವಿನಂ ಪೊಣ್ಣಿದಪುದು |

ಭಾವಿಸಿ ನೀಂ ಕೇಳ ಕೇಳಲಪ್ಪುದದಿನ್ನುಂ || 90

ಎನೆ; ದವನಕನೇಕಾಗ್ರಮನನಾಗಿ ಕಿಲಿದು ಬೇಗಮದನಾಲಿಸಿ ಕೇಳೆನಗಮಿಸಿಸಾನುಂ ಭಯಂಕರರವಂ 'ಕೇಳಲಾದಪು'ದೆಂಬುದುಂ;

ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ— ಈಬನಮಪೂರ್ವಸತ್ಯಾವಿಷ್ಯವಾದುದಿನ್ನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಪೋಪುದೇ ಕಜ್ಜಮೆಂದಳ್ಳು ನುಡಿಯೆ; ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:—

ಭೇರೀಮೃದಂಗಘಂಟಾ |

[೧೧]

ನೀರದಶಂಖಾದಿಜನಿತಶಬ್ದಮನೇಕಾ ||

ಕಾರಂ ಕೂಡುಗುಮೆಯೆ ವಿ |

ಚಾರಿಸದದನಂತೆ ಕೇಳ್ದು ನೀಂ ಬೆರ್ಚುವುದೇ || 91

ವ|| ಅದುಕಾರಣದಿಂ ನೀವಿದೇನಂದಾರಯ್ಯುದೆಯುಂ ಅಹಿಯ ದೆಯುಂ ಮುನ್ನಮೆ ಪಶುವಿನಂತೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಬೆಚ್ಚುವುದುಂ ಪಿತ್ಯಪ ರ್ಯಾಗತಮಪ್ಪ ಬನಮಂ ಪತ್ತುವಿಡುವುದುಂ ತಕ್ಕುದಲ್ಲೆನೆ;

ಮೃಗಾಧಿರಾಜನಿಂತಂದಂ:- ಈಮಹಾಗಂಭೀರಘೋರನಿರ್ಭೋರ ಪಮಂ ನೀಂ ಶಬ್ದಮಾತ್ರಮೆಂದೇಕೆ ನಿರಾಕರಿಸುವೆ? ವಿಚಾರಿಸುವಾ ಗಳಾಮಹಾಶಬ್ದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತುಟೇ ದೇಹಮಕ್ಕುಂ, ಆದೇಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ 'ಸತ್ವಂ' ಸಮನಿಸುಗುಂ, ಆಸತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದರ್ಪಂ ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಂ, ಆದರ್ಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಲಿತನಮಾಗದಿರದು, ಅಂತಪ್ಪ ನಿಜ್ಜಟಗಲಿ ಕಲಹ ವನೇ ಬಯಸಿ ತನಗೆ ಅಧಿಕನನಿಸುವಂ. ಅದಹಿನಿಂತಪ್ಪತುಲಬಲಪ ರಾತ್ರಮವಿಕ್ರಮದೊಳೆನಗಧಿಕನುಂ ಸಮಾನಬಲನುಮಲ್ಲದೆ ಹೀನನಾ ಗಲಜಾಯನಪ್ಪದನಹಿದು, ನಿನ್ನ ಪೇಟ್ಟಿ ಕಜ್ಜದ ಬಲಮಂ ಸಾಧಾರಣಂ ಮಾಯ್ಪಿನ್ನ ಬಲಮಂ ಸಚ್ಚಿ ನಿಂದು, ವಿಗ್ರಹಮನೊಡರ್ಚಿದೆನಪ್ಪೆಡೆ ಇರ್ವರುಂ ಸಮಾನಬಲರಾದಂದು "ಮಹಿಪಾಶ್ವಮಾಮೇಳನೇ ಸಹ ವಿ ನಶ್ಯತಿ" ಎಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಅಧಿಕಬಲನಾದೊಡೆ "ಹಸ್ತಿನಾ ಪದಾತಿಯು ದ್ಧಮಿವ ಬಲವದ್ವಿಗ್ರಹಃ" ಎಂಬ ನೀತಿಯಂತಕ್ಕುಂ. ಎಂದುಮದಹಿನಿಂ ತಪ್ಪದನಹಿದು ಪೂರ್ವಪುರುಷರಿಂದಾದ ಮಹಾಟವಿಯಂ ಬಿಡಲಾಗ ದೆಂದು ನೀತಿವಿರುದ್ಧಂಗಳಪ್ಪ ಮಾತುಗಳಂ ನುಡಿದೆಯಾದೊಡೆಯಿಂ ತೀಯವಸರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದೊಂದು ಕಥೆಯುಂಟೆಂಬುದುಂ — ದವನಕನ ದೆಂತೆನೆ — ಪಿಂಗಳಕಂ ಪೇಟ್ಟುಂ—

೪. ನರಿಯುಂ ಬಿಲನುಂ.

ಕಪಟಪ್ರಪಂಚಪರಿಣತ|

ನುಪಾಯನಿಪುಣಾಭಿಧಾನಜಂಬುಕನುದ್ಯ||

ಪಾ-1. ಮನಂ. ಗ || 2. ಅಸಮಾನಬಲನಾದಂದು "ಪ್ರಾಚ್ಯಮಾನಸ್ಯೇನಸಹವನ ಶ್ಯೇತಃ" ಗ || 3. ಯುಕ್ತಃ ಗ ||

ದ್ವಿಪುಳತರಮಪ್ಪು ಗಿರಿವರ |

ದುಪಕಂಠದ ಬಿಲದೊಳಪುರ್ವದತಿಮುದದಿಂದಂ || ೧೨

ವೆ|| ಆಜಂಬುಕನೊಂದುದಿವಸಮಾಹಾರವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಪೋಪುದುಮ
 ದವಿ ಬಿಲಕ್ಕೊಂದು ಪುಲಿ ಬಂದು ಪೋಕ್ಕಿ ದುರ್ವದನೆಗಂ ಕಿವಿದಾನುಂ ಬೇ
 ಗದೊಳಾನರಿ ಬಂದು ಬಾಗಿಲೊಳ್ ನಿಂದು ಪುಲಿಯ ಪಜ್ಜೆಯುಮಂ ಸೊ
 ಪ್ಪಾದ ಬಿಲನುಮಂ ಕಂಡು—ಇದೆತ್ತಾನುವೊಂದಪಾಯಮಾಗದೆ ಪೋಗ
 ದೆಂದು ಶಂಕಿಸಿ, ಕಿವಿದೆಡೆಯಂ ಪೆವಿಮೆಟ್ಟಿ ಬಂದು ನಿಂದು, ಈಚೋದ್ಯ
 ಮನುಪಾಯದೊಳೇ ನೋಡುವೆನೆಂದು, ಬಿಲನಂ ಪೆಸಗೊಂಡು ಪಲ
 ವುಂ ಸೂಲ್ ಕರೆಯಲ್, ಆಬಿಲಂ ನುಡಿಯದಿಪುರ್ವದುಂ—ಬಿಲನೆ ನೀನಿ
 ತು ಕಾಲಂ ನಾಂ ಬರ್ಪಾಗಳದಿವಂದು, ಸೇವೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ,
 ಈಗಳದುಗೆಟ್ಟು ಕರೆದೊಡಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಸರಂದೋಲಿದಪೆಯಿಲ್ಲ;
 ಪೆವಿನೊವಂಗಿ ಕೂರ್ತೆಯಕ್ಕುಂ, ಮೇಣ್ ಬಲ್ಲಿದನಿದನಕ್ಕುಮಲ್ಲ
 ದೊಡೀಗಳೇಕುಸಿರದಿದವೆ? ಆದೊಡಮೇಂ? ನಿನ್ನ ಗುಣಕ್ಕಿನ್ನೊರ್ವೆ
 ಕರೆವೆಂ, ಇನ್ನು ಮುಸಿರದಿದೊಡೆ ಪೆವಿತೊಂದು ಬಿಲನನವಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೆಂ;
 ಸರಂದೋಲಿದೆಯಪ್ಪೊಡೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ವೆನೆಂದು, ಮತ್ತುಂ ಬಿಲನಂ
 ಕರೆವುದುಂ; ಪುಲಿ ಇದೆಲ್ಲಮಂ ಕೇಳು—ಬಿಲನೆನಗೆ ಭಯಸ್ಥನಾಗಿ ಸರಂ
 ದೋಲಿಲಣ್ಣದಿರ್ವದಾಗಲ್ವೇಟ್ಟುಮಿನ್ನಾನಾದೊಡಂ ಸರಂದೋಲಿ ನರಿ
 ಯಂ ಬರಿಸಿ ತಿಂಬೆನೆಂಬವಿವಗೆಯಂ ಬೇಡರಂತೆ ಬಗೆದು ಹೂಂಕಾರಂ
 ಗೆಯ್ಯುದುಂ; ಆಧ್ವನಿಯಂ ನರಿ ಕೇಳು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿ,

ಶ್ಲೋ|| “ ಅನಾಗತಂ ಯಃ ಕುರುತೇ ಸ ಶೋಭತೇ ನ ಶೋಭತೇ ಯೋ ನ ಕರೋ
 ತ್ಯನಾಗತಂ | ವನೇ ವಸನ್ನತ್ರ ಜರಾಮುಪಾಗತೋ ಬಿಲಸ್ಯ ವಾಚೋ ನ
 ಕದಾಚನ ಶ್ರುತಾಃ || ” ೧೩

[ಟೀಕಾ—ಅವನೊಬ್ಬ ಮೇಲಪ್ಪ ಕಜ್ಜವನದೊಂದು ಮಾಡಿದರಪನವನೊಪ್ಪಲ
ರಿಯೆಂ. ನಾನೀವನದೂರ್ಗದೊಳಿದೂರ್ ವಾರ್ಧಿಕವನೆಯಿದಂ, ಬಿಲದ ನುಡಿಯನೆಂದಂ
ಕೇಳುದಿಲ್ಲ.]

ಎಂದಿಂತು ಪಲಕಾಲಮಿನಾವನದೊಳಿದೂರ್ ಈವನದೊಳಾಡಿಯುಂ
ಬಲ್ಲೆಂ, ಬಿಲಂ ನುಡಿವುದಂ ಗಿಡುಗಳ್ ನಡೆವುದಂ ನಾನೆಂದಂ ಕಂಡುಂ
ಕೇಳ್ದು ಮಹಿಯೆನೆಂದು ಆನರಿ ಬಗೆಯೊಳ್ ಪಿರಿಯನಪ್ಪುದೊಂ ತನ್ನ
ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಾನೇ ಮೆಚ್ಚಿ ಆಯೆಡೆಯಂ ಬಿಟ್ಟೊಡಿ ಬರ್ದುಂಕಿತು. [೩

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ “ಆತ್ಮಾರ್ಥಂ ಪೃಥಿವೀಂ ತ್ಯಜೇತ್”, ತನ್ನ
ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಂ ಬಿಡುವುದೆಂಬ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಮುಂಟು. “ತಾನು
ಳ್ಳೊಡೆ ಮೂಯಿಲೋಕಮುಂಟು” ಎಂಬ ನಾಣ್ನುಡಿಯುಂಟು. ಆತ್ಮರ
ಕ್ಷಣಮೇ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥಮೆಂಬ ಸರ್ವಜನಸಮ್ಮತಮಂ ಕೇಳ್ದುಂ
ಕಂಡುಮಹಿದುಮಿಂತಪ್ಪ ಸ್ಥಾನದೊಳಂತಿರ್ಪಮೆನೆ— ದವನಕನಿಂ
ತೆಂದಂ:—

[೧೨

ಇನಿತುವರಂ ದೇವರ ಮನದೊಳತಿಭಯಮುಳ್ಳೊಡಿದು ವಿಸ್ತಯ
ಮಪ್ಪುದಾದೊಡಂ ನಿನುಗಿನಿತು ಭಯಂಮಾಡಿದಂಗೆ ನೀಂ ಪೇಲ್ದಿ ಗು
ಣಂಗಳೊಳವಿಲ್ಲೆಂಬುದುಮಂ, ಅವನೊರ್ವನೋ ಚತುರ್ಬಲಸಮೇತ
ನೋ ಎಂಬುದುಮನಾರಯ್ದು, ನಿಶ್ಚಯಂ ಶತ್ರು ಬಲವಂತನಾದುನನಿಂ
ದಿಂಬಯಿಕ್ಕಂ ಅದರ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ನೆಗಲಿಪ್ಪಿನೆಂದು ಪಲವುಮು'ಪಾಯ
ದಿಂ'ತಿಳಪಿ ನಿಲಿಸಿ,

[೧೯

ಶ್ಲೋ|| “ಕ್ಷೀಣೇ ಕೋಶೇ ಪ್ರಜಾನುಶೇ ಶತ್ರು ನಿಕಟವರ್ತಿಸಿ |

ನ ಸ್ಥೂತವ್ಯಂ ನ ಯೋಧವ್ಯಂ, ತದ್ವೇಶಂ ಚ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್||” ೧೫

[ಟೀಕಾ—ಭಂಡಾರಂ ಸವೆದೆ ಪ್ರಜೆ ಕಟ್ಟೆಡೆ ಹಗೆ ಸಮೀಪವಾದಡೆಯಲ್ಲಿರಲಾಗದಾ,
ಯುದ್ಧಂವಾಡಲಾಗದಾ, ಅದೇಕಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೋವುದಾ.]

ಎಂಬುದನಲಿದು ಈನಯಗಳೊಳಗೆ ನಿನಗೆ ಶತ್ರುಸಂಕಟಮೆಂಬ
 ಶಂಕೆಯಲ್ಲದೆ ಸಪ್ತಂಗದೊಳೇಕಾಂಗಮಪ್ಪುದುಂ ವಿಕಳನಾದುದಿಲ್ಲ.
 ಸಾಮಾನ್ಯಪಾಯಂಗಳಂ ಶತ್ರುಗಳಂ ವಶಮಾಡಲಾಯದೆ ಅಪಸರಣ
 ಮೇ ಶರಣಮಾಗಿದರ್ಪದುವಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸದೆ ಶಬ್ದಶ್ರವಣಮಾತ್ರಕ್ಕೆ
 ಭಯಂಗೊಂಡೋಡಿಡಿರವೊಡೆ, [೫]

ಶ್ಲೋ|| " ಪೂರ್ವಮೇವ ಮಯಾ ಜ್ಞಾತಂ ಪೂರ್ವಮೇವೇಚಿಂತಂ |

ಅನುಪ್ರವಿಶ್ಯ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಯಾವದ್ಧಾರು ಚ ಚರ್ವಚ || " ೧೬

[ಟೀಕಾ—ಮುನ್ನ ಮಿದನ್ನಿಂದಲಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮುನ್ನ ಮನಗೀಯವಸ್ಥೆಯೊಳ
 ಗೆ ಹೊಕ್ಕಲಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಮರನುಂ ತೊವಲುಂ ಎಂಬುದು.]

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂತಕ್ಕುಮೆನೆ — ಪಿಂಗಳಕನದಂತೆನೆ—ದವನಕಂ ವೇ
 ಲ್ಲಿಂ— [೧೦]

೫. ನರಿಯುಂ ಭೇರಿಯುಂ.

ಮದಗಜಸಂಕುಳದಿಂ ಶ್ವಾ |

ಪದದಿಂದಂ ಗಿರಿಗುಹಾಳಯಿಂದಧಿಕಭಯ ||

ಪ್ರದಮೆನಿಪ ಘೋರಕಾಂತಾ | [೧೫]

ರದೊಳೆ ಮಹಾಭೀರುವೆಂಬ ಜಂಬುಕನಿರ್ಕುಂ || ೧೩

ವ|| ಆಜಂಬುಕನೊಂದು ದೆವಸಂ ಆಹಾರಪಿಪಾರಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಡ
 ವಿಯೆಲ್ಲಮುಂ ತೊಂಬಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಯುಮೇನುಮುಂ 'ಪಡೆಯದೆ' ತನಗೆ ಸ
 ಹಾಯನಪ್ಪುದೊಂದು ವಾಯಸನಿದರ್ಪಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ಪುದುಮಾವಾಯಸಂ
 ಇದಿರ್ವಂದು—ಎಲೆ ಭಾವ! ಏಂ ಬಡವಾದಿರೆನೆ; ಪಲವು ದಿವಸಮಾಹಾ
 ರಂಬಡೆಯದೆ ಬಡವಾಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಆಸೆವಟ್ಟು ಬಂದೆನೆಂಬುದುಂ;—ಇದಾ
 ವಗಜನಮಿಾಗಳಾಂ ಪೋಗಿ ಬರ್ಪನ್ನೆವರಮಿಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಮೆಂದು

ವಾಯುವೇಗದಿಂ ವಾಯಸಂ ಪೋಗಿ ಬಂದು — 'ಈತೋರ್ಪ' ನದಿಯ ತೀರದೊಳ್ ಚತುರ್ಬಲಯುತರಿವರರಸುಗಳ್ ಕಾದಿದಲ್ಲಿ 'ಪೊನೆಯ ಮಾಗಿದರ್ ರಣಭೂಮಿಯಂ ಕಂಡೆಂ, ನಿನ್ನೊಡಲ ಬಡತನಂ ಕಿಡುವಿನ ಮಾಹಾರಕ್ಕೆಡೆಯಾದುದಲ್ಲಗೆ' ಪೋಗಿಂದು ಪೇಟ್ಟಿದುಮಾನರಿ ಪರಿದು ಸಮರರಂಗಭೂಮಿಯನೆಯ್ತೆ ಅನೇಕಶಬಾಳೋಕನಜಾತಹರ್ಷನಾಗಿ ಪೂದುಂ; 'ಕಿತ್ತಿದಾನುಂ ಬೇಗಕ್ಕೆ ಭೋಂಕನೆ ಪೊಣ್ಣಿದ' ಭಯಂಕರ ಧ್ವನಮಂ ಕೇಳ್ತೆಲ್ಲಿಯುಂ ನಿಲಲಕ್ಕದೆ ಓಡಿ ಬರ್ಪುದುಂ; ಲಂಬಕರ್ಣ ನೆಂಬುದೊಂದು ಜಂಬುಕಂ ಕಂಡಿದೇನೆಲೆ ಭಾವಾ! ನಿನ್ನೇತರ್ಕ ಭ ಯಾತುರನಾಗಿ ಬರ್ಪೆ, ಎನೆ;—ಕೊಳುಗುಳಂ 'ನಿರ್ಮನುಷ್ಯಗೋಚರ' ಮೆಂದು ಬಗೆದು ಪೋಪನ್ನೆಗಂ, ನೆಲಂ ಮೊಲಗಿದಂತಪ್ಪುದೊಂದು ಭ ಯಂಕರಧ್ವನ 'ಮಾಗಲದಂ ಕೇಳ್ತೊಡೆ' ಬಂದೆನೆಂಬುದುಂ; ಆಜಂ ಬುಕನೆಂದುದು:—ಆಧ್ವನಮಾವುದೆಂದುಮಹಿಯದೆ ದೂರಭೀರುವಾಗಿ ಪೋಗಲ್ವೀಡೆ, 'ಆಯೆಡೆಯ' ನೆನೆಗೆ ತೋರು ಬಾ, ಎಂದೊಡಂಗೆಂಡು ಬಂದು ನೋಡುವನ್ನೆಗಂ; 'ಶಿಖರಿಶಿಖರಾನುಕಾರಿಯಪ್ಪುದೊಂದು ಭೇರಿ ಸವಿಾರಣಪ್ರೇರಿತಭೂರುಹಶಾಖಾಗ್ರಹತಿಯಿಂದತಿಪ್ರಘೋಷಂಗೆಯ್ದುಂ ತದಾಹತಿಯಿಲ್ಲದಾಗಳ್ ನಿಶ್ಯಬ್ದಮಾಗಿಯುಂ ಇರ್ಕುಮದಂ ಕಂಡಾಜಂ ಬುಕಂ ಮನುಷ್ಯಸಂಚಾರಮಿಲ್ಲದುದಂ ನಿಶ್ಚಯಮಾಗಬದಾರಯ್ದು ಬ ಲವಂದು ನಿಂದು ನೋಡಿ ಮತ್ತಲ್ಲಿಯೇನಾನುಮಿರ್ಕುಮೆಂದು ಶಂಕ ಯಿಂ ಭೇರಿಯ ಕಣ್ಣಂ ವಿದಾರಿಸಿಯದೊಳ್ಳೆನುಮಂ ಕಾಣದೆ ಲಂಬ ಕರ್ಣಂ ಆನರಿ ದೂರಭೀರುವಾದುದರ್ಕೆ ಪಾಸ್ಯಂಗೆಯ್ದುದು.'

ಪಾ—1. ಇಂತೋಪ್ಪವ. ಖ || ೧ || 2. ಪೊನೆಯುಂ. ಖ || 3. ಅಲ್ಲಿ ಭೋಂಕನೆ. ಗ || 4. ನಿರ್ಮನುಷ್ಯ. ಗ || 5. ಪೊಣ್ಣಿದೊಡೋಡಿ. ಖ || 6. ಆರಾಪ. ಗ || 7. ಅಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಜಂಬುಕಂ ಮನುಷ್ಯಕೃತಮಲ್ಲದುದಂ ನಿಶ್ಚಯಮಜ್ಜಿದೆಯ್ತೆ ಬಂದು ಬಲ ವಂದು ನೋಡೆ ಮತ್ತೆಯೇನಾನುಮಿರ್ಕುಮೆಂದು ಆತಂಕಿಯಂ ಭೇರಿಯಂ ನಿವಾಸಿಸಿ ನೋಡಿ ಆ ದಪೋಳಗೆ ಏನುಮಂ ಕಾಣದೆ ಲಂಬಕರ್ಣನರಿ ದೂರಭೀರುವಾದುದಕ್ಕನಕ್ಕುದು. ಗ ||

ಅದುಕಾರಣದಿಂದ ನೀಂ ಶಬ್ದವಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬಿರ್ಚಿದೊಡಂತಪ್ಪ ನಗೆಗೆಡೆ
ಯಪ್ಪಿರದಲಿಂ ದೇವರೆನ್ನನಟ್ಟಿಯಾರಯ್ಯ ಬಬ್ಬಕ್ಕದರ್ಕ ತಕ್ಕುದಂ ನೆಗ
ಟ್ಟುದೆಂಬುದುಂ; [೨]

ಪಿಂಗಳಕಂ—ನಿನ್ನ ಮನದೊಳದುನೆ ಕಜ್ಜಮಪ್ಪೊಡೆ ಪೋಗೆಂದು,
ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ:—ಈಬೆಸನಪ್ಪೊಡೆ 'ದೂತರ್ಗೆ ಭಟ್ಟರ್ಗೆ ಪರಿಗರ್ಗೆ'
ಲ್ಲದೆ ನೀಂ ಮಾಡಲ್ಪಕ್ಕು ದಲ್ಲ: ಇಂತಪ್ಪ ವಿಷಮಾನ್ವೇಷಣಕ್ಕೆಂತಟ್ಟುನೆ
ನೆನೆ; ದನನಕಂ—ದೇವರ್ ಬೆಸಸಿದಂತರಸುಗಳುಂ ತನ್ನಾಜ್ಜೆ ಸಲ್ವ
ಲ್ಲಿಗಲ್ಲದೆ ಮೇಣ್ ಮಿತ್ತರಲ್ಲಿಗಲ್ಲದೆ ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಮುನ್ನಮೆ ಪ್ರಧಾನ
ರುಮಂ ಪಸಾಯ್ತರುಮನಟ್ಟಲಾಗದೆಂಬ ರಾಜನೀತಿಯನಹಿವಿರಾಗಿ
ಯುಂ ಪೋದೆಡೆಯೊಳೇನಾನುಮಪಾಯಮಕ್ಕುಮೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದೆನೆ
ಗೆ ಕಾರುಣ್ಯಂಗೆಯ್ದಿರಾಗಿಯುಂ ಬೆಸಸಿದಿರ್. 'ಈಯೆಡೆಗೆ' ಮಹಾಪ್ರ
ಸಾದನಾದೊಡಂ ದೇವರ್ಗಿಂತಪ್ಪತಿಕುತೂಹಲಂ 'ಪುಟ್ಟಿದೀ'ಯೆಡೆ
ಯೊಳೇಬೆಸನಲ್ಪು. ಮತ್ತುವಬೆಸಕ್ಕಮಾವ ತೆಜದೊಳಾನೆ ಸಾಲ್ಪಿನೆಂ
ದು ನುಡಿಯೆ—ಪಿಂಗಳಕಂ ಸಂತಸಂಬಟ್ಟಂತೆಂದಂ: — [೧೪]

ಶ್ಲೋ || " ಅಪ್ರಾಜ್ಞೇನ ಚ ಕಾತರೇಣ ಚ ಗುಣಸ್ಸ್ಯತ್ ಸಾನುರಾಗೇಣ ಕಃ ಪ್ರ
ಜ್ಞಾವಿಕ್ರಮಶಾಲಿನೋಪಿ ಹಿ ಭವೇತ್ ಕಿಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಾತ್ಪಲಂ+ | ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಕ್ರಮಭ
ಕ್ತಯಃ ಸಮುದಿತಾ ಯಃಷಾಂ ಗುಣಾ ಭೂತಯೇತೇ ಭೃತ್ಯಾ ನೃಪತೇಃ ಕಳ
ತ್ರವಿತರೇ ಸಂಪತ್ಸು ಚಾಪತ್ಸುಚ || " ೧೭

[ಟೀಕು—ಬುದ್ಧಿಹೀನನುಂ ಕಾತರನುಮಾಗಿರ್ಪವಂ ಸ್ನೇಹಿತನುಮಾದುದಲಿಂ
ದಾವ ಲೇಸುಂಟು. ಬುದ್ಧಿಪರಾಕ್ರಮಂಗಳಿಂದೊಳ್ಪವೆತ್ತವನಾದೊಡಂಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನೇ
ತರ್ಕಂ ಬಾರ್ತೆಯಿಲ್ಲಂ. ಬುದ್ಧಿಪರಾಕ್ರಮಂಭಕ್ತಿಗಳ ಆರ್ಕಲಬರ್ಗಿರ್ಪವಃಭೃತ್ಯರರಸು
ಗಳೆ ವೆಂದಿರ್ವಕ್ಕಳೋಪದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಾದೊಡಂ ವಿಪತ್ತಾದೊಡಂ ಬಿದರ್.]

1. ದೂತಂಗಂ ಬಟ್ಟುಗುತ್ರಂಗಂ ಪರಿಗಂ. ಕ || ೧ || 2. ನಿರೂಪಕ್ಕೆ ಖ ||
3. ಪುನಃ ೧ || 4. ಗುಣದ್ವೇಷಾನುರಾಗ ಪಿ ಚ ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಕ್ರಮಶಾಲಿನಾಪಿ ಚ
ಭವೇತ್ಕಿಂಭಕ್ತಿಹೀನೇನಚ || ೧ ||

ಎಂದು ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ್ ವೇದ್ಯ ಸದ್ಭ್ರಾತೃರ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ್
ನಿನಗೆ ನೀಡುಮೊಳವು, ಇನ್ನಾಂನಿನಗೆನೆಂದು ಬುದ್ಧಿ ಗಲಿಸಿದಪೆಂ, ನಿನಗೆ
ಕ್ಷೇಮಮುಂ ಎನಗೆ ತೇಜಮುಮೆಂತಕ್ಕುಮಂತೆ ಮಾಡೆಂದು, ಬೇಗಂ
ಪೋಗಂಬುದುಂ; ದವನಕಂ ಪೋದಂ.

ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಂ ಪಿಂಗಳಕನಾತ್ಮಗತದೊಳಂತೆಂದಂ:— [೫]

ಅವಮಾನಿತನಪ್ಪುದುಂ |

ದವನಕನೆತ್ತಾ ನುಮೆನಗವಕ್ರಿಯೆಯನೊಡ ||

ಚೂಪನೊ ಮನವಿಯದಾನಿಂ |

ತವಿವೇಕಿಯನಾಗಿ ಪೋಗಲಟ್ಟಿದೆನವನಂ || 94 [೬]

ಅಂತು ಕ್ರುದ್ಧ ಉಬ್ಬ ಭೀತಾವಮಾನಿತರಪ್ಪರನೆಂತುಂ ವಿಶ್ವಾಸಿಸಲ್
ಬಾರದೊಂದರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯಮುಂಟು. ದವನಕಂ ಪಠಿಯಮಗನೆಂ
ಬಿನಿತಲ್ಲದೆ ಇನಿತು ದಿವಸಮವಮಾನಿತನಾಗಿದರ್ಥನಪ್ಪುದುಂ ತನ್ನ ಪಯಿ
ಮೆಯಂ ಮಹಿದು ಪಗೆವಂ ಬಲ್ಲಿದನಪ್ಪೊಡೆ ಅವನೊಳ ಕೂಡಿ ಮೇಲೆ
ವಂದೊಡತಿಭರಮಕ್ಕುಂ. ಅವನೇನಂ ಮಾಡಿದಪನೆಂಬುದನೆಯಲ್
ಬಾರದುದೊಂದಿಸ್ಥಾನಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೆತ್ತೊಂದು ದುರ್ಗಸ್ಥಾನದೊ
ಳರ್ದು ನೋಲಿತ್ತಿನೆಂ ದಾತ್ಮಗತಂಗೆಯ್ದು, ಮತ್ತಂ ಸತ್ವಾವಲಂಬನಾಗಿ,

ಶ್ಲೋ || ಅಹಾರನಿದ್ರಾಭಯವ್ಯುಥಾನಂ ಚ ಸಾಮಾನ್ಯವೇತತ್ಪಶುಭಿರ್ವರಾಣಾಂ |

ಜ್ಞಾನಂ ಸರಾಣಾಮಧಿಕೋ ವಿಶೇಷಃ ಜ್ಞಾನೇನ ಹೀನಃ ಪಶುಭಿಸ್ಸಮಾನಃ || ೧೦೧

[ಶ್ಲೋಕಾ-ಭೋಜನಂ, ನಿದ್ರೆ, ಭೀತಿ, ಸ್ವೀಕರಣವೆಂಬೀನಾಲ್ಕುಂ ಪಶುಗಳ್ ಮನುಜ

ಗಂ ಸರ. ಜ್ಞಾನವೋ ಮನುಷ್ಯರೊಳಧಿಕಂ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವಂ ಪಶುವಿನ ಸಮಾನಂ]

- ಪಾ-1. ನರೆಯುಂಟು. ಗ ||
- 2. ನಂತರ. ಕ || ಗ ||
- 3. ನೋವಿತಿತಾಂತರಂಗ | ನ. ಖ || ಮನವಿಯದವಂ | ದ. ಕ || ಗ ||
- 4. ಬಲ್ಲಿದನಪ್ಪೊಡೆ ಅವನೊಳ ಕೂಡಿ ಮೇಲೆ ಬಂದವನೇನಂ ಬಗೆವನೆಂ ಗ ||
- 5. ದನು. ಗ ||
- 6. ಜ್ಞಾನೀ. ಖ ||
- 7. ಮಹಾತ್ಮಾ. ಖ ||
- 8. ಜ್ಞಾನಮುಕ್ಯತಂ. ಖ ||

ಎಂಬ ನಿಸರ್ಗಗುಣದೊಳಾದ ಭಯಂ ದೇಶಕಾಲವಿಕಳತೆಯಿಂದೆ
 ನಗಂ ಮನೋಭಂಗಮನೆ ಮಾಡಿದಪ್ಪುದು. ಸುಷ್ಯಾಮಿಗಂ ವಿಶ್ವಾಸಿಯಪ್ಪ
 ಪಯಿಯರುಮಾಪ್ತರುಮೆಂದುಂ ತಪ್ಪುವರಲ್ಲೆಂಬುದು ಸಮಸ್ತನೀತಿಶಾ
 ಸ್ತ್ರಪರಾನುಮತದೊಳಮನುಭವದೊಳಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮುಂ ಪ್ರಮಾಣಮು
 ಮಾಗಿರ್ದಪ್ಪುದು. ಆಪ್ತನನನಾಪ್ತನೆಂದುಂ ಹಿತನನಹಿತನೆಂದುಮವಿ
 ಳಾರದಿಂ ಸಂದೆಗಂಬಡುವಂಗೆಂದುಂ ಸುಖಮಾಗಲಪ್ಪಿಯದು. ದವ
 ನಕನಪ್ಪೊಡೆ ಉಪಧಾವಿಶುದ್ಧನಪ್ಪ ಮಂತ್ರಿಪುತ್ರಂ, ಎನಗೆಂದುಂ ತಪ್ಪು
 ವನಲ್ಲೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತಮನನಾಗಿರ್ಪುದುಮಿತ್ತಲೆ, [V

ಪ್ಲಕ್ಷಕದಂಬನಿಂಬ ಪನಸಾ ಜುಗನತಾಲಲವಂಗಲುಂಗರು |
 ದ್ರಾಕ್ಷತುರುಪ್ಪಮುಪ್ಪನಿಚುಳಾನ್ಮುಕರಂಜವಟಾದ್ಯನೇಕವೈ ||
 ಕ್ಷುಷುಪ್ ವಿರರುಧಾಪಧಾ ಪರಿಶತನಮುನ್ನ ತಕೂಟಕೋರೈರಾ |
 ದ್ರಕ್ಷಿತಿಭೈದುಹಾಗಪನಮಂ ಕಳಿದಾಮೈಗಧೂರ್ತನೆಯ್ದಿದಂ ||95

ಅಂತೆಯಿ,
 ಪ್ರಾವೃಡದಭ್ರಮೇಘುಪಟಲಾಂತರಿತೇಂದುವಿಭಾಸಿಯಂ ಸುರಾ |
 ಜೀವರಜಃ ಕದಂಬವನಕೈರವಚಾರು ಕಳಂದ ಕನ್ಯಕಾ || [೧೫]
 ಜೀವನವರ್ಧಿತಾಯತತಮಾಲವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಸಂ |

ಜೀವಕನಂ ಮೃಗೇಂದ್ರಸಚಿಪಾಗ್ರಣಿ ಕಂಡನಬಂಡಸತ್ವನಂ ||96
 ವ|| ಅಂತು ಕಂಡು ಮುನ್ನಮಡವಿಯೊಳ್ ನಡೆವ ಬೀಡಿನೆಯ್ತುಗ
 ಳಂ ದೂರದೊಳ್ ನೋಡಿಯುಂ ಸಮಾಪದೊಳಾಡಿಯುಂ ಅಪ್ಪಿವ್ವಾ
 ದಾಗಿಯುಂ ಸಂಜೀವಕಂ ಸ್ವೀಚ್ಛಾ ವಿಹಾರದಿಂ ವರ್ಣಗಂಧಗತಿಸ್ವರಂಗ
 ಳನಪೂರ್ವಾಂಗನಪ್ರದಪ್ಪಿಂ ಕಿಪ್ಪಿದು ಬೇಗಂ ಸಂದೆಗಂಬಟ್ಟು ಸ

ಶಾ-1. ಸರಳಾ. ಕ || ಗ || 2. ವಿರವ್ಯಕ್ತವಿ. ಗ || 3. ಸರಾ | ಜೀವರಜಂ. ಗ ||
 4. ಪುಳಂದ. ಬ ||, ಕಳಿಂಗ. ಗ || 5. ಕುಪಿಪ್ಪ. ಬ ||
 6. ಆಪೂರ್ಮಮಪ್ಪದಪ್ಪಂ. ಕ ||

ವಿಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಶ್ಚಯಮೆತ್ತಿಪ್ಪುದನೊಂದು ನರಿ ಹರಿಯ ಮರುಳ್ಳ
ನಕ್ಕೆ ನಕ್ಕು—ನಾನೀಯೆತ್ತಿನೆತ್ತಿಂ ಕಂಡೆನೆಂದು ನಿಷ್ಕಪಟವೃತ್ತಿಯಿಂ
ಕೂರ್ತು ನಮ್ಮರಸಂಗೆ ಪೇಟ್ಟಿನಪ್ಪೊಡೆ ನಾನೇತರ್ಕಂ ಬಾರ್ತೆಯಾಗ
ಲದಿಯೆಂ. ಅದೊಂದರಸಂಗೆ ನಾನೇ ಮುಖ್ಯಪ್ರಧಾನನಾಗಿಪೋತಂ
ಕೃಪೆಯಂ ಪಡೆವೆನಪ್ಪೊಡಂ ಇದೇ ಕಾರಣಮೆಂದೊಂದು, ಇದಂ ಪಿರಿದು
ಮಾಡಿ ಪೇಟ್ಟಿನೆಂಬ ಬಗೆ ಮನದೊಳ್ ಮಿಗೆ ಮಾಣದಾಕ್ಷಣದೊಳ್ಲ್ಲಿಂ
'ತಳದು'

[೭

ಸತತಗತಿವೇಗದಿಂ ಪರಿ |
ಚಿತಮಾರ್ಗದೆ ಮಗುಟ್ಟು ಬಂದು ಪೂರ್ವಾಸ್ಥಾನ ||
ಸ್ಥಿತನಂ ಕಂಡಂ ಮೃಗಗಣ |
ಪತಿಯಂ ಮೃಗಧೂತನಧ್ವಜಕ್ಕೆ ಶಾರ್ತಂ || 97

ಅಂತು ಕಂಡು ವಿನಯವಿನಮಿತೋತ್ತಮಾಂಗನಾಗಿ ದವನಕಂ ಸ
ಮುಚಿತಾಸನದೊಳ್ ಕುಳ್ಳದಿಂತೆಂದಂ:—

[೧೨

ವನಮಾತಂಗಘಟಾಮ |
ದರ್ಶನ ಶಬ್ದ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂದಂ ನೀಂ ಪೇ ||
ಪ್ಪಿನಿತರ್ಕಮಗ್ಗಳಂ ದೇ |
ವ ನಿಶ್ಚಯಂ ಬಗೆನೊಡವನ ರೌದ್ರಾಕಾರಂ || 98

[೧೩

ಆಮಹಾರೌದ್ರಭದ್ರಾಕಾರನ ಪೊಡರ್ಪಿನಾರ್ಪಿನಳವಿಗೊಂದ ದರ್ಪ
ಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಪ್ಪೊಡೆ ಕಾಳಂದಿಯ ಮಡುವನಿರ್ಬಗೆಯಾಗಿ ಪಾಯ್ತು ಕದ
ಡುವಿನಂ ಜಲಕೇಳಿಯಾಡಿ ಪೊಜಮಟ್ಟು ನಿಂದು ಜಾತಪರ್ಪನಾಗಿ ಬೆ
ಟ್ಟುಗಳ ಬಿರಿಯೆ ನಿಮ್ಮರಧ್ವಾನಂಗೆಯ್ದು ಮೇದಿನಿಯನೆತ್ತಿದಾದಿವರಾ

ಹನಂತೆ ದರಿಗಳಂ ಕೋಡೊಳ್ ಸುತ್ತಿಯೆತ್ತಿ ಬಿದಿದಿಡಾಡುತ್ತಿ
 ದು ಕಟ್ಟಿಗಟ್ಟದಂತಾಗೆ ಜಗುನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪರಿದು ಬೇಗಂ ಮಾಣ್ಡಿ
 ರೆಯುಂ ನುತ್ತುಂ ಸುಣಿಸೊಕ್ಕು ಕೊಣಕುತುಂ ಪಾಪಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಪರಿ
 ದು ಪಿರಿಯಮರಂಗಳನು ದೆ ಕೊಂಡು ನೂಂಕಿ ಪೊತ್ತುಂ ಪರಿಯುತ್ತುಂ
 ಪೊಣದುದ್ದಂ ನೆಗೆದು ಕುನುಂಗಿ ಭರದಿಂ ತಲೆಯೆತ್ತಿಯುರ್ಬಿ [೫
 ನಭಮಂ ನುಂಗಲೊಡರ್ಚಿದಂತೆ ಮೇಳುಮಂ ನೋಡಿ ದೆಸೆದೆಸೆಯಂ
 ವಾಸಿಸಿ ನಲವರಿದು ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಳ್ ತನಗದಿರದಿರಾಂಪರೊರ್ವ
 ರುಮಂ ಕಾಣದೆ ಸನುಸ್ತನನುದ್ರಮುದ್ರಿತಮೇದಿನಿಯನಡಿಗೊಯಿಂಗಿ
 ನೊಳ್ ಮಡಂಗಿರಿಸಲ್ಪಗೆದು ಗರ್ವಪರ್ವತಾರೂಢನಾಗಿ ಪರ್ವತಮಂ
 ತಾಗೆ ಬೇಗದೊಳ್ ಕಡೆವ ಕೋಡುಂಗಳ್ಳಂ ಕೋಡೊಳಾಂತೀಡಾಡು
 ತ್ತುಂ ಜಗದ ಮೃಗಮೆಲ್ಲಮಂ ಜವನೆ ನೆವಮಿಟ್ಟು ನುಂಗಲುಂ ನೊಣೆ
 ಯಲುಂ ಪುಟ್ಟಿದಂತಪ್ಪ ಮಹಾದ್ಭುತಮನಭೂತಪೂರ್ವಮಂ ರುದ್ರನ
 ಭದ್ರವ್ಯವಭನನಿನಿಸನುಕರಿಸುವುದುಮಂ ಕಂಡೆನೆಂದು ಮಹಾದ್ಭುತಭ
 ಯರೌದ್ರಭಯಾನಕವೀರರಸಂಗಳನೆ ಕಪಟಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ಪಿರಿದುಮಾಡಿ
 ಪೇಚ್ಚಿದುಂ; ಪಿಂಗಳಕಂ ಭಗ್ನಮನನಾಗಿ ಕಿಪ್ಪಿದು ಬೇಗಂ ಪಂದೆಯಂ
 ಪಾವಡರ್ದಂತೆ ಮೇಗುಸಿರ್ವಿಟ್ಟು ಹಮ್ಮದಂಬೋಗಿ ಮುಮ್ಮನೆ ಬೆಮ
 ತುರ್ ತನ್ನಿಂ ತಾಂ ಚೇತರಿಸಿ ಕಾತರತೆಯಂ ಮಾಣ್ಣು ದವನಕಂಗೆ ಪಿಂ
 ಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:—

[೧೪

ಇಂತಪ್ಪ ರೌದ್ರನುಂ ಕ |
 ಲ್ಪಾಂತಕನ ಪ್ರತಿಮನಪ್ಪನುಂ ನಿನ್ನಂ ಕಂ ||
 ಡೆಂತು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಕೊಲ್ಲದೆ |
 ಸಂತಂಬರಲಿತ್ತನದಪಿ ತೆಜನಂ ಪೇಚ್ಚಿ || ೧೧ ಎನೆ; [೧೦

ಪಾ-1. ಕೊಣಕಟ್ಟು ಎಸಟಂಬಂದು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಸ್ತಂಭದು. ಕ ||

ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:-

ಅತುಲಬಲನಿಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತು |

ಸ್ವಿತಸ್ಸನಮರ್ಥಂಗೆ ಮುನಿಯಲಪಿಗುಮೆ ಅಧಿಕೋ ||

ನ್ನತಗಜನಿವಹಂ ಭೂಜ |

ಪ್ರತತಿಯನುಡಿವಂತೆ ಪುಲ್ಲನೇನುಡಿದಪ್ರದೇ | || 100 [೫

ಶ್ಲೋ || " ತೃಣಾನಿ ನೋನ್ಮೂಲಯಂತಿ ಪ್ರಭಂಜನೋ ವೃದ್ಧಾನಿ ನಿಚ್ಯುಃ ಪ್ರಣತಾ
ನಿ ಸರ್ವತಃ | ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಾನೇವ ತರೂಣ ಪ್ರಬುಧತೇ ಮಹಾ ಮಹತ್ಸ್ಯೇ
ವ ಕರೋತಿ ವಿಗ್ರಹಂ || " ೧೯

[ಟೀಕು-ಪವನಂ ಪರ್ಜಿತ ಮಹಾವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಕೀಲ್ಪಿಯಿಲ್ಲದೆ ವೃದ್ಧವಪ್ಪ ತೃ
ಣಂಗಳಂ ಕೀಲ್ಪಿದು; ಅದಂತೆ- ನೀಚಂಗಳಾಗಿ ತಲೆವಾಗಿರ್ಪ ಕಾರಣಂ. ಸತ್ಯಾಧಿಕರಂ
ತಮ್ಮ ಪರಾಕ್ರಮವನಧಿಕಬಲನೊಳ್ಳದೆ ನೀಚರಲ್ಲಿ ಮಾಡರ್.] [೧೦

ಅದಲ್ಲದೆ,

ಶ್ಲೋ || " ಗಂಡಸ್ಥಲೇ ಮದಕಲೇ ಮದವಾಲೋಭಮತ್ತಭ್ರಮದ್ಭ್ರ)ವರಪಾದ
ತಲಾಹತೋಪಿ | ಕೋಪಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ ನಿತಂತಬಲೋಪಿ ನಾಗಸ್ತುಲ್ಯಂ ಬಲೇ
ನ ಬಲಿನಃ ಪ್ರತಿಕೋಪಯಂತಿ || " ೨೦ [೧೫

[ಟೀಕು-ಮದದಿಂ ಮನೋಹರವಹ ಕಪೋಲಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯ ಮದೋದಕಲೋಭ
ದಿಂ ಸೋರ್ಪ ತಿರುಗುತಿರ್ಪ ತುಂಬಿಗಳ್ ಪಾದತಳದಿಂದೊದೆಯೊಡಂ ಆಹಸ್ತಿ ಅತಿಬಲನಾ
ದೊಡಂ ಕೋಪವನೆಯ್ದುದು. ಅದಂತೆ-ಬಲವಂತರಪ್ಪರ ಸದೃಶಬಲದೊಡನೆ ಕೋಪ
ಮಂ ಮಾಡ್ಪಿರ್.]

ಎಂಬೀ ನೀತಿವಾಕ್ಯಮುಂಟಪ್ಪದಪಿಂದೆನ್ನಂತಪ್ಪ ಕ್ಷುದ್ರಂಗೆಂತುಂ
ಮುಳವನಲ್ಲೆನೆ; ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:- ನೀನೆಂದಂತೆ ತಪ್ಪದು, ಇನ್ನ
ದಂತಿರ್ಕೆ, ಮುನ್ನಮುಂ ನಿನಗೇನೆಂದು ಪೇಲ್ಪಿತ್ತೊಡಂ ನಂಬದೆ ನೀನೆ
ಪೋಗಿ ನೋಡಿ ಬಂದೆ, ಇನ್ನೇಗೆಯ್ಯಂ ಪೇಲ್ಪಿನೆ; [೨೦೫

ಪಾ-1. ಕೃತಜನಮಂ ಪರಿಗಣೆಯುಸದಿರ್ಪುದು ಯುಕ್ತಂ || ಕೃತದ್ವಯುಭಂಜನವಾರುತ | ನತ
ಕೃತತ್ಯಜನಮಂ ಮುಹಿವನೆ ಜಗತೇತ್ರಯದೊಳೆ || ೪ ||

ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ — ದೇವರೆಂದಂತೆ ಶತ್ರು ಬಲವಂತನಾದೊಡಂ
 ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಯಾನಾಸನಸಂಶ್ರಯದ್ವೈಧೀಭಾವವಾಡ್ಗುಣ್ಯಂಗಳೆಂಬ ನ
 ಯಂಗಳೊಳಂ ಸಾಮುಭೇದದಾನದಂಡಮೆಂಬ ಚತುರುಪಾಯಂಗಳೊ
 ಳಂ ಮತ್ತಮನೇಕವಿಧದೊಳಂ ಶತ್ರುವನುದಾಸೀನನಂ ಮಾಡಲುಂ ಉ
 ದಾಸೀನನಂ ಮಿತ್ರನಂ ಮಾಡಲುಂ ಮಿತ್ರನನಾತ್ಮಾಯತ್ತನಂ ಮಾಡ
 ಲುಮಾನಪಿವೆನಾಗಿ ನಿನಗಾಯತ್ತಂ ಮಾಡುವೆನೆನೆ; [೬

ಮೃಗೇಂದ್ರನಂದಂ: — ಮಂತ್ರಂ ದಿವ್ಯಗ್ರಹಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಅಪಸ್ತೂರಗ್ರ
 ಹಕ್ಕಾಗದಂತೆ ನೀಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಮಂತ್ರದಿಂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಪ್ಪಿಯಾ
 ನುಮವನತಿದರ್ಪನುಂ ದುಷ್ಟನುಮಸಾಧ್ಯನುಮುಭೇದ್ಯನುಮೆಂದು ನೀ
 ನೇ ಪೇಳಿಪ್ಪಿ. ¹ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ,¹ [೧೦

ಶ್ಲೋ || “ ಸರ್ವಃ ಕ್ರೂರಃ ಖಳಃ ಕ್ರೂರಃ ಸರ್ವತಃ ಕ್ರೂರತಃ ಖಳಃ |
 ಮಂತ್ರಾಪಧಿನಶಸ್ವರ್ಃ ಖಳಃ ಕೇನೋಪಶಾನ್ಯತಿ || ” ೧೦
 [ಬೀಕು-ಸರ್ವನುಂ ಖಳನುಂ ಕ್ರೂರವಾದೊಡಂ ಸರ್ವನಿಂದಂ ಖಳನೇ ಕ್ರೂರಂ;
 ಅದಂತೆಂದೊಡೆ ಮಂತ್ರಾಪಧಂಗಳಿಂದಂ ಸರ್ವನಂ ವಶಂಗೆಯ್ಯಲಕ್ಕು ಮಾಡುರ್ಜನನೇತ
 ಲಿಂದಂ ಶಾಂತನುಗಂ.] [೧೧]

ಎಂಬ ನೀತಿಯುಂಟು. ಇಂತಪ್ಪು ಖಳನನೆಂತೊಡಂಬಡಿಸಿದವೆ ಎನೆ;
 ದವನಕನೆಂದಂ: — ಅವನೆಂತುಮೆನ್ನಂ ನಂಬನಾದೊಡಮುಪಾಯ
 ಕುಶಲರಪ್ಪವರ್ ಮದಕರಿಗಳಂ ಸೂಕರಂಗಳಂ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಮನದೊ
 ಳ್ ²ಪಗೆಯಂ² ಮನದಿಂ ಮುನ್ನ ಮಶ್ರಮದಿಂದಿಮೆ ಮುಟ್ಟಲುಂ ಪರಕಾ
 ಯಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ಯಲುಂ ದೇಹಲೋಹವೆಂಬೆರಡುಮಂ ಸಿದ್ಧರಸವಿದ್ಯೆ
 ಯಿಂ ಸುವರ್ಣಚ್ಛಾಯಂನಾಡಲುಂ ಅಕೂಪಾರಮಂ ಪಾಯಲುಂ
 ಇಂತಪ್ಪುಪಾಯಂಗಳಂ ಪಲವಂ ಮಾಡಿದರದಪ್ಪಿಂ ನಿನಗಪ್ರತಿಮಲ್ಲ

ಪಾ-1. ಸುಭಾಷಿತಮಿಂತೆಂಬುದತ್ತ. 2. ಬಗೆಡರ್ಪಯಂ. ೩ ||

ನಪ್ಪ ಬಲ್ಲಾಳುಂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ವಂದಸ್ತದಾದಿಗಳಪ್ಪ ಭೃತ್ಯರೋಳಯೊಳ್
ಭೃತ್ಯಭಾವಮಂ ನೆಗಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿ ಎನ್ನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯನಿಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲ
ಮಾಪ್ಪಿಯಿಂ ಮೆಚುವೆನೆಂದು ನುಡಿದ ದವನಕನ ವಿನಯೋಕ್ತಿಗಳ್ಳ
ಪಿಂಗಳಕಂ ಸಂತಸಂಬಟ್ಟು.

ಚಳದಳಕಂ ಹರ್ಷೋದ್ಗತ | [೫]

ಪುಳಕಂ ನಖಮುಖ'ವಿದಾರಿತ್ಯೋ'ಗ್ರೇಭಕಿಃ ||

ಫಳಕಂ ಮೃಗತಿಳಕಂ ಪಿಂ |

ಗಳಕಂ ಪೋಗೆಂದು ಕಳಪಿದಂ ದವನಕನಂ || 101

ಎಂದು ಕಳಪುವುದುಂ; ದವನಕಂ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮೆಂದು ತ್ವರಿತಗತಿ
ಯಿಂ ಸಂಜೀವಕನಿರ್ದೇಹಿಯನೆಯ್ದಿವೆಂದು ಎತ್ತಿಪ್ಪುದನೆಯ್ದೆಂತಿದೋ
ಡಮೆಂತು ನೋಡಿದೊಡಂ ತನಗೆ ಭಯಮಿಲ್ಲೆಂಬುದನೆಯ್ದಿಂತೆಂದಂ:—
ಈಮಹಾಟವಿಯೊಳದೇ ನ್ನಾಳ್ವನಪ್ಪ ಮೃಗಾಧಿರಾಜಂ ಪಿಂಗಳಕನಂ
ಕಾಣದೆಯುಂ ಆಳನಕ್ಕೆ "ಪೂಣದಿಯುಮಿಲ್ಲಿ" ನಿನ್ನ ಬಾಬ್ಬಿಪಾಯ
ಮಾವುದೆನೆ—ಸಂಜೀವಕನೆಂದಂ:—ಪಿಂಗಳಕನೆಂಬಾತನಾರ್? ಆತನಂ
ಕಂಡೆಯೆಂ, ಎಲ್ಲಿದರಪನೆನೆ — ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:— [೧೦೨]

ಪ್ರಕಟೇಭೂತಪರಾಕ್ರಮಕ್ರಮ'ನನುಗ್ರಾ'ಟೋಪನಂ ಶ್ವಪದ |

ಪ್ರಕರಾಧೀಶ್ವರ'ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನರಣ್ಯಾನೀಮಹೀ'ಚಕ್ರರ ||

ಕ್ಷಕನಂ ನೀನೆಯ್ಯೆ ಮದಾವಿಳಗಳಪ್ರೋತ್ತಂ'ಗಮಾತಂ'ಗಮ |

ಸ್ತುಕ'ಮಸ್ತಿಪ್ಪರಸಾದ್ರ'ರೌದ್ರನಖರಶ್ರೇಣೀಪ್ರಭಾಭಾಸಿಯಂ || 102

ಬಳಸಿಯುಮೆತ್ತಮೋಲಗಿಪ ವಿಶ್ವಮೃಗಾವಳಯಾಧಿಪತ್ಯಮಂ |

ಪಾ-1, ವಿದಾರಿತ್ಯೋ, ಕ || ೧ || 2, ಪೂಣ್ವಿಯುಂ, ಕ || 3, ನುಗ್ರಾ, ಗ ||
4, ನಮಹಾಪ್ಪತಮಹಾರಣ್ಯೋರ್ವರಾ, ಕ || ೫ || 5, ರಕ್ತಾದ್ರಕರೋರ, ಗ ||
B, 7

ತಳೆದು ಮಹಾವಿಭೂತಿನೆರಸಾದರದಿಂದೆ ಮಹಾವಿಶಾಲಮಂ ||
 ತಳವಟಭೂರಿಭೂರುಹದ ತಣ್ಣೆಯಲೊಳ್ ಮದವಾರಣಾರಿ ಪಿಂ |
 ಗಳಕನಖಂಡೆ ಚಂಡೆ ಭುಜವಿಕ್ರಮಮಂಡನನಿರ್ದನಲ್ಲವೇ || 103

ಎಂದು ಮಂದರಕ್ಷುಭಿತಪಯೋಧಿನಾದದಿಂದಿ ಗಜದೊ ಗರ್ಜಿಸಿ
 ನುಡಿದ ದವನಕನ ಗಭೀರಾಳಾಪಂಗಳಂ ಸಂಜೀವಕಂ ಕೇಳ್ದು ಕಿವಿ
 ದುಬೇಗಂ ವಿಸ್ಮಯಂಬಟ್ಟು—ಈನರಿ ಪೇಲ್ವು ಪಿಂಗಳಕನೆಂಬುದು ಸಿಂ
 ಹಮಾಗಲೆವೇಲ್ವುಂ, ಆಸಿಂಗಂ ಮತ್ತು ಮಾತಂಗಯೂಧಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಕೇವ
 ಲಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಳಿಯದೆಂಬುದು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಂ, ಅಂತಪ್ಪುದೆ
 ನಗೆ ಮುಳಿಯದೆಂತೆನ—

ಶ್ಲೋ || “ ಆಸನ್ನೇವ ನ ಸಾರಂಗೇ ಕರೋತ್ಯಾಶಾಂ ಮೃಗಾಧಿಪಃ |

ಉತ್ತಂಗಮತ್ತಮಾತಂಗಮಸ್ತಕಸ್ಯ ಸ್ತಲೋಚನಃ || ” ೨೨

[ಟೀಕು-ನವಿವಾಪದೋಕ್ ಸಾರಂಗವಿದೂರಣಂ ಸಿಂಹಮೆಂದಂ ಕಾಂಕ್ಷಿಸದಃ ಮದ
 ಸೋರ್ಕಿದಾನೆಯ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ದಿಟ್ಟನಟ್ಟುಪ್ಪುದು.]

ಎಂಬಿಶ್ಲೋಕಾರ್ಥದಿಂದಿ ಮೃಗಾಧಿರಾಜನೆನಗೆ ಮುಳಿಯನಾದೊ
 ಡೆಂ ಮೃಗಧೂರ್ತನನವಜ್ಜಿ ಗೆಯ್ದುದುಶಿತಮಲ್ಲ. ಎಂತುಂ, [೦೫
 ವಾಕ್ಯಂ || “ ತೃಣಮಪಿ ಪುರುಷೋ ನಾವಮನ್ಯೇತ || ” ೨೩

[ಟೀಕು—ಪುರುಷನು ಹುಲ್ಲನ್ನೂ ಕಡ್ಡಂಬಗೆಯಲಾಗದು.]

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥದಿಂದೀತನು ನುದಾಸೀನಂ ಮಾಡಿ ಕಳಪಿದನ
 ಪ್ಪೊಡೇನಾನುಮಂ ಪುಸಿದು ಪಿಸುಣ್ಣೇಲ್ವಿ ಪಂಃ ಪೇಲಿಂಪ್ಪಿಗಳ್ ಪಿಸು
 ಣರ ಮಾತಿಗೆ ಮುನಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಮನದೊಳ್ ಮುನಿಸುಮೆಂಬೊಡೆ,
 ಆಸಿಂಗಂ ಮುಳಿಯದೆಕಿರ್ಕುಮದಲಿಂದೀತನ ಮಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮರು

ಪಾ-1]. ಸಂ. ೨ || ೧ || 2. ಭೂ. ೧ ||

3. ನಾನವಜ್ಜಿಯಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಅಪರೂಪತನಾಗಿ ಪೋಯೊಡಂ ನವಮಿಟ್ಟೇನಾನು
 ಮೊಂದು ಪಿಸುಣ್ಣೇಲ್ವಿನಾಯೆಡಂ. ೨ ||

ಮಾತಂ ನುಡಿದೊಡಂಬಡಿಸಿ ಕಳಪುವೆನೆಂದು ಸಂಜೀವಕಂ ದವನಕಂ
ಗಿಂತೆಂದಂ:- ನಿಮ್ಮರಸಂಗಾಳಾಗಲೆವೇಯ್ಕಿಮೆಂದೆನ್ನಂ ನೀನಾಗ್ರಹಂ
ಗೆಯ್ದಪೆ, ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿಡರಸರ್ ವಿಪಮಸ್ವಭಾವರದೆಂತೆನೆ:-

(ಪಿರಿಯಕ್ಕರವೃತ್ತಂ.)

ಕುಲಜನಪ್ಪನಂ ಕುಲಹೀನನೆಂದಪರ್ ಕುಲಹೀನನಂ ಕುಲಜಾತ
ನೆಂಬರ್ | ಕಲಿಯಂ ಕಡುಪಂದೆಯೆಂದು ಮಾತಾಡುವರ್ ಕಡುಪಂದೆ
ಯ ಕಲಿಯೆಂದು ನುಡಿವರ್ || ಪಲಬರ್ ಜೀಯೆನೆ ನನ್ನಿಯಂ ನು
ಡಿವನಂ ಪುಸಿಗನೆಂಬರ್ ಪುಸಿವಾತುಗನಂ | ನೆಲದೊಳಲತನೆ ಪುಸಿಯಿಲ್ಲ
ದವನೆಂಬರರಸುಗಳ್ಳಿದು ನೈಜಗುಣವಾಗಿರ್ಕುಂ || 104 [F

ವೆ|| ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆಯುಂ, ಅರಸುಗಳ್ಳೆ ವಿರಸವಾದವಸರದೊಳ್
ಚಾಗಿಯಂ ಲುಬ್ಧನೆಂಬರ್; ಭೋಗಿಯಪ್ಪನಂ ಪೂಜೆಗನೆಂಬರ್; ಸೌಭಾ
ಗ್ಯಮುಳ್ಳವನಂ ಪಾಣ್ಣನೆಂಬರ್; ತ್ಯಾಗಿಯಂ ಅರ್ಥದೂಷಕನೆಂಬರ್
ಅರ್ಥದೂಷಕನಂ ತ್ಯಾಗಿಯೆಂಬರ್; ಏಗೆಯ್ದುಂ ಪೆರಿವೆಣ್ಣಾಟಿಸುವನಂ
ಶುಚಿಯೆಂಬರ್; ಶುಚಿಯಂ ಅಶುಚಿಯೆಂಬರ್; ಧೂರ್ತನಂ ಛಾಂದಸ
ನೆಂಬರ್; ಮೇಕುದೊಡೆಯಿ ಓರೊವರ್ ಗುಣಕ್ಕೆ ಮಚ್ಚರಿಸಿ ತೋ
ಡುತ್ತಿರ್ಪರಿಕಾಲದರಸುಗಳ್ಳೆ. ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ, [೧೬

(ಅಕ್ಕರವೃತ್ತಂ.) ?

ಬರ್ವನಬ್ಬಿ ಪರೊರ್ವನಮುನ್ನಂ ಬಬ್ಬಿಕ್ಕವನೊಳ್ಳುಣಂಗಳಂ
ನೋಡಿ ಸೈರಿಸದೆ ಪುರುಡಿಪಂತಿರೆ ಪೊರೆವರ್ ಮ

ತೊರ್ವನಂ ಮುನಿಸಿನೊಳ್ ಕಳೆವರಚ್ಚೆಯಿಂ ಕೂ

ತೊರ್ವನಂ ಕೂರದಂತಿರ್ಪರರಸುಗಳ್ಳೆವಿಚಾರರಪ್ಪುದೆಯಿಂ || 105

ಟೀ-೧೧. ಪೂಜೆಗಂ=ಪುರುಡುಗಾಯಂ.

(ತ್ರಿಪದಿ.)

ಹಿತವನತಿಭಕ್ತಂ ನಸ್ವಿತನಿವಂ ಸುಭೃತ್ಯಂ |

ಕೃತಕೃತ್ಯನನ್ನರಂ ಪಿಸುಣಂದೆ ಕಿಡಿಪರೀ |

ಕ್ಷಿತಿಪತಿಗಳಂತವೀಕಾರದಿ^೨ || 166

ವ|| ಇಂತಪ್ರವಿವೇಕಿಗಳುಮಜ್ಜಾನಿಗಳುಮಪ್ಪರಸುಗಳನೋಲ್ವೆ
ಪ್ರದರಿದು. ಎಂತುಂ 'ಸೇವಾ'ವೃತ್ತಿಯೇ ಕಷ್ಟಮದೆಂತನೆ: — [೬

ಶ್ಲೋ|| ಪ್ರಾಣವಾತ್ಮ್ಯವೃತ್ತಿಹೇತೋರ್ಜೀವಿತಹೇತೋರ್ವಿಮುಂಚತಿ ಪ್ರಾಣಾ |

ದಾಃಖೀಯತಿ ಸುಖಹೇತೋಃ ಕೋ ಮೂಢಸ್ವೇವಕಾದವರಃ ||^೨

[ಟೀಕು—ಉನ್ನತನಾಗಿವೆನೆಂಬವಂ ತನ್ನೊಡೆಯಂಗೆ ಪೊಡೆವಾದವೇಲ್ಪಿಯುಂ; ಜೀವಿತವುಂ ಕೊಂಡು ಬಾಲ್ಯವೆಂಬವಂ ಪ್ರಾಣವುಂ ಕಾದಲ್ವೇಲ್ಪಿಯು ವಾದಲ್ಲದೆ ಸುಖಂಬಡೆವೆನೆಂಬವಂ ದುಃಖಂಬಡುವನದುಕಾರಣಂ ಒಲಗಿಪವನಿಂ ಮೂಢನಾರುಮಿಲ್ಲ.]

ಮತ್ತಮಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಶ್ಲೋ|| "ಭೇತವ್ಯಂ ನೃಪತೇಸ್ತತಸ್ಸಚಿವತೋ ಧೂರ್ತಾತ್ಮತನ ಸ್ನಿಹ್ಯದೋ |

ಯೇ ದೈನ್ಯೇನ ಭವಂತಿ ಯಸ್ಯ ಭವನೇ ಲಬ್ಧಪ್ರಸಾದಾ ವಿಖಾಃ ||

ಕೃತ್ಯಾತ್ಮೋದರಪೂರಣಾರ್ಥವಾನಿಗಂ ವ್ಯರ್ಥೀಕೃತಾಯಾಸತ | [೦೫

ಸ್ವೇವಾಂ ಲಾಭವಕಾರಿಣೀಂ ಶಿಲು ಬುಧಾಃ ಸ್ಥಾನೇ ಶ್ವವೃತ್ತಿಂ ವಿದುಃ ||^೩

[ಟೀಕು—ಸ್ವೇವಕಂ ಮೊದಲೊಳರನಂಗಂ ತದನಂತರಂ ಪ್ರಧಾನಗಂ ಅರಸಿನ ವಿತ್ರಗಂ ಸಲುಗೆಯುನುಳ್ಳವಗಂ ಧೂರ್ತಜನಕ್ಕಂ ಭೇತನಾಗಿರಲ್ವೇಲ್ಪಿಯುಂ. ಅದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ದೈನ್ಯದಿಂ ಸುಖಂಬಡೆವೆನೆಂಬ "ಲುಪಳಿಕೆ"ಯಾಯಾಸಮಹುದು. ಇಂತು ಲಭಿತರವಸ್ತು ಸೇವೆಯಿಂ ತನ್ನಿಟ್ಟ ಯೋಳ ಬದುಗಂಕುವ ಶುನಕಂ ಲೇಸೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ವೇಲ್ಪಿರಿ.]

ನಾ-1. ನಮ್ಮಿತಕುಟ. ಕ || ನಸ್ವಿತಕುಟ. ಗ || 2. ಕೃತಕೃತ್ಯೇತನನ್ನರಂ ಪಿಸುಣಂದೆ ಭಗವತೆಗಳೇವೇವಕನನವಿಹಾರದಿ. ಕ || ಗ 3. ಸೇವಕಾ. ಕ || ಗ ||
4. ದುಃಖ್ಯತಿಡಸುಖ್ಯ. ಕ || 5. ಶ್ಲೋ || ಭೇತವ್ಯಂ ನೃಪತೇಸ್ತತಸ್ಸಚಿವತೋ ರಾಜ್ಯಸ್ತುತಾ (ದ್ಯೋಷತಃ) ದ್ವೂರ್ತತಃ | ಧನ್ಯಾಸ್ತೇಸುಖಲೇತಲೀನಮನಸಃ ಪ್ರಪ್ತಪ್ರಸಾದೋದಿತಾಃ || ನೋಚೇತ್ಪ್ರೇಡನಮಾನಹಾನಿಮುಧಿಕಂ ಯಾಂತಿ ಪ್ರತೀತಂತತಃ | ಸೇವಾಲಾಭವಕಾರಿಣೀ ನನು ಮಹಾಕಷ್ಟಂ ವಿಧೇಶ್ಚೇಷ್ಟತಂ. ಕ || ಗ ||
6. ಲಾಂಪಟ್ಟಿ. ಕ ||

ಎಂಬ ಪುರಾತನನೀತಿವಾಕ್ಯಮುಂಟಪ್ಪುದುಂ, ' ಸೇವಾವೃತ್ತಿ ಕಷ್ಟಂ'. ' ರಾಜಸೇವೆಯೆಂಬುದು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಂ; ಎನಗೆ ಜೀವಿತಂ ಪುಲ್ಲಂ ನೀರುಂ; ಇವುಳ್ಳೊಡೆ ಸಾಲುಂ; ಅವೀಗಳೆಲ್ಲಿಯುಂ ಸುಲಭಂ; ಅದಲಿ ನೋಲಗದೊಳಪ್ಪೆ ಸೌಖ್ಯಂ' ಬಾರ್ತೆಯಿಲ್ಲಂ; ಎಂತುಂ ಸಾಲದೆ ಸೋಲದೆ ಪೊಡೆಮ | [೫]

ಟೋಲೈಸದೆ ನಿಜ್ಜವಯಣ ಮಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನಿ ||
 ದಾರ್ಲಯದೊಳರ್ದು 'ಬಾಯ್ತಿದೆ' |

ಭೂಲೋಕಮನಾಳ್ಳ ಸೊಗದಿನಗ್ಗಳಮಲ್ಲೇ || 107

ಎಂದು ಸಂಜೀವಕಂ ನುಡಿದ ಸಾಭಿಪ್ರಾಯವಚನಂಗಳಂ ದವನಕಂ ಕೇಳ್ತು ಚೋದ್ಯಂಬಟ್ಟು—ಆ! ಇದು ಶಾಪೋಪಹತಮಾದ ಮಾನವನಾಗಲೆವೆಯ್ತುಂ. ಕೇವಲಂ ವೃಷಭನಾಗಲಿಯೆಂದು. ಇದಲಿ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ತನಗಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಪುನರೊಳ ಸಮ್ಮೋಹನಂ ವಾದಪ್ಪುದು. ಈ ಸಂಜೀವಕನನುಯ್ದಾಪಿಂಗಳಕನೊಳ ಕೂಡಿ ಕೆಳೆಯನಂ ಮಾಡಿದಿನ ಪೊಡಿದುವೇ ಪ್ರಧಾನನಕ್ಕುಂ. "ಆದಂದು" [೧೫]

ಶ್ಲೋ || " ಏಕದ್ರವ್ಯಾಭಿಲಾಷಿತ್ವಂ ಮಹತಾಂ ವೈರಕಾರಣಂ || " ೧೬

ಎಂಬಂತಿದರ್ಕಮನಗಂ ಬದ್ಧವೈರನುಕ್ಕುಂ. ಅದಲಿಂದೀತನನು ಯ್ದು ಸ್ವಯಂಕೃತಾನರ್ಥಮಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುದಿವಾವಕಾರಣಮೆಂದಾ ತ್ತುಗತಂಬಗೆದು, ಮತ್ತಮಿಾವೃಷಭನನಾಂ ತರ್ವೆನೆಂದು ಪಿಂಗಳಕಂಗೆ

ಟೀ— ೧೫. ಒಂದೇ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಶೆಪಡುವುದು ದೊಡ್ಡವರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವೈರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪಾ— 1. ಸೇವಾವೃತ್ತಿ ಸುಖಕಷ್ಟವೃತ್ತಿಯೆಂದುದಾಗಿ ದೈವದಂ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದು, ಎಂಬ ಸೇವಾವೃತ್ತಿಯಂ ಶ್ವವೃತ್ತಿಯೆಂದು ಪೇರ್ದುಂ; ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ. 2. ಜೀವನೋಪಾಯಾರ್ಥಮಾಗಿ ರಾಜಸೇವೆಗೆಯ್ಯೊಡನೆಗೆ ಪುಲ್ಲಂ ನೀರುಮುಳ್ಳೊಡೆ ಸಾಲುಂ; ಅಪಲಿ ನೋಲಗದೊಳರ್ಪರ್ಥಿತ್ವಂ. ೧ || 3. ಪೋಗದೆ. ೫ || ೧ || 4. ಬಾದಿಕ್ಕೊಡೆ. ೫ || 5. ಮೊಗಿಯಿಪ್ಪದು. ೧ || 6. ಅಮೊಡೆ. ೫ || ೧ ||

ಪೂಣ್ಣು ಬಂದಿರಗಳ್ ಸ್ವಾರ್ಥಮನಾಳೋಚಿಸಿ ಪ್ರರುಪಾರ್ಥಮಂ ಬಿಸು
ಟನಪ್ಪೊಡೆ,

ಶ್ಲೋ || " ಶ್ವಾರ್ಥ ಸ್ವಾಂತಗಮನಂ ಮಹಾಪೂರುಷಲಕ್ಷಣಂ || " ೨೩

ಎಂಬುದು¹ ಕಿರುಗುಂ. ತುದಿಯೊಳ್ ಎನಗಪ್ಪುದಾಗಲೀಗಳೀತನ
ನೇತೆಜದೊಳಾದೊಡಮೊಡಂಬಡಿಸಿ ಪಿಂಗಳಕನಲ್ಲಿ ಗುಯ್ಯನೆಂಬುದನೆ
ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಸಂಜೀವಕಂಗಿತೆಂದಂ:- ನೀನಪ್ಪೊಡೆ ಪೆಶು, ನಿನ್ನಂ ಮ
ತ್ತೊವಂ ರಕ್ಷಿಸದಂದು ನಿನಗೆ ಕ್ಷುದ್ರಮೃಗೋತ್ತರವಮಕ್ಕುಮೆಂದು
" ಪೇಟಿಪ್ಪಿಂ. ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ" ದೃಢಕಠಿನದೇಹನಪ್ಪ ನಿನ್ನಂ ಕಂಡಾ
ಸಿಂಹಂ ಇದೊಂಬಪೂರ್ವಮೃಗ" ಮೆಂದು ಮುಳದಧಂದು ಜವಂ ಮುಳ
ದಂತಕ್ಕುಮೆಂದು ಹಿತವಂ ಬಗೆದೊಡಂಗೊಂಡು ಪೋದಪೆನಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನಿಂ
ದಮೆನ್ನಾಳ್ತಂಗವೊಂದು ವಸ್ತುಸಾಧ್ಯಮಕ್ಕುಮೆಂದುಯ್ಯೆನಿಲ್ಲ. ನೀನ
ಮೋಘಂ ರಾಜದರ್ಶನಂಗೆಯ್ಯುದುಚಿತಮದೆಂತೆನೆ:- [೧೦

ಶ್ಲೋ || " ಗಂತವ್ಯ ರಾಜಸಭಾ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯ ರಾಜಪೂಜಿತಾಃ ಪುರುಷಾಃ |

ಯದ್ಯಪಿ ನ ಭವೇದರ್ಥೋ ಭವೇದನರ್ಥಪ್ರತೀಕಾರಃ || "

[ಟೀಕು- ನೃಪಸಭೆಯನ್ನೆದಲೆನೇಲ್ಪಿಂ, ನೃಪರ ಮನ್ನಿ ಸುವ ಪುರುಷರಂ. ಕಾಣ
ಲೆನೇಲ್ಪಿಂ: ಎತ್ತಲಾನಾರ್ಥಮಿಲ್ಲದಿದೊಡಂ ತನಗೆ ಬಂದನರ್ಥವಂ ಪರಿಹರಿಸಲೆ
ಬಹುದು.] [೧೩

ಎಂಬ ರಾಜನೀತಿಯುಂಟು. ಇದನಪ್ಪೊಡೆ, ನೀನೆನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಂ
ಕೇಳ್ದು ಸುಖಂಬಾಂಪಿಪ್ಪೊಡೆ, ಎನ್ನಾಳ್ತನಂ ಕಂಡು ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿರ್ಪೆಯಾ
ದೊಡೆ, ಎನ್ನೊಡನೆ ಬರ್ಪುದೊಳ್ಳತ್ತೆಂದು ನಯಭಯಮಂ ತೋರಿ

ಟೀ-೩. ತೊಡಗಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವದೆ ಮಹಾಪುರುಷ
ಲಕ್ಷಣವು.

ಪಾ-1, ಎಂಬುದುಂದೆನ್ನಗುಣಂ, ಕ || ೨, ಅಲ್ಲದಂದು, ಕ || ೧ || ೩, ರೂಪ, ಕ || ೧ ||

ನುಡಿದ ದವನಕನ ನುಡಿಗೇ ಸಂಜೀವಕಂ ಕರಮೊಳ್ಳತೆಂದಳ್ಳು—ನೀನೆಂ
 ತುಮೆನ್ನನುಯ್ದಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆಯಪ್ಪೊಡೆ, ನಿನ್ನಾಳ್ ನೊಳಭಯವಚನಮಂ
 ಪಡೆದು ಬಂದೆನ್ನನೊಡಂಗೆೊಂಡು ಪೋಗೆಂಬುದುಂ; ದವನಕನಂತೆ
 ಗೆಯ್ಯನೆಂದು ಬರುತ್ತ, “ಮುಲ್ಕದ ಬಿಲ್ದಿ ಮೂವರಂಜಿದರ್” ಎಂಬ
 ನಾಲ್ವುಡಿಯಿವರೊಳ್ ಕಾಣಲಾದುದೆಂದು ನಗುತ್ತುಂ ಬರ್ಪ ನರಿ [೫
 ಯಂ ಪಿಂಗಳಕಂ ದೂರಾಂತರದೊಳ್ ಕಂಡಿವಂತಡೆದು ಬರ್ಪ ಬರವೇ
 ಕಾರ್ಯನಿಧಿಯಂ “ಪೇಲ್ದಿ” ಪುದೆಂದು ಬಗೆವಿನಮೆಯ್ದೆನಂದು ಪೊಡೆವ
 ಟ್ವ ದವನಕನ ಮೊಗಮಂ ನೋಡಿ—ನಾಡೆಯುಂ ತಡೆದೆಯೆಂಬುದುಮಾ
 ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:—ಮಹಾಭದ್ರಾಕಾರನಂ ರೌದ್ರಕೋಪಾಟೋಪನನ
 ನೇ ಕೋಪಾಯದಿನೆಂತಾನುಂ ಸಂಧಾನಕ್ಕೊಡಂಬಡಿಸಿದೊಡೆ ಮತ್ತಮಾ
 ಭೂರ್ತನೇಲ್ದಿ ನಂದಮನೆ ಮಾಡಿ ಮರ್ಯಾದೆಯೊಳೊರ್ವೆಯೊಡಂಬ
 ಟ್ವುಂ ಬರ್ಮೆಯೊಡಂಬಡೆದೆಯುಂ ಬಳಗಮಿಕ್ಕಿ ಕಾಡಿದೊಡೆ ಮತ್ತ
 ಮೆಂತಾನುಮೊಡಂಬಡಿಸಿ ದೇವರ ಶ್ರೀಪಾದಮಂ ಕಾಣಲ್ಪರ್ಪಂತು
 ಮಾಡಿದೆಂ. ಇದೆಲ್ಲಮಂ ದೇವರ್ಗೆ ಪೂರ್ವಸೂಚನೆಗೆಯ್ದು ಬಲ್ಪ
 ಕ್ಕೊಡೆಗೊಂಡು ಬರ್ಪನೆಂದು ಬಂದೆಂ. ದೇವರುಮಾಸಂಜೀವಕಂ [೫
 ಬಂದು ಕಾಣಲೊಡಂ ಪರಮಮಿತ್ರನಂ ಕಂಡಂತೆ ಸಂಭ್ರಮವೆರಸು
 ಮನ್ನಿಸಿ ಸಂಭಾಷಣಂಗೆಯ್ದುದೆನೆ—ಪಿಂಗಳಕನಂತೆ ಗೆಯ್ಯಂ ನೀನೀಗ
 ಳ್ ಪೋಗಿ ಬೇಗಮೊಡೆಗೊಂಡು ಬರ್ಪದೆನೆ — ದವನಕಂ ಸಂಜೀವಕ
 ನಲ್ಲಿಗೆಯ್ದವಂದು,

ಕರುಣಂಗೆಯ್ದಂ ಮೃಗಗಣ | [೨೦
 ಪರಿವೃಥನಿನ್ನಂಜಬೇಡವಾದಂ ಪುಣ್ಯಂ ||

೫೫-1. ರುಂಬೆಂದರಿಯ, ಗ || 2. ಸೂಚಿಸಿದ, ಖ || ಗ || 3. ಕುರಮಂ, ಕ || ಗ ||

ದೊರೆಕೊಂಡುದು ನಿನಗೀಗಲ್ |

ಶರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರಂ ಪಿಂಗಳಕಂ || 108

ಎಂದು ಪಲವು ತೆಪ್ಪಿಂ ಸಂಜೀವಕನೊಳಾದ ಭಯಂ ಪತ್ತುವಿಡೆ
 ಸಂತಸಂಬಡೆ ನುಡಿದೊಡಂಗೆೊಂಡು ಬಂದು, — ದೇವಾ, ಸಂಜೀವಕಂ
 ಬಂದನೆಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದುದುಮಾಮ್ಮಗೆಂದ್ರನಿಂದ್ರಪದವಿ ಕೈಸಾ
 ದಂತೆ ಪರಮಾನಂದಮನೆಯ್ತಿ — ತಂದು ಕಾಣಿಸೆಂಬುದುಂ; ದವನಕಂ
 ಪಡಿಯಿಂಬೆರಸು ಪೋಗಿ ಸಂಜೀವಕನಂ ಕಾಣಿಸಲೊಡಂ; ಮೈಗೆಂ
 ದ್ರಂ ವೈಷಭೇಂದ್ರನ ಮೊಗಮನಾದರಂಬೆರಸು ನೀಡುಂ ಭಾವಿಸಿ ನೋ
 ಡಿ, ಪಾದಪೀಠಾಂತರಕ್ಕೆ ಕರೆದು, [೯

ಉದಿತಸ್ತೇರನಿಭೇಂದ್ರವೈರಿ ನಯದಿಂ ಕೈನೀಡಿ ಗೋಮುಖ್ಯ ಬ|
 ಲ್ಲಿದಿರೇ ಸಂತಸಮೇ ಕರಂ ಕುಶಲಮೇ ಕ್ಷೇಮಾಂಗಮೇ: ದೇವ ಸ||
 'ಮೃದಮುಂಬಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಕರಂ ಕುಶಲಮುಂ ಕ್ಷೇಮಾಂಗವಿಾಗಳ'ಭವ|
 ತ್ವದಪಂಕೇಜವಿಳೋಕಜಾತದಯೆಯಿಂದಾದೆಂ ಮೈಗಾಧೀಶ್ವರಾ || 109

ಸದಯಂ ಮುಕ್ತಭಯಂ ನಮದ್ಧವನಕಾಸ್ಥ್ಯಲೋಕನಸ್ತೇರಸ|
 ದ್ವದನಂ ಸ್ವಾಗತಪೂರ್ವಮಾತ್ಮಕರಮಂ ಸಂಜೀವಕಂಗೆೊಲ್ದು ನೀ||
 ಡಿದನುದ್ಭಿನ್ನಮದಾಂಧಸಿಂಧುರಘಟಾಸಂಘಟ್ಟಕುಂಭಾಗ್ರನಿ | [೧೬
 ಯದಸ್ಯಕ್ಕುಂಕುಮಪಂಕಪಂಕಿಳಸೆಟಾಜಾಳಂ ಮೈಗಾಧೀಶ್ವರಂ || 110

ಅಂತು ಸಮದಕುಂಜರಘಟಾಪುಂಜಭಂಜನಂ ಮೈಗಾಧಿರಾಜಂ
 ಕೈನೀಡಿ ಸಂಜೀವಕನನೇಕಂ ಪ್ರಕಾರಂ ಸನ್ಮಾನಕ್ರಿಯೆಗಳಂ ತಣಿಪಿ ಬ
 ಯಿಕ್ಕಿಂತೆಂದಂ: — [೨೦

ಪಾ—1. ನ ಮನದೊಳೊದವಿದ ಭೇದಮಂ, ಕ || ೧ ||
 2. ಮೃದಮುಂಬಲ್ಲಿ ದೇವಯಂ, ಬ || 3. ದಾಸ. ಕ ||

ಶರಭವ್ಯಾಘೋರಗ್ರಹಡಿ ಪ್ರಕರವರ' ಭಯಾಕ್ರಾಂತಮಂ' ಕ್ರೂರ
 ವಾನೇ | ಚರಚಂಚಚ್ಚಾ ಪಮೌವೀರವಬಧಿರಿತದಿಕ್ಷತ್ರಮಂ ಸಿಂಹ
 ಸಂ ಘಾ || "ತರವೈಕಾಭೀಳಮಂ ಭೀಕರ" ಕುಧರಗುಹಾರಾದ್ರಮಂ
 ಘೋರವಾದ್ಯ | ದ್ವಿರದವ್ಯಾಕೀರ್ಣಮಂ ನಿರ್ಜನವನಮುನಿದಂ
 ಬಂದು "ನೀನೆಂತು ಪೊಕ್ಕೈ" || 111 [೫]

ವ|| ಎಂದು ಬೆಸಗೊಳ್ಳುದುಂ; ಸಂಜೀವಕನಾತ್ಮೀಯವನಪ್ರವೇಶಕಾ
 ರಣಮಂ ಸಪ್ರಪಂಚಂ ಬಿನ್ನ ಪಂಗೆಯೈ ಪಂಚಾಸನಂ ಕೇಳ್ದಂತೆಂದಂ:—

ಕ್ರೂರವನೇಚರಪ್ರಕರಮಂ ದ್ವಿರದೋತ್ತರಮಂ ಭಯಂಕರಾ|
 ಕಾರಚಮೂರುಸಂಕುಳಮನುದ್ಧ ತಭೀಕರಸೂಕರಾಳಯಂ ||

ಸಾರದೆ ಭದ್ರ ನೀನಿರು ಮದೀಯಭುಜಾಪರಿಪಾಲಿತೋರುಕಾಂ | [೧ಂ
 ತಾರದೊಳಚ್ಚ ನೀರದೊಳನೇಕತ್ಯ ಣಕ್ಷು ಪಗುಲ್ಮಜಾಲದೊಳ್ || 211

ಎಂದಿಂತು ಪಿಂಗಳಕಂ ಸಂಜೀವಕಂಗೆ ಸಂತುಷ್ಟ'ನುಮಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ
 ಯಂ ಪೇಯ್ವುದುಂ; — ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮಂತೆ' ಗೆಯ್ವಿನೆನಲೊಡಮೆರಡ
 ಕಂ ಪರಸ್ಪರನ್ನೇಪವಾಗೆ ಬಯಿಕ್ಕೆ ಸಂಜೀವಕನಂ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ, ದವ
 ನಕನ ಮೊಗಮಂ ನೋಡಿ— [೧೫]

ಶ್ಲೋ|| "ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಗುರವಃ ಸ್ತುತ್ಯಾಃ ಪರೋಕ್ಷೇ ವಿತ್ರಬಂಧವಾಃ |

ಕರ್ಮಾಂತೇ ದಾಸಭೃತ್ಯಾಶ್ಚ ನ ತು ವ್ರತೋ ಮೃತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ||"೧೬

[ಟೀಕು— ಗುರುವಂ ಮುಂವೆ ಪೊಗಲ್ವಿದು; ವಿತ್ರಂ ಉಂಧುಗಳಂ ಪಿಂವೆ
 ಪೊಗಲ್ವಿದು; ಕೆಲಸದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದಾಸಭೃತ್ಯಾರಂ ಪೊಗಲ್ವಿದು; ಮಗನನಂದು; ಪೊಗ
 ಟಿಲಾಗದು; ಸ್ತ್ರೀಯಂ ಸತ್ತ ಬಯಿಕ್ಕೆ ಪೊಗಲ್ವಿದು.] [೨೦]

ಎಂಬ ನೀತಿಯುಂಟು. ಈತನನಗೆ ಕೃತಕೇಲನಪ್ಪುದಯಿಂದೀ
 ಯವಸರದೊಳೆ ಸಂತಸಂಬಡಿಸಲ್ವೆಯ್ವಿಮೆಂದಿಂತೆಂದಂ: — ನಿನ್ನಂತ

ಫಾ — 1. ಭಯವ್ಯಾಸಮಂ. ಕ || 2. ಕರಮಂಭೀಕರಮಂ ಮಹಾ ಕ ||
 3. ಪೊಕ್ಕಂದಮೋನೋ. ಕ || 4. ನನ್ನಂತು. ಕ || ೧ ||

ಪ್ರಾಪ್ತಮಂತ್ರಿಪುತ್ರನಿಂದೆಮಗೆ ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿಯಾದುದೆಂದು ದವನ
ಕನಂ ಸಪ್ರಸಾದವಚನಂಗಳಂ ಸಂತಸಂಬತೆ ನುಡಿದು, ಬಬ್ಬಿಕ್ಕೆ ನೀರ
ನುಣಲ್ ಪೋಗಲ್ ಬಗೆದಲ್ಲಿಂ ತಳರ್ದು, [೩

ಅಳಮಾಳಾನೀಳನೀಳೋತ್ಪಳದಳವಿಳಸತ್ಯಂಜಕಿಂಜಲ್ಕವುಂಜಾ |
ವಿಳಕಾಳಂದೀನದೀತೀರಮನತಿಮುದದಿಂದೆಯ್ವೆವಂದಂ ಪಿಪಾಸಾ ||
ಕುಳತಂ ಪಂಚಾಸನಂ ಶ್ವಾಪದಗಣಸಹಿತಂ ಭಿನ್ನವನ್ಯೇಭಾಕುಂಭ |
ಸ್ಥಳಶುಂಭದ್ಬಿಂಬಕಾವಗ್ರಹಗಗನಸಿರಾಸಿಕ್ತಸಿಕ್ತಾಂಗಪೀಠಂ (?) || 113

ಅಂತೆಯ್ವಿ

[೪

ಯಮುನಾಪಾರಿಯನಿಂದ್ರನೀಲಮಣಿಭೃಂಗಾಕಾರಿಯಂ ಪ್ರಾಣಿವ |
ಗರ್ಗಮನೋಹಾರಿಯನುಜ್ಜ್ವಲಂಬುಜರಜಶ್ಚೀಭಾರಿಯಂ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂ
ಸಮ್ಯಗವ್ರಾತನಭೀತಚೇತನತುಳಂ ಪೀದ್ಯಂ ಗಜಾರಾತಿ ಪಂ |

ಜಮುಖಂ ತೀಕ್ಷ್ಣನಶ್ರಂ ಸಕೇಸರಶಿಖಂ ವಿಕ್ರಾಂತಲಕ್ಷ್ಮೀಶಶಂ ||

ವ || ಅಂತು ಪಿಂಗಳಕಂ ಯಮುನಾಜಳಮನೀಂಟಿ ಮಗುಲ್ಪಿ
ಬಂದು ನಿಜಭುಜಪರಿಪಾಲಿತಕಾಂತಾರಮಂ ಪೋಕ್ಕು ಆರಮನೆಗೆ ಬಂದು
ದೇವದೇಸೆಗೆಯ್ವಿ ಸಕಲಮೃಗಗಣಸಮೇತಂ ತಾನುಂ ಸಂಜೀವಕನುಂ ವಿ
ನೋದಪ್ರಾಣಮಿತ್ರರಾಗಿದೇವಿಯೊಳೊಂದು ದಿವಸಂ ಪಿಂಗಳಕನನೀಕ
ಕರಿಣೀಕಳಭವ್ರಾತಮನಸಂಖ್ಯಾತಮಂ ಕೊಂದು ಕಾಕಾನೀಕಜಂಬು
ಕನಿಕುರುಂಬಕ್ಕೆ ಸೋವತಂ ನಾಡುವುದಂ ಸಂಜೀವಕಂ ಕಂಡು ಕರು
ಣರಸಾರ್ದ್ರಜ್ಯದಯನಾಗಿ ತಾಂ ಮುನ್ನಮೆ ಭರ್ಮವಾರ್ಧಿವರ್ಧನಚಕಂ

ಪಾ-1. ಮತ್ತೇಭ- ಗ || 2. ತಂವ್ರಾಜವದನತಿಂಪಿತ... ಛೇದಾಗ್ರಂ- ಕ ||
3. ದಿವ್ಯನಖಂವಜಿಃಪರಸಿಖಂ- ಖ || 4. ಸಂಜೀವಕಂ ಮಿತ್ರನಾಮದಂದು ಪರಮ
ಸಂತೋಷದಿಂದ ದವನಕಕರಹಿತವಂಜವರೇಡಗೊಂಡು ಅರಣ್ಯರಾಜಾಧಿಪತ್ಯಮುಂ ಗೆಯ್ಯುತೆ
ಬಹುಪತುಗಳಂ ಬಂಜೆಗೆಯ್ಯು ವನಂವಂಗಳಂ ತನ್ನತ್ತಿತಿಗಿತಿನಿಭೆಯಮಿ ಪ್ರತಿಜಿನಂ
ಕ್ಷುಲ್ಲಮೃಗಂಗಳಂ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತರಳೆ ಪೂರ್ವನರಪ್ಪನವಂಕರಾದ. ಗ ||

ದ್ರಾಯಮಾನನಪ್ಪ ವರ್ಧಮಾನನ ಮನೆಯೊಳವಂದಪ್ಪಾದಶಪುರಾಣ
 ಶ್ರುತಿಸ್ತೃತಿರಾಮಾಯಣಭಾರತಾದಿಕಥಾಶ್ರವಣಪರಿಣತನುಂ ಮನ್ವತಿ
 ವಸಿಷ್ಠಹಾರೀತಯಾಜ್ಞ ವಲ್ಕ್ಯಾಂಗಿರಸಸಂಯಮನಾವಸ್ತುಂಬಸಂವರ್ತ
 ಕಾತ್ಯಾಯನ ಬೃಹಸ್ಪತಿಪಾರಾಶರವ್ಯಾಸಾಂಬರೀಷಗೌತಮ ಸತ್ಯಂತಪ
 ಭೃಗುಕಾಶ್ಯಪವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಾಮದೇವಲೋಕಾಯತಾದಿಸಮಸ್ತಮು
 ನಿಮುಖ್ಯಮುಖವಿನಿರ್ಗತಶ್ರುತಿಸ್ತೃತಿವಿಹಿತಧರ್ಮವಿಚಾರಪಾರಗನ
 ಪ್ಪ ಕಾರಣದಿಂ ವಾರಣಗಣಕೃಕಾರಣಮಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯುಮಿಷ್ಟಂ
 ಗದ್ಯಪೃಹಾನಿಯುನೂಗದಂತು 'ಮಾಡುವೆನೆಂದು' ಮನದೊಳ್ ನೆನೆದು
 ಪಿಂಗಳಕನಲ್ಲಿಗೆ ವಂದಿತಂದಂ:-

[೯

ಆರೈದು ನೋಡೆ ಧರ್ಮಮೆ |

ಸಾರಂ ಸಂಸಾರಿಗದ್ವಿಙ್ನುತ್ನಮಧರ್ಮಾ ||

'ಧಾರ'ಮತಿಯಾಗಿ ನೆಗಟ್ಟಿದು |

ಘೋರಾಘವಿದೂರನೆನಿಪ ಪುರುಷಂ ಧರೆಯೊಳ್ || 115

ಅನಿಮಿಷಕಾಪದಂತೆ ಸಿರಿ ಶಾರದನೀರದಕಾಂತಿಯಂತೆ ಯೌ |
 ವನದೇಸಕಂ ತೃಣಾಗ್ರಗತವಾಃ ಕಣಿಕಾಗಣದಂತೆ ಸಂದ ಜೀ || [೧೫
 ವನಮದ್ವಿಂ ಭವಪ್ರಭವಜೀವಿಗೆ ನಿರ್ಮಲಧರ್ಮನೂರ್ಗದೊಳ್ |
 ಮನಮೊಸೆದಾಗಳುಂ ನಡೆಯವೆಟ್ಟಿದು ವಿಶ್ವಮೃಗೇಂದ್ರವಲ್ಲಭಾ! ||

ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಶ್ಲೋ||೧|| ಇಷ್ಟಾಯ ದುರ್ಮತಿಂ ದದ್ಯದ್ಯೋನಾಮ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ |
 ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಇಷ್ಟಂ ಧರ್ಮೇಣ ಯೋಜಯೇತ್ ||' ೩೦

ಪಾ- 1. ಮಾಪ್ಪಿನೆಂದು ನಯವಿನಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂ ಭೇದಮಪ್ಪ ಧರ್ಮೋದ್ಧೇಗಲಂ ಮಾಡುವೆನೆಂ
 ದು. ಗ || 2. ಸಾರ. ಗ || 3. ಕಣಸಂಚಯದಂತೆ. ಕ || ೫ ||
 4. ಅನಷ್ಟೇ (ಇಷ್ಟಸ್ಯ) ದುರ್ಮತಿಂ ದದ್ಯದ್ಯೋನಾಮ. ಕ || ಗ ||

[ಟೀಕಾ—ಅಪ್ಯಂಗುವನದೊರ್ವಂ ಮುಖ್ಯಧಿಯನಿತ್ತಪನವಂ ನರಕದೊಳಗಿಲಿ
ಕನಕು ಕಾರಣದಿಂ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂ ದಿಷ್ಟಂಗೆ ಧರ್ಮವನೆ ಮಾಡಿ ಕುಡಲ್ವೆಟ್ಟಿದು.]

ಎಂಬ ನೀತಿವಚನಮುಂಟಪ್ಪುದೆಂದೆಂ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ್ಗೆ ಹಿತೋಪದೇ
ಕಂಗೆಯ್ಯಲ್ ಬಂದೆಂ. ಇದಂ ದಿವ್ಯಚಿತ್ತದಿಂದವಧರಿಸಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆಂ
ದನೇಕಪ್ರಕಾರವಚನರಚನೆಗಳಂ ಪಂಚಮುಖನಂ ತನಗಭಿಮುಖನಂ
ಮಾಡಿ ಸವಿಸ್ತರಂ ವೇಬಿಲ್ ತಗುಳ್ಳಂತೆಂದಂ:—

ದೇವರ್ ಮುನ್ನಿನ ಭವದೊಳ್ ಮಾಯಾಪುರಮೆಂಬ ಪಟ್ಟಣ
ದೊಳ್ ಸಿಂಹವರ್ಮನೆಂಬರಸಾಗಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಂ ಪಲವು ಕಾಲ
ದಿಂ ಮೇಲೆ ಸಂಸಾರಸುಖಕ್ಕಲಸಿ ತಪೋವನದೊಳ್ ನೆಲಸಿ ನಿಲುತ್ತು
ಮಾಪ್ಪಾ ಗಮಪದಾರ್ಥಂಗಳನೆಯದೆ ಗುರೂಪದೇಶಂಗೆೊಳ್ಳದೆ
ಪಂಚಾಗ್ನಿಸಾಧಕನಪ್ಪ ತಪೋಧನನಂ ಕಂಡಾನುಮಿಂತೆ ತಪಂಗೆಯ್ಯೆ
ನೆಂದು ಪಂಚಾಗ್ನಿ ತಾಪತಪ್ತನಾಗಿ ಭಾವಬುದ್ಧಿಗಟ್ಟು ಕೋಪಾಗಿ ಪರ್ವಿ
ರಾದ್ರಧ್ಯಾನದೊಳ್ ಸತ್ತ ತುಳುಬಲಪರಾಕ್ರಮನಪ್ಪ ಸಿಂಗನಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿದಿರ್.
ಆನುಂ ತಪೋವನದೊಳ್ ಪಲಕಾಲಂ ತಪಂಗೆಯ್ಯೆ ಕೇವಲಜ್ಞಾನಂ
ಪುಟ್ಟುವೆಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಾಂತರದುಷ್ಕರ್ಮವಾಸನೆ ಮಿಗೆ ಗುರುಗಳಾಜ್ಞೆಯ
ನವಜ್ಞೆಗೆಯ್ದು ತಾಪಸಕ್ರಮ್ನಕೆಯಂ ಕಂಡು ಸಾಪೇಕ್ಷನಾಗಿ ನೋಡುವು
ದುಮಾತಪಸ್ವಿ ಕಂಡು ಮಳದೆನೆಗೆ ಪರುವಿನ ಬಸಿಪ್ಪೊಳ್ ಬರ್ಪು
ದೆಂದು ತಾಪವನೀಯೆ ತಾಪಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆ
ಯುಳ್ಳೊಡೆ ಧರ್ಮಶ್ರವಣಮುಳ್ಳವರ್ಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟುವಂತು,
ಜಾತಿಸ್ಮರನಪ್ಪಂತು, ವರಮಂ ದಯೆಗೆಯ್ಯಿಮೆನೆ; ತಪಸ್ವಿ ಕಾರುಣ್ಯ
ದಿಂ, ತಥಾಸ್ತುವೆನಲದೆಂದೆಂ ನಿರ್ಮಳಧರ್ಮಮಾರ್ಗನಪ್ಪ ವರ್ಧಮಾ

ಪಾ— 1. ನಿಂದುಮುಷ್ಪಾ. ಗ || 2. ಕ. ಗ ||
3. ಮಿಸುಗೆ. ಕ || ಗ || 4. ಪಾಪ ಕ || ; ದೋಷ. ಗ ||

ನನ ಮನೆಯೊಳ್ ಪಶುವಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿ ಧರ್ಮಧರ್ಮಗಳನಿವೆನಪ್ಪು
ದಹಿಂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಪೆನದೆಂತನೆ:-

ಆಯತಚಿತ್ತ! ಮತ್ತಕಳಭೋತ್ತರಮಂ ತನೆ ಕೊಂದಕಾರಣಂ |
ವಾಯಸಗೃಧ್ರಸಂಕುಳವ್ಯಕಪ್ರಕರೋರುತರಕು ಋಕ್ ಗೋ ||
ಮಾಯುನಿಕಾಯಮಂ ತಣಿಪಿ ವಿಶ್ವಮೃಗೇಶ್ವರಚಕ್ರವರ್ತಿಲ |
ಕ್ಷೀರಯುತ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದಿರು ನೀನನಿಮಿತ್ತಮದೃಷ್ಟಹಾನಿಯಂ || 116

ಎಂದು ಮಾಣದೆ ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ:- ನೀನೀಕತ್ರಾರಕರ್ಮಮಂ
ಪತ್ತುವಿಡದೆ ನಡೆದು, ನರಕದೊಳ್ ನಾರಕರ್ ಮಾಪ್ಪಿ ಭೋರತರತಾ
ವಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗಿ ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ಕಿಡದೆ, ಎನ್ನ 'ಪೇಲ್ಪುದಂ' ಗೆಯ್ಯಯವೈಡೆ
ವೃಥಾಪ್ರಾಣಿವಧೆಯಂ ಮಾಡ್ಪು ಪರಲೋಕಸುಖಮಂ ಪಡೆದು ಕೊ
ಳ್ಳುದೆ ಬುದ್ಧಿಯೆನೆ - ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:- ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳುಂ ತಂ
ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕಂದದೊಳೆ ಜೀವನೋಪಾಯಮಂ ಚಿಂತಿಸಿಕೊಂಡು
ಬಾಪ್ಪಿದೆ ಧರ್ಮಮದಪ್ಪಿನೆನಗಂ ಕೊಲ್ಪುದುಂ ತಿಂಬುದುಂ ಧರ್ಮ
ಮಲ್ಲದೆ ವೆವೆತು ಧರ್ಮಮಾವುದುಮಿಲ್ಲೆನೆ- ಸಂಜೀವಕಂ ಪೇಲ್ಪುಂ:-

ಈಲೋಕದೊಳ್ ತತ್ಸನ್ನಿಶ್ಚ ಯಂಗೆಯ್ಯುದೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಮ
ಯಸಿದ್ಧಾಂತಂಗಳ್ ಪಲವಾದುವು. ಅಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಮಧರ್ಮಮೆಂದೆರಡೆ
ಭೇದವುಕ್ಕುಂ. ಅವಾವುವೆಂದೊಡೆ- "ನ ಹಿಂಸ್ಯಾತ್ ನರ್ವಭೂತಾನಿ"
ಎಂದು ಆಕಳಂಕತರ್ಕಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿಶ್ಚ ಯಜ್ಞಿನಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಿಗಳುಂ; "ಅ
ಹಿಂಸಾಲಕ್ಷಣೋ ಧರ್ಮಃ" ಎಂಬ ವೈಶೇಷಿಕನೈಯಾಯಿಕಸಾಂಖ್ಯ
ಮೀಮಾಂಸಕಪಟ್ಟರ್ಕಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಿಗಳುಂ; ಈಯೊಂದೆಡೆಯೊಳ್
ಏಕವಾಕ್ಯರಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿರಕಣಮೆ ಪರಮಧರ್ಮಂ ಪ್ರಾಣಿವಧೆಯೆ ಪರ

ಪಾ-1. ಪೇಲ್ಪಿ. ಖ || 2. "ಅಹಿಂಸಾಲಕ್ಷಣೋಧರ್ಮಃ" ಎಂದು ವೈದಿಕರಂಬರ್
"ನಹಿಂಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವಭೂತಾನಿ" ಎಂದಾರ್ಥತಾದಿದರ್ಶನಂಗಳಶ್ವಾಸ್ತದಲ್ಲಿ ಪೇಲ್ಪುವದಿಂ. ಖ ||

ಮಪಾತಕಮೆಂಬುದೃಷ್ಟಿಂ ಪ್ರಾಣಿವಧೆಗೆಯ್ಯಲಾಗದೆನೆ-ಮತ್ತಂ ಪಿಂಗ
ಳಕನಿಂತೆಂದಂ:-

ಅಂತವೊಡೆ ಕ್ರೋತ್ರಿಯರುಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯರುಂ ಪಟ್ಟುಗುಟ್ಟು ಪಶುಯಾ
ಗಂಗೆಯ್ದೀಲೋಕದೊಳ್ ಪಾತ್ರೀಭೂತರುಂ ಪವಿತ್ರಗೋತ್ರರುಮಾಗಿ
ಪರಲೋಕದೊಳ್ ಪಾಕತಾಸನಸಮಾನಭೋಗಿಗಳವರೆಂದು^೧ ಈ
ಲೋಕಮೆಲ್ಲಮದನೀ ಪ್ರಮಾಣಮಂ ಮಾಡಿ^೨ ನುಡಿದು^೩ ಪರಮಾರ್ಥ
ಮಂ ಕಂಡುಮಂತೆ ನಡೆದಪರೆಂತೆನೆ-ಮತ್ತಂ ಸಂಜೀವಕನಿಂತೆಂದಂ:-

ನೀವೆಂದಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯರುಂ^೪ ವೇದ^೫ ವಿಹಿತಕರ್ಮಾ
ನುಷ್ಠಾನತತ್ಪರರವ್ವುದೃಷ್ಟಿಂ ಯಾಗಾತಿಥಿಪಿತ್ಯ^೬ ದೇವತಾನಿಮಿತ್ತಂ ವಿಧಿ^೭
ಪೂರ್ವಕಂ ಪ್ರಾಣಿವಧೆಗೆಯ್ಯರಲ್ಲದೆ^೮ ವೃಥಾವಧೆಗೆಯ್ಯರಲ್ಲ^೯. ಅವರ್ಗ
ಮಾಕರ್ಮಂ ಪುಣ್ಯಫಲಮನೀವುದೊಂದುಂ ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲ. ಈಯಂದ
ಮೆಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ಕೊಂದೊಡಂ ತಿಂದೊಡಂ ಮಹಾಪಾತಕಗತಿ
ಯನೆಯ್ದು ವರದೆಂತೆನೆ: -

ಶ್ಲೋ|| " ಯಾವನ್ನಿ ಪಶುರೋಮಾಣಿ ತಾವದ್ಗತ್ಯಾ ಹಿ ವಾರಣಮ್ |
ವೃಥಾ ಪಶುತ್ವಮಾಪ್ನೋತಿ ನರಕಂ ಜೈವ ಗಜ್ಜತಿ || " ೩೧

[ಟೀಕು-ಪಶುಗಳ ಮೆಯ್ಯೊಳನಿತು ರೋಮಮುಂಟನಿತು ಬಾರಿ ತಾಂ ಕೊಲಿಸಿಕೊಂ
ಬಿಂ ವೃಥಾ ಪಶುವಧೆಯಂ ಮಾಡಿದವಂ; ನರಕವನೆಯ್ದುವಂ, ಪಶುತ್ವವನೆಯ್ದುವಂ.]

ಎಂಬುದು ಮಹಾಮನುಮುನಿಗಳ್ ಪೇಟ್ಟಿ ವಾಕ್ಯಮುಂಟದೃಷ್ಟಿಂ ವೃ
ಥಾಪ್ರಾಣಿವಧೆಗೆಯ್ಯಿ ನರಕ ತಿಯರ್ಗ್ಯೋನಿಗಳೊಳನೀಕಕಾಲಂ ಬಡು
ಪ್ರಕಾರಂ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಪುಟ್ಟು ವರೆನೆ-ಮತ್ತಂ ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:-

ಪಾ-1. ಪಾಕತಾಸನರವರೆಂದು. ಖ || ೨. ನುಡಿದು, ತಾಮುಮಂತೆ. ಖ ||
೩. ಜೈವ. ಖ || 4. ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತಂವಿಧಿಯುಂ. ಖ || ೫. ವೃಥಾರ್ಥಮಾಣ್ವರಲ್ಲ. ಕ ||
6. ಣಾತಿ. ಕ ||

ಬದುಗಳಂ ಬಲ್ಲ ಚದುರರೇನಾನುಮೊಂದನೆಲ್ಲಾ ತೆಪದಿಂ ಮೂರ್ಛಿರ
ದಕ್ಷಿಂ ದೋದುಗಳುಂ ಪ್ರಮಾಣಮಲ್ಲಮೆತ್ತಾನುಂ ನಿನ್ನ ಪೇಪ್ಪಿಯೆತ್ತೋ
ದುಗಳುಂ ಪ್ರಮಾಣಮಪ್ಪೊಡೆ,

ಶ್ಲೋ|| “ ಯಾವಜ್ಜೀವಂ ಸುಖಂ ಜೀವೇನ್ನಸ್ತು ಮೃತ್ಯೋರಗೋಚರಃ |
ಭಸ್ಮಿ ಭೂತಸ್ಯ ದೇಹಸ್ಯ ಪುನರಾಗಮನಂ ಕುತಃ || ” ೩೩ [೫]

[ಶ್ಲೋಕಂ-ಎನ್ನ ವರಂ ಜೀವಿಸುವನನ್ನ ವರಂ ಸುಖಂಬಸುವುದು; ಮೃತ್ಯುವಿಂಗೋಳ
ಗಾಗದ ಪಾಣಿಯೇ ಇಲ್ಲಂ; ಬಾದಿಯಾದ ದೇಹಂ ಮರಳ ಪುಟ್ಟುವುದೇ ಇಲ್ಲಂ.]

ಎಂಬುದಿದು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಮತಂ. ಇದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವಸಿದ್ಧಮು
ದಕ್ಷಿಂದಿದುವೆ ಪ್ರಮಾಣಂ. 'ಬೆಂದ ಬೀಜಂ ಪುಟ್ಟದಂತೆ' ಭಸ್ಮಾಂತರಿತ
ದೇಹಂ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಂ ಪುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಪರಲೋಕಮಂ ಕಂಡವರಿಲ್ಲ. ಅದು
ಕಾರಣದಿಂದಾವೆ ಪ್ರಾಣಿಯುಂ ತನಗೆ ತಾಂ ತನಗೆ ಪ್ರಾಣಮುಳ್ಳನ್ನೆಗಂ
ಸುಖಮಂ' ನೆಗಪ್ಪಿದನೆ ಮತ್ತಂ ಸಂಜೀವಕನಿಂತಂದಂ: — [೧೦]

'ದೇವಾ! ನೀವಿಂತಪ್ಪ ಪನಿದ್ಧಾಂತಮಂ ಪಿಡಿದು ನುಡಿದು ಕಿಡಬೇ
ಡಿಮದೆಂತನೆ':—

ಶ್ಲೋ|| ಎಸಂದಿಗ್ಧೇಪಿ ಪರೇ ಲೋಕೇ ತ್ಯಾಜ್ಯಮೇವಾಶುಭಂ ಬುಧೈಃ |
ಯದಿ ನಾಸ್ತಿ ತತಃ ಕಿಂ ಸ್ಯಾದಸ್ತಿ ಚೇನ್ನಾಸ್ತಿ ಕೋ ಹತಃ || ” ೩೩ [೧೬]

ಪಾ-1. ಹುಂದು ಬತ್ತದ ಬೀಜಂ ಪುಟ್ಟದ ಹಾಂಗೆ. ಖ ||
2. ತಮಗೆಂತುಸುಖಮಪ್ಪದಂತೆ. ಖ ||
ನಿ. ದೇವಾ! ನಿಮ್ಮ ಪೇಪ್ಪಿಯೆತ್ತೋಳೇಕಾಯತಮತವೇ ಪ್ರಮಾಣಾಂತಮಪ್ಪೊಡೆ ಅದು ಪ್ರ
ಮಾಣವಾಗಲಂಯದದೆಂತನೆ ಮತ್ತಂ ಪ್ರಮಾಣಾಂತವಾದಿಗಳ್ ಬೇರೈ ಭಿವ್ರಾಯಂಗಳೊಳ
ದಪ್ಪಿದವಿಂ ತನ್ನೆಂತು ಸುಖತೆಯಂತೆ ನೆಗಪ್ಪಿದಂತಂ ಸೌಖ್ಯಮಲ್ಲದೆಂತನೆ:—ಪ್ರಾಣಿಗ
ಳ್ಳ ಸುಖಮಂ ಮೂರ್ಛಿವಂಗೆ ಎತ್ತ ದಾಡೆತ್ತಿದಂ ಹಂಕರೋವಾಸಂಟವಲೋಕಮೊಳ ಸಮ
ಸ್ತ ಇನಂಗಳಂ ಸುಖಾನುರಾಗದೊಳ ವೊಗಲ್ವಿಮಹಾಭಯತಿಯಕ್ಕುಂ. ಅಭಯತವೊದ
ಲಾಗಿ ಪರಲೋಕದೊಳೆಂದ್ರ ಚಂದ್ರದಿತ್ಯಾದ್ಯ ನೇಕಭೇದಗಳಸುಖಮಂ ಪಡೆಗುಪೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂ
ತಮಂ ಪಿಡಿದು ನುಡಿವ ನುಡಿ ಕೆಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯಕ್ಕುಮದೆಂತನೆ:— ಕ || ಗ ||

[ಟೀಕು-ಪರಲೋಕವೆತ್ತಲಾನುವಾದಪ್ಪುದೋ ಆಗದೋ ಎಂಬ ಸಂವಯಮುಳ್ಳೊಡಂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಪ್ಪರೆ ಪಾಸವಂ ಮಾಡಲಾಗದು; ಪರಲೋಕವೆತ್ತಲಾನುಮಿಲ್ಲದಿ ದೋಷಂ ಆಧರವನು; ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದವನಿಹಾನಿಯಪ್ಪುದು? ಏಗೆಯ್ಯಾಂ ಪರಲೋಕ ಮಿಲ್ಲೆಂಬ ನಾಸ್ತಿಕಂ ಕಿಡುವಂ] [೪

ಎಂಬುದು 'ತತ್ಸವಾಕ್ಯಮುಂ' ಟಿಪ್ಪುದು^೧ ಪರಮಿಲ್ಲೆಂಬವನಾಳ ಪಸಿದ್ಧಾಂತಮನೆ ಪ್ರಮಾಣಮಂ ಮಾಡಿ ಕೇವಲಪಾಪಪರನವ್ಯಂ, ಪರ 'ಮುಂಟಾದ ಪಕ್ಷಂ' ನಿಷ್ಫಲಂ ಕಿಡುಗುಂ; ಧರ್ಮಪರನವ್ಯಂ ಪರಮುಳ್ಳೊಡಮಿಲ್ಲದೊಡಂ ಕಿಡಂ. ಆದಲ್ಲದೆಯುಂ,

ವರರುಚಿಭಟ್ಟಂ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥಂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾನಿಮಿತ್ತಂ ದಂಡಕಾ ರಣ್ಯದೊಳ್ ಬರುತ್ತಿರಲಲ್ಲೊವಗಂ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಂ ಕಂಡು ತಿನಲೆಂದು ಬಗೆದು, ಕೈಯಂ ಪಿಡಿದು, [೧೦

ವಾಕ್ಯಂ|| "ಕಃ ಪನ್ನಾಃ ಕಾ ವಾರ್ತಾ ಕೋ ವೋದತೀ ಕಸ್ವೀಚ್ಯತೇ||" ೩೪

ಎಂಬುದುಂ; ಭಟ್ಟನಾತನ^೨ ಚೇಷ್ಟಾಭಾವಗಳಿಂದಾತನಭಿ ಪ್ರಾಯಮ ನ್ನ^೩ದು ಇಂತೊಡಂ: —

ಶ್ಲೋ|| "ಪಾಣಾಘಾತಾನಿವೃತ್ತಿಃ ಪರಧನಪರಣೇ ಸಂಯಮಃ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಂ|
 ಕಾಲೇ ಶಕ್ತ್ಯಾ ವದಾನಂ ಯುವತಿಜನಕಥಾಮೂಕಭಾವಃ ಪರೇಷಾಂ||
 ತೃಷ್ಣಾ ಸೋ(ತೋವಿಭಾಗೋ ಗುರುಷು ಚ ವಿವಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನು ಕಂಪಾ|
 ಸುವಾನನ್ಯಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರೈ)ವ್ಯನುಪಹತವಿಧಿ ಶೈ)ಯಸಾನೇಷುಪಸನ್ಯಾಃ||

[ಟೀಕು-ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ಕೊಲಲಾಗದು; ಲೋಗರ ವಸ್ತುವಂ ಕೊಳಲಾಗದು; ಸತ್ಯ ವನೇ ನುಡಿವುದು; ಕಾಲೋಚಿತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನಲಿದು ದಾನವಂ ಮಾಡುವುದು; ಪಂಪ್ರಿಯಾರ ವಾತನಾಡುವಲ್ಲಿ ಮೂಕನಾಗಿರ್ಪುದು; ತೃಷ್ಣೆಯೆಂಬ ತೋಷಿಯಂ ಕಟ್ಟುವುದು; ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಯಂಗೆಯ್ಯುದು; ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯನೆ ಮಾಡು-

೧-1. ಯುಕ್ತಿಯುಂ. ಕ ||
 2. ಮುಂಟಾನೊಡಂ, ಖ ||
 3. ಭೀಷ್ಮಚೇಷ್ಟಾಭಾವಗಳಿಂದಾತನಭೀಷ್ಮಭಿ. ಖ ||

ಲಿಪ್ಪಿದು-1 ಇನ್ನೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಃಧಾರಣಂ; ಕಿಡದ ವಿಧಾನಮನುಷ್ಯ ಇವು ಲೇ
ಸುಗಳ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟೆಯೆನಿಸುವುವು.] -

ಶ್ಲೋ|| 11 ಅಸ್ತು ನೃಹತ್ಯಂಡಕಟುಹಮಧ್ಯೇ ಸೂರ್ಯಗ್ನಿ ನಾ ರ. ತ್ರಿದಿನೇಂಧನೇನ |

ಮಾನರ್ತದವೀಪರಿಭಟ್ಟನೇನ ಭೂತಾನಿ ಕಃಲಃ ಪಚತೀತಿ ವ. ತಾರ್ || 11 ೬೬

[ಟೀಕು- ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮೆಂಬ ಕೊಪ್ಪರಿಕೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನೆಂಬಿಗ್ನಿಯಿಂ
ಪಗಲಿರುಳೆಂಬ ಅಡುಗರ್ಬುಗಳಿಂ ಮೊನೆಯತುಗಳೆಂಬ ಸಟ್ಟುಗದಿಂ ತೋಳಸುತ್ತಂ ಭೂ
ತಂಗಳಂ ಜವನಡುತಿರ್ದನಿಂತೆಂಬುದೆ ವಾರ್ತೆ.] [೬

ಶ್ಲೋ || 11 ವಂಚಮೇಹನಿ ಪವ್ಯೇವಾ ಶುಕಂ ಪಚತಿ ಯೋ ಗೃಹೇ |

ಅನ್ಯಣೋಹ್ಯಪಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ವರಾ. ತ್ರಿಂಚರ ಮೋದತೇ || 11 ೬೭

[ಟೀಕು- ಐದು ದಿನಕೂದೂಡಮಾಡಿಬಿಡಿದನಕಾದೊಡಂ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಢರ
ಮನಾದೊಡಮಟ್ಟು ಸ.ಲಮಿಲ್ಲದ ಪರರಾಳಲ್ಲದಂಡಿಹುದುಚಿತಮೆಲೆ ರಾತ್ರಿಂಚರ]

ಶ್ಲೋ || 11 ವಿಕಾಭಾರ್ಯಾ ತ್ರಯಾಃ ಪೃತ್ಯಾ ದ್ವಿಪಿ ಹಲಿ ದಶ ಧೇನವಃ |

ವಃಧೈರಾಪ್ಸುಂ ತು ಸುಕ್ಷೇತ್ರವಸ್ತು ಚೇದತಿ ಸೇವ್ಯತೇ || 11 ೬೮

[ಟೀಕು- ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಹೆಡತಿ; ಮೂವರಿ ಪುತ್ರ); ಎರಡಾರ ಬವನಾಯಂ; ಹತ್ತು
ಹಸುಕಾಯಿಹ; ಮಧ್ಯದೇಶದೊಳ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವಸ್ತು ತಾಣದೊಳಪುದೇ ಸೇವ್ಯಂ] [೧೫

ಎಂದಿಂತು ವರರುಚಿಭಟ್ಟಂ ನಿರತಿಶಯಶ್ರೇಯಸ್ಕರಮಪ್ಪ ಧರ್ಮ
ಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿರಕ್ಷಣಮೆ ಮುಖ್ಯಧರ್ಮಮೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿಂ.
ಆದಲ್ಲದೆಯುಂ, [೧೮

ವ್ಯಾಸಭಟ್ಟಂ ಮಹಾಭೂರತಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮನನಾಗತಂ ಕಂಡದಂ
ಗ್ರಂಥವಿಸ್ತರಂಮಾಡಲ್ಬಗೆದು, ಮುನ್ನಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿಮುನಿ ರಾಮಾಯಣ
ಮನನಾಗತಂ ಕಂಡದಂ ಗ್ರಂಥವಿಸ್ತರಂಗೆಯ್ದಿಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಮ್ಮಂತಪ್ಪನಾಗತ
ಕರ್ತೃಗಳುಮಾಗದಿಕೆಂದಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣಂ ವ್ಯಾಸಮುನಿ
ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ವಿನಯವಿನಮಿತೋತ್ತಮಾಂಗನಾಗಿ ಕೈಗ

ಶಾ-1. ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಂ ನದಿಯಾ ಕಾಣ್ಬುದು; ತನಗೆ ಲೇಖನವೇಳಿಸುವುದೆ ಮುಕ್ತಗಿ
ಮನೆ ಪಂಥ. ೫ || 2. ಇಯಾ. ೫ || 3. ಶೇರತೇ. ೫ ||
R. 9

ಳಂ ಮುಗಿದಂತೆಂದಂ:- ನಿಮ್ಮಡಿ, ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಸಾಧನೋ
 ಪಾಯಸಾಧನಮಪ್ಪುದೊಂದು ಕಥೆಯಂ ಕಂಡೆಂ. ಅದಂ ಕಬ್ಬಮಂ ಮಾ
 ಡಿದಪೆನನುಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯೆಮೆನೆ- ಮುನಿ ಮನದೊಳಗವಧರಿಸಿ ಬಬ್ಬಿಕ್ಕಿಂ
 ತೆಂದಂ:- ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ಕೇವಲಂ ಧರ್ಮಮಾವುದದಂ ಪೇಚ್ಚಿಮೆನೆ-
 ವ್ಯಾಸದೇವನವರ್ಗಿತೆಂದಂ:-

[೫

ಶ್ಲೋ || ೧. ಶೂಯತಾಂ ಧರ್ಮಸರ್ವಸ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೈನಾವಧಾರ್ಯತಾಂ |

ಅತ್ಮನಃ ಪ್ರತಿಕ್ರೂಲಃನಿ ಪರೇಷಾಂ ನ ಸಮಚರೇತ್ ||' ೪೯

[ಟೀಕಾ- ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದ ತಿರುಳಂ ಕೇಳ್ದುದು; ಕೇಳ್ದ ತಪನಂ ಲೇಸುಗವಧರಿಪು
 ದು; ತನಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರೂಲವಾಪ್ಪುದಂ ಪರಿಗಿ ವಾಡಲಾಗದು |

ಎಂದಿಂತು ಸಕಲಧರ್ಮದ ಸಾರಮಂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಿಂ ವ್ಯಾಸಮುನಿ
 ಪೇಚ್ಚಿನದುಕಾರಣದಿಂ,

ತನಗೆಂದುಂ ಕೇಡಿಲ್ಲದು |

ದನೆ ಬಯಸುವ ಮನುಜನಾವ ಜೀವಮುಮಂ ತ |

ನ್ನನೆ ಬಗೆವ ತಪದೆ ಬಗೆವುದು |

ಮುನಿವೇದವ್ಯಾಸಮತಮಿದತಿಕಯಧರ್ಮಂ || 117 [೧೫

ಅದೊಂ ಪ್ರಾಣಿವಧೆಯೇ ಪೊಲ್ಲದು, ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಹಿತಮೇ ಧ
 ರ್ಮಮೆಂದನೇಕಶ್ರುತದೃಷ್ಟಾನುಮಾನಂಗಳಂ ಸಂಜೀವಕಂ 'ತಿಳಪೆ;

ಪಿಂಗಳಕಂ' ಮೃದುಚೈದಯನಾಗಿ ಋತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ:-

ಎಲೆ ಪರಮಮಿತ್ರ ಪುಂಗವ |

ವಿಲಸನ್ಮತಿ ನಿನ್ನ ಪೇಚ್ಚಿ ಧರ್ಮಶ್ರವಣಂ || [೨೦

ಪಲತೆದಿದಿನೆನ್ನ ಮನದೊಳೆ |

ನೊಸಿದುದಿನೊಂದು ಹಿಂತೆ ಮನದೊಳಗೆನ್ನಾ || 118

ಪಂ- 1. ೩೪ನೆ ಸಾಧಿಪ್ರಾಯಮಾಗಿ ಪೇಚ್ಚಿ ಎಧರ್ಮಮಂ ಕರಿನಿಷ್ಠದಯನಪ್ಪ ಮದವೂತಂಗಳ
 ವ್ಯಂಯಪ್ಪ ಸಿಂಗಳಕಂ ಕೇಳ್ದು. ೪ ||

ಅದಾವುದೆನೆ: — “ಸ್ವಯಂಚತುಪ್ಪದಾದಿಸೇವ್ಯಾಃ” ಎಂಬ ಅಭಿ
 ಧಾನಮಾತ್ರಮಲ್ಲದೆ ನೀನೆಂದಂತೆ ನೆಗಟ್ಟು ಪುಲ್ಲಂ ಮೇಯಲಯ್ಯೆಂ,
 ಪಿಶಿತಾಹಾರಮಿಲ್ಲದೆ ಒಡೀರಂ ನಿಲ್ಲದೇಗೆಯ್ವೆನೆನೆ; ಸಂಜೀವಕನಿಂತೆಂ
 ದಂ:—ಆದೊಡಂ ನಿಮಗೆ ಹರ್ಷಮಾಡಾಗಳೆ ನೇಕಮೃಗಗಣಮನೆ
 ಯ್ದೆ ಕೊಲ್ಲದೆ ಕ್ಷುಧಾನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿಮಗೆನಿತ್ತುವೇಲ್ವುಮನಿ
 ತನೆ ಕೈಕೊಂಡು ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿಪುರ್ವದಿನಲ್;—ಅಂತೆಗೆಯ್ವೆನೆಂದು ಕ್ರೂರ
 ಕರ್ಮಮಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಶುದ್ಧಚಿತ್ತನಾಗಿ ಸ್ವೋದರಪೂರಣಮಾತ್ರಕ್ಕೆ
 ತಕ್ಕನಿತನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿಪುರ್ವದುಂ; ಕರಟಕದವನಕಪ್ರ
 ಮುಪನಿಖಿಲಕ್ರೂರಮೃಗಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಪಲವುದಿವಸವಾಹಾರಂಬಡೆಯದೆ
 ಮಲುಮಲನೆ ಮಹುಗಿ ಸಾವನಿತವಸ್ಥೆ ಪುಟ್ಟ ಸೈರಿಸಲಾಜದೆ ಪಿಂಗಳಕ
 ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಪೊಡೆಮಟ್ಟುಮವಹೊಳಗೊಂದು ಜಾಂಬವಂತನೆಂಬ
 ಪುರಾಣಜಂಬುಕನಿಂತೆಂದುದು:—

ನಿಮ್ಮಡಿ ಬಿನ್ನಪಮಂ ಕೇ |

ಳ್ಳಮ್ಮಂ ನೀಂ ಪೊರೆದು ಪಲವು ಕಾಲಮನೀಗಳ್ ||

ಕೆಮ್ಮನೆ ಪರಿಹರಿಸುವುದುಂ |

[೧೫]

ನಿನ್ನೊಡಲನೆ ಪೊರೆದು ಬಾಲ್ವುದುಂ ಗುಣದೊಳಗೇ || 119

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಲ್ಲಿಯಾನುಂ ಬಂದ ಧೂರ್ತನ ಪೈತ್ತಿನ ಬುದ್ಧಿಯಂ
 ಕೈಕೊಂಡು ಅನ್ವಯಾಗತರುಂ ಹಿತರುಮಪ್ಪ ಪರಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನೀಂ ವಿರ
 ಕ್ತನಾಗಿದಂದು,

ಶ್ಲೋ|| “ರಕ್ತಾದ್ವೈತ್ತಿಂ ಸಮಾಹಿತಂ ಹ್ಯರಕ್ತಂ ತು ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ ||” ೪೦

ಪಾ—1. ಸ್ವಯಂಚತುಪ್ಪದಾದಿಸೇವ್ಯಾಃ ಖ || 2. ನೊಡ. ಕ ||
 3. ವೃತ್ತಿಪುರ್ವದುಂ ಗುಣಮುಕ್ತೀ. ಖ || 4. ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ಯನುಂ ಅರ್ತನುಮಿಪ್ಪೆ. ಗ ||
 ಪಾ—5. ವಾಕ್ಯಂ “ರಕ್ತಾದ್ವೈತ್ತಿಂ ಸಮಾಹಿತಂ ಅರಕ್ತಂ ಚ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್” ಖ ||, ರಕ್ತಾದ್ವೈತ್ತಿ
 ಮಾಪದ್ಯನರಕ್ತಂತುಪರಿತ್ಯಜೇತ್. ಗ ||

ಎಂಬ ಯುಕ್ತಿಯುಂಟಪ್ಪುದಹಿಂ, ನೀನಿಂತು ವಿರಕ್ತನಾದುದನಪ್ಪಿಂ
ಬಲಿಕ್ಕೆ ಪರಿಗ್ರಹಂ ಪೆನನೊರ್ವಾಳನನಪ್ಪಿ ಪೋಕುಮಂತಾದಂದು,

ಶ್ಲೋ || "ಯೋಧ್ರಾವಾಣಿ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯಾಧ್ರಾವಾಣಿ ಪರಿಸೇವತೇ |

ತಸ್ಯ ಧ್ರಾವಾಣಿ ನಕೃಂತಿ ಅಧ್ರಾವಂ ನಪ್ಸವೇವ ಚ ||" ೪೧

[ಟೀಕು—ಅರ್ಜುನಾರ್ಜುನ ಸ್ಥಿರನಾಗಿರ್ಪುದಂ ಬಿಟ್ಟು ಅಸ್ಥಿರವಾದಪ್ಪುವಂ ಸೇವಿಸು
ತ್ತಿರದಂ ಅತಂಗ ಸ್ಥಿರವಪ್ಪುವಂ ಕಿಡುಗುಂ; ಅಸ್ಥಿರವಪ್ಪುದಂತುಂ ಕಟ್ಟಿದೇ.] [೬

ಎಂಬ ನೀತಿವಾಕ್ಯಮುಂಟಪ್ಪುದಹಿಂ, ಮುಗಿಲ ನೀರಂ ನಜ್ಜಿ
ಡೊಣೆಯ ನೀರಂ ತುಳುಂಕಿದ ಕೋಡಗದಂದಂ ನಿನಗಕ್ಕುಮದಹಿಂ
ನಿನ್ನ ಸಂಜೀವಕನ ಬುದ್ಧಿಯುಮನೆನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯುಮಂ ವಿಚಾರಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳುದೆಂದು ವಲತಹದಿಂ ನುಡಿದ ಪುರಾಣಜಂಬುಕನ ಮಾತಂ
ಕೇಳ್ವು ಪಿಂಗಳಕನೀಪಾಪಿಗುತ್ತರಂಗೊಟ್ಟೊಡೆ ಪಾಪೋಪದೇಶಂಗೆಯ್ದು
ಪನದಹಿಂ "ಮಾನಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧನಂ" ಎಂಬುದುಂಟೆಂದುಸಿರದಿ
ರ್ಪುದುಂ; ಅಂತಿರದ ಪಿಂಗಳಕನಂ ಕಂಡು ಮೃಗಂಗಳೆಲ್ಲಂ ತಮ್ಮ ತ
ಮ್ಮಿಚ್ಚೆಯೊಳ್ ಪರೆದು ಪೋದುವು. ಅಲ್ಲಿ ದವನಕಂ ಕರಟಕನ ಮೊಗ
ಮಂ ನೋಡಿ,

[೧೫]

ಎನ್ನ ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದನು |
ದನ್ನಯಮೇನಾನುಮಕ್ಕುಮೆಂಬುದನಪ್ಪಿದಂ ||
ದೆನ್ನಂ ನೀಂ ಬಾರಿಸಿದುದು |
ಸನ್ನಿದವಮಾಯಿನ್ನಿದರ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟಿಲೆಗೆಯ್ವೆಂ || 120
ಮುನ್ನಂ ನೀಂ ಬಾರಿಸೆಯುಮ |
ದನ್ನಯಮಪ್ಪೆನ್ನ ಮಾಡಿದಪ್ಪಿಗಜ್ಜಂ ಪೇ ||

[೨೦]

ಲಿನ್ನೇಂತು ಮಾಡಲಕ್ಕುಮಿ |

ದನ್ನ ಯದೊಳ್ ಕೂಡುವಂತನಾಗತನೇದೀ || 121 ಎಂಬುದುಂ;

ಕರಟಕನಿಂತೆಂದಂ:- ನೀನಾಗಿ ಯುಮನಾಗತ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ ಅ
ತ್ಯದ್ಭುತಬುದ್ಧಿ ನಿನಗುಳ್ಳನಿತನಗಿಲ್ಲ. ಆದರ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ನೀನೇಬಲ್ಲೆ
ಯೆಂಬುದುಂ; ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:- [೫

ಕರಟಕ್ಕ ಕೇಳೆ ಕರಟಕಪುಟ

೧. ಕರಟಕನೆನೆಗಟ್ಟಿ ಪಂಚವದನಂಗಂ ಶಾ ||

ಕ್ವರಪರಿಬೃಥನೆನಿಪಂಗಂ |

ವಿರಕ್ತಿಯಪ್ಪಂತು ಮಾಯ್ದುದಿಂತಿದು ಕಜ್ಜಂ || 122 ಎಂದು;

ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ:- ನೀನೆಂದಂತೀಕಜ್ಜಮೆನ್ನಿಂದಮೆ ಸಾಧ್ಯಮಕ್ಕುವೂ
ದೊಡಿದೆಲ್ಲಂ, [೧೦

ವಾಕ್ಯ || "ತಯೋನರ್ಥಃ ಸ್ವಯಂಕೃತಾಃ ||"

ಎಂದು ದೇವಶರ್ಮಂ ಪೇಟ್ಟಿ ಕಥೆಯೆಮುಗಾದುದೆಂಬುದುಂ; ಕರ
ಟಕನದೆಂತೆನೆ-ದವನಕಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ:-

೬. ದೇವಶರ್ಮನ ಕಥೆ.

ಅಭೀಳಮೆಂಬಜನಪದಮುಂಟು, ಅಲ್ಲಿ

ಅಂಚಿತದೇವತಾಭವನಸಂಕುಳದಿಂ ಗಣಿಕಾನಿವಾಸದಿಂ |

ಕಾಂಚನಕೂಟಕೋಟಿಗಳನುತ್ರಮುಧಾರ್ಮಿಕರಿಂ ಮುನೀಂದ್ರರಿಂ ||

ಕ್ರಾಂಚರಥಾಂಗರಂಜಿತಸರೋರುಹಪಂಡದಿನಾದಮೊಪ್ಪುಗುಂ | [೧೯

ಕ್ರಾಂಚಪುರಂ ಪುರಂದರಪುರಪ್ರತಿಮಂ ಧರೆಯೊಳ್ ನಿರಂತರಂ || 123

ವೆ|| ಆಪುರದೊಳ್ ದೇವಶರ್ಮನೆಂಬ ಗೂರವನುಗ್ರೋಗ್ರತಪೋ
ನುಪ್ಪಾನನಿಪ್ಪಿತಚಿತ್ತನಾಗಿ ಪಲಕಾಲಮಿರ್ಪಂ. ಆತಂಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕರಪ್ಪೆ

'ಗ್ರಜನ್ತ'ರಲ್ಲಂ ಸೋಮಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಾದಿ'ಪುಣ್ಯ'ತಿಥಿಗಳೊಳ್ ಭ
 ಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ ಸುವರ್ಣದಾನಮಂ ಕುಡೆ, ಪಲವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಹಸ್ರಸಂ
 ಖೈಯಾದ ಪೊನ್ನಂ ದೇವಶರ್ಮಂ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂ ತಾಯ್ ಮಗ
 ನಂ, ಉತ್ತಮಸತ್ಯಸಂಪನ್ನಂ ಶರಣಾಗತನಂ, ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಧರ್ಮಮಂ,
 ಯಶೋವೃತ್ತಿ ಯಶಮಂ, ಸತ್ಪುರುಷನಾಶ್ರಿತರಂ, ನಿಸರ್ಗಭೀರು ಪ್ರಾ
 ಣಂಗಳಂ, ಶೂರಂ ವಿಕ್ರಾಂತಮಂ, ಮಹಾಸತಿ ಪತಿವ್ರತಾಗುಣಮಂ, ಉ
 ಬ್ಧಂ ಧನಮಂ, ಮನಸ್ವಿ ಮಾನಮಂ ರಕ್ಷಿಸುವವೋಲ್ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿಪುರ್
 ದುಮಾ'ಪುರ'ದೊಳ್ ದ್ಯೂತವ್ಯಸನ'ವಿಕಳ'ಭೂತಿಯಾಪಾಠಭೂತಿ
 ಯೆಂಬ ಧೂರ್ತನೊರ್ವನಿರ್ವಂ. ಆತಂ ತನಗೇನುಮಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಭ್ರಮಿ
 ಸುತ್ತಿದುರ್ ದೇವಶರ್ಮಂಗೆನಾನುಂ ಧನಮುಂಟೆಂಬುದಂ ಕೇಳ್ದು ತಾ
 ನುಮುಕ್ತನಾಗಿ ದೇವಶರ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಪ್ರಣತನಾಗಿ-
 'ನಿಮ್ಮಡಿ', ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದೆನೆನ್ನಂ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆನೆ; ತಪಸ್ವಿ ಕ
 ರಮೊಳ್ಳುತ್ತೆಂದು ಕೈಕೊಂಡಿರೆ; ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂ' ದಾಪಾಠಭೂತಿ ಬೆಸ
 ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ; ಪಲವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಸಕ್ತಚಿತ್ತನಾಗಿ ದೇವ
 ಶರ್ಮಂ ತನಗೆ ತಕ್ಕನಿತು ದ್ರವ್ಯಮಂ ದಾನಂಗೆಯ್ಯಲ್ವೆಲ್ಲಮೆಂದು
 ದೇವರ ಪೇಳಗೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಯ್ಯಿಕ್ಕ ತಾನುಮಾಪಾಠಭೂತಿ'ಯುಂ
 ಕ್ರಾಂಚಪುರಮಂ ಪೊಮ್ಮುಟ್ಟು ಕಿತ್ತಿದಂತರಮಂ ಪೋಗಿ, [೧೩

ಅಂಚೆಗಳೋಳೆಯಿಂ ಯುಪನಿಕಾಯದಿನುತ್ತಮಸಾರಸಂಗಳಂ |

ಕ್ರಾಂಚಕುಳಂಗಳಿಂ ಬಕಕದಂಬಕದಿಂ ವರಚಕ್ರಚಕ್ರದಿಂ ||

ಪಾ- 1. ಮಹೀಶ. ಕ || ೨ || 2. ಮಹಾ. ೪ || ೫ || 3. ಸಮಯ. ೪ ||
 4. ವ್ಯಸನಕಲಾದಿ. ೪ || ೫ || 5. ನಿಮ್ಮಡಿಗ. ೪ || ೫ ||
 6. ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂ ತತ್ರಾಪೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ. ೪ || 7. ಸಹವಾಗಿ. ೪ ||

ಚಂಚದಳವ್ರಜಾವೃತಸರೋಜನವೋತ್ಪಲಕೈರವಂಗಳಂ |

ದಂಚಿತಮಾದ ಪದ್ಯವನನುಂ ಮುನಿ ಕಂಡನುದಾರತೀರಮಂ ||124

ಅಂತು ಕಂಡಾಸರೋಜವರದೊಳ್ ದೇವಶರ್ಮಂ ದೇವಪೂಜೆ
ಯಂ ಮಾಡಿ ಪೋಪಮೆಂದಾಪಾಠಭೂತಿಯಂ ಮಾತ್ರಾ'ಭಾಂಡಕ್ಕೆ'
ಕಾಪಿರಿಸಿ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂಗೆಯ್ದು ಭಸ್ಮೋದ್ಧೃತಗಾತ್ರನಾಗಿ ದೇವ
ತಾಸಮಾರಾಧನೆಗೆ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ಗ, [೬

ಹರನಂ ಶಂಕರನಂ ಚಿತತ್ರಿಪುರನಂ ನೇತ್ರಾಗ್ನಿಭಸ್ಮೀಕೃತ |
ಸ್ತರನಂ ತುಂಗಹಟಜ್ಜಟಾಭರನನುದ್ಯದ್ಭಕ್ತಿಭಾರಾನತಂ ||
ವರಗಂಗಾಧರನಂ ಮೃಡಾಣಿವರನಂ ವ್ಯಾಲೋಲಬಾಲೇಂದುಶೇ |
ಖರನಂತಾಲ್ಪದನಾತ್ಮಹೃತ್ಕಮಳದೊಳ್ ಯೋಗೀಂದ್ರವೈಂದಾರಕಂ || 125

ಅಂತು ತಾಳ್ಪ ಪರಮಾತ್ಮಧ್ಯಾನಾಧೀನಮಾನಸನಾಗಿ ತಪೋಧನಂ
ಪರಮಾತ್ಮಾವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂದುದುಮಂ ಕೆಲದೊಳ್ ಪೆಣರಾರುಮಿಲ್ಲದುದು
ಮಂ ಕಂಡಾಪಾಠಭೂತಿ ತಾಂ ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಿಯವ್ಪುದುಂ ತನಗಿದುವೆ
ಪದನೆಂದು ಬಗೆದು,

ಶ್ಲೋ || " ವಿಶ್ವಾಸಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಂ ವಂಚನಂ ಕೂ ವಿಹೃತಾ || " ೩೦ [೧೫
[ಟೀಕು— ವಿಶ್ವಾಸಿಸಿದವರೊಳ್ ವಂಚನೆಯನೆಸಗುವುದಾವ ವಿಧವೆ ?]

ಎಂಬೀಸುಭಾಷಿತಮಂ 'ಬಗೆಯದೆ' ಆದುರಾತ್ಮನಾಮಹಾತ್ಮನ
ಧನಮಂ ಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಹರಣಮಂ ಸುವರ್ಣಹರಣಮಂಗೆಯ್ದಾಪಾ
ತಕಂ ನರಕಗತಿಗೆಯ್ದುವ ಧೂರ್ತತನದಿಂ' ಕುಟಲಮಾರ್ಗಾಂತರ್ಗ
ತನಾಗಿ ಪೋಗಿ, ಕಿಝಿದಾನುಂ ಬೇಗದಿಂ ದೇವಶರ್ಮಂ ದೇವಪೂಜಾ
ವಿಧಾನಮಂ ನಿರ್ವರ್ತಿಸಿ ದೆಸೆದೆಸೆಯಂ ನೋಡಿ ಕೆಲದೊಳರ್ಧ ಮಾ

ಣಾ—1, ಭಾಂಡಾಂಕ್ಕೆ. ೨ || 2, ಬಗೆಯುವ. ೩ || 3, ಕ || ೪ || ೫ || ೧೫ ||

ತ್ರಾಭಾಂಡಿಕೆಯು ಮನಾಪಾಠಭೂತಿಯುಮಂ ಕಾಣದೆ ಅರ್ಥನಾಶದಿಂ
ವಿಕಳಚಿತ್ತನಾಗಿ ನಿಸಾನುಂ ಬೇಗದಿಂ ತನ್ನಿಂ ತಾನೆ ಸಂಭಾವಿತಾತ್ಮನು
ಮಾಗಿ, ಪಲಕಾಲದಿಂ ಪಡೆದರ್ಥಂ ನಿರರ್ಥಂ ಕೆಟ್ಟುದೆಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂ
ತನಾಗಿ, ತನ್ನಿಂ ತಾನೆ ಸಂತೈಸಿಕೊಂಡಿಂತಂದಂ:-

ಶ್ಲೋ || " ದಾತವ್ಯಂ ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಸತಿ ವಿಭವೇ ¹ನೈವ ಸಂಚಯೇದರ್ಥಂ |

ಪಶ್ಯೇಹ ಮಧುಕಂಠಾಃ ಸಂಚಿತಮರ್ಥಂ ಹರಂತೈನ್ಯೇ ||" ೪೩ [೬

[ಟೀಕು - ವಸುವಂಟುದೊಡೆ ಪರಪುರುಷಾರ್ಥವಾಂ ಮೂಲ್ಯವು; ತ ನುಣ್ಣು ದು;
ಆಲ್ಲದ ಸಂಚಿತವಾಗಿರಲಾಗದೆಂತನೆ:-ಜೀವ ನೋಳಂಗಳ ತುವವನಿರಿಸಿದೊಡೆ ರೋಗರ
ಕೊಂಡುಪೋರು.]

ಎಂಬೇನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯವಾದುದು. ಎಲ್ಲಮದ್ಯಷ್ಟವಕಮ
ಲ್ಲದೆ ಎನ್ನ ವಶಮಲ್ಲಮೆಂದು ಪೇದಮಂ ಮೂಡ್ಲಿಪುರುಂ; ಆಸಮ
ಯದೊಳ ಮಹಾಟವಿಯೊಳಾಡುತಿರ್ಪ ಕುಜಿವಿಂಡು ನೀರುಣಲ್ ಬ
ಗೆದು ಬಂದಲ್ಲಿ ಕೊಣಕಿಟ್ಟು ತಗರರಡುಂ ತಮ್ಮೊಳ ತಾಗಿ ಕಿಡಿಗುಟ್ಟ
ದಂತಾಗೆ ಪೋರುತ್ತಿರೆ, ನೆತ್ತಿಯೊಡೆದು ಸುರಿವ ಬಿಸುನೆತ್ತರುಮಂ ಕಂ
ಡದಿಂಡೆಯುಮಂ ಕಂಡು ಕ್ಷುಧಾರ್ತನಪ್ರದೊಂದು ಮೃಗಧೂರ್ತಂ ಪಿ
ಶಿತಖಂಡಕ್ಕೆ ಸಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಮಾತಗರರಡುಂ ಭರಂಗೆಯ್ದು ತಾಗು
ವುದುಂ, ನಡುವಿದರ್ ನರಿ ಕರಿ ಮೆಟ್ಟಿದ ಸೋರೆಯ ಕಾಯಂತೆ ಜಿಗಿ
ಜಿಗಿಯಾಗಿ ಸತ್ತೊಡದಂ ದೇವಶರ್ಮಂ ಕಂಡು,

ಶ್ಲೋ || " ಜಮ್ಬುಕೋ ಮೇಷಯುದ್ಧೇನ ವಯಂ ಚಾಪಾಠಭೂತಿನಾ ||" "

ಎಂದಲ್ಲಿಂ ತಳದುರ್ ಕಿಜಿದಂತರದೊಳದೊಂದೂರಂ ಕಂಡು
ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಪನ್ನೆಗಂ; [೭೦

ಮುಗಿಯೆ ಸರೋಜವಂಡಮಲದೊಪ್ಪೆ ನವೋತ್ಪಲರಾಜಿ ಜಕ್ಕವ |
ಕ್ಕಿಗಳ ಮನಕ್ಕೆ ತಾಪಮೊದವುತ್ತಿರೆ ವಿದ್ರುಮುಭಂಗಳಾಂತಿ ಕೈ ||

ನಾ=1, ಸಂಗ್ರಹೇನಕರ್ತವ್ಯಃ ಕ ||

ಮಿಗೆ ಘನವೀಧಿಯೊಳ್ ನಿಜಕುಳಾಯತನಕ್ಕೆ ಪಾಯಕಿ ಪ |

ಕ್ಕಿಗಳಪರಾಂಬುರಾಶಿಗಿಚ್ಚಿದಂ ನಳನೀಲವನ'ಜೀವಿತೇಶ್ವರಂ || 126

ವ || ಅಂತಾದಿತ್ಯನಸ್ತಗಿರಿಯನೆಯ್ದುವುದುವಾಗೊರವನೂರ ಚತು
 ಪ್ರಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ಬಜಿಬ್ಬೆಬ್ಬ ಮೆಯ್ಯಂ ಶ್ರಮಶ್ರಾಂತ್ಯಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ
 ಮೇಗುಸಿವಟ್ಟ ಸುಯ್ಯಂ ಗೂಢಪ್ರಾಣಿಯಂತೊಳವೊಕ್ಕಡಂಗಿದ ಕ
 ಣ್ಣಂ ಬಜಿಗಾಲದ ಕೆಚ್ಚಿಯಂತೆ ನೆಹೆಚ್ಚಿಬತ್ತಿದ ಬಾಯುಂ, ಬೇತಾಳನ
 'ಬಸಿಪಂತೆ' ಜಿನ್ನಂ ಪತ್ತಿದ ಬಸಿಯಂ ಬೆರಸು ಬರ್ಪ ವೃದ್ಧತಾಪಸನಂ
 ಕಂಡವರ್ಗಲ್ಲಂ ಕರುಣವಾಗಲ; ಅಲ್ಲಿಯ ಮೂಲಿಗನಪ್ಪ ಪಟ್ಟಸಾಲಿ
 ಗಂಕಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೊಡಗೊಂಡು ಪೋಗಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದಂ ಪ
 ಥಶ್ರಮಮನಾಜಿಸಿ ಬಜಿಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪೆಂಡತಿಯಂ ಕರೆದು—ಈ ತಪೋಧ
 ನಂಗಿ ನಿವಾತಮಪ್ಪೆಡೆಯೊಳ್ ಪಟ್ಟಿಗೆಡೆನಾಡಿ ಕುಜೆಂದು ಪೇಟ್ಟು ತಾಂ
 ಮಧುಪಾನಕ್ರೀಡಾನಿರತನಾಗಿ ಪೋಗಲ್ಬಗೆದು ಚಿತ್ರಾಂಬರಪರಿಧಾನ
 ನುಂ, ಕರ್ಪೂರಮಿಶ್ರಿತನವಮಲಯಜ'ರಸ'ವಿಲಿಪ್ತಗಾತ್ರನುಂ, ಸುರಭಿ
 ಕುಸುಮಮಾಲಾಲಂಕೃತೋತ್ತಮಾಂಗನುಂ, ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತ
 ನುವಾಗಿ ಕತಿಪಯಸಮಾನಶೀಲ'ವ್ಯಸನ'ಸಹಾಯವೆರಸು [೧೫]
 ಕಮನೀಯೋದಾರಬಾವಿಾಕರಚಪಕಚಯನ್ಯಸ್ತಮಾಧ್ವೀಕಗಂಧಾಂ
 ಧಮದಾಳಪ್ರಾತರಯುಂಕಾರಿಯನಧಿಕಮನೋಹಾರಿಯಂ ಮತ್ತನೃತ್ಯ ||
 ತ್ರಮದಾಕಸ್ತೂರಿಕಾಮಿಶ್ರಿತಗುರುಕಬರೀನಿರ್ಗಗಳತ್ತುಪ್ಪಸಂದೋ |
 ಹಮನುದ್ಯತ್ಪ್ರಾಣಭೂರಂಗಮನತಿಮುದದಿಂದೆಯ್ದಿದಂ ತಂತುವಾಯಂ ||

ವ || ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್ ತಂತುವಾಯಿಕೆ ತಪೋಧನಂಗಿ ಮನೆಯೋ
 ವರಿಯೊಳ್ ಪಾಸಿಕೊಟ್ಟು —ನಿಮ್ಮಡಿ ನೀವಿಲ್ಲಿ ಸುಖನಿಬ್ರಿಗೈಯ್ಯೆಂದು

ತಾಂ ಜೋಡಾಡಲ್‌ಬಗೆದು ಮನೆಯಾಣ್ಣಂ ಬಾರದನ್ನಂ, ಕುತ್ತಲೆ ಪೋಗದನ್ನಂ, ಚಂದ್ರೋದಯಮಾಗದನ್ನಂ, ತನ್ನ ಮನೋರಥಮಂ ತೀರ್ಚುವನೆಂದು ದೂತಿಯಂ ಕರೆದು ತನ್ನಾತನಂ ಸಂಕೇತನಿಕೇತನಕ್ಕೊಡಗೊಂಡು' ಬರ್ಪುದೆಂದು' ಪೇಬಿಟ್ಟೆ.

ತೋಯನಿಧಾನಫೇನವಿಶದೋತ್ತಮವಸ್ತ್ರಮನುಟ್ಟು ಪುಷ್ಪಮಾ |
ಲಾಯುತೆಯಾಗಿ ರಾಗದಿನುಪೇಶ್ವರನೊಳ್ ನೆರೆವಚ್ಚಿಟ್ಟಿಂ ಪ್ರಸೂ |
ನಾಯುಧತಾಪತಪ್ತೆ ಕಡುಗುತ್ತಿಲೆಯೊಳ್ ಹರಿಣಾಕ್ಷಿ ಪುಂಜಲೀ | [೩
ನಾಯಕಿ ತಂತುವಾಯಿಕೆ ನಿಜಾಲಯದಿಂ ಪೋಪಮಟ್ಟಳಚ್ಚಿಯಿಂ || 128

ನೆ || ಅಂತು ತಂತುವಾಯಿಕೆ ಪೋಪಮಟ್ಟು ಕಿಟಿದಂತರಂ ಪೋಗುತ್ತಂ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ ತಾಮುಟ್ಟಾಗೆ ಮದಿರಾಮದೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯಿಂ ಮೊಚ್ಚಿದಂತೆ ಗತಿಪುತ್ತುಂ ಬರ್ಪ ಮನೆಯಾಣ್ಣನ ಸರಮಂ ಭೋಂಕನೆ ಸಮಾಪದೊಳ್ ಕೇಳ್ದು ಬಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಪೋಪ ಬೆಳ್ಳುಳ್ ಕಳ್ಳುಳ್ ಸರಮಂ ಕೇಳ್ದಂತೆ ಪೆಪ್ಪಳಿಸಿ ಮಗುಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ವಿಶೇಷಾಲಂಕಾರಮುಮಂ ಶೃಂಗಾರಮುಮಂ ಕಳೆದು ಪೂರ್ವಸ್ವರೂಪಮಂ ತಾಳ್ದರುತಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ; 'ಬೆನ್ನನೆ' ಬಂದು ಮುಂದೆ ಸಿಂಧಿದರ್ ಗಂಡನಂ ಕಂಡು ಪ್ರಚಂಡೆ ವಂಚನೋಪಾಯಮಂ ಕಾಣದೆ 'ಬಿಲ್ಲುಂ ಬೆಟಿಗುವಾ ಗಿರೆ' ಕಂಡಿದೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡೊಡವಳ್ ಸನ್ನಿ ಪಾತಮೆಡೆಗೊಂಡರವೊ ಲೇನುಮೆನಲಸಿಯದಿರೆಯುಂ ಮಂತ್ರವಾದಿಯಂ ಕಂಡ ಗ್ರಹದಂತೆ ಸಮ್ಮುಖದೊಳ್ ನೋಡಲಣ್ಣದಿರೆಯುಂ ಆತಂತುವಾಯಂ ಮುನ್ನಮೆ ತನ್ನ ಪೆಂಡತಿ ಜೋಡೆಯೆಂದು ಸಂದೇಹಂಬ'ಡುವಾತನ'ವಳ ವಿಪರೀತವೇ ಪಂ ತನಗೆ ರೋಪಮನೀಯೆ ಸಾಯೆ ಸದೆಬಡಿಡು ಮನೆಯ ನಡುಗಂಭ

೧- 1, ಬಂಸೆಂದು. ೨ || 2, ಬೇಗನೆ. ೩ ||
3, ಬಿಜಗುಮಾಗಿದರ್ಪಂ. ೪ || ೧ || 4, ಟ್ಟು ಅನ. ೫ || ೨ ||

ದೊಳಡಸಿ ಕಟ್ಟ ಕಳ್ಳ ಸೊರ್ಕಿನೊಳವವಳ ಪೊರ್ಕುಳಯೊಳಂ ಬಯಲ್ದು
 ನಿದ್ರಿತನಪ್ಪುದುಂ; ಅನ್ನೆಗಂ ನೆರೆಮನೆಯ ನಾವಿದನ ಪೆಂಡತಿಯಪ್ಪ ದೂ
 ದವಿ ಪಾದರಿಗನಂ ಸಂಕೇತಸ್ಥಾನದೊಳಿರಿಸಿ ಪರಿತಂದು ಕಟ್ಟುವಟ್ಟದರ್
 ಕೆಳದಿಯಂ ಕಂಡು, ತದ್ವೃತ್ತಾಂತಮನೆಲ್ಲಮನಪ್ಪಿಪಲ್, ಆಕೆಯ ಕ
 ಟ್ಪುಗಳಂ ಬಿಟ್ಟನ್ನೆಗಂ ತನ್ನ ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಮನೋವ
 ಲ್ಲಭನೊಳ್ ನೆರೆದು ಬೇಗಂ ಬರ್ಪುದೆಂದು 'ವೇಲ್ಯು,' [೬

ಬಟ್ಟಿಸಿ ಕರ್ಮವಶದಿಂ |

ತೊಟ್ಟನೆ ಮತಿಗೆಟ್ಟು ದೂತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಳ್ ||

ಮುಟ್ಟುಗೆಡೆ ತಾನೆ ತನ್ನಂ |

ಕಟ್ಟಿದುದಂ ಕಳೆಯಲಾರ್ಗಮೇಲಂ ಬಂದಪುದೇ || 129 [೧೦

ಅಂತು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕಪ್ಪಿಲೆಯೊಳ್ 'ತಲೆಗರೆದಿರ್ಪುದು' ಮಿ
 ನಿಸಾನುಂ ಬೇಗದಿಂ ತಂತುನಾಯನೆಟ್ಟಿತ್ತು ಮತ್ತಮಾಕೆಯನನೇಕ
 ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಬಯ್ದು—ನಿನ್ನ ಬೇಟೆದ ಮಿಂಡನಾವನವನಂ ವೇಲ್ಯುತಿಂದು
 ಬೆಸಗೊಳೆ; ದೂತಿ ಭೀತಿಯಿಂದುಸಿರಿಕ್ಕದಿರೆ; ಸೈರಿಸಲಾಡಿರತೊತ್ತಿಂಗೆ
 ತಕ್ಕುದಂ ಮಾಲ್ಪಿಸೆಂದು ಬಗೆದು, [೧೫

ಆಡಿದವಳಾಡಿ ಪೋದಳ್ |

ನೋಡಲ್ ಬಂದವಳ್ ಮೂಗು ಪೋಯ್ತೆಂಬಿನಿತಂ ||

ಮಾಡುವೆನೆಂಬಂತಿದಾರ್ |

ಜೋಡೆಯ ಮೂಗಿಂಗೆ ಮೃತ್ಯು ಮೂಡುವ ತೆಪದಿಂ || 130

ಟಿ— ೧. ಕಳ್ಳ—ಹೆಂಡದ. ಪೊರ್ಕುಳಿ—ಹೊಡೆದಾಟ.

ಕಾ— 1. ನಿಲ್ಲಿಕಟ್ಟ. ಕ || 2. ಉಪವಕಿಯೆರ್. ಬ || 3. ವೇಲ್ಯುಟ್ಟ. ಕ || ಗ ||

4. ಮೂಗಿರುತ್ತಿರಲು, ಕ || 5. ಮೂಡುತ್ತಾಗಳ್. ಕ || ಗ ||

ಅಂತಾತಂತುವಾಯನೈವಳ್ ಮೂಗನರಿದು ಮತ್ತಂ ನಿದ್ರಾಂ
ಗನಾಸಂಗತನಾದಂ. ಇತ್ತಲ್ ತಂತುವಾಯಿಕೆ ಚಾರನೊಳ್ ನೆರೆದು
ಸುರತಸುಖಮನನುಭವಿಸುತಿರ್ಪನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್,

1 ಸಾಂ'ದರನಂ ಪ್ರತಾಪಪರನಪ್ಪ ಸಿಜೀಶನನೊಲ್ಲದೆಲ್ಲರುಂ |
ನಿಂದಿಸೆ ತೀಕ್ಷ್ಣಮಪ್ಪ ನೃಪದಂಡನೆಗಳ್ಳದೆ ಮೆಯ್ಯಮೆಚ್ಚಿದೊಂ ||
ದಂದದೆ ಪಾಣ್ಯರೊಳ್ ನೆರೆವ ಪಾಣ್ಯಿಯರಾಟಮನೀಕ್ಷಿಸಲ್ ಮನಂ |
ದಂದಿರದೆಲ್ಲದಂ ಮುದದೆ ಚಂದ್ರಮುನಿಂವ್ರಹರಿನ್ನಗೆಂದ್ರಮಂ ||131

ವೆ|| ಅಂತಾಚಂದ್ರೋದಯವಾದುದಂ ತಂತುವಾಯಿಕೆ ಕಂಡು ಬೆ
ಗಡುಗೊಂಡು ಪಾಣ್ಯನಂ ಬೀಬಿಕ್ಕೊಂಡು ಪೊಪಮಟ್ಟು

ಸುರತಮದೋತ್ಥಘುರ್ನುಜಲಬಿಂದುಮನೋಹರಹಾರೆ ವಲ್ಲಭಾ |
ಧರಮಧುಪಾನನಿರ್ಗತಮನೋಭವತಾಪೆ ನಖವ್ರಣಾವಳೇ || [೧೦
ಸ್ಫುರಿತಘನೋರುಯುಗ್ಮೈ ನೃಪದಂಡಭಯಾತುರೆ ತಂತುವಾಯಸಾಂ |
ದರಿ ಕಡುವೇಗದಿಂ ಕುಟಲವಾರ್ಗದಿನೆಯ್ದಿ ಬಳಾತ್ಮಗೇಹಮಂ ||132

ವೆ|| ಅಂತೆಯ್ದಿ ಕಪ್ಪಿಲೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವಡೆದಿದಾರ್ದ್ರೋಹಿಯಂ ಕಂ
ಡಾಪತಿದ್ರೋಹಿ ಸಾರ್ದು-ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೇನಾನುಮೆಂದ ಮಾತುಳ್ಳೊಡೆ
ಪೇಟಿನಲೇನಂ ಪೇಟಿಪ್ಪಿಂ? " ಪೊಕ್ಕಿಯಲ್ ಪೋಗಿ ಮೂಗಲಿವಡೆ
ದರ್" ಎಂಬ ನಾಯ್ಕಿಡಿ ತನ್ನೊಳ್ ಸನ್ನಿದಮಾದುದಿದರ್ಕ ತಕ್ಕುದಂ
ನೆಗಲಿಪ್ಪೇಟಿಂ, ಈ ಕಟ್ಟುಗಳಂ ಬೇಗಂ ಬಿಡಿಸೆಂದು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು
ಪೋದಳ್. ಇತ್ತಲ್ ತಂತುವಾಯಿಕೆಯುಂ ತನಗೆ ಮುಂತಪ್ಪ ನಿರ್ಗ
ಮೋಪಾಯಮಂ ಚಿಂತಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂತಸಂಬಟ್ಟನ್ನಿಬೆಳ್ಳನನಾಳವಾಡ
ಲ್ ಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಬಗೆದು ಗೃಹಮಧ್ಯಸ್ತಂಭಾವಪ್ಪಂಭಿಯಾಗಿರೆ; ತಂತು

ಕಾ-1. ಸಂ. ೪ || ೧ || 2. ಒಂ. ೪ || 3. ಬಿವಂ. ೪ || ೩ ||

ವಾಯನೆಯ್ತು — ಈಗಳ್ ನಿನ್ನ ರೂಪವಿಲಾಸವಿಭ್ರಮಂಗಳ್ ಮಂಗಳ
ಮಾಗಿರ್ದುದನೀಪದದೊಳ್ ನಿನ್ನ ಮನೋವಲ್ಲಭನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ತೋ
ರಿದೇಕೆವಾಣ್ಡೆ? ಎಂದು ವಿರಸಮಪ್ಪ ಸರಸವಚನಂಗಳಂ ನುಡಿಯೆ;
ತಂತುವಾಯಿಕೆಯಂತೆಂದಳ್:—

ನೀನಿಂತು ಕರಂ ಕಯ್ಗೆ | [೫

ಯ್ದಾನಂದಮನಸ್ಕನಾದೊಡಾನುಂ ನಿನಗ ||

ತ್ಯಾನಂದಂಮಾಡುವೆನೆಂ |

'ಬೀ' ನೆವದಿಂದೆಸೆಯೆ' ಪಸದನಂಗೆೊಂಡಿರ್ದೆಂ || 133

ಅಂತಿರ್ದೊಡದನೆ ದೋಪಂಗೆಯ್ತು 'ರೋ' ಪಗ್ರಹಾವೇಶನಾಗಿ
ನಿಷ್ಕಾರಣಂ 'ಪರಿಭವಿಸಿ ನೋಯಿಸಿದೆ. ಆದೊಡಮೇಲಂ. ಆನಂತಪ್ಪ
ಬರ್ಬ ತಾಯ್ತುಂ ತಂದೆಗಂ ಪುಟ್ಟಿದನಾದೊಡೆ, ನಾಂ ಪತಿವ್ರತೆಯಾ
ದೊಡೆ, ಮನೆದೈವಂಗಳೆನಗೆ ಸನ್ನಿದಮಾದೊಡೆನ್ನಮೂಗು ಮುನ್ನಿನಂ
ತಾಗಲೀಕಟ್ಟರ್ದ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲಂ ಬಿಟ್ಟು' ಪೋಗಲೆವೇಲ್ಪುಂ, ಅದಲ್ಲದಾಗ
ಳಾಂ' ಮಹಾಸತಿಯಲ್ಲೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆಯ್ಯೆ; ತಂತುವಾಯಂ ವಿಸ್ಮಯಂ
ಬಟ್ಟೀಕಾತುಕಮಂ ನೋಲ್ಪಿನೆಂದು ತೃಣಾಗ್ನಿಯಂ ಸಂಧಿಸಿ ತಂದು
ನೋಡಲ್ ಪೂರ್ವರೂಪಿಯುಮಪೂರ್ವಸ್ವರೂಪಿಯುಮಾಗಿರ್ದಾವಾ
ಯಾವಿಯಂ ಕಂಡು ರೋಮಾಂಚಕಂಚುಕಿತ"ಕಾಯಂ" ತಂತುವಾ
ಯಂ ಕೈಗಳಂ ಮುಗಿದು,

ವನಜಾಕ್ಷಿ ದೋಷಿಯಲ್ಲದ |

ನಿನಗೆ ಕರಂ ಪೋಲ್ಲಗೆಯ್ದೆನೆಂದಿರದಾತ್ಮಾಂ || [೧೦

- ೨೦— 1. ಐ. ಕ || 2. ವ. ಕ || ೩ || 3. ದೋ. ಕ || ೩ ||
4. ನಿಗ್ರಹಿಸಿದೆಯಾದೊಡೆ ನಾನುಂ. ಕ || ೩ || 5. ಪೋಗಿರಲೆನುವಲ್ಲದೊಡೆ. ಕ ||
6. ಗಾತ್ರಂ. ಕ ||

ಗನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಹಿಗಿದನೆ |

ನ್ನನುಮುನಿಗುಮೆ ಧೂತೆಯಪ್ಪ ಕಾಂತೆಯ ಮನಮಂ || 134

ಅಂತಿರೆ ತಂತುವಾಯನಾಜೋಡೆಯಂ ಸಂತಸಂಬಡಿಸಿ ಸುಖ
ನಿದ್ರಿತನಾದಂ. ಅದೆಲ್ಲಮನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟದ್ಧ ವೃದ್ಧ ತಾಪಸಂ ಕಂಡು,

ಸಂಬಿಪರೆನ್ನರಪ್ಪರುಮನೇತೆಹದಿಂ ಸಲೆ ನಂಬೆ ಪಾಣ್ಣಿಯರ್ | [೫
'ಡಂಬಿಪರಿಂತನೇಕವಿಧದಿಂದೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡೆ ಪೆಂಡಿರತ್ತ ||

ನಂಬಲೆಯಾಗ ಸಂಬದಿರಲಾಗವರಿಲ್ಲದೆ ಬಾಲುಲಾಗದೇ |

ನೆಂಬುದಿದರ್ಕೆ ತಕ್ಕುದನೆ ಬಲ್ಲವನುಳ್ಳೊಡೆ ದೇವನಲ್ಲವೇ || 135

ಎಂದು ದೇವತಮುಗಂ ಚೋದ್ಯಂಬಟ್ಟರ್ಪಿನಮಿತ್ತಂ 'ದೂದವಿ'
ಯುಂ ನಿಜನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ, ಇದರ್ಕೇಗೆಯ್ವನೆಂದು ಚೆಂತಿಸುತ್ತಿರ್ಪಿ
ನಮಿತ್ತಲ್ ;

ಭುವನಜನವಿನುತಪಾದಂ |

ದಿವಸಕರಂ ನಿಖಿಳಕಮಲವನಕಾಹ್ಲಾದಂ ||

ಪ್ರವಿದಿತಕಾಶಿಕಪಾದಂ |

ದಿವಿಜಾಶಾಶಿಖರಿಶಿಖರಶೇಖರನಾದಂ || 136

[೧೫]

ಅಂತಾದಿತ್ಯೋದಯಮಾಗಲೊಡಂ; ದೂದವಿಯ ಗಂಡಂ ಬಂದು
-ಅರಸರ್ ಬೆಸವೇಟ್ಟಿರ್, ಬೇಗಂಕ್ಷುರಭಾಂಡಮನೀಯೆಂದು ಬೇಡಿದೊ
ಡವಳ್ ಧೂತೋರ್ಪ್ತಿಯುಂ ತನ್ನ ದೋಷಮಂ ಪರಿಹರಿಸಲಿದೊಂದು
ಉಪಾಯವಾದುದೆಂದು ಏಳಂ ಕಲ್ಲ ಮೇಲಿಡಾಡಿದೊಡದು ಮುಕ್ಕು
ಪೋದುದಂ ಕಂಡು ಕಡುಮುಳಿದು ನಾವಿದನಾಬಾಳನವಳ ಮೇಲೆ ಮಗು
ಂದಿಡಾಡಿದೊಡವಳ್-ತನ್ನ ಮೂಗನಕಾರಣಂ ಕೊಯ್ದನೆಂದು ಮೂ
ಗಂ ಮತ್ತಂ ನೆತ್ತರ್ ಸುರಿವಿನಮೊರಸಿ ಹಾಹಾಕ್ರಂದನರವದಿಂ ಪುಯ್ಯಲಿ

ಡುವ ಕರುಣಾರವನುಂ ತಳವಾಪಿಂ ಕೇಳ್ವು ಪರಿತಂದು ನಾವಿದನುಮವ
ನ ಪೆಂಡತಿಯುನುಂ ಪಿಡಿದೊಡಗೊಂಡು ಪೋಗಿ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣದ ತಾ
ಣಾಂತರದೊಳರಿಸಿದಂ. ಅನ್ನೆಗಂದೇವಶರ್ಮುಂ ತನ್ನ ಬಗೆದೇಡೆಗೆ ಪೋ
ಗಲೆಂದು ಬರುತ್ತುಂ ಪಿರಿದಾಗಿ ನೆಹಿದಿರ್ದ ಜನನುಂ ಕಂಡಿದಿನಿಸಾನುಂ
ಕೌತುಕವಾಗಲೆವೆಲ್ಲುಮಿದಂ ನೋಡುವೆನೆಂದು ಪೋಗಿ ನೋಡು
ತಿಪನ್ನೆಗಂ; ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣದವರ್ ನಾವಿದನಂ ಕರೆದು— ನೀನಿವಳ
ಮೂಗನೇಂ ಕಾರಣಂ ಪಡೆದೆ ಪೇಳುತಂದು ಪಲವುಸೂಯಿಂ ಬೆಸ
ಗೊಂಡೊಡವಂ ಮುಕ್ತಿಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದುಸಿರದಿಪುರದುದುಮದಂ ಕಂಡು—
ಪೆಂಡತಿಯ ಮೂಗನಕಾರಣದಿಸರಿವನಂ ಜವನ ಬಾಪಿಗಟ್ಟುವುದೆ ಧ
ರ್ಮಮೆಂದು ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಂ ದಂಡಧರಂಗೆ ಪೇಳುವುದುಮಾತಳಾಪಿರಾ
ನಾವಿದನಂ ಪಿಡಿದುಯ್ಯುತಿರ್ದಾಗಳ; ದೇವಶರ್ಮುನನ್ನೆಗಂ ಮಾಣೆಂದು
ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಗಿಂತೆಂದಂ:— ಈ ಪಾತಕಿಯ ಮಾತಂ ನಂಬಿ ದೋ
ಷಿಯಲ್ಲದನಂ ಕೊಲಿಸುವುದು ಧರ್ಮಮೆಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿವುದುಂ;—ನೀನೆಂ
ತಪ್ಪಿವೆಯೆಂದು ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರ್ ಬೆಸಗೊಂಡೊಡೆ ದೇವಶರ್ಮು
ನಿಂತೆಂದಂ:—

[೧೫]

ಶ್ಲೋ || ೧೧ ಜಂಬುಕೋ ಮೇಷಯುಃದ್ಧೇನ ವಯಂ ಚಾಪಾಧಭೂತಿನಾ |

ದೂತಿಕಾ ತಂತುನಾಯೇನ ತ್ರಯೋನರ್ಥಾಸ್ವಯಂ ಕೃತಾಃ || ೧೨

[ಟೀಕಾ— ತಗರಿ ಕಾರುವಲ್ಲಿ ನಡುವೊಕ್ಕು ನರಿ ಸತ್ತುದು; ಆಪಾಧಭೂತಿಯಿಂ
ದಂ ದೇವಶರ್ಮನಪ್ಪೆನ್ನ ಧನಂ ಪೇಡಿದುದು; ಸಾಲಿಗನ ಕೈಯೊಳ ದೂದವಿಯಪ್ಪವಳ
ಪೃಥಾ ಮೂಗಂ ಕೊಯಿಸಿಕೊಂಡಳ; ಈ ಮೂದಿರರ್ಥಂಗಳ ತಮ್ಮಿಂ ತಾವೆ
ಪಾಡಿಕೊಂಡುವು.]

[೧೬]

ಎಂದಿಂತಿವರ ಕಥಾವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರ್ಗೆ ದೇವಶ
ರ್ಮುಂ ಪೇಳುವು ನಾವಿದನ ಸೂವಂ ಮಾಣಿಸಿದಂ.

[೧೭]

ಎಂಬಂತೆ ಸಂಜೀವಕನೆಂಬ ಪಾತಕನಂ ತಂದು ಪಿಂಗಳಕನೊಳ್
 ಕೂಡಿ ಸ್ವಯಂಕೃತಾನರ್ಥಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನೆ— ಕರಟಕನಿಂ
 ತಂದಂ:— ಮಂತ್ರನಿಜ ಯಮಿಲ್ಲದೆ ಅನಾಲೋಚಿತಕಾರ್ಯಾನುಷ್ಠಾನವಿಪ
 ತ್ತಿಯೊಳದಂ ಮೊದಲೊಳಂತೆ ಮಾಡದೆ ಪೊಲ್ಲದಾಯ್ತೆಂದು ಬಯ್ಯಿಕ್ಕ
 ಕಾಣ್ವಿ ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂ ಮುನ್ನಮೆ ಕಾಣ್ವಿಂಗಾವ ಕಾರ್ಯಮುಮಸಾಧ್ಯಮಾ
 ಗಲಬಿಯದು. ಇನ್ನಾದೊಡಂ ನಿನ್ನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಮಂ ಮಾಡ್ವಿ 'ನಿನ್ನ'
 ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಲತ್ರಬಾಂಧವರ್ ವಸಿದು ಸಾಯದಂತಪ್ಪುಪಾಯಮನೀಯ
 ವಸರದೊಳ್ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನಿಲ್ಲಿ ತೋರಲ್ ಬಲ್ಲೆಯಪ್ಪೊಡೆ
 ತೋರಬೆನೆ — ದವನಕನಂತೆಗೆಯ್ವಿನೆಂದಿಂತಂದಂ:—

|| ಆನನ್ನ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಸಮುದ್ಯವಾರ್ಥಮಾಗಮಿನೋರ್ಥಸ್ಯ ಚ ಸಂಗ್ರಹಾರ್ಥಂ |
 ಅನರ್ಥಕಾರ್ಯಪ್ರತಿಘಾತನಾರ್ಥಂ ಯನ್ಮಂತ್ರೈಶ್ಚೇನಾ ಪವನೋ ಹಿ ಮಂತ್ರಃ || "

[ಟೀಕಾ— ಆಗಿದ್ ಕಾರ್ಯದ ಫಲಕ್ಕಾಗೆ ಮುಂತಪ್ಪ ಕಷ್ಟಮುಮಂ ಮಾಡ
 ಲ್ಪುದರ್ಕಮನರ್ಥಕಮಪ್ಪ ಕಷ್ಟದ ಪ್ರತಿಕಾರಕ್ಕ ಮಾಡುವಾನೊಂದಾಲೋಚನೆಗೆಯ್ದ
 ಮಾಡ್ವುದುತ್ತುಮುಂತಂ.]

ಅದುಕಾರಣದಿನೀಗಳ್ ಪಿಂಗಳಕನಪ್ಪೊಡೆ ಮಹಾವ್ಯಸನಮಂ ಕೈ
 ಕೊಂಡಂ; ಅವಾವುವೆಂದೊಡೆ—ಅರಸನಪ್ಪಾತಂಗೆ ಸ್ವಭಾವ ಪ್ರದೋ
 ಪ ಪ್ರಸಂಗ ಗುಣಪ್ರತಿಲೋಮ ಪೀಡನಮೆಂದಯ್ದ ಮೂಲವ್ಯಸನಂಗಳ
 ಕ್ಕುಂ. ಅವರಿಯೊಳ್ ಸ್ವಾವ್ಯಮಾತ್ಮಜನಪದ'ದುರ್ಗಸುಹೃತ್'ಕೋ
 ಕದಂಡಮೆಂಬೆಲಿಂಗೆ' ದೊಳೇಕಾಂಗಂ ವಿಕಳನಾದೊಡಂ ಸ್ವಭಾವ
 ಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಬಾಹ್ಯಾಂತಪ್ರಕೃತಿಗಳೆರಡುಮೊರೆಯೆ ಪ್ರಕೋ
 ಪಂಗೆಯ್ದುದು ಪ್ರದೋಷಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಅಂಗನಾದ್ಯೂತವ್ಯುಗಯಾ

೩- 1. ನಮ್ಮ. ೪ || 2. ಸ್ವರಣಾ. ೧ || 3. ಕಾರ್ಯಸಂಗ್ರಹಮು ೪ || ೧ ||
 4. ದುರ್ಗಕೋಶದಂಡವೆಂದಾಯಂ. ೪ || ೧ ||

ಪಾನವಾಗ್ಧಂಡಹರ್ಷಾರ್ಥದೂಷಣಂಗಳೆಂಬೇಯಿಂ ಪ್ರಸಂಗಗುಣಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಕಾಂತಾದ್ಯೂತಮ್ಯಗಯಾಪಾನಂಗಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ ಕಾಮಜಂಗಳ್; ಉಚ್ಚಿದ ವಾಗ್ಧಂಡಹರ್ಷಾರ್ಥದೂಷಣಂಗಳ್ ಮೂಯಿಂ ಕ್ರೋಧಜಂಗಳಕ್ಕುಂ. ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಯಾನಾಸನದ್ವೈಧೀಭಾವಸಮಾಶ್ರಯಂಗಳೆಂಬಾಯಿಗುಣಂಗಳೊಳಂ ಸಂಧಿಕಾರ್ಯದೆಡೆಯೊಳ್ ವಿಗ್ರಹಮನೆತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುದುಂ, ವಿಗ್ರಹಮಪ್ಪೆಡೆಯೊಳ್ ಸಂಧಿಯನೊಡರ್ಚುವುದುಮುಚ್ಚಿದ ಗುಣಂಗಳುಮನೀಯುಂದದೊಳ್ ಪ್ರತಿಲೋಮಂಗೆಯ್ವುದುಂ ಪ್ರತಿಲೋಮಮೆಂಬ ವ್ಯಸನಮಕ್ಕುಂ. 'ವೈರಾಗ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ಉದಕ, ವ್ಯಾತಂಕ, ವಾರಿಗುತ್ತ, ದುರ್ಭಿಕ್ಷ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗಳೆಂಬೆಂಟುಂ ಪೀಡನಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಇಂತೈದುಂ ವ್ಯಸನಂಗಳೊಳ್ ನಮ್ಮರಸನಪ್ಪ ಪಿಂಗಳಕಂ ಪರುವಿಗೆ ವಶಗತನಾಗಿ ವಿರಕ್ತಪ್ರಕೃತಿಯವ್ವದಹಿಂ ಸ್ವಭಾವಮೆಂಬ ವ್ಯಸನಂಗಳೊಡಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿದರ್ಪಂ. ಅದಹಿಂದಾ ತಂಗೆ ಸಂಜೀವಕನೊಳ್ ವಿರಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವುದೆ ಕಜ್ಜಮನೆ—ಕರಟಕಂ— ಅಂತಪ್ಪೆಡೆ ನಿನ್ನ ಪೇಟ್ಟಿ ಗುಣಂಗಳಲಿಗಳಿವರಿರ್ಬರ್ಗಂ ವಿರಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡುವುದುಂ ನಾಡೆಯುಂ ಗದನಮನೆ—ದವನಕನದಾವಗಹನಂ, ಬುದ್ಧಿ ಗಸಾಧ್ಯಮಾವುದುಮಿಲ್ಲೆಂಬುದಂ, ಕೆಳ್ದೆವ್ವುದಿಲ್ಲಕ್ಕುಮೆಂದಿಂತೆಂದಂ:—

[೧೩

ಶ್ಲೋ|| ಉಪಾಯೇನ ಹಿತಂ ಕುರ್ಯಾದನ್ಯಕ್ತಿಪರಾಕ್ರಮ್ಯಾಃ |

ಕಾಕೀ ಕನಕನೂತ್ರೇಣ ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪವಂಘಾತಯಃಶ || ೩೬

[ಟೀಕಾ— ಉಪಾಯದಿಂದಂ ತನಗೆ ಹಿತವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಬುದು; ಅವನೊರ್ವಂಗೆ ಪರಾಕ್ರಮಕೃತಿ ಯಿಲ್ಲದಿರ್ಪಡವನ್ಯಕ್ತಿ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂ ಸಂಧಿಸಿಕೊಂಬುದು; ಕಾಗೆ ತಂದ ಕನಕನೂತ್ರದಿಂ ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪನಹಗೆ ಮರಣಮನೆಯಿತ್ತಹಗೆ.]

ಪಾ— 1. ವೈರ ಅಗ್ನಿ ವ್ಯಾತಂಕ. ಕ || ; ವೈರಿ ಅಗ್ನಿ ಉದಕ ವ್ಯಾಧಿ ನರಕ. ಗ || ; ವೈರಾಗ್ಯ ಅಗ್ನಿ ಉದಕ ವ್ಯಾಧಿ ನರಕ. ಖ || 2. ಯು ಜ್ಞಕ್ಕಂ ನ ಪಠ್ಯಕ್ಕಂ ಪರಾಕ್ರಮ್ಯಾಃ | ಗ || 3. ಕಾಕೀ. ಕ || ಖ || 4. ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪೋನಿವಾತಿತಃ. ಕ ||

ಅದೆಂತನೆ- ಕರಟಕಂ ಪೇಲ್ಪುದು:-

೨. ಕಾಗೆ ಕಪ್ಪುಸರ್ಪನಂ ಕೊಂದ ಕಥೆ.

ಮಹಾನದೀತೀರದೊಳಪುದೊಂದು ಮಹಾನಟವಿಟಪಿಕೋಟ
 ರಮೆ'ಕುಲಾಯ'ವಾಗಿ ಕಾಕಮಿಥುಸಮಿಕುಂ. ಅವಳು ತತ್ತಿಗಳನಾ
 ಮರದ ಮೊದಲ ಪುತ್ತಿನೊಳಪುದೊಂದು ಪಾವು ಪಲಕಾಲಂ ತಿನು
 ತ್ತಿರೆ, ಆವಾಯಸಂ ತಪ್ಪಾಯಸರಸಮಂ ಕುಡಿದಂತೆ ಮಲುಮಲನೆ
 ಮಜುಗಿ ನೈರಿಸಲಾಯದೆ ಈಪಾವಿಂಗಾನಾವುದಾನುಮೊಂದುಪಾಯದೊ
 ಳ್ ಸಾವಂ ಮಾಪ್ಪಿನೆಂದು, ತನಗೆ ಪರಮಮಿತ್ರನಪ್ಪುದೊಂದು ಜಂಬು
 ಕನಲ್ಲಿಗೆ ವಂದು ಶೋಕಂಗೆಯ್ಯೆ; ಜಂಬುಕಂ- ಏಂ ಕಾರಣಂ ಶೋ
 ಕಂಗೆಯ್ದೆ? ಎಂದು ಬೆಸಗೊಳೆ; ವಾಯಸಂ ಪೇಲ್ಪುಂ:- ಆನಿರ್ಪ
 ಮರದ ಮೊದಲ ಪುತ್ತಿನೊಳಪುದೊಂದು ಮಹಾಸರ್ಪನೆನ್ನ ಪೆಂಡ
 ತಿಯ ಪ್ರಸೂತಿಕಾಲಮಂ ಪಾರ್ದು ಪರಿತಂದು ತತ್ತಿಗಳಂ ತಿಂದೆನಗೆ
 ವಿಪಾದಂಮಾಡುತಿರ್ದಪುದುಕಾರಣಂ ನೀನೆನಗೆ ಪರಮಮಿತ್ರನಪ್ಪೊ
 ಡೆ, ಉರಗನಂ ಕೊಲ್ಪುಪಾಯಮಂ ಪೇಲ್ಪಲ್ಪೇಲ್ಪುದು. ಎಂತುಂ ನು
 ಭಾಷಿತಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ಲೆ-

[೧೫

ಶ್ಲೋ || "ಆತರೇ ವ್ಯಸನೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ದುರ್ಭಿಕ್ಷೇ ಕತ್ರವಿಗ್ರಹೇ |

ರಾಜದ್ವಾರೇ ಶ್ವಶಾನೇ ಚ ಯಸ್ತಿಪ್ತುತಿ ಸ ಬಾಂಧವಃ ||" ೪೨

[ಟೀಕು- ವ್ಯಾಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಬರಿಹಿಯಲ್ಲಿ, ಹಗೆಗಳ ಕೊಲಬಂದಲ್ಲಿ, ಆರ
 ವಾನಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ, ಶ್ವಶಾನದಲ್ಲಿ ತನಗಾದವರೇ ಬಂಧುಗಳೆ.]

ಎಂದು ಪೇಲ್ಪಿ ಸತ್ತುರುಪರ ಗುಣಮಂ ಕೈಕೊಂಡು ಎನ್ನ ಹಗೆ
 ಸಾಧ್ಯಮಪ್ಪಂತು ಮಾಡುವುದೆನೆ- ನಂ ಕರಮೊಳ್ಳುತ್ತಂತೆಗೆಯ್ವನೆಂದೀ
 ಯೆಡೆಗೊಂದು ವಾಕ್ಯಮುಂಟದೆಂತನೆ:-

[೧೬

ಪಾ-1, ಕುಲಾಯತನಂ ಕ || ೩ ||

ಶ್ಲೋ|| ೧೧ || ಅತಿಲಾಭ್ಯದ್ಭುಕಃ ಕ್ಷುತಃ ಪೃಥುಃ ಕರ್ಕಟಃ ಸಂಗ್ರಹಾಃ || ೧೧ ||

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂ ಸರ್ಪಂಗಾಂ 'ವಾಬ್ಜಿ'ನೆನೆ— ವಾಯಸನದಿಂ
ತೆನೆ— ಜಂಬುಕಂ ಪೇಶ್ವಿಂ:—

೧. ಕೊಕ್ಕರೆಯುಮೇಡಿಯುಂ.

ಮಹಾಗಪನಮಧ್ಯದೊಳೊಂದು ಸರೋವರಮುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ
ಪಲವು ಮತ್ಸ್ಯಗಳಪ್ರದುಮೊಂದು ಬಕಂ ಕಂಡು ತಾನೊಂದು ನೆವ
ದಿಂದಾಮಿನ್ನಳಂ ತಿಂದು ಕಾಲಮಂ 'ಕಳೆವೆನೆಂದು ತಪೋ'ರೂಪಮಂ
ಕೈಕೊಂಡು ಕಿಷ್ಕಿಮಿಾಂಗಳೆಲ್ಲಮಂ ನೆಹಿಯೆ ತಿಂದು ಪಿರಿಯಮಿಾಂಗಳ
' ದೊರೆಕೊಳ್ಳ'ದೊಡೀ'ಮಿಾಂಗಳನಾವಸಾಂಗಿನೊಳ್ ನಾಂ ತಿಂಬೆ
ನೆಂದು ನೀರ ತಡಿಯೊಳ್ ಮೋನಂಗೊಂಡು ಜಾನಿಸುತ್ತಿರೆ; ಆಬಕನಂ
ಮಿಾಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಂಡು— 'ನಿಮ್ಮಡಿ, ನೀವಿಂತೇಕೆ' ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ
ಪಿರನೆ— ಬಕನಿಂತೆಂದುದು:— [೧೦

ಪಲಕಾಲಂ ಸುಖದಿಂದಂ |

'ನೆಲಸಿದುರ್ಗಂ' ನೀಮುವಾಮುವಿಾ'ಪೂ' ಗೊಳದೊಳ್ ||

ಕೆಲವು ದಿನಕ್ಕಾನಿಲ್ಲಿಂ |

[೧೧]

ತೊಲಗುವುದಂ ನಿಮಗೆ ಸಾವುಮಂ ಕಂಡಿದೆರ್ಗಂ || 137

ಅಂತು ಕಂಡು ನಿಮ್ಮನಗಲ್ದಿಂತು ಪೋವೆಂ, ಇದೆರ್ಗಂತು ರಕ್ಷಿಸು
ವೆನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದವೆನೆನೆ— ಮತ್ಸ್ಯಸಮೂಹಂಗಳಂತೆಂದುವು:— ತಮ
ಗೆ ಮರಣಮೇಕಾರಣಮಪ್ಪುದದಂ ನೀವುಯ ಪೇಶ್ವಿಮೆನೆ— ಬಕಂ

೧-1. ಕ. ಕ ||

2. ಪೇಶ್ವಿ. ಕ ||

3. ಕಂಡುಳವೆನೆಂದುಪೋವ. ಕ ||

4. ದರೆ ತು. ಕ ||

5. ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೇಕೆ. ಕ || ಗ ||

6. ಸಲಿಸದುಂ. ೨ || 7. ೩೪. ಗ ||

ವಿಕಟಮಪ್ಪುದೊಂದು ಕಥೆಯಂ ಪೇಲ್ಪುದು ಮತ್ಸ್ಯಂಗಳಂ ನಂಬಿಸಿ ತಿಂಬೆ
ನೆಂದಿಂತೆಂದುದು :-

ವಾಕ್ಯಂ || "ರಾಜಾ ಕಾಲಸ್ಯ ಕಾರಣಂ ||" ೪೮

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯೋಕ್ತಿಯುಂಟಪ್ಪುದಪ್ಪಿಂ ದೀದೇಶಮನಾಳ್ವರಸಂ ನಿಜ
ಕುಲಾಂಗನೆಯೊಳೆಂದುಂ ಬುತುಕಾಲಸಂಗವಿರಕ್ತನುಂ ದೇವಾಗ್ನಿದ್ವಿಜ
ಗುರುಪಿತೃತರ್ಪಣಂಗಳಂ ವಾಚ್ಛುನುಮಲ್ಲಮದಪ್ಪಿಂ ದಾತನಪ್ರಚಾರ
ಣಮೆ ಕಾರಣಮಾಗಿ ಪನ್ನೆರಡುವರ್ಷಮನಾವೃಷ್ಟಿಯಾದಪ್ಪುದು, ಈ
ಕೊಳನುಂ ಬೆತ್ತಿದಪ್ಪುದು, ನಿಮಗಪಾಯ ಮಪ್ಪುದೆಂದು ಪೇಲ್ಪುದುಂ ;
ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ನಿಮ್ಮಡಿ ನೀವೆಮ್ಮನೀಯಪಾಯಸ್ಥಳದಿಂ ಪೊಯಮಡುವು
ಪಾಯಮುಂ ಮಾಡಿದಿರಪ್ಪೊಡೆ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮದಿಂ ಸುಖಂಬಾಬಿಷ್ಟನೆಂ
ಬುದುಂ; ಕರನೊಳ್ಳತ್ತಿಲ್ಲಿಗೊಂದು ಯೋಜನಾಂತರದೊಳೊಂದು ಮ
ಹಾನದಿಯುಂಟಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮಂ ದಿನಸಗತಿಯಿಂದುಯ್ಯನೆಂದೊಡಂಬಡಿಸಿ
ಪೇಲ್ಪುದು ಕವಟತಪೋಧನಂಗೆ ಮಿಾನ್ಗಳಂತೆಂದುವು:-ತಮ್ಮಂ ನಂಬಿದರಂ
ನೊರೆಯ ಕಾಯ್ ಮುಂತಾಗಿ ನದಿಯ ತಡಿಯಂ ಸಾಚುಕುವುದೆಂದೊಡೆ
ನೀಂ ತಪೋವೃದ್ಧರುಂ ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿಗಳುಂ ಸಕಳಭೂತಂಗಳಂ ಸವ
ನಾಗಿ ಕಾಣ್ ಕರುಣಾರಸಾರ್ಪ್ರಹೃದಯರಪ್ಪುದಪ್ಪಿಂ ನಿಮ್ಮಂ ನಂಬಿ
ಬಂದವೆಂಬುದುಂ;- ಕರನೊಳ್ಳತ್ತೆಂದು ನಂಬೆ ನುಡಿದೊಡಂಬಡಿಸಿ,
ನಿಜ್ಜಲೊಂದೊಂದು ಮಿಾನಂ ಕರ್ಚಿಕೊಂಡು ಪೋಗಿ ಪಿರಿದಪ್ಪುದೊಂದು
ಶಿಲಾತಳದ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ನಿಜಚಂಚುಪುಟದಿಂ ಕತಖಂಡಂನಾಡಿ ತಿಂದು
ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ತಿಂದ ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಅಪ್ಪಿಯಲೀಯದೆ ಮತ್ತೆಯುಬ್ಬಿದ ಮ
ತ್ಸ್ಯಂಗಳನೀತಬಿದೊಳ್ ತಿಸುತಿರ್ದು, ಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸಂ ಸಮೆದತ್ತಿ
ನ್ನೇನಂ ತಿಂಬೆನೆನುತ್ತಿರೆ; ಕರ್ಕಟಕಮಂ ಸಮಿಾವಕ್ಕೆ ಕರೆದು-ಮಗನೆ!

ನೀಂ ಕರಂ ಗರ್ಭಸುಖಿ, ಬಿಸಿಲಾಗದನ್ನೆಂ ಬೇಗಂ ಬಾ, ನಿನ್ನನುಯ್ದಿ
 ರಿಸಿ ಬಚ್ಚಿಕ್ಕೇವಿಾಂಗಳನುಯ್ಯನೆಂದೊಡೆ; — ಏಡಿ'ಬದ್ಧಂ'ಕಿದನೆಂ
 ದು ಮುಂದೆ ನಿಲೆ; ನಿಜಕಂಠತಳಮಂ ಪತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿಲಾತಳಮನೆ
 ಯ್ದಿ ವರ್ಪುದುಂ; ಕರ್ಕಟಕನುಪಾಯನಿಪುಣಂ ನಾಲ್ದೆ ಸೆಯುಮಂ'ನೋ
 ಡಿನದನದೀತಟಾಕಸರೋವರಂಗಳನೊಂದುಮಂ' ಕಾಣದೆ ಮತ್ಸ್ಯ
 ಸ್ಥಿಮಯನಾಗಿರ್ಪ' ಶಿಲಾತಲಮಂ' ನೋಡಿ ಪಾವಿನ ಪೇಳಗೆಯಂ
 ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ ಮರ್ಕಟನಂತೆ ಬೆಕ್ಕಸಂಬಟ್ಟು ವೀವಿಶ್ವಾಸಘಾತುಕಂ
 ತನ್ನಮಂ ತಿನ್ನದೆ ನಾಣಂ, ಈಯಪಾಯಕ್ಕೆ ವಂಚನೋಪಾಯ'ಮಾ
 ವುದುಮಿಲ್ಲ, ಎನಗೆ ವರಿಜ್ಜೇದನೋ ಕಾಯಮದೆಂತೆನೆ:— [೯

ತನ್ನಂ ಕೊಲ್ಲುದನ್ನೆಂದೊಡೆ |

ಮುನ್ನಂ ತಾಂ ಕೊಲ್ಲೆ ಪಗೆವನಂ ಶಂಕಿಸದು ||

ತ್ಪನ್ನಮತಿಯಪ್ಪವಂ ಪೋ |

ತನ್ನುಪ್ಪುದದಕ್ಕೆ ದೈವವಶದಿಂ ತುದಿಯೊಳ್ || 138

ಅನಿಮಿಪ್ಪನಪತ್ನಬಕಕಂ |

ತನಾಳಮಂ ಭೀಮನೊತ್ತುವಂದದಿನೊತ್ತಿ || [೧೫

ತ್ಪನ್ನಿಮಿಪ್ಪನಪತ್ನಬಕಕಂ |

ತನಾಳಮಂ 'ಪಚ್ಚಿಯೆ' 'ಕೋಡಿ'ನೊಳ್ ಕರ್ಕಟಕಂ || 139

ಅಂತು ಕರ್ಕಟಕಂ ನಿಜಕರ್ಕಶಕರ್ತರಿಗ್ರಹಣದಿಂ ಬಾಳವ್ಯುಣಾ
 ಕನಾಳೋಪಮಬಕಕಂ'ತನಾಳಮಂ ಕತ್ತರಿಸಿತ್ತು. ಅದೆಯೆಂ,

ಶ್ಲೋ || :: ಭಕ್ಷಯಿತ್ಯಾ ಬಹೂನ್ಮತ್ಸ್ಯನುತ್ಪವಾಧಮಮಧ್ಯವಾಗ | [೨೦

ಅತಿತಾಲ್ಪಾದ ಕಃ ಕ್ಷಿಸ್ತೃತಃ ಕರ್ಕಟಸಂ'ಗ್ರಹಾತ್ || ೧೪೯

ಪಾ- 1. ಎಸಡಿ. ಬ	2. ಅಯ್ಯು ಕೂಪಿ'ಕರಿಗಲುಮನಿಲ್ಲಿಯುಂ. ಗ
3. ಉಪಶಾಗ್ರಮಂ.	4. ಮನೆಸಗವೇದ್ಯುಂ. ಗ
6. ಶಿರನಿ. ಬ	5. ಕಡಿಯೆ. ಕ
	7. ಕ. ಕ

[ಟೀಕು— ಏರಿಡುಂ ಲಂಪಟ್ಟವಪ್ಪೊಂದಾನೊಂದು ಬಕನುತ್ತಮಾಚಾರ್ಯನಾಥಮಂ
ಗಳವ್ವ ವಿನಾಗಳಂ ದಿನಕ್ರಮದಿಂ ತಿಂದುದಲ್ಲದೆ ಬಂದೆನಡಿಯಂ ತಿಂಬೆನೆಂದು ಕೊಂಡು
ಯ್ಯಾತ್ಮವಿರಲಾಯೆಸಡಿ ತನ್ನ ಗೋಣನಿಲಿಂಕಿ ಕೊಂಡುಬು.]

(೨ ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೇಷ.) [೪

ಅಂತಾಬಕನಿಂದಂ ಅತಿ ಚಪಳ ನಪ್ಪ ಸರ್ಪಂಗಮಪಾಯಮವ್ವು
ಪಾಯಮಂ ನಿನಗೆ ಪೇಟ್ಟಿ ಪೆನೆಲ್ಲಿಯಾನುಮೊಂದು ಕನಕಸೂತ್ರಮಂ
ತಂದಾಸರ್ಪನಿರ್ಪ ಪುತ್ತಿನೊಳಕ್ಕಿದೊಡೆಯತುಡುಗೆಯೊಡೆಯರೊಡ
ವೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪುತ್ತನಗುಟ್ಟಿ ಪಾವಂ ಕೊಬ್ಬರೆನೆ— ಅಂತೆಗೆ
ಯ್ವಿನೆಂದಾವಾಯಸಂ ಪೋಗಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಬಂದ ನೃಪವಿಲಾ
ಸಿನಿಯರ್ ತುಡುಗೆಯಂ ಕಬ್ಬಿಲಿ ತಡಿಯೊಳ್ ಬೈತಿಟ್ಟಿರಲವಹಿಯೊಳ್
ಗೊಂದಂ ಕರ್ಚಿಕೊಂಡಾಕಾಶಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ನೆಗೆಯಲಾತುಡುಗೆಯ ಕಾಪಿ
ನವರ್ ಬೆನ್ನನೆ ಬರೆವರೆ ; [೧೦

ಅತಿಕಯಕಾಂಚನಸೂತ್ರಂ |
ಚಿತಚಂಚಚ್ಚಂಚು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನುರಗೆಂದ್ರೋರಪ || 1
ಸ್ಥಿ ತಭೂರುಹಮಂ ಸಾರ್ದುದು | [೧೫
ಸುತವಿರದೋದ್ರೇಕಜನಿತಶೋಕಂ ಕಾಕಂ ||140

ಅಂತಾಕಾಗೆಯುಂ ತುಡುಗೆಯೊಡೆಯರ್ ತನ್ನನೆಯ್ವಿ ವರಲೊಡಂ
ವಿಪಧರಂಗೆ ವಿಪಮನಿಕ್ಕುವಂತೆ ಪುತ್ತಿನೊಳಗಾಕನಕಸೂತ್ರವನಿಕ್ಕುವ
ದುಮವಂದಿರ್ ಪುತ್ತನಗುಟ್ಟಿ ಪಾವಂ ಕೊಂದರ್. [೧೬

ಅದ್ವೈತಮಪಾಯನಿಪುಣನಪ್ಪಂಗೆ ಆವಕಾರ್ಯಮುಂ ಸಾಭ್ಯಮ
ಲ್ಲದಿರದೆನೆ—ಕರಟಕನೆಂದಂ:—ಎನಿತುಪಾಯಂ (?) ದುರ್ಬಲಂಗಂ ಅಸೆ

ಹಾಯಂಗಂ ಪ್ರತಿಕೂಲಂಗೆಯ್ದನಪ್ಪವಂಗಮಾವ ಕಜ್ಜಮುಂ ಬೆಜ್ಜೆ
 ಯಿಲ್ಲದ ಬೇನೆಯಂತೆ ತೀರಲಯ್ಯದೆನೆ—ದವನಕನೆಂದಂ:—ಅಂತಲ್ಲು
 ಸವ್ಯುಗುಪಾಯನಿಪುಣನಪ್ಪವಂಗೆಲ್ಲ ಮನುಕೂಲಮಪ್ಪುದು, ಬಂದುಂ ಸಂ
 ದೆಯಮಿಲ್ಲದೆಂತೆನೆ:— [೪

ಶ್ಲೋ ॥ “ ಬುದ್ಧಿರ್ನವಿದ್ಯತೇ ಯಸ್ಯ ಬಲಂ ತಸ್ಯ ಕರೋತಿ ಕಿಂ |
 ಮಹಾಬಲೋಪಿ ಪಂಚಾಸ್ಯಃ ಶಕೇನ ನಿಪಾತಿತಃ || ”೫ಂ

[ಟೀಕಾ— ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಂಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿರ್ದುಂ ಪ್ರಯೋಜನಮಿಲ್ಲ. ಅದೆಂತೆನೆ:—
 ಬಲವಂತನಪ್ಪುದೊಂದು ಸಿಂಹಮಂ ಮೊಲಂ ಕೊಂದುದು,]

ಎಂಬೀಕಥೆಯಂ ನೀಂ ಕೇಳುದಿಲ್ಲಕ್ಕುಮೆನೆ—ಕರಟಕನದೆಂತೆನೆ—
 ದವನಕಂ ಪೇಯ್ಗಂ:— [೧೦

೯. ಮೊಲಂ ಸಿಂಹಮಂ ಕೊಂದ ಕಥೆ.

ವೃಕಭಲ್ಲುಕ್ತಸುಗಂಡಚಂಡಹರಿಣಶ್ರೀಣೀರುರೂ'ರೂಗ್ರ'ಶ |
 ಲ್ಯಕಸಾರಂಕವಶಾವಳೀಶರಭಗೋಲಾಂಗೂಲಮಾಲಾಹರಿ ||
 ಪ್ರಕರಾಭೀಳಸ್ಯ ಗಾಳಜಾಳಮದವಚ್ಚುಂಡಾಲಶಾದೂಲಕಾ |
 ಕಕುಳವ್ಯಾಳಕರಾಳವಿಸ್ಪುರದರಣ್ಯಾನೀಮಹೀದೇಶದೊಳ್ || 141 [೧೫
 ದುರ್ಧರವಿಕ್ರಮನುರುತರ |
 ದೋರ್ದಂಡಸಹಾಯ ನಿರ್ಪುರಬೆಂದು ಮಜೇಯಂ ||
 ನಿರ್ದಯನನುಪಮನಖಮುಖ |

ನಿರ್ದಾರಿತವನ್ಯನಾಗ ಸಂಘಂ ಸಿಂಗಂ || 142 [೧೯

ಆಮೃಗಾಧಿರಾಜಂ ಸಾಮಜವೆಲ್ಲವಂ ತವೆ ಕೊಂದು ತಿಂದು ಬು
 ಕ್ಕಮಾಹಾರಂಬಡೆಯದಡವಿಯ ಮೃಗಂಗಳನೆಲ್ಲಮ ನಿಂಬಿಟ್ಟು ತಿನ್ನು

೧೦- 1. ಲಾವ. ಕ || 2. ನಪ್ಪುದೊಂದು, ಕ || 3. ಸಿಂಹಂಸಿಂಹಂ ಕ || ೪ || ೫ ||
 4. ಮುಂ, ಕ ||

ತ್ತಿರೆ; ಮೃಗಂಗಳೆಲ್ಲಮೊಂದಾಗಿ ತಮ್ಮೊಳಗೊಳಚನಂಗೆಯ್ದು ಮೃಗೇಂ
ದ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಪೊಡೆವಟ್ಟು,

ಬಿನ್ನ ಪವೀನ್ಯುಗನಿವಹಂ |

ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆ¹ ಯೊಳರ್ಕುವಿನಾನುಹಾಟವಿಯೊಳ್² ಶಾ ||

ಯೋನೈತ್ತ ಕಾವುದು ನೀನೆ |

[೫

ಮೃನ್ನಯವಿದ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಿಂ ಗಜವೈರೀ || 43

ಎಂಶು, ದೇವಾ! ನೀವಿನಿತು ಕಾಲವೆಮ್ಮಂ ಪೊರೆಯಲಾಯ್ತೀಗಳ್
ನಿಮಗೆಡರಾದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಮಿಪೊಡೇತರ್ಕೆ ಬಾಟಿತ್ತಿ, ನಿಮಗೆ ಕರಿಗ
ಳ್ ದೊರಕೊಳ್ಳನ್ನಂ ನಿಜ್ಜಲೊಂದೊಂದು ಮೃಗವನಟ್ಟುವೆವದಂ ಕೈ
ಕೊಂಡಿಂತು ನಡೆವಿರಪ್ಪೊಡೆ ನಿವಗಂಪೆವಾಗದೊಡೊಡಿ ಪೊರವೆನೆ;
ಮೃಗಾಧಿರಾಜನಂತೆಗೆಯ್ವನೆಂದೊಡಂಬಟ್ಟು, ಬಾಯಾಳೆಂಬ ಬಳ್ಳುಮಂ
ಬಾರಿಕನಂ ಮಾಡಿ, ಪಲಕಾಲಂ "ಸಲುತು" ಮಿಪ್ಪುದುಂ; ಒಂದು ದಿನವಾ
ಸಿಂಗಳೆ ಮಾರಿ ಬರ್ಪಂತೆ ದೀರ್ಘಕರ್ಣನೆಂಬ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಬಾರಿ ಬ
ರ್ಪುದುಮಾಮೊಲನುಪಾಯಕುಶಲನಪ್ಪುದುಂ ಕಾಲಜ್ಞಾನಮಂ, ಕಾಲ
ಜಯಮುಮಂ-ಬಲ್ಲ ಪರಮಯೋಗಿಯಂತೆ ತನಗಾಸನ್ನಕಾಲಾಪಾಯ
ಕ್ಕೆ ಜಯೋಪಾಯಮಂ ಮನದೊಳಗೆ ಬಗೆದು,

[೧೬

ವಾಕ್ಯಂ || "ನಾಶಕ್ಯಂ ಏವೈವತಃ ಪುರುಷಸ್ಯ ||" ೫೦

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯೋಕ್ತಿಯೆಂ ಬುದ್ಧಿವಂತರ್ಗೇ ಕೇಡೆಲ್ಲೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿ
ಕೊಂಡು ದಿನಾಂತಂಬರೆಗಂ ತಡೆದು, ಬಯಿಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯುಂ ನಿಲ್ಲದೆ, ಪೆಜಗಂ
ನೋಡುತ್ತುಂ ಭಯಾತುರನಂತೆ ಬಂದುಂ, ಮರಣಭ್ರಾಂತಿಯಂ ಚಿಂತಿಸಿ
ಬರುತ್ತುಂ, ತೊಟ್ಟನೆ ಮುಂದಿದರ್ ಪುರಾಣಕಾಪಮಂ ಕಂಡು, ತೃಷೆ
ಯಿಂ ನೀರ್ಗುಡಿಯವೇಲಿಕ್ಕಿಂದು ನೋಡಿ, ಏಜ್ಜಿ ಇಲಿಯಲುಂ ಬಾ

ಶಾ-1, ಯಿನಿತುಮಾನುಹಾರಣ್ಯದಿ. ೫ || 2. ಸಲಪು. ೫ ||

ರದ ಸ್ವಚ್ಛ ಜಲದೊಳ್ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮಂತುಂ ಬಿಂಬಿಸುವುದಂ ಕಂಡು,
 ಈಸಿಂಹಮನಿಲ್ಲಿಯೆ ಕೊಲಲುಂ ಗೆಲಲುಂ ಸಾಲು ಮೆಂದುತ್ಪಾಹದಿಂದು
 ಪಾಯನಿಪುಣನಪ್ಪ ಶಶಕನಾಸಿಂಹಮನಿಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೊಲ್ವೊಂ, ಕೊಲಲಾ
 ಯಿದಂದು, "ಸಾವಂಗೆ ಸಮುದ್ರಂ ಮೊಲಿಕಾಲ್ವೊಂ" ಎಂಬಂತೆ "ಕಿ
 ಚರ್ಚನೊಳ್ ಬಿಟ್ಟುಂಗೆ ಸಾವು ತಪ್ಪದು," ಎಂಬಂತೆ ತನಗೆ ಸಾವು ತಪ್ಪ
 ದು; ಅವಂ ಮುನಿದು ಇಮಂಜಿಸಿ ಕೊಂದಪನ್ನೋ? ಭಯಮೇಕೆನ
 ಗಿಲ್ಲಿ." [೩

ಶ್ಲೋ|| "ಕ್ಷಣವಿದ್ವಂಸಿನಿ ಕಾಯೇ ಕಾ ಚಿಂತಾ ಮಹಾಶೋಕೋ ||" ೫೦

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಿಂ ಪರಮಯೋಗಿಯಂತೆ ತನ್ನಗಾಸನ್ನ ಕಾಲಜಯೋ
 ಪಾಯಮಂ ಮನದೊಳ್ ಬಗೆದು, ದಿನಾಂತಂಬರೆಗಂ ತಡೆದು, ಬಲೈಕೆ
 ಲ್ಲಿಯುಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಪೆರಿಗಂ ನೋಡುತ್ತಂ ಭಯಾತುರನಂತೆ ಬಂದು

ಭುಕುಟಪುಟರಕ್ತನೇತ್ರನ |

'ನಕಾಲಕಾಲೋಗ್ರನಂ ಭಯಂಕರದಂಷ್ಟ್ರ' ||

'ಪ್ರ'ಕರಾಳವದನನಂ ದೀ |

ಘೋಕರ್ಣನೆಯ್ವಿ ದನರಣ್ಯವೃಗವಲ್ಲಭನಂ || 144 [೧೫

ಅಂತೈದಿವಂದ ದೀಘೋಕರ್ಣನಂ ಕಂಡು ಜತರಾನಳಶಿಖಾಕಳಾಪ
 ದಂದಹ್ಯಮಾನಮಾನಸಂ ಸಿಂಗಂ ಮುಳದೇನಲವೊ! ನೀನಿನಿತು ಪೊ
 ಯ್ತಾರ ಬಲದೊಳ್ ತಡೆದೆ? ಈಗಳ್ ಬರುತಡಿಗಡಿಗ ಪೆರಿಗಂ ನೋ
 ಡುತ್ತಂ ಭಯಾತುರನಾಗಿ ಬಂದೆ, ನಿನ್ನಂ ಕಾವನೆಂಬನುಳ್ಳೊಡೆ ತೋ
 ದಿವನಂ ಮುನ್ನಮಾಪೋಶನಂಗೊಂಡು ಬಲೈಕ್ಕೆ ನಿನ್ನಂ ಪ್ರಾಣಾಯತಿ

ಪಾ-1. ಕರ್ಚನೊಳ್ ಬಿಟ್ಟು ಸಾವೆನೆಂದು ಕ || ; ಕರ್ಚದಂಬೆಂಕಯಂಬಂತೆ. ಖ ||
 2. ದೆಂದುನಿಕ್ಕೆ ಸಿ. ಕ || 3. ಎಂದ-ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಮುಂಟು. ಆದು ಕಾರಣದಿಂದೆನಗೆ
 ಭಯಂಭೇದ, ತಯದಯೋಕ್ತಿ ಮಹಾದೋಷಂ ನೋಡಿ ನೋಡುತ್ತೆನೆಂದು ಬಗೆದು. ಖ ||
 4. ನಖಮುಖಕಾಲಾಗ್ನಿಭಯಂಕರಖರದಂಷ್ಟ್ರ. ಕ || 5. ಕಿ. ಕ || ; ಎ. ಖ ||

ಗೆಯ್ವೆನೆಂಬುದು; - ದೇವ! ನಿಮ್ಮ ಕೋಪಮುಂ ಪ್ರತಾಪಮುಮೆ
ಮೈಂದಿಗರಪ್ಪ ಬಡವುಗಳ್ಲದೆ ಪೆರ್ಗಿಲ್ಲ. ಆದೊಡಾಂ ಬರ್ಪಾ
ಗಳೊಂದು ಸಿಂಹಂ ಬರಲೀಯದೆ ತಡೆದಡ್ಡಂ ಬಂದೆನ್ನ ಬರವಿನ ವೈ
ತ್ತಾಂತಮಂ ಬೆಸಗೊಂಡಿತೆಂದುದು:-

ತುಂಗಜಂಗಳ್ಳ ಮೈ | [೫]

ಗಂಗಳನಾಯ್ಡು ಅಸಿ ತಿಂಬುದವೈಡೆ ಪೆರ್ತೇಂ ||

ಸಿಂಗಮದಲ್ಲದು ಪೇರಗಾ |

ಸಿಂಗಂ ತಾಂ ಗಾವಸಿಂಗಮೆಂದುದು ನಿನ್ನಂ || 145

ಎಂದು ನಿಮ್ಮಡಿಯನನೇಕಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅಕೋಡಾಡಿ ಬಯ್ಯುತೆ
ನ್ನಂ ಬರಲೀಯದೆ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ ಕಾರಣದಿನೆನ್ನೆಗಂ ತಡೆದೆನೆಂದು ಪೇ
ಯ್ದುದು; ಕೇಸರಿಯಾಸುರಂ ಮಸಗಿ ಕ್ಷುಧಾಗ್ನಿಯೊಡನೆ ಕೋಪಾಗ್ನಿ
ಪ್ರಚೇ ಮೊಲದ ಮಾತಿನ ಬಲೆಯೊಳ್ ಸಿಲ್ವಿ ಕಡುಮುಳದು, ತನ್ನನಿಂ
ತು ಕಡೆನುಡಿದ ಸಿಂಗಮಿರ್ಪೆಯುಂ ತೋರುತೆನೆ; ದೀರ್ಘಕರ್ಣನಂತೆ
ಗೆಯ್ವೆನೆಂದು ಮುಂದಿಟ್ಟೊಡಗೊಂಡು ಬಂದತರ್ಕಪರಾಕ್ರಮನಪ್ಪ ನಿ
ಮ್ಮಂ ಮೆಚ್ಚದೆ ಮಚ್ಚರಿಸುವ ಸಿಂಹಮಿಲ್ಲಿದುರ್ದೆಂದು, [೧೫]

ತರಳ ಸ್ಫಾಟಕಭಿತ್ತಿರು |

ಚಿರಮಂ ತಾಂ ತಾರಹಾರಕಶಿವಿಶದಾಂಭಃ ||

ಪರಿಪೂರ್ಣಮನುರುತರಮಂ |

ಪುರಾಣಕೊಪಮನಗಾಧಮಂ ಭೀಕರಮಂ || 146

ಆಂತಾಬಾವಿಯಂ ತೋರು, - ದೇವ! ನೋಡಿಮೆನಲೊಡಂ; ಕೋ
ಪಾನ್ಧಂ ಕೊಪದೊಳಗಂ ನೋಡುವುದುಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದ ತನ್ನ
'ರೂಪಮಂ ಮತ್ತೊಂದು ಸಿಂಗಮೆ ಗೆತ್ತು' [೧೬]

೧೫- 1. ವರ್ಗ. ಬ || 2. ದರ್. ಕ || 3. ಸ್ಫಾಟಕಮಂ ಛಿತ್ತಿರುಚಿರಮಂ, ಕ. ||
4. ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮಂ ಕಂಡು ಪರಿತೋಮು ಸಿಂಗಮೆಂದು ಬಗೆದು, ಗ ||

ಕೋಪಾನಳನಳುರೆ ಮಹಾ |

ಕೂಸದೊಳಭವೈರಿ ಪಾಯ್ದು ಸತ್ತುದು ಘನಶಾ ||

ಯೋರ್ಪೇತನಾದೊಡಂ ಸಲೆ |

ಕೋಪಾತುರಸಪ್ಪನಾವನುಂ ಬುದ್ಧಿ ಪನೇ || 147

ಅಂತಾಸಿಂಹಮಂ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲದೊಳ್ ಮೊಲಂ ಮೊದಲಾಗಿ
ಕೊಂದುದೆಂದೊಡೆ ವಿಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಯುಂ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕನುಮಪ್ಪಾತನೆತ್ತಿ
ಕೊಂಡ ಕಜ್ಜಂ ಪಲಸಿನ ಮರದಂತೆ ಫಲಮನೆತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಬರಲಕ್ಕುಂ.

ಅದುಕಾರಣದಿಂ ಭಾವಿಸೆ |

ಸದಮಳಮತಿಯುತನೆನಿಪ್ಪವಂಗೆಂತುಂ ತೀ ||

ರದ ಕಜ್ಜಮುಂಟೆ ಬುದ್ಧಿಯೊ |

[೧೦

ಃಳದೆವೆರಸಿದ ನರರಸಾಧ್ಯರಂ ಸಲೆ ಗೆಲ್ವರಂ || 148

ಎಂದಿಂತನೇಕದೃಷ್ಟಾಂತಂಗಳಂ ತೋರಿ ನುಡಿದ ದವನಕನ
ಮಾತಂ ಕರಟಕಂ ಕೇಳ್ದು ನೀನುಪಾಯಕುಶಲನುಂ ಕುಶಾಗ್ರಬುದ್ಧಿಯು
ಮಪ್ಪುದರ್ಕನುಂ ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲ. ತಡೆಯದೆ ನೀನೆತ್ತಿದ ಕಜ್ಜದ ಕಡೆ
ಯನೆಯ್ವಿಸೆಂಬುದುಮಂತೆಗೆಯ್ವಿನೆಂದು,

[೧೫

(ಪೃಥ್ವೀ ವೃತ್ತಂ)

ಶತಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಗುಣಂ ಸಕಲಧರ್ಮಭೂಜಾವಳೇ |

ಕುಶಾರನಿರದೆ ಯಿದಂ ದವನಕಂ ಮೃಗಾಧೀಶನಂ ||

ಕತೋರನಖರಾಪತದ್ವಿರದಕುಂಭಪೀಠಸ ಳೇ |

ಲುತದ್ರುಧಿರದಾರುಣೋಲ್ಲ ಸಿತಕೇಸರೋದ್ಭಾಸಿಯಂ || 149

ಪಾ-1. ಫಲಮನೆ ಕಾಣಲಕ್ಕುಂ. ಗ || ಖ || 2. ಳದೆಕರಸುರನರ. ಗ || ; ಳದೆವರಸು
ರನರ. ಕ || 3. ನವನೆ. ಖ ||

ಅಂತೆಯ್ದಿ ಪೊಡೆನುಟ್ಟು ಸಮುಚಿತಸ್ಥಾನದೊಳ್ ಕುಳ್ಳುದುರ್ತ
 ಲೆಯಂ ಬಾಗಿ ನೆಲನಂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರ್ ದವನಕನ ಕೃತಕವೇಷಮಂ
 ಕಂಡು ಪ್ರಾಕೃತವೇಷವೆಂದು ನಂಬಿ ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:- ಏಂ ದವ
 ನಕ! ನೀನಿಂತು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನುಂ ಭ್ರಾಂತಚಿತ್ತನುಮಾಗಿಪುರ್ದಾವ
 ಕಾರಣಂ, ಪೇಟಿನೆ-ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:--

[೫]

ದೇವ ಸರಭಸದಿನೀನಂ |
 ಜೀವಕನೆಂಬೈತ್ತು ಕೆಲೆದೊಡಾಧ್ವನಿಗೊಂದಂ ||
 ಭಾವಿಸದೆ ನೀಂ ಭಯಂಬ |
 ಟ್ಟೀವನಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೋಪೆನೆಂಬುದುಮಾಗಳ್ || 150

ಆಂ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಭಯಮಂ ಕಳೆಯಲೆಂದಾನುಹಾಸತ್ವಸಂಪನ್ನನಂ
 ನಿಮ್ಮೊಳ್ ಕೂಡುವುದುಂ; ಕೂಡಿದೊಡಾಪಾಪಕರ್ಮಂ ಪೊಲೆಗಳೆಯಂ
 ತೆಯುಂ, ಶಾಂತಿಗೆಯ್ಚಿ ಬೇತಾಳಂ ಮೂಡಿದಂತೆ, ತಾಂ ಜಾತಿಯೊಳ್ ಪ
 ಉವಪ್ಪುದೆಯಿಂ ಮೋಹಿಯಂ ಧರ್ಮಮುನುನಜಿಯದಾಮೂಢಂ ನಿನ್ನ
 ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾನೆವಟ್ಟು ನಿನ್ನಂ ಕೊಂದಪೆನೆಂದು ಸಮಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರ್ಪನದನಾ
 ನಜುದೆನಪ್ಪುದೆಯಿಂ ದಿಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಮಾವುದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದಪೆನೆಂದು
 ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದುದುಂ; ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:-

[೧೬]

ಅನುರಕ್ತಂ ಭಕ್ತಂ ಹಿತಂ |
 ನೆನಗೀಗಳ್ ಜೀವವಾಗಿ ಸಂಜೀವಕನಿಂ ||
 ಬೆನೆ ನಡಪುರ್ತಿದರ್ಪಂ ಮ |

ತ್ತಿನಿಸುಂ ವಿಪರೀತಮಪ್ಪುದಂ ಕಂಡೆಯೆಂ || 151 [೨೦]

ಅಂತುಮಲ್ಲದೀಗಳೆನಗೆ ಅತ್ಯಾಸನ್ನವರ್ತಿಯಪ್ಪುದೆಯಿಂ ನಮ್ಮ
 ದುಷ್ಟಪರಿಗ್ರಹಂ ಕೆಮ್ಮನೆ ದ್ವೇಷಂಗೆಯ್ದು ತಾವೆಲ್ಲರಾಯದೆ ನಿನ್ನನು

ಪಾ-1. ತಾಸ. ಕ || ಗ || 2. ದೇಗೆಯ್ಪಿನೆಂದು, ಗ || 3. ಕ್ರಿಯುತಂ ಕ ||
 4. ಎನಗೀಗಳನಾಗೆತಾನೆ ಗ || 5. ವಂದಿ ಗ ||

ಪೇಕ್ಷಿಸಿದರವಂದಿರ ಮಾತಂ ಕೇಳಲುಂ ನೀಂ ಮನಂಗುಡಲ್ವೇಡೆಂದು
 ನುಡಿವುದುಂ; ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:-ನಾನಾವ ಕಜ್ಜವನಾದೊಡಂ ತ್ರಿಕಾಲ
 ಜ್ಞಾನಿಯ ಕಾಣ್ಯೆಯಂತೆ ಕಂಡುದಂ, ಸಮಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಪರಿಣತಂ ಕೇ
 ಳ್ಲೆ ನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥದಂತೆ ಕೇಳುದನಲ್ಲದೆ ಜಾತ್ಯಂಧನಂತೆ ಪೆದರ ಕಾಣ್ಯೆ
 ಯೊಳ್ ಕಂಡುದಂ, ಜಾತಿಬಧಿರನಂತೆ ಸ್ವರ ಕಿವಿಯೊಳ್ ಕೇಳುದಂ ನುಡಿ
 ವನಲ್ಲೆ: ದೇವರೆನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ನೆಗೆಟ್ಟಿ ಸಾಹಸಂಗಳುಮಂ ಪುರುಷಕಾ
 ರಂಗಳುಮನಪ್ಪಿತುಮಪ್ಪಿಯದಂತೆ ಪರಪ್ರೀರಕನುಮನವಿಚಾರಕನು
 ಮಂ ಮಾಡಿ ನುಡಿದಿರ. ಎಂತುಂ

[೧೪

ವಾಕ್ಯಂ|| "ಯಃ ಸಂಧಿಪರಃ ದೋಷಾನ್ವೇತಿ ತಸ್ಯ ದೋಷಬಹುತ್ವಂ ಪ್ರಖ್ಯಾ
 ಪಯತಿ||" ೫೨

ಎಂಬ ನೀತಿಯನಪ್ಪಿವೆನಪ್ಪುದಪ್ಪಿಂದಾಂ ಕಂಡುಂ ಕೇಳುಂ ನುಡಿ
 ವೆನಲ್ಲದೆ ವೃಥಾಪರನಿಂದೆಗೆಯ್ವಿನಲ್ಲಂ. ಇದು ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯಮಪ್ಪು
 ದಪ್ಪಿಂದುಪೇಕ್ಷಿಸಿಪುರ್ದು ಅನುಜೀವಿಗಳ್ಗೆ ಗುಣಮಲ್ಲಂ. ಅದಪ್ಪಿಂ ನು
 ಡಿದವೆನದೆಂತನೆ:-

ಸ್ವಾಮಿಹಿತನಪ್ಪವಂ 'ಸ್ವ' | [೧೫

ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಹಿತನಪ್ಪ ಕಜ್ಜಮುಳ್ಳೊಡೆ ಪಿರಿದುಂ ||

ಪ್ರೀಮದಿನಪ್ಪಿಪುವುದಪ್ಪಿಪದೊ |

ಹೇಮಾತಿಸಪರವಿರುದ್ಧಮಪ್ಪುದಮೋಘಂ || ೬೨

ಅಪ್ಪಿದುದುನ್ಮಾಳ್ ನೊಳ್ ಮನುಸಿ ಮಾಣ್ಡಿರದೊಯ್ಯನೆ ಪೇಟುದಾತನೇ |
 ತಪ್ಪಿ ಹಿತನೆಯ್ಲೆ ಕೂರ್ಪವರ ಪೇಟುದನಿಂಬೆನೆ ಕೇಳದಾತನೇ || [೧೬ಂ
 ತಪ್ಪಿವಿಭುಮಂತ್ರಿಯುಂವ್ಯಪತಿಯುಂಬಗೆಗೊಂಡನುಕೂಲವೃತ್ತಿಯೊಳ್
 'ನೆಪ್ಪಿದಿರ ಕೂಡುಗುಂ ನಿಖಿಲರಾಜ್ಯವಿಭೂತಿಗಳಾವ ಕಾಲಮುಂ ||

ಹಿತನಪ್ಪ ಭೃತ್ಯನೆಂದುಂ |

ಪತಿಗೃಹಜಯಮಾಗದಂತು 'ನೆಗ'ವಿವುದು ಪತಿ ದು||

ಮೃತಿಯಾಗಿ ದುಷ್ಪಜನಸಂ |

ಗತಿಗೆಹಿಗಿದೊಡೆಗಲೀಯದಿಪುರದಮೋಘಂ || 154

ಎಂತುಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ಲೆ — [೫]

ಶ್ಲೋ || "ಯದಿಷ್ಟಂ ತಸ್ಯ ತದ್ಭ್ರೂಯಾದ್ಯಸ್ಯ ನೇಚ್ಛೇತ್ಪರಾಭವಂ |

ಏಷ ಏವ ಸತಾಂ ಧರ್ಮೋ ವಿಪರೀತಮತೋನ್ಯಥಾ ||" ೫೩

[ಟೀಕು-ಆವನಾವನೋರ್ವಂಗೆ ಹೊಲೆ ಹಮಂ ಬಿಯಸುವಾತನಾತಂಗನುಕೂಲವಾ
ಗಿಯ ಪೇಲ್ವಿದು; ಲೇಸಂ ಬಿಯಸುವಾತಂ ಅಕಾರ್ಯವನನುಕೂಲವಾಗಿ ನುಡಿಯ
ಲಾಗದು.] [೧೦]

ಎಂದಿಂತನುರಕ್ತನಪ್ಪ ಸದ್ಭೃತ್ಯಂಗಂ 'ಸಚಿವಂಗೆಂ' ಪೇಲ್ವಿಲ್ಲೆಗು
ಣಂಗಳನಾನುಪೇನಾಗಿಯುಂ ನೀಂ ಕಿಡೆ ಕಿಡಲುಂ ನೀಂ ಬಾಬಿ ಬಾಬಿ
ಲುಮಿದೇನಾಗಿಯುಂ ಕಂಡ ಕಜ್ಜಮಂ ದೇವರ್ಗವಿಯೆ ಬಿನ್ನಪಂಗೆ
ಯ್ದೆನೆಂಬುದುಂ; ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:-ನೀನೀಗಕ್ ಸುಡಿದ ಮಾತಿನಿ
ತುಮಾಪ್ತಂಗೆಂ ಹಿತವಂಗೆಂ ನುಡಿಯಲಪ್ಪುದಾದೊಡಮವಾಬ್ಬಾನಸಗೋ
ಚರಮಪ್ಪಾತ್ಮತತ್ತ್ವಮಂ ತತ್ತ್ವವಿಚಾರಪಾರಗರುಂ ಅನುವಾನಪ್ರ
ಮಾಣರುಮಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡೊರ್ವರೊಂದನೆ ಕಂಡೆಂತುಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು
ಮೇಲಕವಾಕ್ಯರಾಗಲುಮುಪದಿಸದಿಲ್ಲದ್ದೆಂ ಅಂತಪ್ಪಾತ್ಮತತ್ತ್ವಮನನ
ಗಲಿಪಿದ ಸದಾಚಾರನುಂ ಸಾಧುವೇಷನುಂ ಸತ್ತುರುಪನುಮಪ್ಪ ಸಂ
ಜೀವಕನ ಗುಣಂಗಳುಮಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರಮಾಣಂಗಳನಾವದಿದುಂ
ನಮಗಾತಂ ತಪ್ಪುವನೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಸಲ್ಬಕುಮೆ? ಎನೆ- ದವನಕಂ ಮು
ಗುಳ್ಳಗೆನಗುತ್ತಿಂತೆಂದಂ:-

ಶ್ಲೋ|| ೧ || ಅಭ್ಯಾಂತಶ್ಚ | ನೃಪೋ ನಾಸ್ತಿ ಶೋತ್ರಿಯೋ ನಾಸ್ತಿ ಬುದ್ಧಿವರ್ಗ |
ಅವಿದಗ್ಧಾಂಗನಾ ನಾಸ್ತಿ ಕಿರಾಟೋ ನಾಸ್ತಿ ನಿತ್ಯರಾಃ || ೫೪

[ಟೀಕಾ— ಮರುಳನಲ್ಲದರಲ್ಲ; ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಛಾಂದಸರಲ್ಲ; ಜಾಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀಯಿಲ್ಲ; ಹುಸಿಯದ ವ್ಯವಹಾರಿಯಿಲ್ಲ.]

ಎಂಬೀಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಮುಂಟಪ್ಪುದುಂ “ಪರಮಾಣು” ಪ್ರಮಾಣು” ನೋರ್ವ ಕ್ಷತ್ರಿಯನ ಮೇಲೆ ಪರ್ವತಪ್ರಮಾಣಪಂಚತಪಿಶಾಚಂಗಳ ಪುರ್ವವು.” ಎಂಬ ನಾಣ್ನುಡಿಯುಂಟು. “ಅರಸುಮಾನೆಯುಂ ತಿರಿಪುವ ರಿಚ್ಚೆ” ಎಂಬ ಲೋಕಗಾದೆ”ಯೇಕೆ ಪುಸಿಯಕ್ಕುಂ? ಇದೆಲ್ಲಂ ಸಂಜೇನಕನೆಂಬ ಹಸುವಂ ತಂದು ನಿಮ್ಮೊಳ್ ಕೂಡಿದೆನ್ನ ಮರುಳನ ಮಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮೊಳನಿತುಂ ದೋಪಮಿಲ್ಲ. ಅದಂತಿರ್ಕೆ. ಆತನನಾಂ ತಂದು ಕಾಣಿಸಿ ಕೂಡಿದಂದಿಂತೊಟ್ಟು ಇಂದುನರಮೆನ್ನಂಕರಂ ಮನ್ನಿಸಿ ನಡಪುತ್ತಿದುರ್ ಈಗಳುಂ ಎನ್ನಂ ತನ್ನಾತನೆಂದೇ ಬಗೆದೆನ್ನಂ ಕಟ್ಟೇ ಕಾಂತಕ್ಕುಯ್ದಿಂತೆಂದಂ:-

ಆಪದ್ವಿನೀತನಂ ಧೃತ |

ಕೋಪನನಜ್ಞಾನಿಯಂ ಕೃತಘ್ನನನೆಂದುಂ ||

ಪಾಪಿಯನವಿಚಾರಿಯನಿಂ |

ತೀಪಿಂಗಳಕನನಶೇಷದೋಷಾವಿಳನಂ || 155

ಇಂತಪ್ಪನನಾಳ್ವನೆಂ ದೋಲಗಿ” ಪರ್ಗೇನಾನುಮೊಂದು ನೆವದಿಂ ದಾತನಕೈಯೋಳೇ ಸಾವಾಗ”ದೆ ಪೋಗದು, ಅವನಂ ನೀಂ ಮುನ್ನಂ ಶಾಂತನುಂ ಪಿರಿಯನುಮಾಗಿ ಪೇಲ್ವಕ್ಕೆ, ಈಗಳಾತನ ಪುರುಷಾರ್ಥದ ಪುರುಳುಂ ಶಕ್ತಿಯಳವುಂ ಕಲಿತನದ ಗುಣ್ಣುಂ ಪರಾಕ್ರಮದ ಬಿಣ್ಣುಂ” ಕರತಳಾ

ಕಾ-1, ಅಪಿತಾಚೋ ಗ || 2, ರೂಪ. ಕ ||
3. ಅರಸನ ಮನಮುಂ ಕಿರುಗೂಸುಂ ತಿಳಿಪುವಂಚ್ಚೆ. ಕ || ಗ ||
4. ಕ || ಗ || ಇಲ್ಲ. 5. ದೊಡಗ, ಕ ||
6. ದಿರವದಲ್ಲದೆನಗಾತನ ಪುರುಳೆಲ್ಲಂ. ಕ ||

ಮಳಕಮಾಗದಪ್ಪುದು, ಆಹರಿಯನೊಂದು ನರಿಯಂ ಕೊಲ್ವಂತತ್ರ
ಮದಿಂದೆ ಕೊಂದು ಗಜಾದಿವ್ಯಗಗಣಮಂ ನಿರ್ಬಾಧೆಯಿಂ ನಿಶ್ಚಿಂತ
ಮಿರ್ಪಂತು ಮೂವಿತ್ತಿನೆಂದು ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ:-

ಅಸದೃಶಮೆನಿವ್ವ ಭವದೀ |
ಯಸತ್ತ್ವಮಂ ಬಗೆಯದಾತ್ಮಸತ್ತ್ವಮನೆ ಸಮ || [೫]

ಫಿಸಿ ದೇವ ವಿರಭೋಜ್ಯಾ |
ವಸುಂಧರಾ ಎಂದು ನುಡಿದನಾವ್ಯಪಭೇಂದ್ರಂ || 156

ಮೃಗರಾಜನ ಶಕ್ತಿತ್ರಯ |
ದ ಗುಣ್ಣುಮಂ ಉಪುಬಲದ ತಿಣ್ಣುಮನಂದೆಂ ||
ಬಗೆಯೊಳ್ ಕೊಂದಾತನನಾ | [೧೦]
ಮೃಗರಾಜಶ್ರೀಯನಾವಗಂ ಕೈಕೊಳ್ವೆಂ || 157

ಎಂಬಂ. ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ,
ವ್ಯಪಭೇಂದ್ರನಂದಮಿಗಳ್ |
ವಿಷಮತರಂ ಮುನ್ನಿನಂದಮಲ್ಲಂ ಬಗೆಯಂ ||
ವಿಷಧರವಲ್ಲಭಭೂಷಣ | [೧೧]
ವ್ಯಪಭನುಮಂ ದೇವ ನಿಮ್ಮನೇಂ ಬಗೆದಪನೇ || 158

ಸಕಲೋರ್ವೀ ತಳ ಪೂಜ್ಯ ಮಪ್ಪ ಭವದೀಯಪ್ರಾಜ್ಯರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಂ |
ಟಕನಾದಂ ಕ್ರಮದಿಂದೆ ಸಂವರಿಸಿದಂ ಕ್ರೋಧಾದಿವರ್ಗಂಗಳಂ ||
'ಸುಕರಂ' ಭಾವಿಸಿ ನೋಡೆ ದೇವ ಪೆದಿತೇಂ ಸಂಜೀವಕಂ ದಾವವಾ |
ವಕನಾದಂ 'ಭವದಿಷ್ಟನೇವಕಗಣಕ್ಕೆಂ ಪರ್ಶುವೇಂ ಮಂತಣಂ' || 159

೧-1. ಮಳಕ || 2. ಯವ. ಕ || ೩. ಪೂಜ್ಯ. ಕ ||
4. ಪ್ರಕಟ. ಕ || 5. ಭವದೀಯನೇವಕಗಣಗಳ್ಳತ್ತು ತನ್ನಿಷ್ಟಮಂ ||
ಭವದಿಷ್ಟ... ಪಕ್ಷಪೇಂ... ||

ಕೇಸರಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪೆಪತಲಂ ನಿನಗಲ್ಲು ವಿರೋಧಿನಾಯಕ |
 ಶ್ರಾಸಕನೆಂಬ ಪೆಪನೊಳಕೊಂಡ ಹಿರಣ್ಯಕನಂ ಪರಾಕ್ರಮೋ||
 ದ್ಭಾಸಿಯನಾತ್ಮತೀಕ್ಷ್ಣ ನಖರಂಗಳನಾಸುರಮಾಗಿ 'ಸೀಬ್ಬಿ' ಪುಂ
 ಸ್ತೇನರಿಗಂ ಬಲಾಧಿಕನಸಾಧ್ಯತರಂ ನೆಗಲಿವ್ವಂ ವೃಷಾಧಿಪಂ|| 160
 ವ|| ಮತ್ತುಂ ನಿನಗೆ ಶತ್ರುಮಿತ್ರೋದಾಸೀನರಾರ್ಥವರ್ಗಗಳಿಗೆ ತನ್ನ
 ಗುಪ್ತಚರರನಟ್ಟು ತನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತಿರ್ದ ಪನದೆಂತೆನೆ:- [೬

ವೃಕಶಾರ್ದೂಲವರಾಹಮುಖ್ಯರ ಮನಂಗಳೊಂಡಂ ಮಹಾಶ್ವಾಪದ|
 ಪ್ರಕರಾವಾತ್ಯರೊಳಂ ಗಜಾಧಿಪರೊಳಂ 'ನಂಟರ್ತನಂ'ಗಳೊಂಡನ||
 ಪ್ರಕಟಂ ನೀತಿವಿರುದ್ಧಮಾ'ದೇ'ಯೊಳಂ ತಾನೆಂಬ ಸಸ್ಯಂ'ತ್ರಿಯಿಂ'|
 ವಿಕಳಂಮಾಡುವನಿಂತು ತೊಟ್ಟನೆ ಭವತ್ಸಪ್ತಾಂಗವಂ ಪುಂಗವಂ|| 161

ವ|| ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ ದೇವರ್ ತನಗೆ ಸಮಾನಬಲರಪ್ಪುದೆಯಿಂ, ಸಮ
 ಬಲನೊಳಮಧಿಕಬಲನೊಳಂ ಯುದ್ಧಂ ನಿಷಿದ್ಧಂ, ಜಯಂ ಸಂದೆಯಮೆಂ
 ದಯವನಪ್ಪುದೆಯಿಂ, ದೇವರ್ಗೆ ಬಲಕ್ಷಯಮಪ್ಪುಂತು ಸಂಜೀವಕನು
 ಮೇನಾನುಮೊಂಡಂ ತಂತ್ರಿಸಿ ಸಂಸಾರಿಯುಂ ಪರಾಕ್ರಮಿಯುಮಪ್ಪುನಿ
 ನಗೆ ದಿವ್ಯ'ಮುನಿಗೆ' ಪೇಟ್ಟಿಂತೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಮಂ ಪೇಟ್ಟೊಡದನೇ
 ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಮಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ನೀಂ ನೆಗಲಿತಿರ್ಪ ಕಾರಣಂ, [೬

ಬಿಡದೀಗಳ್ ಮೃಗಯಾನಿಮಿತ್ತಮೆವೀಕಾಂತಾರದೊಳ್ ವ್ಯಾಧರಾ|
 ಗಡೆಯತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂ ತೊಬ್ಬರಬ್ಬಿಹಿತ್ತೀಗಳ್ ಮೃಗಪ್ರಾತಮಿಂ ||
 ಪಡೆ'ಮಾ ತೇಂ ಮದ'ಗಂಧಸಿಂಧುರಘಟಾಚಕ್ರಂ ಮನೋರಾಗದಿಂ |
 ಕುಡಿಗುಂ ಸಂತತಮಿಗಳಂಜದೆ ಭವತ್ಕ್ರೋಡಾಸರೋವಾರಿಯಂ || 162

ಕಾ-1. ಸೀಬ್ಬಿ. ೪ || ಗ || 2. ತಾಂ ನರನೂ ಗ || 3. ಕಜ. ಖ ||
 4. ತ್ರವಿಂ. ಗ || 5. ಮುನಿ. ಖ || 6. ಮಾತುನ್ನಡ. ಖ ||
 R. 13

ಪಿರಿದಾಳಾಪದೊಳೆಂ ಮೃಗ |

ಪರಿವೃಥೆ ನೀಂ ನಂಬು ನಂಬದಿರೆ ಕೈಕೊಳ್ ಮೇಣ್ ||

ಪರಿಹರಿಸು ಗಂಧಸಿಂಧುರ |

ವಿರೋಧಿ ನಿನ್ನಿಚ್ಚೆ ನಿನ್ ಗಮಂ ಜದೆ ಸುಡಿವೆಂ || 163

ಹರಿಣೇನೇತ್ರೆಯನಬ್ಬ ಪಂಡಮುಖಿಯಂ ಬಿಂಬೋಪ್ಪಿಯಂ ಕುಂದಸಾಂ |
ದರದಂತೋಜ್ಜ್ವಲೆಯಂಸುರೂಪವತಿಯಂತ್ಯಾಮಾಂಗಿಯಂ ಭೂರಿಭೂ ||
ಧರತುಂಗಸ್ತನೆಯಂ ಮಯೂರಕಚಕಭಾರಾಕಾಂತ್ಯೆಯಂ ದೇವ ಶಾ |

ಕ್ವರಚಕ್ರೇಶ್ವರನೀವನಪ್ರಮದೆಯಂ ಕೈಕೊಳ್ಳದೇಂ ಮಾಣ್ಣಿನೇ || 164

ಶ್ಲೋ || "ಯಸ್ಮಿನ್ನೇವಾಧಿಕಂ" ಭಾರವಾರೋಪಯತಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ |

ಸುತೇವಾ ತತ್ಕುಲೀನೇವಾ ಸ್ವಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಹರತೇ ತದಾ ||" ೫೩

[ಟೀಕು—ಅರಸಂ ತನ್ನ ಮಗನಲ್ಲಿ ಯಾದೊಡಂ ತನ್ನ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಯಾದೊಡಂ ಆವ
ನೋರ್ವನ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಭಾರವುಂ ಹೊಂಸಿಯಿದು, ತಾನವನೈಶ್ವರ್ಯವನಪಹರಿಸಬೇ
ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದವಂ.]

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆಯುಂ, [೧೪

ಶ್ಲೋ || "ಮೂಲಭೃತ್ಯೇ" ಸಾಪರಾಧೇವ್ಯುಗತಂ ತು ನ "ಮಾನಯೇತ್ |

ಪೂರ್ವಾಶ್ರಿತೇನ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಸಃಧ್ರತೇ ನ ಪರೇಣ ಚ ||" ೫೪

[ಟೀಕು—ಪಯಿರವ ಗಿರ್ವನ ಮೇಲರಾಧವಾದೊಡಂ ಪೊಸತಾಗಿ ಬಂದಾತಂಗೆ
ಸತ್ಕಾರವುಂ ಮಾಡಲಾಗಬ ; ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಿತನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊರ್ವಂ ರಾಜ್ಯವುಂ ಸಾ
ಧಿಸಲಾಯಂ.]

ಎಂಬ ನೀತಿಯುಂಟದೆಯಿಂದೀಸಂಜೇವಕನನಾಪ್ತನೆಂದು ಮಂತ್ರಿ
ಯುಂ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ತೇಜವನಿತ್ತು ಮೂಲಬಲಮನ್ನೆಲ್ಲಮನವಜ್ಞೆ

೧-1. ಗಮಂ. ೪ || ೧ || 2. ಕಾಧಿಕಂ. ೪ || ೧ || 3. ಸ್ವಲಕ್ಷ್ಮೀಂ. ೪ ||
4. ಮನಃ. ೪ || ೧ || 5. ಯಾದೊಡಂ-ರಾಜ್ಯಭಾರವನರಿಸಿದನಾದೊಡಂತೆಸಾಗುವ
ಯಾದಂಥ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೂಡಿ ಆನಹರಿಸುವುದು. ೪ ||
6. ಪರಾಧೇವಿ ಸಾಗತಂ ಶ್ರುತಿ. ೪ || ೧ ||

ಗೃದು ವಿರಕ್ತಪ್ರಕೃತಿಯುಮೇಕಾಕಿಯುಮಾದೆ. ಅದುಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾತನೇ 'ನೇತ್ರೈ'ವಾದನೆಂದು ನುಡಿದ ದವನಕನ ನಿಷ್ಕರಾಲಾ ಪಂಗಳ್ಗೆ ಪಿಂಗಳಕಂ ಕರಂ ಮುಳದಿಂತೆಂದಂ:—

ದವನಕ ನೀನೇನೆಂದೊಡೆ |

ಮವಶ್ಯವಾಂ ಮುಳವುದಿಲ್ಲವಾಭದ್ರಮನಂ || ೧೫

ಗೆ ವೈಪೋತ್ತಮಂಗೆ ಭರ್ಷೋಽ |

'ಕ್ತವಿದಿತ' ಸಂಜೀವಕಂಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಣದಿಂದ || 165

ಅದಕ್ಕಿಂ ಸಂಜೀವಕನನ್ನನೇಗೆಯೊಡಮೊಳ್ಳುತ್ತು, ನೀನುಸಿರದಿರೆಂ ಬುದುಂ; ಮತ್ತಂ ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:—

ಶ್ಲೋ || " ಸ್ವಾಮಿಹಿತನಿಷ್ಕರಾಣಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಯತಾಂ ಯಥೋಚಿತಂ ಕಾಲೇ |

ಭೃತ್ಯಾನಾಂ ಯಸ್ತ ಸ್ತಾನ್ವತ್ಯುರಪಿ ಪ್ತಾ ಘನೀಯೋಸಾಃ || " ೧೬

[ಟೀಕಾ—ಭೃತ್ಯರೊಳಗಾವನಾನೊವಂ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಆದ್ದಂಗೆ ಹಿತವನ್ನು ನಿಷ್ಕರವಂ ಬಿನ್ನ ಪಂಗೆಯ್ತು ಪನಾಭೃತ್ಯನೊಡಮನಿಂ ಹೊಲ್ಲೆ ಹಂ ಬಂದೊಡಂ ಕೊಡಾಡಬೇಕು.]

ಎಂಬುದುಪಜೀವಿಗೆ ಗುಣಮೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿ ನೀತಿಯುಂಟಿಪ್ಪುದಕ್ಕಿಂ ನೀನನ್ನಂ ಏಗೆಯೊಡಮಕ್ಕುಂ; ಭವದೀಯರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಗರ್ವಪರ್ವ ತಾರೂಢನುಂ ಬಲಾಧಿಕನುಮಪ್ಪ ಸಂಜೀವಕನಂ ಕಿಡಿಸುವುದೆ ನಯಂ. ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ಲೆ:—

ಶ್ಲೋ || " ವಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಚ ಭೃತ್ಯಸ್ಯ ದಂತಸ್ಯ ಚಲಿತಸ್ಯ ಚ |

ಅವನಾತ್ಯಸ್ಯ ಚ ದುಷ್ಪಸ್ಯ ಮೂಲಾದುದ್ಧರಣಂ ಸುಖಂ || " ೧೭

[ಟೀಕಾ—ಏಗೆಯುಪ್ಪ ಭೃತ್ಯನಂ, ಅಲುಗಾಡುವ ಹಲ್ಲಂ, ದುಷ್ಪನವ್ಪ ಮಂತ್ರಿಯಂ ಪೇರ್ವರಪಿ ಕೀಲ್ತುದೇ ಸುಖಂ.]

ಅದೆಂತೆನೆ:—

ಪಾ-1. ಧೂಮಕೇತು. ಕ ||, ಕೇತು. ಗ || 2. ಕ್ತವಿದಿತಂ ಬ || 3. ಯಸ್ಯಾತ್. ಕ ||

ಶ್ಲೋ || ..ಗಾಢ್ಯ ದೂರವುಪಿ ಯತ್ರ ನಂದನೇ ಪೃಚ್ಛೆ ಬಾಲವುಪಿ ಖುದ್ಧಿವಿಸ್ತರಂ |

ದೇಹಿ ದೇಹವುಪಿ ಸಾತ್ಯ ಆಗತೇ ಘನಿ ಬಾಹುವುಪಿ ದುಷ್ಪವನಾತ್ಮನಃ || ”

[ಟೀಕಾ— ಎನಿತು ದೂರವೂದೊಡಂ ತನಗೆ ಸುಖವುಂಟಾದಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಪುದು; ಚಿಕ್ಕಾತನಾದೊಡಂ ಖುದ್ಧಿ ವಂತನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಂ ಕೇಳುವುದು; ಸತ್ವಾತ್)ಕ್ಕೆ ಶರೀರವನಾ ದೊಡಂ ಕೂಡುವುದು; ದೋಷವುಳ್ಳೊಡೆ ತನ್ನ ತೋಳನಾದೊಡಂ ಕಡಿಮೆ ಬಿಡುವುದು.]

ಎಂಬುದುಂ; ಅದೊಲ್ಲವುಂ ಕೇಳು ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:—ಸಂಜೇವ ಕಾನಪ್ಪೊಡೆ ನಗೆ ಪರಮವಿಶ್ವಾಸಿಯುಂ ಸದ್ಭ್ಯುತ್ಪನ್ನಮಾಗಿ ಪರ್ವನೆಂತು ತಪ್ಪುವನೆನೆ; ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:—ಅನಂಭೃತ್ಯಾಭೃತ್ಯನೇಂಬುದನೇ ಕಾಂತಿಕಮಪ್ಪುದದೆಂತೆಂದೊಡೆ: —

ಅರಸರನೋಲೈಸುವರಾ | [೧೦

ದರದಿಂ ಬಲಹೀನರಾಗಿ ನೇವಕರೆಂದುಂ ||

ವರರಾಜ್ಯಂ ಶ್ರೀಸಹಿತಂ |

ದೊರಕಲ್ ಕೈಕೊಳ್ಳದಿರ್ಪರಾರೀ ಜಗದೊಳ್ || 166

ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ, [೧೪

ಶ್ಲೋ || ..ನ ಚಾಸ್ತಿ ಪುರುಷೋ ರಾಜ್ಞಾಂ ಯೋ ನ ಕಾಮಯತೇ ಪ್ರಿಯಂ |

ಅಕತ್ವಾ ಪ್ರಿಯವಾನೇತುಂ ನರೇಂದ್ರಂ ಪರೈವಾಸತೇ || ” ೬೦

[ಟೀಕಾ—ಅರಸುಗಳ ಐಶ್ವರ್ಯವುಂ ಖಯಸದಿರ್ಪ ಮನುಷ್ಯರೆಂದುಮಿಲ್ಲ; ಆಶ ಕ್ತರದ್ವಪರಿ ಏಕಳೈಶ್ವರ್ಯವುಂ ಕಡೆಯಬೇಕೆಂದರಸರನೋಲೈಸುವರಿ.]

ಶ್ಲೋ || .. ಅನೇಕದೋಷದುಷ್ಪ್ರೀಪಿ ಕಾಯಃ ಕಸ್ಯ ನ ವಲ್ಲಭಃ |

ಕಾರ್ವನ್ನಪಿ ವ್ಯಲೀಕಾನಿ ದಾಃ ಪ್ರಿಯಃ ಏ)ಯ ಏವ ಸಃ || ” ೬೧

[ಟೀಕಾ—ಅನೇಕದೋಷದಿಂ ದುಷ್ಪವುಪ್ಪುದಾದೊಡಂ ಶರೀರವಾರ್ಗ ಏ)ಯವಲ್ಲ ಅನಿವೇಶಿಗಳ ಶತ್ರು ಕಪಟದಿಂ ಮಾದ್ವಿ ಹಿತವುಂ ಕಂಡು ಪ್ರಿಯವೆಂದೇ ಖಗವರಿ.]

ಪಾ-1. ಸಪ್ಪವನೆ. ೫ || 2. ಯುಮಿರ್ಪನೆಂತುಂ ತಪ್ಪಲಾದನೆನೆ. ೫ ||
3. ಕ, ಗ || ೩೮೮. 4. ಧರೆಯೊಳ್. ೪ || ೫ ||
5. ಅವನನೊಂದು ದೂರಿ ಪಂಪನಾದುತಿರ್ಪೊಡಮನೆ ಪ್ರಿಯನಾಗಿರ್ಪದು. ೪ ||

ಪ್ರಿಯನಾದ ನತ್ಯವಶ್ಯಂ |

ಪ್ರಿಯನಕ್ಕುಂ ದುಷ್ಟನಾಗಿಯುಂ ಸಲೆ ದುಷ್ಟಾ || 162

ಶ್ರಯಮಾಗಿಯುಂ ಶರೀರಂ |

ಪ್ರಿಯಮಾದುದು ಸಕಲವಸುಮತೀತಳಕೆಲ್ಲಂ || 167

ಅದಲಿಂ ಸಂಜೀವಕಂಗೆ ನೀಂ ಕೂರ್ಪೆಯಪ್ಪ ಕಾರಣದಿಂದಾತ
ನೆನಿತು ಪೊಲ್ಲಮೆಗೆಯ್ದು ನಾದೊಡಮೊಳ್ಳಬನೆಂದು ನುಡಿದಪೆ. ಇದು ನಿನ್ನ
ಅಜ್ಞಾನಮಲ್ಲದೆ ಪರಮಜ್ಞಾನಮಲ್ಲೆಂದು ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ:-

ಅನುಪಮಬಲಂ ಮಹಾಕಾ |

ಯನೆನಗೆ ಪಿರಿದುಂ ಸಹಾಯನೆಂದೇನಾನುಂ ||

ಮನದೊಳ್ ನೆನೆವೈ ವೈಪಭೇಂ | [೧೦

ಪ್ರನನದು ಕೂಡದು ಮೃಗೇಂದ್ರ ನಿನಗೀಪದದೊಳ್ || 168

ಅದೆಂತೆನೆ:-

ಶ್ಲೋ|| "ಕಿಂ ಗಜೇನ ಪ್ರವುತ್ಸೇನ ಕಿಂ ದುಷ್ಟೇನ ಚ ಮಂತ್ರಿಣಾ |

ಕಿಂ ಧನೇನಾತಿಥಾಃಪೇನ ಕಿಂ ಮಿತ್ರೇಣ ಶತೇನ ಚ ||" ೬೦

[ಟೀಕಾ— ಸೂರ್ಕಿದಾನೆಯಿಂ, ದುಷ್ಟನಾದ ಮಂತ್ರಿಯಿಂ ಹಿರಿದು ದುಃಖವಹ ಧನ
ದಿಂ, ಕಪಟಿಯಾದ ಮಿತ್ರನಿಂದೇಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ]^೨

ಅದುಕಾರಣದಿಂ ಸಂಜೀವಕನಪ್ಪೊಡೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗೊಂದು ಪ್ರಯೋ
ಜನಮಾತ್ರಾನಲ್ಲಂ. ಎನ್ನ ಬಿನ್ನಪನನವಧರಿಸುವಿರವೊಡೆ ಪರಿಹರಿಸು
ವುದೆ ಕಾರ್ಯಮದಲ್ಲದಾಗಳ್ ಪಿರಿದುಮಪಾಯಮಕ್ಕುಮದೆಂತೆನೆ:-

ಪಾ— 1. ನವನ. ೪ || ೧ || 2. ನಾ. ೪ || ೧ ||

3. ಶ್ಲೋ|| "ಕಿಂ ಗಜೇನ ಪ್ರಭಿನ್ನೇನ ಗಜಕಾರ್ಪಣಿ ಲಿಪ್ಸತಾ |

ಸ್ಥಳೇನಾ ಯದಿ ನಿವ್ನೇನಾ ಕ್ಷೇಯಾಕೃತಗಜಸ್ತವಃ ||"

[ಟೀಕಾ—ಮಾಃಯಿಂದೇಂ ಪ್ರಯೋಜನಮಿಲ್ಲ ಕಾಯದಾದೊಡಂ ತೆವರಾದೊಡಂ ಆ
ನೆ ಪೂಜುವ ಕಾರ್ಯವನಾರಂ ಪೂಜಲಯಾರ; ಕೃತಕಕರಿಯಾದೊಡವದೇ ರೇಸಾ.]

4. ಮದಲ್ಲ. ೪ || ೧ ||

೨೧. ದೇವದತ್ತನ ಕಥೆ.

ಡಾವರಡಾಕಿನಿಶಾಕಿನಿ |

ದೇವತೆ ಕತೆವೇಲ್ಲಲತಿಶಯಂ ಬಲ್ಲಳ್ ನಾ ||

ನಾವಿಧದ ಗಾಳು ಗುಂಟಣಿ |

ಭೂವಳಯದೊಳನೆವ ಕನ್ನೆಯುಜ್ಜಯಿನಿಯೊಳಂ || 225 [೫

ಅಂತಾಕೆ ಸಾಸಿರ ಗದ್ಯಾಣಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಕಥೆಯಂ ಪೇಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲೆಂಬುದಂ

ದೇವದತ್ತನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕೇಳು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು ಸಾಸಿರ ಪೊನ್ನಂ
ಕೊಂಡು ಮಹಾರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಬರ್ಪನನೊರ್ವ ಬೊಮ್ಮರಕ್ಕಸಂ
ಕಂಡು ಪಿಡಿದು ತಿನಲೆಂದು ತೆಗೆವುದುಂ; ದೇವದತ್ತಂ ತನ್ನ ಪೋಪ
ವೃತ್ತಾಂತಮೆಲ್ಲಮಂ ರಕ್ಕಸಂಗವಿಯ ಪೇಟ್ಟು ಕಥೆಯ ಕಾರಣಮಾಗಿ
ಪಿರಿದಾಯಾಸದಿಂದರ್ಥಮಂ ಪಡೆದು ಬಂದೆನ್ನ ಮನದಾಪ್ತಿಯಂ
ಕಡಿಸದೆ ಪಂಚರಾತ್ರಿಯನೆಡೆಗೊಟ್ಟಯವೊಡೈದೆ ಕಥೆಯಂ ಕೇಳು ತಡೆ
ಯದೆ ಬರ್ಪನಂತಪ್ಪುದಕ್ಕ ನನ್ನಂ ನಂಬುವುದೆನೆ; ರಕ್ಕಸನದಕೊಂಡಂ
ಬಟ್ಟು ನೀಂ ಪಸಿದು ಬಂದೆಯೆಂದಾತಂಗೆ ತಕ್ಕನಿತಾಹಾರಮಂ ಕುಡೆ
ಕೊಂಡು, ರಕ್ಕಸನಂ ಬೀಚಿಕ್ಕೊಂಡು ಪೋಗಿ ಭೋರಂಕನೆ ಉಜ್ಜಯಿ
ನಿಯನೆಯ್ವಿ, ಪೊಂಬಲಂ ಪೊಕ್ಕು ಡಾವರಡಾಕಿನಿಯ ಮನೆಯನಲಿಸುತ್ತುಂ
ಬಂದು,

[೧೬

ದೇವರ ದೊರೆಯ ವಿಧಗ್ಧಜ |

ನಾವಳಯುಮನಲಗೆ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಯಿತ್ತುಂ ನಾ ||

ನಾವಿಧದೊಳೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಾಡುವ |

ಡಾವರಡಾಕಿನಿಯ ಮನೆಯ ನಾಗಳ್ ಕಂಡಂ || 226

ಅಂತು ಕಂಡು ಮನೆಯೊಳಗಂ ಪೊಕ್ಕು ಡಾವರಡಾಕಿನಿಯ ಮುಂದೆ
 ಪೊನ್ನನಿಟ್ಟು ಪೊಡವಟ್ಟು—ತಾಯೆ, ಕಥೆಯಂ ಪೆಲ್ಲೊಮೆಂದೊಡಾಗಳ್
 ಕುಂಟಣಿ ಕರವೊಳ್ಳತ್ತೊಕ್ಕಳಿತ್ತದಿಂ ಕೆಲಳಮೆಂದಿತೆಂದಳು:—ಬರ್ಮೆ
ಕಂಡನರ್ ಮುತ್ತೊರ್ಮೆ ಕಂಡೊಡೆ ನಂಟರ್, ಇದುವೆ ಪರಮಾರ್ಥಂ
 ಕಥೆಯನೆ; ದೇವದತ್ತಂ ವಿಸ್ತಯಂಬಟ್ಟು ಕುಂಟಣಿಯಂ ಬಿಲ್ಲೊಕ್ಕೊಂ
 ಡು ಮತ್ತಂ ರಕ್ಕಸನಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ಪುದುಂ; ಆತನಿದಿರಂ ಬಂದೀಂ ಭಾವ!
 ಬಂದಿರ್ ಎಂದು, ಬಲಿಕ್ಕಿ ನಿಮಗೆ ಪೆಲ್ಲೊ ಕಥೆಯಂ ಪೆಲ್ಲೊಮೆನೆ; ದೇ
 ವದತ್ತನಿತೆಂದಂ:—

ವರಗುಣಗಣಯುತರೆನಿಪರ್ |

ಧರೆಯೊಳಗೊರೊರ್ಮೆ ಕಂಡು ಮತ್ತಂ ಕಂಡಂ || ೧೦

ದಿರದವರೆ ನಂಟರೆಂಬುದು |

ಪರಮಾರ್ಥಂ ಕಥೆಯಿದೆಂದು ಕುಂಟಣಿ ಪೆಲ್ಲೊಳ್ || 227

ಎಂದೊಡಾಕಥೆಯಂ ರಕ್ಕಸಂ ಕೆಲಳ್ಳು ಬಿಕ್ಕಸಂಬಟ್ಟು—ನಿನ್ನನಾಂ
 ಮುಂ ಕಂಡನಿತೆಯಲ್ಲು, ನಿನ್ನಗಾಹಾರಮನಿಕ್ಕಿದೆನದಲ್ಯಂ ನೀನೆನೆಗೆ ನಂ
 ಟನೆ ಎಂದು ರಕ್ಕಸಂ ಮೊದಲಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ. [೧೫]

(೨೦ ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೇಷ.)

ಎಂದೊಡೆ ನೀವೆನ್ನನೆಂತುಪೆಲ್ಲೊಕ್ಕಿಸಿ ಪೊಡವರೆನೆ; ಕಳಹಂಸೆಗಳಂ
 ತೆಂದುವು:—ನೀನೆಂದಂತೆ,

ವಾಕ್ಯಂ || ಸತಂ ಸಾಪ್ತಪದಂ ಪೃಥಂ || ೧೧೫

ಎಂ'ಬುಕ್ಕಿ'ಯುಂಟು. ನಿನ್ನನೊಂದುಪಾಯದೊಳುಯ್ದಪ್ಪೆ'ವು. ಆ
 ವೇಳೆಯೊ'ಳಾರೇನನೆಂದೊಡಂ ನೀನೇನಂ ಕಂಡೊಡಂ ನುಡಿಯಲಾ
 ಟೆ—೧೧೫. ತಮೊಡನೆ ಎಲಿಡಿವರಂ ನಡೆದವನೇ ಸಜ್ಜನರ್ಗೆ ಕೆಳೆಯನಿಪನು.

ಪಾ-1. ಬ ಯುಕ್ತ. ಖ || ೧ ||

2. ವೆಮ್ಮಯ್ಯದಯೊ ಖ || ೧ ||

ಗದು. ಎಮ್ಮೆ ಮಾತಂ ಮಿಕ್ಕು ನುಡಿದೆಯಾದೊಡೆ ಸೊಸೆಯ ಮಾತಂ
ಕೇಳದತ್ತೆಯ ಕಥೆಯಂತಕ್ಕುಮೆನೆ — ಕಚ್ಚ ಪನದಂತೆನೆ — ಕಳಹಂಸೆಗ
ಳ್ ವೇಲ್ಕುಂ:—

೨೨. ಸೊಸೆಯ ಮಾತಂ ಕೇಳದತ್ತೆಯ ಕಥೆ. [೪

'ಸಾಲ' ಗ್ರಾಮಮೆಂಬ ಮಹಾಗ್ರಹಾರದೊಳ್ ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿಯ
ಸತಿ ಕುಮತಿಯೆಂಬಳಾಕೆಯೊಂದು ದಿವಸಂ ತನ್ನ ಸೊಸೆಯಪ್ಪ ಸಾಮಿ
ತ್ರಿಗಿಂತೆಂದಳ:— ಆಂ ನೆರೆಯೂರ್ಗ್ ಪೋಗಿ ಬಂದೆಪೆಂ, ನೀಂ ಮನೆ
ಯಂ ಸುಯ್ಯಾನಂವಾಡಿಕೊಂಡಿರೆಂದು ವೇಲ್ಕುಂ ಪೋದಳ. ಅನ್ನೆಗಂ
ಸಾಮಿತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗೊರ್ವ ಪಾರ್ವಂ ಬಂದು—ಮಗಳೆ! ನೀನಿಂದು ಪ
ನ್ನಿರ್ವರ್ ಪಾರ್ವರ್ಗ್ ಸಾರಮಪ್ಪ ಕ್ಷೀರಭೋಜನಮಂ ಮಾಡಿಸಿದೆ
ಯಪ್ಪೊಡೆ ನಿನಗೆ ಕನಕಲಾಭಮುಂ ಪುತ್ರಲಾಭಮುಂ ಮನೋರಥ
ಸಿದ್ಧಿಯುಮಕ್ಕುಮೆನೆ; ಸಾಮಿತ್ರಿ ಸುಮತಿಯಪ್ಪದಯ್ಯಂ ತನ್ನ ಮನ
ದೊಳಂತೆಂದಳ:— [೧೨

ಶ್ಲೋ || “ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ನಾ ವಮಸ್ಯೇತ ವಾವಮಸ್ಯೇತ ದೇವತಾಃ |

ಸರ್ವದೇವತಯೋ ವಿಪ್ರೋ ನ ತದ್ವಜನಮನ್ಯಥಾ ||” ೧೧೬

[ಟೀಕು—ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನೂ ದೇವರನೂ ಅವಜ್ಜೆಯಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಸರ್ವದೇ
ವತಾಸ್ವರೂಪರಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳ ವಾಕ್ಯಮೆಂದಂ ಹುಸಿದುಬ್ಬ]

ಎಂಬುದು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮುಂಟು; ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಜ್ಜನಂ ನಿಶ್ಚಯಮು
ಕ್ಕುಮಿದಂ ನೋಬಿತ್ತಿನೆಂದು

ವಸುಧಾದೇವ ರನಾಮಂ | [೨೦

ತ್ರಿಸಿ ಪಿರಿದುಂ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಂ ವಿಧಿಯಿಂ ಪೂ||

ಜಿಸಿ ಮುದದೆ ಮಾಡಿದಳ ಪಾ|

ಯಸಮಂ ನವಭೃತಸಮಸ್ವಿತಂ ಸಿತಸಹಿತಂ || ೨೨೮

ಟೀ-೨. ಸುಯ್ಯಾನಂವಾಡಿ — ಎಚ್ಚ ರಿಕೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು.

ಅಂತು ಪಾರ್ವ'ಗರ್ಭಾಡಿ' ಪರಕೆಯನಾಂತು ಸೌಮಿತ್ರಿ ಸಂತೋಷ
 ದಿನಿಪ್ಪುದುಂ; ಕಿಪ್ಪಿದಾನುಂ ಬೇಗಕ್ಕೆಯಾಸೌಮಿತ್ರಿಯತ್ತೆ ಕುಮತಿ
 ಯೆಂಬಳ ಬಂದೆಲ್ಲಮಂಕಂಡೆಲೆ ತೊತ್ತೆ! ನಿನಗಿನಿತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನಾ
 ನಾರ್ಗಾಡಿದರ್, ನೀನಿನಿತು ಪೊಟ್ಟು ಮನೆಯೊಳಗಾನಿಲ್ಲದನಿತಪ್ಪೊಳ
 ಎಡೆವೊತ್ತುವೊಲೆಯಂ ಕಲೆ ಮುಟ್ಟಲೈತ್ತಂತೆ ಮನೆಯೊಳುಳ್ಳದೆಲ್ಲ
 ಮಂ ಕಾಕಭೋಜನಂವಾಡಿ ಕಿಡಿಸಿದೆಯೆಂದು ನೋಸೆಯಂ ನೋಯೆ
 ನುಡಿದು ಜಡಿದು ಮನೆಯಂ ಪೊಟ್ಟಿಮಡಿಸೆ ಕಟ್ಟಿಲೆಯೊಳಾಕೆ ಭಯಾ
 ಕುಳೆಯಾಗಿ ದೂರಂ ಪೋಗಲಣ್ಣುದೂರ ಮುಂದಿದರ್ ಪುಣಿಸೆಯ ಮರದ
 ಪಿರಿದಪ್ಪ ಪೊಟ್ಟಿಲೊಳಡಂಗಿದರ್ಗಳ್, ಅನ್ನಗಮಲ್ಲಿಗೆಣ್ಣರ್ ಮಾಯಾರಾ
 ಪಿಗಳಪ್ಪ ಶಾಕಿನಿಯರ್ ಬಂದು ಮರನನೇಲುದರ್ ಸುವರ್ಣದ್ವೀಪಕ್ಕೆ
 ಪೋಗೆಂದಭಿಮಂತ್ರಿಸುವುದುಮದು ಮನದಿಂ ಮುನ್ನಮೆಯ್ದಲೊಡಂ ರ
 ಕ್ಕಸಿಯರ್ ಮಾಂಸಭಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪೋಪುದುಂ; ದೆಸೆಯಂ ನೋಡಿ ಸೌಮಿ
 ತ್ರಿ ಧರ್ಮಮೇ ಗತಿಯೆಂದು ಪೊಟ್ಟಿಮಟ್ಟು ದೆಸೆಯಂ ನೋಯಿಪ್ಪಗಳ್,

ಇಲಿಯ ಬಿಲದ್ವಾರಂಗಳ |

ಕೆಲದೊಳ್ ಕೆಂಪೆನೆದು ಮಿಸುಪ ಕನಕದ ರಜಮಂ || [೧೫೫]
 ಲಲಿತಾಂಗಿ ಕಂಡು ಕೊಂಡಾ |

ಕುಲವಧು ವಿಪ್ರಪ್ರಸಾದಮಾಯ್ತೆಂದಾಗಳ್ || 229

ಅಂತು ಪೊನ್ನಂ ಪೊಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮತ್ತಮಾಪುಣಿಸೆಯ ಮರ
 ದೊಳ್ ಪೊಕ್ಕಡಂಗಿಪ್ಪುದುಂ; ಕಿಪ್ಪಿದಾನುಂ ಬೇಗಕ್ಕೆ ರಕ್ತಸಿಯರ್
 ಬಂದಾಮರನನೇಲುದರ್ಭಿಮಂತ್ರಿಸಲೊಡಂ, ಅದು ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಮು
 ನ್ನಿನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರೆ; ಶಾಕಿನಿಯರ್ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ್ಗೆ ಪೋ
 ದರ್. ಇತ್ತಲೆ ಸೌಮಿತ್ರಿಯುಂ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಪೊನ್ನ ಪುಡಿಯ

ಟ-೨೦. ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ-ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಹಾಗಿ.

ನತ್ತಿವಿರ ಘುಂದಿಟ್ಟು ಪೊಡೆಮಟ್ಟೊಡತ್ತೆವಿರ ಸಂತೋಷಂಬಟ್ಟು ಬ
 ಲ್ಲಿಕೆ ತತ್ತ ಪಂಚಮೆಲ್ಲಮಂ ಕೇಳ್ಳು ಸೌಮಿತ್ರಿಗಿಂತೆಂದಳ್—ಇಂದಾಂ
 ಪೋಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೊನ್ನಂ ತಂದವೆನೆಂದು ನೀಸಹಿ ಪಡಲೊ
 ಡಂ ಮರದ ಪೊಲಿಲಂ ಪುಗಲೆಂದು ಪೋಪಳ್ಗೆ ಸೌಮಿತ್ರಿಯಿಂತೆಂದಳ್—
 ರಕ್ಕಸಿಯರುಕ್ಕುವ ಮನಮನಪಿಯಲ್ಪಾರದು, ಅತ್ತೆವಿರೇ! ನೀಂ
 ಪೋದಲ್ಲದಿರೆವೆಂಬಿರಪ್ಪೊಡೆ ಅವರೇನೆಂದೊಡಮೇಗೆಯ್ದೊಡಮುಸಿರಿ
 ದಿರಲಾರ್ಪಿರಪ್ಪೊಡೆ ಪೋಗಿಮಲ್ಲದಾಗಳ್ ಪೋಗಲ್ವೊಡೆಂದೊಡಾಪ್ರ
 ಚಂಡೆ ಇಂತೆಂದಳ್:—

ನೀನೆನಗೆ ಬುದ್ಧಿವೇಲಿದೊ |
 ಡಾನಪಿಯೆನೆ ವಾಮೆಯರ್ಕಳುಕ್ಕುವನುಂ ನೀ || [೧೦
 ನೇನುಮನೆನ್ನದಿರೆಂದಪ |
 ಮಾನಿಸಿ ಪೊಪಿಮಟ್ಟಳತ್ತೆ ಮನೆಯಿಂದಾಗಳ್ || 230

ಅಂತಾಕೆ ಸೊಸೆ ಬಾರಿಸೆ ಮಾಣದೈತಂದು ಚಾವಟದೊಳರ್ದ ಮ
 ರನನೆಯ್ಡಿ,

ಬಗೆದೊದವಿದ ಕಟ್ಟಿಲೆಯೊಳ್ | [೧೫
 ಮಿಗೆ ಕುಮತಿಗೆ ಪೊನ್ನ ನೋಡವಾಗಲ ಸಾವಂ ||
 ಬಗೆಯದೆ ಮಿಟ್ಟುವ ಬಾಯಂ |
 ಪುಗುವಂತಾಮರದ ಪೊಲಿಲೊಳೆಂತುಂ ಪೊಕ್ಕಳ್ || 231
 ಪೊನ್ನೆಂದೊಡೆ ಸುವ್ರತಸಂ |
 ಪನ್ನರ ಮನಮುಂ ಮರಂಗಳುಂ ಸೊಡಗುಡಿಯುಂ || [೨೦
 ತಾನ್ನಿರುತಮೆಯುಗುಗುಂ ಪೇ |
 ಲ್ಲಿನ್ನಲಿಲಿಮನದ ಮನುಜರೆತಿಗದರೊಳರೇ || 232

ಪಾ-1. ಪೋದಿರಪ್ಪೊಡೆ. ಕ || 2. ೪೦೩೦, ಕ || ೧ ||
 3. ಮಮುಕ್ಕುರಂ ತಿರುಗಳ ನೋಡ, ಕ || ೧ ||

ಅನ್ನೆಗಮರ್ಥರಾತ್ರಿಯಾಗಲೊಡಂ ಶಾಕಿನಿಯರ್ ಬಂದು ಮರನನ
ಡರ್ದಿಂದುಂ ನಾವು ಕಡಾರದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಪೋಪಮೆಂದಾಳೋಚಿಸುವುದುಂ;
ಕುಮತಿ ಕೇಳ್ವನ್ನುಸಿರದಿದೊಡೆನ್ನ ಬಗೆ ಕೂಡದು ತನ್ನಪ್ಪುದಕ್ಕೆಂದು
ಶಾಕಿನಿಯರ್ಗಾಕೆಯಿಂತೆಂದಳು:— ಕಡಾರದ್ವೀಪದ ಮಾನಸರ ಮಾಂ
ಸಂ ಕ್ಷಾರಮುಂ ನಿಸ್ಸಾರಮುಂ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಲ್ವೀಡ; ಸುವರ್ಣದ್ವೀಪ
ಪದ ಮಾನಸರ ಮಾಂಸಮವ್ಯತೋಪಮಾನಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿಮೆಂದು
ಪೇಲಿಲೊಡಮದಂ ಕೇಳ್ವು ರಕ್ಕಸಿಯರ್—ಅಕ್ಕಟ! ಸಗ್ಗಮಿದಿರಂ
ಬಂದುದು; ಎಮಗೆ “ಅಪಿಸುವ ಬಳ್ಳು ಕಾಲೊಡರ್ದುದು” ಎಂಬ
ನಾಣ್ಣುಡಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾದುದೆಂದು ರಾಗಿಸಿ ಬಿಲದೊಳಗಿರ್ದ ಇಲಿಯಂ
ತೆಗೆವಂತೆ ಪೋಪಿಲೊಳಗಿರ್ದ ಕುಮತಿಯಂ ಕಾಲಂ ಪಿಡಿದು ತೆಗೆದು
ಇರ್ಬಗಿಮಾಡಿ ಕೊಂದು ತಿಂದರ್. [೧೧

(೨೦ ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೇಷ.)

ಅದೊಂದಿದನೊದೇನುಮಂ ನುಡಿಯದೆ ಬರ್ಪುದೆಂದು ಕಳಹಂ
ಸೆಗಳ್ ಕಚ್ಚಪಂಗೆ ಬುದ್ಧಿವೇಲ್ವಿತ್ತೊಡಂತೆಗೆಯ್ವನೆಂಬುದುಂ; ಕಲಹಂನೆ
ಗಳ್ ಬಲ್ಲಿತಪ್ಪುದೊಂದು ದಕ್ಕಂ ತಂದದಪಿರಡು ಕಡೆಯುಮಂ ತಾ
ವಡಸಿ ಕರ್ಚಿ ನಡುವೆಯಾವೆಯಂ ಕರ್ಚಿಸಿ ಕೊಂಡನೇಕಗ್ರಾಮ
ನಗರ ಬೇಟೆ ಪರ್ವಟ ಮಡಂಬ ಪತ್ತನ ದ್ರೋಣಾಮುಖಂಗಳಂ
ಜನ ಪದಂಗಳಂ ಕಳದು ಬರುತ್ತುಂ ಪರಶುರಾಮನ ಬಾಣಘಾತದಿಂ
ಭಿನ್ನಮಾದ ಕ್ರೌಂಚಾಚಲದ ತಿಪರ ಪ್ರದೇಶಮಂ ನೋಡುತ್ತುಮು
ಳಕಾಪುರದ ಪೋಪಿವೊಲನೆಯ್ದುವುದುಮಲ್ಲಿಯ ಜನಪದಂಗಳ್
ಕಂಡು— ಇದೊಂದು ಭಂಡಿಯು ಗಾಲಿಯಂತುಟೆ ನೆರಡುಕಲಹಂಸೆಗಳ್
ಕರ್ಚಿಕೊಂಡು ಪೋದಪ್ಪುದೊಂದಾಶ್ಚರ್ಯಮೆಂದು ಭೋರಂದಾ

ಪಾ—1. ಕಲವರಡು ಹಂಸೆಗಳ್ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು. ಗ ||

2. ಪಟ್ಟಣಂಗಳಂ. ಜನ ಕ ||

3. ಕುಣ. ಖ ||

4. ಭಂಡಿಯಂತುಟೆ. ಗ || ಖ ||

ಯಿತ್ತುಂ ಬರ್ಪ ರಭಸನುಂ ಕೂರ್ನುಂ ಕೇಲ್ದೊಪಾಪಕರ್ಮರೆಮ್ಮಂ
 ವಿಚಾರಿಸುವುದು ತಮಗಾವ ಕಾರ್ಯಮೆಂದು ನುಡಿಯಲ್ ಬಗೆದು
 ಬಾಯಂ ತೆಗೆವುದುಂ; ಅಚ್ಚು ಮುಖದ ಭಂಡಿಯಂತೆ ನುಚ್ಚುನುಚ್ಚಿ
 ಯಾಗೆ ಬಿದುರದಂ ನಾಂಸಾಹಾರಿಗಳ್ ಕಂಡು ಕೊರಪುಳ್ಳಯೊಳ್
 ಮೋದಿ ಕೊಂದರ್. ಅದಕ್ಕಿಂ, [೫]

ಶ್ಲೋ || .. ಸ್ವಿಗ್ಧಾನಾಂ ಹಿತಕರ್ತೃಣಾಂ ಯೋ ವಾಕ್ಯಂ ನಾಭಿವಂದತಿ |

ಸ ಕೂರ್ನುಂ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಃ ಕಾಪ್ಯಾರ್ಥವೈಶ್ವೇ ವಿನಶ್ಯತಿ ||” ೧೧೩

[ಟೀಕು-ಹಿತನಂ ಮಾಡುವ ಸ್ವೀಹಿತರ ವ್ರಾತನಾವನೋರ್ವಂ ಕೇಳದೆ ಅರ್ಪನಾತಂ
 ಕಿಡುವಂ; ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ - ಕಾಪ್ಯವಂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿರ್ಬು ಸತ್ತ ಕೂರ್ನುನಹಗೆ]

(೧೯ ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೇಷ.) [೧೦

ಎಂಬೀಕಥೆಯಂ ಕೇಳ್ವು ಚಂಡಪರಾಕ್ರಮನಿಂತೆಂದಂ:- ತತ್ತಿಗಳಂ
 ನೀಂ ಪೆತ್ತೆಂದು ಚೆಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ, ಇನ್ನಪ್ಪ ಕಜ್ಜಕ್ಕೆ ಮುನ್ನಮೆ ಮುಖ
 ಗುವುದಿದಾವ ಕಾರಣಮೆನೆ; ಮಧುರಾಲಾಪೆ ಮತ್ತಿಂತೆಂದಳೆ:- ನಿನಗಿ
 ನಿತಪ್ಪ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಪುಟ್ಟತ್ತಾದೊಡಂ ಯದ್ಭವಿಷ್ಯನೆಂಬ ಮತ್ಸ್ಯದ ಕ
 ಥೆಯಂ ಕೇಳೆಂದು ಪೇಲ್ವುದು. ಅದೆಂತೆನೆ:- [೧೫]

೨೩. ಯದ್ಭವಿಷ್ಯನೆಂಬ ಮತ್ಸ್ಯದ ಕಥೆ.

ಮಹಾನದಿಯ ಮಡುವಿನೊಳನಾಗತಮತಿಯುಮುತ್ತನ್ನ ಮತಿಯುಂ
 ಯದ್ಭವಿಷ್ಯನುಮೆಂಬ ಪೆಸರ ಮೂಯಿ ಮತ್ಸ್ಯಗಳ್ ಮತ್ಸ್ಯಪ್ರಧಾನ
 ರಾಗಿಪುವು. ಅಲ್ಲಿಗೆಂದು ದಿನಸಂ ಜಾಲಗಾಹಿರ ಬಂದು - ಈಮ
 ಡುವಿನೊಳ್ ಪಲವು ಮತ್ಸ್ಯಗಳೊಳವಿಲ್ಲಿಗೆ ನಾಳೆ ಬಂದು ಜಾಲಮಂ
 ಬೀಸಿ ಮತ್ಸ್ಯಗಳಂ ಪಿಡವಮೆಂದು ನುಡಿದ ನೂತನನಾಗತಮತಿ
 ಕೇಳ್ವು ಮತ್ತಿನ ಮತ್ಸ್ಯದ್ವಯದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತತ್ಪ್ರಪಂಚಮನೆಲ್ಲಮಂ
 ಪೇಲ್ವು ನನುಗಿಲ್ಲಿರಲ್ಪಾರದು, ಪೆಲಿತೊಂದು ಮಡುವಿಗೆ ಪೋಪಂ ಬನ್ನಿ
 ಮೆಂದೊಡುತ್ತನ್ನ ಮತಿ-ಮುನ್ನಮೆ ಪೋಗದೊಡೇಂ, ಅವರ್ಬಂದಾದಳೆ

ಬಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲ್ಪುಕುಮೆಂಬುದುಂ; ಯದ್ಭವಿಷ್ಯಂ—ಇಂತುಟವೈ
 ಡೆಯನೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪಡೆಯಲ್ಬಾರದು, ತನ್ನಪುದಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲಿಂದಂ ಪೋಗ
 ಲ್ಲೇಡೆಂದೊಡೆ; ಅವರನೊಡಂಬಡಿಸಲಾಪಿದನಾಗತಮತಿ ತನ್ನ ಸಮೂ
 ಹಂಜೆರಸು ಪೆರಿತೊಂದೆಡೆಗೆ ಪೋಪುದುಂ; ಮುಖದಿನಸಮಾಜಾಲಗಾ
 ಡಿರ್ ಬಂದು ಜಾಲಮಂ ಬೀಸುವುದುಂ; ಆಬಲೆಯೊಳುತ್ತನ್ನಮತಿ ತೊ
 ಡರ್ಡು ತನ್ನ ಪೆಸರಂ ನೆನೆದುಸಿರನೊಳತೆಗೆದಸುಪೋದಂತೆ ಮಿಸುಕ
 ದಿಪ್ಪುದುಂ; ಮಿಾಂಗುಲಿಗರ್ ಬಲೆಯಂ ತೆಗೆದು ನೋಡಿ ಮುನ್ನಮೆ
 ಸತ್ತಂತಿದುತ್ಪನ್ನಮತಿಯಂ ಕಂಡು ಬಲೆಯಿಂ ತೆಗೆದು ನೆಲದೊಳರಿ
 ಸುವುದುಮದು 'ಪೋಳದು' ಜಳದೊಳ ಮುಖದಿಗಿ ಪೋದುದು. ಯ
 ದ್ಭವಿಷ್ಯಂ ಮತ್ತೊಂದು ಬಲೆಯೊಳ ಸಿಲ್ಕಿ ತಲೆಯಂ ಬಡಿಯುತ್ತಿದುರ್
 ದಂ ಮಿಾಂಗುಲಿಗಂ ಕಂಡು ನೆಲದೊಳಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೊಂದಂ. [೧೧

ಅದರ್ಪಿಂ,

ಶ್ಲೋ || "ಅನಾಗತವಿಧಾತಾ ಚ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತನ್ನಮತಿಪ್ರಥಾ |

ದ್ವ್ಯವಿಮಾ ಸುಖಮೇಧೇತೇ ಯದ್ಭವಿಷ್ಯೋ ವಿನಶ್ಯತಿ ||" ೧೧೯

[ಟೀಕಾ—ಮುಂದೆ ಬಹುದನವಿವನನುಂ ಬಂದುದರ್ಕ ತಕ್ಕುದಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಲ್ಲವ
 ನುಂ ಈಯಿರ್ಬರೇ ಸುಖಂಬಡುವರಿ; ಬಂದುದಂ ಬರಲಿಯೆಂದಿರ್ವವಂ ಕಿಡುವಂ.]

(೧೯ ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೀಷ.)

'ಎಂಬೀಕಥೆಯಂತೆನ್ನ ಮಾತಂ ಕೇಳದೆ ನೀನುಂ ಯದ್ಭವಿಷ್ಯನಾದೆ'
 ಎಂದು ನುಡಿಯೆ ಚಂಡಪರಾಕ್ರಮನಿಂತೆಂದಂ: —

ವೆಂಡಿರ ಮಾತಂ ಗಲೆ ಕೈ |

[೨೦

ಕೊಂಡವರಭಿಮತದೆ ನಡೆವನಪ್ಪೊಡೆ ಗಂಡಂ ||

ಗಂಡನಣಮಾಗಲಿಯುಂ |

ಭಂಡಂ ಮೇಣ್ ಪಂಡನಕ್ಕುಮಾಚಂಡಾಲಂ || 233

ಪಾ-1. ಲಕ್ಕು. ಗ ||

2. ಋ. ಕ || ಗ ||

3. ಪೂದಿಯ, ಗ ||

4. ಗ || ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

5. ನರಮನುಷಂ. ಕ ||

ಅದಯಿನಿನ್ನಾವುದುಮಂ ನಾನೆ ಬಲ್ಲೆಂ, ನೀನುಸಿರದಿರೆಂದು ವಲ್ಲ
 ಭಿಯಂಕಲ್ಲ ಸರದಿಂ ನುಡಿದು ಮಾಣಿಸುವುದುಂ; ಮಧುರಾಲಾಪೆ ಮಯಿ
 ದಿವಸಂ ತತ್ತಿಗಳಂ ಪೆತ್ತು ಬಯ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಜಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನುಂ ತಾನುಂ
 ಕುಡುಕಂ ಕೊಳಲಡವಿಗೆ ಪೋಪುದುಮನ್ನೆಗವಾಸಮುದ್ರಂ ವೇಲೆ
 ಯೊತ್ತಿ ತತ್ತಿಗಳಂ ತನ್ನ ತೆರೆಗೈಗಳಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ತೆಗೆದು ತಂದಾಗಳ್
 ಮತ್ತೊಂದುತ್ತಮಮಪ್ಪೆಡೆಗೆ ಸಾರ್ಚಲನ್ನೆಗಂ ಟಿಟ್ಟುಭಮಿಥುನಂ ಕಿಱಿ
 ದಾನುಂ ಬೇಗದಿಂ ಬಂದು ತಮ್ಮಿಕ್ಕಗೆ ಪೋಗಲಲ್ಲಿ ತತ್ತಿಗಳಂ ಕಾಣ
 ದೆ ಬೆಕ್ಕಸಂಬಟ್ಟು ಮಯಿಗಿ ಮಧುರಾಲಾಪೆ ವಿಪ್ರಲಾಪಂಗೆಯ್ಯೆ; ಚಂಡ
 ಪರಾಕ್ರಮನಿಂತೆಂದಂ: —

ಚಂಡಪರಾಕ್ರಮವೆಸರಂ | [೧೦

ಕೊಂಡಿದೆನ್ನೆಳವನೆಯಿದುಮಯಿಯದೆ ವೈರಂ ||

ಗೊಂಡೀಕಡಲಂ ತವೆ ಪೀ |

ದರ್ಪಂಡಂಗಳನಯಿಸಿ ತಂದು ನಿನಗಾನೀವೆಂ || 234

ಬಗೆಯದಿರಾ ನಿನ್ನಯ ತ |

ತ್ತಿಗಳಂ ಸಾಗರಮನೊತ್ತಿ ತಂದಾನೀವೆಂ || [೧೫

ಪಗೆಗೊಂಡು ಕುಡದೆ ತಡೆದಂ |

ದಗಸ್ತ್ಯನುಯಿ ಪೀರ್ಪ ತೆಂದೆ ಕಡಲಂ ಪೀರ್ವೆಂ || 235

ಎಂದು ಮಾಣದೆ ಬಕಕಾಕಕೋಕಿಲಕುಕಚಕ್ರವಾಕಚಕೋರಕ
 ಕ್ಕರಶೈಲನಕಪೋತಹಂಸಕಾರಂಡಭೇರುಂಡಾದಿಸಮಸ್ತವಿಹಂಗಳಮಜಾ
 ತಿಗಳೆಲ್ಲಮಂ ನೆರಪಿ ತನ್ನ ತತ್ತಿಗಳಂ ಸಮುದ್ರನೆತ್ತಿಕೊಂಡುಯ್ಯ
 ನೆಂದು ಪುಯ್ಯಲಿಡುವುದುಂ; ಪಕ್ಕಿಗಣಂಗಳದನುಪೇಕಿಸಲಾಗದು,
 ಎಮಗೆ ಕುಲಸ್ವಾಮಿಯಪ್ಪ ಗರುಡಂಗಳಿಪಲ್ವೇಯ್ಯಮೆಂದೆಲ್ಲಮೊಂ
 ದಾಗಿ ಪೋಗಿ, [೧೬

ಪಾ-1, ರೇಂ. ಕ || ೫ || 2, ನ. ಖ || ೫ ||
 3, ಪೋಪೋಪು. ಗ || 4, ನೊತ್ತಿಕೊಂಡುಬೆಂ. ಖ ||

ಕನಕನಿಭಪ್ರಭಾಂಘಿಯುಗನಂ ತುಹಿನಾಚಲವರ್ಣಮಧ್ಯದೇ |
ಹನನುದಿತಾರುಣಪ್ರತಿಮಕಂಠನನಂಜನಮೇಚಕೋರುಮೂ ||
ಭಗನನತುಲಪ್ರತಾಪವಿಜಿತೋದ್ಧತವಿಶ್ವಮರುನ್ನಿಕಾಯನಂ |
ವಿನಿಹತಕಾದ್ರವೇಯನನಜೇಯನನೂರ್ಜಿತವೈನತೇಯನಂ || 236

ವ|| ಅಂತು ಕಂಡು ಪೊಡೆಮಟ್ಟು ಸಮುದ್ರನ ದೆನೆಯಿಂ ತಮಗಾ
ದುಪದ್ರವಮನಹಿಪೆ ; ತದುಪದ್ರವಪ್ರತೀಕಾರವಿಧಾನಸಮರ್ಥನಖಿಳ
ಕಾದ್ರವೇಯವಿದ್ರಾವಣಂ ಸಕಲಕುನಿಗಣಸಮೇತಂ ಕ್ಷೀರಪಾರಾವಾ
ರಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಭಾಸುರಸುರಾಸುರಶಿರೋಮಣಿಮರೀಚಿಮಾಲಾಲಂ
ಕೃತಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದನಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕುಚಕುಂಭಕುಂಕುಮಪಂಕಾರು
ಣೀಭೂತವಿಶಾಲವಕ್ಷಸ್ಥಳನಂ ಮಧುಮುಖ್ಯಾಸುರವಧೂಜನಾಕ್ರಂದ
ನನಯನವಾರಿಧಾರಾ ಪೂರಪರಿಪಾತನಿರಾಕೃತಕಲುಪಶಿಖಿಶಿಖಾ¹ಕಲಾಪ¹
ನಂಭೌಮುಭಾವನಾ²ಭರಣ³ಭಂಜನವಿಧಾನಸಮರ್ಥನಂ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು
ಮಹಾದಾನನವಕ್ಷಸ್ಥಳಸ್ಥಿತವಜ್ರಾಯಿತನಖರಶಾಲಿಯಂ ವಜ್ರಪಾಪಾ
ಣವಿಷಮಿತಶಂಖಚಕ್ರಧರನಂ ಪಿತಾಮಹಾದಿಮುನಿಗಣಸ್ತೂಯಮಾನ
ಕುಭಚರಿತನಂ ನಿಜಪ್ರತಾಪ⁴ಸಂತೋಷಿತದನುಜ⁵ವೈಂದಲತಾ⁶ಕಂದ
ನಂ⁷ಮುಕುಂದನಂ⁸ಕಂಡು ಕೈಗಳಂ ಮುಗಿದು, [೧೬

(ಪದ್ಯ ೪)

ಜಯ ದಿವಿಜಗಣಾರ್ಚಿತಚಾರುಚರಣ |
ದುರಿತೋಗ್ರತಮಃಪಟಲೋಷ್ಣಕಿರಣ || ೧||
ತಾಪಿಂಥಸಮಚ್ಛವಿನೀಲವರ್ಣ | [೨೦
ವಿದ್ಯಾಧರಕಾಂತಾಗೀತವರ್ಣ || ೨||

ಪಾ- 1, ಜ್ವಲ. ಕ || 2, ರಮಣ. ಖ || 3, ಸಂತೋಷಿತಚ್ಚಂದಾರಣ. ಗ ||
4, ಕಂದಳನಂ. ಕ || 5, ಪದ್ಮಳ. ಕ || 6, ರಾಂಗಳಾಗೀತಾಳರ್ಣ. ಕ ||

ರಾಮಾನಂದನಾಂಬುಜನುತ್ತಭೃಂಗ |

ವರಕೌಸ್ತುಭಭೂಪಣಭೂಷಿತಾಂಗ || ೩||

ಮಧುಕೈಟಭಪಾದಪಘನಕುತಾರ |

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕುಚಮಂಡನತಾರಹಾರ || ೪||

ನರಕಾಸುರಮದಕರಿಪಂಚವದನ |

[೫]

ಕುಸುಮಾಯುಧಮಂಗಳಜನ್ಮಸದನ || ೫||

ಕಂಸಾಸುರಹಂಸಪಯೋದಕಾಲ |

ಶಕಟಾಸುರಪ್ರಕಟವಿಲಯಕಾಲ || ೬||

ಕೃತಬಾಣಭಯಂಕರದರ್ಪಭಂಗ |

ಚಾಣೂರಸರೋರುಹಮದಮಾತಂಗ || ೭||

[೧೦]

ನಖಭಿನ್ನಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಶರೀರ |

ಜಠರಾಂತರ್ವಿನಿಹಿತಭುವನಭಾರ || ೮||

ಖಳಧೇನುಕಕಾನನಕೃಷ್ಣಮೂರ್ಗ |

ವಿತ್ರಸ್ತಸಮಸ್ತನಿಶಾಟವರ್ಗ || ೯||

ಕೋಪಾನಲಮಗ್ನಸುರಾರಿಶಲಭ |

[೧೫]

ಘನಭಕ್ತಿಸಮಸ್ವಿತಯೋಗಿಸುಲಭ || ೧೦||

ಉತ್ಪಾಟಿತಕಾಳಯಭುಜಗದಂತ |

ದಿತಿಜೋತ್ತಮಸಮದತನುಕೃತಾಂತ || ೧೧||

ಮಂದಾರರಜೋಂಚಿತಮಣಿಕಿರೀಟ |

ಬಳಭೀಕರಮುಷ್ಟಿಕಕಾಳಕೂಟ || ೧೨||

[೨೦]

ವರಕೌರ್ಯವಿನಿರ್ಜಿತಕಾರ್ತವೀರ್ಯ |

ಚಲಿತೋನ್ನತಮಂದರಕುಧರಧೈರ್ಯ || ೧೩||

೧-೧. ಖ || ೧ || ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲ.

೨. ಶಕಟಪ್ರಕಟಾಸುರವಿಲಯತೀರ್ಣ. ೧ ||

೩. ಮತ್ತ. ಖ ||

೪. ಔರ. ಕ ||

೫. ಔ. ಕ || ೧ ||

ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಸರ್ವಗ ದೇವದೇವ |

ಸರ್ವಜ್ಞ ನಮಸ್ತೇ ವಾಸುದೇವ || ೧೪ || 237

ಎಂದು ದೇವದೇವನನೀಕಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆಹಿಗಿ
ಪೊಡೆಮಟ್ಟು ಮುಂದೆ ನಿಂದ ಪತತಿ, ಗೋತ್ರಾಧಿಪತಿಯ ಮೊಗಮಂ
ದಾಮೋದರನಾದರಂಚೆರಸು ನೋಡಿ—ನೀನೆಂದಿನಂದಮಲ್ಲಿಂದು ನಿನ್ನ
ಗೋತ್ರಸಮೇತಂ ಬಂದ ಕಾರಣವಾವುದೆನೆ; ವಿನತಾನಂದನಂತೆಂ
ದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದಂ: — ಈಟಿಟ್ಟಭನ ತತ್ತಿಗಳಂ ವಾರಿಧಿ ಮೇರೆದಬ್ಬಿ
'ಕೊಂಡುಯೊಡೆ' ಪುಯ್ಯಲಿಡಲ್ಪಂದೆನೆಂಬುದುಂ; ಮುಕುಂದಂ ಮುಗು
ಳ್ಳಗೆನಗುತ್ತಂ—ಇದಾವ ಕಾರ್ಯಮೆಂದಿಂತಪಹಾಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯೆ; ವಿನ
ತಾನಂದನಂ ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದಂ:— [೧೦

ಶ್ಲೋ || ೧. ಅಶಾಃ ಪುರಯಿತುಂ ಗುಣಾಃ ಸುಕಟಿತುಂ ವಾನೋನ್ನತಿಂ ರಕ್ಷಿತುಂ |

ಕಾರ್ಯಂ ಸ ಧಯಿತುಂ ಖರ್ಜಾ ಸ್ವಲ್ಪಯಿತುಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸಮಾಸೇವಿತುಂ ||

ಸ್ವಪ್ರಾಪ್ತೈಃ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಾಂಜಲಿಜಲೈಃ ವಿಕ್ರೇಯ ದೇಹಸುತೀಂ |

ಸಂತೋ ಭೂಪತಿವಾಕ್, ಯಂತಿ ನ ಪುನರ್ದ್ಯನ್ಯಾಯ ದುಃಖಾಯ ಚ || ೧೧

[ಟೀಕು—ಖರ್ಜಾಯಂ ತೀರ್ಚಲಂ, ಗುಣಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸಲಂ, ಅಭಿಮಾನದ
ವರ್ಚಂ ರಕ್ಷಿಸಲಂ, ಕಾರ್ಯಮಂ ಸಾಧಿಸಲಂ, ದುರ್ಜನರಂ ಕಿಡಿಸಲಂ, ಕ್ರೀಯಂ
ಲೇಸಾಗಿ ಭೋಗಿಸಲಂ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಮಂ ಧಾಯನೆಹಿತಿದು ದೇಹಸುತಿಯಂ ಮಾಲಿ
ಸತ್ತುರುಷರ ಅರಸನಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪರೆ; ಅದಲ್ಲದೆ ದೈನ್ಯಕ್ಕೆಂ ದುಃಖಕ್ಕೆಂ ಅಶ್ರಯಿಸು
ವರಲ್ಲ.] [೧೧

ಎಂದು ನೊಂದು ನುಡಿದ ತಾಕ್ಷ್ಯನ ಮನಃಕೃತಮನಧೋಕ್ಷ ಜನ
ಲಿತು ವರುಣನಂ ನೆನೆಯಲೊಡಮಾತಂ ಬಂದು ಪೊಡೆಮಟ್ಟು—ಬೆಸ
ನಾವುದೆಂದೊಡೀವಕ್ಕಿಯ ತತ್ತಿಗಳಂ ಸಮುದ್ರಂ ತನ್ನ ಮೇರೆಯಂ

ಮಿಾಱಿ ಕೊಂಡು ಪೋದಂ: ಅವಂ ಬೇಗಂ ತಂದೊಪ್ಪಿಸೆನಲೊಡಂ;
ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮೆಂದು ತಂದಾತತ್ತಿಗಳಂ ಟಿಟ್ಟಭಮಿಧುನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂ."

ಅದರೊಂ,

ಶ್ಲೋ || "ಶತೋರ್ಬಲವನವಿಜ್ಞಾನು ವೈರವಾಚರತೇ ತು ಯಾಃ |

ನ ಪರಾಭವಮಾಪ್ನೋತ ಸಮುದ್ರಾಪ ಟಿಟ್ಟಭಾಪೆ ||" ೧೦೦ [೫

[ಟೀಕು—ಆವನಾನೊವಂ ಶತ)ವಿನ ಖಲವ್ರಸಹಿಯಾಡೆ ವಿರೋಧಂಗೆಂಬಂ,

ಅವಂ ಸೋಲವಂನೈದುವಂ. ಅದಹಗಂದೊಡೆ—ಟಿಟ್ಟಭನಿಂ ಸಮುದ್ರವೆಂತಂತೆ]

ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಮುಂಟಿದರೊಂ,

ವಾಕ್ಯಂ || "ಸಾಹಸ್ಯಃ ಖಲಾಃ ಪ್ರೇರ್ವಸತಿ ||" ೧೦೦

ಎಂಬ ನಯವುಂ ಪಿಡಿದು ಸಾಹಸಂಗೆಯ್ಯುದೆನೆ; ಸಂಜೇವಕನಿಂ
ತೆಂದಂ:—

ವಾಕ್ಯಂ || "ಸಂದಿಗ್ಧೋ ವಿಜಯೋ ಯುಧಿ ||" ೧೦೦

ಎಂಬುದು; ಇನ್ನುಂ ಪಿಂಗಳಕನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ನಿನ್ನರೊವಂದದಿಂ
ನುಡಿದೆನ್ನಂ ನೀನೊಮಿಂಗೆ ಕಾವುದೆನೆ; ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:—

ವಾಕ್ಯಂ || "ಅರ್ಥಿ ದೋಷಂ ನ ವಶ್ಯತಿ ||" ೧೦೧ [೧೫

ಎಂಬುದು ತಪ್ಪದು. ಅದೆಂತೆನೆ:—

೨೪. ಅರ್ಥಿ ದೋಷಂ ನವಶ್ಯತಿ.

ಬೊಮ್ಮದೇವನ ಬೊಮ್ಮಂ ಶ್ರುತಿವಿಹಿತಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನನಿಶ್ಚನಪ್ಪ
ರಾನಣಂ ಕಾಮಾತುರನಾಗಿ ರಾನನಂ ವಂಚಿಸಿ ಭೂಮಿಜೆಯನುಯ್ಯೆ
ತದ್ವಿಯೋಗವಿಧ್ವಲೀಭೂತಚಿತ್ತಂ ರಘುವಂಶಜಾತಂ ನೇತುವಂ

ಟಿ—೧೨೧. ಸಾಹಸಂಗಳೆಂ ಸಿರಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಂ.

೧೨೨. ಕಾಳೆಗದೊಳು ಗೆಲುವಂತೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲರಿದು.

೧೨೩. ಪಿರಿದುಂ ಬಯಕೆಯನುಳ್ಳವಂ ಕೇಡಂ ನೋಡಂ.

ಪಾ—1. ಕೊಂದನವಂ. ಬ || 2. ಇತ್ತಂ. ಕ || ಗ ||
3. ಘೂವ. ಬ || 4. ವಸತಿವಸಿ. ಬ ||

ಬಂಧನಂಗೆಯ್ದು ಮೇಲೆ ವರಲಿಪ್ತದಂ ರಾನಣಂ ಕೇಳ್ದು ತತ್ಕಾರ್ಯ
ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯೊಳದೃಷ್ಟಿ, ವಿಭೀಷಣನಿಂತೆಂದಂ:—

ತತಧೃತಿಪೌತ್ರನುಂ ಜಿತಜಗತ್ರಯವೀರನುಮಾಗಿ ನೀಂ ಮಹಾ |
ಸತಿಗವನೀಜೆಗನ್ಯವಧುಗಾಟಸೆ ವಾಸವವಪ್ಪಿಧರ್ಮನೈ ||
ರೈವರುಣಾನಿಲಾರ್ಥಪಹರರ್ ನಗುವರ್ ಮುಳಗುಂ ಮುರಾರಿ ವಾ|
ಕ್ರೈತಿ ಪಯಿಗುಂ ಮನೋಜರಿಪು ವೇಸುಗುನುಗ್ಗ ದ ಕೀರ್ತಿ ಮಾಸುಗುಂ||

ಎಂಬುದುಮದಲ್ಲದೆಯುಂ,

ವಾಕ್ಯಂ || “ ಪರದಾರಗವನವನಾಯುಃ || ” ೧೦೪

ಎಂಬುದು ತಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮುಂಟದೆಯಿಂ ನೀತಿಯುಂ ರಾಮಂಗೆೊಪ್ಪಿಸು
ವುದೆ ನೀತಿಯುಂ ನಿರ್ವಾಹಮುಮೆಂದು ಸತ್ಪುರುಷವಿಭೂಷಣವಪ್ಪ
ವಿಭೀಷಣಂ ಸುಭಾಷಿತಂಗಳಂ ನುಡಿಯೆ ತನಗಿಚ್ಛಾ ವಿಭೂತಿಯುಂ ಮೊ
ಡಿದನೆಂಬನಿತೆಯೊಳಾದನುಜನನುಜನಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಬಗೆದಂ.

ಪಿಂಗಳಕನವೈಡೆ ಕೇವಲಂ ರಜೋಮೂರ್ತಿಯುಮತಿವರ್ತಿಯು
ಮಾಗಿರ್ಪನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ. [೧೪]

ಶ್ಲೋ || “ ನ ವದೇತ್ಸ್ವಾಮಿನಿ ಕೃದ್ಧೇ ಯುಕ್ತಮಪ್ಯುತ್ತರಂ ಬುಧಃ |

ಜ್ವರಾದೌ ದುಗ್ಧಸಾನಂ ಹಿ ವಿಷವಾಹುರ್ವಾನಿಷಿಣಃ || ” ೧೦೫

[ಟೀಕು—ಆರಸು ಕುತನಾದಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಹ ಉತ್ತರವಾದೊಡಂ ಬಲ್ಲವರ ನುಡಿ
ಯಲಾಗದು. ಜ್ವರವ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದೊಸಂ ವಿಷವಹುದೆಂದಂ ಬುದ್ಧಿವಂ
ತರ ಪೇರ್ಪಿರಿ.] [೧೫]

ಎಂಬ ನೀತಿವಾಕ್ಯಮುಂಟಪ್ಪುದಲ್ಲದೆ ಪಲವು ದಿನವಸಮಾಹಾರಂಬ
ಡೆಯದೆ ಕೆಂಗೋಲ್ಪಸಗಿದ ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಪೂಣಿಗತನದಿಂದೇನಾನುಮೊಂ
ದಂ ನುಡಿದಿನವೈಡೆನ್ನನೆ ಮುನ್ನಮಾಪೋಶನಂಗೆೊಳ್ಳು ಮದೆಯಿಂ ನುಡಿ

ಟ—೧೨೪. ವೈವಿವಣ್ಣೋಳ್ ಕೂಡುವವನಾಯುವರೆಗುಂ.

ಪಂ—1. ವಿಭೀಷಣಂ ಸತ್ಪುರುಷವಿಭೂಷಣಮವ್ವ. ೧ || ಬ ||

ವುದದಂತಿರ್ಕೆ; 1 ಅದಿದರ್ ದೇಸೆಯಂ ಮೊದಲಾಗಿ ನೋಡಲಣ್ಣೆನದಲ್ಲ
ದೆಯುಂ,

ಸಂಜೀವಕ ನಿರನಿತನಿ |

ತಂಜಿದೊಡಂ ಕುಂಜರಾರಿ ಕೊಲ್ಲದೆ ಮಾಣಂ ||

ಕಂಜೋದರನುಂ ಹರನುಂ |

[೫]

ಕಂಜಾಸನನುಂ ಕಡಂಗಿ ಕಾವೊಡಮಿಗಳ್ || 238

ಎನೆ; ಗವಾಧಿಪನದಲ್ಲಮಂ ಕೇಳ್ದದೊಡಮಿನ್ನೆಂತುಂ 1 ಶಕ್ತ್ಯೈ
ನುರೂಪದಿಂ ಸಾಹಸಂಗೈದಪ್ಪೆಂ, ಪಿಂಗಳಕನೇನಗೆ ತಪ್ಪಂ ಬಗೆ
ವಾಗಳಂತಿರ್ಪನಾಯ ಪೇಟಿನೆ; ದವನಕಂ ಪೇಟುಂ:-ಆಸಿಂಗಂ
ಮುನ್ನಿನಿರ್ಪಂದಮಲ್ಲದೆ ಶಿಲಾತಳದ ಮೇಲೆ ಕಾಲುಮುಂ ಬಾಲಮುಮು
ನುಡುಗಿಯಡಂಗಿಸಿ ಕಿವಿಯಂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕರೀರಮಂ ಸಂಕೋಚಿಸಿ
ನಟ್ಟ ದಿಟ್ಟಗಳ್ವರಸು ನಿನ್ನನೆ ನೋಡುತ್ತಮಿರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡಾಗಳೆ ಯು
ದ್ಧಸನ್ನದನೆಂದೆಯೆಂದು ಪೇಟುರಡರ್ಕಂ ಪರಸ್ಪರವಿರೋಧಮಂ
ಮಾಡಿ ಪ್ರಕೋಪಂಗೊಳಿಸಿ ಮಾಣದಾಕ್ಷಣದೊಳ ದವನಕಂ ಕರಟಕ
ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು,-ಎನ್ನತ್ತಿ ಕೊಂಡ ಕಜ್ಜದ ಕಡೆಯನೆಯಿಸಿ ಬಂದೆನೆಂ
ಬುದುಂ; ಕರಟಕನಿಂತೆಂದಂ:-

[೧೬]

ಕೋ || 1 ಭಿತ್ತಿ ಸಮ್ಯಕ್ಪರಿತೋ ಭೇದೋಪಾಯಸ್ಥಿರಾಂ ಮತಿಂ |

ಭೂಧರಾ ಕರ್ಕಶಲ್ಕಾ ಮಹಾಶನಿವೋದಕಂ || 2 ೧೬೬

[ಟೀಕಾ-ಲೇಸಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಭೇದೋಪಾಯವು ಸ್ಥಿರವಹ ಮತಿಯಂ ಭೇದಿ
ನುವುದು: ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ-ಪಟ್ಟತಪ್ಪ ಕಲ್ಲುಗಳಳ್ಳ ಪಟ್ಟಮಂ ಸಿಡಿಲಂ ನೀರಂ
ಭೇದಿಸುವಹಗೆ.]

ಎಂದಿಂತಾನರಿಗಳ್ ತಮ್ಮೊಳ್ ನುಡಿಯುತ್ತಿರ್ಪಿನಮಿತ್ತಲ್,

ಪಾ-1. ಆಸಿಂಹಮಿರ್ಪ. ಗ || 2. ಮಾ. ಗ || 3. ಮನ್ನ. ಖ ||

4. ಶಕ್ತ್ಯೈನುಸಾರಂ. ಗ || 5. ತಪ್ಪಲ್. ಖ || ಗ ||

ಸಂಜೀವಕನಂದಂತನ |

ಗಂ ಜೀವನದಾಸೆಯದು ನಿರಾಸೆಯುವಾಯ್ತಿ ||

ನ್ನಂಜದೆ ಕಾದುವೆನಂಜಿದೊ |

ಡಂ ಜವನಿನ್ನೆನ್ನ ಬಹುಯನೇನುಲಿಡವನೇ || 239

ಅದಹಿಂದೀಗಳೆ ಪೋಗಿ ತಾಗಿ ತಟ್ಟಿಯೆ; ಬಹುಕ್ಕೆ ತನ್ನಪ್ಪದ
 ಕೈಂದು ಭೋರನೆ ಬಂದಾಸನ್ನಮುಮತಿದೂರಮುಮಲ್ಲದೆ ನಿಂದು ದವ
 ನಕಂ ಪೇಲ್ಪಿ ಚಿಹ್ನಂಗಳನಾಸಿಂಗದ ಮೊಗದೊಳ್ ಕಂಡು ಕಡುಗಲಿ
 ಯಪ್ಪುದುಮದಲಿ ಜೇವೈಯುಮಂ ಪಿಂಗಳಕಂ ಕಂಡು ಕಡುಮುಳಿದು
 ಬಳವದರಿಕುಂಭಿಕುಂಭ |

ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪಾಯ್ವಂತೆ ಪಾಯ್ವನಧಿಕಬಲಂ ಪಿಂ || [೧೦

ಗಳಕಂ ಮಾಡದೆ ಗೋಮಂ |

ಡಳಮುಖ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕಲುಪಕಲುಷಿತವದನಂ || 240

ಅಂತು ಪಾಯ್ವುದುಂ ಸಂಜೀವಕಂ ವಜ್ರಪಾಪಾಣಿನಿಶಿತವಿವಾಣ
 ಯುಗಳದಿಂ ಕಂಠೀರವನ ಕಂಠಪ್ರದೇಶಮನಿಹಿದು ಪಿರಿದುಂ ಪೊಯ್ತಿ
 ತಟ್ಟಿಯೆ ಕಾದಿ, [೧೫

ಬಳಭುಗ್ನೃಧ್ವಕದಂಬಮಂಬರದೊಳುಗ್ರಶ್ವಾಪದಶ್ರೇಣಿ ಭೂ |

ತಳದೊಳ್ ನರ್ತಿಸೆ ಕೋಪಪಾವಕಶಿಖಾಜಾಲಾತಿರಾದ್ರಾನನಂ ||

ಕುಳಶಾಗ್ರೋಗ್ರಪರಿಸ್ಪುರನ್ನಬಮುಖವ್ಯಾಳಗ್ನಮಾತಂಗಜಾಂ |

ಗಳಕಂ ಪಿಂಗಳಕಂ ಗವಾಧಿಪತಿಯಂ ಕೊಂಡಂ ಭುಜಾದಂಡದಿಂ||

ಅಂತು ಕೊಂಡತಿಶ್ರಾಂತನಾಗಿ ವಸಂತಸಮಯಕಿಂಶುಕೋಪಮು
 ನಬಮುಖದಿನತತ್ಯಸುರನಾಗಿದರ್ ನಿಜಸ್ವಾಮಿಯಂ ಕಂಡು ಕರಟಕಂ

ಪಾ-1. ಚಿಹ್ನಂಗಳನಾಸಿಂಗದಮೆಯ್ಯೊಳ್. ಕ || ; ಕುಟುವನಾಸಿಂಗದೊಳ್. ಗ ||
 ೨. ಗೋಮಂ. ಗ ||

ದವನಕಂಗಿತೆಂದೆ:- ನಿನ್ನಂತಪ್ಪ ದುರ್ಮಂತ್ರಿಯ ಕಾರಣದಿಂ ಪಿಂಗಳ
ಕಂಗೆ ಧರ್ಮಹಾನಿಯುಂ ಯಶೋಹಾನಿಯುಮಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ಪ್ರಾಣ
ಹಾನಿಯುಮಾಗಲಿದುರ್ದಿದಾತನ ದೋಷಮಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ದೋಷಮ
ಲ್ಲದಂತೆನೆ: -

ಶ್ಲೋ || "ದುರ್ಮಂತ್ರೀಣಂ ಕಮುಪಯಾಂತಿ ನ ನೀತಿದೋಷಾಃ | [೫
ಸಂತಾಪಯಂತಿ ಕಮುಪಹೃಭುಜಂ ವ ರೋಗಾಃ ||
ಕಂ ಶ್ರೀರ್ನದರ್ಮಯತಿ ಕಂ ನ ಸಿಹಂತಿ ವೃತ್ಯುಃ |
ಕಂ ಸ್ತು)ಕೃತಾ ನ ವಿಷಯಾಃ ಪರಿತಾಪಯಂತಿ ||" ೧೬೭

[ಟೀಕು-ದುರ್ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದವನ ನೀತಿದೋಷಗಳ ತಾಗದಿರುವು, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ
ಏವನ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ಏಡಿಸುವುವು, ಐಶ್ವರ್ಯವೆಂತಹನನುಂ ಸೋಪಿಸುವುದು, ವೃತ್ಯು
ದಂತಹನನುಂ ಕೊಲ್ಲುವುದು, ಸ್ತು)ಯರು ಮಾಡಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳಿವನನಾದೊಡಂ
ಘಂಟಾಪಂಟಿಸುವುವು.] [೧೬

ಮುತ್ತಂ,

ಶ್ಲೋ || ಸಾಮ್ಯವ ಹಿ ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಮಾದೌ ಕಾರ್ಯಂ ವಿಜಾನತಾ |
ಸಾಮಸಿದ್ಧೋ ಹಿ ವಿಜಯೋ ನ ಪ)ಯಾತಿ ಪರಾಭವಂ ||" ೧೬೮

[ಟೀಕು-ಕಾರ್ಯವನಿವಿವಾತನು ಮಾಡಲಲ್ಲಿ ಸಾಮವನೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು,
ಸಾಮಂ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೊಡೆ ವಿಜಯವಹುದು ಸೋಲವನೈದನು.]

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ:-

[೧೮

ಶ್ಲೋ || "ಸಾಮಾದಿದಂಡಪರ್ಯಂತಂ ನಯಃ ಪೋಕ್ತಶ್ಚತುರ್ವಿಧಃ |
ತೇಷಾಂ ದಂಡಸ್ತು ಪಃಪೀರ್ಯಾ ತಸ್ಮಾದ್ಧಂಡಂ ವಿವಂರ್ಜಯೇತ್ ||" ೧೬೯

[ಟೀಕು-ಸಾಮಾದಿಯಾಗಿ ದಂಡಪರ್ಯಂತವನುವುಮಾಯಂ ನಾಲ್ಕು ತೆರಿವಕ್ಕುಂ.
ಅವುಗಳಿಗೆ ದಂಡವೆಂನುದು ಪಃಪವನುಳ್ಳುದು, ಅದುಕಾರಣದಿಂ ದಂಡವುಂ ಬಿಟ್ಟು
ಕಳವುದು.]

ಶ್ಲೋ || "ನ ಮಯೂಷೇನ ರತ್ನಾನಾಂ ನಾತಪೇನ ನ ಮಹಿನಾ |
ಸಾಮ್ಯವ "ಪ್ರಭಯಾ ಯಾತಿ ವಿದ್ವಿಷ ಪ್ರಭವಂ ತವಾಃ ||" ೧೭೦

ಕಾ-1. ಮಲ್ಲಂತೆನೆ, ಗ || 2. ದೃ. ಖ || 3. ಗ || ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.
4. ಶೋ. ಕ || 5. ಸ. ಕ || 6. ಪ್ರಖಯಂ. ಗ || ; ಪ್ರಭವಂ. ಕ ||

[ಟೀಕಾ-ಕತ್ರಾವಿಂ ಜನಿಸಿದ ಕಲ್ಪಿಲೆಯಂಬುದು ರತ್ನದ ಬೆಳಗಿಂದಂ, ಬಿಸಿಲಿಂದಂ, ಕಿರ್ಕಿಂಪಂ ಕಿಶುವುದಲ್ಲ ; ಸಾಮದ ಬೆಳಗಿಂದವೆ ಕಿಶುವುದು.]

ಶ್ಲೋ || " ಕಾರ್ಯಾಣ್ಯಾತ್ಮವಂದನಸಾಹಸವಯಾನ್ಯಾಯಾನಾಧ್ಯುನಿ ಯೇ
ಪ್ರೀತ್ಯ ಸನ್ನಮಯಂತಿ ನೀತಿ ಕಾಶಲಾಃ ಸಾಮ್ನೈವ ತೇ ಮಂತ್ರಿಣಃ |
ನಿಸ್ಸಾರಾಲ್ಪಫಲಾನಿ ಯೇತ್ಸವಿಧಿನಾ ವಾಂಛಂತಿ ದಂಡಾಧರಾ [೫]
ಸ್ತೇಷಾಂ ದುರ್ಣಯಚ್ಛೇಷ್ವಿತ್ಯೈರ್ನರಪತೇರಾರೋಪ್ಯತೇ ಶ್ರೀಸ್ತುಲಾಂ || "೧೬೦

[ಟೀಕಾ-ಆರ ಕೆಲಂಬರ ನೀತಿಕಾಶಲರ ಪಂಡಸಾಹಸವಯವಹ ಅಸಾಧ್ಯವೆಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗಳಂ ಸಾಮದಿಂದವೆ ಮಾಡಿ ನೈವಂಗಿ ಸಂತೋಷವೆಂದಿಸುವರೆ ಅವರಿಗಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೆ ; ಆರ ಕೆಲಂಬರ ತಲಿನದಿಯಾದ ನಿಸ್ಸಾರವಾಗಿ ಅಲ್ಪಫಲವಹಂತಹವನೆ ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸಿಹರ ಆವರ ದಂಡಾಧರನನಿಸಿಕೊಂಬರೆ ; ಅವರ ದುರ್ಣಯಚ್ಛೇಷ್ವುಗಳೆಂ ನೈವನೈಶ್ವರ್ಯಂ ತೊಲೆಮಲ್ಲಿ ತೂಗಿಸಿ ಕೊಂಬುದು.] [೧೬

ಜಯಮಂ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮೊದಲೊಳೆ |

ಬಯಸುವ ಸಚಿವಂ ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯಗಳೊಳಂ ||

ನಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ರಮದಿಂದಂ |

ಪ್ರಯತ್ನದಿಂ ಸಾಮಮಂ ಪ್ರಯೋಗಿಪುದುಚಿತಂ || 242

ಅದಲಿಂ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯೋಪಾಯನಿಪುಣನುಂ ಸ್ವಾಮಿಹಿ
ತನುಂ ಚತುರುಪಧಾವಿಶುದ್ಧನುಮಲ್ಲದ ನಿರ್ಬುದ್ಧಿಯನನ್ವಯಾಗತನೆಂ
ಬನಿತಹಿತೊಳೆ ಮಂತ್ರಿಯಂ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣದಿಂ ನಿನ್ನ ದುರ್ಮಂತ್ರ
ದಿಂ ಮೃಗಾಧಿರಾಜನಪ್ಪ ಪಿಂಗಳಕಂಗಿಂತಪ್ಪವಸ್ಥೆಯಾದುದು. [೧೯

ಶ್ಲೋ || " ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಸ್ಸಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ದ್ವಯೋರ್ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸಂಕ್ರಯಶ್ಚ || "
ಎಂಬಕಥೆಯಂತಾದುದೆನೆ-ದವನಕನದೆಂತೆನೆ-ಕರಟಕಂಪೇಯ್ಯುಂ:-

೨೫. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಂ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಂ.

ನೈಗ್ವಾಲ್ಪತಸುರಪುರಂ ಸುವ |

ಣಿಗ್ವಾಸಿ ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಸ ||

[ಟೀಕಾ—ಗೃಹಸ್ಥರವ್ಯ ಪುತ್ರರುಗಳಾಳು ಹತ್ತಿಯವೈಶ್ಯಕೂವ್ರರುಗಳೂ ಆವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀತಿವಿವರಣೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದು ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆ.]

ಎಂಬೀಶ್ಲೋಕಂಗಳೊಳಂ ಆವಾವ ವಿಪಯದೊಳಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮು
ನುಪ್ಯರೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಪ್ಪರೆಂದು ಬೇಬ್ಬಿರಲ್ಲದೆ ವೈಷ್ಣಂ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದು ಬೇ
ಬ್ಬಿರಿಲ್ಲ: ಎಂತು ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆನೆ; ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣದವರಿಂತೆಂದರೆ:—

ಶ್ಲೋ|| ಅದಿತ್ಯಚಂದ್ರಾವನಿಲೋನಲಕ್ಷ ದ್ಯೌರ್ಭೂಮಿರಾಪೋ ಹೃದಯಂ ಯನುಕ್ತ |

ಅಹಕ್ಕ ರಾತ್ರಿಕ್ಷ ಉಭೇ ಚ ಸಂಧ್ಯೇ ಧರ್ಮಕ್ಕ ಜನಾತಿ ನರಸ್ಯ ವೃತ್ತಂ||”೧೩೩

[ಟೀಕಾ—ನೂರ್ಪಚಂದ್ರಮರುಗಳೂ, ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ, ಆಕಾಶ, ಭೂಮಿ, ಉದಕ, ಹೃದಯ, ಯನುನು, ಹಗಲಿರುಳು, ಉದಯಾಪ್ಯುಗುಗಳೂ, ಧರ್ಮವು ಎಂಬಿವು ನಾನು ಪ್ಯರೆ ನಡವಳಿಯನದುವುವು.] [೧೦

ಎಂಬುದು ವಾಕ್ಯಮುಂಟು. ಮನುಷ್ಯರ ಸುಕೃತದುಷ್ಟತಂ
ಗಳಂ ದೈವಂಗಳೆವಾಗುವದೊಂದೀಸಾಕ್ಷಿಯುನುಚಿತಂ. ಮನುಷ್ಯಂ
ಮೊದಲಾಗಿ ನುಡಿವುದರಿಂದೆಂದೊಡೆ ಮರನಂ ನುಡಿಸುವುದು ಪರಮಗ
ಡೆನವಿಸಾಕ್ಷಿಯಂ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆನೆ — ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ ಕರಮೊಳ್ಳತ್ತುಂ
ಕೈಕೊಂಡೆನೆನೆ; ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣದವರಿಂದು ಪೊಟ್ಟು ಪೋದದು, ನಾಳೆ
ಪೋಗಿ ಕೇಳುವೆನೆ; ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲ್ಲರೂಂ ಪೋದರೆ. [೧೩

ಅನ್ನೆಗಂ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಂ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮಯ್ಯನ
ಕೆಯ್ಯಂ ಪಿಡಿದು ಕಟ್ಟೀಕಾಂತಕ್ಕಯ್ಯು ತದ್ವೃತ್ತಾಂತಮೆಲ್ಲಮಂತಿಳಯೆ
ಪೇಟ್ಟು—ನಿಮ್ಮೊಂದು ವಚನಮಾತ್ರದಿಂ ನಮ್ಮ ಪರಿಗ್ರಹಮೆಲ್ಲಂ ಪಲವು
ಕಾಲಂ ಪಸಿಯದುಂಡು ಬಾಲ್ವಿಂತರ್ಥಂ ಸಾರ್ಥಪ್ಪದು; ನೀನಾಮರದ
ಪೊಬಿಲೊಳಡಂಗಿದು, ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯೆ ಪೊನ್ನಂ ಕೊಂಡುಯ್ದನೆಂದು
ನುಡಿಯಿಮೆಂಬುದುಮಾತನಿಂತೆಂದಂ:— [೧೪

ಧರಣೀವಳಯಂ ಚೇ! ಎನೆ |

ಪರಧನಮಂ ಕಪಟವೃತ್ತಿಯಿಂ ನಂಚಿಸಿ ಕೊಂ ||

ಡುರುರಾಜ್ಯಶ್ರೀಸಹಿತಂ |

ನಿರುತದೊಳಂದಿಲ್ಲದ ಕಾರವಂ ರಾರವಮಂ || 245

ಅಂತದಹಂ ಪರ'ಧನ'ಹರಣಮುಂ ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನಮುಂ ನಿಶ್ಚಾಸ್ತ
ಸಘಾತುಕಮುಂ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಮುಂ ಇವೆಲ್ಲಮೇಗೆಯ್ದುಂ ಕಿಡಿ
ಸುಗುಮಿಂತಪ್ಪುದೆಲ್ಲಮುಂ ನೀನಹೊದಿದೆನ್ನಮುಂ ಸಾಕ್ಷಿಮಾಡಿ ನುಡಿಸಿ
ಕಿಡಿಸಲ್ಬಗೆದೆ. ನಿನ್ನ ಪುಟುವಗೆ ನಮ್ಮ ಕುಲಮನೆಲ್ಲಮನಹೊವ ಬಗೆ.
ಅಲ್ಲದೆಯಂ ನಿನ್ನ ಕಂಡೀಯುಪಾಯಕ್ಕಪಾಯಂ ಬಹುಳಮದೆಂತೆನೆ:-

ಕೋ || "ಕೂಯತೇ ಹಿ ಸಮುದ್ರಾಂತೇ ನಕಾಲೈರ್ಭಕ್ಷಿಕೋ ಬಕಃ ||"

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟವುದಿಲ್ಲಕ್ಕಮೆನೆ - ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯದೆಂ
ತೆನೆ-ಪ್ರೇಮಮತಿ ಪೇಲ್ಬುಂ :-

[೧೦

೨೬. ಬಕನ ತತ್ತಿಗಳುಂ ಮುಂಗುರಿಗಳುಂ.

ಸಮುದ್ರತೀರದೊಳೊಂದು ಮರದೊಳ್ ಬಕಮಿಥುನಮಿರ್ಕುಂ.
ಅವರಿ ತತ್ತಿಗಳನಾಮರದ ಕೆಲದ ಪುತ್ತಿನೊಳಪುರ್ದೊಂದು ಸರ್ಪಂ
ಪರಿತಂದು ಮರನನಡರ್ಕು ತಿನುತ್ತಿರೆ; ಬಕಂ ಕಲುಷಿತಚಿತ್ತನಾಗಿ
ಯೇಗೈಯ್ಯಲುಮಹಿಯದೊಂದು ದಿವಸಂ ಸಮುದ್ರತೀರದೊಳ್ ನಿಂದು
ಜಾನಿಸುತಿರ್ಪುದನೊಂದು 'ಕರ್ಕಟಕಂ' ಕಂಡೇಂ ಭಾವಾ! ನೀನಿಂ
ದಾಹಾರಚಿಂತೆಯಂ ಮಾಡ್ದು 'ವೇದಾರಂಗೆಯ್ವರಂತೆ' ಕಣ್ಣಂ ತಿಣ್ಣಂ
ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಕಾರಣವಾವುದೆನೆ; ಬಕನಿಂತೆಂದುದು:- ಎನಗೆ
ಮನದ ಮಹಿಮಂ ಪಿರಿದುಮಾಹಾರಕ್ಕೆಂತು ಚಿಂತೆಗೆಯ್ವನೆನೆ; ಕರ್ಕ
ಟಕನದೇಂ ನಿಮಿತ್ತಮೆನೆ; ತದ್ವೃತ್ತಾಂತಮೆಲ್ಲಮುಂ ಬಕಂ ಪೇಲ್ಬು
ಕೇಳುಂತೆಂದುದು:-

ಅಂತವೈಡುರಗನಂ ಕೊ |

ಲ್ವಂತಪ್ಪುಪದೇಶಮೊಂದನಾಂ ಪೇಱ್ಪಿದವೆಂ ||

ನೀಂ ತಪ್ಪದೆ ಪಿಶಿತಮನು |

ಯ್ಂದಂತಾನಕುಲಂಗಳಾಡುವೆಡೆಯಿಂ ತೊಟ್ಟುಂ ||246

ಉರಗನ ಪುತ್ತುವರಂ ನೈ |

[೫

ತಿರೆ ಸಾಲಿಟ್ಟಂತೆ ಮಾಂಸ' ಪಂ' ಹಮನಿಡೆ ಮುಂ ||

ಗುರಿಗಳ್ *ಲಬ್ಧಾ* ಸ್ವಾದದಿ |

ನುರಗನುಮಂ ತಿಂಗುಮೆಂದು ಪೇಱ್ಪುದುಮಾಗಳ್ ||247

ಅಂತೆ ಗೆಯ್ವೆನೆಂದುಮಾಬಕಂ ಮಿಂಗಳನಾಗಳೆ ಕೊಂದು ತಂದು ಕರ್ಕಟಕಂ ಪೇಱ್ಪಿಂದದೊಳಕ್ಕುವುದುಂ; ಮುಂಗುರಿಗಳ್ ಮತ್ಸೈ ಮಾಂಸಮಂ ತಿನುತುಂ ಬಂದು ಪುತ್ತುಮನೈದುವುದುಂ; ಉರಗಂ ಪೊ ಲಮಟ್ಟು ಮರನನಡರ್ವದಂ ಕಂಡದಂ ಕತಖಂಡಂಮಾಡಿ ಕೊಂದು ತಿಂದು ಮತ್ತಂ ಮುಂದಿವಸಮಾನಾಗಾದಿಂ ಬಂದೆಲ್ಲಿಯು' ಮಡಗಂ' ಪಡೆಯದೆ ಮರನನಡರ್ವ ಪಾವಿನ ಬಾಯಿಂ ಬರ್ದುಂಕಿದ ತತ್ತಿಗಳಂ ನಕುಲಂಗಳ್ ತಿಂದುವು.

[೧೫

(೨೫. ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೇಷ.)

ಅದಲಿಂ

ಶ್ಲೋ|| "ಉಪಾಯಂ ಚಿಂತಯೇತ್ ಪಾಪ್ಣ ಸ್ತಥಾಪಾಯಂ ಚ ಚಿಂತಯೇತ್ |

ಶ್ಲೋ|| ಹಿ ಸಮುದ್ರಂತೇ ನಕಾಲೈರ್ಭಕ್ಷಿತೋ ಬಕಃ ||" ೧೫೪

[ಟೀಕಾ— ಬಲ್ಲವರೂಪಾಯನಂ ಕಿಂತಿಸುವುದು, ಮೇಲೆ ಬರ್ವಪ್ರಾಯನಂ ಚಿಂತಿಸುವುದು. ಅದೇನುಕಾರಣಮೆಂದೊಡೆ — ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿರ್ಬ ಬಕನ ತತ್ತಿಗಳಂ ಮುಂಗುರಿಗಳೆ ತಿಂದುವಪ್ಪುದೆ ಕಾರಣವಾಗಿ.]

ಪಾ-1. ಪಿಂ. ಗ ||

3. ಮಾಹಾಜಂ. ಖ ||

2. ಒಡ್ಡ. ಖ ||

4. ಯನ್. ಖ ||

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ ಕೆಳ್ದು ನೀನೊಂದು ಭಣಿತೆಯ
ಕಥೆಯಂ ಪೇಟ್ಟು ನಮ್ಮ ನಿರ್ವಾಹಮಂ ಕಿಡಿಸದೆನ್ನೆಂದುದಂ ಗೆಯ್ಯೆಂ
ದು ತನ್ನ ತಂದೆಯನೊಡಂಬಡಿಸುತ್ತಿರ್ಪಿನಮಾದಿತ್ಯನಪರಗಿರಿಯನೆ
ಯ್ದುವುದುಂ ; [೪

ಮೇದಿನಿಯಂ ಕ್ರಮಕ್ರಮದೆ ಪರ್ವಿದುದಾತ್ತನಭೋವಿಭಾಗಮಾ |
ಚ್ಛಾದಿತದಿಬ್ಬುಳಂ ವ್ಯವಹಿತಾಖಿಲದೃಷ್ಟಿ ಪಥಂ ತಮಾಲಭ್ಯಂ ||
ಗೋದರನೀರದಾಗಮಭುನಪ್ರಕಾರಾಂಜನಪುಂಜಕೋಕಿಲಾ |

ಬೋದರಕಾಯಕಾಂತಿಶಿತಿಕಂಠಗಳಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಂ ತಮಂ || 248

ನ|| ಅಂತು ಕವಿದ ಕಟ್ಟಿಲೆಯೊಳ್ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯಂ
ಕೊಂದಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆನೆಂದುಯ್ಯಂತುಯ್ದು ಬಳಾರಿಯ ಮನೆಯಂ ಪರ
ಕೆಯ ಕುಪಿಯಂ ಪುಗಿಸುವಂತೆ ನಟವಿಟವಿಕೋಟರಕುಟೀರಾಂತ
ರಮಂ ಪುಗಿಸಿ ಬವರಮಂ ಗೆಲ್ಲೆನೆಂದು ರಾಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ವಂದು ನಿದ್ರಾಂ
ಗನಾಸಕ್ತನಾದಂ. ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಂ [೧೩

ಪರಧನಹರಣಾರ್ಥಂ ನಿಜ |

ಗುರುವಧೆಯಂ ಮಾಪ್ಪಿ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿಯ ಕಥೆಯಂ ||

ನಿರುತಂ ನೋಡಲ್ ಬರ್ಪಂ |

ತಿರೆ ಬಂದಂ ಪೂರ್ವಗಿರಿಗೆ ಸರಸಿಜಮಿತ್ರಂ || 249 [೧೩

ಅಂತಾದಿತ್ಯೋದಯಮಾಗಲೊಡಂ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ ದೇವಗುರು
ದ್ವಿಜಪೂಜೆಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತಂ ತಡೆಯೆ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ ಮುಖಮಂ
ತೊಳೆಯದೆ ಬಂದು ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಕ್ಕಿಂತೆಂದಂ:— ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿ ಬಂದ
ನಿಲ್ಲ, ಪಿರಿದುಂ ಪೊಯ್ತು ಪೋದದು, ಎನಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾವುದೆಂದು

ನಾ-1. ಪ್ರಣಿಗಗಳಯಂ, ಬ || ಗ || 2. ಪಕತ್ತ, ಕ || ; ಪರಂತ, ಗ ||
3. ಮಾರಿ, ಕ || 4. ಪಾನರತನಾಗಿದು, ಗ ||

ನುಡಿಯುತಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ; ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯ ಬರವಂ ಕಂಡಾಕ್ಷಣದೊಳ
 ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಂ-ನಡೆಯಿಂ ನಿಮ್ಮಿರ್ವರ ಬವರಮಂ ತಿರ್ದು ವಮೆಂದು
 ವಟವೃಕ್ಷದ ಸವಿಾಪಕ್ಕೆ ವಂದವ್ಯವಿಧಾರ್ಜನೆಯೆದರ್ಚಿಸಿ ತದನಂತ
 ರನಾಯಿರ್ವರನುಂ ನುಡಿಸಿ ಬಬಿಕ್ಕಾನರನನಿಂತೆಂದರ್:-

ಶ್ಲೋ|| ೧. ಬ್ರೂಹಿ ಸಾಕ್ಷಿನೈಫಾವೃತ್ತಂ ಲಂಛಂ ತೇ ಪಿತರಸ್ತವ | [೫

ತಥಾ ವಾಕ್ಯಮುದೀಕ್ಷಂತೇ ಉತ್ಪತ್ತಂತು ಪತಂತು ನಾ || ೧೩೫

[ಟೀಕಾ— ಎಲೆ ವೃಕ್ಷವೆ, ಪಿತ್ಯಗಳ ನಿನ್ನನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಇರ್ಪಹರು; ನಿನ್ನ
 ವಾಕ್ಯವನೆ ಅಚ್ಚೈಸಿಹರು; ಉತ್ಪತ್ತನವಾಗಲಿ ಪತನವಾಗಲಿ ಯಥಾವೃತ್ತವಹ ಸಾಕ್ಷಿ
 ಯನೆ ನುಡಿ.]

ಎಂದು, ಮತ್ತಂ, [೧೦

ಶ್ಲೋ|| ೨. ನಗ್ನೋ ಮುಂಡಃ ಕಪಾಲೀ ಚ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಿ ಕ್ಷುದ್ಧಿವಾಸಕಃ |

ಅಂಧಶೃಗ್ಯತಂ ಗರ್ಜ್ಞೋದ್ಯೋಸ್ಸಂಕ್ಷೇ ಚಾನ್ಯತಂ ವದೇತ್ || ೧೩೬

[ಟೀಕಾ— ಅವನೊರ್ವ ಸಾಕ್ಷಿ ಅನತ್ತನು ನುಡಿವನು ಅವನು ದಿಗಂಬರನು, ಬೋ
 ಕನು, ಕಾಪಾಲಿಕನು, ಭಿಕ್ಷುಕನು, ಹಸಿವುತ್ಪನ್ನೆಯುಳ್ಳತನು, ಕುರುಡನು ಅಗಿ ಹಗೆ
 ಯ ಮನಗೆ ತಿಂದುಂಬದಕ್ಕೆ ಹೋಹನು.] [೧೧

ಎಂಬುದು ವಾಕ್ಯಮುಂಟು. ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿವರ್ಗೆ ಪಾಪ
 ಮೆ ಸಂಭವಿಸುವುದು. ನೀನವೈದಿ ಯಕ್ಕಾದಿದಿವ್ಯದೇವತಾವಾಸಮುಂ
 ಸೇವ್ಯಮುನುಪ್ಪ ವೃಕ್ಷಮದುಕಾರಣದಿಂ ನಿನ್ನಂ ಸಾಕ್ಷಿಮಾಡಿ ಕೇಳ್ದ
 ಪೆವು. ನೀಂ ತಪ್ಪದೆ ನುಡಿಯೆಂದು ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಂ ಧರ್ಮಶ್ರವಣಂ
 ಗೆಯ್ದಿಸಿರದಿರ್ಪುದಂ—ವೋಲೊಳಡಂಗಿರ್ವ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯ ತಂದೆ
 ಪ್ರೇಮನುತಿ ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಧರ್ಮಗತಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು “ಪ್ರಕೃತಿವಿಕೃತಿ
 ಯಾದ ಮನುಷ್ಯನಾಯುಷ್ಯಂ ಕುಂದುಗುಂ” ಎಂದು ನುಡಿವಂತೆ

ಪಾ. 1. ಬ್ರೂಹಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಂ ಯಥಾವೃತ್ತಂ (ವಿತ್ತಂ) ಲಂಛಂತೇ ಪಿತರಸ್ತಥಾ |
 ತವ ವಾಕ್ಯಂ ಸಮಿತ್ಯಂತಿ ವ್ಯ(ಉ)ತ್ಪತ್ತಂತು ಪತಂತು ನಾ || ೧ || ೧ ||
 2. ಸಾಕ್ಷ್ಯಮನ್ಯತಂ, ೧ || 3. ಸತ್ಯ, ೫ ||

ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯೆ ಧನಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನೆಂದು ನುಡಿವುದುಂ, ನೆರವಿ
ಯುಂ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಮುಂ ಚೋದ್ಯಂಬಟ್ಟರೆ; ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ—

ವಾಕ್ಯಂ || .. ಧರ್ಮೋ ಜಯತಿ ನಾಧರ್ಮ ಇತ್ಯನೋಭಿಕ್ಯತಂ ವಚಃ || ” ೧೨೨

ಎಂಬೀ ವಾಕ್ಯಂ ತಪ್ಪೆ ಲಪ್ಪಿಯದಪ್ಪುದಪ್ಪಿಂದೆನಗಮಿದು ಚೋದ್ಯ
ಮಿದು ದೈವಮಲ್ಲಕ್ಕುಮಂತಪ್ಪೊಡೆ ಸತ್ಯಮನೇಕೆ ನುಡಿಯದು, ಇದೇ
ನಾನುಮೊಂದು ಕೃತ್ರಿಮನಾಗಲೆ ವೇಲ್ಪುಮೆಂದಾನುರನಂ ಬಲವಂದು
ನೋಡಿ ಪಿರಿದಪ್ಪೆ 'ಪೊಲಿಲುಮನಲ್ಲಿಯೆ' ಮನುಷ್ಯಸಂಚಾರಮಾಗಿದುರ್
ದುಮಂ ಕಂಡು ನಿಟ್ಟೆಟ್ಟಿಸಿ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಗಿಂತೆಂದಂ—

ವಾಕ್ಯಂ || .. ಕಿರಾಟೋ ನಾಸ್ತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ || ” [೯

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥದಿಂ ಹುಸಿಯದ ಬೇಹಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲು ನಾಂ
ಬೇಹಾರಿಯಪ್ಪುದಪ್ಪಿಂದೆಮ್ಮ ಜಾತಿಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯಧರ್ಮ
ಬುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಧನಮಂ ಬಂಚಿಸಿಕೊಂಡೆನ್ನ ಮನೆಗುಯ್ಯನೆಂಬನ್ನೆಗಂ;
ನೇಸಮೂಡಿದೊಡುಯ್ಯಲಿಂಬಿಲ್ಲದೆ ಮರದ ಪೊಲಿಲೊಳಗಿಟ್ಟು ಬಂದು
ಮಡುದಿವಸಂ ಪೋಗಿ ನೋಲ್ಪಿನ್ನೆಗಂ, ಆಪೊನ್ನೊಂದು ಪನ್ನೆಗಂ ಸು
ತ್ತಿಪಟ್ಟಿದೊಡೆ ಕೊಳಲಂಜಿ ಪೋದೆಂ; ನೀಮಿಲ್ಲಿದುರ್ಂತೆನೋಡುತ್ತ
ಮಿರಿಂ, ಪೊಲಿಲೊಳಗೆ ಪೋಗೆಯನಿಕ್ಕಿ ಪಾವಂ ಪೊಲಿಮಡಿಸಿ ಕಳ್ಳ
ಕೊಂಡೊಡವೆಯಂ ಕುಡುವೆನೆಂದು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ ಪುಲ್ಲಂ ಪುಳ್ಳಯಂ
ತರಿಸಿಯಾಪೊಲಿಲೊಳಗಡೆನಿ ತುಂಬಿ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿಯ ಮನೆಯೊಳ್
ಕಿಚ್ಚನಿಕ್ಕುವಂತೆ ಕಿಚ್ಚನಿಕ್ಕಲೊಡಂ; ಪೋಗೆ ಸುತ್ತಿಯುರಿಯಟ್ಟಲ್ ಪೋ
ಮಮತಿ ಧೃತಿಗಿಟ್ಟು ಪುಯ್ಯಲಿಟ್ಟು ಪೊಲಿಲೊಳಗಿಂದಂ ಸುರುಳ್ಳುರುಟ್ಟಿ
ಕಂತಗತಪ್ರಾಣನಾಗಿರ್ಪುದಂ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರ್ ಕಂಡು ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ
ಯ ತಂದೆಯಪ್ಪುದಂ ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲೆಂದಪ್ಪಿದು— ಈಪಾಪಕರ್ಮನಪ್ಪೆ

ಪಾ-1, ಪುಟ್ಟಪೆಯೋ, ೪ ||

ದುಷ್ಟುತ್ಪನ್ನಿಂ ನಿನಗಿಂತಪ್ಪು ದುರ್ಮರಣಂ ಸಮನಿಸಿದುದೆಂದು ನುಡಿ
ವುದುಂ; ಪ್ರೇಮಮತಿಯಿಂತೆಂದಂ:- ಇನಿತನ್ಯಾಯಮನಾನೆ ಮಾಡಿದೆ
ನೆನ್ನ ಮಗನ ಮೇಲೆ ದೋಷವಾವುದುಮಿಲ್ಲೆಂದು ಲೋಕಾಂತರಿತ
ನಾದಂ. ಅದೆಲ್ಲಮಂ ಕಂಡು ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರ್ ತಮ್ಮೊಳಂತೆಂದಂ:-

ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದರದಿಂ | [೫]

ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥಮಿತ್ತನಾತ್ಮೀಯಕಳೇ ||

ಬರಮಂ ಸುತರಕ್ಷಾರ್ಥಂ |

ಕರೀರಮಂ ಜನಕನೀವುದಾವುದು ಚೋದ್ಯಂ || 250

ಎಂದು ಸಭಾಸದರ್ ಪರೆದೆರ್ಡು ಪೋದರ್. ಅದಲಿಂ,

ಶ್ಲೋ|| "ದುಷ್ಟಬುದ್ಧೇಸ್ಸಬುದ್ಧೇಶ್ಚ ದ್ವಯೋರ್ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸಂಶಯತ್ | [೧೦
ಪುತ್ರಸ್ಯಾಪ್ಯತಿಪಂಡಿತ್ಯಾತ್ ಪಿತು ಧರ್ಮೋನ ವಾರತಃ ||" ೧೫

[ಟೀಕಾ— ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯುಂ ಸುಬುದ್ಧಿಯುಂವೆಂಬಿವರೊಳಗೆ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ
ಮರ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ತನ್ನ ತಂದೆ ಹೂಗಯಿಂದಂ ವಾರಣವನ್ನಿದಿಸನು.] [೧೩

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಪಂಡಿತ್ಯದಿಂ ಪತಿಗಿನಿತನರ್ಥಮಾದುದು.

"ತಮ್ಮಡಿಗಿ ಮೊಲಿವೆ ಶ್ವಾನಂ 'ದಮ್ಮಿ'ಯನೇಕೆ ಬಾಲುಲಿತ್ತಪುದು."

ಎಂಬಂತೆ ನೀನುಲಿದರಂ ಬಾಲುಲಂ ಬರ್ಮಂಕಲೇಕಿತ್ತಪೆಯೆನೆ;

ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:- ಎಷ್ಟಿಂ ಸಿಂಗಂ ಕೊಂದೊಡೆ ನಿನಗಾವುದು

ಭಯಂ ಬಂದಪ್ಪುದೆನೆ; ಮತ್ತುಂ ಕರಟಕನಿಂತೆಂದಂ:- [೧೪

ಶ್ಲೋ|| "ದಾನೀವೋಪವಿರುದ್ಧೇನ ವಾನರಃ ಪ್ರಳಯಂಗತಃ ||"

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂ ನಿನಗೆ ಪೆಲ್ಲಪೆಂ, ಕಳೆಂದಿಂತೆಂದಂ:-

೨೨. ತಗರಿನ ಮತ್ತು ತೊತ್ತಿನ ಕಲಹದಿಂದ ಕಪಿಗಳು ಕಟ್ಟ ಕಥೆ.

ಸಗರಪುರಮೆಂಬ 'ಪುರ'ದೊಳೆ | [೧೫

ಸಗರಾಸ್ವಯದರಸನಧಿಕವಿಭವಂ ಪೆಸರಿಂ ||

ಸಗರಂ ತಗರಂ ಪೋರಿಪ |

ಬಗೆಯಿಂ ತಗರಂ ವಿನೋದದಿಂದಂ ಪೋರೆದಂ || 251

ಅಂತಾತಂ ಪಲವುಂ ತಗರನಾಳ್ಳು ವಾಡದೊಳಂ 'ಮುಂದುರ'
 ದೊಳಂ 'ಕಟ್ಟಿಸಿದೊಡೊ'ರ್ವ ನೋರ್ಕಿದ ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟುಗೆಲಸಕ್ಕ
 ರಮನೆಯಂ ಪುಗುವ ಪೋರಿಮಡುವ ಸೂಲಿಯೊಳ್ಳಂ ಬಂದು ತಗರಂ
 ಬಗೆಯದೆ ಬಡಿಯುತ್ತಮಿಪುರ್ವದುಮೊಂದು ದಿವಸವಾತೊಟ್ಟು ತನಗೆ
 ಪಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಮುಂದೆ ನಿಲೆ; ಸಂಜಾತರೋಷಂ ಮೇಷಂ ಮುಳದು
 ಕಡೆಯೆ ಪಾಯ್ದೊಡವಳ್ ಕಡುಮುಳದು ಪಿರಿಯದೊಂದುರಿವ ಕೊಳ್ಳ
 ಯಂ ತಂದಾತಗರಂ ಪೊಯ್ಯಲೊಡನದಡಿ 'ಮೆಯ್ಯನುರಿ' ಪತ್ತಲ್
 ಕಟ್ಟಿದ ನೇಣಂ ಪಾಯ್ದೆ ಪಾಯ್ದಾತಗರ್ ಪರಿದು ಕುದುರೆಯ ಮುಂದು
 ರಮಂ ಮಾರಿ ಪುಗುವಂತೆ ಪೊಕ್ಕು ಚರಣಿಯ ಪುಲ್ಲೊಳ್ ಪೊರಬಲೊ
 ಡವಾಪುಲ್ಲು ಪೊತ್ತಿ ಪೊಗೆದುರಿದು ಮುಂದುರನುಂ ಪೊತ್ತಿದೊಡಲ್ಲಿಯ
 ರೆಬೆಂದ ತುರಗಂಗಳನರಸಂ ಕಂಡು ಅಶ್ವವೈದ್ಯರಂ ಕರೆದಿವರ್ಕೆ ತಕ್ಕ
 ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಂ ಪೇರಿಯೆನೆ; ವೈದ್ಯರಿರರ್ಕೆ ಮರ್ಕಟಂಗಳ ನೆಣನುಂ
 ನೆತ್ತರುಂ ಮುದೊಂದೊಡರಸನ ಬೆಸದೊಳ್ ಪುರಜನಮುಂ ಪರಿಜನ
 ಮುಂ ಪರಿತಂದು ತರುಚರಂಗಳಂ ನಿರವಶೇಷಂಗಳಂ ಮಾಡಿ ಕೊಂದರ್.

ಅದಹಿಂ,

[೧೩

ಶ್ಲೋ|| " ದಾಸೀವೇಷವಿರುದ್ಧೇನ ವಾನರಾಃ ಪ್ರಳಯಂಗತಾಃ |

ತಸ್ಯ ತ್ವಲಹಸಂಕೀರ್ಣಂ ದೂರತಃ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ || "೧೫ಂ

ಎಂದು, ಮತ್ತಂ,

ಟಿ-೧೪೦. ತಗರ ಮತ್ತೆ ತೊತ್ತಿನ ಕಲಹದಿಂ ಕಪಿಗಳ್ ಕಟ್ಟುವು; ಅದ
 ಹಿಂ ಕಲಹತೀಲನಂ ದೂರದೊಳಿರಿಸವೇಟ್ಟುಂ.

ಪಾ-1. ಮುಂದಿರ. ಕ ||

2. ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರಲೊ. ಕ ||

3. ಮೆಯ್ಯನುರಿ. ಗ ||

4. ಸಂಜೆಸಲ. ಗ ||

ಕಲಹಸ್ಥಾನಂಗಳೋಳಂ |

ಕಲಹಪ್ರಿಯರಪ್ಪ ನರರ ಸಂವಾದದೋಳಂ ||

ನೇಲಿಸಿದ ಸಾಭುಜವಾಳಗೆ |

ಪಲತೆಪ್ಪಿದಿನಪಾಯಮಕ್ಕುಮೆಂತುಂ ತುದಿಯೋಳ್ || 252

ಅದ್ವಿಂ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣಮಿಲ್ಲದ ಪರಮಮಿತ್ರನಂ ಭೇದಿಸಿ
ಕಾದಿಸಿದ ಕಲಹಪ್ರಿಯಂ ನೀಂ; ನಿನ್ನ ಸಮೀಪದೊಳನ್ನಿರಲಾಗದೆಂದು
ಕರಟಕಂ ದವನಕನನಗಲ್ಲ ಪೋದಂ. [೨

ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್ ತಾರಪರ್ವತದ ತಪ್ಪಿಲೋಳ್ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ ಗಂಡೆ
ನಗಮಂ ಪೋಲ್ಪಿದ್ದೆ ಗೋಪತಿಯಂ ಮೃಗಾಧಿಪತಿ ನೋಡಿ ಕರುಣಾ
ರಸಾರ್ಪದ್ರವ್ಯದಯನಾಗಿ ಮನಂ ಮಿಕ್ಕು ಬಿನ್ನನಾಗಿದ್ದೆ ಪಿಂಗಳ
ಕನಲ್ಲಿಗೆ ದವನಕಂ ಬಂದು — ದೇವಾ! ನೀಮೀದೋಡನ ಮುಂದೆ
ನಿಂದಿರ್ದೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ಪಿರನೆ; ಪಿಂಗಳಕಂ - ಕಡುಮುಳ
ದೇಲೆ ಪಾತಕ! ಮುನ್ನಂ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದೀ ಪತುವಂ ಕೊಂದು
ದುರ್ಗತಿಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆಂ. ಇನ್ನಂ ನಿನ್ನಗೆ ಮುಳುದೊಡೆನ್ನ ಜನಂ
ಮುಳುಸುಗುಮುಸಿರದೆ ಪೋಗು. ಮೇಲಪ್ಪುದಂ ನಾನೆ ಬಲ್ಲೆನೆನೆ;
ನರಿ ಹರಿಯ ಪರುಷಾಕಾರದ ಪುರಳನವಿವುದಪ್ಪುದವಿಂ ಶಂಕಿಸದೆ
ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದುದು:— ದೇವಾ! ನೀನೆನ್ನನೇಗೆಯ್ದೊಡಮಕ್ಕುಂ, ನಿಂಹ
ದೊಡನೆಯ್ತು ಪೋರ್ಪುದೆಂಬುದಂ ಕಥೆಗಳೊಳಪ್ಪೊಡಂ ಕೇಳ್ಪುದಿಲ್ಲ,
ಸಂಜೀವಕಂ ನಿನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಭವದ ಪಗೆ ಪಶುವಾಗಿ ಪುಟ್ಟೆ. [೧೯

ಶ್ಲೋ|| .. ಪಾದೇ ಹಾಸ್ಯೇನ್ನ ಪಾನಾದೌ ಶಕ್ಯಾಣಾ ಸಹ ಭೋಜನಂ |

ಸಂಜಿವಮುಪಿ ಕುವೀತ ತತ್ರ ವೈರಮನಂ ಸ್ಮರೇತ್ ||” ೧೮೦

ಪಾ—1. ಗಳಂ ಗ ||

2. ಗಂಧ. ಗ ||

3. ಭಿನ್ನಮಾರ್ಗದೊಳಿದ್ದೆ. ಬ ||

4. ಪಾಪಾಶ್ಚ. ಗ ||

[ಟೀಕಾ— ಮೆಲ್ವಳ್ಳಿ, ನಗುವಳ್ಳಿ, ಅನ್ನಪಾನಾದಿಕಂಗಳಳ್ಳಿ, ಮಡಿವಳ್ಳಿ, ವಿರೋಧಿಗಳ್ಳಿ ಸಹಭೋಜನವನೂ ಸಂಬಂಧವನಾದರೂ ಮಾಡುವುದು; ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವೈರವುಂ ನೆನೆವುದು.]

ಎಂಬುದಂ ಬಗೆದು ನಿನ್ನೊಳ್ ಕೊರ್ಬಿ ಕೊರ್ಬಿ ಡಿಟ್ಟು ಮೇಲವ್ವ ಯ್ದು ಸತ್ತುದು. ನೀನುಂ ನಿನ್ನಾಯುಷ್ಯಬಲದಿಂ ಬದುಂಕಿದೆ. ಇಂತ ಪು ವಗೆಯಂ ಕೊಂದು ಸಂತೋಷಂ ಬಡುವದಲ್ಲದೆ ಚಿಂತೆಗೆಯಲ್ವೇ ಡೆನೆ—ಮತ್ತಂ ಪಿಂಗಳಕನಿಂತೆಂದಂ:—ಸಂಜೀವಕನೆನೆಗೆ ತಪ್ಪಿದೊಡಾಂ ಸೈರಿಸುವುದೆ ಧರ್ಮಮದಲ್ಲದಾನದರ್ಕೆ ತಪ್ಪುವುದೆಂ ತುಂ ಧರ್ಮಮಲ್ಲದೆಂತೆನೆ:—

[೪

ಶ್ಲೋ|| ೧೧ ಅಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹರಣಾರ್ಥವೈರತಾ |

ಮಹಂತಯಿತ್ಯ ಚ ತದದ್ರಿಮಾರ್ಧನಂ ||

ಶಬ್ದ ನಿವಾಸಂ ಹರಯೇ ಮಹೋದಧಿ |

ವಿವಾತ್ಸರಾ ಧೀರಧರ್ಮಾಂ ಹಿ ವೃತ್ತಯಾಃ || ೧೧೨

[೧೨

[ಟೀಕಾ— ಮಂದರಾಜಲದಿಂ ನೋಯಿ ಕಡೆದೊಡಂ ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತದ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಂ ಕೊಂಡೊಡಂ ವಾರಿಧಿ ಹರಿಯಿ ರಲ್ಕೆಡೊಟ್ಟುಬಲ್ಲದೆ ವೈರವುಂ ನೆನೆದುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಹಿರಿಯರ ನೆಗಲ್ಪಿಗೆಗಳವೆಂದು ದೋಷವನ್ನೈದುವುವಲ್ಲ]

[೧೩

ಎಂಬುದು ಮಹಾಸತ್ಪುರುಷರ ಚರಿತಂ. ಇಂತಪ್ಪುದನಾಂ ಬಗೆಯದೆ ಸಂಜೀವಕನಂ ಕೊಂದಿರಜಗದೊಳ್ ನಿಂದಿಸಿಕೊಂಡೆಂ. ಇನ್ನಿದಾದುದು ದನವೈಂ. ಆಗಲಾಡಿವ ಪಕ್ಷಂ ಮುಮುಕ್ಷು ವೃತ್ತಿಯೊಳರ್ಪೆನೆನೆ—ದವನಕನಿಂತೆಂದಂ:—ದೇವಾ! ನೀವೊರ್ಬರಲ್ಲಿ ದು; ಮುನ್ನಂ ರಾಜತನೂಜನಪ್ಪಂ ಯುಧಿಷ್ಟಿರಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಸೋದರರಂ ವಾಯಾದರೆಂದು ಕೊಂದು ಬುಲಿಕ್ಕೆ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯಲೊಲ್ಲದಿರೆ. ಗುರುಜನಮುಂ ಬಂಧುಜನಮುಮಾತನಂ ತಿಳಿಪಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯಿಸಿದರದೊಂ

ದೇವಾ! ನೀವೀಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಮಂ ಮಾಣ್ಡು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರ್ಪುದೆನೆ;
 ಪಿಂಗಳಕನಲ್ಲಿಂ ತಳದುರ್ಗ ಮತ್ತವೊಂದು ರಮ್ಯಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ

ಭ್ರಾಜಿಪ್ಪು ಸಮದಸಾಮಜ |

ರಾಜಶಿರಃಪೀಠದಳನದಕಂ ರಾಜ ||

ತ್ರೇಜೋನಿಧಿ ಬಲದೊಳ ಮೃಗ |

[೫

ರಾಜಂ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದೊಳರ್ಧಂ || 253

ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲಸಾಧ್ಯರೆನೆ ಸಂದ ಸರಿತ್ಸುತಕುಂಭಚರ್ಕಳಂ |

ಭೇದಿಸಿ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲನಧಿಕಂ ಯಮನಂದನನೆಂದೊಡೊಂದೆ ಸಾ ||

ಮಾದಿನಯಂಗಳೊಳ ಸುನಯಸಾಧನಮಪ್ಪುದು ಭೇದಮಂತದಂ | [೯

ಭೇದಿಸಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹಮತದಿಂದಮೆ ಗೆಲ್ಲ ವಿರೋಧಿವರ್ಗಮಂ || 254

ಉದಯೋತ್ತಂಗನಗಸ್ವಭಾವದಿನಪಂ ಪ್ರೋದ್ಧಾಮಧರ್ಮಕ್ಷಮಾ|

ಜದ ಬೇರ್ ಸ್ವಾಮಿಹಿತಾಘನಿರ್ಮಲಮಹಾರತ್ನಾಕರಂ ನೀತಿಶಾ ||

ಸ್ತ್ರದ ಮಂತ್ರಕ್ಕಧಿದೈವತಂ ದ್ವಿಜಕುಲಶ್ರೀಕೇಳಸಂವಾಸಮಂ |

ಋದು ಸರ್ವೋದ್ಯರೆ ಧರ್ಮನಿರ್ಮಲಯಶಸ್ವದ್ವರ್ಗನಂ ದುರ್ಗನಂ ||

|| ಗದ್ಯಂ ||

ಇದು ವಿನಮದಮರಾಜಮೌಖಿಮಾಣಿಕ್ಯಮರೀಚಿಮಂಜರೀಪುಂಜರಂಜಿತ

ಭಗವದ್ಭವಾನೀವಲ್ಲಭಚರಣಸರಸಿರುಹಪಟ್ಟರಣಂ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಪಂಚತಂತ್ರದೊಳ

ಭೇದಪ್ರಕರಣವರ್ಣನಂ

← ಸ್ತೋತ್ರಪ್ರಥಮಂ ತಂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ. ೨೫೫ →

ಪರೀಕ್ಷಾವ್ಯವರ್ಣನಂ
ದ್ವಿತೀಯತಂತ್ರಂ.

ಶ್ರೀಗಂ ವಿಶುದ್ಧಕೀರ್ತಿ |
 ಶ್ರೀಗಂ ನೆಲೆಯಪ್ಪೆನೆಂಬ ಮಹಿಪತಿ ರಭಸೋ ||
 ದ್ಯೋಲಗಮನುಮಿದು ಪರೀಕ್ಷಕ | [೫
 ನಾಗಲ್ಯೇಬ್ಬಿದು ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯಗಳೊಳಂ || 256
 ವಿಪುಳನಯಶಾಸ್ತ್ರವಾರಾ |
 ಶಿಪಾರಗಂ ಸುಕವಿ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ ದುರ್ಗಂ ||
 ನೃಪಹಿತಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ ಸಲೆ |
 ಸುಪರೀಕ್ಷಾ ತಂತ್ರಮಂ ಜಗಜ್ಜನವಿನುತಂ || 257 [೧೦

ಶ್ಲೋ|| : ಯೋರ್ಥತತ್ತ್ವಮವಿಜ್ಞಾಯ ವಶಂ ಕ್ರೋಧಸ್ಯಗಚ್ಛತಿ |
 ಸೋಚಿರಾದ್ಯಂಶಯೇಂದ್ರಿತ್ರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಕುಲಂ ಯಥಾ ||” ೧೫೩
 [ಬ್ರಹ್ಮ— ಆವನಾನಾರ್ವಂ ಕಾರ್ಯದ ನಿಜವನಲ್ಲಿಯದೆ ಕೂಟಿಸಿದಂ, ಅವಂ
 ಜಗದಿಂ ವಿತ್ರನಂ ಕಡಿಸುವಂ ; ಅದೆಹೆಗೆಂದೊಡೆ— ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮುಂಗುರಿಯಂ
 ಕಡಿಸಿದಹಗೆ] [೧೫

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮುಂಗುರಿಯಂ ಕೊಂದ ಕಥೆ.

ಆಕಥಾಪ್ರವಂಜಮೆಂತೆನೆ:—
 ಭೂಭುವನವಿನುತಮಿಂದ್ರಪು |
 ರಾಭಂ ಮಣಿಮಾಟಕೂಟಕಾನಕಭವನಂ ||
 ವ್ಯಾಭಾಸಿತರತ್ನಚಯಂ |
 ಶೋಭಾವತಿಯೆಂಬ ಪುರವರಂ ರಂಜಿಸುಗುಂ || 258

ಸೂ-1. ದ್ವಿ. ಗ || 2. ತಂತ್ರಮ. ಗ || 3. ಪಾಟಕನಿಪತ. ಗ ||

ಅನಿಲಾಂದೋಳತಚಿತ್ರಕೇತುನಿವಹವ್ಯಾಭಾಸಿತೋದಗ್ರದೇ |
 ವನಿವಾಸಾಳಯಿನುದ್ಧಶಾಳವನದಿಂ ಸರ್ವತುರ್ಕೋದ್ಯಾನನಂ ||
 ದನದಿಂ ಸೌಂದರಸೌಂದರೀನಿವಹದಿಂದಂಭೋಜಪಂಡಂಗಳಂ |

ತನಗನ್ಯರ್ಥಮೆನಿಸ್ತದಾಪುರವ್ರದಂ ಶೋಭಾವತೀನಾಮದಿಂ || 259

ವೆ|| ಅಂತಸ್ತು ಪುರದೊಳ್ ನಿರಂತರಂ ವೇದಾಧ್ಯಯನತತ್ಪರನುಮಜ
 ಸ್ತುಸ್ತುಕ್ ಸಂದರ್ಭಪವಿತ್ರ ಸಂವಾಹನಪವಿತ್ರತಪಾಣಿವಲ್ಲವನುಂ, ಪು
 ರೋಡಾಶಭೋಜನಪವಿತ್ರೀಕೃತಗಾತ್ರನುಂ, ಯಜನಾದಿಪಟ್ಟಮರ್ನಿ
 ರತನುಂ, ಆಹಿತಾಗ್ನಿಯುಮಪ್ಪ ದೇವಶರ್ಮನೆಂಬ ಪಾರ್ವನಿವರ್ಣಂ.
 ಆತನ ಸತಿ ಪರಮಪತಿವ್ರತಾಗುಣವಿಶುದ್ಧಚಿತ್ತಂ ಯಜ್ಞದತ್ತಯೆಂಬ
 ಳ್. ಆಕೆಗೆ ಬುತುಕಾಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂ ಗರ್ಭಮಾಗೆ ಕೆಲವು ದಿವಸದಿಂ,

ಬಿಸರುಹನೇತ್ರಿಯೊಳ್ಳಡು ಪೊದಬ್ಬಿದು ದಾಂಗುಡಿಯಿಟ್ಟು ಬಾಸೆ ನೀ |
 ಳ್ಳೆಸೆದುದು ಪಿಂಗಿ ಪೋದುದು ವಳತಿತ್ರಿಯಂ ಕುಚಕೋಚುಕಂಗಳೊಳ್ ||
 ಪಸರಿಸಿ ಕರ್ಪು ಪರ್ಬಿದುದು ಮಂದರಯಾನಮೋಡರ್ಚಿತಾನನಂ |
 ಮಿಸುಗೆಬೆಳತುರ್ಪೂರ್ಣಶಶಿಕಾಂತಿಯನಾಂತುದುಗರ್ಭದೇವಿಯೊಳ್ ||

ವೆ|| ಅಂತು ತೋಪ್ಪಿದ ಗರ್ಭಚಿಹ್ನಮಂ ಕಂಡು ದೇವಶರ್ಮಂ ನಿಧಿ
 ಗಂಡ ನಿರ್ಧನನಂತೆ ರಾಗಿಸಿ ನಿಜಸತಿಯಪ್ಪಂತವರ್ತಿಯಂ ಕರೆದಿಂ
 ತಂದಂ:—ಎಮಗೆ ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗಲೆ ಬಗೆದಪ್ಪುದದೇಕೆಂದೊಡೆ,
 ನಿನ್ನ ಗರ್ಭದೊಳ್ ಗಂಡುಗೂಸು ಪುಟ್ಟದಪುದು; ನಾವಾಸುತಂಗೆ
 ಜಾತಕರ್ಮನಾಮಕರಣಾನ್ನ ಪ್ರಾಶನಕೌಲೋಪನಯನಾದಿಕ್ರಿಯೆಗಳಂ
 ಮಾಡಿ ಬುಕ್ಕ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಕಾವ್ಯನಾಟಕಪುರಾಣಂಗಳನ್ನೋದಿಸುವ
 ಮಂದೋಡಾಮಹಾಸತಿ ನಿಜಪತಿಯಂ ಮಾರ್ಕೊಂಡಿಂತಂದಳ್:—

ಪಾ- 1. ಗ || 2. ಸಂಪ್ರತಾಗುಣವಿತುತ್ಥಂ. ಗ ||
 3. ಪೊಂ, ೪ || ಗ || 4. ಗ. ಪ ||

ಶ್ಲೋ|| ॥ ಆಯುರ್ಜ್ಞಾನೇ ವಯೋಜ್ಞಾನೇ ಗರ್ಭಣೀಗರ್ಭಸಂಭವೇ |

ಮುನಯೋಽಪಿ ವಿಮುಹ್ಯಂತಿ ಕಿಂ ಪುನರ್ಮಾಂಸಚಕ್ಷುಃ || ॥ ೧೪೩

[ಟೀಕಾ—ಅಮುಪ್ಯಮನಽಪಿ ವಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸನಽಪಿ ವಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಣಿಯರ ಗರ್ಭದ ನೆಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಯರಂ ನಿಶ್ಚೈಪಲಽಪಿ ಮರು; ಮತ್ತಿನ ಜಡರಗಳೆಂತುಂ ತಪ್ಪರೆನಲಾಗದಾ]

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ—

[೪೩]

ಶ್ಲೋ|| ॥ ಅನಾಗತವತೀಂ ಚಿಂತಾಂ ಯೋ ನರಃ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ |

ಸತತಂ ಪಾಂಡುರಾಂಗಸ್ಯೈತ್ ನಾಗಶರ್ಮ ಪಿತಾ ಯಥಾ || ॥ ೧೪೪

[ಟೀಕಾ—ಅವನಾನೋರ್ವ ಮನುಷ್ಯನು ಮುಂದೆ ಬಹುಧರನು ಬಿಂತಿಸಿ ಮಾಡ ಲುದ್ಯೋಗಿಸಹನು, ಅವನನಾದಿನವು ಪಾಂಡುರಾಂಗನಹನು ; ಅದೆಹೆಗೆಂದೊಡೆ—ನಾಗಶ ರ್ಮನ ತಂದೆಯಹಗೆ.]

ಎಂದಿಂತನಾಗತಮಂ ಚಿಂತಿಸುವುದು ಲೋಕಾಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆಡೆಯು

ಪ್ಪುದದೆಂತೆನೆ:—

ಶ್ಲೋ|| ॥ ಅನಾಗತಾರ್ಥಮುತ್ಸೇಕ್ಷ್ಯ ಯಸ್ಯಾರಂಭೋ ವಿಜೃಂಭತೇ |

ಲೋಕೇ ಹಾಸ್ಯಮವಾಪ್ನೋತಿ ಸೋಮುಶರ್ಮಪಿತಾ ಯಥಾ || ॥ ೧೪೫

[ಟೀಕಾ— ಮುಂದಹಂತಹ ಕಾರ್ಯವನವೆಚ್ಚಿ ಆವನಾನೋರ್ವನಾರಂಭವು ಹೆಚ್ಚು ತಿರಹುದು ; ಅದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆಡ್ಯಗಳಹುದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ—ಸೋ ಮುಶರ್ಮನ ತಂದೆಯಂತೆ]

[೧೫]

ಆಪಾರ್ವನದೆಂತೆನೆ—ಪಾರ್ವತಿ ಪೇಯ್ಯುಂ:—

೧. ಸೋಮುಶರ್ಮನ ತಂದೆಯ ಕಥೆ.

ಧರ್ಮವತಿಯೆಂಬ ಪುರದೊಳ ನಾಗಶರ್ಮನೆಂಬ ಪಾರ್ವಂ ತನಗೆ ಯಾಚಕವೃತ್ತಿಯೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಪಲವುದಿವಸಕ್ಕೊಂದು ಕೊಡಂ ತೀವಿದ ಸತ್ತುಗದ ಪುಡಿಯಂ ಪಡೆದು ಆಕೊಡನಂ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಿ ವೆಡೆಯೊಳ ಕಟ್ಟಿ ನೆಲೆದಿಟ್ಟು ಮಹಳದ ಪಕ್ಕದೊಳೊಂದು ದಿವಸಂ ಇಂಬಾಗಿರೆ ಮುದದಿಂ ಪಲ |

ವುಂ ಬಣ್ಣದ ಭಕ್ಯರಾಶಿವೆರಸಾ "ಕಂತೋ" ||

ಪಾ-1. ಓ. ಏ || ; ನ. ಗ || 2. ಮುತಂ. ಗ || 3. ಯುವಾ. ಗ || 4. ಇವ. ಗ || 5. ನೇಱಿಟ್ಟು. ಕ || ಏ || 6. ಸಂತು. ಗ ||

ಪ್ರಂಬರಮುಂಡೋಯ್ಯನೆ ಪಾ |

ವಂ ಬಂದಾ ಕೊಡನ ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟದರ್ಥಗಳ್ || 261

ಆನಾಗಶರ್ಮಂ ರಾಗಿಸಿ ಮೇಗಂ ನೋಡಿ ತನ್ನೊಡನೆಯ ಬಡ ಪೂರ್ವಂಗಿಂತೆಂದಂ:- ಧಾನ್ಯಮನರ್ಥಮಾದ ಕಾಲದೊಳೀಕೊಡಂ ತೀವಿದ ಸತ್ತುಗದ ಪುಡಿಯಂ ಪತ್ತು ಪಣವಿಗೆ ಮಾಯಿ ಪತ್ತಾಡಂ ಕೊಳ್ಳೆಂ. ಅವು ವರುಪಕ್ಕುರ್ಮ ಮಯಿಯಂ ಪಡೆವುವು. ಪ್ರಸವಪರಿವರ್ತನದಿಂ ಪಲವಾಡಕ್ಕುಂ. ಆದೊಡವಂ ಕೊಟ್ಟು ಪಯನಾವಂ ಕೊಳ್ಳೆಂ. ಅವರ್ಕೆ ಪುಟ್ಟದ ಪೋರಿಗಳಂ ತಿದಿಯಾರಂಬಂಗೆಯ್ದು ಸಮಸ್ತ ಧಾನ್ಯಮಂ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಮಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಆಧಾನ್ಯಮಂ ಮಾಯಿ ಪೊನ್ನಂ ಪಡೆದು ಈಪೊಯಿಲೊಳ್ ಸುಪ್ರದೇಶಮಪ್ಪ ಸ್ಥಾನದೊಳ್ ಸುಧಾಧನಳತಮಪ್ಪ ಧವಳಾಗಾರಂ 'ಗೋಷ್ಠಾ'ಗಾರಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಪಲವುಂ ಶೋಭಾವಹಂಗಳಪ್ಪ ಗೃಹಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಧನಕನಕಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂ ತನಗೆ ವಜ್ರದ ಕುಂಡಲಮಂ ವಜ್ರಧಾರೆಯ ಚೆನ್ನ ಸರಪಳಿಯುಮಂ ನವಗ್ರಹದ ವಿಚಿತ್ರಕಂಕಣಮುನುಂ ನವರತ್ನದುಂಗುರಂಗಳುಮಂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಾವಳಿಯನುಟ್ಟುಕೊಂಡರಸುಮಗನಂ ಪೋಲ್ಪು ಪುರಜನಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಪಿರಿಯನಾಗಿರ್ಪೆನ್ನಂ ಕಂಡೊರ್ವಂ ಕುಲಮುಂ ಶೀಲಮುಂ ಪೆಂಪುಂ ಬಿಣ್ಣುಂ ಪುಣ್ಯಮುಳ್ಳಾತಂ ತನ್ನ ಮಗಳ್ ಚೆನ್ನೆಯಪ್ಪ ಕನ್ನೆಯಂ ಕುಡೆ ಮದುವೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟವಿಷಯ ಕಾಮಭೋಗಂಗಳನನುಭವಿಸುತಿರ್ಪುದುಂ; ಕೆಲದಿವಸಕ್ಕಾಕೆಗೆ ಗರ್ಭಮಾಗೆ ಗರ್ಭಚಿಹ್ನೆಗಳನಾಂ ಕಂಡು ಬಲ್ಲ ಜೋಯಿಸನಂ ಕರೆಯಿಸಿ - ಎನ್ನ ಪೆಡತಿಯೇನಂ ಪಡೆವಳೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡೊಡೆ, ಗಂಡು'ಗೂಸಂ ಪಡೆವಳೆಂದು' ಪೇಲಿತ್ತೊಡೆ, ಕೇಳಾಭಟ್ಟಂಗೆ ಮೆಚ್ಚು

ಪಾ-1. ನಾಕಳಂ. ಕ || ಗ ||

2. ಶ್ರೀಪ್ರಾ. ಖ ||

3. ಗೂಸುಪುಟ್ಟದವುದೆಂದು. ಕ || ; ನುಗಂಪುಟ್ಟದವನೆಂದು. ಖ ||

ಗೊಟ್ಟು ಬಹುಕೃಷೆಯ ನೀಮಂತನುಂ ಸಂಭ್ರಮದಿಂ ಮಾಡಿ
 ಕೋಭನಕ್ರಿಯೆಗಳೊಳ್ಳುತ್ತಾಗಿ ಪುರಜನಂಗಳಂ ಬಂಧುಜನಂಗಳು
 ಮನಾಮಂತ್ರಿಸಿ ತುಪ್ಪದ ತೋಪಿಗಳ್ ಪರಿವನ್ಮಂ ಪಿರಿದಪ್ಪ ಭಕ್ತ್ಯ
 ಭೋಜ್ಯಂಗಳಂ ಭೋಜನಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ತದನಂತರಂ ನವಮಾಸಂ
 ನೆಜಿವುದುಮೆನ್ನ ಪೆಂಡತಿ ಗಂಡುಮಗನಂ ಪೆಜಿಲೊಡಮಪ್ಪಕೋ
 ಭಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ಮಹಾದಾನಂಗೆಯ್ದಾಶಿಶುವಿಗೆ ಜಾತಕರ್ಮಮಂ
 ಸೋಮಕರ್ಮನೆಂಬ ನಾಮಕರಣಮಂ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಮಂ ಕ್ರಮದಿಂ
 ಮಾಡಿ ಸುಖದಿನಿರ್ಪುದುಮಾಬಾಲಕಂ ಬಾಲದುಡಿಗಳೆಂ ತೊಟ್ಟು
 ನಡೆಗಲೊಂದು ದಿವಸಂ ಗೋವ್ರಜಂಗಳೊಳ್ ಸೋಂಕುವುದನಾಂ
 ಕಂಡೆಲೆತೊತ್ತೇ! ಮಗನ ನೀವೊತ್ತಿನೊಳ್ ಪರಿಯಬಿಟ್ಟೆಯೆಂದು

ಮುನಿದಿರದೆ ಪರಿದು ಪಿರಿದೊಂ | [೧೧
 ದೊನಕೆಯೊಳಾನವಳ ತಲೆಯನೀತೆದಿಂ ಪೊ ||

ಯ್ಯೆನುತತ್ತಿ ಯಷ್ಟಿಯಂ ಕೊಂ |
 ಡೆನಸುಂ ಪೊಯ್ದಂ ಕಡಂಗಿ ಸತ್ಪದ ಕೊಡನಂ || 262

ಆಂತು ಪೊಯ್ಯೆ ಕೊಡನೊಡೆದು 'ಶ್ವೇತಚೂರ್ಣಮೆಲ್ಲಂ' ತನ್ನ
 ಮೇಲೆ ಬೀಬ್ಬುದುಂ; ನಾಗಕರ್ಮಂ ಬೂದಿವೂಸಿದ ತಪೋಧನನಂತೆ
 ಯುಂ, ಪುಡಿಯೊಳ್ ಪೊರಬ್ಬಿ ಬೆಳ್ಳತ್ತೆಯಂತೆಯುಂ, ಶ್ಲೇಷೋತ್ಕಟ
 ಮಾದಂತೆಯುಗುಯುತ್ತುಂ, ಅಳಗಣ್ಣರಂತೆ ಮಿಳುಮಿಳನೆ ನೋಡುತ್ತುಂ,
 ಮಹದಿಂ ಪೊಪಿಮಟ್ಟು ನಿಂದ ಛಾಂದಸಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಕಂಡು ಗುಂಡು
 ನೆರೆದಿದೀನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡೊಡಾತನೊಡನೆಯ ಪಾರ್ವಂ ತತ್ರಪಂ
 ಚಮೆಲ್ಲಮಂ ಸವಿಸ್ತರಂ ಪೇಬ್ಬುದುಂ; ಪುರಜನಂಗಳ್ ಕೇಳು ಕರು
 ಳಂ ಪಿಡಿದು ನಗೆಯೊಳ್ ಪೊರಬ್ಬಿರ್. [೧೨

ಪಾ-1. ಇನ್ನೂ, ಗ || 2. ಪಜಯ. ಕ || ಗ ||
 3. ಗೋವ್ರಜಂಗಳ. ಗ || ; 4. ಮನ್ನನ. ||
 5. ಮಾಣದೆ, ಖ || 6. ಸಿತಚೂರ್ಣಮೆಲ್ಲಂ, ಕ || ; ತತಚೂರ್ಣಮಾಗಿ, ಗ ||

ಅದಯ್ಯಂ,

ವಗೆಯ್ದುಂ ಸತ್ಪುರುಷರ |

ನಾಗತಮುಂ ಗತಮುಮಪ್ಪ ಕಾರ್ಯಮನೆಂದುಂ ||

ರಾಗಿಸಿ ಬಯಸುವುದುಂ ಹೈ |

'ದೋ' ಗಂಬಡುವುದುಮಿವೆರಡು ಕಪ್ಪಮನಿಷ್ಠಂ || 263 [೫

ಎಂದು ಯಜ್ಞದತ್ತೆ ತನ್ನ 'ಗಂಡ'ನಂ ಬಾರಿಸಿದಳ್; ಅನ್ನೆಗಂ
ಪ್ರಸವಸಮ್ಯಯಮಾಸನ್ನಮಾಗೆ

ವಿಮಲನಿಜಗೋತ್ರಶತಪ |

ತ್ರಮಿತ್ರನಂ ಸದ್ಗ್ರಹಂಗಳೆಲ್ಲಂ ವರ್ಗೋ ||

ತ್ತಮ'ದಿನಿ'ರೆ ಮುದದಿನತ್ಯು | [೧೦

ತ್ತಮದಿನದೋಳ್ ಯಜ್ಞದತ್ತೆ ಸುತನಂ ಪಡೆದಳ್ || 264

ಅಂತು ಪುತ್ರೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲೊಡನಾಶಿಶುವಿಗೆ ದೇವತಾರ್ಪಣಂ
ಜಾತಕಾರ್ಪಣವಿಧಾನಮಂ ತೀರ್ಚಿ ಸುಖದಿನಿದೋಂದು ದಿವಸಂ ಯಜ್ಞ
ದತ್ತೆ ಕೂಸಿಗೆ ಪಾಸುವ ಸೀರೆಗಳನೊಗೆಯಲೆಂದು ಪೋಗುತ್ತುಂ
ಸುತನಂ ಸುರಕ್ಷಿತನಂಗೈಯ್ಯಮೆಂದು ತನ್ನ ಪಾರ್ವಂಗೆ ಪೇಟ್ಟು ಪೋ
ದಳ್. ಅನ್ನೆಗಮಾಪೋಯಿನಾಳ್ವರಸಂ ದಾನಂಗೆಟ್ಟುಪೆನೆಂದು ಬಯ್ಯ
ಯಟ್ಟಿದೊಡೆ ಭಟ್ಟಂ ಪುತ್ರರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮಂ ಬಗೆಯದೆ ಅರ್ಥಾರ್ಥಿ
ಯಾಗಿ ಪೋಗಲ್ಬಗೆದು ತನ್ನ ಮನೆಯೋಳ್ ಮಾರ್ಮನುಷ್ಯರಿಲ್ಲದ ಕಾ
ರಣದಿಂ ತಾಂ 'ನಡಪಿ'ದೊಂದು ನಕುಲನಂ ತೊಟ್ಟೆಲ ಸಮೀಪದೋಳ್
ನಿಜಿದಪ್ಪ ನೇಣಿಂ ಕಟ್ಟಿ ಪೋದಂ. ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಂ, [೨೦

ಸ್ಫುರಿತವಿವಾವಿಲದಂಪ್ಪಾಂ |

ಕುರಸಂಕುಳಭೀಕರಾನನಂ ಸಾರ್ದತ್ತೊಂ ||

ಕಾ-1. ದೋ. ಕ || ೧ ||

2. ಪಾರ್ವ. ಖ ||

3. ದೋ. ೧ || ೨ ||

4. ಸಲಹ. ಕ || ೧ ||

ದುರಗಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾಲಾ |

ಸ್ತರಣಾಂಕಿತಮಂ ಕೃತಾಂತಪಾಶಪ್ರತಿಮಂ || 265 [೧

ಅಂತು ಸಾರ್ತಪರ್ಷ ಭುಜಂಗನನಾಮುಂಗುರಿ ಕಂಡು ನಿಸರ್ಗವೈ ರಮಂ ನೆನೆದಿರದೆ ಸರ್ಪನಂ ಶತಖಂಡಂವೂಡಿ ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿ ವ್ರುದಂ; ಕಿಷ್ಕಿದಾನುಂ ಬೇಗಕ್ಕೆ ಪಾರ್ವಂ ಬಪ್ಪುದಂ, ತನ್ನ ಸಾಹ ಸಮಂ ತನ್ನಾಳ್ಗೆ ತೋವಲೆಂದು ರುಧಿರಾರುಣಿತಮಾದ ನಖಮು ಖಮುಂ ಪಲ್ಲಳೋಳ್ ಪತ್ತಿರ್ಪ ಖಂಡಂಗಳ್ವರಸು ಪರಿತಂದು ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಪೊರಬ್ಬಿ ಚಾಟುಕಾರಂಗೆಯ್ಯುದುಂ; ಪಾರ್ವಂ ಕಂಡೀಕಾ ವಲ್ ಕೂಸಂ ಕೊಂದುದಾಗಲೆವೇಲ್ವು ಮೆಂದು ವಿಚಾರವಿಕಳಂ ನಕು ಲನ ಶಿರಮಂ ಬಿರಿಯೆ ಪೊಯ್ದು ಮಾಡದೆ ಪರಿತಂದು ನೋಡಿ ತೊಟ್ಟಿ ಲೋಳ್ ಸುಖನಿದ್ರಿತನುಮಕ್ಕ ತಶರನುಮಾಗಿದರ್ ಮಗನುಮನಾಕೆ ಲದೋಳ್ ಶತಖಂಡಮಾಗಿದರ್ ಪಾವ್ರಮಂ ಕಂಡು ಬಬ್ಬಿಕ್ಕೆ ಪಾರ್ವಂ ಮುಂಗುರಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರಂ ತಳಿದು ಬೀನೆ ನಿಜೀವಮಾದುದಂ ಕಂಡು ಪಾಪಕರ್ಮಂ ತಾಂ ಕೋಪವಶದಿಂ ಕೂಸಿನಂತೆ ನಡವಿದ ನಕು ಲಾನಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಕೊಂದೆನೆಂದು ಕೋಕಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ಪಿನಂ; ಯಜ್ಞದತ್ತೆ ಬಂದಿದೀನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳ್; ದೇವಶರ್ಮಂ ತತ್ಪ್ರಪಂಚ ಮೆಲ್ಲಮಂ ಪೇರಿಸಿ ಕೇಳ್ದಂತಂದಳು:—

[೧೨

ಶ್ಲೋ ೧|| ಕುದ್ಯದಂ ಕುಪ್ಪುಣ್ಣತಂ ಕುಪ್ಪುತಂ ಕುಪ್ಪುಕ್ಷಿತಂ |
ತನ್ನ ರೇಣ ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕಿರಾಟೀನ ತು ಯತ್ಕೃತಂ || ೧೨೨

[ಟೀಕಾ — ಮನುಷ್ಯಂ ಲೇಸಾಗಿ ಕಾಣುದಾದಂ ಅಪ್ಪಿಯಾದುದಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸದುದಂ ಮಾಪಲಾಗದು ; ಅವಧಾನೊಂದನಪ್ಪಿಯದೆ ವ್ಯವಹಾರಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಂಗೆ.]

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂತಾದುದೆನೆ — ದೇವಶರ್ಮನದಂತೆನೆ — ಯಜ್ಞ ದತ್ತೆ ಪೇರಿಯು:—

ಪಾ-1. ನನವಂಕ್ಷಿತಂ. ಬ ||

೨. ಪರದನ ಕಥೆ

ವೆ|| ಭದ್ರಪುರವೆಂಬ ಪುರದೊಳ್ ದಾರಿದ್ರ್ಯಭೂತಿಯೆಂಬ ಪರದನಿ
ಪರ್ವಂ. ಆತನ ಮಗಂ ಧನದತ್ತನೆಂಬಂ ನವೆಯವನಪುರಂಭದೊಳ್
ತನಗಿಷ್ಟಭೋಗಕಾಮವಿಷಯಸುಖಕುಪಾಯಮಿಲ್ಲದೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ
ಬೇಸತ್ತೊಂದು ದಿವಸಂ ನಡುವಿರುಳ್ ತನ್ನ ತಂದೆಗಿಂತೆಂದಂ:- [೫

ಶ್ಲೋ|| .. ಪುಂಸಾಮುನ್ನ ತಚಿತ್ತಾನಾಂ ದ್ವಯಮೇವ ಸುಖಾವಹಂ |
ಸರ್ವಸಂಗನಿವೃತ್ತಿವರ್ಗ ವಿಭೂತಿವರ್ಗ ಸುವಿಶ್ವರಂ ||” ೧೪೮

[ಟೀಕು— ಸುಖಚಿತ್ತರವ್ಯ ಪುರುಷರ್ಗ ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗವಾಗಲಿ ಸಕಲ್ವಿಶ್ವಯಾ
ವಾಗಲಿ ಎರಡೇ ಸುಖವುಪ್ಪುದಹುದು.]

ಎಂಬ ನೀತಿಯುಂಟು. ತಾಂ ಮಹಾನ್ಯಪತಿಯ ಸೇವೆಗೆಯ್ಯಲ್ಪೋ
ಪೆನೆಂದೊಡಾತನ ತಂದೆಯಿಂತೆಂದಂ:- ಮಗನೆ ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ
ಪೊನ್ನಂ ಪಡೆವುದು ಸಂದೆಯಂ, ಸಾವುಂ ಕೇಡುಂ ನಿಶ್ಚಯಮದಹಿಂ
ಪೋಗಲ್ಪೋಡೆನೆ; ಧನದತ್ತಂ ಮತ್ತೆಮಿಂತೆಂದಂ:- [೧೫

ಶ್ಲೋ|| .. ಉದ್ಯೋಗೇ ಪ್ರಾಪ್ನು ಯಾದರ್ಥಂ ಯಶೋವಾ ವೃತ್ಯಮೇವ ವಾ |
ವೃತ್ಯಮೇವ ನಿರುದ್ಯೋಗೇ ಪ ಯಶೋ ನಾರ್ಥಸಂಪದಃ ||” ೧೪೯

[ಟೀಕು— ಉದ್ಯೋಗವುಳ್ಳಾಗತುಂಗಳಾರ್ಥಲಾಭವಹುದು; ಕೀರ್ತಿಯನಾಗಲಿ ವೃತ್ಯವ
ನಾಗಲಿ ಐವಾವನು. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯಾಗದು, ಆರ್ಥಲಾಭವಾಗದು, ವೃತ್ಯವೇ
ಅಹುದು.]

ಎಂಬುದು ಯುಕ್ತಿಯುಂಟಪ್ಪುದಹಿಂ,

ಪುರುಷಂ ದೈವಮೇ ಶರಣೆಂ | [೨೦

ದಿರಲಾಗದು ತನಗೆ ತಾನೆ ಮಾಡದು ದೈವಂ ||

ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ |

ಪರಮಾರ್ಥಂ ದೈವಮುಂ ಕೃತಾರ್ಥಮದಕ್ಕುಂ || 266

ಅದಹಿಂ ತಾನೆಗೆಯ್ದುಂ ಪೋಗಿ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗೆಯ್ಯದೆ ಮಾಡೆ
ನೆಂದು ತನ್ನ ಮನೋಧರ್ಮಮುಂ ತಂದೆಗೆ ಪೇಟ್ಟು ನಿದ್ರಾಂಗನಾಸಕ್ತ

ಪಾ-1: ಧನಮಾಪ್ತುಂ. ಗ H

ನಾಗಿರ್ಪುದುಂ; ನಿಶಾವಸಾನಸಮಯದೊಳಾತನ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ
ದಾನಧರ್ಮಗಳ ಫಲಗಳೇ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಬಂದಿಂತೆಂದುವು:—

ನೀನಿನಿತು ಕಾಲಮುದ್ಯಮ |

ಹೀನನೆಯಾಗಿರ್ದೆದಯದಲಿನಾಮುಂ ನಿನಗಂ ||

ತೇನುಮುಪಕರಿಸಲಲಿಯಮೆ |

[೫]

ನೀನೀತೆಪಿಡಿದೆ ನೆಪಿಯೆ ತಪಿಸೆಂದುದಪಿಂ || 267

ಇನ್ನೆಮಗಿರಲ್ಪಾರದು. ನಾಳೆ ನಾಂ ನಾಲ್ವರ್ ದಿಗಂಬರರೂಪುಗೊಂ
ಡು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಪ್ಪೆವು: ನೀನೆಮಗಿದಿರಂ ಬಂದು ವಂದಿಸಿ ವಿಧಿ
ಯಿಂದರ್ಚಿಸಲೊಡಂ ನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವೆನೆಂದು ಪೇಟ್ಟುದುಂ;
ಕನಸಂ ಧನದತ್ತಂ ನೆನಸೆಂದು ಭೋಂಕನೆಚ್ಚಿತ್ತತಿಕುತೂಹಲಂಬೆತ್ತು
ಮಿಾಚೋದ್ಯಮಂ ನೋಚ್ಚಿನೆಂದು ಮನೆಯಂ ಶೋಭಾವಹಂಗೈದು
ಶುಚಿಭೋತನಾಗಿದುರ್ ದ್ವಾರದೊಳೆ ನಿಲ್ವುದುಂ; ನಾಲ್ವರ್ ಸವ
ಣರ್ ಸೈತೆ ತನ್ನ ಮನೆಗಾಗಿ ಬರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಇದಿರಂ ಪೋಗಿ ಬಲ
ವಂದು ವಂದಿಸಿ ಮನೆಗೊಡಂಗೆಂಡು ಪೋಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಪೊಡೆಮಡ
ಲೊಡಂ ಪೊನ್ನರಾಶಿಯಾಗಿದುರ್ದಂ ನೆರೆಮನೆಯ ಪರದಂ ಕಂಡೊಡಾ
ತಂಗೆ ರಹಸ್ಯರಕ್ಷಣೋಚಿತಂ ಕಿಡಿದುಪೊನ್ನನಿತ್ತೊಡವನದನೀಡಾಡಿ
ಪೋಗಿ

[೧೬]

ನಿನಗುಳ್ಳ ಸವಣರೇಂ ಮ |

ತ್ತೆನಗಿಲ್ಲವೆಯೆಂದು ಪರಿದು ಪರದಂ ಪುರದೊಳ್ ||

ಮುನಿಗಳೆ ಚರಿಗೆಗೆ ಬರುತಿರೆ |

[೨೦]

ಮನೆಗುಯ್ಯಾರಾಧನೋಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕ್ರಮದಿಂ || 268

ಅಂತು ಪೂಜಿಸಿ ಪೊಡೆಮಟ್ಟು ತನಗೆ ಪೊನ್ನರಾಸಿಗಳಾಗಿಮೆನೆ;

ಭಿಕ್ಷುಗಳ್ ಬೆಕ್ಕಸಂಬಟ್ಟು ಬೆಟಿಗಾಗಿದ್^೧ವರ ಶಿರಂಗಳಂ^೧ ಕಿರಾಟಂ
 ಲಕುಟದಿಂ ಬಿರಿಯೆ ಪೊಯ್ಯಲೊಡನವರ್ ಪ್ರಯ್ಯಲಿಡಲೊಡಂ ಕೇಳ್ವು
 ತಳಾಯಿರ್ ಪರಿತಂದು ಪರದನಂ ವಿಡಿದು ಪೆಡಗಯ್ಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಧರ್ಮಾ
 ಧಿಕರಣರಲ್ಲಿಗುಯ್ಯೆ; [೪

*ಕರಣಮಿದೇ^೨ಕಾರಣದಿಂ |

ತಿರಿವರನಕೃತಾಪರಾಧಿಗಳನವಿಚಾರಂ ||

ಪರಿಭವಿಸಿದೆ ಪೇಲ್ಪಿಂ^೩ದೊಡೆ |

ಪರದಂ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣದವರ್ಗಿಂತೆಂದಂ || 269

[೪

ಧನದತ್ತನ ಮನೆಗೆ ನಾಲ್ವರ್ ಸವಣರ್ ಬಂದು ಪೊನ್ನಾದುದಂ
 ನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಕಂಡೆಂ; ಎನ್ನ ಮನೆಗೆ ನಾಲ್ವರ್ ಸಾಧುಗಳಪ್ಪ ಸವ
 ಣರಂ ಬರಿಸಿ ವಿಧಾನದಿಂದರ್ಚಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಪೊನ್ನಾಗಿಮೆಂದು
ಪೊಡೆನುಟ್ಟೊಡವರೆಂತುಂ ಪೊನ್ನಾಗ^೪ದಿರೆ^೪ ಬಡಿದಿನಕಾರಣಂ ಪೊಯ್ದು
 ದಿಲ್ಲನೆ; ಸಭೆಯೆಲ್ಲಂ ನಗೆ; ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರಿಂತೆಂದರ್:-ಆವುದುಮಂ
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಕಂಡುಂ ಕೇಳ್ವುಂ ಮತ್ತಂ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತದಿಂ ವಿಚಾರಿಸಿ
 ನೆಗಲಿಲೆವೇಲ್ಪುಮದೆಂತೆಂದೊಡೆ:- [೫

೨. ಅಜಿತನ ಕಥೆ.

ವ|| ಅಮರಾವತಿಯೆಂಬ ಪೊಲಿಲೊಳ್ ವಿಮಳಮತಿಯೆಂಬ ಪರದಂ
 ಪಿರಿದುಂ ಪೊನ್ನಂ ಪಡೆದು ದಾನಧರ್ಮಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೆಡೆಯುಡುಗದೆ
 ಕೊಟ್ಟು ಕಡೆಯೊಳ್ ಬಡತನಮುಂ ಮುಪ್ಪುಂ ಬಡನಡಸುವುದುಂ
 ಅವಸಾನಕಾಲದೊಳಾತಂ ತನ್ನ ಮಗನಪ್ಪ ಅಜಿತನಂ ಕರೆದು — ಎಲೆ
 ಮಗನೇ, ನಿನಗಾಪ್ತಮಾದ ಪಸದನಮನಮೂಲ್ಯಮಪ್ಪ ವಸ್ತುವನೊಂ
 ದು ಪುಸ್ತಕದೊಳ್ ಮಡಗಿಟ್ಟನೆಂದು ಪೇಲ್ಪು ಲೋಕಾಂತರಿತನಾದಂ.

ಪಾ-1. ೦೨೧೪೦. ಗ || 2. ಕರಣಮಿದೇಂ ಗ ||
 3. ಲೊಲ್ಲದಿರೆ. ಗ || ೫ || 4. ಕೆ. ಗ ||

ಅಜಿತಂ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಪರಲೋಕಕ್ರಿಯೆಗಳಂ ಮಾಡಿ ಬಹಿಷ್ಕಂ ತಮ್ಮ
ಯ್ಯಂ ಮಡಗಿಟ್ಟ ವಸ್ತುವಂ ನೋಡುತ್ತಿನೆಂದು ಕವಳಗೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು
ನೋಡುತ್ತಿನ್ನೆಗಂ; ಪಲವು ಕಪ್ಪಡಂಗಳೊಳ್ ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದೊಂದೊಲೆ
ಯೊಳ್ ಬರೆದಿದರ್ ಗಾಹೆಯಂ ಕಂಡು ತಮ್ಮಯ್ಯನಾಪದ್ಧನಮೆಂದು
ತನಗೆ ಬೈತಿಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿದಕ್ಕುಮೆಂದು ಬಹಿಷ್ಕಡಂ ವಾಚಿಸಿ ನೋಡಿ,

ಶ್ಲೋ|| ೧|| ಗುರುಪತ್ನೀನ ಸಾ ಗವ್ಯಾ ಯಾ ೩|| ಪೂರ್ವಕ್ರಮಾಗತಾ | [೬
ಸ್ಯಭುಜೋಪವೇಷಿತಾ ಯಾ ತು ಸಾ ಹಿ ಸತ್ಯವತಾಂ ಪಿ]ಯಾ|| ” ೧೫೦

[ಟೀಕಾ— ಸಮರ್ಥರ ಪುರುಷರ್ಗಿ ಅವುದಾನೊಂದು ಅನ್ಯಯಾಗತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ
ಯಂ ಭೋಗಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ; ಅದು ಗುರುವಿನ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸವಾನವಾಗಿಹುದು.
ತನ್ನ ಭಾಜನವಾದಿಂ ಗೌರಿಯಿರುವ ಶ್ರೀಯ ಭೋಗಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಂತಹುದು.] [೧೦

ಎಂಬುದು ಮಹಾಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರಮೆಂದಿರದಾಂ ಪಿತೃವಿತ್ತಕ್ಕಾಸೆ
ವಟ್ಟು ಕಪ್ಪನೆಯಾದೆನೆಂದು ತನ್ನಂ ತಾಂ ನಿನದಿಸಿ ಮಹಾನ್ಯಪತಿಯ
ಸೇವೆಗೆಯ್ವನೆಂದು ಕಪ್ಪಡಮಂ ಸೀಡ್ಡಿ ಮನೆಯಂ ಪೊಲಿಮಟ್ಟು ಕೆಲ
ವಾನುದಿವಸದಿಂ, [೧೪

ನಯವಿದ್ಯಾವಿದರಿಂ ಕವಿಪ್ರಕರದಿಂ ತರ್ಕಜ್ಞರಿಂ ಶಬ್ದವಿ |
ದೈಯೊಳಲ್ಲಾ ಸನಕಲ್ಪರಪ್ಪ ವಿಳಸದ್ಭೋದೇವರಿಂ ದೇವತಾ ||
ಅಯದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಗುಪ್ತವಂಶವಸುಧಾಧೀಶಾವಳೀರಾಜಧಾ|
ನಿಯನುಜ್ಜೈನಿಯನೆಯ್ಡಿ ಬಂದನಜಿತಂ ಶುಂಭದ್ಗುಣಭ್ರಾಜಿತಂ || 270

ವ|| ಅಂತೆಯ್ಡಿ ರಾಜಭವನಮಂ ಪೊಕ್ಕು ರಾಜಾಧಿರಾಜನಂ ವಿಭವಾ
ಧರೀಭೂತ ನಳನಹುಪಭರತಭಗೀರಥಹರಿಚ್ಚಂದ್ರಾದಿ ಪುರಾತನಮಹೀ
ಶಾಲಚರಿತ್ರನಂ ಕರಾಳಕರವಾಳಧಾರಾವಿದಾರಿತಮದನದರಾತಿಮಂಡಲೇ
ಪ್ಪರಪ್ರಚಂಡಕುಂಡಾಲನಂ ಪ್ರತಾಪಾನುರಾಗಾವನತಸಕಳಸಾಮನ್ಯಮ

೧೫-1, ವಿಭವಭೂತ. ಗ || ; ದಿಭವಯುತ. ಕ ||

ಕುಟಮಣಿಮರೀಚಿಮಾಲಾಲಂಕೃತಚಾರುಚರಣಕಮಲನಂ ಅತುಳವಿ
 ತರಣವಿನಿರ್ಜಿತಜೇಮೂತವಾಹನದಾನಾಧೀಶ್ವರದಿನಕರತನೂಜನಂ ಸ
 ಕಲಜಗಜ್ಜನಸಂಸ್ಕೂಯಮಾನಗುಪ್ತಾನ್ವಯಜಲಧರಮಾರ್ಗಗಭಸ್ತಿ
 ಮಾಲಿಯಂ ವಾಮನಜಮಾದಿತ್ಯಪ್ರಮುಖಮುಖಕಮಳವಿನಿರ್ಗತನೂ
 ಕ್ತಿಮುಕ್ತಾನಲೀಮಣಿಕುಂಡಲಮಂಡಿತಕರ್ಣನಂ ಚತುರುದಧಿವಲ
 ಯವೇಲಾಲಂಕೃತವಸುಂಧರಾಸುಂದರೀಜೇವಿತೇಶ್ವರನಂ ವಿಬುಧವನ
 ಜವನಾದಿತ್ಯನಪೈ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಂ ಕಂಡು [೨

ಶ್ಲೋ || " ಆರ್ಥನಾಂ ಕೃಪಣಾ ದೃಷ್ಟಿಸ್ತ್ವನ್ಮುಖೇ ಪತಿತಾವಕೃತೇ |
 ತದವಸ್ಥಾ ಪುನರ್ದೇವ ನಾನೃಸ್ಯ ಮುಖಮಿಹಾಕ್ಷತೇ || " ೧೫೧

[ಟೀಕಾ— ಬೇಡುವರ ದಿನತವಹ ದೃಷ್ಟಿಯಂಪಿಸಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿರಗದಾದೊಡೆ
 'ಪುರಳಿಯದಾ ಆಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 'ವ. ತ್ತೊಬ್ಬನ ಮುಖಮಂ ನೋಡದಾ.]

" ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕಮಂ ಪೇರಿಯೊಡಾ' ತಂಗೆ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇವಂ—
 ಮೊಜ್ಜಿದೆಂ, ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೆಂಬುದುಂ ಅಜಿತನಿಂತಂದಂ:—

ಜಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧಾಮ ಧನಾಂ |

ಧಿರ್ಯನಲ್ಲೆನತೇಪಭುವನವಲ್ಲಭಸೇವಾ || [೧೫]

ಧಿರ್ಯನಾಂ ಭವತ್ಪದಾಬ್ಜ |

ದ್ವಯಮಂ ಸೇವಿಸುವೆನೆಂಬ 'ಬಗೆಯಿಂ' ಬಂದೆಂ || 271

ಎಂದೊಡರಸಂ ಕರಮೊಳ್ಳುತ್ತೆಂದು ಸಜ್ಜೆಯ ಕಾಪಿನ ಬೆಸನಂ
 ಕುಡೆ ಪಡೆದು ನಿಕ್ಷಿಂತಮಿರಲೊಂದು ದೆವಸಮರಸಂ ಬೇರಂಟವೋಡೊ
 ಡಜಿತಂ ತನ್ಮಯ್ಯಂ ಪೇಪ್ಪಿ ಗಾಹೆಯಂ 'ಕಟ್ಟು'ವಂಜರದ ನಡುವಣ
 ನಾಗವೇದಿಕೆಯೊಳ್ ವಿನೋದದಿಂ ಬರೆದಿಟ್ಟಂ. ಇತ್ತೆಲ್ ಮಹಾದೇವಿ

ಪಾ-1. ಮದಿಯದು ಖ || 2. ಎಂದುಪಶ್ಚೋಕಮಿಹಾ. ಖ ||
 3. ಲಕ್ಷ್ಮೀಧಾಮಧಾನಾಂ. ಗ || 4. ಭಯದಿಂ, ಗ || 5. ಕಟ್ಟು. ಖ ||

ಯುಂ ರೂಪಾದೇವಿಯುಮೆಂಬರ್ವರರಸಿಯರುಂ ವಿನೋದಾರ್ಥದಿಂ
 ಸೀತೆಯುಂ ರಾಮನುಮಾಗಿ ಕೃತಕನಾಟಕಮನಾಡಿ ಬಬಿಲ್ದ ಕೃತಕ
 ಪುರುಷಾಕಾರಚಿಹ್ನೆಗಳಂ ಕಳೆಯಲ್ ಮಹಿದು ಅರಸನ ಸಿರಿಮಂಚ
 ದೊಳ್ ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗೈದು ಮಹಿದೊವಗಿದರ್. ಅನ್ನೆಗಮರಸನ
 ಧರಾತ್ರಿಸಮಯದೊಳ್ ಬಂದು ಶ್ರಮಶ್ರಾಂತಿಯಿಂ ಮಜ್ಜನಭೋಜ
 ನಾದಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಯ್ಯಲಾಯಿದೆ ಸಜ್ಜೆಯ ಮನೆಯಂ ಪೊಕ್ಕು ಸಿರಿಮಂಚ
 ದೊಳ್ ಮಹಾದೇವಿಯರೂಡನೆ ಪಟ್ಟದ್ ಪುರುಷರೂಪಮಂ ಕಂಡು
 ಕೋಪಾನಳಶಿಖಾಕಳಾಪದಪ್ಯವಾನಮಾನನನಾಗಿ ಪೆತ್ತೇನುಮಂ ಕಾ
 ಣದೆ *ಕೀರ್ತಿಯಿ*ಳನ ಕಯ್ಯೊಳದ್ ಬಾಳಂ ಕೊಂಡೆತ್ತಿ ಪೊಯ್ಯುದು
 ಮಾ'ಬಾಳ' ನಾಗವೇದಿಕೆಯಂ ತಾಂಗಿ ತೆತ್ತಿಸೆ ಮೇಗಂ ನೋಡಿ,

ವರನಾಗವೇದಿಕಾಭ್ಯಂ | [೧೦

ತರಲಿಖಿತಂಗಳನತಿಸ್ಸುಟಂಗಳನುದ್ಯ ||

ದುರುತರಕೋಪಸ್ತಂಭಾ |

ಕರಂಗಳನಿಪಕರಂಗಳಂ ವಿಭು ಕಂಡಂ || 272

|| ಗಾಹೆ || [೧೫

*ಮಾಹೇಕಿ ಸುವಗ್ಗಾ *ಹಿಯ* ಮಾಪತ್ರಿಯಜಿಣ್ಣದಿಟ್ಟೆ ಪಜ್ಜಬ್ಬಂ |

ಪಜ್ಜಬ್ಬಂ ಮಿಯದಿಟ್ಟಂ ಜುಶ್ರಾಜುತ್ತಂ ವಿಯಾರೇಕಿ || * ೧೫೨

[ಟೀಕಾ - ಬೇಡ ಕೇಳಿದ ಮಾತನೆ ವಿಶ್ವಾಸಿಸಲಾಗದು. ಅಷ್ಟಾನವಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ
 ಕಂಡ ಕಾರ್ಯವನೆ ಬೇಗಂ ನೂಕಲಾಗದು. ಪ್ರಕೃತ್ಯನಾಗಿ ಕಂಡವನು ಯಥಾಯುಕ್ತ
 ವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಮಾಡುವುದು.] [೨೦

ಎಂದಿರಲ್ ಕಂಡಾಗಾಹೆಯರ್ಥಮನರಸಂ ವಿಚಾರಿಸಿ ಮತ್ತಮಿಂ
 ತೆಂದು ಬಗೆದು,

1. ಮೆಯ್ದಾರದೆ. || 2. ಕೀರ್ತಿಯ. ಕ || ಗ ||
 3. ದಾಳಲಗಾವೇವಿಯಂ ತಾಗಿ ಕೀರಿಸೆ. ಗ || 4. ಹಿ. ಕ || ; ಹಿಂ. ಗ ||

ಮಹಿದೊಪ್ಪಿಗಿದರಂ ಲಿಂಗದ |

ಮಹಿಪ್ರೋಕ್ತವರಂ ನಿರಾಯುಧರನಾಹವದೊಳ್ ||

ಪ್ರೋಪಿವಾಯಿದರಂ ತುಪ್ಪಿಲಾ |

ಳಯಿದೊಡೆ ನೆಪಿದೊಡೆಯಾಗಿ ಪ್ರೋಗನೆ ಜಗದೊಳ್ || ೨೭೯

ಅದಪ್ಪಂದಿವಂದಿನೆತ್ತಿ ನುಡಿಸಿ ಬುಕ್ಕು ತಕ್ಕುದಂ ಮಾಯ್ಪಿನೆಂ
ದು ಪಿಡಿದಿದರ್ ಬಾಳೊಳ್ ತೊಡೆಯಂ ಪೊಯ್ದೆ, ತ್ತುವುದುಂ ಅರಸಿಯ
ರವರ್ ರುರಿ ಭೋಲಂಕೆನೆತ್ತಿ ತ್ತು ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದೊರ್ಡರಸನಿದೀ
ನೆಕದು ಬೆಸಗೊಳ್ವುದುಂ; ರೂಪವತಿಯಿಂತೆಂದಳ್:—ದೇವಾ! ನೀಂ
ಜೋಡೆಪ್ರೋಗಿ ತಡವಾದ ಕಾರಣದಿಂ ಪೊಯ್ತು ಪ್ರೋಗದೆ ಅಪ್ಪಿ
ಯಿರದೊಂ ರಾಮಚಂದ್ರನಾಗಿಯುಂ ಮಹಾದೇವಿ ನೀತಾದೇವಿಯಾಗು
ಯಾಂ ನಾಟಕಮನಭಿನಯಿಸಿ ಕರಂ ಬುಲ್ಲು ನೈಪರ್ಥ್ಯಮಂ ಕಳ
ಯಲ್ ಕಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಿವ್ರಾಸಕ್ಕರಾದೆವು, ಇದಕೆ ದೇವರ್ ಡಯೆ ಗಿಡ
ಲ್ವೀಡೆಂ ದು ಕಾಲೆ ಬಿಗುವುದುಮರಸಂ ವಿಸ್ತಯರಸಾವೇಷ್ಟಿತನಾಗಿಯ
ರಸಿಯರ್ಗೆ ತತ್ಪ್ರಪಂಚಮೆಲ್ಲಮಂ ಪೇಯಿತ್ತು ಮಿರ್ಪಿನಮನ್ನೆಗಂನೇ
ಸಪ್ಪಿ ಮೂಡುವುದುಂ; ಸಮಸ್ತಪರಿವಾರಮಂ ಬರಿಸಿ ಸಜ್ಜೆಯ ಮ
ನೆಯ ನಾಗವೇದಿಯೊಳ್ ಸುಭಾಷಿತವನಾರ್ ಬರೆದರ್ ಪೇಯಿಮೆಂ
ಬುದುಂ; ಸಜ್ಜೆಯ ಕಾಪಿನವನೊರ್ವಂ ಪ್ರೋಸವಾಣಿ ಬರೆದನಿದನೆಂದು
ಬಿನ್ನೆ ಪರಿಗೆಯ್ದುದುಮರಸನಾತನಂ ಕರೆದು ಕಟ್ಟುವಂಜರದೊಳ್ ನೀಂ
ಅರಡ ಗಾಹೆಯನೆಲ್ಲಿ ಕಲ್ತೆಯೆಂದೊಡೆಮ್ಮ ತಂದೆ ಮಾಸಿರಿವಂತನಾಗಿ
ಯುಂ ಪ್ರೊನ್ನೆಂಬ ಪೆಸರ ಚೆನ್ನಮನಿರಿಸದೆ ದಾನಧರ್ಮಂಗೆಯ್ದು ತನಗ

ಕಾ-1. ಲ್ಪಿಸಿ. ಕ || ೧ || ೨. ನೀನು ಮೊಂದು ನಾನು ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ
ನಾನು ಮಹಾದೇವಿ ನೀತಿಯಾಗಿ ನಾವೀರ್ವರಿಯರುಂ ಮಹಾಸಾಟಕಂ. ಕ || ;
ನಾನುಂ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ ಮಹಾದೇವಿ ನೀತಾದೇವಿಯಾಗಿ ಮಹಾಸಾಟಕಂ. ೧ ||
3. ದಯೆಗೆಯ್ದುಲ್ದೇಕೆಂ. ಕ || ೧ ||

ವಸಿಸಕಾಲಮಪ್ಪುದುಮೆನ್ನಂ ಕರೆದು—ಮಗನ, ನಿನಗೆ ಬೀವನೋಪಾ
ಯವೊಂದನರ್ಥಮಪ್ಪ ರತ್ನಮಂ ಪುಸ್ತಕದೊಳ್ ಮಡಗಿಟ್ಟಿನೆಂ
ದು ಪರಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತನಾದಂ; ಬಲಿಕ್ಕೆ ನಾನಾಕವಳಿಗೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು
ನೋಡಿ ವಹಿತನುಮಂ ಕಾಣದೆ ಗಾಹೆಯಂ ಕಂಡು ಪಾತಮಂ ಗೆ
ಯ್ದನೆಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದೊಡರಸನೆಂತೆಂದಂ:— ನಿಮ್ಮಯ್ಯನನರ್ಥವ
ಸ್ತುವೆಂದು ಪೇಲ್ಪುದೊಂದುಂ ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲೆಂತೆಂದೊಡೆನ್ನ ಪ್ರಾಣೇ
ತ್ವರಿಯರಿವರಂ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೂಪಧಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದಿದ್ವರ
ನಾಂ ಕಂಡು ಬಾಳಂ ಕಿತ್ತತ್ತಿ ಪೋಯ್ಯಲದು ನಾಗವೇದಿಕೆಯಂ ತಾಗಿ
'ತಡೆಯೆ' ಮೇಗಂ ನೋಡಿ ಬರೆದಿದ್ವ ಸುಭಾಷಿತಮಂ ಕಂಡು ಪರಿ
ಕ್ಷಿಸುವೆ ಬುದ್ಧಿ ಪುಟ್ಟ ಪಟ್ಟದ್ವರನೆತ್ತುವುದುಮವರೆತಿತ್ತು ತತ್ತ
ಪಂಚಮೆಲ್ಲಮಂ ಪೇಲ್ಪಿ ಕೇಳ್ವ ಸುಭಾಷಿತದ ಪ್ರಸಾದದಿಂದೆನೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ
ವಧೆಯುಂ ಯಶೋದಾನಿಯುಮಾದುದಿಲ್ಲದಂ ರತ್ನಮೆಂಬುದು ಪಾ
ಪಾಣವಿಶೇಷಮಪ್ಪುದದರ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿಡಲಕ್ಕುಮಿಸುಭಾಷಿತರತ್ನಕ್ಕೆ ಬೆ
ಲೆಯಿಲ್ಲೆಂದು, [೧೪

ಅಹಿತಮದಭಂಜನಂ ವಿಬು |

ಧಹಿತಂ ಶ್ರೀಸಾಹಸಾಂಕನಜಿತಂಗಿತ್ತಂ ||

ಮಹಿಪಂ ಸವ್ಯಂಗಸ್ಪೃಷ್ಟಕ |

ಸಹಿತಂ ಮಣಿಕನಕವಸ್ತುವಾಹನಚಯಮಂ || 274 [೧೪

(೨ ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೇಷ.)

ಅದ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಂ ಕಂಡುದುಮಂ ಪರಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪೇಡಿದುದು. ಧನ
ದತ್ತಂಗನಿಮಿತ್ತಂ ಮುನಿಗಳ್ ಬಂದು ನಿಧಿಗಳಾಗಲರಿಯರೆತ್ತಾನುಮ
ಪ್ರೈದಾತನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸುಕೃತಂಗಳ್ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತುಗಳಾಗಿ

ಬಂದಾನೆವದೊಳೆ ನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದುವಕ್ಕುಂ. ಅದನಾತನಂ
ಬೆಸಗೊಳ್ಳದೆ ಅಪರಿಚ್ಛೇತಂ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಂ ಸಾಯೆ ಸದೆಬಿಡಿದನೀ
ದುರಾತ್ಮಂ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ದೋಷವಂ ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಯನಿವಂಗೆ ತಕ್ಕುದಂ
ನಾಡಲ್ವೊಮ್ಮೆಂದು ತನ್ನೊಳೊಳೊಲಿಸಿಕೊಂಡಿಂತೆಂದರ್:-

ಶ್ಲೋ || .. ಗುರಾರಾತ್ಮವತಾಂ ಶಸ್ತು ಶಾಸಾ, ರಾಜಾ ದುರಾತ್ಮನಾಂ | [೫
ಅಂತಃಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಶಾಸನಾಂ ಶಸ್ತು ವೈವಶ್ಯತೇ ಯಮಾಃ || ೧೫೩

[ಟೀಕಾ-ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಂ ಗುರು ಚಕ್ಷಿಸವಂ, ದುರಾತ್ಮರನರಸಂ ಚಕ್ಷಿಸುವಂ, ಶಾ
ಸನಗಳನಂತಕಂ ಚಕ್ಷಿಸುವಂ.]

ಎಂದು ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣದವರ್ ದೋಷಾನುರೂಪದಂಡಮಂ ನಿ
ರೂಪಿಸಿ ದಂಡಧರಂಗೆ ಬೇರ್ದಿರ್, [೧೦

ಅದಪ್ಪಂ ಮುಂಗುರಿ ಕೂಸಂ ಕೊಂದುದಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಕಂಡೊ
ಡಮದು ಪಥಪ್ರಪ್ತನಲ್ಲಮದೆಂತನೆ:-

(೪. ವೃದ್ಧ ಗೌತಮಿ.)

ಸಿದ್ಧಾಂತತತ್ತ್ವವೇದಿ ವಿ |

ಶುದ್ಧಸದಾಚಾರೆ ಚಾರುಗುಣಯುತೆ ಸಾಕ್ಷಾ || [೧೫

ದುದ್ಧಿ ವಿವೇಕಮಹಾ'ನಿಧಿ' |

ಸದ್ಧರ್ಮಸುಮೂರ್ತಿ ವೃದ್ಧಗೌತಮಿಯೆಂಬಳ್ || 275

'ಅಪರಮೇಶ್ವರಿಯ' ಪಿರಿಯ ಮಗನನೊಂದು ಉರಗಂ 'ಕೊಂ'
ಡೊಡೆ ಅದನೊರ್ವ 'ನಿಪಾದಂ' ಕಂಡು ಪಿಡಿದಡನೆ ಕಟ್ಟಿ ಗೌತಮಿಯ
ಮುಂದಿಕ್ಕಿ ನಿನ್ನ ಮಗನನೀಪನ್ನಗಂ ಕೊಂದುದಿದಂ ಕೊಂದಪೆನೆಂದು
ಪಿರಿದಾಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಯುದುಮವಂಗೆ ಗೌತಮಿಯಿಂತೆಂದಳ್:-ಇದು ಕಾರ
ಣಭೂತಮಲ್ಲದೆ ನಿಮಿತ್ತಭೂತಮಲ್ಲ, ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ ಕ್ಷುದ್ರಜಂತುವೆ

ಪಾ-1. ಸದಿ. ಗ || 2. ಅವೃದ್ಧಗೌತಮಿಯೆಂಬಳ್. ಕ ||
3. ಕರ್ಷ. ಕ || 4. ನಿಪಾದಂ. ಕ || ; ನಿಪಾಟಂ. ಗ ||

ಪ್ತುದಪಿಂ ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧವಾದುದು; ವಧಪ್ರಾಪ್ತನಲ್ಲೆಂದು ತನ್ನ ಮಗನಂ
ಕೊಂದ ಸರ್ಪನಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಕಂಡುಂ ಕೊಲಲಿತ್ತಳ್ಳಲ್ಲ.

ವ|| ನೀಮಿದತಿ ನಖಮುಂ ಮುಖಮುಂ ರಕ್ತಮಾಗಿದುರ್ವೆಂಬಿನಿತ
ದಿಶೋಳನಪರಾಧಿಯುಂ ಪರಮೋಪಕಾರಿಯನೀಮುಂಗುರಿಯುಂ ಪರೀ
ಕ್ಷಿಸದೆ ಕೊಂದು ಕಪ್ಪಂಗೆಯ್ದಿರ್; ಇನ್ನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಮುಂ ವಿಪ್ರಲಾ
ಪಮುಂ ಪ್ರಯೋಜನಮಿಲ್ಲ; ಇನ್ನು ಸಿರದಿರಿಮೆಂದು ಪಾರ್ವನಂ ಸಂತ್ಯಸಿ
ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಳ:-

[೩

ದಶರಥನೆಂಬ ನರೇಂದ್ರಂ |

ವಿಶದಯಕಂ ಗಜಮೆ'ಗೆತ್ತು' ಋಷಿಪುತ್ರನುಮಂ ||

ಶಿಶುವನಪರೀಕ್ಷಿತಂ ಕೊಂ |

[೧೦

ದು ಶಾಪಮಂ ಭೂಪನಾಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಪಡೆದಂ || 276

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಜನಮಂ ಧರ್ಮಮುಮಂ ಪಾ |

ಲಿಸುವೊಡಮಿಹಪರಮನೊಲ್ಪೊಡಂ ತನ್ನಂ ರ ||

ಕ್ಷಿಸುವೊಡನಾರೈದು ಪರೀ |

[೧೫

ಕ್ಷಿಸುವುದು ಮನುಜಂ ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಂ || 277

ಇಹದೊಳ್ ದುರ್ಯಶಮಾಗದಂತು ಪರದೊಳ್ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗದಂ |
ತು ಹಿತಾರ್ಥಂಗಳನೆಂತು ನೀತಿನಿಪುಣರ್ ಪೇಲ್ದಂತೆ ಸಂತರ್ ಸಮಂ ||
ತುಹಿತಸ್ವಂತಗುಣೋಕ್ತಮಾಗೆ ಸುಪರೀಕ್ಷಾಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಡ್ಪುದಾ |
ತ್ಸಹಿತಂ ತಾನಿದು ದುರ್ಗಸಿಂಹನ ಮತಂ ಲೋಕೋತ್ತರಂ ಧಾತ್ರಿ
ಯೊಳ್ || 278

[೨೦

ರಕ್ಷಿ ಪೊಡಿಹಪರಸುಖಮನು |

ಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯಮಂ ಸತ್ತುರುಷಂ ||

ದಕ್ಷತೆಯಿನ್ನೈದೆ ನೋಡಿಪ |

ರಿಕ್ಷಿಸುವುದು ದುರ್ಗಸಿಂಹಮತನುಂ ಹಿತನುಂ || 278

|| ಗದ್ಯಂ ||

ಇದು ವಿನಮದನುರರಾಜಮಾಳಿಮಾಂಕೈನುರೀಚಿಮಂಜರೀಪುಂಜರಂಜಿತ

ಭಗವದ್ಭವಾನೀವಲ್ಲಭಚರಣಸರಸಿರುಹಪಟ್ಟರಣಂ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಪಂಚತಂತ್ರದೊಳ್

ಪರೀಕ್ಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ

ಶ್ರೀಶೈವೈದ್ಯತೀಯಂ ತಂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ ಶ್ರೀಶೈವೈ

ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಕರಣಂ

ತೃತೀಯತಂತ್ರಂ.

ಶ್ರೀಸುದತಿಗಮಖಿಳಧರಾ |

ಶ್ರೀಸುದತಿಗಮಧಿ'ಪನ'ಪ್ಪ ಬಗೆಯುಳ್ಳೊಡೆ ವಿ ||

ಶ್ವಾಸಮನೆ ಮಾಡಿ ವಸುಧಾ |

[೫

ಧೀಶಂ ಗೆ'ಲ್ಗ'ಹಿತಜನಮನನುನೆಯದಿಂದಂ || 280

ಅದಯಿಂ ವಾಕ್ಯೀಲೀಲಾ |

'ಸದನಂ' ವಿಶ್ವಾಸಮೆಂಬ ತಂತ್ರಮನಸುಹೃ ||

ಸ್ತದಹರಮಂ ಪೇಯ್ಯಂ 'ಸುಕ |

ವಿ'ದುರ್ಗಸಿಂಹಂ ನಯಾಗಮಜ್ಜರ ಮತದಿಂ || 281 [೧೦

ಶ್ಲೋ|| "ನ ವಿಶ್ವಸೇತ್ ಪೂರ್ವವಿರೋಧಿತಸ್ಯ ಶತ್ಕೂರ್ಹಿ ವಿಶ್ವತ್ಯಮುವಾಗತಸ್ಯ |
ದಗ್ಧಂ ಗುಹಾಂ ಪಶ್ಯ ಉಲೂಕಪೂರ್ಣಂ ಕಾಕಪ್ರಣೀತೇನ ಹುತಾಕನೇನ||"

[ಟೀಕಾ—ಪೂರ್ವದಶಿ ವಿರೋಧವಂ ಮಾಡಿದಂತಪ್ಪ ಶತ್ಕೂರ್ಹಿ ವಿಶ್ವಾಸಿಸಲಾಗದು:
ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ:—ಗೂಗೆಗಳ ತುಂಬಿದ ಗುಹೆಯನು ಕಾಗೆಗಳ ಸುಟ್ಟುವವುಗಳ
ಕಾರಣವಾಗಿ.]

'ಈ' ಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮೆಂತೆಂದೊಡೆ:—

[೧೬

ಗೂಗೆಗಳ ತುಂಬಿದ ಗುಹೆಯಂ ಕಾಗೆಗಳ ಸುಟ್ಟ ಕಥೆ.

ವೆ|| ಅನೇಕಾಕಾರಮಹಾಮಹೀರುಹವಂಡಮಂಡಿತಮಪ್ಪ ಕಾಂ
ತಾರಾಂತರಾಳದೊಳನೂನವಿಶಾಲಪತ್ರಚ್ಚ ತ್ರನಿರಾಕೃತದಿವಸಕರಪ್ರಕಾ
ಶಮು'ಮಮೃತ'ಕಿರಣಬಿಂಬಾಯನಾ'ನಶೀತಳ'ಚ್ಚಾ ಯಾಪರಿಪೀತ

ಶಾ-1. ಕನ. ಗ || 2. ಲಲ. ಗ || 3. ಸ್ತದಮಂ. ಕ || 4. ಸುಖದೆ. ಕ ||
5. ಏಯ. ಕ || 6. ಮುಷ್ಕತ. ಕ || 7. ನಾಸಿತ. ಕ ||

ಪಠಿಕಜನಶ್ರಮಜನಿತಸ್ವೇದಬಿಂದುಸಂದೋಹಮುಮಪ್ಪ ವಟವಿಟಪಿ
ಯೆ ತನಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗೆ,

ಶಮಿತಾರಾತಿಪ್ರಭಾವಂ ಪರಿಜನಸಹಿತಂ ರಾಗದಿಂದಿರ್ಪನತ್ಯು |
ತ್ವಮಶುದ್ಧವಾತ್ಯವರ್ಗಂವರಚರನಿಚಯಂಗುಪ್ತ ಮಂತ್ರಂಸುಮಿತ್ರೋ ||
ದ್ಯಮನುದ್ಯತ್ಕಾಕವೃಂದಾರಕಪತಿ ಪೆಸರಿಂ ಮೇಘುವರ್ಣಂ ಪಯೋದಾ |
ಗಮುಶುಂಭನ್ಮೇಘವರ್ಣಂ ಬಗಗಣಗಣಿಕಾವ್ರತಸಂಗೀತವಃ
ರ್ಣಂ || 282 [೩

ವ|| ಮತ್ತವಾಖನದುತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗದೊಳೊಂದುಯೋಜನಪ್ರಮಾ
ಣಾಂತರದೊಳಂಜನಗಿರಿಯೆಂಬ ವರ್ತಮುಂಟು. ಅದರಿ ನಿತಂಬಪ್ರ
ದೇಶದೊಳ ಪಲವುಂ ಗಷ್ಟರಂಗಳೊಳವು. ಅಲ್ಲಿ

ಅರಿಮರ್ದನನೆಂಬನುಳೂ |
ಕರಾಜನಿರ್ಪಂ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಜನಂ ||
ಬೆರಸನುಪಮುಪ್ರತಾಪಂ |

ಗುರುತರಸತ್ತ್ವಂ ಮಹಾಗುಹಾಭ್ಯಂತರದೊಳೊ || 283 [೧೪

ಅಂತಾತನೊಂದುದಿವಸಂ ಪಲವುಂ ಕಾಗೆಗಳ ನೆರೆದು ಕರೆವೆ
ಸರಮನಾಲಿಸಿ ಕೇಳ್ದು ಪೂರ್ವವೈರಮಂ ನೆನೆದೀಕಾಕಬಲಂಗಳನಿಂದು
ಕೊಂದಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆನೆಂದು ನಿಜಪ್ರಧಾನಸೇನಾಧಿಪರಪ್ಪ ಕಾಶಿಕಬಲಂಗಳ
ನೊಂದುಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ನಡುವಿರುಳ ಪೊಪಿಮುಟ್ಟು ಸಕಲಕಾಕಾ
ಧೀಶ್ವರನಪ್ಪ ಮೇಘವರ್ಣಸಿದ್ಧ ಮಹಾವಟವಿಟಪಿಯಂ ಸುತ್ತಿ
ಮುತ್ತಿ ಮಹಾದೊಪಗಿರ್ದ ಕಾಕಬಲಮೆಲ್ಲಮಂ ಬಹುಕೆಯ್ಯು ವೇಣ
ಪೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂದಾಕೊದೊಳೆ ನಿಜನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಮಗುಟ್ಟಿಂ.

ಶಾ-1. ಶುಭ್ರಂ, ಮೇಗ || 2. ಕ. ಗ || 3. ಬುಲೂಕಂ ವರರಾಜನನಿಪ್ಪ ಸಕಲ. ಕ ||
4. ಖ. ಗ || 5. ಗಿರಿಸತ್ತ್ವಂ ಮಹಾಗುಹಾಂತರಾಳದೊಳರ್ಣಂ. ಕ ||

ಅನ್ನೆಗಮೊಂದು ನಾಯಸಂ ನಿಜಸ್ವಾಮಿಯಪ್ಪ ಮೇಘವರ್ಣನ
ಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು,

ಬಲಬಲಮನುಜದೆ ಕಾಶಿಕ |

ಬಲಮದಿರದಿರರ್ಚಿ ಕೊಲ್ವು ತೆಪದಿಂದುದ್ಯ ||

ದ್ವಲಬಲಮನುಜದೆ ಕಾಶಿಕ |

[೫

ಬಲಮದಿರದಿರರ್ಚಿ ಕೊಂದು ಪೋದತ್ತೀಗಳ್ || 284

ಎಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ಯುದುಮಿನಿಸಾನುಂ ಬೇಗದಿಂ

ಕುಮುದನನಶ್ರೀಕಾಂತಿಯು |

ಮಮೃತಕರದ್ಯುತಿಯುಮುಡುಗಣದ್ಯೋತಿಯುಮ ||

ಸ್ತಮಿಸೆ ಜಗನುತನುದಯಾ |

[೧೦

ದ್ರಿಮಸ್ತಕಸ್ಥಲಮನೇಷಿದಂ ದಿವಸಕರಂ || 285

ಅಂತಾದಿತ್ಯೋದಯಮಾಗಲೊಡಂ ಮೇಘವರ್ಣನೆದುರ್ ಕಾಕ
ಬಲರುಧಿರಾರುಣೀಭೂತಮಾಗಿದರ್ ಸಮರಾಂಗಣಮುಮನುಲೂಕನಿಕ
ರಸೂಚೀಮುಖಚಂಚುಚರಣಪಕ್ಷಿಭೂತಕ್ಕದಿರದಿರಾಂತು ಕಾದಿ ಸತ್ತ
ನಾಯಸವೀರನಿಕಾಯಮುಮನಲ್ಲಿಯೆ ನೊಂದು ಬಸವಲಿದಿದರ್
ಬಲಿಭುಗ್ಬಲಪ್ರಧಾನರಂ ಕಂಡು ಬೆಲಿಗಾಗಿದರ್ ನಾಯಸಾಧೀಶ್ವರನ
ಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲವು ನಾಯಸಂಗಳ್ ಬಿಜಿತೋಡಿ ಕಾಡೊಳ್ಳೂಡಿದುವೆಲ್ಲಂ
ಬಂದು—ದೇವಾ! ನಾವಿರುಳೆನ ಕಾಳಗಕ್ಕಲ್ಲೆವು; ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ
ನಮ್ಮ ಬಲಮುಮಂ ಪಗೆವರ ಬಲಮುಮನಜಿಯದೆ ವೆಲಿದೆಗೆದಿದೆವು;
ಇನ್ನಾವುದು ಬೆಸನೆಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ಯೆ— ಮೇಘವರ್ಣನಿಂತೆಂದಂ:—
ಇಲ್ಲಿ ನೊಂದವರುಮಂ ವೃದ್ಧರುಮಂ ಸ್ತ್ರೀಬಾಲಕರುಮನುಯೊಂದು
ದುರ್ಗಸ್ಥಾನದೊಳರಿಸಿ ಬುಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ನೆಗಪ್ಪಿಮೆಂದು ತನಗನ್ವ
ಯಾಗತರುಂ ಚತುರುವಧಾವಿಶುದ್ಧರುಂ ನಯಶಾಸ್ತ್ರವಿದಗರುಮಪ್ಪ

ಉದ್ದೀಪಿ, ಆದೀಪಿ, ಪ್ರದೀಪಿ, ಸಂದೀಪಿ, ಚಿರಂಜೀವಿಯೆಂಬ ಐವರ್
ಮಂತ್ರಿಗಳಂ ಬರಿಸಿ ಮೇಘವರ್ಣಂ ಈಪ್ರಘಟ್ಟನಕ್ಕೇಗೈಯ್ಯಮೆಂ
ದು ಪೇಟಿತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಂತೆಂದರ್:-

ನಿಮ್ಮಡಿ ನಿಮ್ಮತ್ಸುಕತೆಯಿ |

ನೆಮ್ಮಂ ಬೆಸಗೊಳ್ಳುದುಂ ಕರಂ ರಭಸದೆ ನಾ || [೫

ವುಮ್ಮುನ್ನಮೆ ಬಿನ್ನವಿಸುವು |

ದುಮ್ಮಾರ್ಗಮಿದಲ್ಲು ನಾಡೆ ನಿಂತಿವಿರುದ್ಧಂ || 286

ಅದೆಂತೆನೆ: -

ವಾಕ್ಯಂ|| ಮಂತನಿಸ್ತುವಃ ಕಾರ್ಯಂ ವಿನಾಕರತಿ; ಸರ್ವದ್ವರೆ ಭೋಜ್ಯ ಕುಂ
ತೋ ರಕ್ಷಿತರೇ || ” ೧೫೫ [೧೦

ಎಂಬ ನಯಮಂ ಪಿಡಿದರಸುಗಳೋಚನಕಾಲದೊಳ್ ನಿಂತುಂ
ಭಾಮುಂ ನಿರ್ಗವಾಕ್ಮಮುಂ ನಿಶ್ಚಿದ್ರಭಿತ್ತಿಯುಂ ನಿರಾಶ್ರಯಮುಂ ಉಕ್
ತಾರಿಕಾದಿತಕುನಿಕುಳವಿಕಳಮುಮುಪ್ಪ ಮಂತ್ರಶಾಲೆಯೊಳ್ ಮಂತ್ರಿಗ
ಳುಂ ತಾನುಂ ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿದಾರ್ಗಳೋಚಿಸುವರದಿ೦ದಿಂತಪ್ಪವಸರ
ದೊಳ್ ಮಂತಣಮುಚಿತಮಲ್ಲೆಂಬುದುಂ; ಮೇಘವರ್ಣಂ ನಿಜಾನು
ಗತಮುಪ್ಪ ವಾಯುಸಮುದಾಯಮಂ ಪೋಗಲ್ವೇಟ್ಟು ಬಲಿಕ್ಕೆ ಮಂ
ತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕಿಂತೆಂದಂ:- [೧೨

ಅಗಣಿತಮೆನಿಪ್ಪ ಮುಚ್ಚಾಃ |

ರೈಗರ್ವಮಂ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯನಿನಿಸಂ ||

ಬಗೆಯದರಿಮುದರ್ನಂ ಕಾ | [೨೦

ಗೆಗಳಂ ತವೆ ಕೊಂದನಿಲ್ಲಿಗಾವುದು ಕಜ್ಜಂ || 287

ಟಿ- ೧೫೫. ಮಂತ್ರವು ಹೊದಿವಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವು ಕಿಡುವುದು; ಅದುಕಾರ
ಣವುದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕುದು.

ಪಾ-1. ಯುಂ ಪೇಟಿಮೆಂಬುದುಂ. ೧ || ೨ || 2. ನಿರಸ್ತರಭಸ. ೩ || ೧ ||
3. ಮತ್ಸ್ಯ. ೧ ||

ಎಂಬುದುಂ; ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಮುಖ್ಯನಪ್ಪ ಉದ್ದೀಪಿಯಂತೆಂದಂ:-
ನಿಮ್ಮಡಿ,

ನಾಕ್ಯಂ || " ಬಲವತುನಪ, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಯ ವಿಧೇಶರೂಪಂ ತದನುಪ್ರವೇಶೋ ನ || " ೧೫೬

ಎಂಬ ನಯಮಂ ಪಿಡಿದು ಕಾಶಿಕಾಧೀಶನೊಳ್ ಪೊಕ್ಕು ಬಾಲ್ಯುದು ಮಲ್ಲದಾಗಳ್ ವಿಧೇಶಗಮನಂಗೆಯ್ದುದು ಮಲ್ಲದೆ ನಾವಿಯಾವಸ್ಥೆಯೊಳ್ ಪೆರಿತು ಕಜ್ಜಮನಾಳೋಚಿಸಿ ನೆಹಿಯಲುಂ ನಿತ್ತರಿಸಲುಮುಷಿಯವೆಂಬುದುಂ; ಕೇಳ್ತು ಪ್ರದೀಪಿಯೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯಂತೆಂದಂ:-
ಈತಂ ಪೇಟ್ಟಿ ತದನುಪ್ರವೇಶಕ್ಕಂ ವಿಧೇಶಗಮನಕ್ಕಂ ದೋಷಮುಂಟದೆಂತೆನೆ:-ತದನುಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್ದೆವಪ್ಪೊಡೆ ಬದ್ಧರೋಷಿಯುಂ ಯುದ್ಧಾಭಿಲಾಷಿಯುಮಕಾರಣದ್ವೇಷಿಯುಮಪ್ಪ ಪಗೆವನ ಮನೆಯಂ ಬಗೆಗೆಟ್ಟು ಪೊಕ್ಕಂದು ಸಾವಕ್ಕುಂ, ಮೇಣ್ ಸಂಗರಮಕ್ಕುಂ, ವಿಧೇಶಗಮನಂಗೆಯ್ದೆವಪ್ಪೊಡೆ ಕಾಶಿಕಂಗಳಲ್ಲಿಯುಮೊಳವು, ಅಲ್ಲಿದುಮ್ಪ ನಮ್ಮ ಬಂದ ಕಾರಣಮಂ ಬೇಗಮಾರೈದು ಪರಿದರಿಮರ್ದನಂಗೆ ಪೇಟ್ಟಿದು ತಾತನೀಯಂದದೊಳಮುಳ್ ಬಂದು ಮುತ್ತದೆ ವಾಣನದೊಂದಿದುವೆ ನಯಮಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಲದೊಳ್ ಭೀತರಲ್ಲದ ದೂತರನಟ್ಟಿ ಕಾಶಿಕಂಗಳ ಬರವನದೊಗಳೆ ಪರೆದು ಪೋಪಂ. ಅವು ಬಾರದ ಪಕ್ಷಮಿಲ್ಲಿದು ಸಹಾಯಾದಿಸಾಧನೋಪಾಯಂಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತುಂ ದೇಶಕಾಲಂಗಳಂ ನೋಡುತ್ತುಮಿದು ಬಲಿಕದರ್ಕ ತಕ್ಕುದಂ ನೆಗಪ್ಪಿಮೆಂಬುದುಂ ಮೇಘವರ್ಣನಾದೀಪಿಯೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯಂತೆಂದಂ:-ಈಯಪಾಯಕ್ಕುಪಾಯಮಾವುದುಮಂ ಕಂಡಿರಪ್ಪೊಡೆ ಪೇಟ್ಟಿಮೆಂಬುದುಮಾತನಂತೆಂದಂ:-ಈಮಂತ್ರಿಗಳ್ ಪೇಟ್ಟಂತೆ ಆರಿಮರ್ದನನಿನ್ನಪ್ಪೊಡಂ ಸಂತ

ಟ- ೧೫೬. ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಶತ್ರುವಂ ಪಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವನು, ಆ ಶತ್ರುವನೊಳ ಪೊಕ್ಕುಬಾಲ್ಯುದು; ಅಲ್ಲದಾಗಳ್ ವಿಧೇಶಗಮನಂಗೆಯ್ದುದು.

ಪಾ-1. ಬಲವದವಸ್ಥಂಭಸ್ಯ. ಕ ||

ಮಿರ್ಪನಪ್ರೋಡಿಲನಯಮಪ್ಪುದು, ಇರುಳ್ಗೊಳಗದೊಳ್ ಕಾಶಿಕಂಗಳೊಂ
 ದಪ್ರೋಡಂ ಸತ್ತುವುಂ ನೊಂದುವುಮಿಲ್ಲಂ, ಅರಿಮದನಂ ನಡುವಿರುಳ್
 ಬಾರದೆ ಮಾಣಂ, ನಾವಿರುಳ್ ಕಣ್ಣಣದ ಕುರುಡೆರಪ್ಪುದಪ್ಪಿಂದುಲೂ
 ಕಂಗಳ್ ಚಂಚುಚರಣಂಗಳ ಪಕ್ಕಂಗಳ ಘಾತದಿಂ ಶತಚೂರ್ಣಮಾ
 ಗಿ ವೋಯ್ಯಲೋಡಿಪೋಗುವುದಲ್ಲದೆ ತಾಗಿ ತಳ್ತಲಿಯಲಪ್ಪಿಯವದು
 ಕಾರಣದಿಂ, [೬

ಶ್ಲೋ|| ೧ ಜೀವನ ಲಭ್ಯತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ವೃತ್ತೇನಾಪಿ ಸುರಾಂಗನಃ |

ಕ್ಷಣವಿಧ್ಯಂಸಿ ಕಾಯೇ ಕಾ ಚಿಂತಾ ಮರಣೇ ರಣೇ || ೧೫೭

[ಟೀಕೆ-ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲೊಡೆ 'ಹಿರಿದಪ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಹುದು ; ಸತ್ತನಾದರೆ'
 ದೇವಸ್ಥಿ)ಯರು ಕೊಂಡುಪೋವರು ; ಕ್ಷಣಭಗುರವಪ್ಪ ಕರೀರಕ್ಕೆ 'ಕಾಳಿಗವಾಗಿಲಿ
 ಮರಣವಾಗಲಿ' ಚಿಂತಿಲಾಗದು.] [೧೦

ಎಂಬೀನಯಮಂ ಪಿಡಿದು ಸನುಸ್ತವಾಯಸನಿಕಾಯಮಂ ನೆರಪಿ
 ಕೊಂಡು ದಿವಸಾಂಧನವರಿಮದನನಂ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಪುರವಿಂದಮಿ
 ತ್ತನ ಬಲದಿಂ ಕಾದಿ ಕೊಂದೆನಪ್ರೋಡೆ ಸುಖದಿಂ ಖಾಯಿಸ್ಸಿವೆಂದೊಡಾತ
 ನ ಮಾತು ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೇಘವರ್ಣಂ ಸಂದಿಲಿಪಿಯೆಂಬ
 ಮಂತ್ರಿಯಂ ನಿಮ್ಮಭಿಪ್ರಾಯಮಾವುದೆಂದು ಕೇಳುವುದು' ಮಾತನಿಂತೆಂ
 ದಂ:-ಅದಿಲಿಪಿ ಪೇಲ್ದಿಂತೆ ಕಾದುವುದೆ ಕಜ್ಜಮಪ್ರೋಡೆ ನಮ್ಮ ಬಲ
 ದೊಳ್ ಸೇನಾನಾಯಕಾದಿವೀರಾಗ್ರಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ಗೂಗೆಗಳ ಕಯ್ಯೊಳ
 ಕಾರಣಂ ಸತ್ತರ್; ಕೆಲರ್ ತುಲಿಯಸಂದರಿಯೆ ನೊಂದರ್ ಏತರ್ಕಂ
 ಕ್ಷಮರಲ್ಲದೆ ನಿಂದರ್; ಇಂತು ನಮ್ಮ ಬಲಂ ಕೀಲ್ಕಳೆದ ಜಂತ್ರದಂತೆ
 ಕಳಕುಳಮಾಗಿದರ್ಪುದು. ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ ಮೌಳಿಭೃತ್ಯಸುಹೃತ್ಸೇನಾ

ಟಿ-೧೯. ತುಲಿಯಸಂದರ್ = ಶೂರರ್.

ಪಾ-1. ಇಹದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಹುದು ; ರಣಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಮದಿನಾದೊತೆ. ೪ ||
 2. ರಣಾಗ್ರವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ೪ || 3. ಯಮಂ ಪೇಡಿಮೆಂಬುದು. ೫ ||

ಟವಿಕಬಲಂ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಇಂತವು ದುಸ್ತರಾವಸ್ಥೆಯೊಳ್ ಕಾದುವುದು ಕಷ್ಟಮಲ್ಲ. ಅದೆಂತನೆ:-

ಶ್ಲೋ|| ೧೧ ಪುಷ್ಪೋಪಿ ನ ಯೋದ್ಯದ್ಯಂ ಕಿಂ ಪುನರ್ನಿತ್ಯ ಕೃತ್ಯಃ |

ಯಾದ್ಧಮಾಕ್ಷಯದೋಪಾಧ್ಯಂ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷಕ್ವಯಂ || ೧೧೧

[ಟೀಕಾ-ಪುಷ್ಪಂಗಳಿಂದೋಳಗಾಗಿ ಕಾಡಲಾಗದು, ತೀಕ್ಷ್ಣವಹ ಕರಂಗಳಿಂದಂತೂ ಕಾಡಲಾಗದು, ಕಾಳಗಮೆಂಬುದು ಕಿಡದ ದೋಷವೆನುಳ್ಳುದು, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷರಂ ಕಿಡಿಸುವುದು.] [೩

ಎಂಬೀನೀತಿಯುಂಟು. ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ ಪ್ರಯಾಣಶಕುನದೊಳ್ 'ಉತ್ತಿಯ' ನೊಂದಂ ಕಂಡಂತೆ ಕಳ್ಳಯೆ ತಡೆಯದೆ ಗರವೊಡೆದಂತೆ ಮೇಲಪ್ಪಾಯ್ದೆವೆಷ್ಟೆಡೆ, 'ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಾನೆ ಮರಂಗಡಿದರೆಂಬಂತೆ ಕೃಂ.' ಎಂತುಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ಲೆ- [೧೧

ಶ್ಲೋ|| ೧೧ ಕಿಂ ನ ಹಂತಿ ಸುತಂ ವಿತ್ರಂ ಬಂಧುಮರ್ಥಂ ಕ್ರಿಯಾಂ ಪತಿಂ |

ಸೇವ್ಯವಾನೋ ಹಿ ಪಂಡೇನ ಸಂದಿಗ್ಧವಿಜಯೋ ಯುಧಿ || ೧೧೨

[ಟೀಕಾ-ಕಾಳಗದಲ್ಲೆ ಗೆಲ್ಲಹನೆಂಬ ಸಂದೆಗಮುಳ್ಳವಂ ತನ್ನ ಪುತ್ರರ ಮಿತ್ರರ ಬಂಧುಗಳ ಧನಸಂಪತ್ತುವೊಡೆಯನುವಿಂತಿವರಲ್ಲರನು ಕಿಡಿಸುವಂ.] [೧೨

ನಯವಿದನಲ್ಲಂ ಶಕ್ತಿ |
ತ್ರಯರಹಿತಂ ವ್ಯಸನಿ ವಿಗ್ರಹಾಸಕ್ತನನಿ ||
ಶ್ಚಯಬುದ್ಧಿ ವಿರಕ್ತಪ್ರಕೃ |
ತಿಯೆನಿಪ್ಪರಿನೈವನೊಳವಿವಾದವಿವುದು ನಯಮಂ || 288
ಸಮಬಲನೊಳಧಿಕಬಲನೊಳ್ | [೨೦
ಸಮರಕ್ರೀಡಾಕ್ರಿಯಾಸಮರ್ಥನೊಳಧಿಕೋ ||
ದೈಮನೊಳ್ ಮಾರ್ಪುದು ಸಂಧಿಯ |

ಟ- ೫. ಉತ್ತಿ = ಶಕುನದ ಪಕ್ಷಿ.

೧. ಅಳಿಯ. ೪ || ೧ || 2. ನಮ್ಮನಾಜೆ ಕಡುವಂತಕ್ಕುಂ. ೪ ||

ನವೋಘನಾತ್ರೀಯಬುದ್ಧಿಯಂ ಬಗೆವ ನೃಪಂ || 289

ಮತ್ತಂ ಎಂತುಂ ಸುಭಾಷಿತಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ತೆ—

ಶ್ಲೋ|| .. ಪ್ರವೃದ್ಧಚಕ್ರಾಕಾಂತೋ ರಾಜ್ಞಾ ಬಲವತಾ ಬಲಃ |

ಸಂಧಿವೇ! ವಹಿ¹ ಕುವೀರತ ಕೋರದಂಡಾತ್ಮಭೂತಯೇ || ” ೧೬೦

[ಟೀಕು—ಹೆಚ್ಚಿದ ರಾಜ್ಯವನುಳ್ಳ ಸಮರ್ಥವಹ ಅರಸನೊಡನೆ ಬಲಹೀನನಾಗಿದ್ಧಾ
ಅರಸು ತನ್ನ ಸೇನೆ ಭಂಡಾರ ಜೀವರಕ್ಷೆಗೋಸುಗ ಸಂಧಿಯನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಬುದು.] [೬

ಅದಲಿಂ, ದೇವಾ! ನಾನಾವುದಾನೊಂದುಸಾಯದೊಳರಿಮದ್
ನನೊಳ್ ಸಂಧಾನಮಂ ಮಾಡಿ ನಿಂದು ಕಾಲಮುಮಂ ಕಜ್ಜಮುಮಂ
ಬಗೆದು ಬಲೈಕ್ಕುಜ್ಜುಗಂಗೆಯ್ಯಮೆನೆ; ಮೇಘವರ್ಣಂ ಪ್ರದೀಪಿಯ
ಮಾತುಗಳ್ಗೆ ಕೋಪಂ ಪ್ರದೀಪಮಾಗೆ ಮನದೊಳ್ ಮುನಿದು ಎಂತುಂ
ನೀನಪ್ಪೊಡೆ ಮಹಾನಾತ್ಯನಾಗಿದ್ಧಜ್ಜನಂತೆ ಕಾದಿದೊಡೆ ಸಾವಾದ
ಪುದೆಂದೆನಗೆ ಭಯಂದೋಲಿ ನುಡಿವುದು ನಯಮುಂ ನೀತಿಯುನು
ಲ್ಲದೆಂತನೆ:— [೧೭

ಶ್ಲೋ|| .. ಧರ್ಮಃ ಪುಗೇವ ಚಿತ್ತೈಸ್ಸಚಿವನುತಿಗತೀ ಭಾವನೀಯೇ ಸ್ವಬುದ್ಧ್ಯಾ |
ಜ್ಞೇಯಾ ಲೋಕಸ್ಯ ವೃತ್ತಿವಂಚರನಯನ್ಯಮುಂಡಲಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಂ ||
ಪ್ರಚ್ಛಾ ದ್ಯಾ ರಾಗದೋಷೌ ವ್ಯುದುಪಯುಷಗುಣೌ ಕಾಲಯೋಗ್ಯೇನ ಯೋಜ್ಯಾ |
ವಾತ್ಮಾ ಸಂರಕ್ಷಣೀಯೋ ರಣಾರಣಿ ಪುನಸ್ಸೋಪಿ ನಾವೇಕ್ಷಣೀಯಃ || ” ೧೬೧

[ಟೀಕು—ಧರ್ಮವು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಲ್ಪಡಿದರೂದು; ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಮಂ
ತಿಗಳ ಬುದ್ಧಿಯ ಹವಣನವಾವುದು; ರಾಗದೋಷಗಳಂ ಮುಸುಂಕುವುದು; ವ್ಯುದು
ಕಳವಗುಣಗಳಂ ಕಾಲೋಚಿತವಾಗಿ ನಿಯೋಗಿಸುವುದು; ದೇಶಕಾಲಗಳನು ಲೇಸುಗಿ

ಪಾ -1, ವಾಸ್ತು. ೨ ||

೨. ಶ್ಲೋ|| ಧರ್ಮಃ ಪ್ರಾಕ್ತಿಂತನೀಯಸ್ವಚಿವನುತಿಗತೀ ಭಾವನೀಯೇ ಸ್ವಬುದ್ಧ್ಯಾ |
ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯಾ ರಾಗದೋಷೌ ವ್ಯುದುಪಯುಷಗುಣೌ ಕಾಲಯೋಗ್ಯೇನ ಯೋಜ್ಯಾ ||
ಜ್ಞೇಯಂ ವೇಶಾನುಪುತ್ರಂ ವರಚರನಯನ್ಯಮುಂಡಲಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಂ |
ರಕ್ಷಣೀಯಾತ್ಮಾನಮನ್ಯೈ ರಣಾರಣಿ ಪುನಸ್ಸೋಪಿ ನಾವೇಕ್ಷಣೀಯಃ || ”
ಎಂದು ಕ || ೨ || ಪಾಠ.

ಅಪಾವುದು ; ಬುದ್ಧಿವಂತರಪ್ಪ ಚಾರರಂ ಬ ಕಣ್ಣಿಂ ಏರವಾಂಡಲವುಂ ನೋಡಿಸುವುದು ;
ಉಪಾದ ಎಲ್ಲಾ ದನಗಳಿಂ ತನ್ನಂ ಕಾದು ಕೊಂಬುದು.]

ಎಂಬುದು ರಾಜನೀತಿಯುಂಟದಹಿಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ಕದನಕ್ಕಳ್ಳಲಾ
ಗದು ; ಸಮರಾಂಗಣದೊಳ್ಳದೆವಪ್ಪೊಡೆ,

ಶ್ಲೋ || ೧೧ ಪ್ರಾಣವಿಣಶೋಭೇನ ಯಃ ಕರೋತಿ ಯಶೋವಧಂ | [೫

ಸ ಪಾಪಃ ಕೀಲಕಾರ್ಥೇನ ದಹನ್ವಿವ ಸುರಾಲಯಂ || ೧೬೦

[ಟೀಕಾ—ಆವನೋವಂ ಪ್ರಾಣವಸ್ತುವೆಂಬವರು ಶೋಭದಿಂ ಕೀರ್ತಿವಂ ಕಿಡಿಪ
ಕೊಂಡಿವನೊ ಆದಿಪದ್ಧಂ ಕೀಲಿಂಗೆ ದೇವಾಲಯವುಂ ಸುಡುವನೋಪಾದಿ] [೪

ಎಂಬೀಶ್ಲೋಕಾರ್ಥದಿಂ ರಣನುರಣಭೀತಿಯಿಂದಪಶ್ಚಾತ್ತಿಯಮೋ
ಘಮಕ್ಕುಮೆಂದಿದವುವುದು, ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ, ಎನ್ನ ಸಮಸ್ತಬಲಮುಂ
ಸತ್ತುಂ ಕೆಟ್ಟುಮಿತಸ್ತತನಾದ ಕಾರಣದಿಂದೆನಗೆ ತೀಜೋಹಾನಿಯುಂ
ಮನೋಗ್ಲಾನಿಯುಮಾಗಿಪುರದಹಿಂ ದಾಗೂಗೆಗಳಿನಿಂದೆ ಕೊಂದು
ಕಾಗೆಗಳನವಹಿ ಬಸಿಹಿಂ ತೆಗೆಯದಂದೆನ್ನ ಮನದಬಲುಂ ಪ್ರೋಗದೆಂ
ದು ಶೋಕರಸನುಂ ಕ್ರೋಧರಸನುಮೊಡವಳೆಯೆ ನುಡಿದ ಬಲಿಭು
ಕ್ತಿಯುಂ ವಾಯಸಬಲಸಂಜೀವಿಯಪ್ಪ ಚೆರಂಜೀವಿ ವಾಕೋಂಡು—
ದೇವಾ! ನೀವಿಂತತ್ಪಾತುರರುಂ ಕೋಪಾತುಕರುಮಾಗಿ ನುಡಿವುದು
ನೀತಿಯಲ್ಲದೆಂತನೆ:—

[೧೭

ಶ್ಲೋ || ೧೨ ರಾಮಾತ್ಪರಕಲ್ಪರತರೋಸ್ತಿ ಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಾಭವಂ ಸ್ತ್ರೀಹರಣಾತ್ಪತೋನ್ಯತ್ |

ತಥಾಪಿ ರಾಮೋ ನ ಪಶೋತ್ಸಃ ವರ್ಧಿಂ ಬಲಂಧಸೇತುಂ ವಿಜಯಾ ಸಹಿಷ್ಣುಃ || ೧೧

[ಟೀಕಾ—ರಾಮನಿ ಧೀರರಾಮನುಮಿಲ್ಲ ; ಸ್ತ್ರೀಹರಣದಿಂ ಪರಾಭವವಾವುದು
ಮಿಲ್ಲ ; ಅಹಂಗಾದೊಡಂ ಸ್ತ್ರೀರಾಮಂ ಸಮುದ್ರವುಂ ಶೋಷಿಸಿದನಿಲ್ಲ ; ಸ್ವರಣೆಯಂ
ವಾದಿ ಸೇತುವಂ ಕಟ್ಟಿ ಲಂಕೆಯಂ ಕೊಂಡನಲ್ಲದೆ ತ್ಯರಿತನ ವಾದಿದುದಿಲ್ಲ.]

ಎಂಬ ನೀತಿವಾಕ್ಯಮುಂಟು. ಅದಹಿಂ, ನಿಮ್ಮಡಿ, ನೀವುಂ ಸಹಿಷ್ಣು
ವಾಗಿ ಪಗೆಯಂ ಬಗೆಯೊಳೆ ಕಾದಿ ಕೊಲ್ವುದೆಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ವು
ದುಂ ; ಮೇಘವರ್ಣಾನಿಂತೆಂದಂ:—

[೨೦೯

ಶ್ಲೋ || "ಆನ್ಯಥಾ ಭೂಪಣಂ ಪುಂಸಾಂ 'ಕ್ಷಮಾ' ಲಕ್ಷ್ಮೀನ ಯೋಷಿತಾಂ |

ಪರಾಕ್ರಮಃ ಪರಿಭವೇ 'ವೈಯಾತ್ಯಂ ಸುರತೇಷ್ವಿವಂ ||" ೧೬೩

[ಟೀಕಾ—ಪುರುಷರ್ಗ ಉಚ್ಛಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆಯೇ ಭೂಪಣಂ, ಪರಿಭವವಾದ
ಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮವಿರಬೇಕು; ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗ ಉಚ್ಛಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೇ ಭೂಪಣಂ,
ಸುರತದಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟತವಿರಬೇಕು.]

ಶ್ಲೋ || "ನಿಂದಂತು ನೀತಿನಿಪುಣಾ ಯದಿ ವಾ ಸ್ತು ವಂತು |

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವನಾವಿಶತು ಗಚ್ಛತು ವಾ ಯಥೇಶ್ಯಂ ||

ಇದ್ಭ್ಯವ ವಾ ಮರಣಮಸ್ತು ಯುಃಗಾಂತರೇ ವಾ |

ನ್ಯಾಯಸ್ಯಾತ್ಮಫಃ ಪವಿಷಲಂತಿ ಪದಂ ನ ಧೀರಾಃ ||" ೧೬೪

[ಟೀಕಾ—ನೀತಿಯಂ ಬಲ್ಲವರ ತಮ್ಮ ನಾರಾಣಂ ನಂದಿಸಲಿ ವೇಣ ಸ್ತುತಿಸಲಿ ಐಶ್ಯ
ಯ್ಯವುಟುಗಲಿ ವೇಣ ದಂದನಾಗಲಿ, ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮರಣವಾಗಲಿ ವೇಣ ಯುಗ
ಪರ್ಯಂತಂ ಏವಕಲಿ, ವಿಚಕ್ಷಣರ ನ್ಯಾಯವಂ ತಪ್ಪ ನಡೆಸುರ.]

ಎಂಬ ನೀತಿಗಳೊಳವಾದೊಡೇಂ?—ನೀಮಪ್ರೊಡೆ ಶುಕ್ರ ಶಕ್ರ ಗುರು
ಪರಾಕರ ಬಾಹುದಂತಿ 'ನಂದ ಕೌಣಪ' ದಂತ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಕುಬೇರಾಭೀ
'ರ' ಬಾಣಕಾಪ್ಪಿ ಪುರಾಣಾಚಾರ್ಯಕೃತ' ನಯಶಾಸ್ತ್ರ' ಪ್ರಯೋಗಪ್ರವೀ
ಣರುಂ, ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ ದುಪ್ಪಪರಂಪರೆಯಿನಂತಪ್ಪ ವಿಷಮತರಮು
ಮತಿಸಂಕಟಮುಮಪ್ಪವಸರಕ್ಕೆ ಕರ್ತವ್ಯಮಾವುದೆನೆ; ಮಂತ್ರಿಚೂಡಾ
ಮಣಿ ಚಿರಂಜೀವಿಯಿಂತೆಂದಂ:—

ನಯವಿದರಪ್ಪೀನಾಲ್ವ'ರ |

ನಯಮನಯಂ ದೇವ ನಿನ್ಮು 'ಪೇಚ್ಚಿದೆ ಮಂತ್ರಂ ||

ನಿಯತಂ ತ್ವದೀಯಮಂತ್ರಂ |

ನಯಜ್ಞ ರನುಮತದಿನದುವೆ ದಲ್ ಪಂಚಾಂಗಂ || 290

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ:—

- ಸಾ-1. ತಮೋ. ಕ || 2. ತಃ. ಖ || 3. ವೈಪಂತ್ಯಂಧತೇಷ್ವಪಿ. ಗ ||
- 4. ನಂದನ ಕೋಪಜ. ಗ || 5. ಯ. ಗ ||
- 6. ನಯಚಾರಿತ್ರಕಾಪ್ಪ. ಗ || 7. ಶುಮಯನಯಯುತವೇವನಮಗ. ಖ ||

ವಾಕ್ಯಂ || 1* ಸೋಮದೇವನೀತಿ - ಕಾರ್ಯೋದ್ಯೋಗೋಪಾಯ, ಪುರುಷ
ದ್ರವ್ಯಸಂಪತ್ತಿ, ದೇಶಕಾಲ*ಪರಿಚ್ಛಾನ, ವಿಷ್ಣುಪ್ರತೀಕಾರ, ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಿಂದಿತ್ತು
ಮಂತ್ರಮೈದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹುದು. * ೧೬೬

ಎಂಬ ನೀತಿವಾಕ್ಯಮುಂಟಪ್ಪುದಯಿಂ, ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ವಾತಂಗೆ ಮಂ
ತ್ರಮೆ ಮುಖ್ಯಮದೆಂತನೇ:- [೫

ಸಮುದಾರಿರಾಜವಿಜಯೋ |

ದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಚತುರಂಗೆಬಲಮದೇವುದೋ ಸನ್ಮಂ ||

ತ್ರಮೆ ಸಾಲ್ಕಂ ಪುನಿಗುಮೆ ದೇ |

ವ "ಮಂತ್ರಮೂಲೋ ಹಿ ವಿಜಯ" / ಎಂಬೀವಾಕ್ಯಂ || 291

ಅದಯಿಂ ಸಮಸ್ತವಸುಧಾ |

[೧೦

ಸುದತೀಶಂ ಮಂತ್ರಮುಖ್ಯನಾದಂದುದ್ಯ ||

ನ್ಮದವದರಿರಾಜಮಧುಕರ |

ಕದಂಬಮಂ ನಿಜಪದಾಂಬುಜಕ್ಕೆಲಿಗಿಸುವಂ || 292

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ ಸಮಸ್ತವಸುಧಾವಳಯಮೆಲ್ಲಮಂ ಬಾಯ್ಕೀಳ
ಸುವ ಬಲ್ಲಾಳ್ತನದೋಳಂ ವಿಜಿಗೀಪುವೈತ್ತಿಯನೆತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳನೆಂಬರಸಂ
ಪ್ರಭುಮಂತ್ರೋತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿತ್ರಯಸಂಪನ್ನನ* ಪು* ದದೆಂತನೇ: - [೧೬

ಹರಿನೀಲವಜ್ರವೌಕ್ತಿಕೆ |

ಮರಕತವಾಣಿಕ್ಯಕಾಂಚನಾಂಚಿತವಸ್ತ್ರಾ ||

ತ್ವರಮುಂ ವರಕರಿಹರಿಭಟ |

ಭರಮುಂ ಪ್ರಭುಶಕ್ತಿ ಭೂತಲೇಶಂಗೆಂದುಂ || 293

ಹಿತರರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕುಶಲರ್ |

ಚತುರುಪಧಾಶುದ್ಧರೆನಿವ ವರಸಚಿವರೋಳ ||

[೨೦

ಟ-೧೪, ಬಾಯ್ಕೀಳಿಸುವ = ಅಜ್ಞಾವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ.

ಸ್ವಿತಮಾಗೆ ಮಾಪ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಂ |

ಪತಿಗೆಂದುಂ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ ಮನುಮುನಿಮತದಿಂ || 294

ಅಗಣಿತದೋರ್ಬಲದಿಂ ಸಂ |

ಯುಗದೋಳ್ ಮಾಹಿಂತ ವೈರಿರಾಜನನೇನುಂ ||

ಬಗೆಯದುಹದಿಪ್ಪವ ವಿಕಾಂ |

[೫]

ತಗುಣಮನುತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿಯೆಂಬರ್ ವಿಬುಧರ್ || 295

ವಸವೀಶಕ್ತಿತ್ರಯದೋಳ |

ಮಸದ್ಯಶಬಲಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ ಮಿಗಿಲೆಂದುಂ ಮಂ ||

ತ್ರಸಹಾಯನಪ್ಪ ಭೂಪತಿ |

ಗೆ ಸುಸಾಧ್ಯಂ ಬಗೆದ ಕಾರ್ಯಮೆನಿತೋಳವನಿತುಂ || 296

ಅದೆಂತೆನೆ:-

[೧೦]

ಅಭಿಭವಿಸಿದನುತ್ಸಾಹ |

ಪ್ರಭುಶಕ್ತಿಸಮೇತನೆನಿಪ ಶುಕ್ರನನಮರ ||

ಪ್ರಭುಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ |

ಪ್ರಭಾವದಿಂದದೊನ್ನೆಗಳಂ ಮಂತ್ರಬಳಂ || 297

ನಿಯತಂ ಸಮ್ಯಜ್ಜಂತ್ರ |

[೧೫]

ಪ್ರಯೋಗಪಟುವೆನಿಪ ಭೂತಳಾಧೀಶ್ವರನ ||

ಪ್ರಿಯರಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಧರೆಯಂ |

ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀಧಾಮನಾಗಿ ಪರಿರಕ್ಷಿಸುಗುಂ || 298

ಅಮರಾಹಿತರಿಂ ದುರ್ಮಂ |

ತ್ರಮರಕ್ಷಣಮೆನಿಪ ಯಜ್ಞಮಹಿವಂತಪ್ಪಿಗುಂ ||

[೨೦]

ಸಮದಾಹಿತರಿಂ ದುರ್ಮಂ |

ತ್ರಮರಕ್ಷಣಮೆನಿಪ ನೈಪಬಳಂ ನಿರ್ವ್ಯಾಜಂ || 299

ಅದಹಿಂ ದರಸುಗೆಯ್ವಾತಂ ಮಂತ್ರಮಂ ಮಾಲಾಮಂತ್ರವಾಗ
 ದಂತು ನೆಗಬಿಲೆವೇಚ್ಚುಮದೆಂತನೆ:- ಮಂತ್ರಿಯುಂಡಲದಾಪ್ತವ್ರಜದ
 ಫೂರ್ತವರ್ಗದ ಮದಪ್ರಲಾಪಸುಪ್ರಪ್ರಲಾಪಿತಂಗಳಂದಂ ಶುಕಶಾರಿಕಾ
 ದಿತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಗಳಂದಂ ಮಂತ್ರಂ ಭೇದಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಮಂತಾಗಲೀಯದೆ
 ಮಂತ್ರಮಂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ವೇಚ್ಚುಮದೆಂತನೆ:-

[೫]

ವಿಪ್ರಳಾಫಮಂತ್ರಮುಂ ಯಾ |

ನಪಾತ್ರಮುಂ ಭಿನ್ನಮಾದೊಡಲಿವರ್ ವಸುಧಾ ||

ಧಿವರ್ಣಧಾರರಿವರು |

ಮಪರಿಮಿತಾತ್ಮೀಯಬಲಸಮೇತಂ ಕ್ಷಣದಿಂ || ೩೦೦

[೬]

ಎನೆ; ಮೇಘವರ್ಣಾನಿಂತಂದಂ:- ಅಂತವೊಡೆ ನೀಂ ವೇಲ್ಪುದ
 ದೊಳರಸಂ ತಾನೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಮಯ್ಯುಗಲ್ವೇಡಿತ್ತನೆ; ಮ
 ತ್ತಂ ಚಿರಂಜೀವಿಯಂತಂದಂ:- ನಾಂ ಮಂತ್ರಮನೆ ರಕ್ಷಿಪುದೆಂದೆನಲ್ಲದೆ
 ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗವೇಚ್ಚಿದೆನಲ್ಲೆಂ. ನಿಮ್ಮಡಿ, ನೀವಿಂತು ವಿಪರಿತಗ್ರಹ
 ಣಂಗೆಯ್ದು ಕೂನ್ಯವಾದಿಗಳಾಗಿರಲಾಗದು. ಆದೊಡಮೇನರಸುಗೆಯ್ವ
 ರುಂ ಕಾಮಕ್ರೋಧಲೋಭಮಾನಮದಹರ್ವಪ್ರಮೋದಾಲಸ್ಯವಶದಿಂ
 ದೆಂತಪ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಂತರುಂ ತನ್ಮುಂ ತಾವಯರ್. ಅದಹಿಂದೆನಿತು
 ಸಮರ್ಥನಾದೊಡಂ ಆಪ್ತರಪ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಂತರೊಳಂ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಳ
 ಮಾಲೋಚಿಸಿ ನೆಗಬಿಲೆವೇಚ್ಚುಮದೆಂತನೆ:-

[೧೪]

ಕೋ || .. ಅನಹಾಯಸ್ವರೂಫಂ ಪಿ ತೇಜಸ್ವೀ ಕಿಂ ಕರವ್ಯತಿ |

ನಿಂತವತಿತೋ ವಹ್ನಿ ಸ್ವಯಮೇವ ಪ್ರಶಾವ್ಯತಿ || ” ೧೬೩

[ಟೀಕಾ - ತೇಜಸ್ವಿಗಳ ಸಮರ್ಥನಾದೊಡಂ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದವನೇತರ್ಕಂ ಪ್ರಯೋ
 ಜನವಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ - ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಿಚ್ಚಿ ನಹಗೆ.]

ಪಾ-1. ಕ || ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಮಂತ್ರಿಯುಂಡಲವಾಪ್ತ ಸತ್ವೀಯ್ಯಮದೆಂತಂದೊಡೆ. ಉ ||
 ೨. ತುಕೇಶವ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಸ್ತಂಪುಲೋ ನ ಪ್ರರೋಪತಿ. ಉ ||

ಅವಗತಸಹಾಯನೆನಿಸಿದ |

ನೃಪನೆನಿತು ಸಮರ್ಥನಾದೊಡಂ ನಿಜತೇಜೋ ||

ವಿಪುಳಜ್ಞುಳನಶಿಖಾವಳ | [೩

ಗೆ ಪಡೆಯಲಾಹಿಂ ಸುವೃದ್ಧಿಯಂ ಭೂತಳದೊಳ್ || 301

ಅದಹಿಂದರಸುಗೆಯ್ವಾತಂ ಸಹಾಯಸಂಪನ್ನನುಂ ಪ್ರಭುಮಂ
ತೋತ್ತಮಹಕ್ರಿಯುಕ್ತನುಮಾಗಿ ನೆಗಟಿಲೆವೇಯ್ಕುಂ. ಎಂತುಂ ವಿಜೆ
ಗೀಪುವೃತ್ತಿಯನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನೆಗಟಿವುದು ಶತ್ರುಗಳ ಸಮಾವಸ್ಥೆ
ಯೋಗಕ್ಷೇಮಮುಮಂ ವಿಚಾರಿಸುವುದದೆಂತನೆ:— [೪

ಉದ್ಯೋಗಹೀನನಾಗಲು |

ಮುದ್ಯನ್ವಿತ್ರಾತ್ಮದುರ್ಗಬಲರಹಿತನಸ ||

ದ್ವಿದ್ಯಾಪ್ರಿಯನೆನಿಪವನು |

ದ್ವೇದ್ಯಂ ಶತ್ರುಗೆ ನಿರಂತರಂ ಭೂತಲದೊಳ್ || 302

ಅನುಪಮದುರ್ಗಬಲೋವೇ |

ತನಾಗಿಯುಂ ವಿಪುಳಮಂತ್ರವಿಕ್ರಮಸಂಯು ||

ಕ್ತನುಮಲ್ಲದಿರ್ಪವಂ ಪೀ |

ಡನೀಯನೀಡಿತನಯಾಗಮಜ್ಜರ ಮತದಿಂ || 303 [೧೫

ದುರ್ಗಗುಣಾನ್ವಿತಮೆನಿಸಿದ |

ದುರ್ಗದ ಬಲಮುಳ್ಳೊಡಂ ಬಲೋವೇತಸುಹೃ ||

ದ್ವರ್ಗಬಲಾನ್ವಿತನಪನಯ |

ಮಾರ್ಗನೆನಿಪ್ಪವನೆ ಕರ್ಷಣೀಯನಮೋಘಂ || 304

ನ|| ಇಂತಪ್ಪ ಪಗೆವರಂ ನಿರ್ಮೂಲಿಸುವುದು ಛೇದನಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ;
ಹಸ್ತೈಶ್ವರಭವದಾತಿಬಲಕ್ಷಯಮಂ ಮಾರ್ಪುದು ಪೀಡನಮೆಂಬುದ
ಕ್ಕುಂ; ಮತ್ತಮಿವನಹಿದುಂ ದೇಶಕಾಲಬಲಮನಹಿದುಂ ಪ್ರಯೋಗಿ
ಸುವುದದಂತಿಕೆ; ನಾವೀಗಳ್ ಕೌಶಿಕಾಧೀಶ್ವರಂಗೆ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿದುರ್,

ವಾಕ್ಯಂ || " ದುರ್ಗಾಹಿನೋ ನರಪತಿಃ ವಾತಾಭಾ)ವಯವೈಸ್ಸುತಃ || " ೧೬೪

[ಟೀಕಾ—ದುರ್ಗಂಗಳೆಲ್ಲವರಸು ಗಾಳಿಯೊಡಗೂಡಿದ ಮೇಘಂಗಳಹಗೆ.]

ಎಂಬ ನೀತಿಯುಂಟದಹಿಂದೆದುರ್ಗಂಗಳೆಂತಪ್ಪುವೆಂದೊಡೆ:—

ಶ್ಲೋ || " ದುರ್ಗಂ ಚತುರ್ವಿಧಂ ಪೋಕ್ತವನಾಪತ್ಯೈಶ್ಚ)ಯಾಕಾರಣಂ |

ಜಾಲಕಂ ಪಾರ್ವತಂ ಜೈವ ಧಾನ್ಯನಂ ವನಜಂ ತಥಾ || " ೧೬೫ [೫]

[ಟೀಕಾ—ಆಪತ್ತಿಂಗಾಶಯವಾಗಿ ಜಲದುರ್ಗ, ಗಿರಿಪರ್ವತ, ಸ್ಥಳದುರ್ಗ, ವನದುರ್ಗವೆಂದೆಂತು ದುರ್ಗಂಗಳೆ ನಾಲ್ಕು ತೆರಿನಕ್ಕುಂ.]

ಇಂತು ಚತುರ್ವಿಧಮಾಗಿಯು ಮೆಷ್ಟೆ ವಿಧಮಕ್ಕುಮದೆಂತೆಂದೊಡೆ:—

ಉಭಯನದೀಸಂಗಳಮುಮಪ್ಪ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಮಂತದ್ವೀಪಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಅಗಾಧಮಪ್ಪ ಬೃಹತ್ತಟಾಕಂಗಳಂ ಕರ್ಕಶಪರದಂಡಸಲಿಲವಿತಾನವಿರಾಜಿತಸರೋವರಪರಿವೃತಮಪ್ಪ ಭೂಪ್ರದೇಶಂ ಮಹಾಸ್ಥಳಮೆಂಬುದಕ್ಕುಮಿಯೆರಡುಂ ಜಲದುರ್ಗಭೇದಂಗಳ್. ಗರುಡಂಗೆಂ ಅಡರಲ್ಪರದ ಸಮುತ್ತುಂಗಶಿಖರಂಗಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ ದೆಸೆಯೊಳುಮಾಗಿ ಬಾಗಿಲೊಂದೆಯಾಗಿಪ್ಪುದು ಗುಹ್ಯಾಖ್ಯಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಆವ ದೆಸೆಯೊಳುಂ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಮೀಪಿಯುಂಜ್ಜಮಪ್ಪ ಬೆಟ್ಟಗಳ ನಡುವೆ ಕರಮಸಿದಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆಯಾ ಗೇಱುವುಂ ದುಂ ಪ್ರಸ್ತರಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಈ ಯೆರಡುಂ ಗಿರಿದುರ್ಗದ ಭೇದಂಗಳ್. ಪೊಯಿಗೆ ನೀರುಂ ಭೂರಿಭೂರು ಹಸಂದೊಡೆಹಮುಂ ತೃಣಗುಲ್ಮಲತಾಸ್ತೋರನುಮುಮಿಲ್ಲದೆ ಬಳಗೆ ತೃಣಕಾಪೃಜಲಸಂಪೂರ್ಣಮಪ್ಪುದು ಉದಕಸ್ತಂಭಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಪೊಯಿಗೆ ಕರಮುಪ್ಪುಮಪೇಯನುಮಲ್ಪಜಲನುಮುಳ್ಳುದು ವೈರಿಣಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಈ ಯೆರಡುಂ ಸ್ಥಳದುರ್ಗಭೇದಂಗಳ್. ಜಲಪರಿಪೂರ್ಣಜಲಾಶಯನುಂ ದುರ್ದರ ಕರ್ದವೋಪೇತಾತಿಶೀತಮಪ್ಪುದು ಕ

ಪಾ-1, ೪ ಸಂವೇದ್ಯು. ಕ || 2, ಗರ್ವ. ಕ ||
 3, ನೀರುಧಕ. ಖ || 4, ಧರ. ಖ ||

ದರ್ಶೋದಕಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಅನೇಕತರುನಿಕರಪರಿವೃತಮುಂ ತೃಣ
 ವಟಲಪ್ರವೃತಮುಮವ್ವುದು ಸ್ತಂಭನಗಹನಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ: ಈಯೆ
 ರಡುಂ ವನದುರ್ಗದ ಭೇದಂಗಳ್. ಇಂತವ್ಯವಿಧಮವ್ವ ದುರ್ಗಂಗಳೊ
 ಳಂ ನಮ್ಮಾಶ್ರಯಿಸಿದ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ದುರ್ಗಗುಣಮಿಲ್ಲ; ಮಿತ್ರಗುಣಸಂ
 ಪನ್ನರಪ್ಪ ಪತತ್ತಿಸ್ತೋನುಂಗಳಲ್ಲವವ್ವುದುಂ ಮಿತ್ರಬಲಮಿಲ್ಲ;
 ನಮ್ಮ ಬಲಮೆಲ್ಲಂ ಕಳಕುಳಮಾದ ಕಾರಣದಿಂ ತಂತ್ರಬಲಮಿಲ್ಲ; ಕಾಶಿ
 ಕಂಗಳ್ ಒಂದು ಇರುಳ್ ಕಾದುವುದುಂ ಕಾಲಬಲಮಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ
 ಬಲಂಗಳೊಳೊಂದುಮಿಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂ ನಿಮ್ಮಡಿಗುತ್ತಾಪಶಕ್ತಿ ಸಾಧಾ
 ರಣಂ. ಅದುಂ ನಾವುಮುಚ್ಚೇದ್ಯತತ್ರಗಲಾಗಿರ್ದೆವೆಂದು ನುಡಿದ
 ಚಿರಂಜೀವಿಯ ಮಾತಂ ಮೇಘವರ್ಣಂ ಕೇಳ್ಳು ಮೇಘಗರ್ಜನೆಯಿಂ
 ಗರ್ಜಿಸಿ ಬಬುಕ್ಕಿಂತಂದಂ:-

[೧೩]

ಪಿರಿದಾಳಾಪದೊಳೇಂ ಸಂ |
 ಗರದೊಳ್ ಭೀಕರಮೆನಿಪ್ಪ ಮದ್ಭುಜಬಲದಿಂ ||
 ದರಿಮರ್ದನನಂ ತವೆ ಕೊಂ |
 ದರಿಮರ್ದನನೆಂಬ ಪೆಸರನಾಂ ತಳೆದಪ್ಪೆಂ || 305

[೧೪]

ಎಂದು ನುಡಿದ ಮೇಘವರ್ಣನ ಮಾತಂ ಚಿರಂಜೀವಿ ಕೇಳ್ಳು
 ಇಂತಂದಂ:-ನಿಮ್ಮಡಿ, ನೀನುರಿಮರ್ದನನೊಳ್ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ವುದೊಂದುಂ
 ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲಂ. ಆದೊಡಾಗೂಗೆಗಳ್ ದಿನಸಾಂಧಂಗಳಾಗಿಯುಂ
 ನಮ್ಮೊಳ್ ಪಗೆಯುಂಟಾಗಿಯುಂ ಘೋರಾಂಧಕಾರದಿಂದತಿಸಂಕೀರ್ಣ
 ಮಪ್ಪ ಗುಹಾಗಷ್ಟರಂಗಳೊಳ್ ಪೊಕ್ಕಿಪ್ಪುವು. ಅದುಕಾರಣದಿಂದಾವೆ
 ಕಾಲಂಗಳನುಸಾಯಮಿಲ್ಲದೆ ಕಾದಿ ಕೊಲಲುಂ ಗೆಲಲುಂ ಖಾರದು.
 ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ,

ಮುತೀಹೀನರಪ್ಪ ಮನುಜರ್ |

ಪತಂಗವೃತ್ತಿಯನೆ ಕೊಂಡು ಕೊನೆಯುತ್ಪರ್ಪರ್ ||

ಸತತಮದೆಂತುಂ ವಿಬುಧ |

ಪ್ರತತಿಗನಿಪ್ಪಂ ನಯಾಗಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧಂ || 306

ತಂತ್ರಾವಾಸನಿದಂಪರ |

[೫]

ತಂತ್ರಪ್ರವಿಭೇದವಶ್ಯತಂತ್ರಂ ದಕ್ಷಂ ||

ಮಂತ್ರಜ್ಞಂ ವಿನಯಾನ್ವಿತ |

ಮಂತ್ರಿಪ್ರಕರಂ ಸುಮಿತ್ರನಮಳಚರಿತ್ರಂ || 307

ವ್ಯಸನವಿದೂರಂ ನಯತಾ |

ಲಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಂ ಕೃತಜ್ಞನಸ್ತುಬ್ಧಂ ಕ್ಷೇ ||

[೧೦]

ಶಸಹಿಸ್ತು ಸುತೇಜನಮಾ |

ತ್ಯಸುಮಂತ್ರಿಸಮೇತನಖಿಲವಿಜ್ಞಾನವಿದಂ || 308

ಕುಲಜಂ ಸೋತ್ಸಾಪಂ ಸ್ಥೋ |

ಲಲಕ ನಭಿವಾನಿ ಬುದ್ಧಿಮಸ್ತಂ ಚತುರಂ ||

ಬಲಯುಕ್ತಂ ವಾಗ್ಮಿ ಕಲಾ |

[೧೫]

ಕಲಿತಂ ಶರಣಾಗತ್ಯೈಕರಕ್ಷಣದಕ್ಷಂ || 309

ವಿಪುಲತರಕೋಶನಕ್ರಾ !

ರಪರಿಜನಂ ದೇಶಕಾಲವೇದಿ ದೃಢಂ ನೀ ||

ತಿಪರಂ ಕ್ಷಮಾನ್ವಿತಂ ಜಿತ |

ರಿಪುವಡ್ಡುರ್ಗಂ ಪ್ರಭೂತನನುಪಮದುರ್ಗಂ || 310

[೨೦]

ಗುರುದೇವದ್ವಿಜಭಕ್ತಂ |

ತರುಣವಯಸ್ಕಂ ಪರೇಂಗಿತಜ್ಞನುದಾರಂ ||

ಪರಿವಾರಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ |

ಪರದಾರವಿದೂರನಖಿಲಭುವನಾಧಾರಂ || 311

[೨೫]

ಪ್ರಣತಾರಾತಿ ಧನುರ್ಗುಣ |

ಕಿಣೀಕೃತೋದ್ಯತ್ಪ್ರಕೋಪ್ಯನನುಪಮಧೈರ್ಯಂ ||

ರಣಕೇಳಲೋಲಂ ವಾ |

ರಣವಾಜಿರಥಾಪ್ಸಭಟಬಲಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ||312

ಎನೆ ನೆಗಟ್ಟಿ ನೃಪಂ ತನಗಹಿ | [೫]

ತನಾಗೆ ಮೈಮಹಿದು ನೆಗಟ್ಟಿ ಭೂಪಂ ನಿಜಸೈ ||

ನೈನಿತಂಬಿನೀಜನಾಕಂ |

ದನಮಂ ಕೇಳುತ್ತು ಮಿರ್ಪನಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ ||313 [V

ಅದರಲ್ಲಿ ಭೂಭುಜಂ ಸಮುತ್ಸುಕನಾಗಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆನೆ:-

ಧರ್ಮಪುತ್ರಂ ಜೂದಾಡಿ ಮೇದಿನಿಯಂ ಸೋಲು ಸಹೋದರಸಗಹಿ
ತಮರಣ್ಯಮಂ ಪೊಕ್ಕೊಡೆ ಪುಣ್ಯವಿಹೀನರಾಗಿದರಂ ದ್ರೌಪದಿ ಕಂಡು
ತಾನುಂ ವನವಾಸದಾಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ನಿಜಪತಿಗಿಂತೆಂದಳೆ:- ದೇ
ವಾ, ನೀಂ ನಿನ್ನ ನನ್ನಿಯನೆ ಕಾದು ನಿನ್ನನುಜರ್ ಬನ್ನದ ಕೂಟನುಂ
ಡರ್ ಪನ್ನೆರಡುವರ್ಪಂ ಬೇಡರಂತಡವಿಯೊಳೆ ನಾರ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟು
ಬೇರನುಂ ಬಿಕ್ಕೆಯುನುಂ ತಿಂದು ಕಂದಿ ಕುಂದಿ ಪಂದೆನು ಮನದಂ
ತಳ್ಳಾಡುತಿರ್ಪರ್; ಇವರಂ ಕಾರವರ್ಗೆ ತೊಡರ್ದು ಬಿಡು ಪಿಡಿಡಿ
ರದಿರೆಂದು ಮೂದಲಿಸಿ ನುಡಿದ ಪಾಂಚಾಲರಾಜತನೂಜೆಗೆ ಧರ್ಮರಾ
ಜತನೂಜನಿಂತೆಂದಂ:- [೧೫]

೧ ಕೊ|| ೧ ಯಕೋಧಿಗಂತುಂ ಸುಖಲಿಕ್ಷಯಾ ವಾ |

ಮನುಷ್ಯಸಂಖ್ಯಾಪತಿವರ್ತಿತುಂ ವಾ ||

ಮಹೋತ್ಸುಕಾನಾಮಭಿಯೋಗಜನ್ಮ |

ಸಮುತ್ಸುಕೇವಾಂಕಮುಪೈತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ||” ೧೨೦

[ಓಕಾ—ಕೀರ್ತಿಯನ್ನರಲೋಸ್ಕರಂ ಮೇಣ ಸುಖಂಬಡೆದುಲೋಸ್ಕರಂ ಮೇಣ ಸಾವಾನ್ಯಜನಂಗಳನತಿಕ್ರಮಿಸಲೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅಳಿಬಲ್ಲದೆ ಉಪೋದ್ಯಮಂಗೆಯ್ಯ ವಾನು ಪ್ಯರ ತೊಡೆದು ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನೆಲಸಿಕಳು.]

ಎಂಬೀನೀತಿಯನಜಾತಶತ್ರು ಪೇಪ್ಪಂ.

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ,

[೫

ಸಮರಪ್ರಾರಂಭದೊಳ್ ಕೌಶಿಕಶಕುನಿಗಣಾಧೀಶನೊಳ್ಳಾದಿ ಗೆಲ್ವು |
 ಧ್ಯಮವಿಾಗಳೆ ಕೂಡದೆಂತುಂ ನಮಗೆ ಬಹುತರಾಳಾಪದಿ ಬರ್ಪುದೇಂ
 ದೇ|| ನಮಹಾಕಾಸ್ತ್ರ' ಪ್ರಾಜ್ಞರುಂಜ್ಞರು' ಮೆನಿವಮುನೀಂದ್ರೋತ್ತಮರ್
 ಪೇಪ್ಪು ನೀತಿ || ಕ್ರಮದಿಂ ಪಾಡುಣ್ಯಮಂ ಯೋಜಿಸುವುದೆ ಸುನಯಂ
 ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಾನುರೂಪಂ || ೩೧೪

[೧೦

ಎನಲಾಪಾಡುಣ್ಯಮೆಂತೆಂದೊಡೆ: — ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಯಾನಾಸನಂ ಸಂ
 ಶ್ರಯಂ ದ್ವೈಧೀಭಾವಮೆಂಬುದಾಪು ತೆಪಿನಾಗಿಕುಂ. ಅಲ್ಲಿ ಬಲವಂತನಪ್ಪ
 ಪಗೆವಂ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬರೆ ನಸ್ತುವಾಹನಂಗಳನಿತ್ತಾತನಂ ಸಂತ್ಯಸುವುದು
 ಸಂಧಾನಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ವಿಜಿಗೀಷುಗಳರ್ವರುಂ ಪರಸ್ಪರಾಹಂಕಾರಂ
 ಗೆಯ್ಯುದು ವಿಗ್ರಹಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಶಕ್ತಿತ್ರಯಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ ವಿಜಿಗೀಷು
 ಗಳರ್ವರುಂ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬರ್ಪುದು ಯಾನಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಅರಿವಿಜಿಗೀ
 ಪುಗಳೊರ್ವರೊರ್ವರ ಮೇಲೆತ್ತಿಯೊತ್ತಲಾಪದಿ ನಿಲ್ವುದು ಆಸನ
 ಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ನಿಜಬಲಮಿಲ್ಲದೆ ಶತ್ರು ವಿಜಿಗೀಷುವಾದೊಡಾಶ್ರಯಿಸು
 ವುದು ಸಂಶ್ರಯಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಬಲವಂತರಪ್ಪ ಶತ್ರುಗಳ ನಡುವೆ
 ದುರ್ಬಲನಪ್ಪ ನೈವನಾ ರಿಪುಗಳಂ ವಾಚ್ಛಾತ್ರದಿನತಿಸಂಧಾನಂಗೆಯ್ಯ
 ತನ್ನ ಮನಮೆನೆನ್ನರು' ಮದಿಯದಂತು ಕಾಕಾಕ್ಷಿಗೋಳಕನ್ಯಾಯದಿಂ
 ದಿಪ್ಪುಕು ದ್ವೈಧೀಭಾವಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಇಂತು ಪಾಡುಣ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯ

೧-1. ಪಾಪು. ಗ || 2. ಸವಾತ್ರಯ. ಖ || ೪ || 3. ಯತ್. ಗ ||
 4. ಕೂಡೆ. ಗ || 5. ನಾಯರ್ವಲ್. ಗ || 6. ನನ್ನರು. ಗ ||

ದೋಷಗಳನವಸರಕ್ಕೆ ಸಂದೀಟಿ ವೇಲ್ದಂತೆ ಸಂಧಿಯಂ ಮಾಡವೇ
 ಯ್ಯಂ. ಆಸಂಧಿಯಾವ್ರವೆಂದೊಡೆ:- 'ಸಂಪ್ರದಾನ', ಕಪಾಲ, ಉಪಹಾ
 'ಸನ', ಸಂತಾನ, ಸಂಗತ, ಉಪನ್ಯಾಸ, ಪ್ರತೀಕಾರ, ಸಂಯೋಗ
 ಪುರುಪಾಂತರ, ಅದೃಷ್ಟಪುರುಷ, 'ಅದುಷ್ಟ', ಆತ್ಮಾಮಿಷ, ಉಪಗ್ರಹ,
 ಪರಿಕ್ರಮ, ಅರಿಪರದೋಷಣ, ಸ್ವಂಧೋಪನಯಮೆಂದು ಪೋಡತವಿಧ
ಮಕ್ಕುಂ. ಅಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯವಾಹನಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಮನ್ನಿಪುದು ಸಂಪ್ರದಾನ
 ಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಸಮಸಂಧಿ ಕಪಾಲಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; 'ಸಂಧಾನಂ
 ಉಪಹಾಸನ' ಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಕನ್ಯಾದಾನಪೂರ್ವಕಮಪ್ಪ ಸಂಧಿ
 ಸಂತಾನಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಮಿತ್ರಭಾವದೊಳೆ ನೆಗಲ್ವ ಸಂಧಿ ಸಂಗತ
 ಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಭಾವಿಯಪ್ರೇಕಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನುದ್ದೇಶಂಗೆಯ್ದು ನಡೆ
 ವುದು ಉಪನ್ಯಾಸಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಪರಸ್ಪರೋಪಕಾರಂಗೆಯ್ವು
 ದು ಪ್ರತೀಕಾರಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಅರಿವಿಜಿಗೀಷುಗಳೇಕಾರ್ಥಸಿ
 ದ್ಧಿಯಂ ಕುಲಿತು ನಡೆವ ಸಂಧಿ ಸಂಯೋಗಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ನಿನ್ನ ಸೇ
 ನಾನಾಯಕರಿಂದೆನ್ನ ಕಾರ್ಯಮಂ ಸಾಧಿಸಿದೊಡೆ ನುಡಿದ ಪಣಮಂ
 ಕುಡುವೆನೆಂಬುದು ಪುರುಪಾಂತರಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಎನ್ನ ಕಾರ್ಯ
 ಮಂ ನಿನ್ನ ಬಲ್ಲ ಮಾಯ್ಕಿಯಿಂ ತೀರ್ಚಿದೊಡೆ ನೀನೆಂದುದುಂ ಮಾಯ್ಕಿ
 ನೆಂಬುದು ಅದೃಷ್ಟಪುರುಷಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಅರಿವಿಜಿಗೀಷುಗೆ
 ಭೂಮ್ಯೇಕಪ್ರದೇಶಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಯ್ಕಿದು 'ಅದುಷ್ಟ' ಸಂಧಿಯೆಂ
 ಬುದಕ್ಕುಂ; ಶತ್ರು ಸಮಸ್ತಬಲಂಬೆರಸು ವಿಜಿಗೀಷುವಂ ಕಾಣುವುದು
 ಆತ್ಮಾಮಿಷಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಸ್ವರಸ್ವಮಂ ತತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಣಂ
 ಗೆಯ್ಯುದು ಉಪಗ್ರಹಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಭಂಡಾರಮನಕ್ಕೆ ಅದ
 ಲಿಗಳಾರ್ಥಮನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ದೇಶಪ್ರವೃತ್ತಿಯಂ ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಂಧಿ ಪರಿ

ಪಾ-1. ಗ || ಪ್ರತಿಯಲ್ಲ. 2. ರ. ಕ || ಗ ||
 4. ಸಂಪ್ರದಾನಮುಪಕಾರ. ಗ || 3. 5. ಅಷ್ಟು. ಕ || ಖ ||

ಕ್ರಮಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ; ಸಾರಭೂಮಿಯಂ ಕುಡುವುದು ಅರಿಪರ
 ದೂಷಣಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ನುಡಿದ ದ್ರವ್ಯಮಂ ಕಂದಾಯದೊಳ್
 ಕುಡುವುದು ಸ್ಕಂಧೋಪನಯಸಂಧಿಯೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಇಂತೀವೇಬ್ಬ
 ಪದಿನಾಳುಂ ಸಂಧಿ ವಾಚಸ್ಪತಿನೀತಿಯಲ್ಲಿಕುರ್ತುಂ; ಸೋಮದೇವನೀತಿ
 ಯಲ್ಲಿಕುರ್ತುಂ. ಇವುಲ್ಲಿ ನಾವಾವ ಸಂಧಿಯಂ ಪೋಣರ್ಚುಪೊಡಮರಿ
 ಮದನನೊಡಂಬಡುವನಲ್ಲ. ಅದೆಂತನೆ:-

[೬

ಜ್ಞಾತಿಬಹಿಷ್ಕೃತಂ ವ್ಯಸನಿ ದೈವಪರಂ ಶಿಶು ದೀರ್ಘರೋಷಿ ಸ |
 ತ್ಯೇತರ'ನಾಸ್ಥಿರಂ ಸುರಗುರುದ್ವಿಜವೈರಿ ಬಹುದ್ವಿಪಂ ಭಯೋ ||
 ವೇತನಧಾರ್ಮಿಕಂ ವಿಕಳತಂತ್ರನನ್ನಿಶ್ಚಿತಮಂತ್ರನಾಗಳುಂ |

ಭೀತಪರಿಗ್ರಹಂ ಕೃಪಣನಾತ್ಮಬಲವ್ಯಸನಾತಿವಿಹ್ವಲಂ || 315

ವಸುಹೀನಂ ದುಶ್ಚಿಕ್ಷಂ |

ವ್ಯಸನಯುತಂ ದೇಶಕಾಲಬಲರಹಿತಂ ಭಾ || [೧೦

ವಿಸಿ ದೈವಹೀನನವಿನೀ |

ತಸ್ಯೈನ್ಯನನ್ಯಾಯಿಯೆನಿಸಿ ನರಪನೊಳೆಂದು || 316

ವಿಜಿಗೀಷುಗಳಪ್ಪ ಮಹೀ |

ಭುಜರೆಂದು ಸಂಧಿಮಾಡರದೆಯ್ಬಲಿಭು ||

ಗ್ವೃಜಮುಖ್ಯ ಕೇಳುಲೂಕ | [೧೩

ವ್ರಜವರನೊಳ್ ನಮಗೆ ಸಂಧಿಯಾಗದಮೋಘಂ || 317

ಅದೆಯ್ಬಿಂ ಕಾಶಿಕಂಗಳ್ಳಂ ನಮಗೆ ದುರ್ಭರಮಪ್ಪ ವೈರಮುಂ

ಬಹುಯುಂ ನಾವೆಲ್ಲರುಂ ರಾತ್ಯಂಧರುಮವರೆಲ್ಲರುಂ ದಿವಾಂಭರುಮು

ವ್ಯಯಂ ಸಂಧಾನಮೆಂತುಮಾಗಲಿಯದೆಂದು ನುಡಿದ ಚಿರಂಜೀವಿ

ಯ ಮೂಕಂ ಕೇಳ್ವು ಮೇಘವರ್ಣನಿಂತೆಂದ:- [೧೦

೧. ೧. ೧ || 2. ಎಗ್ರಜಂ. ೧ || 3. ದುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಪುನಃಪುನಃ. ೧ ||
 4. ೧೦೨. ೧ ||

ಆಸ್ತಂತಾವಸ್ತಂತ್ರ |

ಪ್ರಸ್ತಾವನಮಾರ್ಯ ನಮಗಮಾಕಾಶಿಕಪ ||

ತ್ರಿ ಸ್ತೋರಮವಲ್ಲಭಂಗಂ |

ಪ್ರಸ್ತುತಮತಿವೈರಮಾದ ತೇನೇಂ ಮೊದಲೊಳ್ || 318

ಎನೆ; ಚಿರಂಜೀವಿಯಿಂತೆಂದಂ— [೫

ಶ್ಲೋ|| ಸಾಪತ್ನಂ ವಸ್ತುಜಂ ಸ್ತ್ರೀ)ಜಂ ವಾಗ್ವಾಕ್ಯತಮವರಾಧಜಂ |

ವೈರಂಪ್ರಭಃದನಿಪುಣ್ಯಃ ವೈರಂ ಪಂಚವಿಧಂ ಸ್ಮೃತಂ || ೧೩೧

[ಟೀಕಾ-ಇವರ್ ವಂದಿರ ದನೆಯಿಂದಾದುದು, ವಸ್ತುವಿನ ದನೆಯಿಂದಾದುದು, ಸ್ತ್ರೀ)ಯರ ದನೆಯಿಂದಾದುದು, ವಾಗ್ವಾಕ್ಯದಿಂದಾದುದು ಆಪರಾಧದಿಂದಾದುದು ಯಂ ದಿಂತು ವೈರಮೈದು ತೆನ್ನಬಹುದು.] [೧೦

ಅದರೊಳಗೆ,

ನಮಗಂ ಕಾಶಿಕಲಕ್ಷ್ಮೀ |

ರಮಣಂಗಂ ವಚನದೋಷದಿಂ ಕಾಕವಿಹಂ ||

ಗಮಚಕ್ರವರ್ತಿ ಶತ್ರು |

ತ್ವಮಾಯು ವಿಹಗಪ್ರಧಾನರೆಲ್ಲರುಮಜಿಯಲ್ || 319 [೧೫

ಅದುಕಾರಣದಿಂ,

ಮೊದಲೊಳ್ ವೈರಂ ವಾಗ್ವೋ |

ಪದಿನಾದುದು ಕಾಶಿಕಾಧಿಪತಿಗಂ ನಮಗಂ ||

ತೊದಳಲ್ತುಪೇಕ್ಷಿಸಿರೆ ಬಳ್ |

ದುಡು ಬಲೈಕೀತೆವಿದೆ ಸಕಲಕಾಕಾಧೀನಾ || 320 [೨೦

ಎನೆ; ಮೇಘಪುಷ್ಪಂ ವಾಗ್ವೋಷವಾವಕಾರಣದಿನಾದುದೆನೆ;

ಚಿರಂಜೀವಿ ಪೇಯ್ಯಂ:-ಏನಾನುಮೊಂದು ನೆವದೊಳ್ ಸಕಲಶಕುನಿ

ಕುಲಪ್ರಧಾನರೆಲ್ಲಂ ನೆರೆದು ತನ್ನೊಳಂತೆಂದರ್: — [೨೩

ಪ-1. ತ್ವಮಂತ್ರ. ಗ || 2. ತ್ರ. ಗ || 3. ಕ || ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 320 ಅನಂತರ 319 ಇದೆ.

ವಿನತಾನಂದನನೆಂದುಮಿಂದುಧವಳಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಯೋವಾಧಿಯೋಳ್ |
ವಿನತಾನಂದನನಂ ಮುಕುಂದನನವೋಘತ್ರಾ ಯಿ ಯಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ||
ದೇನಸುಂ ಸೇವಿಸುತಿರ್ಪನಾಗರ್ವಮಹಿದೆಯ್ದಲ್ ನಮ್ಮ ಕಜ್ಜಂಗಳಂ |
ನನೆಯಂ ನಮ್ಮೊಳಗೊರ್ವನಂ ಗುಣಗಣ್ಯಕಾಧಾರನಂ ಧೀರನಂ ||321

ಪ್ರವರವಿಹಂಗಮಕುಲಚ | [೫

ಕ್ರವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಂ ಮಾಡಿ ಮಹೋ ||
ತ್ಸವದಿಂ ಮಾಡುವುದಭಿಷೇ |

ಕವನುತ್ತುಮುಭಗಣವಿನುತಲಗ್ನೋದಯದೋಳ್ ||322

ವ|| ಎಂದು ಪತತ್ರಿಪ್ರಧಾನರೆಲ್ಲ ಮೂಳೋಚಿಸಿ ಕಾಶಿಕವಿಹಂಗಮಕ್ಕೆ
ವಿಹಂಗಮಕುಲಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವಮಂ ಮಾಡ್ಪಿಮೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಪಟ್ಟ
ಬದ್ಧೋತ್ಸವಯೋಗ್ಯಂಗಳಪ್ಪ ಮಂಗಳದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ತನ್ನಿಮೆಂದು
ಪೇರಿಸಲೊಡಂ ; [೧೦

ವರದಾಸಿಂಧುಸರಸ್ವತೀರವಿಸುತಾಗೋದಾವರೀನರ್ಮದಾ |

ಸರಯೂಭೋಗವತೀ ಕವೇರತನಯಾತಾಪೀಪಯೋಷ್ಟೀಸರಿ ||
ತ್ವರಗಂಗಾಸಲಿಲಂಗಳಂ ಹಿಮಕರಸ್ವಚ್ಛಂಗಳಂ ತಂದರಾ |
ದರದಿಂ ಪೇನುಘಟಂಗಳಂ ಕೆಲಬರುದ್ಯತ್ಪತ್ರಿಗೋತೋತ್ತ ಮರ್ ||323

ವಿನುತಶ್ವೇತಾತಪತ್ರಾವಳಯರುಣಮಣಿಪ್ರಸ್ಫುಟೋತ್ತುಂಗಸಿಂಹಾ |
ಸನಮಂ ಗಂಗಾತರಂಗೋಪಮಚಮರರುಹಸ್ತೋನುಮಂ ಶಂಖಮಂ
ಪಾಂ || ಜನಮಂ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಧ್ವಜಸಮುದಯಮಂ ತೂರ್ಯಸಂದೋ
ಹಮಂ ಚಂ | ದನಮಂ ಪತಿ, ಪ್ರಧಾನರ್ ಕೆಲರಧಿಕತರಾನಂದದಿಂ ತಂ
ದರಾಗಳ್ ||324 [೧೦

ಕುಂಕುಮಪಂಕಮಂ ದಧಿಯನುಜ್ಜ್ವಳದರ್ಪಣಮಂ ನವೀನದೂ |
ರ್ಣಾಂಕುರಮಂಹಿಮಾಂಶುಧವಳಾಂಬರಮಂಮಧುವಂಮನೋಹರಾ ||

ಳಂಕರಣಂಗಳಂ ವರಸಿತಾಕತಮಂ ರಮಣೀಯಮಪ್ಪ ಮು ||

ತ್ತಂ ಕರಿದಾನಮಂ ನೆರಪಿದರ್ ಕೆಲಬರ್ವಿಹಗಾಧಿನಾಯಕರ್ ||೩೨೫

ಕಮನೀಯಗಂಧಬಂಧುರ |

ನಮೇರುಮಂದಾರಪಾರಿಜಾತಾದಿಸುರ ||

ದುಮಕುಸುಮದಾನುಮಂ ಶಕು |

ನಿಮುಖ್ಯರಾದರದೆ ತಂದರಾಗಳ್ ಕೆಲಬರ್ ||೩೨೬ [೬

ಇಂತು ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕಯೋಗ್ಯಂಗಳಪ್ಪ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಮಂಗಳ
ದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ನೆಪಿಪಿ ಕೌಶಿಕವಿಹಂಗಮಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟಲಿದ್ರವಸರ
ದೊಳ್ ರಾಮರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕಮಂಟಪಕ್ಕೆ 'ಕೈಕೆ' ಬರ್ಪಂತುಲೂಕ
ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕಮಂಟಪಮಾಗಿದ್ರ ವಿಶಾಲಮಪ್ಪ ಆಲದ ಮರದ ಮೇಲೆ
ಕಾಗೆ ಬಂದು ಪಾಯ್ದುಂ ದುಸ್ವರದಿಂ ಕರೆವುದುನುದಂ ಕೇಳ್ದಂಡಜಪ್ಪ
ಧಾನರೋರೂರ್ವರ ಮೊಗಮಂ ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಮಾಪ್ಪಿ ಕಜ್ಜಮ
ವೊಡೆ ಮಹಾಪ್ರಾರಂಭಮದಜಿಂ ಶಕುನನಿಮಿತ್ತಂಗಳಂ ನೋಡಿ ಮಾ
ಡಲ್ಪೊಟ್ಟುಂ, ಈವಾಯಸಸ್ವರಂ ದುಸ್ವರಮಾಗಿದುರದಿವುಂ ಪತತ್ರಿ
ಗೋತ್ರಮಪ್ಪದಜಿಂ ದಿದರ್ಕಜಿಂ ಪಲೆವೊಟ್ಟುಮೆಂದು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಕಡಿ
ದು ಕೌಶಿಕಪಟ್ಟಬದ್ಧಮಂ ಸುವಿಸ್ತರಂ ಪೋಟ್ಟಿ ಕೇಳ್ದು ವಾಯಸಂ ಶಕು
ನಿಸಮೂಹಕ್ಕಿಂತೆಂದುದು:- [೧೭

ಶುಭಲಕ್ಷಣಂಗೆ ಸತತಂ |

ಪ್ರಭುಮಂತ್ರೋತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿಯುಕ್ತಂಗೆ ಖಗ ||

ಪ್ರಭುತೆಯನೀವುದು ಮಾಡುವು |

ದಭಿಷೇಕಮನಲ್ಲದಂದು ಮಾಣ್ಣುದನೋಘಂ ||೩೨೭ [೧೮

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ; ಸುರಾಸುರಭಾಸುರಜೂಡಾಮಣಿಸುರೀಚಿನಾಣಾ
ಲಂಕೃತಟಾರುಚರಣನೆನಿಪ್ಪ ವನಜನಾಭಂಗೆ ವಾಹನಮಾಗಿದ್ರ

ತಾಕ್ಷ್ಯಾಸ್ವಯದ ಪಕ್ಷಿನಿಕಾಯಮುಂ, ಸಕಳಜಗಜ್ಜನವಂದ್ಯನೇನಿಪ
 ವನಜಾಸನಂಗೆ ವಾಹನಮಾಗಿದ್ ರಾಜಹಂಸಾಸ್ವಯದ ಹಂಸಸಮಾಜ
 ಮುಂ, ದೇವಾದಿದೇವನಪ್ಪ ಮಹಾದೇವನ ತನೂಭವನುಂ ತಾರಕ
 ವಿದಾರಕನುಮಾಗಿಸ್ ಕುಮಾರಂಗೆ ವಾಹನಮಾಗಿದ್ ಮಯೂ
 ರವಂಶದ ಮಯೂರಮಂಡಲಮುಂ, ರಘುಕುಲತಿಲಕನಪ್ಪ ರಾಮನ
 ಮನೋನಯನವಲ್ಲಭೆಯನುದ್ದ ರಾವಣಂಗೆ ಭಂಗಂವಾಡಿದ ಜಟಾ
 ಯುವಂಶದ ಪಕ್ಷಿಪ್ರಧಾನರುಂ, ಲೋಕೈಕನೇತ್ರನುಂ ಶತಪತ್ರಮಿತ್ರ
 ನುಮಪ್ಪ ಆದಿತ್ಯಂ ತಮಗೆ ಪರಮಮಿತ್ರನೆಂಬಹಂಕಾರದ ಚಕ್ರವಾಕ್
 ಚಕ್ರಮುಂ, ಸುರಾಸುರನಿಕಾಯಮೆಕ್ಕೆಕ್ಕೆಯಿಂ ಕಡೆವ ಪಾಲ್ಗಡಲೋಳ
 ಗೊಗೆದ ಸಿರಿಯೊಡನುದಯಿಸಿದ ಅಮೃತಕಳಾಧರನೆನಿಪ್ಪ ಚಂದ್ರನ
 ಕಿರಣಾವೃತಮನೀಂಟೆ ತಣಿದಿಸ್ ಚಾರುಚಕ್ರೋರಾಸ್ವಯದ ಪತಂ
 ಗಪುಂಗವರುಂ, ಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂ ನಾನಾವಿಧದೋದುಗಳನೋದ್ಬಲ್ಲ
 ಶುಕಶಾರಿಕಾಸಂಕುಳಮುಂ, ಮಕರಕೇತನಮುಖೀವಲ್ಲಭಮಹಾಪ್ರತೀ
 ಹಾರಪದನೀವಿರಾಜಮಾನಮೆನಿಪ್ಪ ಕೋಕಿಲಕುಲಮುಂ, ದರ್ಶನಮಾ
 ತ್ರದಿಂ ಶುಭದಂಗಳೆನಿಪ್ಪ ಭಾರದ್ವಾಜರಾಜಿಗಳುಂ, 'ಸಲಕ್ಷಣಸೌಂದ
 ಯಸ್ತ್ರೀಜನನೇತ, ಚಾಂಚಲ್ಯೋಪಮೆಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ಯೋಗ್ಯಮಪ್ಪ'
 ಖಂಜನಪುಂಜಮುಂ, ರಾಜಕುಮಾರರಾರೋಗಿಸುವಮೃತಾಹಾರಪರೀ
 ಕ್ಷಾಯೋಗ್ಯಂಗಳೆನಿಪ್ಪ' ಜೀವಂಜೀವಕಸಮೂಹಮುಂ, ಮಹಾಸಮು
 ದ್ರಕ್ಕು'ಪದ್ರವಂ'ವಾಡಿದ ರೌದ್ರಾಟೋಪಪ್ರಕೋಪಮಪ್ಪ ಟಟ್ಟಭ
 ಪ್ರಕರಮುಂ, ಸಕಲಕಕುನಿಗಣಂಗಳೊಳಗೆ ಸತ್ತ್ವದೋಳಂ ಸಾಹಸ
 ದೊಳಮಧಿಕಮಪ್ಪ ಭೇರುಂಡಮಂಡಳಯುಂ, ಅಂಡಜಕುಲಪ್ರಸೂತಂ
 ಗಳಾಗಿయుಂ ಮಾತೃಣ್ಣ ತನೂಜರೆನಿಪ್ಪ ಮಹಿಮೆಗಾಸ್ಪದ'ವಾ'ಗಿ

೧-1. ಸಕಲಚಕ್ರವರ್ತಿಯೋಗ್ಯಂಗಳವ್ವ. ಗ ||
 2. ರಾಶೋಕನಶ್ಯಾಢ್ವಜಮುಂ ಪುಟ್ಟಿಸುವ. ಕ || ;ರೋಲಗಿಸುವ ಗ ||
 3. ಪಸಮುದ್ರಂ. ಗ || 4. ರಾ. ಕ ||

ದೀರ್ಘಾರ್ಥಯುಗಳನಿಪ್ಪ ವಾಯಸಸಮುದಾಯಮುಂ, ಖಾಂಡವವನಮ
 ನಗ್ನಿಯನೂಡಿದ ಪಾಂಡವಂಗುಪಕರಿಸಿ ಪಾಂಡವೋಪಕಾರಿಗಳಾಗಿ
 ಯುಂ ಮೇದಿನಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶುಭಾದಿಕಾರ್ಯಗಳಂ ಸೂಚಿ
 ಸುತ್ತಿರ್ಪ ಪೋದಗೆಗಳುಂ, ಕಿರಾತಂಗೆ ತನ್ನಸುವನಿತ್ತು ಜಸಂಬಡೆದ
 ಕಪೋತವಂಕದ ಕಪೋತವ್ರಾತಮುಮಿದಂತೆ [೫]

ದಿವಸಾಂಧಂಗವಲಕ್ಷಣಂಗೆ ಸತತಂ ಕ್ರೂರಂಗೆ ವಿಪ್ರಾನ್ವಯಾ |
 ಧವನಪ್ಪಂಗತಿದುರ್ಮುಖಂಗೆನವ ಸತ್ಯತ್ಯಾಗತೌರ್ಯೋಚಿತ ||
 ವ್ಯವಸಾಯೇತರನಪ್ಪವಂಗೆ ಧಿಷಣರ್ ನಿಮ್ಮಂದಿಗರ್ ತೊಟ್ಟನಿಂ |
 ತವಿಚಾರಕ್ರಮದಿಂದವಿಾವುದೆ ಖಗೋದ್ಯಜ್ಜಕ್ರವರ್ತಿತ್ವಮಂ ||328

ಅವಿವೇಕಂ ಕ್ಷುದ್ರನನಿ | [೧೦]
 ಪ್ಪವನರಸಾಧಂದು ಭೂತಳಕ್ಕೆಲ್ಲಮುಪ ||
 ದ್ರನಮಕ್ಕುಮೆಂಬರೆಲ್ಲಂ |
 ಪ್ರವರನಯಾಗಮವಿದಗ್ಧರಪ್ಪ ಮುನೀಶರ್ ||329

ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ

ಶ್ಲೋ || "ಕ್ಷುದ್ರಮರ್ಥಪತಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತದ್ವಿನದತಾಂ ಸುಖಂ ||" ೧೩೩
 [ಬೀಕು-ಕ್ಷುದ್ರನಹ ಅರ್ಥಪತಿಯು ಕೂಡ ಪ್ರಸಂಗವ ಮಾಡುವಂಗೆ ಸಾಖ್ಯವಿಲ್ಲ.]
 ಎಂಬ ಕಥೆಯಂತಕ್ಕುಮೆನೆ-ಶಕುನಿಸಮೂಹಮದೆಂತೆಂದು ಬೆಸ

ಗೊಳೆ-ವಾಯಸನಿಪೇಚ್ಚುಂ:- [೧೪]

೧. ಕಪ್ಪಿಂಜರನುಂ, ಮೊಲನುಂ, ಪುಲಿಯುಂ,
 ದಕ್ಷಿಣದೇಶದೊಳೊಂದು ಮಹಾಟವಿಯಿರ್ಪುದು. ಅದರೊ
 ಳೊಂದು ಮಾವಿರ್ಪುದು. ಅಮಹಾವೃಕ್ಷದ ಕೆಲದಲ್ಲಿದ ಗುಳ್ಳಿಕಾವ
 ಳ್ಲರಿಯೆ ತನಗರಮನೆಯಾಗೆ ಚತುರಕನೆಂಬುದೊಂದು ಕಪಿಂಜರನಿ

ಪಾ-1. ನಗ್ನಿಯೂಡಿದ ಗ || 2. ವಿಕಾರ್ಯಂಗಳಪ್ಪುದಂ. ಗ ||
 3. ಸಕ್ಕಿಗಂ ಪಟ್ಟಂಗಳಟ್ಟದೆ ಅವಿಚಾರದಿಂ. ಗ || 4. ರಂತುಂ. ಗ ||

ಕುಂ. ಅದರ್ಕಮನಗಂ ಮಿತ್ರತ್ವಂ ಸಲುತ್ತಿರಲೊಂದುದಿನಂ ಕಪಿಂ
 ಜರನಾಹಾರಾರ್ಥಂ ವಿಹರಿಸಲ್ಪೋಗಿ ತಡೆವುದುಂ; ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಲಹಪಿ
 ಯನೆಂಬುದೊಂದು ಮೊಲಂ ಬಂದಾಸಕ್ಕಿಯ ಮನೆಯಂ ಪೊಕ್ಕಿಪು
 ದುಂ; ಕಿಝಿದಾನುಂ ಬೀಗಕ್ಕೆ ಕಪಿಂಜರಂ ಬಂದು ಕಂಡೆನ್ನ ಮನೆಯಂ
 ನೀನೇಕೆ ಪೊಕ್ಕೆ ಪೊಪಮಡೆನಲೊಡಂ; ಎನ್ನ ಕಳೆಯನ ಕಜ್ಜದ ಕೇ
 ಡನಾಂ ಕಂಡದರ್ಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ನೀವಿವರ ಮಿಲ್ಲಿದುರ್ ಬವರಂ
 ಗೆಯಲ್ವೀಡ, ತಕ್ಕರ ಸವಿಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ವಿಚಾರಂಗೆಯ್ದು ಅವರ್
 ಪೆಲ್ಲಂತ ಕೇಳಮೆನೆ; ಕಕಪಿಂಜರಂಗಳಂತೆಯ್ಯವೆಂದು ಪೋಪು
 ದುವಿಾಚೋದ್ಯಮಂ ನೋಟಿಪ್ಪಿನೆಂದಾನುಮವತಿ ಪಿಂತಪಿಂತನೆ
 ಪೋದೆಂ. ಅನ್ನೆಗಮವು ಕಿಝಿದಂತರಮಂ ಪೋಗಿ ವಿಶಾಲಕರ್ಣನೆಂಬ
 ಶಾರ್ದೂಲಂ ಜಂಘಾಬಲಮಿಲ್ಲದೆ ತೊಬಿಲಲಾಱಿದೆ ಇನ್ನಾಹಾರಮ
 ನೆಂತು ಪಡೆವೆನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ,

[೧೦

ವಾಕ್ಯಂ || " ಅನಾಥಂ ಲಿಂಗಮುದ್ಧಿಷ್ಟಂ ನ^೧ ಮೋಕ್ಷಾಯಾಃ ವಿಧಿಯತೇ ||" ೧೨೩

[ಟೀಕಾ—ಗುರುವಿಲ್ಲದಂಥ ಲಿಂಗಲಂಛನವು ಮೋಕ್ಷವ ಮಾಡದು.]

ಎಂಬುದು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮುಂಟು. ಆನುವಿಾತೀರ್ಥದ ಸವಿಾಸದೊಳ
 ತಾಪಸರೂಪಧಾರಿಯಾಗಿದುರ್ ಸಾರೆ 'ಬಂದುದೇನಾನುಂ' ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ
 ತಿಂದು ಕಾಲಮಂ ಕಪಿವೆನೆಂದು ತಪೋರೂಪಮಂ ಕೈಕೊಂಡಿದರ್
 ಶಾರ್ದೂಲಮಂ^೨ ಕಂಡು 'ಕಲಹಪಿಯ' ನಿಂತೆಂದುದು:—ನಾವೀದಿವ್ಯ
 ತಾಪಸನ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಂಗೆಯ್ಯಂ ಬಾಯೆಂಬುದುಂ; ಕಪಿಂಜರನದ
 ಾಪಿಸಿದನಿಂತೆಂದಂ:— "ಎನಿತು ಪುಲಿ ನಿಯಮಸ್ಥನಾದೊಡಂ ಶ್ರಾವಕನ
 'ಲ್ಲಂ." ಎಂಬ ನಾಣ್ನುಡಿಯುಂಟು." ಅದಹಿಂ ನಾವಿದತಿ ಸವಿಾಸಕ್ಕೆ
 ಪೋದೊಡೆ ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಯನುಟಿಸಿ ಮೊಲಂ ಪೊಕ್ಕಂತಕ್ಕುಮೆಂದೆ
 ರಡುಂ ನುಡಿವುದುಮದನಾನ್ಯಾಪುತಾಪಸಂ ಕೇಳ್ವ ವೆಂತುಂ ನಂಬುವಂತೆ

ಪಾ-1. ಮೋಕ್ಷೋ ೧ || 2. ಬಂದ. ೧ || 3. ನಾಗರಪುಲಿಯಂ. ೧ ||
 4. ಕಕ. ೧ || 5. ಸಲ್ಲಿಂಬುದೆಲ್ಲಿಯುಮಿಲ್ಲಿಂಬುದುಂ. ೧ ||

ಮಾಲ್ವಿನೆಂದೊಂದೆ ಕಾಲೊಳ್ಳುದಾದಿತ್ಯಂ ಎತ್ತಲ್ ಪೋದನತ್ತಲೆ ಮು
ಖವಾಗಿಪುರದಂ ಕಂಡು ಚತುರಕನಿಂತೆಂದಂ:- ಈಬಕವೇಷಿ ನಮ್ಮಂ
ಕಂಡು ವಿಕೃತವೇಷದಿಂ ನಿಂದಪನಿವನಂ ನಂಬಲ್ಬಾರದು. ಅಂತೆನೆ:-

ಶ್ಲೋ || ೧೧ 'ಬಾಲಚಾಂಬಿತನಾರೀ ಚ' ತ್ಯೂಚ್ಯೋಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ || ೧೧

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂತಕ್ಕುಮೆನೆ- ಶಶಕನದೆಂತೆನೆ - ಕಪಿಂಜರಂ
ಪೇಲ್ಬಂ:-

೨. ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟನ ಕಥೆ.

ಬೆಳೆದೊಪ್ಪಿದ ಕವಿಯೆ ಕ |

ಯುಳನೊಪ್ಪುವೆ ತಿಳಗೊಳಂಗಳಂ ರಮ್ಯವನಾ ||

ವಳಯಿಂ ನೊಗಯಿಸುವುದು ಭೂ |

[೧೦

ತಳಮಂಡನಮೆನಿಸಿ ಮಳಯವಿಷಯಂ ಜಗದೊಳ್ || ೧೩೦

ಆವಿಷಯದೊಳ್ ನಂಬಿನಾರಾಯಣಮೆಂಬ ಅಗ್ರಹಾರಮುಂಟು.
ಅದಕ್ಕೊಳ್ ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟನೆಂಬನೊರ್ವ ಪಾರ್ವಂ ತೀರ್ಥಯಾ
ತ್ರಾಪರನಾಗಿ ಗಂಗಾಸ್ನಾನಮುಮಂ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ದಾನಮುಮಂ
ಮಾಡುವೆನೆಂದು ವೇಣುದಂಡದೊಳ್ ನೇರಾಣಿಯ ಪೊನ್ನಂ ತೀವಿ ಬೆವಿ
ರಪಿಯದಂತಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗಂ ಪೇಲ್ಬದರ್ಥರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಮನೆ
ಯಂ ಪೊಪಮಟ್ಟುತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಬರ್ಪನ್ನಂ, ಮತ್ತೊರ್ವಂ
ಧೂರ್ತಶಿಖಾಮಣಿಯೆಂಬ ಪಾರ್ವಂ ಕಂಡೀತನ ಕೈಯೊಳೇನಾನುಂ ದ್ರ
ವ್ಯಮಾಗದಿರದೆಂದು- ಭಟ್ಟರೇ! ನೀವೆತ್ತಲ್ ಪೋಪಿರೆನೆ; ಗಂಗಾಸ್ನಾನಂ
ಗೆಯ್ಯಲ್ ಪೋದಪ್ಪೆನೆಂದೊಡಾನುಂ ಬಂದಪ್ಪೆನೆಂದೊಡಾಪಾರ್ವಂ ನೆರಂ
ಬಡದೆನೆಂದು ಕರಮೊಳ್ಳುತ್ತೆಂದು ಬನ್ನಿಮೆಂದು ಇವರುಮನೇಕದೇ
ತಂಗಳಂ 'ಕಳೆದು ಚಂಪಾನಗರಮೆ' ನೆಯ್ದೆ ವಂದಾಪೊಯಿಲಂ ಪೊಕ್ಕುಮೊ

ಟ-೧೩೧. ನೇ ರಾಣಿ = ಅಪರಂಜಿಯ ಚಿನ್ನ. ೧೩. ನೆರಂ = ಸಹಾಯ.

೧-1. ಬಾಲ... ಕಾಂ. ಕ || ೧ || 2. ಕಳಿದಣಪಾಪರನ. ಕ || ೧ ||

ವರ್ಷಾವರ್ಷನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂಗೆಯ್ದುಂಟು ಕುಳ್ಳಿ
 ಪುರದುವಾಗ್ಯಹಸ್ಥನ ಪೆಂಡತಿ ಮುಖದೊಳ್ ನೆಜಿಂಗ ನಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡು
 ಮಗ್ಗಂಗೆ ಮೊಲೆಯೂಡುವುದಂ ಕಂಡು ದೇಶಾಂತರಿಗರಿದೇನೆಂದು ಬೆಸ
 ಗೊಂಡೊಡಾಮನೆಯ ಪಾರ್ವ ನಿಂತಂದಂ:-ಎನ್ನ ಪೆಂಡತಿ ಪತಿವ್ರತೆ,
 ಪರಪುರುಷರ ಮುಖಾವಲೋಕನಂಗೆಯ್ಯಳದು ಕಾರಣದಿಂದೀಶಿತು
 ಗಂಡುಗೂಸಪ್ಪುದಪಿಂ ನೋಡಿದೊಡೆ ದೋಷಮೆಂದು ತನ್ನ ಮುಖಮಂ
 ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಮೊಲೆಯೂಡಿದಪಳೆಂದು ಪೇರ್ಚಿದುಂ ನಾರಾಯಣ
 ಭಟ್ಟಂ 'ವಿಸ್ತಯಂ' ಬಟ್ಟಂದಿನ ದಿವಸ'ನಿಾಚೋದ್ಯಮನಿಲ್ಲಿದುಂ
 ನೋಲಿಕ್ಕಿನೆಂದಿರ್ಪಿನಮಾಮನೆಯ ಪಾರ್ವನರಮನೆಗೆ ಪೋಗಿ ಪಿರಿದು
 ಪೊಯ್ತು ತಡೆದಿರಲಾಜೋಡೆ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಪಸುಗಾವ ಗೋವನಂ
 ಪಿಡಿದು ಸುರತಕ್ರೀಡೆಯೂಡುವುದಂ ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟಂ ಕಂಡಾಪಾಣೈ
 ಯ ಡಂಭತನಕ್ಕೆ ಬೆಲಗಾಗಿ ಮುಂದಿನಮರ್ಥರಾತ್ರಿಯೊಳೆದುರ್ಪ
 ಯಣಂಬೋಗಿ ನಿಶಾನಸಾನಸಮಯಮುಳ್ಳಾಗಳೆ,

[೧೩]

ಮದವದ್ವನೈಗಜೇಂದ್ರದಾನಮಲಿನೋದ್ಯದ್ಭ್ರಂಗಳಸಂಘಾತಸಂ |
 ಪದೆಯಂ ಬಾಲಮೃಣಾಳೆ ಜಾಲಕಲಸತ್ಸಾವದು ಪ್ರಪುಷ್ಪೋತ್ಕರ ||
 ಚದೆಯಂ ತೀರನವೀನಚೂತಕುಸುಮವ್ರತಾ ಸವೋನೈತ್ತ ಪ |
 ಟ್ಪದೆಯಂ ನರ್ಢದೆಯಂ ಮಹಾಹ್ರದೆಯನಾವಿಪ್ರಂ ಸಮಂತೆಯ್ದಿದಂ ||
 ವ || ಅಂತೆಯ್ದಿದಂ ದಾಮಹಾನದಿಯೊಳ್ ಸ್ನಾನಂಗೆಯ್ಯಲೆಂದು ಭಟ್ಟಂ
 ನಿಲ್ವುದುಮಾಧೂರ್ತಶಿಖಾಮಣಿ ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟಂಗೆ ನಂಬುಗೆಯನೆಂ
 ತು ಮಾಯ್ಚಿನೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವ ಸಮಯದೊಳ್ ಪತ್ತಿ ಬಂದುದೊಂದು
 ಪುಲ್ಲಂ ಕಂಡು ಭಟ್ಟರ್ಗೆ ತೋರಿಸಿ-ನೋಡಿರೆ! ಪಾಪಕರ್ಮನೆಂ, ಪರ

ಪಾ-1. ಪ್ರಧ್ಯಾನಂ. ೧ || 2. ಸೀರಿಯ. ೪ || ೩ ||
 3. ನಿವೇ ಪತಿವ್ರತೆ, ಕೂಸು ಗಂಡಾಮದಪಿಂ ತನ್ನ ಮುಖಮಂ ಮುಚ್ಚಿಮಾಡಿಕೊಂಡು
 ಮೊಲೆಯೂಡುವಳೆಂದು ಪೇರ್ಚಿತೆ. ೧ || 4. ಚೋದ್ಯಂ.
 5. ಮಿಲ್ಲಿದುಂ. ೧ || 6. ಜಾಲವಿಪರದ್ವಂಸ. ೪ || 7. ಸಮೋನೈತ್ತ. ೧ ||

ದ್ರವ್ಯಾಪಹರಣಂಗೆಯ್ದೆನೆನ್ನಂತು ನಿಕ್ಕಪ್ಪನಾವನುಮಿಲ್ಲೆನೆ; ಭಟ್ಟರೆಂದರಿ
ದಂ ನೀವಲಿತು ತಂದುದಿಲ್ಲಿದೊಂದು ಪುಲ ತಲೆಯೊಳ ಪತ್ತಿ ಬಂದು
ದರ್ಕೇನುಂ ದೋಷಮಿಲ್ಲೆಂದೊಡಾಧೂರ್ತಂ ಮತ್ತುಮಿಂತೆಂದಂ:-

ಈಪುಲ್ಲದೆಂತು ಬಂದೊಡೆ |

ಮೇಪಡೆವಾತನಗೆ ದೋಷನುಕ್ಕುಮಮೋಘಂ || [೫

ಪಾಪಕ್ಕಂಜುವೆನದಲಿಂ |

ದೀಪುಲ್ಲಂ ಮತ್ತುಮಲ್ಲಿ ಬಿಸುಟಾಂ ಬರ್ಪೆಂ || ೩೩೨

ಎಂದು ನೀನೀನುಂದಣೂರೊಳೊಂದು ದಿನಸಮಿರಿಮೆಂದಾಪು
ಲ್ಲಂ ಪಿಡಿದು ಮಗುಟ್ಟಿ ಕಿಟಿದಂತರಂ ಬಂದು ಪುಲ್ಲನಲ್ಲಿಯೆ ಬಿಸುಟು
ಕಿಟಿದು ಪೊಟ್ಟುಗಳೆದು ಮಗುಟ್ಟಿರುಳರಜಾವನಾದಾಗಳೆ ಭಟ್ಟರಿ
ರ್ದೆಡೆಯನಟಿಸುತ್ತುಂ ಬಂದು ಕಂಡು-ಪಥಶ್ರಮದೊಳಂ ಕ್ಷುಧೆಯೊ
ಳಂಕರಂ ಬಿಟ್ಟೆನೆನೆ; ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟನಿಂತೆಂದಂ:-ನೀವಿಂತಿದೊಡೆ
ಪೊತ್ತು ಪೋದಪುದು, ಬಹುಕ್ಕೆ ಭೈಕ್ಯಮನಿಕ್ಕುವರಿಲ್ಲ, ಈಗಳೆ ಪೋ
ಗಿಮೆನೆ; ಧೂರ್ತನೆಂದನೀಪೊಟ್ಟು ಪೋದೊಡೆ ನಾಯ್ಕಳ ತಿಂಗುಮೆಂ
ತು ಪೋಪೆನೆನೆ; ಭಟ್ಟನಾದುಪ್ಪನಂ ಶಿಷ್ಯನೆಂದೆ ಬಗೆದು ತನ್ನ ಕೈಯು
ಪೊನ್ನ ಕೋಲಂ ಪಿಡಿದು ಪೋಗಿ ಕಿಡಿಸದೆ ಕೊಂಡು ಬೇಗಂ ಬಾ ಪೋ
ಗೆಂಬುದುಮಂತೆಗೆಯ್ವನೆಂದಾಧೂರ್ತಶಿಖಾಮಣಿ ಸ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಂ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯೊಳೊಡೆ ಪೋದಂ, ಆಭಟ್ಟನಾತಂ ಬಂದ
ಪನೆಂದಿರುಳ್ಳೆಂ ಜಾಗರಮಿದರ್ ನೇಸಜಿ ಮೂಡೆ ನಾಡೆಯುಂ ಪೊ
ಯ್ತಿದರ್ ಎಂತುಂ ಬರವಂ ಕಾಣದೆ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಕಿಟಿದು ಬೇ
ಗಮನಿದರ್, [೨೦

ವಾಕ್ಯಂ || ೧. ಶ್ರೀಯಾಂಸಿ ಏವಾವಿಘ್ನಾನಿ || ೧೩೩

ಟ-೧೩೪. ನಲ್ಲಿಗೆ ತಡೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿಹುದು.

ಎಂಬುದುಂಟೆಂದರ್ಥದಬಿಲಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಮತ್ತಂ ಸತ್ತಾವ್ವವ
 ಲಂಬಿಯಾಗಿ ಪೋಗಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಬರ್ಪಿನಮೊಂದು ಮಹಾ
 ರಣ್ಯದ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥದ ತಡಿಯೊಳೊಂದು ಮಹಾಕಾಯನಪ್ಪ ಬಕಂ
 ಕಕುನಿಗಳ್ಗೆ ಧರ್ಮವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂಗೆಯ್ದುದಂ ಮತ್ಸ್ಯಂಗಳ್ ಮೊದಲಾ
 ಗಿ ಜಲಚರಂಗಳುಂ ವಿವಿಧವಿಹಂಗಳೂಂ ಕೇಳ್ಯುದಂ ಕಂಡು ಭಟ್ಟ
 ನೀಚೋದ್ಯಮಂ ನೋಡುತ್ತಿನೆಂದು ಅದಯಿ ಕೆಲದೊಳ್ ಪರ್ವಿ ಕೊರ್ವಿ
 ಸುವುಗೊಂಡ ಮಾಧವಿಯ ಪೊದಲಿಕ್ಕೊಳಡಂಗಿದು ನೋಡ್ಪುದುಂ;
 ಕಿಹುದುಂ ಬೇಗಕ್ಕೆ ಆಬಕಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಂ ಮೊಣ್ಣು-ಇನ್ನಾಂ
 ನಿಯಮಂಗೆಯ್ದಪೆಂ, ನೀವೆಲ್ಲಂ ಪೋಗಿಮೆನೆ; ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲಂ ಬರ್ಮೆ
 ಯೆ ಪಾಪಿ ಪೋದುವು. ಜಲಚರಂಗಳೊಂದೊಂದೆ ಪೋಪಾಗಳ್
 ಪಿಂದುಬೊದ ಮತ್ಸ್ಯಮನೊಂದೊಂದಂ ಪಿಡಿದು ತಿಂದುದಂ ಭಟ್ಟಂ
 ಕಂಡು ಚೋದ್ಯಂಬಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂ ತಳದುರ್ ಕೆಲವಾನುಂ ದಿವಸಕುಜ್ಜಯಿ
 ನಿಯನೆಯ್ದುವುದುಮಾಪೊಪವೊಪಲೊಳೊಂದು ನಂದನವನದೊಳಗೊ
 ವ್ವಂ ತಾಪನರೂಪಧಾರಿಯಾಗಿ ತಪನತಾಪಕ್ಕೆ ಮೊಗಮನೊಡ್ಡಿ
 ನಾಲ್ಕುಂ ದೆಸೆಯೊಳಂ ಕಿಚ್ಚನೊಟ್ಟ ನಡುವೆ ನಿಂದಿದನಂ ಕಂಡು,

ಇದು ಕೌತುಕಮಾಗಲೆವೇ | [೧೩

ಯ್ಯುದು ನೋಡುವೆನಿದುಮನೆಂದು ತದ್ವಿಪ್ರಂ ನಿ ||

ಯ್ಯುದುಮಪರಗಿರಿಯನೆಯ್ದಿದ |

ನದಿತಿಪ್ರಿಯಪುತ್ರನಬ್ಜಮಿತ್ರಂ ಮಿತ್ರಂ || ೩೩೩

ಅಂತಾದಿತ್ಯನಪಗಿರಿಯನೈದುವುದುಂ; ಕವಿದ ಕಟ್ಟಲೆಯೊಳಾಕ್ಕ
 ತಕತಾಪನಂ ತಪನಂ ಸಂಹರಿಸಿ ನಿಲ್ವುದುಂ; ಮತ್ತಮೊರ್ವನುತ್ತರ
 ಸಾಧಕನಾತಂಗುಡಲುಂ ತುಡಲುಂ ಪೊದೆಯಲುಂ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು

ಟಿ-೨. ಸುವರ್ವ = ಹುಲುಸು.

ಕನ್ನದ ಮುಟ್ಟುಗಳಂ ತಂದೆನೆಂದು ಪೇಳಿಯುದುಂ; ಕರಂ ಲೇಸಾಯ್ತು
ನಡೆಯೆಂದಿವರ್ತುಂ ಪೋಗಿ ರಾಜಭವನಮಂ ಪೋಕ್ಕು ಕನ್ನಮನಿಕ್ಕಿ
ಭಂಡಾರಮಂ ಕಳ್ಳು ಪೊಯಿಮಡುವಾಗಳ್; ಕಾಪಿನವರ್ಕಂಡು ಕಳಕು
ಳಂಗೆಯ್ಯೆ; ತಳಾಯಿರ್ ಕೇಳ್ಳು ಪರಿತಂದು ಬಟ್ಟಗಳಲ್ಲಮಂ ಕಟ್ಟಮೆಂ
ದು ಪೇಳಿಯುದುವಾಕಳ್ಳರ್ ಕೇಳ್ಳು ಪೊನ್ನ ಪೊಯಿಲೊಳ ಪೋಗಲಿಂ
ಬಿಲ್ಲದೆ ನಂದನವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನ್ನ ತಂದ ಪೊನ್ನ 'ಪುಡಿಕೆಯು'ಮ
ನುಯಿಯುಮಂ ಬಳಪನುಮಂ ಅಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟದರ್ ಭಟ್ಟನ ಮುಂದೆ
ತಂದಿಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ತಪೋರೂಪದೊಳದರ್ಗಂ. ಅನ್ನೆಗಂ ತಳಾಯಿರ್
ಪರಿತಂದು— ನಿಮ್ಮಡಿ, ನಿಮ್ಮತ್ತಲ್ ಪೆತ್ತಿರ್ ಮಾನಸರ್ ಬಂದರೊಳರೆ
ಪೇಳಿಮೆನೆ; ತಸ್ಕರತಾಪಸನಾಮರದಡಿಯೊಳೂರ್ಬಂ "ಬಂದಿರ್ಪಂ"
ನೆಂದು ಸನ್ನೆಯಿಂ ಪೇಳಿಯುದುಮವರ್ ಪರಿತಂದು ನೋಡಿ ಪಟ್ಟದರ್
ಭಟ್ಟನ ಮುಂದಿದರ್ ಭಂಡಾರದ ಪುಡಿಕೆಗಳುಮಂ ಕನ್ನದ ಮುಟ್ಟು
ಗಳುಮಂ ಕಂಡವಂ ಕೊಂಡಾಪಾರ್ವನ ತಲೆಯೊಳುಟ್ಟರಸಂಗೆ ತಂದೊ
ಪ್ಪಿಸುವುದುಮರಸನಾಭಟ್ಟನಂ ನೆಟ್ಟನೆ ಕಳ್ಳನೆಂದೆ ಬಗೆದೀದುವ್ಯಂಗೆ
ತಕ್ಕುದಂ ಮಾಡಿಮೆನೆ; ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟನಿಂತೆಂದಂ:— [೧೫]

ಶ್ಲೋ|| ೧೧ ಬಾಲಚಂದ್ರನಾರೀ ಚ ತ್ಯಾಜ್ಯೋರಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ |
ಧರ್ಮಂ ಕರೋತಿ ಶಕುನಿಃ ತಪಸೋ ನಾಸ್ತಿ ಸಂತಪಃ || ೧೨೫

ಎಂದೊಡರಸನದೆಂತೆಂದು ಬೆಸಗೊಳೆ; ತಪ್ರಪಂಚಮನರಸಂಗೆ
ಭಟ್ಟಂ ಸವಿಸ್ತರಂ ಪೇಳಿಯುದುಮರಸನಾಕೃತಕತಪೋಧಾರಿಯ ಗುಹೆ
ಯಂ ಶೋಧಿಸೆ ಮುನ್ನ ತನ್ನ ಪೊಯಿಲೊಳ ಪೋದ ಪಲವು ವಸ್ತುಗಳಂ
ಸನ್ಯಂಗವೆರಸಿ ಕಂಡಾತಸ್ಕರತಪಸ್ವಿಗೆ ತಕ್ಕುದಂ ಮಾಡಿ ನಾರಾಯಣಭ
ಟ್ಟಂಗೆ ಪಿರಿದಪ್ಪರ್ಥಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಪಿದಂ, [೨೦]

ಟ-೧೫. ಸನ್ಯಂಗಂ = (?)

ಪಾ-1. ಪೊಟ್ಟಿಯು, ಕ || ; ನೊಟ್ಟಿಯು ಗ || 2. ಬಿಟ್ಟಿದರ್ ಗ || 3. ಯಂ ಗ ||
4. ಪಾಲಾ...ಣಾಂ ತ್ಯ...ಸ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ | ಧರ್ಮಂ...ವಶ್ಚಿಂ = (ವಶ್ಚಿಂಚ) ...ನಾತ್ರ. ಗ ||

(೧. ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ.)

ಅದುಕಾರಣದಿಂದ,

ಶ್ಲೋ|| ॥ ಅತ್ಯುಚಾರವನಾಚಾರವನಿನ್ನಿದ್ಯವನತಿವೃತ್ತಿಃ |

ಅತಿಶಾಪನಾಶಾಪಂ ವಾ ಪಶ್ಚಿಧಂ ಧೂರ್ತಲಕ್ಷಣಂ || ” ೧೩೩ [೪

ಎಂಬುದು ನೀತಿಯುಂಟು. ಈ ಪುಲಿಯು ಮತ್ಯಾಚಾರವಾಗಿರ್ದು
ದು: ಇದರಿ ಬಲೆಯೊಳ್ ಸಿಬ್ಬಲೈಡ; ಪೆತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ಪೋಪಂ
ನಡೆಯನೆ; ನೋಲನಿಂತೆಂದುದು:— ಇಂತಪ್ಪುಪತಮಮನುಳ್ಳ ತಪಸ್ವಿ
ನಮಗೆ ತಪ್ಪಲಿಯಂ, ಕಲಿಯೆ ಗಳಪದಿರ ನಡೆಯನೆ; ಕಪಿಂಜರನ
ದರ್ಕಂಚಿ—ನಿನಗಾದುಪಹತಿಯೆನಗಾದಪುದು ನಡೆಯಂದೆರಡುಂ ಆಕ
ಪಟತಾಪಸರೂಪಧಾರಿಯಪ್ಪ ದ್ವೀಪಿಯ ಸವಿಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪೋಡೆ
ವಟ್ಟು—ನಿಮ್ಮಡಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಂಗೆಯ್ಯಲ್ ಬಂದೆವೆಮ್ಮಂ ವಿಚಾರಿಸ
ಲ್ವೇಂಚ್ಚಮೆಂದಾಗ್ರಹಂಗೆಯ್ದಡೆ; ಎನ್ನ ನಿತ್ಯನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಂನಾ
ಡದೆ ಪೆತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ಪೋಗಿಮೆಂಬುದುಮನವರ್ಕೆ ನಂಬುಗೆಪುಟ್ಟ
—ನಿಮ್ಮಡಿ, ನೀವೆ ವಿಚಾರಿಸಲ್ವೇಂಚ್ಚಮೆನೆ; ದ್ವೀಪಿಯದರ್ಕೊಡಂಬಟ್ಟು
ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ನಿಂದಿಂತೆಂದುದು:—ಇಂದಿಂಗೊಂದು ತಿಂಗಳುಪವಾಸಂ
ಗೆಯ್ದೆನದು ಕಾರಣದಿಂದ ಧಾತುಕ್ಷಯವಾಗಿ ಕಿವಿ ಕೆತ್ತುಕೇಳಲ್ ಬಂದಪು
ದಿಲ್ಲ, ಕರ್ಣೋಪಾಂತಮಂ ಸಾರ್ದು ಪಿರಿಯಸರದಿಂದ ಪೇಲಿಯೆಂದೊ
ಡೆ; ಆಪ್ರಾಣಿಗಳೆರಡುಂ ಶ್ರವಣಸವಿಾಪಸ್ಥಂಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಂದ ವೈ
ತ್ಯಾಂತಮೆಲ್ಲಮುಮಂ ಪೇಲಿಯೆ ಕೇಳ್ದನೇಕಪ, ಕಾರದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತು
ಮಿದೆ; ಶಕಪಿಂಜರಂಗಳೆರಡುಂ ಜವಂಗೆಟ್ಟು ಮೆಯ್ಯಲಿದಿದುರ್ದನ
ಲಿದು ಪಿಡಿದು ತಿಂದುದು.

ಅದಲಿಂ,

[೫೫

ಶ್ಲೋ|| ॥ ಕ್ಷುದ್ರವ್ಯವರ್ಧನತಿಂ ಪಾಪ್ಯ ನ ತದ್ವಿವದತಾಂ ಸುಖಂ |

ಉಭಾವೇನ ಕ್ಷಯಂ ಯಾತೌ ಯಥಾ ಶಕಪಿಂಜರೌ || ” ೧೩೩

[ಟೀಕಾ—ಪ್ರವ)ನವ್ಯರ್ಥಪತಿಯನೆಯ್ಕಿ ಕೂಡಿದವರ್ಗೆ ಸುಖಮಿಲ್ಲ ; ಅದು ಹೇಗೆಂ ದೊಡೆ ಮೊಲನುಂ ಕಪಿಂಜರನೆಂಬ ಪಕ್ಕಿಯುಂ ಕೇಡನ್ನೆದಿದ ಹಾಯ್.]

ಎಂದಾಕಾಗೆ ಗೂಗೆಗೆಲ್ಲೆಗೆಯ್ದುಂ ರಾಜ್ಯಮಾಗದಂತೆ ಎನಿತಾನುಮು ಪಕಥೆಗಳಂ ಪೇಳಿ ಕೇಳುಂ [೪

ಶಕುನಿಗಣಮೆಲ್ಲ ಮುಖಿಪೇ |

ಕರ್ಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಣ್ಣು ಪರೆದು ಪೋದುವು ನಿಜನೀ ||

ಡಕುಳಕ್ಕೆ ಕಾಗೆ ವಕ್ರಿಸೆ |

ಸಕಳಪುರಂಭಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಣದರಾರ್ || 334 [೪

ಅಂತಾಶಕುನಿಸಮುದಾಯಂ ಪರೆದು ಪೋಪುದಂ ಕಂಡು ಕೋಪಾ ರುಣೀಭೂತಲೋಚನನುಳೂಕರಾಜಂ ಕಾಕಂಗೆ ಮುಳದಿಂತಂದಂ:-
 ಏನಿಲವೋ! ನಿಮಗಂ ನಮಗಂ ಮುನ್ನಾದ ಪಗೆಯೊಂದುಮಿಲ್ಲಮೆನ ಗಾದ ರಾಜ್ಯಮಂ ಕಿಡಿಸಿದುದಲ್ಲದೆನ್ನುಮಂ ಕೆಡೆ ನುಡಿದೆ; ನಿನ್ನನೊರ್ವ ನಂ ಕೊಂದೆನವೊಡೆ ಮುಂದಪ್ಪ ಪಗೆಗಳ್ಳು ಕೊಂದಂತಕ್ಕುಮದಹಿಂ ದಿಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂ ಕೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಮತ್ತಮಿಂತಂದಂ:- [೧೪

ಕುರುಕುಲಮಂ ಬಕಾರಿ ಭುಜಗವ್ರಜಮಂ ಭುಜಗಾರಿ ದಾನವೇ |
 ಶ್ವರಕುಲಮಂ ಮುರಾರಿ ಭುಜವಿಕ್ರಮದಿಂ ತವೆ ಕೊಂದ ಮಾಯ್ಕಿಯಿಂ ||
 ದುರುತರಬಾಹುವಿಕ್ರಮದೆ ನಾಂ ತವೆ ಕೊಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆ ನುಗ್ರಸಂ |
 ಗರಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಕಬಳಮಂ ಕುಸುಮ್ನಾಯುಧವೈರಿ ಕಾವೊಡಂ ||

ಎಂದುಳೂಕಾಧಿರಾಜನತಿಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆಯ್ದು ನಿಜನಿವಾಸಕ್ಕೆಪೋದಂ. ಇತ್ತಲಾವಾಯಸಂ ಕಾಶಿಕಾಧೀಶ್ವರನ ಮಾತಿಗೆ ಭೀತನಾಗಿ ತನ್ನೊ ಳಂತೆಂದುದು:- [೧೦

ಶೋ || ಹೇ ಚಿಪ್ಪೇ ಮಧುರೇ ಸ್ನಿಗ್ಧೇ ಮಧುರಂ ಕಿಂ ನ ಭುಜವೇ |

ಮಧುರಂ ವದ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಲೋಕೋ ಹಿ ಮಧುರಪ್ರಿಯಾಃ ||” ೧೩೪

[ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ—ಎಲೆ ನಯವಹಂತಹ ನಾಲ್ಕನೆಯ ನಿಷ್ಕಾರವನೆಂದೂ ನುಡಿಯದಿರಾ; ವಾ ಭೂಕವನೆ ನುಡಿ ; ವಾಭೂಕವೆಂಬುದು ಸರ್ವಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿಹುದು.]

ಎಂದು ಮುತ್ತಮಿಂತೆಂದುದು:—

ಜಯಮಂ ಕೀರ್ತಿಯನಭಿವೃ |

ದ್ವಿಯನೊಳ್ಳಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಂ ಸತ್ಪಲಮಂ || [೨೫

ಬಯಸುವೆ ಮನುಜಂ ಸತತಂ |

ಪ್ರಿಯವನೆ ನುಡಿದುದು ವಿಪಕ್ಷವಾಗಿರ್ಪವರೊಳ್ || 335

ಎಂಬ 'ನೀರತಿಯಂ' ಬಿಸುಟ್ಟು ಮಾತಲಿಯದೆ ನುಡಿದು ಎನ್ನ ಜಾತಿ ಗಮುತ್ತಾತಕೇತುವಾದೆನೆಂದು ತನ್ನಂ ತಾನೆ ನಂದಿಸಿ ಕೊಂಡು ವಾಯು ಸಂ ಪೋದುದು. ಅಂದಿಂದಿತ್ತ ಕಾಶಿಕಂಗಳ್ಳಂ ನಮಗಂ ಪಗೆಯಾದು ಬೆಂದು ಚಿರಂಜೀವಿ ಪೇರಿಯ; ಮೇಘವರ್ಣನಿಂತೆಂದಂ:—ವಾಬ್ರಾತ್ರದಿಂ 'ಬಂದ' ವೈರಮನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ದು ಕೊಂದಿಕ್ಕಿದರೆಂಬ ಕಥೆಗಳನೆಂದುಂ ಕೇಳ್ದಲಿಯೆನೆನೆ; ಮತ್ತಂ ಚಿರಂಜೀವಿಯಿಂತೆಂದಂ:—

ಕೇಳೆ ಹಿತದಿತಿಜವಲ್ಲಭ |

'ಲೀಳಂ ವಿಕ್ರಮನಿರಸ್ತಕಾಳಂ ದಿವಿಜಾ || [೧೫

ಭೀಳಂ ಮಥಿತಾಖಿಳದಿ |

ಕ್ವಾಳಂ ಶಿಶುಪಾಳನೆಂಬನೊರ್ವಂ ದನುಜಂ || 336

ನ|| ಅಂತಾತಂ ವಾಗ್ಗೋವದಿಂ ನಿಶ್ಚೇಷಜೀವಿತನಾದ ಕಥೆಯಂ ನಿಮ್ಮಡಿ 'ಕೇಳ್ದಲಿಯಿರಕ್ಕುಮೆಂದು ಪೇರಿಯಲ್ ತಗುಳ್ಳಂ':—

೨. ಶಿಶುಪಾನ ಕಥೆ.

ಧರ್ಮಪುತ್ರನಪ್ಪ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಿಯುಂ ಯಕೋರ್ಥಿ ಯುವಾಗಿ ರಾಜಸೂಯಯಾಗಂ ಮಾಡಲು ದ್ಯೋರಂಗೆಯ್ದು ನಾರಾಯ

೨೨-1. ಮಾತಂ ಗ ||

2. ಬಜ್ಜ. ಗ ||

3. ಸುತ. ಬ ||

4. ಕಾ. ಕ ಗ ||

5. ಕೇಳಿಮಿಂತೆಂದಂ. ಗ ||

ಣಾದಿಗಳುಮಪ್ಪ ಯಾದವರುಮಂ ದುರ್ಯೋಧನಂ ಮೊದಲಾದನೇಕ
 ದೇಶಾಧೀಶ್ವರರುಮಪ್ಪ ರಾಜತನೂಜರುಮಂ ಶಿಶುಪಾಲಂ ಮೊದಲಾದ
 ದನುಜಸನೂಜಮುಮಂ, ವ್ಯಾಸ ಕೃಷ್ಣಪ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವಸಿ
 ಸ್ಥಾಗಸ್ತ್ಯ ಪರಾಶರಾದಿ ಮಹಾಮುನಿ ಸಮೂಹಮುಮಂ ಬಹುಯನಟ್ಟ
 ಬರಿಸಿ ಯಾಗಂಗೆಯ್ದು ತದನಂತರಂ ಭೀಮಾಗ್ರಜನ್ಮನಗ್ರಪೂಜೆಗ್ರೇಸರ
 ರಾರ್ ಪೇಯ್ ಮೆಂಬುದುಂ, ಗಾಂಗೆಯಂ ಗಂಭೀರಧ್ವನಿಯಿನಂತೆಂದಂ:-

(ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೀ)

ಉಗ್ರಸಂಗರರಂಗದೊಳ್ ಬಲವನ್ನಿಶಾಚರಮುಖ್ಯವೀ | [V
 ರಾಗ್ರಗಣ್ಯರನಿಕ್ಕಿ ಭೂಚರಖೇಚರಾಖಿಲಲೋಕಪಾ ||
 ಲಾಗ್ರಗಾಮರಪೀಡೆಯಂ ಕಳೆದಿದರ್ವಿಪ್ಪುಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂ |
 ದಗ್ರಪೂಜೆಯನೀವುದಬ್ಧಿ ಪರೀತಭೂತಳವಲ್ಲಭಾ || 337

ವೆ|| ಎಂದು ನುಡಿದ ಮಂದಾಕಿನೀನಂದನನ ಮಾತಿಗೆ ಯಮನಂದನ
 ನಾನಂದಮನಸ್ಕನಾಗಿ ದೇವಕೀನಂದನಂಗ್ರಪೂಜೆಯನೆತ್ತುವಾಗಳ್
 ದಾನವಕುಲಚಕ್ರವರ್ತಿಯುನುಧರೀಕೃತದಿಕ್ಕಾಲನುಮಾಸನ್ನ ಕಾಲನು
 ಮಪ್ಪ ಶಿಶುಪಾಲಂ ಕಂಡು ಕಡುಮುಳಿದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂಗೆ ನಿಪ್ಪೂರನಾಗಿ
 ಗಾಂಗೆಯನಂ ನೋಯೆ ನುಡಿದು ಮಾಣದೆ ಬಾಣಾಸುರಕರಾಂತಕನು
 ಮಂ ಬಾಯ್ಗೆ ವಂದಂತೆ ಭಂಗೆಸಿ ವೆಂಡಿರಂ ಬಯ್ಯಂತೆ ಬಯ್ಯುದು
 ಮನಂತನಂತಕನಂತೆ ಮುಳಿದು ದಿವಿಜಾಂತಕನಂಕೃತಾಂತಭವನಮಂ
 ಪುಗಿಸಿದಂ. [೧೯

ಅದಲ್ಲದೆಯುಮನೂನಬಳರಪ್ಪ ದಾನವಮಾನವರೆನಿಬರಾನುಂ
 ವಾಕ್ಯಾರುಪ್ಪದಿಂ ಕೆಟ್ಟರೆಂದು ಚಿರಂಜೀವಿ ಪೇಟ್ಟುದಂ ಕೇಳ್ದು ಮೇಳು
 ವರ್ಣಂ-ನೀವಿಲ್ಲದುದನೇಕೆ ಪೇಟ್ಟಿರಿದೆಲ್ಲಮನಾನಹಿದೆಂ; ಇನ್ನಾಕೌ

ಶಿಕಾಧೀಶ್ವರನಂ ಸಾಧಿಸುವುಪಾಯಮಂ, ಅನ್ನವರಂ ನಮಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತಮ
ಪೈಡೆಯುಮಂ ಚಿಂತಿಸಿಮೆನೆ; ಚಿರಂಜೀವಿಯಿಂತೆಂದಂ:-

ಅರಿ ಬಲವಂತಂ ಮತಿಯೊಳ್ |

ಪಿರಿಯಂ ಸಾಧಿಸುವೊಡೆಯೆನೆಂಬವಸರದೊಳ್ ||

ಪಿರಿದಾಳಾಪದೊಳ್‌ನಪ |

[೫]

ಸರಣಮೆ ಕರಣಂ ನಯಾಗಮಜ್ಜರ ಮತದಿಂ || 338

ಎನೆ; ಮೇಘವರ್ಣನಂತಪ್ಪೊಡೆ ನಾವಪಸರಣಂಗೆಯ್ಯುಮೆನೆ;

ಚಿರಂಜೀವಿಯಿಂತೆಂದಂ:-

ಚಾರುಮಯೂರಮಂ ಸಮದಚಾತಕವಾರಮನುದ್ಯುಕ್ತೇತ'ಕಾ' |

ಧಾರಮನತ್ಯುದಾತ್ತಸುರ'ಗೋ'ವಮನುದ್ಯುದಶೇಪನೀಪಮಂ || [೧೦

ಭೂರಿಸುರೇಂದ್ರಚಾಪಮನಸಾಸ್ತ್ರಧರಾಧರತಾಪಮಂ ಗತಾಂ |

ಭೋರರುಹಜಾಳಮಂ ಜಳದಕಾಳಮನಸ್ತಲ'ಸನ್ಮರಾಳಮಂ' || 339

ತಾನರಬಲಸಹಿತಂ ತೇ |

ಜೋನಿಧಿ ದಶರಥತನೂಭವಂ ವಿಶದಯಶ ||

ಶ್ರೀನಿಲಯಂ ವಿಜಿತಾರಿನ್ಯ |

[೧೫]

ಪಾನೀಕಂ ಋಶ್ಯಮೂಕನಗದೊಳ್ ಕಲ್ಪಿದಂ || 340

ಅದೆಯಿಂ ನಿಮ್ಮಡಿ ನೀವುಮಾಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಕಲಕಾಕಬಲಂಬೆರಸು
ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಯುದುಮಾನೆನ್ನ ಬಲ್ಲ ಮಾರ್ಗದಿಂದರಿಮರ್ದನನ ಬೀಡಂ
ಪೊಕ್ಕು ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯಮುಮನೆಯಿದು ಬಂದ ಬಯ್ಯೆಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದನಾ
ಳೋಚಿಸಿ ನೆಗಪ್ಪಿಮೆನೆ; ಮೇಘವರ್ಣಂ ನೀವೆಂಬುದೆಲ್ಲಮಪ್ಪುದು,
ದೂತಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಪೊದಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನದ್ಧಿಯಪ್ಪುದೊಂದೆಸೆ
ಯೊಳರ್ಕೆ, ನೀಮುಂ ಕ್ಷೇಮದಿಂಬರ್ಪುದುಂ ಸಂದೆಯಮಪ್ಪುದದೆಯಿಂ

ಪೆಪರನಟ್ಟಮನೆ; ಚಿರಂಜೀವಿ—ನಿಮ್ಮಡಿ ಸ್ವಾಮಿತನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ಬೆಸ
 ಸಿದಿರ್. ಆದೊಡಮೆನ್ನಿಂದಪ್ಪೊಡೆ ಸಂಕಟಮುಮಧ್ವಾನಮುಮಪ್ಪ ಕಜ್ಜಂ
 ಗಳಂ ಕೇವಲಂ ದೂತಮಾತ್ರನಪ್ಪತಂ ಸಾಧಿಸಲುಂ. ಭೇದಿಸಲುಂ ನಿರುತ
 ಮುಷಿಯಂ. ಅದರೊಂ ಸತ್ಸಮುಂ ದೃಢಮುಂ ಶೌರ್ಯಮುಂ ಧೈರ್ಯಮುಂ
 ಸ್ನೇಹಮುಂ ಮೋಹಮುಂ ಸಾಹಸಮುಂ ಸೈರಣೆಯುಮುಳ್ಳರನಟ್ಟಲ್ವೀ
 ಟ್ಕು; ಮದೆಂತೆನೆ:—ಚಿರಂತನಕಾರ್ಯಂಗಳೊಳಂ ಹನೂಮಂತನಂತ
 ಪುನಂ ದಶಾಸ್ಕಾಂತಕಂ ದೂತನಾಗಿ ಕಳಪಿದಂ; ಮುರಾಂತಕನಂತಪುನಂ
 ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂ ದೂತಕಾರ್ಯಕ್ಕಟ್ಟಿದಂ. ಅದುಕಾರಣದಿ ನಿಂತಪ್ಪ ವಿಷ
 ಮಕಾರ್ಯಮೆನ್ನಿಂದಲ್ಲದೆ ತೀರಲಯಿದು ನೀವಿಂತೆನ್ನ ದೆಸೆಗೆ
 ಚಿಂತಿಸದೆ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿ ಪೋಗಿ ಮೆಂದೊಡಂತೆಗೆಯ್ಸಿನೆಂದು ಸಮಸ್ತ
 *ವಾಯಸ' ಬಲಂಬೆರಸು, [೧೦

ಸಮದಾನೇಕಪಮಂ ಮಹಾಭಯದಮಂ ಪ್ರೋದ್ದಾ ಮಜಂಬೂಕದಂ |
 ಬಮನಭ್ರಂಕಪಕೂಟಮಂ ತಪನಕಾಂತಾತ್ಮ ಪ್ರಭಾಪಾಸ್ತಸಂ ||
 ತಮಸಸ್ತೋಮಮನೂರ್ಜಿತಂ ಚಿತಲಸನ್ಮೈನಾಕಮಂ ಋಶ್ಯಮೂ |
 ಕಮನಾನಂದದಿನೈದ್ದಿದಂ ಸಕಲಕಾಕಾನೀಕಲಕ್ಷೀಶ್ವರಂ || 341 [೧೫

ಧ್ವಾಂಕ್ಷಬಲಂಬೆರಸರಿಜಯ |
 ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿನಾತ್ಮೀಯಮಂತ್ರಿ ವೇಟ್ಟಿದದಿನಿ ||
 ದಂ ಕೇವಲದಿಂ ಪ್ರಚಂಡಬ |

ಲಂ ಕಿತಿಭ್ಯತ್ತಟದೊಳಬಿಳಕಾಕಾಧೀಶಂ || 342 [೧೯

ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್ ಚಿರಂಜೀವಿ ಮುನ್ನಮೆ ಕಾಶಿಕಬಲಚರಣನವಚಂ
 ಚುಪಕಘಾತದಿಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾದಿ ಸತ್ತ ವಾಯಸಂಗಳ ರಕ್ತ
 ಕರ್ಷಮಮುಂ ತನ್ನ ಮೇಲೊಟ್ಟಕೊಂಡು ಮೂರ್ಘಾಗತನಂತಾಗಿ

ಪಾ-1. ಮನ. ಗ || 2. ನ. ಗ || 3. ನ. ಕ || ಗ ||
 4. ಕಾಕ. ಗ || 5. ಪ್ರಭಪ್ರಾ. ಗ ||

ಮೇಘವರ್ಣನ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಲಾಸಭವನಮೆನಿಪ್ಪ ವಿಶಾಲವಟವಿಟ
ಪಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಂ. ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್,

ಅರುಣೇಭೂತವಿಯತ್ತಳಂ ನವವಿಯೋಗೋದ್ವೇಗಸಂತಾಪಿತಾಂ |
ಗರಥಾಂಗಂ ಮುಕುಳಕೃತಾಂಬುಜವನಂ ಮಂದೀಕೃತಾಶೀತರ ||

ಶ್ರೀ ರಥಾಶ್ವಾಸ್ಯಸುಪೀತನೀರಧಿಜಲವ್ರಾತಂ ದಿನಾಂತಂ ಮನೋ | [೫
ಹರನಾಗಿದುಡು ವಾಸಯಪ್ಪಿಗತಶುಂಭತ್ತಾಮೃಜೂಡವ್ರಜಂ || 343

ಅಂತೆನೆ ದಿವಸಾವಸಾನಸಮಯದೋಳ್ ದಿವಸಕರಂ ಪರಲೋ
ಕಪ್ರಕಾಶನಾರ್ಥಂ ಪೋವುದುಂ;) ಕವಿದ ಕಲ್ಪಲೆಯಂ ಕಂಡರಿಮ
ದನಂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಮುಮನುಲೂಕವ್ರಜಮುಮಂ ಬರಿಬ ಬಲಿ
ಕ್ವಂತೆಂದಂ:- ನಿನ್ನ ನಮ್ಮ ಕಾದಿದ ಕೊಳುಗುಳದೊಳೇನಾನುಮುಖಿ
ದ ಕಾಕಬಲಮುಮನಿಂದು ನಿರವಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಂದು ಬರ್ಪಂ ಬನ್ನಿ
ಮೆಂದು ಪೋವುಮಟ್ಟು ಬಂದು ವಾಯಸನಿವಾಸಮಪ್ಪ ವಟವಿಟಪಿಯಂ
ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ ಕಾಕಬಲಮಂ ಕಾಣದುಲೂಕಂಗಳ್ ಬೊಬ್ಬಿದುದಾದು
ನಿಜನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗಲಿದವನರಮಂ ಚಿರಂಜೀವಿಯೆಂದು,

ಶ್ಲೋ|| ೩೩ ಅನಾರಂಭೋ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಪ್ರಥಮಂ ಬುದ್ಧಿಲಕ್ಷಣಂ | [೧೫
ಅರಬ್ಧಿ ಸ್ಯಾಂತಗಮನಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ಬುದ್ಧಿಲಕ್ಷಣಂ || ೩೪

ಎಂಬ ನೀತಿಯುಂಟು. ಅದಂದೆನ್ನಿರವನಪ್ಪುವೆನೆಂದು ಭಿನ್ನಸ್ವ
ರದಿಂ ಸರಂಗೆಯ್ಯದುಮುಳೂಕಂಗಳ್ ಕೇಳ್ಳು ಕಾಕರುತಮಪ್ಪುದೆಂದ
ರಿಮದನಂಗಳ್ಪುವುದುವಾತಂ ಬಂದು ನೋಡಿ ರಕ್ತಸಿಕ್ತಶರೀರ

ಟ-೧೩೯. ಕೆಲಸವಂ ತೊಡಗದಿಹುದೆ ಮನುಷ್ಯರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮೊದಲ
ಕುದುಹು ; ಕೆಲಸವಂ ತೊಡಗಿದ ಬಲಿಂಕ ಅದಂ ಕೊನೆಮುಟ್ಟಿಸುವುದೆ ಎರಡ
ನೆಯ ಕುದುಹು.

ವಾ-1. ಕೃತಾಶ್ವಾಸನಮೂತ್ರನೀರಧಿಕವ್ರಾತಂ. ಗ || ; ಕರಾಸ್ಥಿತರತ್ತೀರಥಾಶ್ವಾಸ್ಯಸಮೂತ್ರ
ನೀರಧಿಕವ್ರಾತಂ. ಕ || 2. ಕರ್ತಂ. ಗ || 3. ನಾನಿನ್ನುಸಿರದಿದೇನಾ
ದೊಡೆ ವಾಕ್ಯಂ || "ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಸ್ಯಾಂತಗಮನನಾರಂಭೋವಾ ||" ಮೊದಲುಗೊಳ್ಳದಿ
ರುಹ ಮೆನೆಯೆಂಬುದಕುಂ. ಕ || ; ಅನಾರಂಭೋವಾ; ಗ ||

ನಾಗಿ ಮುಕ್ತಜೀವನನಾಗಿದರ್ ಚಿರಂಜೀವಿಯಂ ಕಂಡು ನೀನಾರ್ಗೇನಂಬ
ವೆಸರಾತನೆಂದು ಕಾಶಿಕಾಧೀಶ್ವರಂ ಬೆಸಗೊಳ ಚಿರಂಜೀವಿಯಂತೆಂದಂ:-

ಅಸಮಪರಾಕ್ರಮ! ಪೆಪಿತೇಂ |

ವೆಸರೊಳ್ ಚಿರಜೀವಿಯೆಂ ಜಗದ್ವಿಶ್ವತವಾ ||

ಯಸಚಕ್ರವರ್ತಿಮಂತ್ರಿ |

ಪ್ರಸರಾಗ್ರೇಸರನೆನಬಿಳನಯಕೋವಿದನೆಂ || ೪44 [೬

ಎಂಬುದಂ ನಿನ್ನಂತಪ್ಪ ಮಂತ್ರಿಯಂ ಕಾಕಂಗಳೇಕೆ ಬಿಸುಟು ಪೋ
ದುವೆನೆ; ಚಿರಂಜೀವಿ ವೇಲ್ಕುಂ:- ನಿಮ್ಮಡಿ, ನೀಂ ನಿನ್ನೆ ಬಂದೆಮ್ಮ
ಬಲಮೆಲ್ಲಮಂ ಕೊಂದು ನಿಮ್ಮ ಬೀಡಿಗೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಯುದುಮೆಮ್ಮ
ರಸಂ ಮಂತ್ರಿಗಳಂ ಬರಿಸಿ ಪೇಟಿಮಿನ್ನೇಗೆಯ್ಯುವೆನೆ; ಮಂತ್ರಿಗಳ
ನಾವಿಂದೆ ಸಕಲವಾಯಸಬಲಮೆಲ್ಲಮನೊಂದುಮಾಡಿ ಕೊಡಿಕೊಂಡರಿ
ಮದನನೊಳ್ ಕಾದುವನೊಂದೊಡಾನಂದಿ'ರಂ ಮಾಕೊಂಡು
ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದೆ:- ಬಂದಾನುವೊಂದು ಕಾಲದೊಳ್ ನಮ್ಮ ವಂಶದ
ಕಾಗೆ ಕಾಶಿಕಂಗಳೊಳ್ ಪಗೆಗೊಂಡ ಕಾರಣದಿನುಳೊಕಂಗಳ್ ಕೊಂ
ದುವಲ್ಲದೆ ಪೆಪಿತೊಂದು ಕಾರಣಮಿಲ್ಲ; ನಾಮವರೊಳ್ ಪಗೆಯನೆತ್ತಿ
ಕೊಂಡು ನಿತ್ತಪಿಸಲಯವದ್ವಿಂ ಸತ್ತು ಸೈರಿಸಿದರೆಂಬುತ್ತಮಿಕೆ
ಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಶಿಕಶಿಖಾನುಣಿಯಂ ಕಂಡು ಬಾಂಪ್ಪಿದೆಂತುಂ
ನಯಂ, ಅಲ್ಲದೆಯುಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಿಂತೆಂಬುದಪ್ಪ: - [೧೭

ಶ್ಲೋ || " ಬಲೀಯಸಾ ಹೀನಬಲೋ ವಿರೋಧಂ | ನ ಭೂತಿಕಾವೋ ರುಪ
ಸಾಃ ಕುರ್ಯಾತ್ || " ತಥಾ ಚ ಕುರ್ವಾ ನವಿಶೇತ್ಪುತಂಗೋ |
ದೀಪಿಂತರಂ ಪಾಪ್ಯ ಯಥಾ ವಿನಶ್ಯೇತ್ || " ೧೪೦

[ಓಳು-ಬಲ್ಲಿದನೊಡನೆ ಏಕವಂ ಸ್ವರ್ಭಯಂ ಮಾಡಲಾಗದು, ಮಾಡಿದೊಡರಿ
ಯೊಳಗೆ ಸತಂಗದ ಪುನಿ ಬಿದರ್ಹಗಹುದು.] †

ಪಾ- 1. ನನ್ನವರಾ. ಗ || 2. ಏನಂ ನಶೇತ್ತ ಬರ್ಹಯಥಾರ್ಥದರ್ಶಿಧಾನಪ್ರದೀ
ಪೋನಿವತಂಗವರ್ಯಾ. ಗ ||
† "ಸಾರಥ್ಯ" ... ಖ || ಇಲ್ಲಿ ಖ || ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಪ್ಪಿಯಪ್ಪ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು
ಮುಂದಕ್ಕೆ " ಎಂದೆನಿಕಾನಂ" ಎಂದಿದೆ.

ಎಂದೆನಿತಾನುಂ ತೆಹದಿಂ ಪೆಟ್ಟಿಲೆನ್ನ ಮಂತ್ರಮೆ ರೋಷಗ್ರಹಾ
 ವೇಶದಂತಾಗೆ ಕರಳ್ಳು ಕೋಪಾನಳಬಹಳಶಿಖಾನೋಮಧೂಮು
 ಚ್ಚಾ ಯಾಪಟಳಪರಿವೃತನಾಗಿ ದಾನಾನಳಶಿಖಿಶಿಖಾನಿಕರಪರಿಷಿಕ್ತನೀಳಾ
 ಚಳವರ್ಣಂ ಮೇಘವರ್ಣಂ ಮುಳದೀಬೂತು ಪಗೆಯೊಳೊಡಂಬಟ್ಟು
 ಬಂದನಾಗಲ್ವೇಟ್ಟುಮಿವಂಗಂ ತಕ್ಕುದಂ ಮಾಡಿಮೆನೆ; ಸಕಳಕಾಕಬ
 ಳಮೆನ್ನಂ ಮುಸುಡಿ ನಿಶಿತಾಶನಿಪ್ರತಿಮನಿಜಚಂಚೂಚರಣಪೆಕ್ಕಾಭಾ
 ತದಿಂದೆನಗಿನಿತವಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡಿ ಪೋದುವೆಂಬುದುಂ; ಅರಿಮದರ್ನ
 ನದೆಲ್ಲಮಂ ಕೇಳಿದಂತೆಂದಂ:-ನಿನ್ನ ಪೆಟ್ಟಿ ಋದ್ಧಿ ಹಿತಮುಂ ಉಚಿತ
 ಮುಮಪ್ಪುದಾಗಿಯುಮಲ್ಲದೊಡೇನಾಯ್ತು ನಿನ್ನಗಲ್ಲದ ಪರಿಭವಮಂ
 ಮಾಡಿದ ಪ್ರಭು ಪ್ರಭುಗುಣಕಲ್ಲದುದಂ ನೆಗಲ್ದಿನೆನೆ; ಮತ್ತಂ ಚಿರಂ
 ಜೀವಿಯಿಂತೆಂದಂ: — [೧೦

ವಿನಯವಿಹೀನನಾತ್ಮಹಿತಕಾರ್ಯವಿದೂರನಕಾರಣಪ್ರಕೋ |
 ಪನನತಿಮೂರ್ಛನರ್ಥಪರನಸ್ಥಿರನಿಷ್ಪಸುಹೃದ್ವಿರೋಧಿ ದು ||
 ಜ್ಞಾನಪರಿವಾರನೆಂಬವನಿವಂಗಿ ಹಿತೋಚಿತಮಪ್ರ ಕಾರ್ಯಮಂ |
 ಘನತರಭಕ್ತಿಯಿಂ ನುಡಿದವಂ ಕಿಡುಗುಂ ಪರನಾರ್ಥವೆಲ್ಲಿಯುಂ||
 ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ,

ವಾಕ್ಯಂ || "ಶ್ರೇಯೋ ಮೂರ್ಛಾಸ್ಯ ನ ಬ್ರೂಯಾತ್ ||"

ಎಂಬ ಕಥೆಗಾನುದಾಹರಣಮಾದೆನೆಂದೊಡರಿಮದರ್ನನದೆಂತೆಂ
 ದು ಬೆಸಗೊಳ್ಳುದುಂ; ಚಿರಂಜೀವಿಯಿಂತೆಂದಂ: — [೧೧

೪. ಬುದ್ಧಿಹೇಲಿದ ಪಕ್ಷಿಯಂ ಕಪಿಯುಂ ಕೊಂದ ಕಥೆ.
 ನವಕಾಕ್ಮೀರಪರಾಗರಾಗರುಚಿರಂ ವಿಧ್ವಂಸ್ಯ ನೀರೇಜಪಂ |
 ಡವಿಳಾಸಂ ಶಿಶಿರಾಂಬುಶೀಕರತ್ಯಣಶ್ರೀಭಾಸುರಂ ಚಾರುಕೈ ||
 ರವಪಾರಂ ವರಸಿಂಧುವಾರಮುಬಲಾಪೀನಸ್ತನಕ್ಪುಣ್ಣಸಾ | [೧೨
 ರವಿಟಾಭುಂ ಗುರುಶೀತಕಾಲವೆನೆದತ್ತೆತ್ತಂ ಮಹೀಭಾಗದೊಳೆ ||

ವಾ-1. ನನಗಲ್ಲವನಾಗಿಯುಂ. || 2. ಎಸ್ರಬ್ಧ. ಗ || 3. ಕಣ. ಗ ||

ವ|| ಅಂತೆಸೆವ ಶಿಶಿರಸನುಯದೊಳು ಆತ್ಮಹಿತೋಪದೇಶಾಗ್ರಹ
 ವಿಕಳನುಪ್ಪುದೊಂದು ಗೋಲಾಂಗೂಲಂ ಶೀತಕ್ಕಳ್ಳು ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳು
 ತ್ವಿರ್ದು ಮಿಂಚುಂಟುಯುವಂ ಕಂಡುಮಿದು ಕೆಂಡಮೆಂದು ಬಗೆದದಲಿ
 ಮೇಲೆ ಪುಲ್ಲಂ ಪುಳ್ಳಿಯುನುನಿಕ್ಕಿ ಮೊಕ್ಕಳಮೂದುವುದುಂ; ಸೂಚೀ
 ಮುಖನೆಂಬ ಪಕ್ಕಿ ಕಂಡು ಸಮಿಪಕ್ಕೆ ಬಂದೆಲೆ ಬಲೀಮುಖಾ! ನಿನ್ನ
 ಮೊಗಮುಂ ತಲೆಯುಂ ಬಾತು ವೋದಪುದು ಕಿಚ್ಚೆಲ್ಲ ಮಿಂಚುಂಟುಯಿ
 ನೀನಿದನೂದಿ ದೆಸೆಗೆಡವೇಡೆಂದು ಪಿರಿದುಂ ಪೊಯ್ತಿ ಬಾರಿಸುತಿರ್ಪುದು
 ಮದಲಿ ಪೆಂಡತಿಯಿಂತೆಂದಳೆಲೆ ಮರುಳೆ! ನೀನೀನುಕರ್ಣಂಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಂ
 ವೇಲಿಲ್ಲೇಡೇಕೆಂದೊಡೆನ್ನ ಕೆಳೆಯಪ್ಪ ಸೂಚೀಮುಖಿಯುಮೊಂದು
 ಮರ್ಕಟಂ ಮುಟಿಗಳ್ಳು ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿರೆ ಕರುಣಿಸಿಯಿಂತೆಂದಳು:—

ಶ್ಲೋ || " ದ್ವಿಹಸ್ತಾಸ್ತಿ ದ್ವಿಪಾದಾಸ್ತಿ ದೃಶ್ಯತೇ ಪುರುಷಾಕೃತಿಃ | [೧೦
 ಶೀತವಾತಪಂಭ್ರಷ್ಟೋ ನಿಲಯಂ ನ ಕರೋತಿ ಕಿಂ || " ೧೧೦

[ಟೀಕು— ಎರಡುಕ್ಕೆ ಯರಡು ಕಾಲುಳುಂಟು ; ಪುರುಷಾಕಾರಂ ಕಾಣಬರಾತ್ತಿದ;
 ಚೆಗಿಗಳಿಯಿಂ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳುತಿರ್ಪು ಮನೆಯನೇಕೆ ಮಾಡುವು ?]

ಎಂದು ಪಲವುಂ ಸೂಚಿ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಪೇರಿಯಿತ್ತಿರ್ಪುದುಮಾಕಟಿ
 ಕುಪಿತನಾಗಿ, [೧೫

ಶ್ಲೋ || " ಸೂಚೀಮುಖೀ ದುರಂಜ ರೇ ಮೂರ್ಛೇ ಪಂಡಿತಮಾನಿನೀ |
 ಅಸಮರ್ಥೋ ಗೃಹಾರಂಭೇ ಸಮರ್ಥೋ ಗೃಹಭಂಜನೇ || " ೧೧೧

[ಟೀಕು— ಎಲೆ ದುರಂಜಾರಿಯಹ ಮೂರ್ಛೆಯಹ ಪಂಡಿತಸ್ತ್ರೀಯಹ ಸೂಚೀ
 ಮುಖಿ ಸಮರ್ಥನಲ್ಲದೆಯಿದುರ್ಧಾತಂ ಮನೆಯ ಮಾಡುವನು ; ಸಮರ್ಥನಾರಿದರ್ಧಾತಂ
 ಮೂಢನು ಬಿಡುವನು.] [೧೬

ಎಂದಾಪಕ್ಕಿಯ ಗೂಡಂ ಕೋಡಂ ಮುಪ್ಪಿರಿದೀಡಾಡಿತ್ತು. ಅದಲಿಂ
 ನಿನಗಿದಲಿ ತೋಟೆ ಬೇಡ. ಎಂತುಂ,

ವಾಕ್ಯಂ || " ಅವಿನೀತನಂಣಾಂ ಹಿತವಾಕ್ಯಂ ನ ಭಃಷಯೇತ್ || " ೧೧೨

ಟೀ—೧೮೩. ಅವಿನೀತರಾದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಹಿತವಂ ಪೇರಿಯಲಾಗದು.

ಪಾ-1. ಕಾಟಿ ಗ || 2. ಶ್ಲೋ || ಅಂಗಿರಸ್ಯನಾಣಾಂ. ಗ ||

ಎಂಬುದು ನೀತಿಯುಂಟೆಂದಾಪಕ್ವಿಯ ಪೆಂಡತಿ ನಾಡೆಯುಂ ಪೇ
ಯಿ, ಮಾಣದೆ ಸೂಚೀಮುಖಂ ಶಾಶಾಚಕನನತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂ ಬಾರಿಸೆ,
ಕೋಪಗ್ರಹಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಕಲುಷಕಂಪಿತಕಟಂ ಮರ್ಕಟನಾಪಕ್ವಿಯಂ
ಪಿಡಿದು ಕೊಂದಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಅದಲಿಂ, [೫]

ಶ್ಲೋ || " ಶ್ರೀಯೋ ಮೂರ್ಖಸ್ಯ ನ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಸಹವಾಸಂ ಚ ವರ್ಜಯೇತ್ |
ಪಶ್ಯ ಮನರಮೂರ್ಖನ ವನೇ ಸೂಚೀಮುಖೋ ಹತಃ || " ೧೮೪

[ಟೀಕಾ—ಮೂರ್ಖಂಗೆ ಹಿತವಂ ನುಡಿಯಲಾಗದು; ಆತನ ಕೂಡೆಯುಮಿರಲಾಗ
ದು. ಆದಂತೆನೆ:-ವಾನರಮೂರ್ಖಂಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಹೇಳುವ ಸೂಚೀಮುಖಂ ವನದಲ್ಲಿ
ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿತು.] [೧೦

ಅಂತುಮೆಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಶ್ಲೋ || " ಶಕ್ಯೋ ವಾರಯಿತುಂ ಜಲೇನ ದಹನಶ್ಚತ್ಯೇನ ಸೂರ್ಯ ಪೃಥ್ವಾ |
ವ್ಯಾಧಿವೈದ್ಯಕೃತ್ಯಾಪಧೇನ ವಿವಿಧೈರ್ಮಂತ್ರೈರ್ರಯೋಗೈರ್ವಿಷಂ ||
ನಾಗೇಂದ್ರೋ ನಿತಾಂಕುಶೇನ ಸಮದೋ ಪಂಡೇನ ಗೋಗರ್ಧಭೋ |
ಸರ್ವಸ್ಯೈಷಧಮಸ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತಂ ಮೂರ್ಖಸ್ಯ ನಾಸ್ಯೈಷಧಂ || " ೧೮೫

[ಟೀಕಾ—ಉದಕದಿಂದನ್ನಿಯಂ, ಸತ್ರಿಗೆಯಿಂ ಬಿಸಿಲಂ, ಬೆಷಧದಿಂ ವ್ಯಾಧಿಮಂ,
ಮಂತ್ರೈರ್ರಯೋಗದಿಂ ವಿಷಮಂ, ಅಂಕುಸದಿಂದಾನೆಯಂ, ದಡಿಯಿಂದೆಲ್ಲುತ್ತಕಡ್ಡಿಗಳಂ,
ನಿಲಿಸಲ ಬಹುದು; ಮತೆ ಎಲ್ಲರಕ್ಕಂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತಮವೈಷಧಮುಂಟು ಮೂರ್ಖಂ
ಗಾಪಧಮಿಲ್ಲ.] [೧೧

ಎಂಬುದುಂ; ಅದೆಲ್ಲಮಂ ಕೇಳ್ದರಿಮದಗನಂ ತನ್ನಸ್ವಯಾಗತಮಂ
ತ್ರಿಗಳಪ್ಪ ರಕ್ತಾಕ್ಷ, ಕ್ರೂರಾಕ್ಷ, ಜಿಂಹಾಕ್ಷ, ದೃಪದಾಕ್ಷರೆಂಬ ನಾಲ್ವು
ಮೂರ್ಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಂ ಸವಿಾವಕ್ಕೆ ಕರೆದು—ಪೇಜಿಮಿಾಚಿರಂಜೀವಿಗೇ
ಗೆಯುತ್ತಕ್ಕುದೆನೆ; ನಯಾಗಮದಕ್ಷಂ ರಕ್ತಾಕ್ಷನಿಂತೆಂದಂ:-

ಬಹವೇಯನಿತ್ತುಂ ಸಂತತ |

ಮೊಡನುಂಡುಂ ಕೂಸುಗೊಟ್ಟು ಮೆಂದುದನೆಂದುಂ || [೧೨]

ಕಡುಗೂರ್ತುಮಹಿತಬಲಮಂ |

ಕಿಡಿಸುವುದುಚಿತಂ ನೃಪಂಗೆ ಮನುಮುನಿಮತದಿಂ || 344

ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ, ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ಲೆ:—

ಶ್ಲೋ || “ ಹೀನಶ್ಯತು) ನಿರಹಂತವೋ ಯಾವನ್ನ ಬಲವಾ ಭವೇತಿ |

ಸಂಜಾತಬಲಪಾಶ್ಚ ಲ್ಯಃ ಪಶ್ಯಗ್ಲವತಿ ದುರ್ಜಾಯಃ || ” ೧೮೬ [೫

[ಟೀಕಾ—ಕತ್ತು ದುರ್ಜಾಲನಾಗಿದರ್ಶಿಯೇ ಕಿಡಿಸಲ್ವೆಯಿಕ್ಕಿಂ; ಬಲಃಧಿಕನಾದ ಬಲಿಶ ಕಿಡಿಸಲ್ಪಾರದು.]

ಅದಹಿನೀತನಂ ಯಮನಿಕೇತನಕ್ಕಟ್ಟುವುದೆ ನಯಮೆನೆ; ಕ್ರೂರಾಕ್ಷನಂ ಕರೆದು—ನಿನ್ನ ಭಿಪ್ರಾಯವಾವುದು ಪೇಳಿಹಿನೆ; ಅವನೀತನಂ ಕೊಲ್ಪುದೆ ನೀತಿಯೆನೆ; ಜಿಂಹಾಕ್ಷನಂ ಬೆಸಗೊಳಲಾತನಿಂತೆಂದನೀ ಮಂತ್ರಿಗಳ್ ಪೇರ್ದಿಂತೆ ಕದನದೊಳುದಿರ್ಜಿದರಂ ಕೊಂದೊಡೊಂದುಂ ದೋಷಮಿಲ್ಲ; ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ, [೧೭

ಪುತ್ರೋಪಿದನಂ ಕೈದುನ |

ನಿತ್ತನನೇರ್ಪೆತ್ತನಂ ರಣಾಂಗಣದೊಳ್ ಬೆ |

ನಿತ್ತನನಿತ್ತಿಯರನೋಭಂ |

ಮತ್ತೆನಿಸದೆ ತುಲಿಸಂದ ಜನಮಂ ಜಗದೊಳ್ || 345

ಪುಲ್ಲಂ ಕರ್ಚಿದನಂ ತ |

ಝಲ್ಲದೆ ಮಡಿವೊಕ್ಕನಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಣನಂ || [೧೮

ಕೊಲ್ಲರ್ ಪಾಪಕ್ಕಂಜುನ |

ರೆಲ್ಲಂ ಸ್ತ್ರೀಬಾಲವೃದ್ಧಜನಮಂ ಜಗದೊಳ್ || 346

ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ, ಶ್ರೀರಾಮನಂ ಗುಣಂಗೆಂಡನೆಂಬಿನಿತಹಿತೋಳ ರಾವಣಂ ವಿಭೀಷಣನನೆಂತು ಪರಿಹರಿಸಿದನಂತೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಗುಣಪ, ಕಂಸೆಗೆಯ್ದನಿತಹಿತೋಳ ವಾಯಸಂಗಳದರ್ಕಿನಿತವಸ್ಥೆ ಯನೆಯ್ದಿಸಿದುವದ ಹಿಂದಿದು ನಮ್ಮ ಕೈಯೊಳ್ ವಧಪ್ರಾಪ್ತನಲ್ಲ ಮಲ್ಲದೆಯುಂ, ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ಲೆ:— [೨೫

ಶ್ಲೋ || "ಶ್ರಯಾತೇ ಹಿ ಕಪೋತೇನ ಕಪುತ್ಯರಣವಾಗತಃ ||"

ಎಂಬ ಕಥೆಯುಂ ಕೇಳ್ದಿಂ ಯಿರೆಂದೊಡರಿಮದರ್ನನದೆಂತನೆ —
ನಯಶಾಸ್ತ್ರದಕ್ಷಂ ಜಿಂಹಾಕ್ಷಂ ಪೇಯುಂ:-

೫೦. ಕಪೋತಂ ಕಿರಾತಂಗೆ ತನ್ನಸುವನಿತ್ತ ಕಥೆ.

ನ|| ಒರ್ವ ಶಬರಶಿಬಿರಾಧಿನಾಯಕಂ ಬೇಂಟಿಪೋಗಿ ಪಕ್ಕಿಗಳನೆಲ್ಲಿ
ಯುಂ ಪಡೆಯದೆ ಅಡವಿಯೊಳರ್ಪನ್ನೆಗಮಕಾಲಜಲಧರನಿರ್ಮುಕ್ತ
ಪೋರಾಂಬುಧಾರಾಸಾತದಿಂ ನಾಂದತಿಪ್ರಚಂಡಪವನಹತಿಯಿಂದಾಕಂ
ಪಿತಶರೀರನಾಗಿ ಬರುತ್ತುಂ, [೫

ವಿವಿಧಪ್ರಕಾರಶಾಖಾ |

ನಿವಹಮನುದ್ಯದ್ವಿಚಿತ್ರಪತ್ರಮನುದ್ದಾ ||

ಮವಟಕ್ಷಮಾಜಮಂ ಶಬ |

ರವಲ್ಲಭಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆಯ್ದಿದನಾಗಳ ||೩47

[೧೦

ಅಂತೆಯ್ದಿ ವಂದು ಬೆಟಿ^೩ ತು ಬಿಬ್ಬೆ^೪ ಟಿಗಾದ ಕೈಯುಂ ಕಾಲುಮನು
ಡುಗಿ ಕುನುಂಗಿ ಕುಳ್ಳರ್ಧ ಕಿರಾತನನಾಮರದೊಳರ್ಪ ಕಪೋತಶಿಖಾ
ಮಣಿಕಂಡು ಕರುಣಾರಸಾರ್ದ್ರಹೃದಯನಾಗಿ ಸಮಾಪದೊಳರ್ಧ ತಾಪ
ಸಾಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಳಪೋಗಿ ಚಂಚೊಪುಟದಿನೊಂದು ಕೊಳ್ಳಯುಂ ಕರ್ಚಿ
ತಂದು ಪುಳಂದನ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಪುಲ್ಲಂ ಪುಳ್ಳಯನುಂ ತಂದಿಕ್ಕಿ ಕಿಚ್ಚ
ನುರಿಪೆ ಸರ್ವಾಂಗಮಂ ಕಾಸಿಕೊಂಡು ಸಚೇತನನಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಂತ
ರಾಗ್ನಿಗಳೊಡಲನೊಡನೊಡನೆ ಸುಡೆ ಸೈರಿಸಲಾಯಿದಂತೆಂದಂ:- ಎನಗಿ
ನಿತುಮುಪಚಾರಂಗೆಯ್ದ ದೈವವೇ! ನೀನೆನ್ನ ಕುದ್ವಾಧಿಯುಂ ಮಾಡಿಸಿ
ಪ್ರಾಣಮಂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪೆಯ್ಯುಮೆನೆ; ಕಪೋತಾಧಿರಾಜನಿನ್ನೇಗೆಯ್ವನೆಂದು,

ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಗರುಡಂಗೆ ತನ್ನಸುವನಿತ್ತ^೫ ನ್ನಾದಿ^೬ ಜೀಮೂತನಾ |
ಹನವಿದ್ಯಾಧರಚಕ್ರವರ್ತಿತಿಳಕಂ ಶ್ರೀಲೀಲನಂ ಕಂಬಚೊ ||

ಡನನುತ್ಸಾಹದೇ ಕಾದು ನಾಗನಿವಹಕ್ಕಾನಂದಮಂ ಮಾಡಿ ಜೀ |
ಯೆನೆ ವಾರಾಶಿವರೀತಧಾತ್ರಿ ಹಳೆದಂ ಲೋಕೋತ್ತರಂ ಕೀರ್ತಿಯಂ ||
ಅದಲಿಂದೀಶರೀರಂ ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಲ್ವೀಚ್ಛುವಿಾತ
ನುಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನೆನಗಂ ಪೆಪಿತುಪಾಯಮಿಲ್ಲವಿಾಶಬರಂಗೆನ್ನ ಶರೀರ
ಮನೆ ಕುಡುವೆನೆಂದು ಕಪೋತಕುಲೋತ್ತಮಂ ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥಕ್ಕೆ
ಚಿತ್ತಮಂ ಕೈಕೊಂಡು, [೬

ದಶಮುಖನ ರೌದ್ರಕೋಪಾ |

ಗ್ನಿಶಿಖಾಳಗಿದಿರ್ಚಿದಾಜಟಾಯುವ ತೆಪದಿಂ ||

ವಿಶದಮತಿ ವಿಸ್ಫುರದ್ದಹ |

ನಶಿಖಾಳಗಿದಿರ್ಚಿದಂ ಕಪೋತಾಧೀಶಂ || 848

ಅಂತಾಕಿರ್ಚಿಣೋಳ್ ಪಾಯ್ದು ಸತ್ತ ಕಪೋತನಂ ಕಂಡು ಕಿರಾತಂ
ತನ್ನ ದರದಹನತಾಪಶಮನಮಂ ಮಾಡಿದಂ.

ಅದಲಿಂ

ಶ್ಲೋ || ೧ ಶೂ,ಯತೇ ಹಿ ಕಪೋತೇನ ಶತ್ರುಕೃರಣವಾಗತಃ | [೧೪

ಜೀಮೂತೇನ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸ್ವಮಾಂಸೈರಪಿ ತರ್ಹಿತಃ || ೧೪೭

ಅಂತು ಕಪೋತಂ ಶರಣಾಗತನೆಂಬನಿತಲಿಂಗಳೆ ಕಿರಾತಂಗೆ ಮೊದ
ಲಾಗಿ ತನ್ನ ಸುವನಿತ್ತುದು. ಈತನುಂ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಗುಣಕೀರ್ತನಮೆ
ಕಾರಣವಾಗಿ ಕಾಗೆಯ ಕೈಯೊಳ್ ಪರಾಭವಂಚಿತ್ತನಂತುಮಲ್ಲದೆ
ತನ್ನಾಳನ ದಿನೆಯೊಳ್ ಭೀತನುಮಪಮಾನಿತನುಮಾಗಿದನದಲಿಂ
ದೀತನಂ ಕಾವುದೆ ನೀತಿಯುಂ ಧರ್ಮಮುಮೆಂಬುದುಂ; ಕೇಳ್ದರಿಮ
ದನಂ ದೃಪದಾಕ್ಷನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯ ಮೊಗಮಂ ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ
ಕಂಡ 'ನಯಮಾವುದು ಪೇರಿಯೆನಲಾತನಿಂತೆಂದಂ':—ಜಿಂಠಾಕನೆಂ
ದಂತೀವಾಯಸಂ ವಧೆಪ್ರಾಪ್ತೆ ನಲ್ಲನದಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಟಿ—೧೪೭. ಮದಿಹೊಕ್ಕ ಶತ್ರುವಂ ಕಪೋತಂ ಸ್ವಶರೀರಮಾಂಸದಿಂದಲೆ
ಆರಾಧಿಸಿತು. ಅದೆಹಗೆಂದೊಡೆ—ಜೀಮೂತವಾಹನಂ ಸ್ವಮಾಂಸದಿಂ ಗರುಡನ
ನಾರಾಧಿಸಿದಹಗೆ.

ಶ್ಲೋ || "ಶತ್ರುರಪಿ ಹಿತಂ ಶ್ರೀಯೋ ನಿವದೇತೇ ಪರಸ್ವರಂ" ||

ಎಂಬುದೊಂದು ಕಥೆಯುಂಟೆನೆ — ಕಾಶಿಕಾಧೀಶ್ವರನದಂತೆನೆ —

ದೃಪದಾಕ್ಷಂ ಪೇಶ್ವಿಂ:-

೬. ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನುಂ, ತ್ರಸ್ಯರನುಂ.

'ಉಜ್ಜಯಿನಿ'ಯೆಂಬ ಪೊರೆಯೊಳ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಿರ್ವಂ. ಆತಂಗೆರಡಾವನಾರಾನುಂ ದಾನಂಗೊಟ್ಟೊಡವಂ ಕಳಲೆಂ ದೊರ್ಬ ಕಳ್ಳಂ ಬರುತ್ತಿದೆಡೆಯೊಳೊಂದು ನಿಡಿದಪ್ಪ ರೂಪಂ ಕಂಡು ನೀನಾರ್ಗಂದು ಬೆಸಗೊಂಡೊಡೆ, ಆಂ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಂ, ನೀನಾರೆಂದು ಕೇಳ್ತೊಡಾಂ ಕಳ್ಳನೆಂದೊಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದಪ್ಪೆಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಳ್ವುದುಂ; ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಭಟ್ಟಂಗೆರಡಾವುಳ್ಳನಂ ಕಳಲೊದಪ್ಪೆನೆಂಬುದುಂ; ನಾನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಪಿಡಿಯಲೆಂದು ಪೋಗಲಿದೆರ್ವನದೊಡನೆ ಪೋಪಂ ನಡೆಯಂದಿರ್ಬರುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯನೆಯ್ದೆವಂದು ಕಳ್ಳನಂತೆಂದಂ; ನಾನಾಪಶುವನುಯ್ಯನೈವರಂ ನೀನುಸಿರದಿರೆನೆ; ರಕ್ಕಸನಂತೆಂದಂ:- ನೀನಾಪಶುವಂ ಬಿಡುವ ಪೊಡೆವ ಕಳಕಳಮಂ ಕೇಳ್ತು ಪಾರ್ವನೈತ್ತಿ ತೊಡೆನ್ನ ಕಾರ್ಯಂ ಕಿಡುಗುಂ; ಮುನ್ನಂ ನಾಂ ಪಿಡಿದವೆಂ; ಬಲಿಕ್ಕ ನೀಂ ಪಶುವಂ ಕೊಂಡು ಪೋಗಂದೊಡೆ-ಕಳ್ಳನೆಂದನಂತಪ್ಪೊಡೆ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸಂ ಪಿಡಿಯಲ್ಬಂದಿದರ್ವಪಂ, ಬೇಗಮೇಲಿಂದು ಪೇಶ್ವಿ ಪಂ ನೋಡೆನೆ; ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಂ- 'ನಿನ್ನಿಂದೆ' ಮುನ್ನಮೆ ನಾಂ ಪೇಶ್ವಿ ಪೆನೆಂದು ಪಾರ್ವನ ಪಟ್ಟಿಯ ನಮಿಪಕ್ಕೆ ಬಂದೆಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ! ನಿನ್ನ ಪಶುವಂ ಕಳ್ಳುಕೊಂಡು ಪೋಗಲೆಂದೊರ್ವ ಕಳ್ಳಂ ಬಂದಿದರ್ವಪಂ ಬೇಗಮೇಲಿ ನಲೊಡಂ; ಕಳ್ಳಂ-ಎಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ! ನಿನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಂ ಪಿಡಿಯ ಲ್ಬಂದಿದರ್ವಪಂ ಬೇಗಮೇಲಿಂಬುದುಮದಂ ಕೇಳ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೈತ್ತಿತ್ತ

ಪಾ-1. ವಿನಾಹಂತೇ, ಗ ||

2. ಕನ್ನಉಜ್ಜಯಿನಿ, ಎಂಬು ಕ || ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

3. ನುಯ್ಯ ಕಳವಳಮಂ, ಬ || ಗ ||

4. ನಿನ್ನಿಂದ, ಗ ||

ದಾರಲವೋ! ಎಂದದ್ದಿರಿಸಿ ಬರಲೊಡಂ; ತನ್ನರನುಂ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ
ನುಮೋಡಿ ಪೋದರ್. *

ಅದಹಿಂ,

ಶ್ಲೋ || ೧೧ ಕತೋಽಪಿ ಹಿತಂ ಶ್ರೀಯೋ ವಿವದ್ರತೇ ಪರಸ್ಪರಂ || (?)

ಚೋರೇಣ ಜಿವಿತಂ ದತ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ ತು ಗೋಯುಗಂ || ೧೧೮

[ಓಟಕು - ಕತುಗಳಂಗಿರ್ದವರ ತನ್ನೊಳ ವಿವಾದಂವೂದಿದ ದನೆಯಿಂ, ಕಳ್ಳನದನ
ಯಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸಾವು ಉದಿಯುಟ್ಟುತು; ರಾಕ್ಷಸನಿಂ ಗೋವುಗಳರಡುವುಯ
ಯುಟ್ಟುವು.]

ಅದುಕಾರಣದಿಂ ವಿರೋಧಿವರ್ಗದೊಳೆನ್ನರುಮನಾದೊಡಂ ತ
ನ್ನೊಳೆಗಿಡುವುದೆ ನಮಗುಯಿವ ಕಾರ್ಯಂ. ಅಂತುಮಲ್ಲದೀತು ಮೇಘ
ವರ್ಣನ ಪ್ರಧಾನನವರಿಂದಪಮಾನಿತನಾಗಿ ಬಂದಾತನಂ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆ
ನೀತಿಯುಂ ಖ್ಯಾತಿಯುಮದೆಂತನೆ:-ಕಮಲಾಸನನ ಕೈಯೊಳಮರತ್ತು
ಮಂ ಪಡೆದಮರಸಮಿತಿಯಂ ಕೋಟೆಗೆಗೊಳವ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನಂ ಪುಂ
ಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಕೊಂದಾತನಗ್ರಸುತನಪ್ಪ ಪ್ರಹ್ಲಾದಂ ತನಗೆ ಭಕ್ತನೆಂಬನಿ
ತನೊಳೆ ಕಾದು ಅತಂಗೆ ವರದನಾದಂ. ಅದಹಿಂವೀಚಿರಂಜೀವಿಯಂ
ಕಾವುದೆ ಧರ್ಮಂ. ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ, ಮಳಯಕೇತುವೆಂಬ ರಾಜತನೂ
ಜನತೀತೇಜ್ವನಾಗಿ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ರಾಕ್ಷಸಂಗೆ ತಥ್ಯಾಭಿಯೋ
ಗನಾದೊಡಂ ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗಮೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿ ನಿರ್ವಿಚಾರದಿಂ ನಿ
ರ್ದಾಟಿಸಿ ಕಳೆದೊಡಾತನಪಮಾನಿತನಾಗಿ ಪೋಗಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಂಗಾ
ಪ್ತನಪ್ಪುದುಮಾಮಲಯಕೇತು ಮಂತ್ರಿ ಸಹಿತನಾಗಿ ಶತ್ರುಸಂಗ್ರಹ
ಕ್ಕೆ ಬಂದಂ. ಅದಹಿಂ ಮೇಘವರ್ಣನುಮಿಂತಪ್ಪ ಮಂತ್ರಿಯನವಜ್ಜೆಗೆ
ಯುಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಿರೆ ಕೆಟ್ಟಂ. ಅದಕೊಂದುಂ ಸಂದೆಯಂ ಬೇಡ.
ನಾವೀನಾಯಸಮಂತ್ರಿಯಂ ಕಾವುದೆ ನಯಂ. ಎಂದನೇಕಹೇತು

ಪಾ-1. ಬ್ಬ. ಕ || * ಇಲ್ಲಿ-ನಾ || ... ಎಂದು ಬರೆದು, ಸಾಲ್ಪಶಬ್ದಿಯಷ್ಟುಸ್ಥಳ ಖ ||
ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ೨. ಸವ್ಯೋ. ಗ || ೩. ಯಾವ. ಗ || 4. ರ. ಗ ||

ದೃಷ್ಟಾಂತಂಗಳಂ ತೋರಿಸಿ ನುಡಿದ ದೃಪದಾಕ್ಷನಂ ಕಟಾಕ್ಷಿನಿ ಪತಿ
ಹಿತಶಿಖಾಮಣಿಯಪ್ಪ ರಕ್ತಾಕ್ಷನಿಂತೆಂದಂ:

ಶ್ಲೋ || .. ಉಪಕಾರಾಣಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಶತತ್ರಯಾಃ ಸಮುಪಲಕ್ಷಯಾತ್ |

ವ್ಯಾಧಾ ಮೃಗವಧಂ ಕರ್ತುಂ ಹೃದ್ಯಂ ಗಾಯಂತಿ ಸುಸ್ವರಂ || ” ೧೪೯

[ಟೀಕಾ—ಶತು)ಗಳ್ಃ ಪಕಾರಮಪ್ಪ ವಾಕ್ಯಂಗಳನೆ ತೋರಿಸುವುದು: ವ್ಯಾಧರ ಮೃ
ಗವಧಮಂ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಸುಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವರು.] [೫

‘ಎಂಬ ನೀತಿಯಿಂ’ ನೀನೆಲ್ಲಂ ಕಪಟನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರನುನು
ಪ್ರಕಾಶಪ್ರದಯನುಂ ಕ್ಷಮಾಧಾರನುಂ ‘ಆತಿ’ವಿಧಾನನುಂ ಮೇಘವ
ರ್ಣನ ಪ್ರಧಾನನುಮಪ್ಪ ಚಿರಂಜೀವಿಯ ಕಪಟಮನುನುನುಯದೆ ಮೃದು
ಮಧುರಾಲಾಪಂಗಳಂ ನಂಬಿ ಕಾಶಿಕಶಿಖಾಮಣಿಯ ಪ್ರಾಜ್ಯರಾಜ್ಯಮಯಾ
ಮಹೀರುಹಕ್ಕೆ ದಾವಾಗ್ನಿಗಳಾದಿರದೇಕೆಂದೊಡೆ—ಚಿರಂಜೀವಿ ಚಿರಂ ತ
ನನುಂ’ ಬುದ್ಧಿವಂತನುಂ ಸ್ವಾಮಿಹಿತನುಮಪ್ಪುದುನೆಂತುಂ ಸ್ವಾಮಿಗೆ
ತಪ್ಪಲಿಯುಂ. ಮತ್ತಮೀತನಿದರ್ಂದಂ ವತ್ಸರಾಜನೆಂಬ ರಾಜಪುತ್ರಂ
ಶತ್ರುಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೊಳಗಾದೊಡಾತನ ಮಂತ್ರಿ ಯೌಗಂಧರಾಯಣಂ ಪತಿ
ಹಿತಾರ್ಥಂ ಯೋಗಾಚಾರನಾಗಿದರ್ಂತೆಯುಂ, ‘ಬಂಧುಸಂಬಂಧಮ
ಪ್ಪ ಬದ್ಧವೈರಂ ಕಾರಣಮಾಗಿ’ ದುರ್ಯೋಧನನಂ ಸಾಧಿಸಲೆಂದಾರಾಧಿ
ಸುತ್ತುಂ ಶಕುನಿಯಂತಿದರ್ನಂತೆಯುಂ, ನಂದಂ ನಿಜನಂದನರಂ ಕೊಂದ
ಪಗೆಯಂ ಬಗೆಯೊಳೆ ಸಾಧಿಸಲೆಂದು ಸಾಧುವೇಷದಿಂ ಭೇದಿಸಲಿದರ್ಂ
ತೆಯುಂ. ವಾಯಸಮಂತ್ರಿ ನಮಗಪಾಯಮಂ ಬಗೆದುಪಾಯದಿನಿದೊರ್
ಡಿವೆಲ್ಲಂ ಸಹಜಮಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಯಂ ಕಾಗೆಗಳ್ಗೆ ಪಗೆಯಾಗಿದರ್ನೆಂದು ನಂಬ
ಲ್ವೇಡಮೆಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಮಾನಂಗಳಂ ತತ್ತ್ವವಿದಂ ನುಡಿಸಂ
ತೆ ನುಡಿದ ನಿಜಮಹತ್ತರಂಗುತ್ತರಂಗೊಡಲೊಲ್ಲದಿದರ್ನಿದರ್ನಿದರ್ನಗೆ

ಪಾ-1. ಎಂಬಂತೆ. ಗ || 2. ಮತಿ. ಗ || 3. ಚೀವಿಯುಂ. ಬ ||
4. ಧಾ. ಕ || ೪. ಸಂಬಂಧಿಗರಂ ಕೊಂದ ಪಗೆಯುಂ. ಗ ||

ಕ್ಷತ್ರಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಚಿತ್ತಮನೋತ್ತರಿಸೆ,

ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣಮೇ |

ನರಪಂಗೈ ವಿಶೇಷಲಕ್ಷಣಂ ನಿಕ್ಷಯಮೇ ||

ದರಿಮುರ್ಧನನಂತಾಗಳ್ |

ಚಿರಜೀವಿಯನೆತ್ತಿಮೆಂದು ತೊಟ್ಟನೆ ನುಡಿದಂ ||354 [೫

ಅಂತು ನುಡಿದಾಕಾಶಿಕಾಧೀಶ್ವರನ ಮಾತಂ ಕೇಳು ರಕ್ತಾಕ್ಷನಿಂ ತಂದಂ:- ದೇವಾ! ನೀವಿಂತೀರಾಜಸವ್ಯತ್ತಿಯಿಂದೀಚಿರಂಜೀವಿಯನೆ ತ್ತಿದಿರಪ್ಪೊಡೆ,

ಶ್ಲೋ|| ೧ ಶ್ರಯಾತೇ ಹಿ ವ್ಯತಂ ಸಿಂಹಂ ಘಾತಯಿತ್ಯಾ ತದಸ್ಥಿಭಿಃ |

ಕಾರಯಿತ್ಯಾ ಚ ಸಮ್ರಾಣಂ ತೇನ ತ:ಂಗಭುಜೋ ಹತಃ ||' ೧೯೦ [೧೦

[ಬ್ರೇಕು-ಸತ್ತ ಸಿಂಹದ ಅಸ್ಥಿಗಳೊಂದುಗೂಡಿ ಆಕಾರವುಂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣವುಂ ಬರಿಹಿ ಆಸಿಂಹದಿಂ ತುಂಗಭುಜನೆಂಬರನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಂ.]

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂತಕ್ಕುಮೆನೆ-ಕಾಶಿಕಾಧೀಶ್ವರನದಂತೆನೆ- ಮಂತ್ರಿ ಚೂಡಾಮಣಿಯಪ್ಪ ರಕ್ತಾಕ್ಷನಿಂತಂದಂ:-

೨. ತುಂಗಭುಜನ ಕಥೆ. [೧೫

ಅಂಗಜಬಾಣಕಲ್ಪಗಣಿಕಾಗಣದಿಂ ವಿಟಕೋಟೆಯಿಂ ನವೋ |

ತ್ತುಂಗಶಿವಾಲಯಪ್ರಕರದಿಂ ನರವಾಹಿಗಳಂ ಬೃಹತ್ತಟ್ಟಾ ||

ಕಂಗಳನಿಕ್ಕು ಚೂತವನರಾಜಿಗಳಂದೆಸೆದಿರ್ಪ ರಮ್ಯಗೇ |

ಹಂಗಳನಂಗದೇಶದ ಬೆಡಂಗು ಮನಂಗೊಳಕುಂ ಜನಂಗಳಂ ||355

ನ|| ಅಂತಪ್ಪಂಗದೇಶದೊಳ್ ತುಂಗಭುಜನೆಂಬರನನಿರ್ಪಂ. ಆತನ ತ್ಲಿಗೆ ಯೋಗಸಿದ್ಧ ತಂತ್ರಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧರೆಂಬ ಮೂವರ್ ಸಿದ್ಧರ ಬಂದು ಚೋರದ್ಯನುಪ್ಪು ವಿದ್ಯೆಗಳಂ ಬಲ್ಲವೆಂದೊಡರಸಂ-ನೀಂ ಬಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಾವುವೆನೆ; ಯೋಗಸಿದ್ಧನೆಂದಂ:-ಎನಿತು ಕಾಲದಸ್ಥಿಸಮೂಹಂಗಳ ದೋಡಂ ಇವಿಂತಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶಲ್ಯವೆಂದು ಸಪದೇಶನಂತೆ ಪೇಟಲ್

ಬಲ್ಲೆನೆಂಬುದುಂ; ತಂತ್ರಸಿದ್ಧನೆಂದಂ:-ಆನೀತಂ ತೋಜಿ ದಸ್ಥಿತಿಗಳನಾ
 ಪೂಣಿಯ ಪೂರ್ವರೂಪಮಂ ಪೋಲೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲ್
 ಬಲ್ಲೆನೆಂಬುದುಂ; ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಂ:-ಆನೀಸಾಧಕಂ ಸಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಮಾಡಿ
 ದಿದ ಶಲ್ಯಾನಯವಕ್ಕೆ ದೇವನಂತೆ ಜೀವಮಂ ಪಡೆದುನುದರ್ಕೆ ಸತ್ತ್ವ
 ಮುಂ ದೃಢತ್ವಮುನುಪಂತೆ ಮಾಡಿ ತೋಜಿಲ್ ಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಬಿನ್ನಪಂಗೆ
 ಯ್ದೊಡರಸನವರಂ ಮನ್ನಿಸಿ ಬಹಿ ಕೊರ್ವ ವ್ಯಾಧಾಧಿಪನಂ ಬರಿಸಿ ಪಲಕಾ
 ಲದ ಶಲ್ಯಂಗಳನೆಲ್ಲಿಯಾದೊಡಂ ಕೊಂಡು ಬಾ ಪೋಗಂದೊಡಾಕಿರಾತ
 ಕಂ ಪೋಗಿ ತನ್ನ ಪೆಳ್ಳಯ ಸಮೀಪದೊಳ್ ಪುರಾಣಕೂಪದೊಳುದರ್
 ಸ್ಥಿಯನಾಯ್ದು ತಂದೊಪ್ಪಿಸಲೊಡಮರಸನಾಸಿದ್ಧರಂ ಬರಿಸಿ ತೋಜಿವು
 ದುಮವರೊಳ್ ಯೋಗಸಿದ್ಧನಿದು ಮಹಾಬಲವಂತನಪ್ಪೆ ಸಿಂಹದಸ್ಥಿ
 ಗಳೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿದುಮರಸಂ ತಂತ್ರಸಿದ್ಧನ ಮೊಗಮಂ ನೋಡಿ ನೀನಿದಂ
 ಸಿಂಹದಾಕೃತಿಯಂ ಮಾಡೆಂಬುದು ಮಾತನಂತೆಗೆಯ್ವನೆಂದವಂ ಕೊಂಡು
 ಪೋಗಿ ಕಂಡವರ್ ಭಯಂಗೆಂಡೋಡುವಂತೆ ಭಯಂಕರಾಕಾರ
 ಮಪ್ಪ ಸಿಂಹಮಂ ಮಾಡಿ ನೋಡಲ್ ಬನ್ನಿಮೆಂದರಸನಂ ಕರೆವುದುಂ;
 ಸಮಸ್ತಪರಿವಾರಂಬೆರಸು ಪೋಗಿ ನೀಡುಂ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿ ಚೋದ್ಯಂ
 ಬಟ್ಟು ಬಹಿಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧನಂ ಕರೆದು ನೀನಿದಂ ಸಜೀವಂಗೆಯ್ಯೆಂಬು
 ದುಮಾನೃಪನ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಳೊರ್ವಂ ಬಿನ್ನಪಮೆಂದಿಂತೆಂದಂ:-
 ದೇವಾ! ನೀವೀಸಿದ್ಧರ ವಿಧ್ಯೆಯ ಮೈಮೆಯಂ ನೋಡಲಿನಿತಂ ಮಾಡಿ
 ದಿರ್, ಇವರಿರ್ಬರ ವಿಧ್ಯೆಯೆಂತು ಸತ್ಯವಾದುದಂತೆ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧನ
 ವಿಧ್ಯಂ ಸತ್ಯಮಪ್ಪುದಹಿತೊಳ್ ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲದಹಿಂ ದೀಸಿಂಹಮಂ
 ಪ್ರಾಣಮಂ ಪಡೆಯಿಸಿ ನೋಟ್ಟಿ ವಿನೋದಮೆಂತುಂ ಬೇಡೆಂಬುದುಮರ
 ಸನೀಚೋದ್ಯಮಂ ನೋಟ್ಟಿ ಮುಸಿರದಿರಿಮೆನೆ; ಮತ್ತೊರ್ವ ಮಂತ್ರಿ

ಪಾ-1. ದಿವರ್ಕ ಪ್ರಾಣಮುನುಮನಾದುವ, ಗ ||

ಯಿಂತೆಂದಂ:- ದೇವಾ! ನೀವಿಂತು ಅಸದಾಗ್ರಹಿಗಳಾಗಿ ಬೆಸೆಸಿದಿರ್, ಖರಿಯಮಂತ್ರಿ ಪೇಲ್ವಿಂತೆ,

ಸಿಂಗಂ ಗಡ! ಮತ್ತದು ತಂ |

ತ್ರಂಗಳೊಳಂ ದಿವ್ಯಮಪ್ಪ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳಂ ||

ತಾಂ ಗಡ! ಸಂಭೂತಂ ಗಡಿ |

[೫]

ದೇಂ ಗಡ! ನಮ್ಮಳವೆ ಬಲಿ'ಕೆ ನಿಲಲುಂ ಗೆಲಲುಂ || 356

'ಅದಲಿ'ನೆತ್ತುವುದು ಮಂತ್ರಮಲ್ಲ, ಇಂತಪ್ಪೆಡೆಗೊಂದು' ಕಥೆ ಯುಂಟೆನೆ-ಆರಸನದೆಂತೆನೆ - ಮಂತ್ರಿ ಪೇಲ್ವಿಂ:

೮. ಸತ್ತ ಪುಲಿಯನೆತ್ತಿದ ಗಾರುಡಿಗನ ಕಥೆ.

ವ|| ಮುನ್ನವೊರ್ವ ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಗಾರುಡಿಗಂ ಗಾರುಡಮಂ ಕಲ್ಪು 'ವಿದ್ಯಾಪ್ರತ್ಯಯಮಂ ನೋಡಲೆಂದು ಸರ್ಪದಪ್ಪನನನಿಸುತ್ತಂ' ಬರ್ಪಾತಂ ಅಡವಿಯೊಳೊಂದು ಪೊದಲಿ'ಯೊಳ್ ಪುಲಿಯಂ ಪಾವು ಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣವಿಯೋಗಮಾಗಲಿದುರ್ದಂ ಕಂಡು ಸರ್ಪದಪ್ಪನೆಂದಲಿ'ದೀ ಪ್ರಾಣಿಯಂ ಸಾಯಲೀಯೆನೆತ್ತಿದನೆನೆಂದೊಡೆನೆಯವರ್ ಸತ್ತ ಪುಲಿಯನೆತ್ತುವುದಾವ ಬುದ್ಧಿ ಬೇಡೆಂಬುದುಂ ಮಾಣದಾತನೆತ್ತುವುದುಮಾ ಪುಲಿ ಮುಂದಿದರ್ ಗಾರುಡಿಗನಂ ತಿಂದುದು.

[೧೬]

(೭ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೇಷ.)

ಅದಲಿ'ಂದಿದರ್ಕ್ ಪ್ರಾಣಮಂ 'ಪಡೆಯಲ್ವೆಲ್ವುಮೆಂಬುದೊಂದಾಗ್ರಹಮಂ ದೇವರ್ ಮಾಣ್ಬುದೆನೆ' ತುಂಗಳುಜನತಿಪ್ರಸಂಗದೊಳೆನು ಮನುಸಿರದಿರಿಮೆಂದು ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ: -

ಪೊಂಗುವುದು ಗಡತಿಕೋಪದೆ |

ಕೆಂಗೋಲೊಳ್ಳುದು ಗಡಿದ್ರಜಾಲದ ಸಿಂಗಂ ||

[೧೭]

ಸಾ-1. ಮಂ. ಕ ||

2. ಇದು ಕೂಡದು, ಇದರ್ಕೊಂದು, ಗ ||

3. ಪರಿಕಸಲೆಂದು, ಗ ||

4. ಐಡೆಯಲಾಗದನೆ, ಗ ||

ತಾಂ ಗಡ! ಪರಿಗುಂ! ಗಡ! ಪಾ|

ಯ್ಗುಂ ಗಡ! ತಿಂಗು ಗಡಮಾದೋಡೇಂ ನೋಬ್ಬಿವಿದಂ || 357

‘ಎಂದೆಂತಾನುಂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತಂ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ’ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧ
ನಂ ಕರೆದು ಬೇಗಮಿದವಿ ಪ್ರಾಣಮಂ ಪಡೆಯಿಮೆನಲಾತನಂತೆಗೆಯ್ವಿ
ನೆಂದು ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ: — ದೇವಾ! ನೀವೀಸಿಂಹಮನಿಂದ್ರಜಾಲದ
ಸಿಂಹಮೆಂದಪಹಾಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯಲ್ವೀಡೆಂತಕ್ಕುಮೆಂದವಿಯಲ್ ಬಾರದಾಂ
ಮಂತ್ರಿಸುವನ್ನಂ ತಂತ್ರಮುಂಬರಿಸಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿರಮೆನಲರಸನಂತೆಗೆಯ್ವಿ
ನೆಂದು ಮದಾಂಧಸಿಂಧುರಮನೇವಿ ಚತುರಂಗಬಲಮನೊಂದುಮಾಡಿ
ಕೊಂಡು ನಿಂದಂ. ಅನ್ನೆಗಮಾಸಿದ್ಧಂ ಸಿಂಗಳ್ಗೆ ಪ್ರಾಣಮಂ ಪಡೆವು
ದುಂ, ಮಹಾಪ್ರಳಯಕಾಲಾಂಭೋದನಿನದದಿಂ ಗಜವಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಮಾ
ಣದಿಣ್ಣೆಸೆಯುಮಂ ‘ನೋಡಿ’ ತುಂಗಭುಜನೇವಿದುತ್ತುಂಗಮತ್ತಮಾ
ತಂಗಮಂ ಕಂಡು ಕೆಂಗೋಲ್ಗೊಂಡು, [೨೦

ತುಂಗಭುಜಂಚಿರಸವನ ಮ |

ತಂಗಜಮುಮನಾಂತು ನಿಂದ ಚತುರಂಗಮುಮಂ ||

ಸಿಂಗಂ ಕೊಂದುದು ದುರ್ಮಂ |

ತ್ರಂಗಳನೆಸಗಿದೊಡೆ ಕಿಡದನಾವನುಮೊಳನೇ || 358

ಅದವಿಂದೀಚಿರಂಜೀವಿ ಕತವೈದ್ಧನುಂ ಕಸ್ತ್ರಹತನುಮೆಂದು ಬಗೆ
ಯದೆ ಈತನನೆತ್ತಿಕೊಂಡುಯ್ದು ನಮ್ಮೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡೊಡಿತಪ್ಪನ
ರ್ಥಮಕ್ಕುಮೆಂದು ನುಡಿದ ಮಂತ್ರಿಮುಖ್ಯನ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದರಿಮರ್ದನ
ನಿಂತೆಂದಂ:—ನಿನ್ನ ಪೇಟ್ಟಿ ‘ಮಾತಂ ಪೊಲ್ಲದೆನಲ್ ಬಾರದು; ಅರಸುಗೆ
ಯ್ವಾತಂ’ [೨೧

ಪಾ-1, ಸಿಂಗಂ, ಗ || 2, ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಗ ||
3, ನೋಡದೆ, ಗ || 4, ದು ನಿಜಮಾದೊಡಂ, ಗ ||

ಶರಣೆನೆ ಕಾವುದು ಬೇಡಿದೊ |

ಡಿರದೀವುದು ತೊಡರೆ ಸೆಡೆಯದಿಲಿವುದು ಪುಸಿಯೊಳ್ ||

ಪೊರೆಯದೆ ನಡೆವುದಲ್ಲದೊ |

ಹರಸು ಕಡಲ್ವರಸು ಪೊಡವಿಗರಸಾದಪನೆಲ್ || 359 [೪

ಅದಲಿಂದಿನಂ ನಮಗೆ ಐರಣಾಗತನೆಂದು ಪೋಗದೆ ನಿಂದನದ
ಲಿಂದಂತುಂ ಕಾಯಲ್ವೆಲ್ಲದಿಟ್ಟಿರಿಸಿರದಿರಿಮೆಂದ ಕಾಶಿಕಾಧೀಶ್ವ
ರನ ಮಾತೆಲ್ಲಮಂ ಕೇಳ್ದು ಚಿರಂಜೀವಿಯಂತೆಂದಂ:-

ಗುಣನಿಧಿ ದೇವ ಕಾಶಿಕಶಿಖಾಮಣಿ ಬುದ್ಧಿವಿಹೀನನಿನ್ನನೆಂ |

ವ್ರಣಗಣವೇನಾವಿಕಳನೆಂ ಶತವೃದ್ಧನೆನ್ನನುಯ್ಯೊಡೇ ||

ನಣಿಯರಮಿಪ್ಪಮಪ್ಪುದೆನೆ ನೀಂ ಕರುಣಂಬೆಸಸಿತ್ತೊಡಿತ್ತೊಡಾ | [೧೦

ಕ್ಷಣದೊಳ ತೋಯುವೆಸಲೆನುದೀಯಮನೋಗತಮಪ್ಪ ಕಾರ್ಯಮಂ ||

ಎಂದೊಡರಿಮದರ್ಸನಂತೆಂದಂ:-

ನಿನಗಾವುದಿಪ್ಪಮದನಿ |

ತ್ತೆನನೋಘಂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುದೆಸಲೊಡನಾಕಾ ||

ಕನಿಕಾಯನಾಯಕಾನಾ | [೧೫

ತ್ಯನಿಕರಮುಖ್ಯಂ ಹಸಾದಮೆಂದಂತೆಂದಂ || 361

ದೇವಾ! ನಿನ್ನ ಸತ್ಯತ್ಯಾಗಪರಾಕ್ರಮಾದಿಗುಣವರ್ಣನೆಂಗೆಯ್ಯೆ ಮೇ
ಘವರ್ಣನೆನಗಿನಿತವತೆಯಂ ಮಾಡಿದನೀಪರಾಭವಮನಗ್ನಿಪ್ರವೇಶಂಗೆ
ಯ್ದು ನೀಗಿ ಪತಾತ್ರಿಗೋತ್ರಾಧಿಪನಪ್ಪ ಭವದೀಯವಂಶದೊಳ ಪುಟ್ಟ
ಪವಮಾನಪ್ರಿಯನಂದನಂ ಘನಿಪತಾಕಾನೀಕಮಂ ಚಕ್ರಿ ದಾ |

ನವರಂ ಸಂಗರದಲ್ಲಿ ಕೊಂದ ತೆಪದಿಂದಾಭಿಳಕಾಕಾಳಯಾಂ || [೨೦

ತವೆ ಕೊಂದೀಧರೆ ಮೆಚ್ಚೆ ಮುಟ್ಟು ಸುವೆನುಗ್ರಾಟೋಪಮಂ ಮೋಘಾಪ |

ರ್ಣವಧೂಲೋಚನವಾರಿಧಾರೆಯೊಳಮಸ್ತುತ್ಕೋಪದಾವಾಗ್ನಿಯು || 362

೧-1. ಮಾ ತೊ ಕ || 2. ಕಡಂಬರಸನರಸನಂತಾಗಳರ. ೫ ||
3. ನ. ಗ || 4. ತ್ರೀಶನಪ್ಪ. ಗ ||

ಪ|| ಎಂದು ನುಡಿದ ಚಿರಂಜೀವಿಯ ಮಾತಂ ರಕ್ತಾಕ್ಷಂ ಕೇಳಲ್ದ ಮು
 ಕ್ಷೋಷನಾಗಿ ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ:— ಎಲೆ ನಾಯನ! ನಿನ್ನ ಮಾಯಾ
 ಪಾಶದೊಳರಿನುದನಂ ತೊಡದನದುವೆ ಸಾಲ್ಗುಮೆಂದಿರದಾಗಮಾ
 ನುಗತಮಲ್ಲದುದಂ ನುಡಿವೆಯಪ್ಪೆಯದೆಂತನೆ:—

ವಾಕ್ಯಂ|| .. ಸ್ವಯೋನಿ ಮೂಷಿಕಾ ಪಾಪಾ, || ೫ [೫

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂ¹ ಕೆಳಲ್ದವು²ವುದಿಲ್ಲಕ್ಕುಮೆಂದಾರಕ್ತಾಕ್ಷನಿಂತೆಂದಂ:—³

೯. ಮುನಿಯುಂ, ಇಲಿಯುಂ.

ಭಾಸ್ವತ್ಪ್ರೇಷಂ ಯಮನಿಯ|

ಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾದಿಕರ್ಮನಿಯತವ್ರತಸ||

ವ್ರಸ್ವನತಿಪ್ರಖ್ಯಾತತ|

ಪಸ್ವಿ ಯಶಕ್ಯಾಲಿ ಯಜ್ಞನೆಂಬಂ ಪೆಸರಿಂ||363 [೧೦

ಆತಪೋಧನನೊಂದುದಿನನಂ ಮಂದಾಕಿನಿಯಂ ವಿಯಾಯಲೆಂದು
 ಪೊದಿಮಟ್ಟು,

ಮದನಾರಾತಿಶಿರಶ್ಚಿಖಾಮಣಿಯನಂಭೋಜಾಸನಾಕೃಪ್ಪಸಂ|

ಪದೆಯಂ ಶ್ರೀಸಗರಾಸ್ವಯೋದ್ಧರಣಕಾರ್ಯಾಚಾರ್ಯೆಯಂ ಗೋತ್ರಭಿ||

ನ್ಮದಮಾತಂಗಮದಾಂಬುಸಂಗಮಕಪಾಯಿಭೂತೆಯಂ ಯಜ್ಞನೆ |

ಯಿದನುತ್ತುಂಗತರಂಗೆಯಂ ತಫರ^೧ಲೋ^೨ಲಾಪಾಂಗೆಯಂ ಗಂಗೆಯಂ||

ವ|| ಅಂತೆಯ್ವಿ ವಂದನುರಾಪಗೆಯಂ ಮಿಂದು ಸುರಾಸುರಚೂಡಾಮಣಿ
 ಮುರೀಚಿಮಾಲಾಲಂಕೃತಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದನುಮುದಯಾಚಲಚಕ್ರ
 ವಾಳಚಕ್ರವರ್ತಿಚೂಡಾಮಣಿಯುಂ, ತಮುಕಪಟಲಪಾಟಲಾರಿಪ್ಪನುಂ,
 ಬಿಸಜನಿತಂಬಿನೀ^೩ಮನೋನಯನಾನಂದನನುಂ,^೩ ಸಕಲಜಗದಟನಮ
 ಹಾಸೂತ್ರಧಾರನುಂ, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದೀಪಕನುಂ, ಪ್ರಿಯವಿಯೋಗವಿಧು
 ರಚಕ್ರವಾಕಚಕ್ರಮನುಂಪೀಡಾವಿಘಟನಚತುರನುಂ, ನೀರಪಾಣಿಪರಿಧಾ

೧-1. ಕೇಳಂದಿಂತೆಂದಂ. ೨. ಮೂ. ಗ || 3. ವಲ್ಲಭನುಂ. ಬ ||

ನಶ್ಯಮಾಯವಾನಶಿರಶೀಕರಮಹಾನೀಲಮಣಿಹಾರ¹ ಯಮುನಾ² ವಿ
 ಲಾಸಿನೀಜನಕನುಂ, ನಿಜರಥತುರಗನಿಕರಖರಖರಪುಟಹತವಿಭನ್ನಚಾ
 ಮೀಕರನುಹೀಧರಾಗ್ರಗ್ರಾವರಜಃಪಟಲಾಚ್ಛಾದಿತದಿಬ್ಬಿಂಡಲನುಂ, ಆ
 ಖಂಡಲದಿಗಂಗನಾಮಣಿಕುಂಡಲನುಂ, ಶತಮುಖಪಂಚಮುಖಾಷ್ಟಾಪ
 ದದಶರಥತನೂಭವಕುಳಾಗ್ರೇಸರನುಂ, ತ್ರಯೀಮಯನುಂ, ನಿತ್ಯೋದ
 ಯನುಮಪ್ಪ ಗಭಸ್ತುವಾಲಿಗಭ್ಯುಮನೆತ್ತಿದ ಹಸ್ತಕಮಲದೊಳಂಬರ
 ದೊಳಾಡುವ ಪರ್ದಿನ ಲಾಯಿಂದಂ ಬಿದುರ್ ಬಿದುರ್^{*}ಕೆದೊಂದು ಪೆಣ್ಣಿ
 ಲಿಯಂ ಕಂಡದನಾದರಿಸಿ ನೋಯಲೀಯದೆ ಗುಂಡಿಗೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಹಿ³ಕ್ಕೆ

ಸ್ನಾನಜಪಹೋಮನಿಯಮ |

ಧ್ಯಾನಾದಿಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲಮಂ ತೀರ್ಚಿ ನಿಜ || [೧೦

ಸ್ಥಾನಕ್ಕಯ್ಯಂ ಯೋಗನಿ |

ಧಾನಂ ಪಿರಿದುಂ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂ ಮೂಷಿಕೆಯಂ || 365

ಅಂತುಯ್ದ ಮುನೀಶ್ವರನದರ್ಶಕ ಪಿರಿದುಂ ಕರುಣಿಸಿ ಕೂರ್ಮ ಕೈಗ
 ಣೈ ಮಾಣದೆ,

(ಉಜ್ಜ್ವಲವೃತ್ತಂ)

ಮುನ್ಯಧೀಶ್ವರನೀಶ್ವರಕಲ್ಪಂ ಸತ್ಯವಚೋನಿಳಯಂ ಜಗ |

ನ್ಯಾನ್ಯನಾಗಳೆ ಮೂಷಿಕೆಯಂ ನೀಂ ಕನ್ಯಕೆಯಾಗೆನೆ ವಿಸ್ತರ ||

ತ್ಯನ್ಯಕಾಕೃತಿಯಂ ತಳೆದಿದರ್ಗಳೆ ತಾಂ ತ್ರಿದಿವಾಂಗನಿವೋಲವಳೆ |

ನ್ಯಾನ್ಯಥಾಮುನಿಭಾಷಿತಮೆಂಚೀವಾಕ್ಯಮದೇಂ ಪುನಿಯಕ್ಕುಮೇ || 366

ವ || ಅಂತು ದಿವ್ಯಕನ್ಯಕಾಕಾರಮಂ ತಾಳ್ವದರ್ಶಕನ್ಯಕೆಯಾದಿಲಿಯಂ
 ಕಂಡು ಪಿರಿದುಂ ಮೋಪದಿಂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಮಿರೆ ಕೆಲವಾನುಂ ದಿವಸಕ್ಕಾ
 ಕೆ ವಿವಾಹಯೋಗ್ಯೆಯಾಗಿದುರ್ದಂ ಯೋಗೀಂದ್ರಂ⁴ ಕಂಡಿನ್ನೇಗೆ
 ಯ್ವನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ,

[೨೩

ಐ-1. ಮನೋನಯನ. ಗ || 2. ಯಾದುದುಂ ||

ಶ್ಲೋ|| ೧೧ ಪಿತ್ರಗೃಹೇ ತು ಯಾ ಕನ್ಯಾ ರಜಃ ಪಶ್ಯತ್ಯನಂಸ್ಯತಾ^೧ |

ಅಪರಸ್ಯತು ಸಾ 'ವೇಷ್ಯಾ' ಜಘಾನ್ಯಾ ವ್ಯಪಶೀ 'ಮತಾಃ' || ೧೧೦

[ಟೀಕಾ—ತಂದೆಯ ಮನೆಯೊಳಿರ್ದ ಕನ್ಯಕೆ ಮದುವೆಯಾಗದ ಮುನ್ನವೆ ಮೆಯ್ಯಿ
ಏದೊಡಾಕೆ ಸೂಳೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿಯಿಂದ ಕಷ್ಟ.] [೪]

'ಅದುಕಾರಣದಿಂದ ಕನ್ಯಕೆ ಪುಷ್ಪವತಿಯಾಗದನ್ನೆಗಂ ಕುಡಲ್ವೀ
ಝಿದೆಂದು',

ಅನುರೂಪಂಗೆ ಕುಲೀನಂ |
ಗೆ ನಿಖಿಲವಿದ್ಯಾವಿದಂಗೆ ತೇಜೋನಿಳಯಂ ||
ಗನವದ್ಯಾಚಾರಂಗೀ |

ವನಜಾಕ್ಷಿಯನೀವೆನೆಂದು ದಿವ್ಯಮುನೀಂದ್ರಂ || ೩೬೭ [೧೦]

'ಅಂತಾಕೆಯ ಮದುವೆಯಂ ಮಾಡ್ಪಿ ಕಜ್ಜಕ್ಕುಜ್ಜುಗಮನೆತ್ತಿ
ಕೊಂಡು'ವಿಾಕೆಗೆ ವರಸಪ್ಪೊಡೆ ಲೋಕೈಕನೇತ್ರನುಂ ಸಕಲಜಗತ್ಪವಿ
ತ್ರನುಂ ಶತಪತ್ರಮಿತ್ರನುಮಧಿಕಪ್ರತಾಪನುಮಪ್ಪಾದಿತ್ಯನಾಗಲ್ವೀಝಿ
ಮೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಂಗೆಯ್ದು ಶುಭದಿನಶುಭಮುಹೂರ್ತಮಂ 'ಸಾಧಿಸಿ'
ಕೊಂಡು, [೧೫]

ಪರಿಣಯನಾರ್ಥಂ ಭಾಸುರ |
ಸುರಮಕುಟನಿಘೃಷ್ಟಚರಣಕಮಲನನುದ್ಯ ||
ದ್ವರ'ದನನಾದಿತ್ಯನನಾ' |
ದರದಿಂದಂ ನೆನೆದು ಬರಿಸಿದಂ ಮುನಿಮುಖ್ಯಂ || ೩೬೮

ಅಂತು ಬರಿಸೆ ಬಂದು [೨೦]

(ಪೃಥ್ವೀವೃತ್ತಂ.)

ಕನತ್ಕನಕರಂಜಿತಂ ನಿಜಕರಂ ಜಗನ್ಮಂಡನಂ |
ವನೇಷಜಪನೇಕಚಕ್ರರಥನಸ್ತದೋಪೋದಯಂ || [೨೨]

೧-1. ಪಶ್ಯತಿ ದಕ್ಷುಷಾ. ಗ || ೨ || 2. ಕನ್ಯಾ. ಖ || 3. ಸ್ವತಾ. ಖ ||
4. ಅಪಘಂ. ಗ || 5. ಬಧಿಕ ಮಮುವೆಯುಜ್ಜುಗಂಗೆಯ್ದು. ಗ ||
6. ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ. ಗ || 7. ದಾದಿತ್ಯನತನಾ. ಗ ||

ಮನೋಹರತರಪ್ರಭಂ ಸುರವರಂ ತ್ರಿಲೋಕಸ್ತುತಂ |

ಮುನೀಶ್ವರನ ಮುಂದೆ ನಿಂದನನಘಂ ದಿನಾಧೀಶ್ವರಂ || 369

ನ|| ಅಂತು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ನಿಂದರವಿಂದಲಾಂಧವನ ಚರಣಸರಸೀರುಹಂಗಳಂ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಚಿಸಿ ವಿನಯವಿನಮಿ ತೋತ್ತಮಾಂಗನಾಗಿ ಮುನಿಪುಂಗವನಿಂತೆಂದಂ: —

ವಿರಹಾಕ್ರಾಂತರಥಾಂಗಸಂಕುಲಮನಸ್ಸಂತಾಪವಿಚ್ಛೇದ ಭಾ|

ಸುರತಲೋಧಿಕ ದೇವರಾಜವಿನತಶ್ರೀಪಾದಪಂಕಜ ಪಂ|| [೩

ಕರುಹಶ್ರೀರಮಣೀಮನೋರಮಣಿ ಮಾಧ್ಯದ್ಧ್ವಂತಮಾತಂಗಕೇ|

ಸರಿ 'ವಾತ್ಸಾಂಡನೆ ನೀಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಪುದೆನ್ನೀಕನ್ನೆಯಂ' ಚೆನ್ನೆಯಂ||370

"ಎಂದು ಮುನಿನಾಥಂ ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್ದುದುಂ; ದಿನನಾಥನದು ಮೂಷಿ ಕೆಯಪ್ಪುದನಬಿಡು ಕೇವಳಮೊಲ್ಲೆನೆಂದೊಡೆ ಮುನಿ ಮನಃಕ್ಷತಂಬಡು ಗುಮೆಂದಿಂತೆಂದಂ: — ಆಂ ಪ್ರತಾಪವಂತನೆಂದೆನ್ನಂ ಕರೆದು ನೀವೀಕನ್ನೆಯಂ ಕುಡಲ್ ಬಗೆದಿರ್; ಎನ್ನ ರಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಾಪಮಂ ಬೇಮೂತಂಗಳಂ ಮುಸುಕಲೀಯದೆ ಮುಸುಬಿ ಕೊಂಡೆನಗಮಧಿಕಂಗಳಾಗಿರ್ಕುಮದಹಿಂ ದವರ್ಕ ಕುಡುವುದೆಂದು ಪೇಟ್ಟು ಪೋಪುದುಂ; ಮುನಿರಾಜಂ ಮೇಘುರಾ ಜನಂ ಬರಿಸಿ—ನೀವಪ್ಪೊಡೆ ಮಹಾಪ್ರತಾಪಿಗಳದಹಿಂ ನಿಮ್ಮೊಳೊರ್ವರೀ ಕನ್ನೆಯಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿಮೆಂಬುದುಂ; ಅಂಬುದಂಗಳಂ—ನಿಮ್ಮಡಿ, ನೀವೆಮ್ಮಂ ಪ್ರತಾಪವಂತರೆಂದೆ ಬಗೆದಿರೆಮ್ಮನೊಂದು ಮುಹೂರ್ತಮಾತ್ರದಿಂ ಪ್ರಪ ನಂ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಪಾಹಿತಿ ಬೀಸುವನದಹಿಂ ನಿಮ್ಮ ಸುತೆಗೆ ಮರುತನೆ

ಪಾ-1. ಯಾತಂ ಮುಪದಿಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸು ನೀವೀಕನ್ನೆಯಂ. ೪ ||

2. ಎನೆ ರವಿ ಮೂಷಿಕೆಯಪ್ಪುದನಬಿಡು ನೀವೀಕನ್ನೆಯಂ ಜೀವಿಯಾತಕ್ಕೆ ಕುಡುವವದೆನ್ನ ಪ್ರತಾಪಂ ಕಾಂದಿಸುಗುಮನೆ, ಮೇಘುರಾಜನಂ ಬರಿಸಿ ನೀವೀಕನ್ನೆಯಂ ಕೈಕೊಳ್ಳಿಮೆ ನಲೊಡಂ; ಅಂಬುದಂಗಳೆಮ್ಮಂ ಬಾಯು ಬೀದಿಸುವನದಹಿಂ ನಿಮ್ಮ ಸುತೆಗೆ ಮರು ತನ ತಕ್ಕ ವರನೆಂದನೆ ಆದಿವ್ಯಮಂಜಿ ಮರುತನಂ ಬರಿಸಿ ನೀವೀಕನ್ನೆಯಂ ವಿವಾ ಹವಾಗಪೇಟ್ಟುಮನೆ; ಪಾಯು ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವಿಂ ಮೂಷಿಕೆಯಪ್ಪುದನಬಿಡು ನೀವೆನ್ನಂ ಪ್ರತಾಪವರನೆಂದಂ ಬಗೆದಿರ್ ಕುಲವರ್ವತಂಗಳೆನಗಂ ಪಿಂಪುವನೆ; ಯೋಗಿ ಪಿರಿದಾ ಗ್ರಹಂಗೆಯ್ದು. ೫ ||

ವರನಕ್ಕುಮಾತನಂ ಬರಿಸಿಮೆನೆಲೊಡನಾದಿವ್ಯಮುನಿ ಹುತವಹಸಖನಂ
 ಬರಿಸಿ—ನೀನೀಕನ್ನೆಯಂ ವಿವಾಹಮಾಗಲ್ವೆಲ್ಲುಮೆನೆ; ವಾಯುದೇವ
 ನೀತಪೋಧನನಪ್ಪೊಡೆ ಮಹಾನೈಷ್ಠಿಕಂ; ಮತ್ತುವಿಾತಂಗೀಕನ್ನೆಯಂ
 ತುಂ ಮಗಳಾಗಳೆಂದು ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದಾಕೆ ಮೂಷಿಕೆಯಪ್ಪುದನದಿಂದಿಂ
 ತೆಂದಂ:—ನೀವೆನ್ನಂ ಪ್ರತಾಪಸಂಪನ್ನನೆಂದು ಬಗೆದಿರಾನುಂ ಕುಲಗಿರಿಗ
 ಳನಪ್ಪೊಡೆಂತುಂ ತೆರಳ್ಳಲಾಯಿನದದಿಂದೆನಗಂ ನಗಂಗಳೆ ಪಿರಿಯವೆನೆ;
 ಪರಮಯೋಗೀಂದ್ರನತಿಸಂತೋಷಂಗೆಯ್ದು.

ಬರವೆಲ್ಲುಟ್ಟದನಿಂದ, ಕೀಲಹಿಮವತ್ಪುತ್ಕೀಲವಿಂಭ್ಯಾವನೀ |
 ಧರಕೈಲಾಸಕುಭೃತ್ತಿ, ಕೂಟಕುಧರಶ್ರೀಶೈಲಪೂರ್ವಾಪರಾ ||
 ವರಭೂಭೃನ್ಮಲಯಾದ್ರಿಕ್ರೌಂಚಶಿಖರಿಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮೇರುಮಂ |
 ದರಮೈನಾಕಮಹೀಧ್ರನೀಲನಿಪಥಕ್ಶೋಣೀಧ್ರಸಂದೋಹಮಂ || 371

ವೆಂತು ಬಯ್ಯೆಯಟ್ಟಲೊಡಂ ಗಿರಿರಾಜರ್ ನೆರೆದು ಬಂದು—ನಿಮ್ಮಡಿ,
 ಬೆಸನಾವುದೆಂದು ಮುಂದೆ ನಿಲಲೊಡಂ; ನೋಡಿ—ನೀನಪ್ಪೊಡೆ ಪೆಂಪಿ
 ನೊಳಂ ಬಿಣ್ಣೆನೊಳಂ ಸಾಹಸದೊಳಂ ಮರುತಂಗೆ ಪಿರಿಯರದುಕಾರ
 ಣದಿಂ ನಿಮ್ಮೊಳಗೊರ್ವರೀಕುಮಾರಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯರೂಪಧಾರಿಗೆ ವರ
 ರಾಗಮೆಂಬುದುಂ; ನೀವೆಂದಂತೆ ಪವನನಿಂದಾವೆ ಬಲ್ಲಿದರಪ್ಪೆವಾದೊಡ
 ಮೆನುಗಂ ಉಂದುರಂಗಳೆ ಬಲ್ಲಿದುವೆಂದೊಡವರಂ ವಿಪರ್ಜಿಸಿ ಮುನಿ
 ಮುಖ್ಯಂ ಮೂಷಿಕಮುಖ್ಯನಂ ಬರಿಸಿ—ನೀನೀಕನ್ನೆಯಂ ಪರಿಗ್ರಹಿ
 ಸೆಂಬುದುಂ; ಮೂಷಿಕನಿಂತೆಂದಂ:—ನಿಮ್ಮಡಿ, ಬೆಸನದೊಡೆಮ್ಮಿರ್ಪೆಡೆ
 ಬಿಲಂ, ನಿಮ್ಮ ಕೂಸನೆಂತುಯ್ದಿರಿಸುವೆನದದಿಂದೆ ನಿಶ್ಚಯಂ ನೀವೆನಗೆ
 ಕುಡುವ ಬಗೆಯುಳ್ಳೊಡೆಮ್ಮಿ ಜಾತಿಮಾಡಿ ಕುಡಿಮೆನೆ; ಮುನಿ ಮುನಿಸಂ
 ನೊಗಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಮಗೆ ಕೂಸಂ ಕುಡುವೆನೆಂಬುದಿದೆನ್ನ ದೋಷಮಲ್ಲದೆ
 ನಿನ್ನ ದೋಷಮಲ್ಲನೆ; ಮೂಷಿಕಾಧೀಶಂ ರೋಪಾವೇಶದಿಂದಿಂತೆಂದಂ:—

ಕೂಸಂ ಕೊಟ್ಟವನೆಂಬೀ |
ದೂಸರಾಃ ನೀವಿಂತವಣ್ಣೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿನ್ನಂ ||

'ಬೀಸರಮನೆ ನುಡಿದ' ಪಿರೀ | [೩

ದೋಸಮೇ ನೀಮದುದುಮದಿಯಿರೆನ್ನುತ್ತಿಯಂ || 372

ಅದೆಂತೆಂದೋಡೆ — ಪಾಲ್ಗಡಲಂ ಸುರಾಸುರಸಮಿತಿ ಕಡೆವಂದಾಂ
ಪುಟ್ಟಿದೆಂ, ಮೃಡನ ತನೂಜನವ್ವ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರಂಗೆ ವಾಹನಮಂ ಮಾಡಿ
ಕುಡೆ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯಿಂದಹಿಭೂಷಣಂಗಳ್, ಗಣ್ಯನಾಗಿರ್ಪೆ ನಂತವ್ವೆ
ನ್ನುತ್ತತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಯಂ ನಿಮ್ಮಡಿ ನೀವದುದುಮದಿಯದಂತೆ ನಿರಾಕರಿಸುವು
ದುಚಿತಮಲ್ಲೆಂಬುದುಂ ; ಯಜ್ಞ ನೀಮೂಷಿಕಂ ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲವೂದೊ
ಡಮಾಕನ್ನೆಯನೆಂತು ಮೂಷಿಕೆಯಂ ಮಾಯ್ಚಿನೆಂಬುದುಮಾಮುನೀಶ್ವ
ರನ ಶಿಷ್ಯಂ— ನಿಮ್ಮಡಿ, ನೀವಿಂತೇಕೆ 'ಬೆಸಸಿದಿ' ರಿದಕೊಂಡು ಕಥೆ
ಯುಂಟು ಕೇಳಮೆಂದಿಂತೆಂದಂ: — [೧೨

೧೧. ದುರ್ವಾಸನುಂ, ನಾಯುಂ.

ವಾಸವನಿವಾಸದಿಂ ಕೈ |
ಲಾಸದಿನತಿಸೇವ್ಯಮಪ್ಪ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದೊಳ್ ||
ಭಾಸುರತಪಃಪ್ರಭಾಪವಿ |

ಭಾಸಂ ದುರ್ವಾಸನೆಂಬ ಯತಿವರನಿರ್ಪಂ || 373 [೧೩

ವ|| ಅಂತಾಯತಿನಾಯಕನೊಂದು ಸಾರಮೇಯಶಿಶುವಂ ಕಂಡು
ಪೀಡಿತವಟ್ಟು ನಡಪುತ್ತಿಪ್ಪುದುಮದುಗಂಡುನೆರೆದುಕೊಂಡು ತುಡುಗು
ಣಿಯಾಗಿ ಭಾಂಡಸಂಕರಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿಪ್ಪುದುಮಾಋಷಿಸ್ತ್ರೀಯರ್ ಪು
ಯ್ಯಲಿಡೆ ದುರ್ವಾಸನಾಶ್ವಾನನಂ ಪರಿಹರಿಸಲಾರಿದೆ ತರುಣರಸಂ ಮಾ
ಯ್ಪುದುಮದು ಮಟ್ಟಮಿರಲಾಲಿದಾಶ್ರಮಂಗಳನತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಪೊಕ್ಕು,

ಟಿ—೧೧. ತುಡುಗುಣ್ = ಕದ್ದು ಅನ್ನವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳದಾಗಿ
೨೨. ಮಟ್ಟಂ = ಸುಮ್ಮನೆ.

ಸೂದಕಮಂಚಲೋದಕಮನೋಕ್ಕು ಸುರಾರ್ಜನೆಗೆಂದು ತಂದ ಮಂ |
 ದಾರದ ಪೂಗಳಂ ಕೆದರಿಸಿ ಕರ್ಪಟಮಂ ಪಡಿಸಿದಿಕ್ಕಿ ಸಿಲ್ಲದ್ದು ವಿ ||
 ಸ್ತಾರಮೈಗಾಜಿನಾಸ್ತರಣಮಂ ಕೊಡೆಯಂ ಮುಟ್ಟಿದಿಕ್ಕಿ ಸೂಸಿ ನೀ |
 ವಾರದ ರಾಶಿಯಂ ಬಿಡದೆ ಕಾಡಿದುದಾಕಪ್ಪಿ ತಾಪಸರ್ಕಳಂ || 374

ವೆ|| ಅಂತಾಕೋಡಗಂ ಲಿಪೋಡಾಡಿ ಕಾಡುತಿರ್ಪುದುಮದಂ ಸಾ
 ಧುಮೈಗಮಂ ಮಾಪ್ಪಿನೆಂದಾತಾಪಸಂ ಹರಿಯನಂ ಮಾಪ್ಪಿದುಮದಾ
 ಹಾರಾರ್ಥಮಟವಿಗೆ ಪೋವುದುಂ; ಕೂರಮೈಗಂಗಳದಂ ಕಂಡು ಬೆಂ
 ಕೊಂಡೊಡೆ ಭಯಂಗೆಂಡು ಬರ್ಪುದುಂ; ದುರ್ವಾಸಂ ದೂರದೊಳ್
 ಕಂಡು ಕರುಣಾರಸಾದ್ರ್ಯದಯನಾಗಿ ಬೇಗಮಿದಿರಂ ಪೋಗಿ ಕೈ
 ಕೊಂಡೀಪ್ರಾಣಿಗೆಂತು ಬೇರಿಸಿ ನಿರ್ವಾಹಕಮೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಶ್ವಾಪದಂ
 ಗಳೊಳಗೆ ಬಲವಂತನಪ್ಪೆ ಪುಲಿಯಾಗೆಂಬುದುಮದು ಮಹಾಪ್ರಚಂಡ
 ನಪ್ಪೆ ಪುಂಡರೀಕನಾಗಿ ಕರಿಕಳಭಂಗಳಂ ವೆಳಿಸಿ ಪಾಯ್ವುದುಂ;
 ತ್ರಿಗಂಡಗಳತನಪ್ಪುದೊಂದು ಶುಂಡಾಲಯೂಧಾಧಿನಾಥಂ ಕಂಡು ಕಡು
 ಮುಳಿದು ತಗುಳ್ವುದುಂ; ಭೀತನಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೋಡಿ ದ್ವೀಪಿ ತಾಪಸನ
 ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಪರಿತರ್ಪುದುಮದರಿ ಬೆನ್ನಂ ಬಿಡದಡಸುತ್ತಂ ಬರ್ಪ ವನ
 ಗಜಮಂ ಮುನಿನಾಥಂ ಕಂಡು ಕರಿಗಳಮರಿದಪ್ಪೆ ಕೇಸರಿಯಾಗೆನ
 ಲೊಡಂ; [೧೨

ದಾರುಣವಕ್ತ್ರಸುಗ್ರನಬರಂ ವಿಕರಾಳಮಹೋಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರನಾ |
 ಪೂರಿತಲೋಹಿತಪ್ರಕಟಭೀಕರನೇತ್ರನುದಗ್ರಮೂರ್ತಿ ಗಂ ||
 ಭೀರನಿನಾದನುನ್ನಮಿತಚಂಚಲವಾಲಧಿ ತನ್ನೊಳೊಪ್ಪೆ ಕಂ |
 ಲೀರವನಾಯ್ತು ತೊಟ್ಟನೆ ಚಮೂರುಚರಂ ಮುನಿಮುಖ್ಯನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ||

ವೆ|| ಅಂತಾವ್ಯಾಘ್ರಂ ಸಿಂಹನಾಗಿ ಗಜವ್ರಜಂ ಮೊದಲಾದ ಮೈ
 ಗವ್ರಜಂಗಳೆಲ್ಲ ಮನಾಟಂದು ಕೊಂದು ಮಾಣದೆ ಪ್ರವೃಘಲಪತ್ರಶಾಖಾ

ಟ-೧. ಲಿಪೋಡಾಡಿ = ಅನಾದರವಾಡಿ. ೨೩. ಆಟಂದು = ಪೀಡಿಸಿ.

ನಿಮಿತ್ತಂ ವನಮಂ ತೂರಿಲ್ವು ಮುನಿಕುಮಾರರಂ ಕೊಲ್ಲುದುಮದಂ
ಕಂಡು ದುರ್ವಾಸಂ ಮುಳಿದು,

ಶ್ಲೋ|| "ಶ್ಯಾ ವಾನರೋ ವ್ಯುಗಚ್ಛ್ಯವ ವ್ಯುಘ್ನ) ಸ್ವಿಂಹೋ ಮಯಾ ಕೃತಃ |

ಕೃತಘ್ನೋಽಪಿ ದುರಾಚಾರಿ ಪುನಶ್ಚೈವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||" ೧೯೨

ಎಂದಿಂತಾತವಸ್ವಿ ಸಿಂಹಮಂ ಮರಳ ಶ್ವಾನನಪ್ಪಂತು ಮಾಡಿದಂ.

(೯ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೇಷ.)

ನಿಮ್ಮಡಿ, ನಿರವಿದುಕಾರಣದಿಂ ಮೂಷಿಕೆಯಂ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಕನ್ನೆಯ
ಪ್ಪಂತು ಘಾಡಿದಿರಿದಡಿ ಪೂರ್ವಜನ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಮಿನ್ನುಂ ಪಂವಟ್ಟುದಿಲ್ಲ
ದಡಂದೀಕೆಯಂ ಮೂಷಿಕೆಯಂ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಮೆನೆ; ತಪಸ್ವಿ, "ತಥಾ
ಸ್ತು" ಎಂದು, [೧೦

ಶ್ಲೋ|| "ಸೂರ್ಯಂ ಭರ್ತಾರಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ವರ್ಜನ್ಯಂ ಮಾರುತಂ ಗಿರೀ |

ಸ್ಯಯೋನಿ ಮೂಷಿಕಾ ಸೌಪ್ತ ಸ್ನೋ ಯೋನಿ ನ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ ||" ೧೯೩

ಅಂತಾಕನ್ನೆ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಮೂಷಿಕೆಯಾದಳೆ.

ಅದಹಿಂ, ನಿನ್ನ ಸಿತಗತನದಿಂ ಶತವಾರಂ ಯತವಹನಂ ಪ್ರವೇ
ಶಂಗೆಯ್ದೊಡಂ ಸಿತಗನೆಯಾಗಿ ಪುಟ್ಟುವೆಯೆನೆ; ಆಮಾತಿಗೆ ಚಿರಂಜೀ
ವಿಯಿಂತೆಂದಂ:-ಸಿತಗನುಂ ಮತಿವಿಕಳನುಮಾಗಿ ಸತ್ತೊಡಂತುಟಿಯ
ಕ್ಕುಂ, ಸತ್ಯಮುಂ ಬುದ್ಧಿಯುಂ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕನುಮಾಗಿ,

ಮತಿವಿಕಳತೆಯಿಲ್ಲದೆಯುಂ |

[೧೪

ಹುತವಹಯುತಮಾಗೆ ಬಗೆದ ಗತಿಯಂ ಪಡೆಗುಂ ||

ಟಿ-೧೯೨. ನಾನೀನಾಯಂ ಕಪಿ, ಹರಿಣಂ, ವ್ಯಾಘ್ರಂ, ಸಿಂಹಮಾಗೆ ಮಾಡಿ
ದೆ; ಕೃತಘ್ನನುಂ ದುರಾಚಾರಿಯುಮಪ್ಪಿದು ಮರಳಿ ನಾಯೆ ಅಕ್ಕುಂ.
೧೯೩. ಸೂರ್ಯನನ್ನೂ ಮೇಘವನ್ನೂ ಮಾರುತನನ್ನೂ, ಗಿರಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿ
ಸದೆ. ಮೂಷಿಕೆಯು ತನ್ನ ಹುಟ್ಟನ್ನೆ ಹೊಂದಿದಳು ಹುಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡಲಾಗದು.
೧೩. ಸಿತಗ=ನೀಚ.

ಸತತಮದು "ಯಾ ಮತಿಸ್ತಾ |

ಗತಿ" ಎಂಬ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಮೇವಂ ತಸ್ಯುಗುಮೇ ||376

ಎನೆ; ಜಿಂಹಾಕ್ಷನಿಂತೆಂದಂ: —

ನಿನಗಿನಿತು ಬದ್ಧವೈರಂ |

ಮನದೊಳ್ ಕಾಗೆಗಳ ದೆಸೆಯೆನುಳ್ಳೊಡೆ ಬಲಿಭು || [೫

ಗ್ವಿನುತಮತಿ ನೀನುಮಿನ್ನೆ |

ಮ್ತು ನಡುವೆ ಮದ್ದೋತ್ರವಾಗಿ ಸುಖಮಿರಲಾಗಾ || 377

ಎಂಬುದಂ; ಜಿಂಹಾಕ್ಷಂ ಚಿರಂಜೀವಿಯ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಜೀವಂ ಬೋಯ್ದಂತೆಯುಂ ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಬರೆಯುಂ ನುಡಿದುದರ್ಕೆ ಅರಿಮ ದರ್ಶನಂ ಸಂತೋಷಂಬಟ್ಟು ಚಿರಂಜೀವಿಯಂ ನೋಯಲೀಯದುಪಾ ಯದಿಂ ತನ್ನಿಮೆಂದುಳೂಕನಿಕರಕ್ಕೆ ಮಾರಿಯನಾಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಯ್ದಂತೆ ನಾಯಸಮಂತ್ರಿಯಂ ನಿಜನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಯ್ದು—ನೀಂ, ಮನೋಹರಮಪ್ಪಡೆಯೊಳರಿಮೆನೆ; ಚಿರಂಜೀವಿ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮೆಂ ದಾತನ ರಾಜಧಾನಿಯಪ್ಪಂಜನಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಿಲ ರಾಜಜಂಬೂವಟವಿಟಪಿ ಪ್ರದೇಶಂಗಳೊಳ್ [೧೫

ಸಮದಪರಪ್ರವ್ಯಯೋಚನ |

ಸಮಪ್ರಭಾರುಣಿತರಾಜಜಂಬೂಫಲಮಂ ||

ಕ್ರಮದಿಂ ಸೇವಿಸುತುಂ ಕಾ |

ಕಸಂತ್ರಿ ಕಾಶಿಕವಿನಾಶಮಂ ಚಿಂತಿಸುತುಂ' ||378

ಅಂತು ಸುಖಮಿದುರ್ ಕೆಲವಾನ್ತುಂ ದಿವಸದೊಳಾಬಲಿಪ್ರವ್ಯಂ 'ಸಂಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಿ' ಬಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಶಿಕಾಧೀಶನಿವಾಸಸ್ಥಾನಮುಮನುಳೂಕ ನಿಕರಸಂಕೇತಸ್ಥಾನಮುಮನಾರೈದು ತನ್ನೊಳ್ ತಾನೆ ಸಂತೋಷಂ ಬಟ್ಟಂತೆಂದಂ:— [೨೩

ಶ್ಲೋ || " ಆದಾನಸ್ಯ ಪ್ರದಾನಸ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಸ್ಯ ಚ ಕರ್ಮಣಃ |

ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಕಿ)ಯವಾಣಸ್ಯ ಕಾಲಃ ಪಿಬತಿ ತತ್ಫಲಂ ||" ೧೯೩

[ಟೀಕು—ಕೊಂಬಿ ಕಾರ್ಯವನೂ, ಕುಡುವ ಕಾರ್ಯವನೂ, ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನೂ ಇವೆಲ್ಲವನೂ, ಅಹೋತ್ತೇ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಕಾಲವಾಫಲವಂ ಕಿಡಿ ಸುವುದು.]

ಎಂಬ ನಿಲಿತಿಯುಂಟದ್ದುನೆನಗೆ ಕಾಲವಿಳಂಬನಂಗೆಯ್ಯುದು ನಯ ಮಲ್ಲೆಂದಾದಿತ್ಯೋದಯಮೆ ನಿಜಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯೋದಯಮಾಗೆ ಆದಿತ್ಯನಪತ್ಯನಲ್ಲಿಂ ಪೊಲಿಮಟ್ಟು ಹಮ್ಮದಂಬೋದವರ ಪ್ರಾಣಂ ಬರ್ಪಂತೆಯುಂ, ಆರ್ತಂಗಾಪ್ತಂ ಬರ್ಪಂತೆಯುಂ ನಾಯುವೇಗದಿಂ ಬರ್ಪ ಚಿರಂಜೀವಿಯ ಬರವಂ ಮೇಘವರ್ಣಂ ಕರ್ಣಪರಂಪರೆಯಿನಹೊದಿ ದಿರಂ ಪೋಪುದುಮೆಯ್ಲಿವಂದ ಚಿರಂಜೀವಿಯಂ ಪರಮಾನಂದದಿಂ ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗೆಯ್ಯುದುಂ ; ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮೆಂದಾತಂ ಪೊಡೆಮಟ್ಟು ಬಲಿಕ್ಕಿಂತೆಂದಂ:- ದೇವಾ! ಶತ್ರುವಂ ನಿಶ್ಚೇಷಂಮಾಚ್ಚುಪಾಯಮಂ ಕರಮೊಳ್ಳತ್ತಾಗಿ ಯಹೊದು ಬಂದೆಂ, ಪೆಲಿತಾಳೋಚನಕ್ಕೆಡೆಯಿಲ್ಲ, ತಡೆಯದೀಗಲೆ ಸಮಸ್ತವಾಯಸನಿಕಾಯಮಂ ಬರಿಸಿಮೆನೆ ; ಮೇಘವರ್ಣನಿಂತೆಂದಂ:-

[೧೫]

ಸಸ್ತಾಂಗಸಹಿತನ್ಸಹಿತಂ |

ಗುಪ್ತಚರಂ ಶೂರನವನೊಳಹಿಯದೆ ವಿಜಯ ||

ಪ್ರಾಪ್ತಿ ನಮಗಪ್ಪುಪಾಯಮ |

ನಾಪೋತ್ತಮ ಪೇಲಿಮೆಂದೊಡೆಂದಂ ಸಜಿವಂ || 379

ರಿಪುವಂ ಗೆಲ್ಯದಪಾಯಪೂರ್ವನಯದಿಂ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ಸತ್ಸುಹೃ | ದ್ಯುಪಚಾಪಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ರಹಸ್ಯದಿವಶಸ್ತ್ರಾನ್ವಿಪ್ರಯೋಗಂಗಳಂ || 380 ಕಪಟೋದ್ಯೋಗದಿನಾವಗಂ ಬಹುಮಹಾದೋಷಾವಹಂ ತಂತ್ರಬಂ | ಧುಪರಿಧ್ವಂಸನಮಂತುಮಲ್ಲಿ ವಿಜಯಂ ಸಂದೇಹಮಿಂಧ್ರಾದಿಗಂ || 380

ಟ-೨. ಹಮ್ಮದಂ = ಮೂರ್ಚೆ.

ಅದುಕಾರಣದಿಂ ತಾಂ ಕಾ |

ದದೆ ರಿಪುವಂ ಗೆಲ್ವುದಖಿಳನಯಕೋವಿದನ ||

ಭೃದಯಾರ್ಥಿಯಪ್ಪ ಪಾರ್ಥಿವ |

ನುದಗ, ಬಲನಿಕರಪೂರ್ಣನಾದೊಡಮೆಂದು || 381

ಅದೆಂತೆನೆ: —

[೫]

ಬಲಿಯಂ ವಾಮನನಿಂದ್ರಾಂ |

ಬಲನಂ ಚಾಣಕ್ಯನಧಿಕನಂದನಮಹಿಭೃ ||

ತ್ಸುಲಮಂ ಗೆಲ್ದಂತರಿನೃಪ |

ಬಲಮನುಪಾಯದೊಳೆ ಗೆಲ್ವುದುತ್ತಮಪಕ್ಷಂ || 382

ಅದರಲ್ಲಿ ರಿಪುಗಪಾಯಮಂ ಮಾಡುವುಪಾಯಮೆನಿಸಿತುಮೊಳವನಂ ತೀರ್ಕ, ನಮಗರಿಯಾಗಿದರ್ವರಿಮದರ್ವನನಂ ತತ್ತರಿವಾರಮನೊಂದೆ ಕೊಳ್ಳಯೊಳಂದೆ ಸುಟ್ಟಪೆಂ, ಸುಮ್ಮನಿರದಲ್ಲಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಾಧನೋಪಾಯಂಗಳಂ ಬೇಗಂ ತರಿಸಮೆನೆ; ಮೇಘವರ್ಣನಂತೆಗೆಯ್ವಿನೆಂದು ಪಡೆವಳೆಂ ಕರೆದು ಪೇಟಿಲೊಡಮವಂದಿರ್ ಪೋಗಿ ಕಾಶಿಕಾಧೀಶ್ವರನ ಪುರಮನುರಿಪಲ್ ತಕ್ಕುವೆಲ್ಲಮಂ ಕೊಂಡು ತಡೆಯದಂಜನಗಿರಿಗೆ ನಡೆಯಿಮೆಂದು ಕಾಕನಿಕರಕ್ಕೆಲ್ಲಂ ಸಾಯಿವುದುಂ; ೧೬

ಸಕಳಾಶಾಮುಖಚಕ್ರಮಂ ಮುಸುಕಿ ಚೇತೋವೇಗದಿಂ ರೌದ್ರಕಾ |
ಶಿಕನೇನಾಜಯಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂ ರುಚಿರಚಂಚೂಪಾತ್ಮಚಂಚತ್ಸುಳಂ ||
ಚಕರಾಳೋನ್ಮುಖಶುಷ್ಕಪತ್ರಪಟವೀರುದ್ಧಾಸಕಾರ್ಪಾಸತಂ |

ತುಕಜಾಲಂ ಬಲಿಭುಗ್ಬಲಂ ನಡೆದುದಂಭೋದಾಧ್ಯದೊಳೆ ರಾಗದಿಂ || †

ನ || ಅಂತಾವಾಯಸಬಲಂ ಮಾನುಸಕಂ ಮಸಗಿ ಬಂದು ಕಾಳನೀಳ ಜಲಧರಂಗಳ್ ಕುಳಗಿರಿಯಂ ಮುತ್ತುವಂತರಿಮದರ್ವನನ ಪುರವಾಗಿ ದರ್ವಜನೆಗಿರಿಯಂ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ ತಂತಮ್ಮ ತಂದ ಪುಲ್ಲಂ ಪುಳ್ಳಯಾಂ

ಕಾ-1. ಸ ಬಲವಂ. ಗ ||
† ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಗ || ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿರುವದು.

ಮೊದಲಾದ ಕಸಂಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಚಿರಂಜೀವಿ ತೋರಿಸಿದ ಗಿರಿಗುಹಾದ್ವಾ
 ರಂಗಳೊಳಂ ತರುಕೋಟರಕುಟರಂಗಳೊಳಮಿಡಿಮಿಡಿದು ತೀವಿ ಬ
 ಯಿಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಗಳನಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ತಗುಳ್ಳುವುದುಂ; ಶತಪತ್ರಮಿತ್ರಪುತ್ರಪತ
 ತ್ರಿಗೋತ್ರಪ್ರಧಾನಂಗೆ ಹುತವಹನಖಂ ಸಹಾಯನಾಗಿ ಸುಖಿಸುಖಿಸು
 ತಗುಳೆ ಬೀಸಲೊಡಂ. [೫]

ಸಂದ ಪುರತ್ರಯಂ ವಿಷಮಲೋಚನಲೋಚನವಹ್ನಿಯಿಂ ಮರು|
 ನ್ನಂದನನಿಂ ದಶಾಸ್ಯನಗರಂ ಕಪಿಕೇತನನಿಂದೆ ಸಂದ ಸಂ||

ಕ್ರಂದನನಂದನಂ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಿನೋರ್ಮೆಯೆ ಬೆಂದ ಮ್ಹಾಚ್ಚಯಿಂ
 ಬೆಂದುದುಳೂಕರಾಜನಿಳಯಂ ಬಲಿಭುಕ್ತತಿ ಮೇಘವರ್ಣನಿಂ || 384

ವ|| ಅಂತು ಬೇವುದುಮುಳೂಕಬಲಂಬೆರಸು ಅರಿಮರ್ದನಂ ಮೊದ
 ಲಾಗಿ ಪೇಟಿ ವೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಪೋಗೆ; ವಾಯಸಂಗಳತಿರಾಗದಿಂ
 ಭೋರಂದಾರುತ್ತುಂ ಬರೆ, [೧೦

ಬಳವದ್ವೈರಿಕ್ಷಮಾಪಾಲರನಧಿಕಭುಜಾಗರ್ವದಿಂ ಗೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀ|
 ನಿಳಯಂ ಗಂಗಾತರಂಗೋಪಮಚಮರರುಹಶೇಷಯುಂ ಬೀಸೆ ಚೆ
 ತ್ರೋ|| ಜ್ವನಿಗಳೇತುವ್ರಾತಮುಂ ದುಂದುಭಿರವಬಧಿರೀಭೂತದಿಬ್ಬಂ
 ಡಲಂ ಮಂ| ಗಳಗೀತಂ ಪೊಣೈ ಪೊಕ್ಕಂ ನಿಜಶಿಬಿರಮನುತ್ಸಾಹದಿಂ
 ಮೇಘವರ್ಣಂ || 385

ವ|| ಅಂತು ಪೊಕ್ಕೊಡ್ಡೋಲಗಂಗೊಟ್ಟು ಕುಳ್ಳಿದು ಚಿರಂಜೀವಿಯ
 ಮೊಗಮನಾದರದಿಂ ನೋಡಿ, [೧೧

ಹಿತನೀತಂ ಮತಿವಂತನೀತನಧಿಕಂ ಕೂಪ್ತಗಳ್ಳನೀತಂ ಗುಣಾ|
 ಸ್ವಿತನಿಂತೀತನನಿಪ್ಪನಂ ಪೊರೆವುದುವೀರ್ವಪಾಲಕಂ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ||
 ಹಿತನಲ್ಲಂ ಮತಿವಂತನಲ್ಲನಧಿಕಂ ಕೂಪ್ತಗಳ್ಳನಲ್ಲಂ ಗುಣಾ|
 ಸ್ವಿತನಂತಲ್ಲನನಿಪ್ಪನಂ ಪೊರೆಯನೇಡೇನಾದೊಡಂ ಭೂಭುಜಂ || 386

ವಾ|| ಎಂದು ಮಾಣದೆ ಚಿರಂಜೀವಿಯನರ್ಥಾಸನದೊಳ್ ಕುಳ್ಳುರಿಸಿ
ಬಯ್ಯಿಕ್ಕಂತೆಂದಂ:-

ಭವದೀಯೋತ್ತಮಮಂತ್ರದಿಂದುರುತರಾಸ್ತತ್ರಾಜ್ಯರಾಜ್ಯಾಸ್ವದಂ |
ಧ್ರುವನಾಯ್ಕುಡ್ಧತವೈರಾಜನಿಚಯಂ ನಿರ್ಮೂಲನಾಯ್ಕುಂದು ಕಾ||
ಕವಿಹಂಗಾಧಿಪನಿತ್ತನಾಪ್ತಸಚಿವಂಗಾನಂದದಿಂದರ್ಥರಾ | [೪೩]

ಜ್ಯವನೋಲ್ಲೀಯದರಾರೊ ಭೂಭುವನದೊಳ್ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ||
ವಾ|| ಅಂತು ಸಂತಸಂಬಡಿಸಿ ಚಿರಂಜೀವಿಗಿಂತೆಂದಂ:-

ಶ್ಲೋ || ೧೦ ನರಮಗ್ನಾ ಪದೀಪ್ತೇ ತು ಪಾ)ಣಾನಾಂ ಪರವರ್ಜನಂ |
ನ ಚಾರಿಜನಸಂಸರ್ಗೇ ಮುಹೂರ್ತಮುಪಿ ಸೇವನಂ || ೧೦೫

[ಟೀಕಾ-ಉರಿವ ಿಚ್ಚಿನೊಳಗೆ ಬಿರ್ಬರ ಸಾಂವುಡೆ ಲೇಸು, ಹಗೆಗಳನೊಂದು ಮು
ಹೂರ್ತವೊಲಗಿಸಲಾರದು.]

ಎಂಬುದು ನೀತಿಯುಂಟು; ನೀವಿನಿತು ದಿವಸಂ ತತ್ರಸಂಸರ್ಗದಿ
ನಾಡುಪರ್ಸರ್ಗಮನೆಂತು ಸೈರಿಸಿದಿರ್, ವೇಲುಮೆನೆ; ಚಿರಂಜೀವಿಯಿಂ
ತೆಂದಂ:-ದೇವಾ! ನೀವೀಗಳ್ ಬೆಸಸಿದ ಸುಭಾಷಿತದರ್ಥಂ ತಪ್ಪದಾ
ದೊಡಂ, [೧೦೪]

ಶ್ಲೋ || ೧೧ ಯದವಸರತಿ ವೇದಃ ಕಾರಣಂ ತತ್ಪ್ರಹರ್ತುಂ |
ವ್ಯುಗಪತಿರಪಿ ಕೋಪಾತ್ ಸಂಕಾಚತೃತ್ವತಿಷ್ಠಾಃ ||
ಹೃದಯನಿಹಿತವೈರಾ ಗೂಢಮಂತ್ರಪಚಾರಃ |
ಕಿಮಪಿ ವಿಗಣಯಂತೋ ನೀತಿಮಂತಸ್ಸಹಂತೇ || ೧೦೬

[ಟೀಕಾ-ಗೂಢಮಂತ್ರವನುಳ್ಳ ಬುದ್ಧಿ ಪಂತರಾಗಳು ಕಾರ್ಯವಹವು ಬರ ಸೈರಿಸಿ
ಕೊಂಡಿಹುದು ಎಹೆಗೆಂದೊಡೆ:-ವೇದವು ಅಪಾಯಲೋಕಸುಕರ ಹಿಂದಣಿ ಹೋದ
ಪಾಂಗಿಯೊ, ಮತ್ತೆ ಸಿಂಹವು ಆನೆಯ ಕುಂಭಸ್ಥಲಮಂ ವಿದಾರಿಸಲೋಸುಕರ ಸಂಕು
ಚಿಹಕರಿರನಾಗುವ ಪಾಂಗಿಯೊ.] †

ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ, [೧೦೫]
ಶ್ಲೋ || ೧೨ ವತೇದವಿತಂ ಸ್ವಂಧೇನ ಯಾವತ್ಕಾರ್ಯವಿನ್ನಿಶ್ಚಯಃ |
ತತಃ ಪತ್ಯಾಗತೇ ಕಾಲೇ ಭಿದ್ಯಾನ್ಮುಟಮಿವಾಂಭಸಃ || ೧೦೭

† || ಖಪ್ರತಿಯು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಇದೆ.

[ಟೀಕು—ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವಹನ್ನ ಬರ ಹಗೆಯನು ಹೆಗಲಲಾದರೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿ
ಹುದು, ಕಾರ್ಯ ಬರಲೊಡನೆ ಒಡೆದ ಕೊಡನೆ ಬಿಡುವವಹಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕಳೆವುದು.]

ಎಂಬ ನಿರೀತಿಗಳೊಳವು. ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಸಿಂಗದ ಮುಹಿವುಂ ಮೇಷದ |

ಸಿಂಗುಂ ನಯವಿದರ ವಿನಯಮಿಂತಿವು ಮೂರಿಯಂ || [೫

ಭಂಗಮೆನಿಸಲ್ತೆ ಪಡೆಯವು |

ಕಂಗೆಡಿಸುಂ ಭರದಿನಸಿತರದಟಂ ಧುರದೊಳ || 388

ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ,

* ಶ್ಲೋ || "ವಹತಾ ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ವೇಣ ಮಂಡೂಕೋ ವಿನಿಮಿತಿತಃ"

ಎಂಬ ಕಥೆಯುಂಟೆನೆ ಮೇಷವರ್ಣದಂತೆನೆ—ಚಿರಂಜೀವಿ ಫೇಲ್ಯುಂ—

೧೧. ಕಪ್ಪೆಗಳಂ ಬಿನ್ನನೇಯಿಸಿಕೊಂಡ ಸರ್ವಸ ಕಥೆ.

ದರ್ಪರಹಿತಂ ಜನಾಧಿಕ |

ಕಾರ್ಪಣ್ಯಸಮೇತನೊಂದು ಗಹನಾಂತರದೊಳ ||

ಸರ್ಪಂ ನಿಜಾಂಗನಾಯುತ |

ನಿರ್ವುದು ಕಪಟಪ್ರಪಂಚವರಿಣತಚಿತ್ತಂ || 389 [೧೫

ಆವೃದ್ಧೋರಗಂ ಸ್ವಾಹಾರಮನೆಲ್ಲಿಯುಂ ಪಡೆಯಲಾಜಿದೆ ಚಿಂತಿ
ಸುತಿದುರ್

(ಹರಿಣೋವೃತ್ತಂ.)

ಅಭಿಮತಮಹಾಗಂಧಿವ)ಭೇದಪಟೀಯಾಸೀ |

ಗುರುತರಗುಣ ಗು)ವಾಂಭೋಜಕೃತ್ಪೋಜ್ವಲಾ ||

ವಿಪುಲವಿಲಸಲ್ಲಜ್ಜವಲ್ಲಿ (ವಿದಾರಕಾಶಾರಿಕಾ |

ಜತರಪಿರೋದುಪ್ಪ್ರಾರೇಯಂ ಕರೋತಿ ವಿಹಂಬನಂ ||" ೧೯೪ [೨೦

[ಟೀಕು—ಉದರವೊಂಬಿ ಘಂಟವು ಅಭಿಮಾನವೆಂಬ ಗಂಟನೊಡೆವುದರ್ಕ ಪಟಿ
ವಂತಹುದು; ಗುರುತ್ವವಹ ಗುಣಸಮೂಹವೆಂಬ ಕಮಳವಂ ಕಿಡಿಸುವುದರ್ಕ ಬಳದಿಂ
ಗಳನಿಸಿದಂತಹುದು ; ಏನ ತುಂಬಿದೊಡು ತೃಪ್ತಿಯನೆಯ್ದುದಾಗಿ ವಿಹಂಬನವ ವ್ಯಾಜ
ತ್ತಿಹುದು.]

ವ್ಯಾ ಂಖ್ಯದದ್ವೈನಾಂ ದುರಭಿಮಾನಮಂ ಕೈಕೋಂಡಿರಲ್ ಪಸಿದು
ಸೂವಾಡೆಪುದು ; ಅವುಪಾಯದೊಳನೂಹಾರಮಂ ಪಡೆವೆನೆಂದೆಂದೊಡ
ನೊಂದುಪಾಯಮಂ ಚೆಂತಿಸಿ,

ಮಂಡೂಕಬಹಳಮಂ ಬರ |

ದಂಟೋತ್ರಲಕುಮುದರಾಜಿರಂಜಿತಮಂ ಕಾ || [೫

ರಂಡಕಳಹಂಸಪಟ್ಟದ |

ಮಂಡಿತಮಂ ಕಂಡುದೊಂದು ಕೊಳನಂ ಸರ್ವಂ || 390

ಅಂತದವಿ ಮೊದಲೊಳ್ ಕೆಲವು ದಿವಸಂ ತಲೆಯಿಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿದುರ್
ದನೊಂದು ದರ್ಪರಂ ಕಂಡು ನೀರೊಳದರ್ಪದೀಂ ಭಾವಾ! ನೀನೀಗಳ್
ಪಲವು ದಿವಸವೂಹಾರವಿರಹಿತನುಂ ನಿಜಪ್ರಭಾವಸಂಭಾವನಾಹೀನ
ನುಮಾಗಿರ್ಪೆ ಇದೀಂ ಕಾರಣಮೆನೆ; ಪನ್ನಗನೆನ್ನ ಮನೋರಥಾವಾಪ್ತಿ
ಯಾಗಲ್ ಬಗೆದುಡೆಂದು ಸಂತೋಷಂ ಬಟ್ಟಂತೆಂದುದು:— [೧೦

ಈರುಸಿವಳ್ಳಿಯೊಳಾನವಿ |

ಚಾರದೆ ಋಷಿಸುತನನೊರ್ವನಂ ಕೊಂಡೊಡವಂ ||

ಕ್ರೂರತರವಿವಿಭೇದ್ಯಂ |

ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ ಬಿದುರ್ ವಿಗತಜೀವಿತನಾದಂ || 193

ಅಂತು ಮರಣಪ್ರಾಪ್ತನಾದ ಕುಮಾರನಂ ಸನ್ನಿಧಾನಸ್ಥಿತನಾಗಿದೆ
ನ್ನುಮನಾತನ ತಂದೆ ಕಂಡು,

ಅನಿಶಂ ಭೇದಕಾಳಗೆ ವಾ |

ಹನಮಾಗೆಂದೆನಗೆ ರೌದ್ರಶಾಪಮನಿತ್ತಂ || [೮೦

ಮುನಿಸಿಂ ತದ್ವಿಪ್ರಂ ನಂ |

ದನಮರಣಪ್ರಭವಶೋಕಪಾವಕತಪ್ತಂ || 392

ಅದುಕಾರಣಂ ನಾಂ ನಿಮಗೆ ವಾಹನವಾಗಲ್ ಬಂದೆನೆಂದೊಡಾಕಪ್ಪೆ
ಪರಿದು ತಮ್ಮರಸನಪ್ಪ ಜಲಪಾಲಂಗಜಿಪಿದೊಡಾತನೀಕೌತುಕುವಂ

ನೋಯ್ದುಂ ಬನ್ನಿಮೆಂದು ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಂಬೆರಸು ಬಂದಾಪನ್ನ
 ಗನಂ ಕಂಡು ತದ್ವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಬೆಸಗೊಂಡೊಡಾತಂಗೆ ಸವಿಸ್ತರಂ
 ಪೇಯಿ ಕೇಳೊಡಂಬಟ್ಟುರಗಾರಿಯಂ ಹರಿಯೇಯುವಂತೆ ಸಮಸ್ತ ಹರಿನಿ
 ಹರಮೆನ್ನ ಬೆನ್ನನೇಯಿಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರಿಮೆನೆ; ಜಲಪಾಲಂಗೆ ಪ್ರಮೋದ
 ಮಾಗೆ ರಾಗಿನಿ ಪಲಕಾಲಕ್ಕೆನ್ನ ಪಗೆಯೊಳಗಾದಂ ಬನ್ನಿಮೆಂಬುದುಂ
 ಪಸಾಯತರ್ವರಸು ಪರಿತಂದು ಮೃತ್ಯುವ ಬೆನ್ನನೇಯುವಂತಾಪನ್ನಗನ
 ಬೆನ್ನನೇಯುವುದುಮಾಅಹಿ ಮಂಡೂಕಂಗಳಲ್ಲಮುಮಂ ಪೊತ್ತು ಮಾ
 ಯಿವ ಬಗೆಯಂ ಬಗೆದು,

ಬಂದೆಡೆಯೊಳ ಬೇಗಂ ಪರಿ |
 ದೊಂದೆಡೆಯೊಳ ಮಂದಗಮನದಿಂ ಪೋಗಿ ಮನಂ ||
 ಬಂದಂದದಿನಾದರ್ಧರ |
 ನಂದಂದದಿನೆಂದುದಂದು ಸೂಕಳಸರ್ಪಂ || 393
 ಪಗೆಯನುಪಾಯದೆ ತೀರ್ಚುವ |
 ಬಗೆಯಿಂದಾದರ್ಧರವುಜಂಗಳನುಗ್ರೋ ||
 ರಗನೆಯ್ಗೆ ಪೊತ್ತು ತೊಲಿಲ್ಪುದು | [೧೫
 ಜಗದೊಳ ನಿಜಕಾರ್ಯವಂತರೇನಂ ಮಾಡರ್ || 394

ಅಂತನೇಕಕಾಲಂ ವೃದ್ಧೋರಗನಾದರ್ಧರಂಗಳಂ ಪೊತ್ತು ತಿರುಗಿ
 ಬೇವಸಂಗೆೊಂಡೊಂದು ದಿವಸಂ ತನ್ನಿದರ್ಧ ಪುತ್ತಿಗೆ ವರ್ಪುದುಮದಲಿ
 ಪೆಂಡತಿ ಕಂಡೆಲೆ, ವಲ್ಲಭ! ನೀವೀನಿಕ್ಕೃಪ್ಯವುಪ್ಪಕಪ್ಪೆಗಳಂ ಪೊತ್ತು
 ಕಪ್ಪಂಬಟ್ಟು ಬುಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸಾಧಿಸುವುದೇನೆಂಬುದುಮಾಪನ್ನಗನಿಂ
 ತೆಂದಂ:-

ಶ್ಲೋ || ೩೯೩ || ನ ಜಾನಾವ್ಯಾಹಂ ಭದ್ರೇ ಯದಾ ಬಧ್ನಾಮಿ ದರ್ಧರಂ |
 ಕಿಂಚಿತ್ಕಾಲಮಪೇಕ್ಷೇಹಂ ವ್ರತಾನ್ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯಥಾ || ೧೧೯
 ಎಂಬುದುಮದೆಂತೆಂದುರಗಿ ಕೇಳುವುದುಮುರಗನಿಂತೆಂದಂ: -

ಟಿ-೧೧೯. ಎಲೆ ಸುಮುಖಿ, ಕಪ್ಪೆಯಂ ಪಿಡಿವ ಕಾಲವಂ ನಾನಲಿಯೆನೆ ?
 ವ್ರತಾನ್ನಮಂ ಬಯಸಿ ವಿಪ್ರಂ ಕೆಲಕಾಲಮಿದರ್ಧಂತೆ ಕಾಲವನಪೇಕ್ಷಿಸಿಹೆನು.

೧೨. ವಿಷ್ಣುತರ್ಮನ ಕಥೆ.

ಭುವನವಿಭೂಷಣಮೆನಿಸಿ |

ರ್ದ ವರ್ಧಮಾನಾಭಿಧಾನಪುರದೊಳ್ ವಿಲಸ ||

ಧ್ವವನದೊಳಪ್ಪಂ ವಿಪ್ರಂ |

ವಿವೇಕನಿಧಿ ವಿಷ್ಣುಕರ್ಮನೆಂಬೊಳ್ವೈಸರಿಂ || 395

[೫

ಅಂತಾತನ ವೆಂಡತಿ ದುರ್ಮತಿಯೆಂಬಳ್ ಕುಲಟೆ ಕಪಟಪಟುವ
ಪ್ಪುದಯಿಂ ಪರಪುರುಷರಲ್ಲಿಯೆ ಆಸಕ್ತೆಯಾಗಿಪ್ಪುದನಾಪಾರ್ವನವಳ
ಚೇಷ್ಟಾಭಾವದಿಂದಯಿತ್ತು, ನಿಶ್ಚೈಸುವೆನೆಂದೊಂದು ದಿವಸಂ ನೆರೆಯೂರೆ
ಪೋಗಿ ಬಂದವೆ ನೀಂ ಕರಂ ಬುದ್ಧಿವಂತೆಯಾಗಿರೆಂದು ಪೋಯಿಮಟ್ಟು
ಪೋಗುವನಂತೆ ಪೇಟಿ ಪೋಗಿ ಮಗುಟ್ಟುವೆಂದು ಆಕೆಯಂ ಪಂಚಿಸಿ
ಮನೆಯೊಳಡಂಗಿದಂ. ಅನ್ನೆಗಮವಳ್ ನೆರೆಮನೆಯ ಪಾದರಿಗನಂ
ಬರಿಸುವುದುಮವಂ ಬಂದಾಕೆಯನನೇಕಸ್ತೋತ್ರಪ್ರಕಾರದಿಂ ಬೈದು
ಬಡಿದುಮೆನಗಿನಿತು ದಿವಸವೇಕೆ ಬಯ್ಯನಟ್ಟಿದೆಯಿಲ್ಲೆಂದು ಮುಳ
ದೊಡಾಪಾಣ್ಣೆಯೆಂತೆಂದಳೆ:—

ಮುನಿಯದಿರು ನಲ್ಲ ನೀನಿಂ |

[೧೫

ತನಗೆಲೆ ಸಲೆ ಗಂಡನಪ್ಪ ಪಂಡಂ ನಿಜ್ಜಂ ||

ಮನೆಸನಿಗೊಂಡಿರೆ ಬರಿಸ |

ಲೈ ನಗಿಂಬಿಲ್ಲಾಗಿ ನಿನ್ನನಾಂ ನೆನೆದಿನಿಸುಂ || 396 .

ಮಯಿಗುತ್ತಂ ಚಿಂತಿಸುತುಂ |

ಬೆಟಿಗಾದಂತಿದೆನಲ್ಲ ದಾನೋಪಳೆ ಮೆ ||

[೨೧

ಯ್ಗೆರೆದಿದೆನಲ್ಲನೆಂದಡಿ |

ಗೆಡಗಿದಾರ್ಪಾಣ್ಣೆ ಪಾಣ್ಣನಂ ನಂಬಿಸಿದಳೆ || 397

ಟ—೧೭, ಮನೆಸನಿಗೊಂಡಿರೆ = ಮನೆಯ ಸವಾಪದಲ್ಲೇ ಇರಲು

ಅಂತು ಚಿತ್ತಂಬಡೆದನ್ನಾಣ್ಣನ ಕಣ್ಣೊಡೆವಂತುಪಾಯಮಂ ಚಿಂತಿಸಿ
 ದೆಯಪ್ಪೊಡೆ ನಮ್ಮ ಮನಂ ಬಂದಂದದಿಂದಂ ಕ್ರೇಡಿಸುವಮೆಂಬುದು
 ನಾಪಾಣ್ಣನೆಂದಂ:-ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ನಮ್ಮೂರ ಮುಂದಣ ಬಟ್ಟೆಯ ಬೆನಕಂ
 ಚಿಂತಿತಾರ್ಥಪ್ರದನೆಂಬರಲ್ಲಿಗೆ ನೀಲಂ ನಾಳ ಪೋಗಿ ಪೊಡೆವಟ್ಟು ಪರಕೆ
 ಯಂ ತೆಗೆದೆಯಪ್ಪೊಡೆ ನಿನ್ನ ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಮೆಂದು ಪೇಯ್ಯುದು
 ಮವಳಂತೆಗೆಯ್ವನೆಂಬುದುಮದೆಲ್ಲ ಮನಾಪಾರ್ವಂ ಕೇಳ್ದಂದೆ ಮೇಲವ್ವ
 ಯ್ದನಪ್ಪೊಡೆ ಪುಷ್ಕರನೆನ್ನಂ ಕೊಂದವನಾನೀಗಳ್ ಹೀನಸತ್ಯನಾಗಿರ್ಪೆ
 ನದಪ್ಪಿಂದೀನಾನುಮೊಂದುಪಾಯದಿಂ ಶಕ್ತಿಯಪ್ಪಂತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು
 ಬುಕ್ಕಿವರ್ಗ ತಕ್ಕುದಂ ಮಾಯ್ಪಿನೆಂದಾಗಳ ಪೋಗಿ ಚಿಂತಾಸಿದ್ಧಿವಿನಾ
 ಯಕನ ಪಿಂತ ಕುಳ್ಳಪ್ಪುದುಮಾಜೋಡೆ ನೇನಮೂಡಲೊಡಂ ವಿನಾ
 ಯಕನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗಂಧಾಕ್ಷತಭೂಪದೀಪಾದಿಗಳಂದರ್ಚಿಸಿ ತದ
 ನಂತರಂ,

[೧೨

(ರಥೋದ್ಧತೆ.)

ಕ್ಷೀರಸಾರಘೃತಪೂರಮಂಡಕಾ |
 ಧಾರಬಂಡಯುತಲಡ್ಡುಕಾವಳೀ ||
 ಪೂರಿಕಾದ್ಯಖಿಲಭಕ್ಷ್ಯರಾಶಿಯಿಂ |
 ಜಾರೆಯರ್ಚಿಸಿದಳಾಗಣೇಶನಂ ||398

ಪಟ್ಟದರಾಜಿಕುಂಬಿತಕಪೋಲಯುಗಂ ದ್ವಿರದಾನನಂ ಸುರ |
 ದ್ವಿಟ್ಟುರಘುಸ್ತರಪಿ, ಯಸುತಂ ಗಣನಾಥನಘೋಷವೇದನಾ ||
 ರುಟ್ಟಟಲಪ,ಣಾಶದಹನಂ ಘೋನಾಯಕಭೂಷಣಂ ಮರು | [೨೦
 ದ್ರಾಟ್ಟುಘುವಾಳಲಾಲಿತಪದಂ ನಮಗೀಗೆ ಮನೋರಥಂಗಳಂ|| 399

ನ|| ಎಂದು ತುತಿಯಿಸಿ ಪೊಡೆವಟ್ಟಿನ್ನ ಗಂಡನಂ ಕಣ್ಣೊಣದಂತು
 ಮಾಡಿದೊಡೆ ನಿನಗೆ ನಾಂ ಪೊನ್ನಪಟ್ಟಮಂ ಜೊಟ್ಟುಮನೀವೆನೆಂಬುದುಂ;
 ಪ್ರತಿಮೆಯ ಪೆರಿಗಿರ್ಪ ಪಾರ್ವನಂತಪ್ಪೊಡೆ ನಿನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ತಲೆಪೊಸಿ

ಮಿಯಾಲೆಹಿಂದು ಪಡ್ಡಸಾನ್ನ ಮನಿರ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿವಸಮಿಂಬಾಗಿಯುಣ
 ಲಿಕ್ಕಿದೆಯವೈಡೆಯಾತನ ಕಣ್ಣೊಡೆಗುಮೆಂಬುದುಂ; ಪಾಣ್ಣೆ ನಂಬಿ
 ದೈವಂ ಸನ್ನಿದಮಾಗಿದೆನ್ನೊಡನೆ ನುಡಿದುದಿನ್ನೆನಗೆನಂದು ಮನದೊಳ
 ಏರಿದು ಸಂತಸಂಬಡೆದು ಮನೆಗೆ ಪರಿತಂದು ನಾನಾವಿಧಭಕ್ತ್ಯಭೋಜ್ಯಂ
 ಗಳುಮನನೇಕಫಲಪತ್ರಾಕಂಗಳುಮಂ ಸುಸ್ವಾದುಗಳಪ್ಪಂತಟ್ಟು ಪಾ
 ವ್ನಂ ಬರಲತ್ಯಾದರದಿಂ ಕಾಲ್ಗೈಯಿ ಮೆಯ್ಯಂ ಕಯ್ಯಿನೊತ್ತಿ ಮಿಯಾ
 ಲೆಹಿಂದು ದಿವ್ಯಾಹಾರಂಗಳನುಣಲಿಕ್ಕಿ ಬಬ್ಬಿಕ್ಕಿಂತೆಂದಳ:- ಈಗಳ್ ಕೆಲ
 ವು ದಿವಸದಿಂದಿತ್ತ ನಿಮ್ಮೊಡಲ್ ಬಡವಾಗುತ್ತುಂ ಬಂದಪುದು; ಶರೀರಂ
 ಸಮಂತಿರ್ಪಿನಂ ಸಂತತವಿಂತೆ ಸ್ನಾನಭೋಜನಂಗೆಯ್ದು ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿರಿ
 ಮೆಂಬುದುಂ; ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮಂ ದುರ್ಮತಿಯ ಕೂರ್ಮೆಗೆ ಸಂತೋಷಂ
 ಬಟ್ಟುಮಂತೆಗೆಯ್ವಿನೆಂಬುದುಮಾಸ್ಥಿತಿಯೊಳ ನಿಜ್ಜನಿಜ್ಜಂ ಸ್ನಾನಭೋ
 ಜನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿದೊಂದುದಿವಸಂ ಪಾರ್ವನಾಪಾಣ್ಣಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯಂ
 ಪುಟ್ಟಸಲೆಂದು ಸವಿಾಪಕ್ಕೆ ಕರೆದಿಂತೆಂದಂ:-

[೧೩

ಪಟಲಂ ಕಣ್ಣೊಳ ಕವಿದುಂ |

ಗುಟಮಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಕಾಣೆನೆಂದೊಡೆ ಕುಲಟಾ ||

ಪಟು ರಾಗಿಸಿ ಮನದೊಳಗ|

ಕ್ರಟ ಮರ್ದಂ ಮಾಟ್ಟುಮುಸಿರದಿರಿದೆನೆ ಪಾರ್ವಂ || 400 [೧೩

ಅಂತೆಗೆಯ್ವಿನೆಂದುಸಿರದಿದುರ್ ಮತ್ತಂ ಕೆಲವು ದಿವಸಕ್ಕಾತಂ ತನ
 ಗಳವುಂ ಮನೋಬಲಮುಮಾಿಗೆ ಪಗೆಯಂ ಕೊಲಲ್ಬಗೆದುಮಿಾಗಳ
 ನಿಲನಪ್ಪುದಂ ಕಾಣೆನೆಂದಿರ್ಪುದುಮಾಪಾಣ್ಣೆ ನಂಬಿ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೊಳ್ಳಿದು
 ವಕ್ಕೊಂದು ವಿನಾಯಕಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಂ ಬೊಟ್ಟುಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಪೊಡಮ
 ಟ್ತು ವಂದಪೆನೆಂದಾನೆವದೊಳ ಪರಕೆಯಂ ವಿನಾಯಕಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂ
 ದು ಬಬ್ಬಿಕ್ಕಿ ಪಾಣ್ಣನಂ ಬರಿಸಿ ಪಾರ್ವನಿರ್ದಂತಿರ್ವರಂ ಬಡಗೊಂಡು

ನಡುವಿರುಳವರ್ ನಾಟಕಂನಲಿದು ಮಹಿಡೊಲಿಗಿದರ್ ಸಮಯದೊಳಾ
ಪಾಣ್ಯನಂ ಕೊಂದು ತನ್ನ ಬಗೆಯುಮಂ ಬಗೆದಂತೆ ತೀರ್ಚಿದಂ.

(೧೧ ನೆಯ ಕಥೆಯ ಶೀಷ.)

ವೆ || ಅಂತೆ ಆನುಮೆನ್ನ ಪಗೆಯುಮಂ ಬಗೆಯೊಳೆ ಸಾಧಿಸಲಿದರ್ಪೆಂ,
ನೀನುಸಿರದಿರೆಂದಾನಾಗಿಗೆ ನಾಗಂ ಪೆಲ್ಲು ಮತ್ತಂ ಮಂಡೂಕಂಗಳಂ
ಪೊತ್ತು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತೊಲಿಲುತ್ತುಮಿರೆ; ಜಲಪಾಲನೆಂದನೇಂ ಗಡ
ಭಾವಾ! ನೀನಿಂದು ಕರಂ ಮಂದಗಮನನೆಯಾದೆಯೆಂದೊಡೆ; ವೃದ್ಧೋ
ರಗನಿಂತೆಂದಂ:—ದೇವಾ! ನಾಂ ಪಲವು ದಿವಸಮಾಹಾರಂಬಡೆಯದೆ ನಡೆ
ಯಲಾತರ್ಪೆನಿಲ್ಲೆಂಬುದುಮಂತಪೊಡಂ ನಿನ್ನ ಪಸಿವು ಕೆಟ್ಟು ಬಲಮು
ಪ್ಪನ್ನೆವರಂ ಕಿಱುಗವೈಗಳಂ ತಿನ್ನುತಿರೆನೆ; ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮಂತೆಗೆಯ್ವ
ನೆಂದು ದಿವಸಗತಿಯಿಂ ಕಿಱುಗವೈಗಳೆಲ್ಲಮುಮಂ ಬಹಿದಾಗಿ ಮಾಡಿ
ತನಗೆ ಸತ್ತ್ವಂ ಸಮನಿಸಿ ಪಿರಿಯಕವೈಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಗತಿಗೆಟ್ಟುವನೆಲ್ಲಮು
ನೊಟ್ಟನೆ ಮಾಡಿ ಬಹಿಕ್ಕೆ ಜಲಪಾಲನುಮಂ ತಿಂದುದು. [೧೨

ಅದಹಿಂ,

ಶ್ಲೋ || .. ಸ್ಯಂಧೇನಾಪಿ ವಡೇಚ್ಛತುಂ ಕಾರ್ಯಸಾಧನತುಮ್ಹಿಮಾ |

ವಹತಾ ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ವಣಾ ಮಂಡೂಕೋ ವಿನಿಮಾತಿತಃ || ” ೨೦೦

ಎಂಬ ಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮನಹಿಡೆನಪ್ಪುದಹಿಂ ರಿಪುವನುಪಾಯ
ದೊಳೆ ಕಿಡಿಸುವೆನೆಂದುಮವಂದಿರೇನೆಂದೊಡಂ ಸೈರಿಸಿಯವರ ಮನಕ್ಕೆ
ವಿಶ್ವಾಸಂ ಪುಟ್ಟುವಂತೆ ನಡೆದು ಸ್ವಾರ್ಥಮಂ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆಂ.

ಎಂತುಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಿಂತೆಂಬುದಲ್ಲೆ:—

[೨೦

ಶ್ಲೋ || .. ಕಸ್ತೃರ್ಹತಾಸ್ತು ರಿವಪೋ ನ ಹತಾ ಭವಂತಿ |

ಸ)ಕ್ಷಾಹತಾಸ್ತು ರಿವಸಃ ಪ)ಹತಾ ಭವಂತಿ ||

ಕಸ್ತಂ ನಿಹಂತಿ ಪುರಃಪಸ್ಯ ಕರೀರಮೇಕಂ |

ಪ್ರಕ್ಷಾ ಕಾಲಂ ನಹವಿಲಂ ಸಹಸಾ ನಿಹಂತಿ || ” ೨೦೧

[ಟೀಕಾ-ಕೈದಾಗೇಂ ಗಾಯನದೊಡರ ವರಲಯೇವ್ವರ ; ಪುರುಷಬುದ್ಧಿ ಹತರ/ಕಟ್ಟ
ವರಾಗಳೇ; ಅದಹೆಗೆಂದೊಡೆ-ಕಸ್ತು ವ್ರಿಯಂಬುದು ಪುರುಷನ ಶರೀರವೊಂದನೆ ಕಿಡಿಸುವವನು,
ಪ್ರಜ್ಞೆಯೆಂಬುದು ಹಗೆಗಳಂ ವಂಶಸಹಿತಂ ಕಿಡಿಸುವುದು.]

ಎಂಬುದು ; ಮತ್ತೊಂ,

ಶ್ಲೋ || " ಏಕಂ ನಿಹನ್ಯಾತ್ ಸಂದೇಹಃ ಕಾಂಡೋ ಮುಕ್ತೋ ಧನುಷ್ಠತಾ |
ಬುದ್ಧಿ ಬರ್ಹದಿ ಮಹಾಂ ದೃಷ್ಟಾ ಹನ್ಯಾದ್ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಸರಾಜಕಂ || "೨೦೦

[ಟೀಕಾ-ಬಿಲ್ವಾಣನೆಜ್ಜೆಂಬು ಬರ್ಹವ ಕೊಲ್ವುದೋ ಕೊಲ್ವುದೋ ಸಂದೇಹವು ;
ಬುದ್ಧಿ ವಂತರ ಮಂತ್ರವು ಅರಸುಸಹಿತವಾಗಿದರ್ ರಾಜ್ಯವನೆ ಕಿಡಿಸುವುದು.]

† * * * *

|| ಗದ್ಯಂ ||

ಇದು ವಿನಮದಮರಾಜನೌಳಿವಾಣೀಕೃಮರೀಚಿಮಂಜರೀಪುಂಜರಂಜಿತ

ಭಗವದ್ಭವಾನೀವಲ್ಲಭಚರಣಸರಸಿರುಹಪಟ್ಟರಣಂ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹ ವಿರಚಿತಮಷ್ಟ

ಪಂಚತಂತ್ರದೊಳೆ

ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಕರಣವರ್ಣನಂ

ಶ್ಲೋಕೈಶ್ಚತೀಯಂ ತಂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ ಶ್ಲೋಕೈಃ

† ಇಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಪಾಠವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ವಂಚನಾ ಪುಕರಣಂ

ಚತುರ್ಥತಂತ್ರಂ.

ಶ್ರೀಯಂ ನಿರಂತರಂ ತನ |

ಗಾಯತ್ರಂಗೆಯ್ಯ ಸೃಪತಿ ಪರಕೃತವಿವಿಧಾ ||

ಪಾಯಂಗಳ್ಳೊಳಗಾಗದೆ |

[೨]

ಮಾಯಾತ್ಮಕನಂತೆ ವಂಚಿಪುದು ನಿಪುಣತೆಯಿಂ || 401

ಅದುಕಾರಣದಿಂ ನಯಕೋ |

ವಿದನಸಮಂ ದುರ್ಗಸಿಂಹವಿಭು ವಿರಚಿಸಿದಂ ||

ಮದರಹಿತಂ ಗುಣವಿಹಿತಂ |

ಮುದದಿಂ ವಂಚನೆಯ ತಂತ್ರನುಂ ಸೃಪಹಿತನುಂ || 402 [೧೦

ಅದಿಂತೆನೆ:—

ಶ್ಲೋ || " ಪ್ರಾಪ್ತಮರ್ಥಂ ತು ಯೋ ವೋಹಾಧಾನೀತಂ ಪ್ರತಿಮಂಚತಿ |

ಸತತಂ ವಂಚ್ಯತೇ ಮೂಢೋ ಜಲಜಃ ಕಪಿನಾ ಯಥಾ || " ೨೦೩

[ಟೀಕು—ಅವನಾನೊರ್ವಂ ಆದಂಥ ಅರ್ಥವನುಂಯದೆ ಬಿಟ್ಟುಹನೊ, ಅವನೆಲ್ಲರಿಂದಂ ವಂಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬ್ಬಡುವನು; ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ—ನೊಸಳೆಯನು ಕಪಿ ವಂಚಿಸಿದ ಹಾಂಗೆ.]

ಅಕಥಾಪ್ರವಂಚಮೆಂತೆಂದೊಡೆ—

[೧೬

ಮೊಸಳೆಯಂ ಕಪಿ ವಂಚಿಸಿದ ಕಥೆ.

ತಿಲಕಾಶೋಕತಮಾಲಕೇಸರಕಪಿತಾಶ್ವತ್ಥಪುನ್ನಾಗಭೃಂ |

ಗಲವಂಗಾರ್ಜುನಭೂರ್ಜಜಂಬುಬದಿರಿಹಿಂತಾಲಜಂಬೀರಮಂ ||

ಜಲಕಾಂಜೀರಕರಂಜನಿಂಬವಟೆರಂಭಾಚೂತನಾರಂಗಳಂ |

ಕುಲದಿಂ ರಮ್ಯಮೆನಿಪ್ಪ ರಮ್ಯವನಬೊಳ ನಾನಾಫಲಾಕೀರ್ಣದೊಳ್ ||

ಮದರಹಿತನನಿಹಿತವಿತಾ |

[೧೭

ಮದಧೂಳಿಪಯೋದನಿಪುಣ(?)ನಗಧರರಾಜ್ಯಾ ||

ಸ್ತದದೋಳ ಸುಖದಿಂದಿರ್ಪಂ |

ಮುದಿತಮನಂ ಕೃಷ್ಣವದನನೆಂಬ ಕಪೀಂದ್ರಂ || 404

ಅಖನದುತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗದೊಳೊಂದು ವನಮುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ,

ಸಕಲಕಪಿಸಮಿತಿವೆರಸಹಿ |

ತಕುಲಾಚಲಚಕ್ರಚಾರದಂಭೋಳ ಜಗ ||

[೫]

ತ್ಪ್ರಕಟೋದ್ಯನ್ತಹಿಮನೆನಿಸು |

ವ ಕಕುಬ್ಧಲಿಯೆನಿಪ ವೆಸರ ಬಲಿಮುಖನಿರ್ಪಂ || 405

ವ|| ಅಂತಾಮರ್ಕಟಂಗಳೆರಡರ್ಕಂ ಏಕದ್ರವ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂ ಬದ
ವೈರಂ ಬಳಿದು, ಕಕುಬ್ಧಲಿ ಮೇಲೆ ಬರೆ, ಕದನಕ್ಕೆಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣವದನನೊ
ವನದ ಪಂಬಲಂ ಬಿಸುಟು ತನ್ನ ಯೂಧಮುಮಂ ಮುಟ್ಟಿದು ತಾನನಾಥ
ನಾಗಿ ಪಾರಾವಾರಂಜೋಗಿ,

[೧೧]

ಸರಸಫಲಸ್ಫುರಿತೌದುಂ |

ಬರಮಂ ಶಾಖಾಶಿಖಾಗ್ರಚುಂಬಿತಹರಿದಂ ||

ಬರಮಂ ಪತ್ರಚ್ಛನ್ನಾ |

ಕರ್ಕಶ್ಮಿಯಂ ಮುದದಿನಾಕಪೀಂದ್ರಂ ಕಂಡಂ || 406

[೧೨]

ವ|| ಅಂತು ಕಂಡದನಾಶ್ರಯಿಸಿ ತತ್ಪಲಂಗಳನಮೃತೋಪಮಂಗಳನಾ
ರೋಗಿಸುತ್ತಂ ಸುಖದಿನಿದೋಂದು ದಿನಸಂ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಂ 1ಬ
ದುಂಕದ ಪಣ್ಣಂಭೋಧಿಮಧ್ಯದೊಳೆ ಬಿಲಿಯುವುದುಮಲ್ಲಿ ಪೊಣ್ಣಿದ
ಗಂಭೀರರವಮಂ ಕೇಳ್ದಾಚವಲಕಪಿ ತನಗದುವೆ ವಿನೋದವನಾಗೆ
ಮತ್ತಂ ಅತ್ತಿಯ ಪಣ್ಣಂನೀಡಾಡುತ್ತಿರ್ಪುದುಮಾಪಣ್ಣಂ ಕ, ಕಚ
ನೆಂಬುದೊಂದು 2 ವೊಸಳೆ ಪ್ರತಿದಿನಮೊಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲ ಕೆಲವಾನುಂ ದಿನ
ಕೈವೆರಡರ್ಕಂ ನೇಹವನಾಗೆಯಾನೆಗಲು ತನ್ನ ಮನೆಯಂ ಮುಟ್ಟಿದ
ಲ್ಲಿಯೆ ಸಂತಸಮಿರುತ್ತಿರೆ; ಅದಂ ತಾಂ ಮನದೆಗೊಂಡು ಸುಕಥೆಯಿಂ

೧-1. ಬದಿರ್ಪಂ. ಕ ||

2. ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವಾಚವಾಗಿತ್ತು.

ಬಳ ತನ್ನ ಗಂಡನಪ್ಪ ಕ್ರಕಚನಂ ಬರಿಸಿ ನೀನಿಂತಪ್ಪ ದುವ್ಯಸನ
ಮಂ ಕಲ್ತಿಯೆಂದು ಬಾರಿಸಿ ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಳು:—ತನಗೆ ವಾಸರವ್ಯಾ
ಧಿಯಾದುದಿದರ್ಕೆ ಕೋಡಗದೇರ್ಡೆಯಂ ತಂದೀಯಲ್ವೆಯ್ಯಮೆನಲಂ
ತೆಗೆಯ್ವಿನೆಂದು,

ಚಂಡಮಹಾಜೇನಂ ಕುಲ |

[೫]

ಮಂಡನನಂ ಸುತನನಿಯಲೊಡರಿಸಿದಂ ಭೂ ||

ಮಂಡಲಮೆಲ್ಲಂ ಚೇ! ಎನೆ |

ಪೆಂಡಿರ್ಗಾಸಕ್ತರಾದರೇನಂ ಮಾಡರ್ || 407

ವನಿತಾಜನಕ್ಕೆ ನೋಲ್ಪೊಡೆ |

ಜನದಪವಾದಮುಮನಾಪ್ತನಿವಹಮುಮಂ ಸ ||

[೧೦]

ಜ್ಜನದ ಗುರುಜನದ ಮುನಿಸುಮ |

ನಿನಿಸುಂ ಬಗೆವವನುಮೊಳನೆ ವಸುಧಾತಳದೊಳು || 408

ಅದಲಿಂದೆನೆಗೆ ಇದುವೆ ಕರ್ತವ್ಯಮೆಂದು ಬಂದತ್ತಿಯ ಮರದ
ಮೊದಲೊಳಪ್ಪುದಂ ಬಲೀಮುಖಂ ಕಂಡು ದರಹಸಿತವದನನಾಗಿ
ಬಂದು ಔದುಂಬರಫಲಂಗಳನದವಿ ಮುಂದಿಕ್ಕೆ ಬಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖಮಂ
ನೋಡಿ ನಿನ್ನನಿಂದು ಪಿರಿದು ಪೊಯ್ತಿ ಕಾಣದೆ ಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದೆನೆಲ್ಲಿಗೆ
ಪೋದೆಯೆನೆ; ಕ್ರಕಚನೆಂದಂ:—ನಿನ್ನ ಮಾಯ್ತಿ ಪರಮೋಪಕಾರಕ್ಕೆಂತು
ಪೊಯ್ತಿ ನಿತ್ತರಿಸುವೆನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ,

ಕಮಳಾಕರಸಾಭಾಗ್ಯಂ |

ನಮೇರುಮಂದಾರಪಾರಿಜಾತಾದಿಸುರ ||

[೨೦]

ದುಮಗಣರುಚಿರದಿನೆಸೆವುದು |

ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯದೊಳಗಿಪ್ಪುದಂತದ್ವೀಪಂ || 409

ಅದ್ವೀಪದೊಳು ರೂಪವತಿಯರಪ್ಪ ವಾಸರನಾರಿಯರಿವರ್ಗಂ
ತನಗಂ ಸಖಿತ್ವಮುಂಟಪ್ಪುದಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಲ್ ತನ್ನಂ ಕಾಣಲೊ

ಹಮಿದಿರಂ ಬಂದಿಂತಂದರಃ—ನಿನ್ನಂತಪ್ಪ ಸಹಾಯನಂ ಪಡೆದು ಪುರು
ವರಂ ಪಡೆಯದೆ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಂ ಖಾಲಬ್ರಹ್ಮ ಚಾರಿಯ ಜನ್ಮದಂತೆ ಶೂ
ನ್ಯಮಾಗಿ ಪೋದಪ್ಪುದೆಂದು ನೊಂದು ನುಡಿದರಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ, ಅ
ನೇಕವಿಭವಸಂಪನ್ನೆಯರುಂ ಜೆನ್ನೆಯರುಮಾಗಿರ್ಪರಂತುಮಲ್ಲದಾದ್ವೀ
ಪದ ಫಲಂಗಳೆಲ್ಲಂ ರಸಾಯನಂಗಳವಂ ತಿಂದವರ್ಗಾಗಳೆ ನೆರೆತೆರೆಯುಂ
ಪೋಗಿ ನವಯಾವನರಪ್ರದದಿಂ ದೀಗಳೆ ನಿನ್ನನೆನ್ನ ಬೆನ್ನನೇಜ್ಜಿ
ಕೊಂಡುಯ್ಯಿಂ ಕೇಳಾ; ಮತ್ತು ಮಂತದ್ವೀಪಕ್ಕುಯ್ದ ವಾನರಕುಮಾರಿ
ಯರೊಳ್ ಕೂಡಿ ಕೃತಾರ್ಥನಪ್ಪೆನದಿಂ ಬೇಗಂ ಬಂದೆನ್ನ ಬೆನ್ನನೇ
ಜ್ಜಿನಲೊಡಂ; ತಜ್ಜರದ್ವಾನರಂ ಹರ್ಷೋತ್ಕರ್ಷಚಿತ್ತನಾಗಿ ಆತ್ಮಗತ
ದೊಳಂತೆಂದಂ: —

[೧೦

ಪರಿಪಕ್ಷ್ಯಫಲಪ್ರಕರಂ |

ಜರೆಯಂ ಕಿಡಿಸುವುದು ವಾನರೀಸಂದೋಹಂ ||

ಪುರುಷರನೆ ಬಯಸುವುದು ಗಡ |

ಸರಾಗದಿಂ ಬಗೆವೊಡಿಸ್ಸವೇಂ ಸೈಪೊಳವೇ || 410

ಎಂದು ಕಪಿ ಕಾಮಾತುರನಾಗಿ ಮುಂತಪ್ಪಪಾಯಮನೊಂದುಮಂ
ಬಗೆಯದೆ,

[೧೬

ಮೊಸಳೆಯ ಬೆನ್ನನೇಜ್ಜಿ ಕಪಿ ವಾರಿಧಿಯೊಳ್ ನಡೆಯುತ್ತ ಮಲ್ಲಿ ಸಂ|
ಧಿಸಿ ಬಿಡದೊತ್ತಿ ಭೋರ್ಗರೆದು ತರ್ಪ ತರಂಗದ ಮೇಲೆ ಮೆಯ್ಯಗು||
ವಿಗಿಸಿ ಭರದಿಂ ಮನಂ ಬೆದಲಿ ಕಟ್ಟು [ಕಟಿಲ್ಲದು] ಕಕ್ಕಮಲ್ಲದೊಂ |
ದಿಸಕದಿನಾವನುಂ ಪರಮದುಃಖಮನೆಯ್ದೆ ಸೈತೆ ಪೋಕುಮೇ || 411

ವೆ|| ಆಂತಾವಾನರಂ ಕೇದಗೆಯನೇಜ್ಜಿದ ಕೋಡಗದಂತೆ ಗೂಡು
ಗೊಂಡು ಪಲ್ಲಂ ಗಿಡಿಗಿಲಿದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೊಸಳೆಗಂತರೀಪಮಿಲ್ಲಿಗಮಿ
ನ್ನೆನಿತು ದೂರಮುಂಟೆಂಬುದುಂ; ಶಿಂಶುಮಾರನೆಂದುದಾದ್ವೀಪಮಿಲ್ಲಿಗೆ

ಸಮೀಪಮಿಪುರ್ದಾಗಿಯುಮಿಗಳ್ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ವಾನರವ್ಯಾಧಿಯಾ
 ದುರ್ದರ್ಶ ಮರ್ಕಟಂಗಳದೇ ಮದ್ದೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿರದಂ ನಮಗೆ ಪಡೆ
 ಯಲ್ಬಾರದುದಲಿಂ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯನಾರೈದು ಬಲಿಕಂಠದ್ವೀರಪಕ್ಕೀಗ
 ಳ್ ಪೋಗಲಕ್ಕುಮೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿದುಂ; ಕೃಷ್ಣವದನನೀಪಾತಕನುಪಾಯ
 ಮಂ ಬಗೆದು ನಂಬಿಸಿ ತಂದನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ತಾಂ ನಂಚನೋಪಾಯ
 ಕುಶಲನಪ್ಪುದಲಿಂ ಮೊಸಳೆಗಿಂತೆಂದುದೆಲೆ ಗಾವಿಲಾ! "ಕೋಡಗದೇರ್
 ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲೆ." ಎಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಿದಂ ನೀಂ ಮುನ್ನ ಕೇಳಲ್ಪಿ
 ವುದಿಲ್ಲಕ್ಕುಮೆ, ಮೇಣ್ "ಹಿತ್ತಲ ಗಿಡು ಮದ್ದಲ್ಲ." ಎಂದೇಳದಂಗೆಯ್ಪಿ
 ಯಕ್ಕುಮದಲ್ಲದಿಂದೀಹದನನೆನಗಲ್ಲಿಯೆ ಪೇಟ್ಟಿಯಪ್ಪೊಡೆನ್ನೆದೆಯನಾ
 ಗಳೆ ಕೊಂಡುಬರ್ಪೆನಂತುಮಲ್ಲದೆನ್ನ ಪ್ರಾಣಮುಮರ್ಥಮುಮೆನ್ನೊಡ
 ವುಟ್ಟಿದಳಧ್ವಾನದವಸರಕ್ಕಿಲ್ಲವೊಡೆ ವಾಪ್ಪಿಯೇನೆಂದು ಮಹಾಪುಗ್ಗಲ್ಲ
 ದಾಪಧದಾನಮಂ ಕುಡುವುದುತ್ತಮಪಕ್ಕಮೆಂಬುದುಂಟು, ಎನ್ನ ತಂಗಿ
 ವ್ಯಾಧಿತೆ ಗಡಮದರ್ಕಾಪಧಮೆನ್ನಲ್ಲಿಯೆ ಉಂಟುಗಡಂತಪ್ಪ ಸೈಪು ಸ
 ಮನಿಸಿತ್ತದಲಿಂ ಮದ್ದಂ ಕೊಂಡು ಇರ್ದ ಪೋಪ್ಪಿದ್ಧಂ ತೀರಗಳೆ ಬಂ
 ದವೆ ಮಗುಳನೆ; ಕ್ರಕಚನಿಂತೆಂದಂ:- ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ "ಸುಷ್ಪದ್ಧರ್ಶನ
 ನೌಪಧಂ" ಎಂಬುದುಂಟು, ಈಗಳಾಕೆಯನಾರೈದು ಪೋಪಮೆಂದೊಡಿ
 ದಾವ ಬುದ್ಧಿ, ನೀಂ ಮದ್ದಂ ತರ್ಪೆಯೆಂಬಾನೆಯಿಂ ಜೀವಮಂ ಪಿಡಿ
 ದಿರ್ಪಳ್, ನೀಂ ಬಲಿದೆ ಬಂದುದನದಾಡಗಳೆ ಮುಟುಕಳಿಸಿ ಮನವಿ
 ಕ್ಕಿದಳಪ್ಪೊಡೆ ಬಲಿಶ್ಚಸಾಧ್ಯಮಕ್ಕುಂ. ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ, [೧೯

ಶ್ಲೋ || "ಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ತ್ರಿತಯಂ ಯೋಭಿವಾಂಛತಿ |

ರಕ್ತಪಾಣಿರ್ನಗಚ್ಛೇತ್ಸು ಗುರುಂ ನರಪತಿಂ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ||" -೦೮

[ಬೀಳು-ಆವನಾನೋರ್ವಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೆಂಬಿವೂೞಾ ನಿಶ್ಚೈಸುವನೋ
 ಆತಂ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿಗೆ ಅರಸಿನಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿಗೆ ಏವಾಗ್ಯಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಾಗದಾ.]

ಟ-೮, ಏಳಿದಂಗೆಯ್ = ನಿರಾಕರಿಸು. ೧೦, ಬಾಪ್ಪಿ = ಪ್ರಯೋಜನ.

ಎಂಬುದು ನೀತಿಯುಂಟು; ಸಾಧಾರಣಸಂಬಂಧಿಗಳಪ್ರರಲ್ಲಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರಿಯೆಂ ಪೋಗಲಾಗದೆಂಬರ್; ಅಂತುಮಲ್ಲದಾತುರೆಯಲ್ಲಿಗೊಪ್ಪದ ಮಿಲ್ಲದೆಂತು ಪೋಪುದು; ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ ಎನ್ನೊರ್ವನೆದೊ ಮರ್ದಿಂಗೆ ನೆಹಿಗುಂ ನೆಹಿಯದಿರ್ಕುಮದನೆಯಲ್ಪಾರದು; ಎನ್ನ ಪರಿಗ್ರಹಂ ವಾನರಂಗಳ್ ವಿಹಾರಿಸಲ್ ಪೋಗುತ್ತಂ ತಮ್ಮೆದೊಗಳನಲ್ಲಿಯೆ ಮಡಂ ಗಿ ಪೋಪುವು; ಅದೆಲ್ಲಮಂ ಕೊಂಡಿಗಳೆ ಮಗುಟ್ಟು ಬರ್ಪೆಂ, ಬೇಗಂ ಮಗುಹಿನೆ; ಶಿಂಶುಮಾರಂ ಮಾರುತವೇಗದಿಂ ಭೋರನೆ ಬಂದತ್ತಿಯ ಮರದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಸಾರಲೊಡಂ; ಶಾಖಾಚರನದಲಿ ಶಿಖರಮಂ ಮೆಟ್ಟಿ ಮರದ ತುದಿಗೊಂಬಿಗೆ ಪಾಯ್ತು ತೊಪ್ಪಿಲ್ಲೊಂಬನೇಹಿ ಪೆಹಿಗಂ ತೋಪಿಯೇಡಿಪಿಯಾಡುತ್ತಿಪುದುಮದಂ ಕ್ರಕಚಂ ಕಂಡು — ಏಂ ಗಡ ಭಾವಾ! ನೀನಿದೇಂ ನಿಂದಿಲ್ಲಿ ಟಿಪೋಡಗತನಂಗೆಯ್ತಾಡುತ್ತಿರ್ಪೆ; ಅತ್ತು ನಿನ್ನ ತಂಗಿಗವಸ್ಥೆ ಪಿರಿದು, ತಡೆಯದೆಬಂದು ನಿನ್ನೆದೊಯನಾಕೆಗೆ ಕೊಂಡು ಬಹಿಷ್ಕಾರಗಳೆ ನಿನ್ನನಂತದ್ವೀರ್ಪಕುಯ್ಯನಲ್ಲಿ ನೀನುವಾವಾ ನರಸ್ತ್ರೀಯರೊಡಗೂಡಿ ಬಹಿಷ್ಕೀಮಾರ್ಗದಿಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂತಾಡುತ್ತಿರು ಎನೆ; ಕೃಷ್ಣವದನಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ:—

[೧೫]

ಕೋಡಗದೇರ್ಡೆ ಮರ್ದೆಂದೆಲೆ |

ಟಿಪೋಡಗ ನೀನಿನಗೆ ಪೇಟ್ಟಿಯಾಗಳೆ ದೆನೆಗೆ ||

ಟಿಪ್ಪೋಡಿತ್ತೆನ್ನೆದೊಯುಂ ನೀಂ |

ಮಾಡ್ಯೆ ನಿನ್ನೆದೊಯನೆನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಮರ್ದಂ || 412 [೧೬]

ಎಂಬುದುಂ; ಜಲಚರನಿವನಿನಿತಪಿಪಿಪಿಗಳೆಗಳನಹಿದನಕ್ಕುಮಾದೊಡ ಮೇನಿನ್ನುಂ ನಂಬೆ ಸುಡಿಮನೋಪ್ಪಿನೆಂದು—ಭಾವಾ! ನಿನ್ನೆದೊ ಕೆಟ್ಟಿ ಹೇನಾಯ್ತು ನಿನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಪೆಹಿತು ಮರ್ದಂ ಮಾಡಲಕ್ಕುಮಲ್ಲದೀಗ ಳನ್ನ ಪ್ರಾಣಾಪ್ತನಪ್ಪ ನಿನ್ನಂ ನೋಡನೇಪ್ಪಿಂದುಮೆನ್ನ ಪೆಂಡತಿಯರು

ಮಾವಾಸರಿಯರುಂ ನಿನ್ನ ಬರವನೆ ಪಾರುತಿರ್ಪರಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಲ್ವೆಚ್ಚಿಯುಂ
ಬೇಗಂ ಬಾಯೆನೆ; ಬಲೀಮುಖನಿಂತೆಂದಂ:—

ಭವದೀಯಾನ್ಯತಮಂ ನಂ |

ಬಿ ವಿಪತ್ತಿಯನೆಯ್ವಿ ಬಚ್ಚಿನಿನ್ನಾಂ ಬರ್ಪಂ ||

ದವಿವೇಕವಿಕಳಜಂಬುಕ |

[೫]

ನ ವಚನಮಂ ನಂಬಿ ಸತ್ತ ಬೆಳ್ಳತ್ತೆಯವೋಲ್ ||413

ಎಂದ ಬಲೀಮುಖನ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು ಬೆಳ್ಳತ್ತೆಗೇನಾದುದೆನೆ—ವಾ
ಸರನಿಂತೆಂದಂ:—

ಶ್ಲೋ || “ಆಗತಶ್ಚ ಗತಶ್ಚೈವ ಯೋ ಗತ್ವಾ ಪುನರಾಗತಃ |

ಅಕರ್ಣಾಹ್ಯದಯೋ ಮೂರ್ಖಃ ಸ್ವಯಂ ತೇನ ಹತಃ ಖರಃ ||”೧೦೫

[ಟೀಕು—ಕರ್ಣಾಹ್ಯಪಯವಿಲ್ಲದ ಮೂರ್ಖನವುನುಡುನೊಂದು ಕತ್ತು ಬಂದು ಹೋ
ದಂತವುದು ಮತ್ತೆ ಬಂದು ತಾನೇ ಕೊಲಿಸಿಕೊಂಡಿತು.]

ಎಂಬ ಕಥೆಯುಂಟದೆಂತೆನೆ: —

[೧೩]

೧. ನರಿಯ ಮಾತಂ ನಂಬಿ ಸತ್ತ ಬೆಳ್ಳತ್ತೆಯ ಕಥೆ.)

ಅವಿರಳವಿಗಳತಮದಜಲ |

ಲವೋಗ್ರಕರಟೋಪಕರಟಮಥನಂ ಕಂಠೀ ||

ರವನಿರ್ಪುದು ನಾಮದಿನಮಿ |

ತವಿಕ್ರಮಂ ಜ್ವರಗತಕ್ರಮಂ ಗಿರಿತಟದೊಳ್ ||414

[೧೪]

ಅಂತಾಸಿಂಹಂ ಮದುಗುತ್ತಂಬಟ್ಟು ಗೊಂಕರ ಕಚ್ಚಿಯುಂ
ಬಯಸಿ ಬಾಯೊಪಿತು ತನಗನುಚರನಪ್ಪುದೊಂದು ನರಿಗೆ ಪೇಚ್ಚುದು
ಮಿದಾವಗಹನಮಿಗಳೆ ತರ್ಪೆನೆಂದಾನರಿ ಪೇಚ್ಚು ಪೋಗಿಯಗಸರ ಪೊ
ಲಿಯೊಳಾಡುತಿರ್ಪ ಕಚ್ಚಿಯುಂ ಕಂಡು ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾರ್ದು—ಭಾವಾ!
ನಿನ್ನೊಡಲ್ ಬಡವಾದುದೇಂ ಕಾರಣಮೆಂದೊಡೇನಂ ಪೇಚ್ಚಿನೀಯಸ
ಗನ್ನೂರ ಸೀರೆಯೆಲ್ಲ ಮನೆನ್ನ ಬೆನ್ನೊಳ್ಳೊಟ್ಟುಕೊಂಡುಮತ್ತಲಿತ್ತಲುಮಾ

ಟ-೧೯. ಗೊಂಕರ್ = (?)

ಹಾರಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಪೋಗಲೀಯನದಪ್ಪಿಂದೊಡಲುಂ ಬಡವಾದುದೆಂಬುದುಂ;
 ಆ ಜಂಬುಕನಿಂತೆಂದಂ:—ಎಲೆ ಸಾಪಕರ್ಮ, ನಿನಗಿನಿತು ದುಃಖಮು
 ಳ್ಳೊಡೆ ಮುನ್ನಮೆ ಎನಗಪ್ಪಿಡೆಯಿಲ್ಲ; ಎನ್ನ ತಂಗಿಯರಪ್ಪ ಗರ್ವಭೆ
 ಯರಿವರ್ ನಿನ್ನಂತೆ ಭಾರಾಕ್ರಾಂತೆಯಾಗಿದಳ್ಳ ಚಂತಿಸುತ್ತಿದೊಡ
 ವರನೊಡಗೊಂಡೆಯಿ ಎನ್ನಿರ್ಪ ಕಾಡಿನೊಳರಿಸೆ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿದರ್ ರಾಸ
 ಭೀವಿಲಾಸಿನಿಯರ್ ತನುಗೊರ್ವಪುರುಷನಂ ತರವೇಲ್ಪುಮೆಂದೆನ್ನಂ
 ತುತಿಸುತ್ತಿದರ್ಪರ್; ನಿನಗಂ ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕುಂ; ಜೀಗಂ ಬಾ
 ಯನಲೊಡಂ;

[೪

ರಾಗಿಸಿ ರಾಸಭನಿರದತಿ |

ವೇಗದಿನಾನರಿಯ ಪಿಂದುಪಿಂದನೆ ಬಂದಂ ||

ಮೇರಗಪ್ಪಪಾಯಮಂ ಕಡು |

ರಾಗಿಗಳೇಂ ಕಂಡರೊಳರೆ ಬೊಮಂಡಲದೊಳ್ || 415 |

ಅಂತು ಪೋಪುದುಮಾನರಿ ಹರಿಯಿದರ್ ಗುಹಾದ್ವಾರಮಂ ಗರ್ವ
 ಭೆಯರೊಳಗಿದರ್ ಪುಗನಲೊಡಂ; ಪುಗುವ ಕಟ್ಟಿಯಂ ಕಂಡು
 ಸಿಂಹಂ ಜವಂಗುಂದಿದ ಕಾರಣದಿಂ ಲಂಘನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಲಂಘಿಸಲಾಡಿದೆ
 ರಭಸಂಗೆಯ್ದೆ ಯ್ತುರ್ಪುದುಂ; ಕಟ್ಟಿ ಬೆರ್ಚುತ್ತು ಲಡುತಿರ್ಪುದಂ ಕಂಡು
 ಸೈಗಾಲಂಕರಂ ಮುಳಿದು ಸಿಂಹನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇಂ ಗಡೆ ಕಟ್ಟಿಯಂ ಮೊ
 ದಲಾಗಿ ಪಿಡಿಯಲಾರ್ತೆಯಿಲ್ಲ, ನೀನೆಂತು ಬರ್ವವೆಯೆಂದು ನುಡಿಯೆ; ಹರಿ
 ಕರಮೆ ಸಿಗ್ಗಾಗಿ ಗುಹೆಯಂ ಪೊಕ್ಕದಂ ಕೊಲ್ವುದಾವ ಗಹನಮೆಂದನವ
 ಧಾನದಿಂ ಪಾಯ್ ಕಾರಣದಿಂ ತಪ್ಪಿದುದು, ಇನ್ನದಂ ಕೊಂಡು ಬಾ;
 ಕಂಡಾಗಳೆ ಬಿಡಾಲನಿಲಿಯಂ ಕೊಲ್ವಂತತ್ರಮದೊಳೆ ಕೊಂದವೆನೆಂದೊ
 ಡೆ; ಮತ್ತೆ ನರಿ ಪರಿದಾಕಟ್ಟಿಯಂ ಕಂಡೇಂ ಭಾವ! ನೀಂ ಕಳ್ಳರಂ
 ಕಂಡ ಬೆಳ್ಳುಳಂತೆ ಬೆದಿಯೆನಗಂ ಪೇಲುದೆ ವೆಗಂ ನೋಡದೊಡ
 ಬಂದೆಯದೇಂ ಕಾರಣಮೆನೆ; ರಾಸಭನಿಂತೆಂದಂ;—ಆಗುಹೆಯನಾಂ

ಪುಗಲೊಡನೊಂದು ರೂಪು ಮೊಹಿತನು ಪರಿತಂದು ಮೇಲ್ವಾಯಲೊಡಂ ಭಯಂಬಟ್ಟು ಬಂದೆನೆನೆ; ಸ್ಯುಗಾಲನೆಂದಂ:- 'ಗಾಳುಗಳಪ್ಪು ಗರ್ವಭೆಯರ್ ವಿರೋಧಕಾಮಿಗಳಪ್ಪುದಹಿಂ ಕಾತರಿಸಿ ಮೇಲೆಮೇಲೆ ಬೀಲಿಲೊಡಂ ಬಂದೆ, ನಿನ್ನ ಗಂಡುತನದ ಪುರುಳಂ ಕಂಡೆನ್ನ ತಂಗಿಯರ್ ಕರುಳಂ ಪಿಡಿದು ನಗೆಯೊಳ್ ಪೊರಬುತ್ತಮಿದರ್, ನೀನಂಜಲ್ವೀಡ, ಬಂದವಹಿತೊಳ್ ಸುರತಸುಖವನನುಭವಿಸುತ್ತಮಿದರ್ವೆ, ಬಾಯೆಂಬುದುಮಾಕಟ್ಟಿ ಮಿಟ್ಟುವಿನ ಬೆನ್ನೊಳ್ ಪೋಪಂತೆ ನರಿಯ ಬೆನ್ನೊಳ್ ಪೋಗಿ,

ಸುರತಸುಖಕಾಂಕೆಯಿಂ ರಾ |

ಗರಸಾಂಧಂ ರಾಸಭಂ ಮಹಾದ್ರಿಗುಹಾಭ್ಯಂ || [೧೦

ತರಮಂ ಪೊಕ್ಕುದು ಮನ್ಮಥ |

ಶರಪರವಶನಪ್ಪ ದೇಹಿ ಪುಗದೆಡೆಯುಂಟೇ || 416

ಆಂತು ಪೊಕ್ಕುದನಾಸಿಂಹಂ ಪಾಯ್ತು ಗಂಟಲನೊಡೆಯೊತ್ತಿ ಕೊಂದು ತಿನಲಿದುರ್ದಂ ನರಿ ಕಂಡೀಬೂತುವಿದೆಲ್ಲಮಂ ತಾನೆ ತಿಂಗು ಮೆಂತೆಯಲಕ್ಕುಂ; ಬಲಿಕ್ಕೇಗೆಯ್ವನೀಗಳೆವಂಚಿಸಿಯೆನಗಪ್ಪನಿತಂ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳೆನೆಂದು ನಿಂಹದ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದು-ದೇವಾ, ನೀವೀಗಳೆ ಪಲವು ದೇವನಂ ದೇವತಾರಾಧನಂಗೆಯ್ದಿಲ್ಲಿಂದು ಇಷ್ಟದೇವತಾಸಮಾರಾಧನಂಗೆಯ್ದು ರಾಸಭಮಂ ವ್ಯಾಧಿನಿರ್ಹರಣಾರ್ಥಂ ದಿವ್ಯವಿಧಮೆಂದು ಬಗೆದಾರೊಗಿಸಿಮೆಂಬುದುಂ; ಮೃಗೇಂದ್ರನಂತಗೆಯ್ವಂ, ಆಂ ದೇವತಾನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದು ಬರ್ಪನ್ನೆವರಂ ನೀನಿದನೆಗಲದಿರೆಂಬುದುಂ; ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮೆಂದುಮಾಸಿಂಹಂ ಪೋಗಲೊಡಂ ಗರ್ವಭನೆರ್ಬೆಯುಮಂ ಕಿವಿಯುಮಂ ತಿಂದು ತುಡುಗುಣಿತೊಟ್ಟಿನಂತೆ ಬಾಯಂ ತೊಡೆದುಕೊಂಡು ತಾನಲ್ಲದಿಂತಿಪ್ಪುದುಮಾಮೃಗಾಧಿರಾಜಂ

ಬಂದು ಈಗದರ್ಭನೆದೆಯುಂ ಕಿವಿಯುಮೆಲ್ಲಿದುರ್ವನೆ; ಜಂಬುಕ
ನಿಂತೆಂದುದು: —

ಶ್ಲೋ || ೧೧ ಕುತೋರ್ಥಂ ಹೃದಯಂ ಕರ್ಣಃ ಕಾಮಾಂಧಸ್ಯ ವೃಗಾಧಿಪ |

ತದ್ಗ್ರಹಿಸಂತಿವ್ಯಾಪಿ ಯೋಯಂ ಮೌಖ್ಯಾದಿಹಾಗತಃ || ೧೧೬

[ಟೀಕಾ—ಕಾಮಾಂಧವೃಷಂಗೆ ಕಾರ್ಯಮೆಂಬುದಿಲ್ಲ, ಹೃದಯವೂ ಕಿವಿಯೂ
ಇಲ್ಲ ಅದಲ್ಲಂ ಮುನ್ನವೆ ಕಟ್ಟಡೆಯುಂ ಮತ್ತೆಯುಂ ಮೂರ್ಖತನದ ಬಂದುದು.]

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ ನಿಮಗೀಂ ಮೂರ್ಖತನವೆಡೆಗೊಂಡುಡಕ್ಕುಮ
ದಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯೊಳ್ ಮುನ್ನಂ ಬದುಂಕೆ ಪೋದುದು;
ಮತ್ತೆನ್ನ ಮಾತಂ ನಂಬಿ ಬಂದು ಸಾವುದಾವಕಾರಣಂ; ದೇವಾ! ನೀವಿ
ದಂ ವಿಚಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲಕ್ಕುಮೆಂದೊಡಾಸಿಂಹಮಿದು ಶರೀರಕ್ರಮಮಿಂ
ತುಟಿಯಕ್ಕುಮೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಸಿ ಸಂತೋಷಂಬಟ್ಟುದು. [೧೧

ಅನಾಜಿಗ್ರಹಿಸಿಯಂತಲ್ಲೆಂ; ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ

ಶ್ಲೋ || ೧೨ ಭರಾನ್ಯಮೃತಕಲ್ಪನಿ ತೃಪ್ತಿಂ ದಾಸ್ಯಂತಿ ಯನಿ ಮೇ |

ತಾನಿ ಭದ್ರ ನ ರೂಚಂತೆ ತವಾಪ್ಯದಾಂಬರಾಣಿ ಚ || ೧೧೭

[ಟೀಕಾ—ಅವುಣು ಕೆಲವಮೃತವಾನವದ್ವ ಪಳಂಗಳನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನಿವುಣು
ಇನ್ನಾ ಭಲಂಗಳ ನಿನಗೆ ಶೋಗಿಸುವಲ್ಲವು.]

ಎಂದು, ಭಾವಾ! ನೀಂ ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಯಿಮೆನೆ;
ಮೊಸಳ ಮುಸುವಿಂದಂ ವಂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮನಂಗೆಟ್ಟು ಪೋಪುದುಂ;
ವಾನರನಿಂತೆಂದಂ:—

ತನ್ನ ಬಗೆ ತೀರದನ್ನಂ |

[೧೦

ಮುನ್ನಮೆ ಡಾಂಭೀಕನಾಗಿ ನುಡಿದನ ಬಗೆಯುಂ ||

ಬಿನ್ನಣಮೇಂ ತಾನುಂ ಕಿಡು |

ಗುನ್ನಿರುತಂ ಮರುತನಿದುರ್ ಕಾಯೋಡಮೆಂದುಂ || 417

ಅದಹಿಂದೆ ನೃಪನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರನಿಪುಣಂ ತಾನಾರುಮಂ ನಂಬದಿ |
 ಪುರು ಮತ್ತಂ ಮಿಗೆ ನಂಬಿ ಮೈಮೆಡಿದು ಮೆಳ್ಳಟ್ಟುಂ ಭಯಂಬಿಟ್ಟುನಿ ||
 ಶ್ವಿದೊಡತ್ಯಂತಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಸಲೆ ಬೇಗಂ ವಂಚಿಸಲ್ ಬಲ್ಲನ |
 ಪುದು ನಾರಾಯಣನಂತನೇಕವಿಧದಿಂ ವಿದ್ವಜ್ಜನೈಕಾಶ್ರಯಂ ||418

|| ಗದ್ಯಂ ||

ಇದು ವಿನಮದಮರಂಜಮಾಳಿಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಜರೀಪುಂಜರಂಜಿತ

ಭಗವದ್ಭವಾನೀವಲ್ಲಭಚರಣಸರಸೀರುಹಪಟ್ಟರಣಂ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಂಘಿವಿಗ್ರಹಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಪಂಚತಂತ್ರದೊಳೆ

ವಂಚನಾ ಪ್ರಕರಣವರ್ಣನಂ.

—ೞಿೞಿ ಚತುರ್ಥಂ ಪ್ರಕರಣಂ ಸಮಾಪಂೞಿೞಿ—

ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯ ಪ್ರಕರಣಂ
ಪಂಚಮತಂತ್ರಂ

ಶ್ರೀವಲ್ಲಭನಾಗಿ ಸಮ |

ಸ್ತಾವನಿಯಂ ಕಾವ ಸೃಪತಿ ತನಗಿನಿಸಂ ನಾ ||

ನಾವಿಧನೀತಿಕ್ರಮಸಂ |

[೫]

ಭಾವನೆಯಿಂ ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಮಾಡ್ಪುದು ಪಲರಂ || 419

ಅದು ಕಾರಣದಿಂ,

ಮಿತ್ರಾಬ್ಜಿನೀಸರೋರುಹ |

ಮಿತ್ರಂ ವಿರಚಿಸಿದನಖಿಲಬುಧನಿಧಿ ಮನುಷಾ ||

ರಿತ್ರಂ ಗೌತಮಗೋತ್ರಪ |

[೧೦]

ವಿತ್ರಂ ವಿಭು ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯತಂತ್ರಮನಿಳೆಯೊಳೆ || 420

ಶ್ಲೋ || .. ಸಾಧನೋ ವಂಶಸಂಯೋಗಾದ್ಬುದ್ಧಿವಂಶ ಸ್ನಹೃಜ್ಜನಾಃ |

ಸಾಧಯಂತ್ಯಾಕು ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕಾಕಕೂರ್ಮಾವ್ಯಗಾಖುರತ || ೧೦೧

[ಟೀಕಾ—ಬುದ್ಧಿವಂಶಂಗಳವರ ಸಾಧನಗಳ ಸಂಸಕ್ತವನ ಮಾಡುವುದು; ಅವಹ ಗೆಂದೊಡೆ:—ಕಾಗೆ ಆಮೆ ಸಾರಗ ಇತಿಗಳ ಮಿತ್ರತ್ವವನೆಯ್ಪಿದಹಗೆ]

ಆಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮಂತನೇ: —

[೧೩]

ಕಾಗೆಯುಂ, ಆಮೆಯುಂ, ಸಾರಂಗಮುಂ, ಇಲಿಯುಂ.

ವ|| ಸಕಲಮುನೀಂದ್ರಬ್ರಹ್ಮಂದಾರಕವಂದ್ಯವಾನಲಚಾರುಚರಿತ ನುಮುದಂಚಿತಗೋತ್ರಾಚಲಚಕ್ರವಾಳಚಕ್ರವರ್ತಿವಿಂಧ್ಯಮಹೀಧರದ ಪೋರ್ದೇಕಹರನುಂ, ದೇವರಾಜಮಹಿಷೀವ್ಯಾಮೋಹನಹುಷಮಹೀ ವಲ್ಲಭಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಜ್ಯಮಹೀರುಹದಾವಾನಲನುಂ, ಜತರಾನಲಶಿಖಾ ಕಲಾಪಭಸ್ತೀಕೃತವಾತಾಪಿದಾನವಾಧೀಶ್ವರನುಂ, ಲೋಪಾಮುದ್ರಾ ವಿಲೋಚನಮಧುಕರಪರಿಪೀತಮನೋ ಹರವದನಾರವಿಂದಮಧುರಸ

ನುಂ, ಗಂಡೂಪೀಕೃತಲವಣಾಬ್ಧಿಜಲನುಮೆನಿವ್ಯಗಸ್ತ್ಯಮುನಿಗಾಶ್ರಯ
ಮಾಗಿದ್ ದಕ್ಷಿಣದಿಗ್ಭಾಗದೊಳ್

ಅರುಣಮಣಿಶ್ರೀರೂಚಿರಂ |

ಹಿರಣ್ಯಮಯಭದ್ರಲಕ್ಷಣಂ ದಕ್ಷಿಣದಿ ||

ಕ್ತುರುಣೀಕಾಂಚಿಗೆ ಕಾಂಚೀ |

[೫

ಪುರಿ ಮಣಿಯೆನಿಕುಂ ಮನೋಜ್ಞಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಂ ||421

ನ|| ಅಂತಾಪುರದ ಪೋಷಪೋಷಿಲಂ ಬಳಸಿ ಬೆಳದನೇಕಭೂರುಹಸಂ
ದೋಹದ ನಡುವದೊಂದು ದೇವಾಲಯಮುಂಟು. ಅದಹಿ ಗೋಪು
ರಾಂತರದೊಳ್ ಹಿರಣ್ಯರೋಮನೆಂಬ ಮೂಪಕಾಧೀಶ್ವರನಿರ್ಪಂ.
ಅದಹಿಪೊಳ್ ಮಿತ್ರತ್ವಮಾಗಿ ಚಿತ್ರಗ್ರೀವನೆಂಬ ಕಪೋತರಾಜಂ ನಿಜ
ಕಪೋತವ್ರಾತಸಮೇತಂ ಮೂಪಕಾಧಿರಾಜನಿರ್ಪ ಬಿಲದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ
ಬಂದದಹಿಪೊಳ್ ಮಾತನಾಡಿಯುಮಾಪ್ರದೇಶದೊಳಾಡಿಯುಂ ಪೋ
ಗುತ್ತಿಪುರದನೋರ್ವ ಶಬರಂ ಕಂಡುಮಾವಿಹಂಗಳಯಮಾಡುವೆಡೆ
ಯೊಳೆಲ್ಲಿಯುಂ ಬಲೆಯಂ ಪಾಸಿ ಬಲಿಹರಣಂಗೆಯ್ದಂತೆ ಕೂಪಿಂ
ಸೂಸಿ ಪೋಪುದುಮದೆಲ್ಲಮಂ ಲಭುಪತನಕನೆಂಬ ನಾಯಸಂ ಕಂಡು
ನಾನೀಚೋದ್ಯಮಂ ನೋಪಿಪ್ಪಿನೆಂದಾಮರದ ಮೇಲಿಪುರದುಮಲ್ಲಿಗೆ
ಚಿತ್ರಗ್ರೀವಂ ಸವರಿಗ್ರಹಂ ಬಂದು ಪರಪಿರ್ದ ಕೂಪಿಂ ಕಂಡೆಗಲೊ
ಡಮಾಬಲೆಯೊಳ್ ಕಪೋತಂಗಳಸಂಖ್ಯಾತಂ ಸಿಲ್ವಿ ತಲೆಯುಮನೊ
ಡಲುಮಂ ಬಡಿಬಡಿದು ಬಬಲುತಿಪುರದುಮವಹಿಪೊಳಗೆ ಚಿರಂತನನುಂ
ಬುದ್ಧಿವಂತನುಮಪ್ಪುದೊಂದು ಕಪೋತಂ ಪಕ್ಕಿ ಗಣಕ್ಕಿಂತೆಂದುದು:-

ಕಾಂತಾರಾಂತದೊಳತಿವಿಸ್ತೀರ್ಣಮುಮುತ್ಯುನ್ನತಮುಮತಿದೀ
ಘ್ರಪೃಥುಸ್ಕಂಧಮುಮಪ್ಪುದೊಂದು ಮಹಾನಟವಿಟಟಯೊಳನೇಕವಿ
ಹಗಕುಳಂಗಳಪುನು. ಅವಂ ಬರ್ವ ವ್ಯಾಧಂ ಕಂಡಾಮರನಂ ಬಲ
ವೆಂದು ನೋಡಿ,

ಈ ಮರಮೆನಗಲ್ಲಡರ್ವೊಡೆ |

ರಾಮಾನುಜರಂಗಮರಿದುಮುದ್ದಾ ಮುಮುಮೆಂ ||

ರಾಮಾನುಯಿಕಿರಾತನತಿ |

ವ್ಯಾಪೋಹಿತನಾಗಿ ಪೋಗದಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂದಂ ||422 [೪

ಅಂತು ನಿಂದಿರಪಕ್ಕಿಗಳನೆಂತುಂ ಪಿಡಿನೆನೆಂದೊಂದುಪಾಯಮುಂ ಬ
ಗೆದು ಯಷ್ಟಿಯ ಬೀಜಮುಂ ತಂದಾನುರದ ಮೊದಲೊಳ್ ಬಿತ್ತಿ ನೀರನೆ
ಯೆಂದು ಪೋಪುದುಂ; ಕೆಲವು ದಿವಸಕ್ಕಾಬಿತ್ತು ಪತತ್ತಿಗೋತುಕ್ಕಪಮ್ನು
ತ್ಯು ಮೂಡುವಂತೆ ಮೂಡುವುದುನಾವಿಹಂಗಸಮೂಹಕ್ಕೆಲ್ಲಂ ಕುಲ
ವೃದ್ಧಿಸುಂಬುದಿವೃದ್ಧನುಮಪ್ಪುದೊಂದು ವಿಹಂಗವಾಮೊಳೆಯೆಲ್ಲಮುಂ
ಕಂಡೆಂಡಜಂಗಳೆಲ್ಲಮಿಂತೆಂದುದು: — ಎಮ್ಮಜರಿಂತೊಟ್ಟೆಂದುವರವಿಾ
ಚೂಳದೊಳದೇವು; ಇದರಿ ಮೊದಲೊಳ್ ಪುಲ್ಲುಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಪುಟ್ಟ
ಯೆಯವು; ಈಮೊಳೆಗಳೆಂದೆನುಗಪಾಯಮಾಗದೆ ಪೋಗದು; ಉ
ಪೇಕ್ಷಿಸಿದಿರವೊಡೆ,

ವಾಕ್ಯಂ || "ನಬುಚ್ಚೇದ್ಯಮತಿಕ್ವಾಂತಂ ಪರಃನಾಪಿ ನ ಸಾಧ್ಯತೇ ||" ೨೦೯
ಎಂಬುದು ನೀತಿಯುಂಟದೆಯೆಂ

ಈಮೊಳೆ ಬೆಳದೊಡೆ ನನುಗ |

ಕ್ಷೇಮಕರಂ ಕರಮೆಯಕ್ಕುಮಿಾಗಳೆ ಕಳೆಯಿಂ ||

ನೀಮನೆ ವಿಹಗಸಮೂಹಮಿ |

ದೇವಾತೆಂದುಯಿದೆ ವೃದ್ಧವಿಹಗನ ಮಾತಂ ||423 [೧೯

ಅಂತವಜ್ಜೆಯಂ ಮಾಡಿ ಪಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲಮಿರೆ; ಕೆಲವು ದಿವಸಕ್ಕಾ
ಬಳ್ಳು ಬೆಳದು ಮರನನಡದು ತುದಿಗೊಂಬುವರಂ ನಿಮಿದು ಪರ್ವಿ
ಪರಿವೇಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿಪುದುಮಾವ್ಯಾಧಂ ಬಂದು ಬಳ್ಳಯಂ ಪಿಡಿದು
ಮರನನಡದು ತದ್ವುಟವಿಟಸಾಗ್ರದೊಳೆಲ್ಲಂ ಬಲೆಯಂ ಪಾಸಿ ಪೋದಂ

೪-೨೦೯. ಉಗುರಿಂದ ಚಿವುಟಲವುದಂ ಕೈವಾಯಿದೊಡೆ ಕೊಡಲಿಯಿಂ
ದೆಯುಂ ಕಡಿಯಲರಿದು.

ಇತ್ತಲಾದಿತ್ಯನಪರಗಿರಿಯನೆಯ್ದಲೊಡಂ ಪತತ್ರಿಗೋತ್ರಂಗಳೆಲ್ಲಂ
ಬಂದಲ್ಲಿ ಪಾಯ್ದು ಬಲೆಯೊಳ್ ಸಿಲ್ವಿ ತಲೆಯನೊಡಲುಮಂ ಬಡಿಬಡಿ
ದು ಬೇಸತ್ತು ವಾಣ್ಣು ಬಯ್ಯಕ್ಕೆ ವೃದ್ಧಪಕ್ಷಿಗಿಂತೆಂದುವು:— [೩

ಕೇಳಿಜ್ಜ ನಿನ್ನ ಮಾತಂ |

ಕೇಳದೆ ಕಡುಗಾಳುತನದೆ ಸಿಲ್ವಿದೆವೆನುಗೆಲಂ ||

ಬಾಯಿಲ್ಕುಪಾಯನುಳ್ಳೊಡೆ |

ಪೇಟೆಂ ನೀಮನೆ ಬಗೆಂದ್ರನಂದಿಂತೆಂದಂ ||424 [೩

ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ನೀಮೆಲ್ಲಮಸುವೋದಂತುಸಿರನೊಳದೆಗೆದು ಮಿಸು
ಕದಿಪ್ಪೆಂದುಮಾಬೇಡಂ ಬಂದು ಕಂಡಿವೆಲ್ಲಂ ಮುನ್ನವೆ ಸತ್ತುವೆಂದು
ಸಂತಸಂಬಟ್ಟು ಬಲೆಯಂ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಲಕ್ಕೀಡಾಡುವುದುಂ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಪಾ
ಯ್ದು ಪಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲಮನಿಕ್ಕುವನ್ನಂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಾರುಂ ಮಿಸುಕದಿಪ್ಪು
ದುಂ, ಬಯ್ಯಕ್ಕೆ ಪುಳಂದಂ ಮರಮನಿಲಿವವಸಕಮನಾನಹಿದು ಪದಿ
ರಿಕ್ಕಲೊಡಂ, ಪವನಜವದಿಂ ಗಗನಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಪೋಗಿಮೆವೆ; ವಿಹಂಗೆ
ಮಮೆಲ್ಲಮಂತೆಗೆಯ್ವಿವೆಂದಿಪ್ಪುದುಮವಂ ಬಂದು ಮರನನಡದೇರ್ಪಿ
ಮುನ್ನಮೆ ಸತ್ತಂತಿರ್ಪ ಪಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಕಂಡು ಬೆಕ್ಕಸಂಬಟ್ಟೆಲ್ಲಂ
ಸತ್ತು ಪೋದುವೆಂದು ಬಲೆಯಂ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಲಕ್ಕೀಡಾಡಲಾಪಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲಂ
ವೃದ್ಧವಿಹಂಗೆಂ ಪೇಟಿ ಬುದ್ಧಿಯೊಳನೆಗುಟ್ಟು ಬರ್ಬುಂಕಿದುವು.

ಅದಹಿಂ ನೀವುಮನ್ನ ಪೇಟಿಕ್ಕಿಗೈವಿರಪ್ಪೊಡೆ ನಾವೀಪಾಶಸಹಿ
ತಂ ಪೋಪುದೆ ಕಜ್ಜಮೆನೆ:— [೧೯

(ಮದನಸಾಯಕವೃತ್ತಂ.)

ಎನೆ ಕಪೋತಕುಲಮಾಗಳೆ ಮೇಲೆಗ |

ಣ್ಣನಿತುಮೊಮ್ಮೊದಲೆ ಪಾಪಿಲೊಡಂ ತೊ ||

ಟ್ಟನೆ ವನೇಚರಖಳಂ ಪರಿತಂದಾ |

ಯೈನೆಗಿದೊಂದತಿಕುತೂಪಳಮೆಂದಂ ||425

ಎಂದು ತನ್ನೊಡ್ಡಿದ ಬಲೆವೆರಸಂಬರದೊಳ್ ಪಾಪುವ ಕಪೋತವ್ರಾ
ತಮಂ ಕಿರಾತಂ ಕಂಡು ಕಿಹಿದಂತರಮವಡಿ ಬೆನ್ನೊಳ್ ಪರಿದು ಬಯ್ಯ
ಕ್ಕಂ ಚೆಂತಿಸಿ ನಿಂದು ತನ್ನೊಳಂತೆಂದಂ:—

[೫]

ಬರ್ವನೆ ಸತ್ತುರುಪಂ ಸಕ |

ಲೋವಿಯುಮಂ ಕಾವನೇಕಮುಖದಿಂದೆನೆ ಸಾ ||

ಸಿರ್ವರಿರದೇಕಮುಖದಿಂ |

ನಿರ್ವಹಿಪಂದವರ್ಗಸಾಧ್ಯಮಪ್ಪುದುಮುಂಟೇ ||426

ಎಂದು, ಮತ್ತಂ,

[೧೦]

(ದ್ರುತವಿಲಂಬಿತ ವೃತ್ತಂ.)

ಪಡೆಯೆ ಪೋದ ಬಡಸೂಳೆ ತನ್ನ ಕ |

ನ್ನಡಿಯುಮಂ ಕಿಡಿಸಿ ಬಂದಳೆಂಬ ನಾ ||

ಣ್ಣಡಿಯುಮಾಯ್ತಿನಗೆ ಪೋಯ್ತು ಪಾಶಮಾ |

ವೆತೆಯೊಳೆಯ್ದಿ ದವೆನೀಶಗಂಗಳಂ ||427

[೧೫]

ಎಂದು ಕಿರಾತಂ ಬೇಸತ್ತು ಬೆಚ್ಚನೆ ಸುಯ್ದು ಬಿದಿಯಂ ಬಯ್ದು
ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಮಗುಟ್ಟಿಂ.

ಅನ್ನೆಗವಾಕಪೋತಗಳನ್ನೆಲೆಯ್ಯಮೆನೆ; ಚಿತ್ರ್ರೀಪನಿತೆಂದಂ:—
ಎನ್ನ ಮಿತ್ರನಪ್ಪ ಮೂಷಕದಿಂದಲ್ಲದೀಪಾಶಬಂಧನಂ ಪರಿಪಡದು, ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಪೋಪಂ ಬನ್ನಿಮೆಂದು ಹಿರಣ್ಯರೋಮನಿದ್ವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಲದ್ವಾರ
ದೊಳ್ ನಿಂದು ತನ್ನ ಪೆಸರೊಳ್ ಕರೆಯಲೊಡಂ; ಮಿತ್ರನ ಸರಮನುಂ
ದುರಂ ಕೇಳ್ದು ಪರಿತಂದು ನೋಡಿ ಬಲೆಯೊಳ್ ಸಿಕ್ಕಿದನಂ ಕಂಡು—
ನಿನಗಿನಿತವತೆಯೇಕಾರಣದಿನಾದೆನೆ; ಕಪೋತಾಧೀಶನಿಂತೆಂದಂ:—

ನಿರುತಂ ನೀನಿದರ್ಲಿಗೆ |

ಬರೆ ಧರೆಯೊಳ್ ಕಲಸಿ ಪರೆದ ಕೂಟಂ ಕಂಡಾ ||

ನಿರದೆ ಬುಭುಕ್ಷಿತನಂ ಭೋಲ |

ಗರ್ವಯುತ್ತುಂ ಪಾಯ್ಡನಜಿಯೆ ಸಪರಿಗ್ರಹನೆಂ || 428

ಪೆಪಿಶೇಂ ಮುನಿ ವಿಪಯವಿಪ |

[೫

ಕೈಟಗಿಯೆ ಸಂಸಾರಪಾಶದೊಳ್ ಸಿಬ್ಬುವವೋಲ್ || -

ತೆಪಿನಜಿಯದಾನುಮಾಮಿಪ |

ಕೆಟಗಿ ಮಹಾಪಾಶಬಂಧದೊಳ್ ಸಿಲ್ವಿದೇಂ || 429

ಎನೆ; ಓರಣ್ಯರೋಮನಿಂತೆಂದಂ:- ನೀನಪ್ಪೊಡೆ ಕರಂ ಬುದ್ಧಿವಂ ತಂ. ಇಂತಪ್ಪ ಶಂಕಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೋಲಂಕನೆ ಪಾಯ್ಡ ಪೊಲ್ಲಗೆಯ್ಡೆಯೆನೆ; ಚಿತ್ರಗ್ರೀವನಿಂತೆಂದಂ:-

[೧೦

ಎಂತಪ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಂತನು |

ಮಂ ತತ್ಕ್ಷಣದಿಂ ಭವಾಂತರಾರ್ಜಿತಕರ್ಮಂ ||

ತಾಂ ತಡೆಯದೂಡದಿರದಿ |

ನ್ನಂತುಟೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಮಾವಜೀವಿಗಮೆಂತುಂ || 430

[೧೫

ಶ್ಲೋ || "ಯಸ್ಯ ಯದ್ಭವಿತವ್ಯಂ ಹಿ ತದ್ಭವತ್ಯೇವ ನಾಸ್ಯಥಾ |

ನಿ(ಯತೇ ತೇನ ರೂಗೇಣ ಸ್ವಯಂ ವಾ ತತ) ಗಚ್ಛತಿ || " ೪೦೦

[ಟೀಕಾ-ಆವನೋರ್ವಂಗಾವುದಾನೋರಹಂತಹುದಾ ಅದಾದಲ್ಲದ ಮೂಢಾ; ಅರಲ್ಲದೂಡೆ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತದಾದ್ಯಂತದಿಂ ಕಲ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿಗೆ ತಾನುಮಾದರೂ ಹೋತನು]

ಎಂಬುಕ್ತಿಯುಂಟು; ಆವೆ ಜೀವಕ್ಕೆಂ ಜನ್ಮಾಂತರಕರ್ಮಮೆ ಕಾರಣನಾಗಿ ಪುರುಷಂ ಸುಖದುಃಖಾನುಭವಕ್ಕೆ ಪೋಕುಂ; ಮತ್ತಂ ದೈವಮೆ ಕಾರಣನಾಗಿ ಪೋಕುಂ; ಇದುಂ ವಿಧಿವಿಹಿತಂ; ಆನೆಗೆಯ್ಯನೆಂದೊಡೆ ನೀನೆಂದುದೊಂದುಂ ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲೆಂದುದುರನಿಂತೆಂದುದು:-

ಶ್ಲೋ || .. ಗಜಭಾಜಂಗವಿಹಂಗಮುಖಂಧನಂ ಕದಿವಾಕರಯೋರ್ಗೌಪೀಡವಂ |

ಮತಿನುತಾಂ ಚ ವಿರೋಕ್ಯ ದರದ)ತಾಂ ವಿಧಿಶೋ ಬಲವಾನಿತಿ ವೇ ಪುತಿಃ ||”

[ಬೀಕಾ— ಆನೆ ಪ್ರಾವೃಪಕ್ತಿಗಳ್ಗೆ ಬಂಧನಮುಂ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾರ್ಗ ಗ್ರಹಣಮುಂ ಮಹಾಪುರುಷರ್ಗ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮುಂ ಇವು ವಿಧಿಶಂಕತವು; ಆದುಕಾರಣದಿಂ ವಿಧಿಯು ಬಲಾತ್ಯಂ.] [೫

ಎಂದಿಂತಾಮೂಷಕಂ ಸಂಭೂಷಿತಮಂ ಪೇಯ್ಯಿ ಬಲೈಕ್ಯದಬಿ ಪಾಶಮಂ ಕಡಿಯಲೋಡಹಿಸೆ; ಕಪೋತಾಧೀಶನೇನ್ವ ಪಾಶಮಂ ಬಲೈಕ್ಯೆ ಬಿಡಿಸು, ಮುನ್ನಂ ಪರಿಗ್ರಹದ ಪಾಶಮಂ ಮೋಕ್ಷಂಗೆಯ್ಯೆಂಬುದುಂ; ಹಿರಣ್ಯರೋಮನಿಂತೆಂದಂ:—

ಶ್ಲೋ || .. ಆಪತ್ಯಾಲೇ ಧನಂ ರಕ್ಷೆದ್ಧಾರಾ ರಕ್ಷೇಧ್ಧನೈರಬಿ | [೧೦
ಆಪ್ತಾನಂ ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷೇತ್ ದಾರೈರಬಿಧನೈರಬಿ ||” ೨೦೦

[ಬೀಕಾ— ಆಪತ್ಯಲಕ್ಕೆ ಧನಮಂ ರಕ್ಷಿಸುವುದು; ಆರ್ಥದಿಂದಂ ಪರಿಗ್ರಹಮಂ ರಕ್ಷಿಸುವುದು; ಪರಿಗ್ರಹದಿಂದಂ ಆರ್ಥದಿಂದಂ ತನ್ನ ಶತನೆ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಬುದು.]

ಎಂಬುದು ನಿರೀತಿಯುಂಟು. ನಿರೀನುಳ್ಳೊಡೆ ಪರಿಗ್ರಹಮಂ ಪಡೆದು ಕೊಳಲಕ್ಕುಂ; ಎನಲಾತಂಗೆ ಚಿತ್ರಗ್ರೀವನಿಂತೆಂದಂ:— [೧೫

ಪರಮಾರ್ಥಂ ನೃಪನಾಶ್ರಿತ |
ಭರಣಂ ತಾನೆನಿಪ ಲಕ್ಷಣದ ಗುಣದಿಂದಂ ||
ಪರಿಪೂರ್ಣನಪ್ಪುದಾಗದ |

ನರಸು ಕರಂ ವಿರಸಮುಪಿದ ಪೋರಸಂ ಪೋಲ್ಯುಂ || 431

ಅದಲ್ಲದೆಯಂ, [೨೦

ಶ್ಲೋ || .. ಅರ್ಥಿತಾ ವಿಭವಸ್ಯಾಗ್ನಿಃ ಸ್ವಾತಂತ್ರೈಮುಚಿತಜ್ಞತಾ |
ವಿತತ್ವಂಚಗುಣೋಪೇತಂ ಆಶ್ರಯಂತಿತ್ಯರಂ ಬುಧಃ ||” ೨೦೧

[ಬೀಕಾ— ಅರ್ಥತ್ವಂ, ಐಶ್ವರ್ಯಂ, ತ್ಯಾಗಂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರೈಂ ಉಚಿತಜ್ಞತೆ—ಈಗು ಗುಣಾಗಳಿಲ್ಲದರಸನಾಶ್ರಿಯವಾಗಿದು]

೧೦-1. ಲಕ್ಷಣಮೂನವು. ಕ ||

ಅದಲಿಂ ಪರಿಜನಕ್ಕೆಡೆಯಾದೊಡೆ ಪೊರೆವುದುಂ ಪಡೆದುದಂ ಪಚ್ಚು
 ಕುಡುವುದುಂ, ತೊಡರ್ಪಗೆ ಬಿಡಿಸುವುದುಂ, ಬಲ್ಲಿದರ್ಕೊಲೆ ಕಾವು
 ದುಂ, ದೋಷಕ್ಕೆ ಸೈರಿಸುವುದುಂ ಕ್ಲೇಶಮನವಿವುದುಂ ಮೊದಲಾಗಿ
 ಮತ್ತು ಮುತ್ತಮಗುಣಗಳೊಳವು; ಅದುಕಾರಣದಿಂದೀಯವಸ್ಥೆಯೊಳ್
 ನೀವಿದರ್ಪಂತೆನ್ನನೆ ಮುನ್ನಂ ಕಾದು ಕೊಂಡೆನಪ್ಪೊಡೆ ಕಷ್ಟನೆಯಪ್ಪೆಂ;
 ಅದೆಂತೆನೆ:—

[೬

ಪರಿಜನಜನಪದಭೃತಿ ಧ್ |

ಮರ್ಪಕ್ಷಣಂ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನಮೆಂಬಿದನಾತ್ಮಂ ||

ಭರಿಯಾಗಿ ಬಿಸುಟ ನರಪತಿ |

ಪರಿಹೃತಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷನೆಯಕ್ಕುಂ || 432 [೧೦

ಎಂಬುದುಂ; ಹಿರಣ್ಯರೋಮನಿಷ್ಠನ ಧೈರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ
 ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷಮನೀಗಲೆ ಮಾಯ್ಪಿನೆಂದಾಗಲೆ ಪೋಗಿ ತನ್ನ ಪರಿಜ
 ನಮನೆಲ್ಲಮುಂ ನೆರೆಪಿಕೊಂಡುಬಂದಾಪಾಶಮುಂ ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ ಕಡಿದು
 ಕಳೆಯಲೊಡಂ; ಚಿತ್ರಗ್ರೀವಂ ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನೆಂದು ಮಿತ್ರಂಗೆ ಪೊಡೆ
 ವಟ್ಟು ಪಾಶಮುಕ್ತನಾದ ಜೀವನಂತೂರ್ಧ್ವಗತಿಗೆ ಸಂದಂ. [೧೫

ಇತ್ತಂ ಹಿರಣ್ಯರೋಮನಾಪಕ್ಷಿಗಳಂ ಕಾದ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವೆನಿ
 ತಾದೊಡಂ ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ದುಷ್ಕೃತವನನುಭವಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಪೋಗದೆಂ
 ಬುದನವಿಪ್ರವಂತಧಃಪತನಮಪ್ಪ ಬಿಲನಂ ಪೊಕ್ಕುದು.

ಅಂತದಿಲ್ಲಮನಲ್ಲಿ ಮರಣ ಮೇಲಿರ್ವ ವಾಯಸಂ ಕಂಡು ವಿಸ್ತ
 ಯಂಬಟ್ಟಾತ್ಮಗತದೊಳಂತೆಂದಂ:—

ಶ್ಲೋ || “ ಆಧನಂ ಖಬಾ ಜೀವಧನಂ ಹೇನಾರ್ಥಧನಂ ಮಹಾಧನಂ ಧಾನ್ಯಂ |

ಆತಿಧನಮೇತತ್ಸಂದರವಿದ್ಯಾಕೀಲಂ ತಸಶ್ಚ ಮಿತ್ರಂ ಚ || ” ೨೨

[ಟೀಕಾ—ಜೀವಧನಂ ಧನವಲ್ಲ; ಸುವರ್ಣಮಾದ್ಯಭರಣಗಳರ್ಥಧನಂ; ಧಾನ್ಯಂ
 ಮಹಾಧನಂ; ಸುವಿದ್ಯೆ ಸುಖಲಂ ತಸಸ್ಸ ಮಿತ್ರತ್ಯನೇಂಬಿನಿ ಸರ್ವಧರ್ಮಧರ್ಮಗಳೆ.]

ಎಂಬೀನೀತಿವಿದರ ವಾತೇಕ ತಪ್ಪುಗುಂ; ಈಮೂವಕಂ ಕೇವ
ಲಂ ಜೀವವಾತ್ರಮಲ್ಲ; ಇದು ಮಹಾಪುರುಷನದಲಿಂದಾನುವಿವಾತ
ನೋಳೇತಪದಿಂ ಪ್ರೀತಿಯನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳೆನೆಂದಾತ್ಮಗತದೊಳ್ ಬಗೆ
ದು ಹಿರಣ್ಯರೋಮನಿದರ್ ಬಿಲದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೋಡಿ ಕರೆವ
ಕಾಗೆಯಂ ಕಂಡು—ನೀನಾರೆಂದು ಕೇಳಲ್, ಕಾಗೆ ಪೇರಿಯುಂ:— [೫

ಮಿತ್ರವ್ಯಸನತ್ರಾಣಪ |

ವಿತ್ರೀಕೃತಗಾತ್ರನಪ್ಪ ನಿನ್ನಂ ಕಂಡಾ ||

ಮಿತ್ರವಿಹೀನನೀಗಲ್ |

ಮಿತ್ರತ್ವಕ್ಕಾಸೆವಟ್ಟು ಬಂದೆಂ ನಿನ್ನೊಳ್ || 433

ಎಂಬುದುಂ; ಮೂವಕನಿಂತೆಂದುದು:—ನೀಂ ಧ್ವಾಂಕ್ಷನೆಯಪ್ಪುದ
ಲಿಂದತ್ಯಂತಮಾಂಸಭಕ್ಷಣಕಾಂಕ್ಷಿತನುಂ ಸ್ವಭಾವಚಪಲನುಮಾಗಿ
ವೇಯದಾಕಾರಣದಿಂ ಮಿತ್ರಪಾತ್ರಗುಣಸಮೇತನಲ್ಲನೆ; ಲಘುಪತನ
ಕನೆಂದಂ: — ಇಂತವೊಡೆ ಮಿತ್ರಗುಣಗಳೆನ್ನವು ಸತ್ಪಾತ್ರವೆನ್ನವೆಂಬು
ದುಂ; ಹಿರಣ್ಯರೋಮನಿಂತೆಂದಂ: — [೬

ಶ್ಲೋ || " ಸ್ವಚ್ಛತಾ ತ್ಯಗಿತಾ ಶೌರ್ಯಂ ಸಮಾನಮುಖದುಃಖಿತಾ |

ಅನುರಾಗಶ್ಚ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಶೌಚಂ ಸುಹೃದ್ಗುಣಃ || " ೨೦೩

[ಬ್ರಹ್ಮ—ಸ್ವಚ್ಛತನಂ, ತ್ಯಾಗಂ, ಶೌರ್ಯಂ, ಸಮಾನವಹ ಸುಖದುಃಖಂ, ಸ್ನೇ
ಹಂ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಂ, ಸತ್ಯಂ, ಶೌಚಮೆಂಬಿವು ಮಿತ್ರಗುಣಗಳೆ.]

ಮತ್ತಂ,

[೧೯

ಶ್ಲೋ || " ಲಂ ಮಹಾನುರಾಗಶ್ಚ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಂ ವಿಶ್ರಲಕ್ಷಣಂ |

ಯಸ್ಮಿನ್ನೇತದ್ಧಿತಂ ಮಿತ್ರಂ ತತ್ರಾತ್ಮಾನಂ ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ || " ೨೦೪

[ಬ್ರಹ್ಮ—ಲಂ ಮಹಾನೈಹಂ ಇವು ವೊದಲಾದ ವಿಶ್ರಲಕ್ಷಣಗಳಾವನಲ್ಲಿ
ಛೇದನಂ, ಅವಿತ್ರನಲ್ಲಿ ತಾನಿಹದು.]

ಅವಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಕುಲಜಂ ಸತ್ಪ್ರಾಧ್ಯಂ ನಿ |

ಶ್ವಲವಚನಭಿಮಾನಿ ಗುಣ ತಿತಿಕ್ಷಾನ್ವಿತನಿ ||

ಮೃಗಲಚರಿತನರಡನಪಿಯಂ |

ಬಲಯುತನಪ್ರವೃಳ್ಳನೆನಿಪನಪ್ಪುದು ಕೆಳೆಯಂ || 134 [೪

ಎಂದಿಂತು ಪೂರ್ವೋಕ್ತಲಕ್ಷಣಗಳನುಂದುರಂ ಪೇಟ್ಟಿದುಂ ;
ವಕ್ರಾಕ್ಷನಿಂತೆಂದಂ:- ನೀನೆಂದಂತೆ ನಾಂ ಕಾಕಕುಲಪ್ರಸೂತನಾಗಿಯುಮೆ
ಜ್ಞಾನಕರ್ಮದೊಳ್ ನಡೆವನಲ್ಲಮದಪೊಂದೆನ್ನ ಮಿತ್ರತ್ವಮಂ ಕೈಕೊ
ಳ್ವುದುಚಿತಮದೆಂದೊಡೆ, ಕೇಳೆಂದು ಲಘುಪತನಕಂ ಪೇಟ್ಟುಂ:-

ಶ್ಲೋ || ೧. ಕರ್ತವ್ಯನಿ ಜ ವಿತಾಂಜಿ ದುರ್ಬಲನಿ ಬಲಾನಿ ವಾ |

ಹಸ್ಯಯೂಧಂ ವನೇಬಧ್ಧಂ ಮೂಷಕೈಶ್ಚ ವಿಶುಚ್ಯತೇ || ೨೦೬ [೧೦

[ಟೀಕ:- ಬಲಹೀನನಾಗಲಿ ಬಲವಂತನಾಗಲಿ ಮಿತ್ರನೇ ಹೇಳು ಆದಹೆಗೆಂದೊಡೆ:-
ವನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರ್ಗನನುನಿಲಿ ಬಿಟ್ಟಹಗೆ.]

ಎಂಬಕಥೆಯಂ ಕೇಳ್ದುಪ್ರವೃದ್ಧಿಲ್ಲಕ್ಕು ಮೆನೆ-ಮೂಷಕನದೆಂತೆನೆ-
ಲಘುಪತನಕಂ ಪೇಟ್ಟುಂ:- [೧೪

೧. ವನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದಿದ್ದಿದರ್ಗ ಆನೆಯಂ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿದ ಕಥೆ.

ಬಂದು ಕಾಲದೊಳ್ ಸಕಲಮುಖೀತಲದೊಳಕಾಲವೃಷ್ಟಿ ತಗುಳ್ಳು
ಅತಿಪ್ರಬಲಜಲಪ್ರಸಾಹಂ ಬೆಳ್ಳಂಗಡೆದು ಪರಿತರ್ಪ ಪೆರ್ಬಳ್ಳದೊಳ್
ಪಿರಿದಪ್ಪ ತೆಪ್ಪದ ಮೇಲೆ ತೇಂಕುತ್ತಂ ಪಲವಿಲಿಗಳೈರನು ಚೆಕ್ಕನೆ
ಬಲುದಲೆಯನೆಂಬ ಮೂಷಕಂ ಬರುತ್ತಿದರ್ಗ ವನಕರಿಗಳ್ ನೀರ್ಗೆ
ಬರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಯೂಧಾದಿಪಂಗಿಂತೆಂದುದು:- [೨೦

ವನಗಜಯೂಧಾಧೀಶ್ವರ |

ಪೊನಲೊಳ್ ಪರಿಕರಸಮೇತಮಾಂ ಪೋದವೆನಿಂ ||

ಬಿನೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಲಾಪೋಡೆ |

ನಿನಗಾನುಪಕರಿಸಲಾರ್ಪೆನೊಂದವಸರದೊಳ್ || 135

ಎಂದು ನುಡಿದ ಸರಮನಾಕರೀಂದ್ರಂ ಕೇಳು ಮೂಷಕಂಗಳೇ
 ಲೌದ ತಪ್ಪಮಂ ತಡಿಗೆ ಸಾರ್ಚಲೊಡಂ ಮೂಷಕರಾಜಂ ಗಜರಾಜಂಗೆ
 ಪೊಡೆವಟ್ಟು-ನಿನಗೇನಾನುಮಧ್ಯಾನಮಾದಾಗಳೆನ್ನಂ ನೆನೆಯೆಂದು ಪೇ
 ಯ್ದು ಪೋಪುದುಂ; ಕೆಲವು ದಿವಸಕ್ಕಾಗಜಂ ವಶಕ್ಕೆ ಕಂಭಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ
 ಕಟ್ಟುವಟ್ಟು ತನ್ನಂ ನೆನೆಯಲೊಡಂ; ಮೂಷಕಂ ನಿಜಪರಿವಾರಪರಿವೃ
 ತನಾಗಿ ಬಂದು ಗಜಯೂಧನಾಥನ ಬಂಧನಮೋಕ್ಷಮಪ್ಪಂತು ಪಾಶ
 ಮಂ ಕಡಿಕಂಡೆಗೆಯ್ದು ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಮಂ ಮಾಡಿ ಮಿತ್ರಗುಣಮಂ
 ಮೆಚಿದುದು. [V

ಅದುಕಾರಣದೆಂದಾನುಂ ನಿನಗೇನಾನುಮೊಂದವಸರದೊಳುಪಕ
 ರಿಸಲಾರ್ಪನೆನ್ನನವಜ್ಜೆಗೆಯ್ವುದುಚಿತಮಲ್ಲೆಂತುಂ ಸಮಸಪುರುಷಾ
 ರ್ಥಕ್ಕಲ್ಲಂ ಮಿತ್ರನುತ್ತರಸಾಧಕನದಜ್ಜಿಂದೆನಗೆ ಮಿತ್ರತ್ವಮನಿತ್ತೊಡ
 ಲ್ಲದೆ ಪೋಗೆನೆಂದು ಕಾಗೆ ಕಟ್ಟಾಯಮಂ ನುಡಿಯೆ ಕೇಳು ಹಿರಣ್ಯ
 ರೋಮನಿನಿತೆಂದಂ:-ನೀನಿನಿತು ಪರಿಚ್ಛೇದಂಗೆಯ್ದಿರೆಯುಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿ
 ಸೆಯುಂ ಮಿತ್ರತ್ವಮನೀಯಲ್ವೇಡಿ ದೊಡಮಿನ್ನೆನ್ನ ಕೆಳೆಯುಂ ನನ್ನ ಪಗೆ
 ಯುಂ ನಿನ್ನದಾಗಿಯೆ ನೆಗುಟ್ಟೇಟ್ಟುಮೆನೆ; ವಾಯಸನಿದಲ್ಲು ನೀನೇನಂ
 ವೇಯ್ದೊಡಮದೆನಗೆ ಗುರುವಜನಮಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡು ನಡೆವೆನೆನಲೊ
 ಡಂ; ಹಿರಣ್ಯರೋಮಂ ಬಿಲದಿಂ ಪೋಮಡಲೊಡಂ, ವಾಯಸಂ ರಾಗರ
 ಸಮಯನಾಗಿ ಪಣ್ಣಿಗಳಂ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಪೊಡೆಮಡಲೊಡಂ, ಉಂದು
 ರಂ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪರಸ್ಪರಮಿತ್ರಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯಲ್ಲಮಂ ನೆಚಿಯೆ
 ಮಾಡಿ ಓರಿದು ಪೊಟ್ಟು ಸಂಭಾವಣಂಗೆಯ್ದು ತದನಂತರಂ ತಂತಮ್ಮ
 ನಿವಾಸಂಗಳ್ಗೆ ಪೋಗಿ ಕೆಲವಾನುದಿವಸಕ್ಕೆ ಲಘುಪತನಕಂ ಹಿರಣ್ಯ
 ರೋಮನಿದರ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿಂತೆಂದುದು:-ಈಬನಂ ಲುಬ್ಧಕಜನಜನಿತೋ
 ಪದ್ರವನಾಯಿ ನಿಲ್ಲಿರಲಾರದು; ನದೀತೀರದೊಳನೇಕಭೋಗವಾರು

ಫಲಬಹಳಮಪ್ಪ ತರುವರಂಗಲೊಳವು, ಆನದಿಯು ಮಡುವಿನೊಳ
 ಮಂಧರಕನೆಂಬ ಕೂರ್ಮನಿರ್ಪುಡದರ್ಕಮೆನಗಂ ಪಿರಿಮಂ ಮಿತ್ರ
 ತ್ವಮುಂಟಪ್ಪುದಹಿಂದಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದಪ್ಪನೆಂದೊಡೆ; ಮೂಷಕನಿಂತೆಂದು
 ದುಃ—ಕರಮೊಳ್ಳತ್ತು ಈಮರದ ಗೊರವನಡುವೆ(?) ಯೊಳಕಾರಣದಿಂದಿ
 ಳ್ಲಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿದರ್ಪನೆನ್ನಂ ನಿನ್ನ ಪೋಪ ತಾಣಕ್ಕುಯ್, ನೀನೇಕಾಕಿ
 ಯಾಗಿ ಪೋಪುದುಚಿತಮಲ್ಲ ಮದೆಂತನೆ: — ೬]

ಶ್ಲೋ|| ೧ || ಏಕಪುಂಸಾ ನ ಗಂತವ್ಯಂ ಅಹಿಂಸಾ ಕ.ಕ.ಕಾರಣಾತ್ |

ದಷ್ಟಸ್ವಂಜೇವಿತೇ ವಿಪ್ರಃ ಕರ್ಣಾಟಕೈಃ ಪ್ರಸಾದತಃ || ೧೦೬

[ಟೀಕಾ—ಬರ್ಪನೆ ಪುನಃಪನ್ನಲ್ಲಿಗುಂ ಹೋಗಲಾಗದು; ಅದೆಹಗಿಂದೊಡೆ—ಕಾಗೆಯು
 ಬಯಕೆಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಹಾವು ಕಟ್ಟಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪುರಳಿಯೇಡಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸಿ
 ದನು.]

ಎಂಬ ಕಥೆಯಂ ಕೇಳ್ದಹಿವುದಿಲ್ಲಕ್ಕುಮೆನೆ—ವಾಯಸನದೆಂತನೆ—
 ಹಿರಣ್ಯರೋಮಂ ಪೇಟ್ಟುಂ:— [೧೭]

೨. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನುಂ, ವಿದಿಯುಂ.

ನ|| ಚಂಪಾಪುರದೊಳೊರ್ವ ಪಾರ್ವಂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾನಿಮಿತ್ತಂ
 ಬರುತ್ತಿದ್ದೆಡೆಯೊಳ್ ಜಲವಿಕಳವಾಗಿದರ್ ಜಲಾಶಯದೊಳ್ ಶಿಶುಕು
 ಳರಂ ನೀರಂ ಪಡೆಯದೆ ಮಲುಮಲನೆ ಮುಗುತ್ತಿದ್ದುದಂ ಕಂಡು
 ಕುರುಣಿಸಿ ಗುಂಡಿಗೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕೊಂಡದನೆಲ್ಲಿಯುಂ ಬಿಡದೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ
 ತೀರ್ಥಂಗಳೆಲ್ಲನುಂ ಮಿಂದು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ಬರುತ್ತುಂ ಬಬಿಲ್ಲು
 ಅರಣ್ಯದೊಳತಿಶೀತಳಚ್ಚಾಯೋಪೇತಮಪ್ಪ ಮರದಡಿಯೊಳ್ ಪಟ್ಟು
 ಗುಂಡಿಗೆಯಂ ಕೆಲದೊಳಟ್ಟು ಮಹಿದೊಡಗಿದಂ. [೧೮]

ಆಮರದ ಮೇಲಿರ್ಪುದೊಂದು ವಾಯಸಂ ಕಂಡು ತದ್ವಿಟಪಿಕೋರ
 ಟರಕುಟೇರಾಂತರದೊಳಿರ್ಪುದೊಂದು ಸರ್ಪಂ ತನಗೆ ಮಿತ್ರನಪ್ಪ ಕಾ
 ರಣದಿನದವಿ ಸಮಾಪಕೈಯ್ಯೆಂದು—ಈಮರದೊಳ್ ಪಟ್ಟದರ್ ಪಾರ್ವನ
 ಕಣ್ಣಂ ಬಯಸಿದನೆಂಬುದುಮಿದಾವಗಹನಂ ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಯನೀಗಳೆ

ತೀರ್ತುನೆಂದು ಪಟ್ಟದರ್ ಪಾರ್ವನಂ ಪಿಡಿವುದುಂ; ವಿಷಪ್ರಭಾವದಿಂ
 ದಾಕುಣದೊಳಾತಂ ಗತಜೀವಿತನಾಗಲೊಡಂ; ಕಾಗೆ ರಾಗಿಪಿ ಬಂದು ಪಾ
 ವರ್ನ ಮೇಲೆ ಪಾಯ್ವುದುಂ; ಕರ್ಕಟಕಂ ಕಂಡು ಕಾಗೆಯಿನಕಾರಣ
 ಮಾಗೆ ತನ್ನಾಳ್ಗೆ ಮರಣವಾದುದನೊದೇಗೆಯ್ಯಲಮೆಯದೆ ಮ
 ಳುಗುತ್ತಿಪುದುಂ; ವಾಯಸಂ ಸ್ವಭಾವಚಪಲನಪ್ಪುದೊಂ ಕೆಲದೊ
 ಳದರ್ ಗುಂಡಿಗೆಯ ನೀರಂ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಮುಸುಡಂ ನೀಡುವುದುಂ; ಪಗೆ
 ದೊರೆಕೊಂಡುದೆಂದವು ಗಂಟಲಂ ಪಿಡಿದು ಬಿಡದಿಪುದುಂ; ಕಾಗೆ
 ಪೋಗಲ್ ಪಡೆಯದೆ ಕೂಗಿಡುವುದುಮಾಸರಮನುರಗಂಕೇಳ್ಳು ಕಾಗೆ
 ಯಕಂಠಮಂ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದರ್ ಕರ್ಕಟಮಂ ಕಂಡಿದೇನೆಂದು ಬೆಸ
 ಗೊಳ್ಳುದುಂ; ಕರ್ಕಟಂತೆಂದಂ:—

[೧೦

ನೀನೆನ್ನಾಳ್ನನೀರವಿ |

ಸೂನುವ ಕಾರಣದೆ ಕೊಂದೆಯದೊಂದಂ ನೋ ||

ಡಾನುಮಿದಂ ಕೊಂದಪೆನೆ |

ತ್ತಾನುಂ ನೀನೆನ್ನ ಪತಿಯನೆತ್ತುವೊಡಿಸ್ಸುಂ || 486

ಕೊಲ್ಲೆನೆನೆ ಪನ್ನಗಂ ತ |

[೧೫

ಳ್ಳುದೆ ವಿಪ್ರಂಗೆ ನಿರ್ವಿಪಂಗೆಯ್ಯಲೊಡಂ ||

ಕೊಲ್ಲದೆ ವಾಯಸಮುಮನಂ |

ತಲ್ಲಿ ಕುಳೀರಂ ಕೃತಜ್ಞ ಗುಣಗಂಭೀರಂ || 487

ಅಂತು ಕುಳೀರನುಮಹಿಯುಮ |

ನಂತಗುಣರ್ ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾದರ್ ||

[೨೦

ತಂತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರುಂ ತಾ |

ವಿಂತು ಮಹಾಪುರುಷಚರಿತರಾದರ್ ನಿರುತಂ || 488

ಅದುಕಾರಣದಿಂದೇಕಾಕಿಯಾಗಿ ಪೋಗದೆನ್ನಮನುಯ್ಯನಲಂತೆ
 ಗೆಯ್ಯನೆಂದು ಲಘುಪತನಕಂ ಹಿರಣ್ಯರೋಮನಂ ನೋಯಲೀಯದೆ

ದಾನಂ ಗುಣಮಂದೋಡಾನಂತಂದೇ: — ಎಂತಾನುಂ ಪಡೆದ ಧನಮನಸ
ದ್ವ್ಯಯಂಗೆಯ್ದೊಡೆ ಬಡತನಮಕ್ಕುಂ; ಬುಕ್ಕೋಗೆಯ್ದೊನೆಂದೊಡಾಗೊ
ರವಂ ಮುತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ:—

ಬಡತನವಾದಂದಿಂಗೆಂ |

ದೊಡವೆಗಳಂ ಮಡಗಬೇಡದೆಂತನೆ ಪುಣ್ಯಂ || [೫

ಕಿಡೆ ಮಡಗಿದೊಡವೆ ಕಿಡುಗುಂ |

ಕಿಡದಲ್ತೆ ಪರಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವರರ್ಥಂ || 441

ಶ್ಲೋ|| “ ಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ಪೋಣಕೋಶಸ್ಯ ಕೃಶತ್ಯನುತಿಶೋಭತೇ |

ಸುರೈಃ ಪಿತಾವಶೇಷಸ್ಯ ರೇಖಾ ಹಿಮರ-ಚೇರಿವ || ” ೧೦೮

[ಟೀಕಾ—ಧರ್ಮನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಧನಹೀನನಾದಂತೆಗೆ ಬಡತನವಾದೊಡಂ ಬಪ್ಪ
ವನು; ಅದೆಡಗಂದೊಡೆ—ದೇವರ್ಕಳ ಪಾನವೂಡಿ ಮಿಕ್ಕ ಚಂದ್ರನ ಕಳೆಯಡಗೆ]

ಎಂಬುದು ಯುಕ್ತಿಯುಂಟು. ಧನಮಂ ಧರ್ಮನಿಮಿತ್ತಮಿತ್ತೊ
ಡಾಬಡತನಮುಂ ತಪದಿಂ ಕ್ಷುಪಿಯಿಸಿದ ಕರಿಶಮುಂ ಲೋಕದೊಳ್
ಭೂಪಣಮಲ್ಲದೆಲ್ಲಿಯುಮಿಲ್ಲಂ. ನೀವಿಂತು ಮೋಹಿತರಾದಂದು ಮೋ
ಹಿತನಾದ ನರಿಯಂತಕ್ಕುಮೆಂಬುದುಮದೆಂತನೆ—ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣಿನಂತೆಂದು
ವೇರಿದಿಂ:— [೧೬

೨. ಅತಿಲೋಭಿಯಾದ ನರಿಯ ಕಥೆ.

ಬರ್ವ ವನಚರಂ ಮಹಾವನದೊಳ್ ವನದಂತಿಯಂ ಕಂಡನಿ
ಮಿತ್ತಂ ಕೊಂದು ನಿಂದಿರ್ಪಿನಮೊಂದು ಮಹಾಹಿ ತೊಟ್ಟಗೆ ಬರೆ ಪುಲು
ವಟ್ಟಿಯೊಳ್ ತೊಲಗಲಿಂಬಿಲ್ಲದೆ ಬಿಲ್ಲಂ ಕೊಂಡು ವಿಷದೂಷಿತಮ
ವ್ಪಂಬಂ ತೊಟ್ಟಸುವುದುಂ; ನಟ್ಟಕೋಲ್ವರಸೆಚ್ಚ ಬೇಡನಂ ಬೇಗದಿಂ
ದಜಗರಂ ಕೊಲ್ವುದುಂ; ತತ್ಕಣದೊಳವನುಮಹಿಯುಮಲ್ಲಿಯೆ ಬಿ
ರ್ದು ಸಾವುದುಂ; ಮತ್ತಲ್ಲಿಗತಿಲ್ಪುನೆಂಬುದೊಂದು ಜಂಬುಕಂ ಪಲವು
ದಿವಸವಾಹಾರಂಬಡೆಯದೆ ಅಡವಿಯೊಳಾಹಾರಕ್ಕೆ ತೊರಿಯುತ್ತ ಬಂ

ದಾಶವತ್ರಯಮಂ ಕಂಡಾನಂದಮಯನಾಗಿ — ಇಂದಿವನಿಂದೆ ತಿಂದೆನಾ
ದೊಡೆ ಮತ್ತಂ ಪಸಿದು ಸಾವಂತಕ್ಕುಮದಲ್ಲದೆಯುಂ

ಶ್ಲೋ|| ೧ ಅನ್ಯಾಯವ್ಯಯಃಲಕ್ಷ್ಯ ಹ್ಯನಾಥಕಲಹಪ್ರಿಯಃ |

ಆತುರಸ್ವರ್ವಭಕ್ಷೀ ಚ ಸರಸ್ವತೃಫ್ನಂ ವಿನಶ್ಯತಿ ||” ೨೦೯

[ಟೀಕು—ಆಯವಿಲ್ಲದೆ ಬೀದರವ ಮಾಡುವನುಂ, ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಲಹಪ್ರಿಯನಾ
ಗಿಹವನುಂ, ಆತುರನಾಗಿ ಸರ್ವವಂ ಭಕ್ಷಿಸುವನುಂ ಕಿಫ್ರವಾಗಿ ಕಿಡುವರೆ]

ಎಂಬೀನೀತಿ ಯುಂಟದುಮದಲ್ಲದೆ, [೨

ವಾಕ್ಯಂ|| ೧ ಸಂಗ್ರಹೀ ನೋ ವಸ್ತುಧತಿ ||” ೨೧೦

ಎಂಬ ಸುಭಾಷಿತಮುಂಟದಹಿಂದೆನಗೆ ಸಂಗ್ರಹಮಾಗಿರ್ಕುಮನ್ನೆ
ಗಮೇನಾನುಮಂ ತಿಂಬೆನೆಂದು ಕೆಲನಂ ನೋಡಿ ಶಬರಸವಿಾಪದೊ
ಳರ್ಧ ಭನುವಂ ಕಂಡು, [೧೧

ಶ್ಲೋ|| ೧ ವಣ್ಣಾಸಂ ತು ಭವೇನ್ನಗಃ ಚಾತುರ್ಮಾಸಂ ತು ಪನ್ನಗಃ |

ದ್ವಿವಾಸಂ ತು ಸರಶ್ಚೈವ ಅದ್ಯ ಭಕ್ಷ್ಯೋ ಭವಾಗಣಃ ||” ೨೧೧

[ಟೀಕು—ಆನೆ ಆಜಾತಿಗಳ ಗ್ರಾಸ, ಹೆಚ್ಚುಪ್ಪು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಗ್ರಾಸ, ವನುಪ್ಪು
ನೆಡು ತಿಂಗಳ ಗ್ರಾಸ, ಈಗಿನ ವೇಳೆಗೆ ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದ್ದೆದೋ ಭಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.]

ಅಂತು ಸಂವತ್ಸರಾಂತಗ್ರಾಸಮಂ ನೆಡೆತಿದು ಕೊಂಡಿರ್ವೆನೆಂದು
ಇಂದಿಂಗೀಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆಯೆ ಸಾಲ್ಪು ಮೆಂದುಮದಂಕಡಿವುದುಮದು ಪರಿಯ
ಲೊಡಂ, ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು ತಾಳಗೆಯಂ ಚುರ್ಚಿ ನೆತ್ತಿಯೊಳೆ ಮೂಡುವು
ದುವಾನರಿ ಬಿಲುವರಿದು ಸತ್ತುದು. [೧೨

ಅದಹಿಂದೆತೆಲೊಳಂ ಬೇಡೆಂದೆನಿತಾನುಂ ತೆದಿದಿಂ ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣಂ
ಬುದ್ಧಿವೇಲಿಟ್ಟೊಡೆಂತುಂ ಕೈಕೊಳ್ಳದಾಪುರದ ಪೊಟಿವೊಟಿಲೊಳಗಿರ್ಪ
ನುತದೊಳೆ ಪೊನ್ನಂ ಪೂಟ್ಟು ಪಲವುಕಾಲಮಿದುರ್ ಕುತ್ತಂಬಟ್ಟರ್ಥ
ಧ್ಯಾನದಿಂ ಸತ್ತು ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣದ ಮೂಷಕನಾಗಿ ಪುಟ್ಟ ಮತ್ತಂ
ಪೊನ್ನಂ ಕಾದಿದೆರ್ನಿರ್ಪುದುಂ ಎನ್ನಶಿಷ್ಯಂ ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣಂ ಪೊನ್ನಿದೆರ್ಡೆ
ಯನಹಿಯದೊಡವಕುಟ್ಟುತ್ತುಂ ಮಠಮಂ ಪತ್ತುವಿಡದೆಪಿ ರಿಯ

ಟಿ—೨೨೦.— ಕೂಡಿಟ್ಟವನು ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುವನು.

ಪಾ-1. ಸಂಗ್ರಹೀನೋ ಚ ||

ದೊಂದು ಕರಕೆಯ ಕೂಟಿಂ ತಂದು ತಾನೊಂದು ಭಾಗಮನುಂಡು
 ಮಿಕ್ಕುದಂ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿದುದನಾನುಂ ಪರಿಗ್ರಹಮುಮಾ
 ಕೂಟಿನನುದಿನಂ ತಿಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿರುತ್ತಿರೆ; ಪಲವುಕಾಲಕ್ಕಲ್ಲಿಗೆ ಬೃಹ
 ಸ್ಪತಿಯೆಂಬ ಗೊರವಂ ಬರೆ ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣನಾತಂಗೆ ಪಟ್ಟರಲೆಡೆಗೊಟ್ಟು
 ಇರುಳಪ್ಪಾಗಳ್ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳತ್ತಲ್ ಪೋಪಿರೆಂಬುದುಂ; ಬೃಹಸ್ಪತಿ
 ವಾಚಸ್ಪತಿಯಂತೆ ಸಮಸ್ತತೀರ್ಥಪ್ರಭಾವಂಗಳಂ ಪೇಯುತ್ತಿರಲದಂ
 ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣಂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳುದರ್ಕೆ ಚಿತ್ತಪಲ್ಲಟವಾಗಿ ತನ್ನ
 ಮಡಗಿದ ಕೂಟಿಂ ನಾಂ ತಿಂಬುದನದಿದು ಸುಯ್ಯುತ್ತಿರೆ; ಬೃಹಸ್ಪತಿ
 ತನ್ನ ಮಾತುಗಳನಾತಂ ಕಿವುಂಡುಗೆಳವುದುಮಾಗೊರವಂ ಬಿಟ್ಟಕ
 ಣ್ಣಂಗಿಂತೆಂದಂ:— [೧೦

ಶ್ಲೋ|| ೧. ಅನಕ್ಷಿತಾ ಚ ಪ್ರಿಯಪೂರ್ವನಾಶನಂ ವಿವಾಹನಂ ದುಶ್ಚರಿತಾನುಕೀರ್ತನಂ |
 ಕಥಾಪ್ರಸಂಗೋ ನ ಚ ನಾಮಾ ವಿಶ್ವಯೋ ವಿರಕ್ತಭಾವಸ್ಯ ಜನಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ||

[ಟೀಕಾ-ನೋಡದೆಯಿರುಹವುಂ, ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಂತಹುದ ಕಿಡಿಸುವಹವುಂ, ವಿ
 ವಾಹವಂ ಮಾಡುಹವುಂ, ನುಡಿಯಿದಿರುಹವುಂ, ವಿಸ್ಮಯವಿಲ್ಲದಿರುಹವುಂ, ಇಂತಿಹವು
 ನ್ನೇಕವಿಲ್ಲದ ಜನದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದವುಂ.] [೧೫

ಎಂಬುಕ್ತೆಯುಂಟು. ತೀರ್ಥಂಗಳ ವೆಸರಂ ಪೇಯುಮೆಂದು ಬೆಸ
 ಗೊಳ್ವುದೆತ್ತಲೀಗಳಾಂ ಪೇಯುತಿರ್ದೆಡೆಯೊಳುದಾಸೀನಂಗೆಯ್ದು ಹೊಂ
 ಕೊಳದಿರ್ಪಕಾರಣಮೇನೆನೆ; ಬಿಟ್ಟಕಣ್ಣನಿಂತೆಂದಂ:-ಆಂ ಮಾತಂ ಕೇ
 ಳದಿರ್ದೆನಲ್ಲೆನದೆಂದೊಡೆ-ಎನ್ನ ಭಿಕ್ಷದ ಕೂಟಿನೊಂದು ಮೂಷಕಂ
 ನಿಜ್ಜಲುಂ ಬಂದು ತಿಂದು ಕಾಡುತಿರ್ಪುದದಲಿ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಮಠಮಂ ಬಿಟ್ಟು
 ಪೋಪ ಚಿತ್ತವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರ್ದೆನೆನೆ; ಬೃಹಸ್ಪತಿ ನಕ್ಕು “ಕೆರೆಗೆ
 ಮುನಿದು ಮಂಡೂಕಂ ಪೋದಿದುದು.” ಎಂಬಂತೆ ಇಲಿಯ ಕಾಟ
 ಕ್ಕಾದಿದೆ ಮಠಮಂ ಬಿಸುಟ್ಟು ಪೋಗಲೇಂ, ಬಂದು ಬೆಕ್ಕಂ ತಂದಿಟ್ಟು
 ಡದರ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರಮನದು ಮಾಯ್ದಿದೆಂದೊಡಾಮೂಷಕಂ ಬೆಕ್ಕಿ

ರಂ ತನ್ನಿದೇಡೆಯಿಂದೇಗೆಯ್ದುಂ ಪೋಗದಿರಲಿದೇನಾನುಮೊಂದು ಚೋರ
ದ್ಯವಾಗಲೆವೇಯ್ಯುಮೆಂದಾಪಾರ್ವನಾಕವೈಯ ಕಾಲಂ ಪಿಡಿದೀಡಾಡಿ
ಕಳೆದು ಬಯ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಂ ನೂಂಕಿಯದವು ಕೆಳಗಿದ್ ಪೊನ್ನಂ ಕೊಂಡು
ಪೋದಂ. [೪]

ಅದವಿಂತೇನಾನುಮೊಂದು ಕಾರ್ಯವಾಗಲೆವೇಯ್ಯುಮೆಂದಾಗೊ
ರವರುಮೆನ್ನ ಮಡಗಿದ್ ಪೊನ್ನಂ ಕೊಂಡು ಪೋದರ್. ಮತ್ತವಾ
ಯೆಡೆಯಂ ಪತ್ತುವಿಡಲಾವಿದಲ್ಲಿಯೆ ಪರಿಭವಂಬಟ್ಟು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದೆ
ನ್ನಂ ಕಂಡೀತನೇತರ್ಕಂ ಕ್ಷಮನಲ್ಲವೆಂದೆನ್ನ ಪರಿಗ್ರಹಂ ಪರೆದು
ಪೋದುವು. ಆಂ ಬಯ್ಯಕ್ಕೆ,

ಶ್ಲೋ || ಅಷ್ಟಾಕಂ ಜೀವಿತಂ ಶೂನ್ಯಂ ದೇಶಶ್ಯನ್ಯೋಹ್ಯಬಂಧವಃ | [೧೦

ಆಪುತ್ರಸ್ಯ ಗೃಹಂ ಶೂನ್ಯಂ ಸರ್ವಶೂನ್ಯಾ ದರಿದ್ರತಾ || ” ೨೦೩

[ಟೀಕಾ-ಆಲಿವಿಲ್ಲದೊಡೆ ಜೀವಿತವೂ, ಬಂಧುಗಳಿಲ್ಲದ ದೇಶವೂ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮನೆ
ಯೂ, ಏಡತನವಾಗಿಹವೂ ಪ)ಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದಲಿವುಮಾ.]

ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಮೆನ್ನೊಳ್ ಸನ್ನಿದನಾದುದದುಕಾರಣದಿಂದ
ರ್ಥಮಂ ಕೋಪ್ಪಟ್ಟು ಬಂದೆನೆಂದು ಪೇಯ್ಯುದುಂ; ಸುವರ್ಣರೋಮ
ನ ಮಾತೆಲ್ಲಮಂ ಕಚ್ಚಪಂ ಕೇಳ್ದಂತೆಂದುದು:- [೧೬

ಪಡೆದುಣ್ಣ ದುಡದೆ ದಾನಂ |

ಗುಡದತಿಲೋಭದೊಳಮೆಯ್ದೆ ಮನುಜರ್ ಧನಮಂ ||

ಮಡಗಿಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟರಂ ಕೇ |

ಳೋಡವರ್ಗೆರ್ನೊಂದು ತೆಲಿದಿನದು ವಿಧಿವಿಹಿತಂ || 414

ಅದವಿಂ ನಿನ್ನರ್ಥದೊಳಾದುಲಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಪರಿಣಮಿಸಿರ್ಪು
ದದಂತೆನೆ — [೨೦

ಶ್ಲೋ || ಉದಯೇ ಸವಿತಾ ರಕ್ತೋ ರಕ್ತಶ್ಚ ಸ್ತಮಯೇ ತಥಾ |

ಸಂಪತ್ತಿ ಚ ವಿಪತ್ತಿ ಚ ಮಹತಃಪ್ರೇಕರೂಪತಾ || ” ೨೦೪

[ಟೀಕಾ—ಮಹಾಪುರುಷರ ಸಂಪತ್ತನೂ ವಿಭಕ್ತನೂ ಸಮವಾಗಿ ಕಾಣ್ಬರ. ಆದುದು ಹೇಗೆಂದೊಡನೆ: ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಿಸುತ್ತ ಮಯುಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಮೂರ್ಯಾದೆ ಕೆಂಪು ಕುಂದದೆ ಹಾಂಗೆ.]

ಎಂದಹಿಂವುದೆಂದುಮದಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಶ್ಲೋ || “ ವೃತ್ತಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ನದ್ವಂ ಯೋತೀತಮನುಶೋಚತಿ | [೫
ದಾಃಖಾದ್ಭುಃಖವನಾಪ್ನೋತಿ ದ್ವಾವನರ್ಥಾ ಪ್ರದದ್ಯತೇ || ” ೨೦೫

[ಟೀಕಾ—ಆವನಾನೋವಂ ಮುನ್ನು ಸತ್ತವರನಾದೊಡಂ ಮುನ್ನು ಕೆಟ್ಟವರನಾದೊಡಂ ಶೋಕಿಸಿಹನು, ಅವನು ಮರಳಿ ದಾಃಖವನೆಯ್ದುವನು; ಆತಂಗೆಂದಂ ಸುಖವಿಲ್ಲ.]

ಎಂಬಿಲಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಮಂ ಬಗೆವುದು. ಮತ್ತಂ ಪರಿಗ್ರಹಮುಂ ಪತ್ತು ವಿಟ್ಟು ಪೋಪುದುಮದೆಲ್ಲಿಯುಮುಂಟದೆಂತೆನೆ:— [೧೦

ಶ್ಲೋ || “ ವೃಕ್ಷಂ ಕ್ಷೀಣಫಲಂ ತೃಜಂತಿ ವಿಹಗಾ ದಗ್ಧಂ ವನಂ ಶ್ವಾಪದಾಃ |
ಮಾಲಾಂ ಪರ್ಯಾಪಿತಾಂ ತೃಜಂತೈಃ ಗಣಾಃ ಶುಷ್ಕಂ ಸರಸ್ವರಸಾಃ ||
ನಿರ್ಭವ್ಯಂ ಪುರುಷಂ ತೃಜಂತಿ ಗಣಿಕಾಃ ದುಷ್ಕಂ ನೈವಂ ಮಂತ್ರಿಣಾಃ |
ಸರ್ವಃ ಕಾರ್ಯವಶಾಜ್ಞಾನೋನುರಮತೇ ಕಃ ಕಸ್ಯ ಕೋವಲ್ಲಭಃ” ೨೦೬

[ಟೀಕಾ—ಫಲಹೀನವಾದ ವೃಕ್ಷವನು ಪಕ್ಷಿಗಳೆ ಬಿಡುವುವು; ಬೆಂದಡವಿಯನು ಮೃಗಗಳೆ ಬಿಡುವುವು; ಬಾಡಿದ ಪುಷ್ಪಗಳನು ತುಂಬಿಗಳೆ ಬಿಡುವುವು; ಖತ್ತಿದ ಕೆಪಿಯನು ಹಂಸೆಗಳೆ ಬಿಡುವುವು; ಧನವಿಲ್ಲದ ಪುರುಷನನು ಗಣಿಕೆಯಾರು ಬಿಡುವರು; ದುಷ್ಕನನ ಬಡೆಪುನನು ಮಂತ್ರಿಗಳೆ ಬಿಡುವರು; ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರ್ಯವಶದಿಂದಿಹರಲ್ಲದೆ ಆರಿಗಾರೂ ಏಯರಲ್ಲ.] [೧೧

ಎಂಬಿಲಶ್ಲೋಕಾರ್ಥದಂತೆ ಸ್ವಾರ್ಥಪರರಲ್ಲದೆ ಪರಾರ್ಥಪರರಾರು ಮಿಲ್ಲ, ಅವ ಜೀವಕ್ಕಮಾಪತ್ತಿನೋಳ್ ತನಗೆ ತಾನಲ್ಲದೆ ಆರುಮಿಲ್ಲೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯಮೆಂದಹಿಂವುದು; ಅದಂತಿಕೆ; ನೀಂ ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಬಂದೆನೆಂಬುಜ್ಜಿಗಂ ಬೇಡದೆಂತೆನೆ:—

ಶ್ಲೋ || “ ಕೋತಿಭಾರಸ್ವರ್ಥಾನಾಂ ಕಿಂ ದೂರಂ ವ್ಯವಸಾಯಿನಾಂ |
ಕೋ ವಿದೇಶ ಸ್ವರ್ಥಾನಾಂ ಕಃ ಪರಃ ಏಯಾವಾದಿನಾಂ || ” ೨೦೭

[ಟೀಕಾ—ಸಮರ್ಥನನ ಪುರುಷಂಗೆ ಆವುದೂ ಅರಿವಲ್ಲ; ವ್ಯವಸಾಯಾಃ(ಲಂಗೆ ದೂರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ; ವಿದ್ಯಾಂಸಂಗೆಆ ದೇಶವೂ ತನ್ನದು; ಏಯವ ನುಡಿಯಬಲ್ಲವಂಗೆ ಎಲ್ಲವರೂ ತನ್ನವರು.]

ಎಂಬುಕ್ತಿಗಳೊಳವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯಪತನಕನೊಡನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕರವೊಳ್ಳುತ್ತುಗೆಯೆ; ನಾವೆಲ್ಲಮೊಂದೆಡೆಯೊಳರೆ ತೀರದುದಿಲ್ಲ; ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿರೆಂದು ಕೂರ್ಮಂ ಕೂರ್ಮಯಶ್ಯ ಮಾತುಗಳಂ ನುಡಿದು ಹಿರಣ್ಯರೋಮನ ಮನದೊಳಾದ ವಿಪಾದಮಂ ಕಳೆಯೆ, ವಾಯಸನದರ್ಕೆ ಸಂತಸಂಬಟ್ಟು ಬಲಿಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಪಮೂಪಕಕಾಕಂಗಳೊಂದಾಗಿ ಪಲಕಾಲಂ ಸುಖದಿನಿದೊಂದು ದಿವಸವಾಮಿತ್ರತ್ರಯಂ ಮಡುವಿನ ತಡಿಯೊಳೇನಾನುಮಂ ನುಡಿಯುತ್ತಿರ್ಪಿನಂ; ಅಲ್ಲಿಗೆ ಚಿತ್ರಾಂಗನೆಂಬ ಸಾರಂಗಂ ಭೋರನೆ ಬಂದು ನೀರಂ ಕುಡಿಯಲಣ್ಣದೆ ಪೆಪ್ಪಳಿಸಿ ಪೆರಿಗಂ ನೋಡಿ ನಡುಗುತ್ತುಂ ನಿಂದುದಂ ಕಚ್ಚಪಾದಿಗಳ್ ಕಂಡುಮಿದೇಂ ಕಾರಣಮೆಂದು ತಮ್ಮೊಳ್ ನುಡಿವಲ್ಲಿ; ವಾಯಸನದರಿ ಚೀವೈಯನದಿಂದಾ ರಾನುಂ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬರೆ ಭಯಾಕುಲನಾದುದೆಂದಗಲ್ಲ ನಾಲ್ಕುಂ ದೆಸೆಯ ನಾರೈದಾರಾನುಮಂ ಕಾಣದೆ ಬಲಿಕ್ಕೆಂ ಸಾರಂಗಕ್ಕೆಂದುದೇಂ ಗಡಾ! ನೀನಿಂತೇಕೆ ಭಯಾಕುಲನಾಗಿರ್ಪೆ ಎನೆ; ಚಿತ್ರಾಂಗನಿಂತೆಂದಂ:-ಇಂದು ನೇಸಮೂಡುವುದುಂ ಬೇಡರೆನ್ನಂ ತಗುಳ್ಳು ಬೆನ್ನಂ ಬಿಡದಟ್ಟುತ್ತುಂ ಬರೆ ಬಲಿಲ್ಲ ನೀರ್ಗಾಸವಟ್ಟು ಬಂದೆನೆಂದು ವೇಯ್ದುದುಮದಿಲ್ಲಮಂ ಕೇಳು ಕಾಕನಿಲ್ಲಿ ಭಯಮಿಲ್ಲ ನೀನಿಲ್ಲಿ ನಿರಾಕುಳಂ ನೀರ್ಗುಡಿಯೆನೆ; ಸಾರಂಗಂ ನೀರಂಕುಡಿದು ಬಲಿಕ್ಕವರಿ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಂತೆಂದುದು:-

ಶ್ಲೋ|| "ಜನಿತಾ ಚೋಪನೇತಾ ಚ ಯಶ್ಚ ವಿದ್ಯಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ |

ಅನ್ವದಾತಾ ಭಯಾತಾತಾ ಪಂಚೈತೇ ಪಿತರ ಸ್ವಕೃತಾಃ ||" ೧೦೪

[ತೀಕಾ—ಪುಟ್ಟಿಸಿದವನುಂ, ಉಪನಯನವ ಮಾಡಿದವನುಂ, ವಿದ್ಯೆಯನಲಿಪಿದವನುಂ, ಅನ್ನವನ್ನಿಕ್ಕಿದವನುಂ, ಭಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಿದವನುಂ ಇಂತೈವರಂ ತಂದೆಗಳಂದಲಿವುದು.]

ಎಂಬ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮುಂಟು. ನೀಮೆನಗೆ ನಯಮಂ ನುಡಿದು ಭಯಮಂ ಕಲಿದೆನಗೆ ನೀವೇ ಗುರುಸ್ಥಾನಮುಂ ಪರಮಮಿತ್ರರುಮಾ

ದಿಫರ; ನಿಮ್ಮನಗಲ್ಲ ಪೋಗನೆಂಬುದುಂ; ಕಾಕಮೂಷಕಕಚ್ಚಪಂಗ
ಳಾಲೋಚನಂಗೆಯ್ದು ಬಹುಕ್ಕಿಂತೆಂದುವು:-

ಶ್ಲೋ|| ೧. ದಾರಸಂಪತ್ತಿಸಂಖ್ಯದೌ ತಥಾ ವಂಶಕ)ವನಾಗತಃ |

ರಕ್ಷಿತೋ ವ್ಯಸನೇಭೃಶ್ಚ ಮಿತ್ರಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಚತುರ್ವಿಧಂ ||” ೨೮೯

[ಟೀಕಾ-ಪೆಂದತಿಯ ನೊಮ್ಮಿವನನುಂ, ಐಶ್ವರ್ಯದ ಹೊದ್ದಿಗೆಯವನುಂ, ಪೂರ್ವ
ತೋಡಗಿ ಬಂದವನುಂ, ವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಿದವನುಂ-ಕಂತೀನಾಲ್ಪುರುಂ ವಿ. ತ. ಶ್ರೊದಲಿ
ವುದು.]

ಎಂಬ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯದೊಳಲತಂ ವ್ಯಸನದೆಡೆಯೊಳ್ ರಕ್ಷಿ
ಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟನಪ್ಪುದಯಿಂ ಮಿತ್ರತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದು, ಸಾಧುಮೃಗಂ,
ಯೋಗ್ಯಸ್ಥಾನವೆಂದು ಮಿತ್ರತ್ವಮಂ ಮಾಡಿ ಮಿತ್ರಚತುಷ್ಟಯಂ
ಕೆಲವು ಕಾಲಂ ಸುಖದೊಳದೊಂದು ದಿವಸಂ ಚಿತ್ರಾಂಗನಾಹಾರಾ
ರ್ಥಮಡವಿಯೊಳ್ ಪೋಗಿ ತೊಲಿಲುತ್ತುಂ ವ್ಯಾಧರೊಡ್ಡಿ ದ ಬಲೆಯೊಳ್
ಸಿಲ್ವಿದುರ್ದಂ ಲಭುಪತನಕಂ ಕಂಡು ಕಚ್ಚಪಹಿರಣ್ಯರೋಮಂಗಳ್ಗೆ
ಅಪ್ಪಿವಿದೊಡವೆರಡುಂ ಕಾಗೆಯ ಪಿಂತನೆ ಬೇಗಂ ಬಂದು ಪಾಕಬದ್ಧನಾ
ಗಿದರ್ ಚಿತ್ರಾಂಗನಂ ಕಂಡಿಂತೆಂದುವು:-ನೀನಪ್ಪೊಡೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಂ,
ಇಂತಪ್ಪೆಡೆಗೆಂತು ಬಂದು ಸಿಲ್ವಿದೆಯಿಂದೊಡೆ ಚಿತ್ರಾಂಗನಿಂತೆಂದಂ:-

ಶ್ಲೋ|| ೨. ಪಾಲಶ್ಚ್ಯಃ ಕಥನುನ್ಯದಾರಹರಣೇ ದೋಷಂ ನ ವಿಜ್ಞಾತವಾಃ |

ಕಾಕಂತ್ಸೈನ ನ ಹೇಮಕಾಂತಿಕರಣಸ್ಯುಸಂಭವೋ ಲಕ್ಷಣಃ ||

ಅಜ್ಞಾಕಾಂ ನ ಯಾಧಿಪ್ತಿರೇಣ ವಿಷನೋ ದೃಶ್ಯೋ ವಿಪಾಕಃ ಕಥಂ |

ಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನ ವಿವತ್ತಿಮೂಢಮನಸಾಂ ಪ್ರಾಯೋ ಮತಿಃ ಕ್ಷೇಯತೇ||” ೨೯೦

[ಟೀಕಾ-ರಾವಣಂ ನೀತಿಯನುಯ್ಯಲ್ಲಿ ದೋಷವೆಂಬುದನಲ್ಪಿದುದಿಲ್ಲ; ಕ್ರೂರಾಚಾಂ
ನಾಯಾಶ್ಯಗವನಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೃತಕವ್ಯಗವೆಂದವ್ಯಾಧಿಹಿಲ್ಲ; ಧರ್ಮಸುತಂ ದೂದಿನಲ್ಲಿ
ತನಗೆ ಕೇಡೆಂಬುದನಲ್ಪಿದುದಿಲ್ಲ; ವಿಷತು, ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೊತರಂ ನುಷಿಗಿಡುವರೆ.]

ಅದಲ್ಲದೆಯುಂ,

ಮುನ್ನಿನ ಜನ್ಮದೊಳೇನೊಂ |

ದನ್ನೆರಪಿದನದನೆ ಭೋಗಿಸಲ ಪುಟ್ಟುವನಾ ||

ತ್ವನ್ನಿರುತಮದಹಿಸಿಂತಿದ |

ನೆನ್ನನುಮಪಹರಿಸಲಯಿಸಿನ್ನೆನ್ನಳವೇ || 445

ವ|| ಎಂದು ಸಾರಂಗಂ ಸಂಸಾರಸ್ವರೂಪನಿರೂಪಣಂಗೆಯ್ದು ಬಲೆ
ಯನೊಡ್ಡಿ ದವ್ಯಾಧಂ ಬಾರದನ್ನೆಗಮೆನ್ನ ಬಂಧನಮಂ ಮೋಕ್ಷಂಗೆಯಿ
ಮನೆ; ಹಿರಣ್ಯರೋಮಂ ಪಾಪಮಂ ಪಹಿಸಿ ಕಡಿವುದುಮಾಸಮಯ
ಕಾಲುಬ್ಧಕಂಠಪುರ್ದುಮವನಂ ಕಂಡು ಕಾಗೆ ಮರದ ಮೇಗಣ್ಣೆ ಪೋ
ದುದು, ಇಲಿಯುಂ ಕೆಲದೊಳದ್ ಬಿಲನಂ ಪೊಕ್ಕುನು, ಮೃಗನೋಡಿ
ಪೋದುದು, ಕಚ್ಚಪಂ ಪೋಗಲಿಂಬಿಲ್ಲದೆ ಸಂಕುಚಿತಮಾಗಿಪುರ್ದುಮಾ
ವ್ಯಾಧಂ ಬಂದು ಕಂಡು ಖಂಡಮಾಗಿದ್ ಬಲೆಯಂ ಕಂಡು ಬೆಟಿಗಾಗಿ
ಬೆಟಿತೇನುಮಂ ಕಾಣದೆ ಕೆಲದೊಳದ್ ಕಚ್ಚಪನಂ ಕಂಡುಮಿದನಾ
ದೊಡಮುಯ್ಯನೆಂದು ಕೊಂಡು ಪೋದಂ. [೧೧

ಇತ್ತ ಚಿತ್ರಾಂಗನುಂ ಲಘುಪತನಕನುಂ ಹಿರಣ್ಯರೋಮನುಮೊಂ
ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಮಂಧರನಂ ವ್ಯಾಧನುಯ್ದನೆಂದು ವಿತ್ರವಿಯೋಗದಿಂ ಕಿ
ಯಿದುಂ ಬೇಗಂ ದುಃಖಿತರಾಗಿದೇಗಗೆಯ್ಯಮನೆ; ಚಿತ್ರಾಂಗನಿಂತೆಂದಂ:-

ಆಂ ಕಾರಣಮಾಗಿರೆ ನಿ |

ಶೃಂಕಮನಂ ಬಂದು ಸಿಲ್ಪಿದಂ ಕಳೆಯಂ ಪೋ |

ಗಿಂ ಕೂರ್ಮನಾದುದಾಗದೊ | [೧೨

ಡಾಂ ಕಪ್ಪನೆಲದಹಿನಾತನಾದುದನಪ್ಪೆಂ || 446

ಎನೆ; ಹಿರಣ್ಯರೋಮಂ ನಿನಗಿದುವೆ ತಕ್ಕುದಾದೊಡಮೇನಿಲ್ಲಿಗು
ಪಾಯಮಂ ನಾಂ ಬಲ್ಲೆಂ; ಲಘುಪತನಕನುಂ ನೀನುಂ ವ್ಯಾಧನಿಂ ಮುನ್ನ
ಮೆ ಮುಂದೆ ಪೋಗಿ ತೊಡಿಯ ತಡಿಯೊಳ್ ನೀಂ ಕೃತಕಮೃತ
ನಾಗಿಪುರ್ದು, ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಲಘುಪತನಕಂ ಪಾಯ್ದುಡುತ್ತುಮಿರೆ;
ನಿಮ್ಮನಾವ್ಯಾಧಂ ಕಂಡು ಮಂಧರನನೀಡಾಡಿ ಪರಿತರ್ಪನಾಗಳೆ ಲಘು
ಪತನಕಂ ಪೋಗಿ ಮಂಧರನಂ ನೀರಂ ಪುಗಲ್ಪೆಲ್ಲು ನೀನುಮವಂಗೆ

ದೂರವಾಗಿ ಪೋಪುದೆನೆ; 'ಜಾಯಸನಿದು ಕಜ್ಜಮೆಂದೆರಡುಂ ಪೋಪಿ
ಗೆ ಸಮಿಾಪವಾಗಿ ಪೋಗಿ ಸಮಕಟ್ಟಬಂದಂದದೊಳ್ ಪಟ್ಟಪುರ್ದು
ಮಾಲುಬ್ಧಕಂ ಕಂಡಿದೊಂದು ಮೃಗಂ ಸತ್ತಿದುರ್ದೆಂದತಿಲುಬ್ಧಮನಸ್ಕ
ನಾಗಿ ರಾಗಿಸಿ ಬಲೆಯುಮಂ ಮಂಧರನುಮಂ ನೆಲಕ್ಕಿಲಿಟಿ ಪೋಪುದು
ಮಾತನ ಬರವಂ ಕಂಡು ಕಾಕಂ ಕಜ್ಜಪನಲ್ಲಿಗೆ ವಂದು ಬೇಗಂ
ಮಡುವಿಗೆ ಪುಗಂಬುದುಂ; ಅಂತೆಗೆಯ್ತೆನೆಂದುಮದು ಕಡುವೇಗಂ
ಮಡುವಂ ಪೋಕ್ಕುದು. ಇತ್ತಂ ಚಿತ್ರಾಂಗನುಮೆದೋಡಿ ಪೋಯ್ತು-
ಅದೆಲ್ಲಮನಾಕಿರಾತಂ ಕಂಡಿದೇನಾನುಮೊಂದುತ್ಪಾತಮಾಗಲೆವೇಲ್ಯು
ಮೆಂದು ಭೀತನಾಗಿ ಬಲೆಯಂ ಬಿಸುಟು ಕರುಳ್ ಪಯಿಲೋಡಿ
ದಂ. ಲಘುಪತನಕಂ ಹಿರಣ್ಯರೋಮನನೊಡಗೊಂಡು ಕಜ್ಜಪನಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದು ಚಿತ್ರಾಂಗನಂ ಬರಿಸಿ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಮಂಧರನಂ ಕರೆವುದುಮದು
ಮಡುವಿಂ ಪೋಪಿಮಟ್ಟು ಬಂದೊಂದೊಂದಪಿ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದರ್ಪ
ನಂದಾಶ್ರುಗಳನಿಕ್ಕಿ ನಮಗೆಯೊರ್ಮೆ ದುಷ್ಕರ್ಮದ ಫಲದಿಂದಪಮೃ
ತ್ಯು ಸಮನಿಸಿ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂ ಬರ್ದುಂಕಿದೆವೆಂದು
ನುಡಿದಿಂತು ಬಲಿಕ್ಕೆ ಮಂಧರನಿಂತೆಂದಂ:—

[೧೬

ಕುಲಮುಂ ಚಲಮುಂ ಪೆಂಪುಂ |

ಕಲಿತನಮುಂ ಖ್ಯಾತಿಯುಂ ವಿಭೂತಿಯುಮುಪಿವುಂ ||

ಸಲೆ ನೆಲಸಿದವರ ಕೂಟಂ |

ಪಲತೆಪದಿಂ ಫಲವನೀವುದವರ್ಗರಿದುಂಟೇ ||447

ಪರವಾರ್ಥಂ ಪುರುಪಾರ್ಥಮುಳ್ಳ ಮನುಜಂ ಮಿತ್ರಂ ಧನಂ ಧಾತ್ರಿಕಿಂ |
ಕರರೆಂಬಂಕದ ವಸ್ತುವಂ ಪಡೆಗೆ ತಾನೀನಾಲ್ಕುಲಿಕ್ಕೊಳ್ ರತ್ನವೊಂ ||
ದೆರಡಿಲ್ಲಾ ದೊಡಮೇನನೂನಗುಣನಂ ಸಸ್ತಿತ್ರನಂ ಮಾಟ್ಟಿದಾ |
ದರದಿಂದಂ ಬಲಿಕ್ಕಾತನಿಂ ಸಮನಿಳುಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮತ್ರಯಂ ||

(ರಥೋದ್ಧತಾವೃತ್ತಂ.)

ದಾನಶೂರನಪವಾದಭೀರು ವಿ |

ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿ ಭುವನೈಕವತ್ಸಲಂ ||

ಮಾನನೀಯಗುಣನೆಂಬ ಪೆಂಪಿನು |

ದ್ವಾನಿಯಂ ತಳೆದ ದುರ್ಗನನ್ನರಾರ್ ||449

ಪ್ರಿಯಹಿತವಚನಂ ದಾನಂ |

ದಯೆ ದೀನಜನಾಭಿರಕ್ಷಣಂ ಸಜ್ಜನದಾ ||

ಶ್ರಯಮೆಂಬಿವೊಂದಿ ಸಲೆ ನಸು |

ಧೆಯೊಳಗೆ ಸತ್ಪುರುಷನೆನಿಸಿ ಮೆರಿಕಿವೆಂ ದುರ್ಗಂ ||450

ನ್ಯಾಯಪರಾರ್ಥನೀಯನಭಿಮಾನಧನಂ ಸುಜನಪ್ರಿಯಂ ನಿಜಾ |

ನ್ಯಾಯಸರೋಜಪಂಡದಿನಪಂ ವಿಬುಧಸ್ತುತವೃತ್ತನಾಶ್ರಿತ ||

ಗರ್ಭಯಪರೋಪಕಾರವನೆ ಮಾಡುಗುಮಾದರದಿಂ “ಪರೋಪಕಾರ +
ರಾಯ ಸತಾಂ ವಿಭೂತಿ”ಯನಿಕುಂ ಗುಣಿ ದುರ್ಗನಶೇಷಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ||

ವಿಮಲಶ್ರೀಶ ಸರಸ್ವತೀನಿಳಯ ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀವಧೂಕಾಂತ ಗೌ |

ತನುಗೋತ್ರಾಂಬುಜಮಿತ್ರ.....ನಿನ್ನನ್ನರಂ ಕಂಡೆನಿ ||

ಲ್ಲ ಮಹೀವಲ್ಲಭಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಗಳಂ ಸದ್ವೃತ್ತರಂ ಸದ್ಗುಣೋ |

ತ್ತಮರಂ ಪಾಲಿತಸತ್ಕವೀಂದ್ರವಿಬುಧವ್ರಾತೇಶರಂ ಸ್ವಚ್ಛರಂ ||451

ವಿಶ್ವಜನಾಳಗೆ ಭವದೀ |

ಯಸ್ವಂ ಕರತಳಗತಸ್ವಮನ್ಯಸ್ವಂ ಬ್ರ ||

ಹೃಸ್ವಂ ರಾಜಸ್ವಂ ದೇ |

ವಸ್ವಂ ಕೀರ್ತಿಸ್ವ ದುರ್ಗ ವಿಶ್ವಾವನಿಯೊಳ್ ||453

ದುರ್ಗಾಧಿನಾಥನಿಯತನಿ |

ಸರ್ಗಪ್ರೀತಿಯಿನಭೀಷ್ಟಮಂ ಸಕಲಸುಹೃ ||

ಧ್ವರ್ಗಂ ಬೆರಸನುಭವಿಸುಗೆ |

ದುರ್ಗಂ ವರ್ಗತ್ರಯಪ್ರಕೃಷ್ಟೋದಯಮಂ ||454

ಪತಿಹಿತನಂಜನಾತನಯನಾಪವನಾತ್ಮಜನಿಂ ಖಗೇಶ್ವರಂ |
 ಪತಿಹಿತನಾಮರುತ್ತನಯನಿಂ ಖಗರಾಜನಿನರ್ಕನಂದನಂ ||
 ಪತಿಹಿತನಾಮರುತ್ತನಯನಿಂ ಖಗರಾಜನಿನರ್ಕಜಾತನಿಂ |
 ಪತಿಹಿತನೀತನೆಂದು ಪೋಗಟ್ಟಿಂ ಸಲೆ ದುರ್ಗನನುರ್ವರಾಜನಂ ||

|| ಫಲಶ್ರುತಿ ||

ಪದವಯಿ ಕೊಳ್ಳೆ ಧಾತ್ರಿ ಪಿರಿದುಂ ಬೆಳಗುರ್ವರೆಯಂ ಧರಾಧಿಪರ್ |
 ಮುದದೆ ಸಧರ್ಮದಿಂದೆ ಪರಿಪಾಲಿಸುತಿರ್ಕೆ ಸಮಸ್ತವೇದಿಣಾ ||
 ಶ್ರೀದ ವಿಧಿಯಿಂದಿಳಾಮರಜನಂ ಸುರಪೂಜೆಯನೊಲ್ಲು ಮಾಯಿಕ್ಕಿ ನಂ |
 ಪದದೊಳನೂನರಕ್ಕೆ ಪರದರ್ ಸಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕರಕ್ಕೆ ಪಾದಜರ್ ||

ವಿಪುಳಶ್ರೀಸುಖಮಕ್ಕೆ ಜೀವನಿವಹಕ್ಕೆಲ್ಲಂ ಕುಲಸ್ತ್ರೀಜನ |
 ಕ್ಕುಪಮಾತೀತಪತಿವ್ರತಾದಿಗುಣದಿಂದೊಪ್ಪಕ್ಕೆ ವಾಗ್ಧೇವಿ ಕೂ ||
 ತುರ್ ಪಯೋಜಾಸನನಂತೆ ಮಾಯಿಕ್ಕಿ ಕಳೆಯೊಳ್ ವಿದ್ವಜ್ಜನಾನೀಕಮಂ |
 ನೈಪಗೋಲಪ್ರಾಪ್ತಾಣಾಂತಿಯಕ್ಕೆ ನೆಗಟ್ಟಿ ಲಕಾವ್ಯಂ ಧರಾಚಕ್ರದೊಳ್ ||

ಇದು ವಿನಮದಮರರಾಜಮಾಳವಾಣಿಕ್ಯಮಂಜರೀಪುಂಜರಂಜಿತ

ಭಗವದ್ಭವಾನೀವಲ್ಲಭಚರಣಸರಸೀರುಹವಟ್ಟರಣಂ
 ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಪಂಚತಂತ್ರದೊಳ್.

ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯ ಪ್ರಕರಣಂ

◀ ಸ್ಥಿತಿ ಪಂಚಮತಂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ. ಸ್ಥಿತಿ ▶

